IOANNIS GRAMMATICI
ALEXANDREI COGNOMENTO
PHILOPONI IN LIBROS PRIORVM

Reſolutiuorum Ariſtotelis commentariæ annotationes, ex colloquijs Ammonij Hermeæ, cum quibuſdam proprijs meditationibus. Nuper e' Græco in Latinum fideliter verſæ.

Guilelmo Dorotheo Veneto interprete.

Cautum Priuilegijs, Summi Pontificis, ac Illuſtriſſ. Senatus Veneti, ne quis hunc Librum in aliquo ſuæ ditionis loco imprimat, aut alibi impreſſum vendere audeat.

Venetijs Apud Hieronymum Scotum.

1541.

GVILELMO PILICELIO MONTISPESSVLANI

Epiſcopo,& Regis Galliæ in Senatu Veneto Oratori Clariſsimo.
Guilelmus Dorotheus Venetus felicitatem.

QVAMDVDVM *& nuper maxime uniuerſæ propè ditionis Venetæ literatos, uel diuina Franciſci præpotentis totius Galliæ Regis uoluntas, uel ſollicitudo tua cōmonuit, ut ſuo quiſq; ſtudio Regis tui inuictiſſimi uirtutem & maieſtatem imprimis colat, & prędicet, quòd nuper multo & armis ſtudioſius, & optimis artibus in omni ferme genere illuſtrādis ardentius animū adiecit. Tuam uero operā, diligētiam, & gratiā cum ſumma bonorū teſtificatione admodū cōmendant, quòd ueteres recentisq; bibliothecas, atq; recondita loca diligēter explorans, ut optimos libros cū Hebreos, tum etiā Græcos ad inſtitutum & decreta principis tui cōperias, quorū utraq; peritia es cumulatiſſime ornatus. Mihi quoq; his proxime diebus, quem ſorte literatorū calculi haud in eorū numero decreuerit, optata diu occaſio Dei maximi uoluntate euenit, quo his meis uigilijs aſſiduisq; laboribus magna in ſtudioſos & Chriſtianā religionē noſtra planè officia cōmemorem, quibus clariſſimis lucem, certiſſimas fidem, & notabiliſſimis admirationē adiungere non tam facile quàm arduum alicui uideri poteſt. Sunt quidem magna & ampla huius magnifici Regis geſta, quæ quum mea conſcientia metior, uix, aut raro antiquitatis ueſtigium uel monumentum inuenio, quo memoria repetita queam animaduertere eo uirtutum, geſtorum gloria, religionis, pietatis, fidei, æquitatis aliquem ueterum principum attigiſſe, quo Franciſcus uirtute magis quàm fortunæ beneficio peruenit. Vt enim primū de intimis ac domeſticis rebus accurrate & ueriſſime dicā, quanta imperij ſui initio in eo patuit uirtus, quātaq; ſui præſtātiſſimi ingenij induſtria eluxit, quod cū multi ſceptrū tum aſſequi contenderent, hic unus non proſpero fortunæ ſtatu (q̄q̄ et neq; hic deſit) ut Philippus uniuerſam ferè Græciā breui occupauiſſe his uerbis Demoſthenis grauiſſimi oratoris cognoſcitur, Ἐι δὲ τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὸν φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται, nec dolis iuſtisyue, ut Numidarū Iugurtha nec patriæ opprimendæ tyrannidisq; deſiderio, ut Cæſar, nec hereditario iure tantū, ut multi, qui multo anteq̄ nati Principes ſunt, ſed ſtrenua uirtute militari & ſumma uniuerſi illius populi beneuolentia regnū non modo, ſed etiam amplitudinē cōſequutus eſt. Adde poſt partū regnum quo curſu & adminiſtrādæ nationis noſtræ, & attingēdi perpetui numinis proceſſit. Nam conſilio & rerū ſcientia omnibus rebus prouidet, quas uſu, prudētia, ſecius multo, quā Xerſes & Darius Reges breui omnia proſpicit. Eqdem illi, ut diebus ferè ſingulis reſciſcerent quicqd rerū nouarum q́ſq; in Aſia moliretur, ſtationes & ſpecula cū quadā interuallorum rōne collocari uoluerūt, ut è ſpeculis ædere ignes ſoliti atq; tollere quaſi per manus ſigna darent, quibus facillime eis cūcta compta eſſent, quæ in ſua gererentur ditione. Sed quicqd ignibus eiuſmodiq; ſignis hi maximi Reges cūcta regni geſta certo ſcire cōcupiuerunt. Rex Galliæ cōſilio, prudētia, optima ſuorū adminiſtratione ac relatione probe & diligenter perpendit, quippe cū in animo ſapientis ſtationes & ſpecula ſint, q̄bus poteſt cum intimis, tum etiā externis optime prouidere. Haud q̄dem ignoro plus ad imperium recte gerēdum ſapiētiā quàm arma ualuiſſe, cui quamq̄ multo ante, nuper uero maxime in omni re gerēda primæ deferūtur. Quidnā momenti aut pōderis uires, copioſi exercitus, magna ęris copia ad reprimendū hoſtes inſolētesq; ſine induſtria habere poſſunt? Quid itē authoritatis in adminiſtrādis rebus ciuilibus, tuēdaq; ciuium cōcordia aſſequi ualet dignitas ſine iudicio & rerū cognitione? Sapiētia animiq; optimū conſilium, ſūma fides, atq; religio, quæ in Rege tuo ſūma ſunt, eius generis certe arma eſſe uidētur, quibus retinetur imperium, augetur, & decoratur. Tantam præterea in eo fidem & religionem me inuenire fateor, quàm animo cogitationeque magis complector, quod mihi in mentem inſidet ſpecies eius pietatis, quàm uerbis exprimere queam de cuius religione cum Sadoletum Cardinalem uirum imprimis eloquentem & doctum in Epiſtolam Pauli ad Romanos legerem, multo ante intellexi, quàm certiorem me tu Guilelme Antiſtes & Regis Orator ornatiſſime certiorem feciſti. Verum illius Epiſtola me multum affecit ſed tu maxime excitaſti quippe qui pro tua in oēs humanitate, comitate, præclaras eius animi excelſi partes, ac beneuolētiā in ſtudioſos cum humanarū, tum etiam diuinarū literarum mihi narraſti, cuius argumento potiſſimum hoc perſuaſus ſum, quòd te legatum uirum eruditū & optimis moribus præditum ad Venetos miſit. Nam in Gallia regione utpote ampla & hominum, & diuitiarū copia nunc maxime florente opinor plerosq; uiros eſſe, qui ad hoc munus obeundum eſſent non minus parati quàm idonei, te tamen unum elegit, qui de ſtudijs bonarū literarum es optime meritus, atq; iudicio admodum polles in cumulandis optimis authoribus & adminiſtrandis rebus hic nationis tuæ. Quæ cū ipſe bene animo uoluerem, in mentem mihi uenit commentarios Ioānis Grāmatici cognomento Philoponi Græcos in Priora ipſius Ariſtotelis nunc primum à me in Latinum eloquium conuerſos tibi (Ampliſſime Antiſtes) dicare, & primo omnium uidendos tradere, quod quidē mihi faciendū eſſe multis de cauſis arbitratus ſum. Nam præter beneuolentiā Chriſtianam, quæ (ut exiſtimo) inter nos ab hinc duos plus minus menſes mutua interceſſit, quo eiuſmodi uigiliæ noſtræ alicuius uiri doctiſſimi titulo & nomine uelut auſpitijs munitæ prodirēt in manus plerūq; bonorum ſæpiſſime obtrectatorum, hęc res me admodū monuit. Sunt enim qui boni rectiq; conſulunt, apud quos ſpero meos qualeſcūq; labores quos iuuandi ſtudioſos mihi ſumpſi, plus ponderis & authoritatis habituros eſſe, quàm maleuolos, quorū ſtudium etiā eſt ſua interdum dānare, ut rectiſſimum de cæteris rebus iudicium afferre uideātur, uel eos qui tantum laudant, quantum ſeſe poſſe ſperant imitari. Etenim hodie præſertim multi ſunt rerum ſcriptores, ſed penè in-*

✠

finiti caſtigatores, quorum alij ſuſtinere iudicium ad calcem libri non poſſunt, ſed mox initio ſi quippiam offenderiat, uel quod raro uſu uenerit, uel errore impreſſorum, uel quod eis haud ſic ſcribendum eſſe uidetur, uniuerſum librum dānant, atq; è bonorū albo eijciunt. nōnulli uera tam malo affecti ingenio ſunt, ut ſua tantum probent, quæ cum nouerint aliorum ſcriptis & monumentis longe inferiora eſſe, uix illa ædita aliorum ferunt. At hi procul à iudicio, eruauſque à conſenſu bonorū remouendi ſunt, quippe qui ſuam affectant laudem, & parum in rei literariæ cōmodum incumbunt. Sed eorum metu, aut obtrectatione animum nemo deſpondere debet, quin ingenium ſuum, uel talētum, quod gratis à Deo accepit, in ancipitem iudiciorum aleam experiatur. Equidem in cunctis rebus uel aleam uel notam multarum quiſq; ſubire poteſt, nemo tamen magis (ut reor) quàm ille, qui hoc non leue uertendi munus ingreditur. Arduum enim ſentio atq; aſſero alterius ſententiam interpretari, mentéque callere, ſed longe difficillimum mentem ſimul & linguam explicare atq; noſtris literis illuſtrare. At mihi hæc metuenda eſſe non cenſui. Primum enim à meo me ſcopo deterrere non debet, quod nec maleuolorum obtrectatio Zenonem Parmenidis antiquiſſimi & Poetæ et Philoſophi diſcipulū nō perterruit, quin libellum in publicū emitteret quo præceptoris ſui occultam philoſophiā aperiret & defenderet. Nec uero ſecundum, quòd nec Albinum latinum hominem res Romanas græca oratione ſcribentem riſus Catonis retardauit, quin cœptum opus abſolueret, & ſibi aleam trāſferēdi ſubeundū eſſe duceret. Quare non eſt cur de mea opinione, de ſtudio, & uoluntate quicq̄ remittam q̄ ad ſtudioſorum utilitatē conferre arbitror. Imò me planè inuitat & hortatur doctrina tua ſingularis, quæ me tibi ſummo amore & charitate coniunxit & deuinxit, iudies facturum libentius quod cœpi. Nam hanc pluris facio in publicandis tranſlationibus meis, quòd in idem iudicium pleraſq; uenturas eſſe confido, ubi primum expreſſeris tuum. Præterea me quotidie magis ac magis Octauiani Scoti à typis mei & ſtudiorum ab adoleſcentia propè, & partium neceſſitudine coniunctiſſimi ad id munus transferendi incredibilis amor impellit, qui de Philoſophiæ & optimarum artium ſtudijs, eò magis mereri quàm Patruus ſuus planè uidetur, quòd politioribus antiquioribuſq; authoribus imprimendis operam & impenſas non exiguas exhibet. Nam is ut noſcat (Guileime præſtantiſſime) unà mecum ab adoleſcētia ferè Patauij Philoſophiæ deditus, ſimul ſub uno præceptore, tum Zimara uiro doctiſſimo artes & ſtudia liberalia profitebatur, quos itaq; olim ſtudia non modo coniunxerunt, ſed etiā amicos dudum. modo, ac nunc ſeruaruat, eoſdē cohortantur alterū ad conferendū opes & pecuniam, alterum uera ad uigilias laborēſque multos ſuſtinendum, ut optimi authores & interpretes in lucem prodeant, illi mediusfidius, ut de me taceam, huius regionis literatos plurimum debere ſentio. Hic enim corporis & fortunæ bona imprimendo periclitatur, ipſe uero honoris & animi bonorum periculum adeo, utriq; tamen id facimus libenter, tantóq; libentius quòd tue dominationi, ſimilibuſq; hominibus ſperamus nos & credimus rem gratiſſimam facturos ſi bonos legerimus authores, hoſq; cōmuni cōmodo uſuiq; dedicauerimus. Quam obrem ut primum ſpei naſtrę oblata occaſio eſt rem tuę amplitudini gratā faciendi non diſtulimus diu, quominus te noſtrarum elucubrationum participē efficeremus: præſertim ipſe, qui paucis ante diebus uolui, & mea quædam animi tecum conferre & cōmunicare conſilia, quæ ad ſtudia mea maxime pertinerent. Etenim poſtquam binas & mediam propè Philippicam Demoſthenis orationes latinas à me factas ad te contuli, incidimus ambo in eum ſermonē de Græcis præſertim authoribus & recentioribus libris, quo etiam de Simplicio auſcultationum naturalium de principijs interpręte mentionē feci, quem (ut dixi) noſtris literis uſq; ad tertium uolumen mandaui cura, ſtudio, diligentia, & labore, quod primum prę ſertim recaaditum undiq; fermè Parmenidis, Empedoclis, antiquiſſimorumq; Philoſophorum poematibus & ſententijs atq; Plotini Platonici argumentis refertum nactus ſum. Diſperеam enim ſi quicq̄ doctius abſolutiusue in Philoſophia ad hunc ætatis meæ annum trigeſimum, quo uniuerſas Latinos propè interpretes Ariſtotelis euolui ac perlegi, & Græcos aliquot in lucem Latinam hactenus eduxi, quàm in hoc interprete & in hoc prę ſertim libro inuenerim, quem Deus Opti. in cuius manu cor Regis tui eſt diuinarū literarum teſtimonia tantiſper latendū eſſe uoluit, dum Franciſci optimi & inuictiſſimi Regis uehementius ad ſtudia optimarū artiū augenda animū apponeret ſuū, ut nationem ueſtrā duplici armorū genere & rerū ſcientia & militari peritia muniat. Nā literæ plerūq; bellum mouent, ſed ubi clerint, illud omniū atrociſſimū & inteſtinū eſt, Verū id diuinitus literæ habent, ut contra ſedent impetus, iracundiā hoſtiū reprimant, pacē moneant, hortentur ad pietatē impios, conſulant ſaluti omnium, & cōmonefaciant unumquēq; agere, id quod ſibi conducturum magis cernit & prouidet. Diuina itaq; eſt hęc uoluntas Regis & quàm optima ſuo regno, cui te duce has noſtras tranſlationes Simplicij græci, quòd difficilis liber quòd frugi & quàm uſui ſtudioſorum erit, nuncupare & dicare animo conſtitui. Et ue in illud Ariſtophanis poetæ impingam.

Εὐριπίδου πατὶν ἢ ςαδίῳ λαλίςερα,
hæc ſumma & amoris erga te mei &
conſilij eſt, cui me quantulū-
cunq; ac omnem meam
operam polliceor
atq; dedo.

Bene uale decus literatorum.

IOANNIS ALEXANDREI COGNOMENTO PHILOPONI IN PRIMVM PRIORVM RESOLVTIuorum Cōmentariæ Annotationes ex colloquijs Ammonij Ermei cum quibuſdam proprijs obiectionibus/Guilelmo Dorotheo Veneto interprete.

AM quidē in his libris quos prius conſcripſimus dictū eſt qđ ſex ea ſunt, quę in ꝓfatione vniuſcuiuſq; libri Ariſto. dici debēt, niſi aliqđ caputū ſit ex ſe manifeſtū, ſed nō erit abſurdū ēt nunc ad memoriam eadez reuocare, Sunt aūt hęc, intētio, vtilitas, ordo lectionis, cauſa inſcriptionis, ſi germanus legitimuſq; ſit liber Phi, deniq; diuiſio in capita, ſed adijciaſ etiā ſeptimū ſub qua phię pte liber redigaſ, ⁊ ſi proꝛſus ſub aliqua pte comꝑhēdiſ, vel non.

De his plur' etiam & Ammoni⁹ i platōe predi commentarijs.

Primū igiſ dōm eſt de intētione. Vñ intētio Phi eſt de demōſtratione dicere, ſed qm demōſtratio eſt ſyllo, pꝫ ꝙ ꝑmo differendū eē de ſyllo ſimplr. Nā plures ſunt ſylloruꝫ ſpēs. Vt aūt ex diuiſione diſcamus quot ſint ſylloꝝ ſpēs, dicemus hoc mō ꝙ ſyllo ſit cognitio, ⁊ cognitio medius eſt inter cognoſcētē ⁊ cognitū. Nā cū hęc tria ſint, cognoſcēs, cognitio, ⁊ cognitū ſm vnūqđq; hoꝝ diuiſionē ſylloꝝ facere poſſumus. f. ex cognoſcēte cognitione, ⁊ cognito. Et ex cognoſcēte hoc mō. Q̄dem cognoſcens vel mens eſt, vel intellcꝰ, vel opinio, vel phātaſia, vel ſenſus. At mens ⁊ ſenſus ſyllo nō rōcinanſ. Mens nāq; tāq̄ ratiocinio lōge ꝑſtantior nō rōcinaſ quo fit vt diuus Plotinus de ipſa inquiat, qđ vel attingit, vel nō, ⁊ proꝛſus errare nō pōt. Nā attigit cognoſcēdo res ſimplicibꝰ conceptionibꝰ, vel neq; attingit ꝑncipiū, ⁊ ſic ſimilr erroꝛis eſt expers ſm vtrūq;. Itez nec ſenſus velut deterioꝛ ratiocinio ſyllo vtiſ, imo nec phātaſia rōcinaſ. Etenī eſt eoꝛuꝫ quę a ſenſu mōſtranſ, ſtatio ⁊ ꝯſeruatio, ⁊ cū ſenſus non rōcineſ ſyllo, igiſ nec ipſa poterit rōcinari ſyllo de his q̄ ope ſenſuū ei apparēt. Nā ſyllo eſt motꝰ ab altero in alterū, nā ex alio aliud ſyllo ꝯcludiſ, etiā illud qđ non erat datū. Phātaſia aūt ſola eſt ꝯſeruatio locoꝝ ſenſiliū, ⁊ nil plus nouit, q̄ ea q̄ a ſenſu accepit, nā ſtationi (vt dicebā) magis ſilis eē videſ, q̄ motui, vt etiā nomē oſtēdit. Naꝫ phātaſia q̄dā eſt. i. apparētium ſtatio, igiſ neq; phātaſia ſyllo rōcinaſ. Reliquę igiſ vires animi ſunt itellcꝰ ⁊ opinio, ſed ſi didicerimus opinionē eē ꝯnē intellcꝰ, ꝑfecto ꝑſpicuuꝫ erit, neq; ipſaꝫ rōcinari ſyllo, igiſ inter ptes alę q̄ cognoſcūt relinqtur ſolū itellectū rōcinari ſyllo. Sꝫ quoꝫ rōcinari ſyllo ꝑppiā nullo cōceſſo aſſumpto difficile ſit. Nā ſi ſyllo eſt q̄ſi q̄dā collectio q̄rūdā oꝛonū, nā ꝯceſſo operis exactā accuratāq; ſylli deffinitionez ſciemus, opꝫ proꝛſus in ſyllo dari quaſdā oꝛones, quaꝝ collectionē, ⁊ velut vnionē eū facere opꝫ qui ſyllo vtiſ, has itaq; oꝛo, nec ad ſuū vſum accōmodabit, q ſyllo rōcinaſ, q̄ cū ſint q̄dā cognitiōes, neceſſe eſt, vt ex reliqs alę ptibꝰ ſumanſ. nam intellcꝰ eſt q ſyllo rōcinaſ, neceſſe igiſ eſt, vt ois illa oꝛatio ⁊ cognitio vel ex mēte, vel e ſenſu ⁊ phātaſia, nam phātaſia ſola ſenſus eſt, ideo opꝫ magis dicere ex phātaſia, q̄nquidē etiā ceteris q̄dā rōcinio vtaſ accipiēs ꝑnꝰ ex phātaſia. vꝫ ex opiniōe. Intētio igiſ eſt tāq̄ ex dictis neceſſario oſtēdere oēs ſpēs ſylloꝝ tres eſſe, ⁊ neq; plures, neq; pauciores eē. Vel eniꝫ ex mēte ꝑncipia intellcꝰ recipiens rōcinaſ ſyllo, quę ēt appellamus cōes notiones, ⁊ ſic efficit ſyllm demōſtratiuū qui ſemꝑ verus ⁊ nūq̄ falſus eſt, q̄nquidez ēt cōes ꝯceptiones ex qbus ſyllo ꝯſtat, ſemꝑ vere ⁊ ꝑ ſe fide digne ſint, vel cōplacens opioni ex ipſa ꝑnꝰ ſylli accipit, ⁊ facit ſyllm dialecticū, q dialecticꝰ eo appellaſ, qđ in cōibꝰ colloquijs ⁊ locutionibꝰ q̄s mutuo habemus, talibꝰ vtimur ſyllis, q ēt ſyllꝫ ꝑſus nō eſt verus, ſꝫ itetdū mētiſ ⁊ falſus eſt, q̄nqdē ⁊ talis opio nō ſemꝑ vera ſit, nā in hoibꝰ plures ēt ſūt opiones falſę. Vt tertio complacēs arridēſq; phātaſię itellcꝰ ⁊ ex eadē ꝑnꝰ ſylloꝝ accipiēs rōcinaſ ſyllo, ⁊ efficit ſyllm ſophyſticuꝫ q ſemꝑ falſus eſt. Nā hęc eſt intētio ſophiſtaꝝ oia reprobare, ⁊ ꝑſertiꝫ ea q̄ vera eē videnſ ⁊ accepta a ſcientibus, nōne igiſ ſicut phātaſia ſemꝑ mētiſ, ita dicemus ēt itellcꝫ hac rōne arridētē ei ſemꝑ falſa ſyllo rōcinari. ❡ Sed hoc nō eſt verū, qppe nos nō mō ea q̄ nō ſunt imaginamur, ſꝫ ēt ea q̄ ſūt, quoniā igiſ mō dicimus phātaſiā eē cāꝫ cur intellcꝰ ei ꝯſentiēs ſophiſticę ſyllo rōcinatur. ❡ Rñdeo igiſ qđ nō ois opio falſa trahit initiū ex phātaſia. Nam quū ſeruemus q̄ſdā formas impſſiōeſq; ſenſibiliū in eadē, quotiēs de itellectualibꝰ ⁊ rōnibꝰ ſpeculabilibꝰ aliqd ꝯſiderare volumꝰ, de qbꝰ ſūt demſones, cū ipſa tūc aduenit (vt ēt Plato inqt) ꝯfundit eos q edocti nō ſūt rōnales functiōes qbꝰ valeāt diſcernere ea q̄ iſunt ſenſibilibus. Itē ſi icidit in itellcualibꝰ, ceu ſi forte fortuna formā, figurā, molē ac mām in corporeis formis proꝛſus abſtractis iniecerit, qppe q̄ impſſiōes ⁊ ſpēs ſenſiliū cū mā ope ſenſus ſpecies, ſilr in reliqs ꝯfundit ea q̄ intellectualia ſunt, nō igiſ dicimꝰ ſenſibiliū. Phātaſiā falſam eē, ſꝫ eē cōplexaꝫ cū ꝯceptibꝰ logicis, qm ⁊ ipſe ſophiſticꝰ ſyllo ex opione ꝑnꝰ accipit. Nō enim phātaſma fieret ꝑpō, ſꝫ opionis falſę q̄ falſuꝫ nō aliūde hꝫ, q̄ ex ꝯplone cū phātaſia, hac igiſ rōne ſyllo ſophiſticꝰ dī fieri ꝯiūcta atq; cōplexa opinione cū phātaſia, ⁊ ſemꝑ falſus eſſe. Hoc igiſ mō ex ptibꝰ alę cognoſcētibꝰ oſtēſuꝫ eſt, qđ tres ſōt ſpēs ſylloꝝ. Vñ q̄ſplā merito ſyllos ſophiſticos ex ęquocatiōe phātaſię ꝯiūget, ceu in hoc, olera terram excedūt qđ excedit exceſſo eſt maiꝰ, q olera ſūt terra maiora. Nā qđ excedēs ſiꝰ maiꝰ exceſſo phātaſia nouit, ſꝫ q̄le eſt illđ oē ꝙ ꝯtinet aliqd itra ſe ſm tres dimēſiōes ꝯtinet, diſcernere ipa nō nouit, ſophiſta igiſ pticulari phātaſmate ceu vti vtiſ. Veꝝ ſcire opꝫ qđ fieri pōt vt itellcꝰ accipiēs ꝑpoſitiōnes q̄s per ſyllm inuenit, ⁊ eaſdē cōnectēs rurſus efficiat ſyllm, ſꝫ ſi q dē fuerit vera ꝯclo quā in poſteriore ſyllo velut ꝑpōnes cōplexus ē, atq; aſſumpſit, pꝫ ꝑfecto qđ vel ex cōibꝰ ꝯceptiōibꝰ demſrata eſt, vel ex vera opione, ſi aūt falſa fuerit ꝯcluſo ꝑfecto ex falſis ꝑpōnibꝰ ꝯducta erit, ⁊ rurſus phātaſia falſi cā eſt, ⁊ lꝫ figura ſyllogiſtica valeat ⁊ bona ſit, tñ nō erit ſyllogiſmus, quare etſi proxime intellectus ac imediate ex ſe acceperit propoſitiones eadē ratiocinaturus ſyllogiſmo, tñ denuo harū principia vel a mēte proſiciſcunſ, vel ab opinione, vel a phantaſia. Nam fieri neqt ſyllo non datis aliqbꝰ ꝯceſſis ⁊ poſtulatis q̄ vllo ſyllo cōprobentur, quę etiam ex intellectu aſſumpta nō ſunt. Nā

ipſuꝫ rõciniuꝫ ſyllogiſmo eſt opus intellꝰ. Sic etiam ex cognito inuenies ipſas tres ſpẽs diuidẽs h mõ. Res de qbus eſt ſyllo, vel ſemp eodẽ mõ ſe hñt, de qbus fit ſylls demõſtratiuus, vel nũq̃ eodẽ mõ ſe habẽt, ⁊ tũc fit ſylls ſophiſticus, vel aliqñ ita ſe hñt, vł aliqñ aliter ſe habẽt, ⁊ ſic fit ſylls dialecticus. Eorũ ẽ etiã mõ ex cognitiõe, cognitio inquã vel ſine errore ⁊ vera eſt, ⁊ fit de ipſis ſyllꝰ demõſtratiuus, vel ſemper falſa, ⁊ fit ſophiſticus, vel aliqñ vera, aliquando autem falſa, ⁊ fit dialecticus, ⁊ vnuſq̃ſq; horum eſt ſyllus. Conſtat igit̃ ex his tres ſolas eſſe ſpẽs ſyllogiſmoꝝ, ⁊ nec plures nec pauciores. Vñ in duobus libris poſterioꝝ reſolutiuoꝝ de demõſtratiõe docebit, ⁊ in libro topicoꝝ de dialectico ſyllogiſmo, ⁊ in libro de ſophiſticis elenchis de ſophiſtico, nõ vt ipſo vtamur, ſꝫ vt nũq̃ decipiamur ob eo qui vtitur eodem, iccirco ⁊ ſophiſticos elẽchos inſcripſit, ⁊ hęc dicta ſint de ſyllis. Sed quęremus de qbus ſit h in loco Ariſto. ſermo, dicimus qꝺ de nullo hoꝝ, ſed hęc intentio eſt de ſyllogiſmo ſimpliciter ⁊ vniuerſali. Sciendũ autẽ eſt qꝺ quum tres ſint ſyllogiſmi, demonſtratiuus/dialecticus/⁊ ſophiſticus/in colloquijs ſolo dialectico vtimur. Naꝫ neq̃ tantam diligẽtiam agimus adhibemuſq; in colloquijs, vt demonſtratiuos ſyllogiſmos cõplicamus, neq̃ eos q vna diſſerũt putamus olno vbiq̃ ſyllogiſmis ſophiſticis quemlibet decipere. Nam hoc ridiculum eſt. Quod autẽ liber ſit vtilis, ex dictis patet quę in alijs tractationibus prius explicauimus. Nam ſi demõſtratio vtilis eſt ad phiam, ⁊ liber is ad demõſtrationẽ cõfert differẽs de ſyllis ſimpliciter, per quos demonſtrationes fiunt, patet etiam qꝺ is liber ꝯferat ad phiaꝫ. Hic eſt ordo, oportet nos prius diſcere ſimpliciter ſyllogiſmum, deinde hoc modo talez ſyllogiſmuꝫ, ſed vt apertius dicamus, dicẽdum eſt quod cũ Phs docturus eẽt demõſtrationẽ eũꝫ prius de ſimplicibus vocibus diſſeruiſſe qꝺ quidem fecit in ꝑdicamentis. Secũdo ęgit de differẽtia earũ ⁊ primo cõpõne, qꝺ fecit in libro de interꝑtatiõe, vbi diſſerit de noībus, ꝟbis, ⁊ propoſitionibus, ⁊ hęc eſt cõpoſitio ſimplicitũ vocuꝫ. i. ſimplices oꝛones, quibus deinceps cõpoſitis fit ſyllogiſmus. Quoniã igit̃ (vt diximus) tres ſunt ſylloꝝ differẽtię, opꝫ eum qui hoꝝ quaſdã pceptuꝛus eſt, ſcire ꝑus qꝺ ſit ſyllogiſmus ſimplr, ⁊ quonaꝫ pacto ſimplices orationes cõpoſitę. i. ꝑpõnes ſyllm efficiũt, quẽadmodũ etiam ei opus eſt qui percepturus eſt doriam vel lydiam armoniam cãtilenãue, prius diſcere ſimplr cytharaꝫ pulſare, ⁊ quid ſit vniuerſaliter conſonãtia. Itẽ ei q vult callere artẽ ſcribẽdi, caracterẽ acutũ vel inuerſuꝫ opus eſt ſimplr ſcribere, ſi ergo ⁊ ipſe hic docet ſyllꝫ ſimplr, ⁊ in libro de poſteriori reſolone demõſtratiuũ, ⁊ in libro de ſophyſticis elẽchis ſyllm ſophyſticũ, merito hic liber ſeq̃tur illuꝫ de interꝑtatione, ⁊ ꝑcedet reliquos. Itẽ cauſa inſcriptionis ingrenda eſt, cur liber inſcribat̃ reſolutoris ⁊ non de ſyllis. Dicit̃ enĩ reſolo multiplr, etenĩꝫ eſt reſolo totius in partes ⁊ cõpoſitoꝝ in ſimplicia, qua vtunt̃ geometrę, ⁊ nãlium corpoꝝ in q̃tuor elemẽta, ⁊ deniq̃ reductio in ꝑprias ſpẽs ſylloꝝ, ſed quum multiplr dicat̃ reſolo eſt his paucis cõplecti oẽꝫ reſolonẽ. Reſolo nãqꝫ eſt retroceſſio atq̃ reflexio in prius ⁊ compoſitionis cãm. Vñ dignũ eſt q̃rere ſi ſylls eſt cõpoſitio, ⁊ quũ cõgregatio pluriuꝫ oꝛonũ, nõ ſit reſolo, cur igit̃ hãc tractionẽ ⁊ facultatem de ſyllis inſcripſit reſolutoria. Nam oportebat magis inſcripſiſſe cõpoſitoria. Vt ergo nobis ex ſe cã inſcriptionis pateat, dicemus ẽt libri diuiſionẽ hũc in modũ, diuidit̃ nãq̃ is liber in capita tria, ⁊ docet nos in ꝑma pte gñationẽ ſylli, in ſcða copiã ⁊ abũdãtiã ꝑpõnũ, in tertia reſolones in ſyllos. Ex tertia igit̃ parte iſcriptionẽ fecit, ꝓſertiꝫ quũ magis ꝑpria ac ꝑfectior ſit reſolo. Nã oĩs ſylls inuenit̃ ex reſolone hñs ꝑpriã figurã. Itẽ qui nouerit reſolonẽ, nouit ẽt cõpõnẽ. Nam quę reſoluit, eadeꝫ ẽt cõponere ei nõ eſt difficile, ſed nõ eꝫ. Etenĩ idiota virq̃ plebeius ſeu cõpõnibꝰ noiaꝫ ⁊ ꝟboꝝ cõficere oꝛones ⁊ dicere, ceu Socrates ambulat, ſed diſſoluere amplius nõ nouit, ⁊ dicere q̃le ſit nomẽ, qualeq̃ verbum. Inſcribitur quoq̃ ꝑora, tũꝫ q2 de ſimplr ſyllo hic agit q aſſimilatur materię ⁊ ſine forma eſt, tũꝫ ẽt q2 genꝰ eſt ꝑus ꝑprijs ſpẽbus, ⁊ ſylls vlis eſt genus demſtratiuoꝝ ⁊ reliquaꝝ duaꝝ ſpẽrũ, q̃re merito ea in qbꝰ de gñe ipſoꝝ differit, ꝑora inſcripſit, ſed ea in qbꝰ de ſpẽbꝰ. i. de demſtratiuis poſteriora reſolutoria inſcribunt̃. Qꝺ ꝟo liber ſit germanꝰ Phi ab eo. ſ. dũtaxat cõſcriptus atq̃ ęditus ꝯſtat. Nã aiunt qꝺ in antiqs veteribuſq̃ bibliothecis inueniunt̃ vigintiq̃tuor libri de reſolone, ⁊ q̃tuor hos ſolos iudicarũt fuiſſe Ariſtotelis, ⁊ quo ad h nemo dubitauit. Et in ꝑmo libro docet nos formã ſylloꝝ, ⁊ in 2ᵒ de mã. Naꝫ formã dicimus eſſe ſylloꝝ ꝯclonẽ, mãm ꝟo ꝑpões. Naꝫ vt mã grã alicuius eſt, dico. ſ. formę, ita etiaꝫ ꝑpõ eſt grã ꝯclonis. Sed hoc in loco Themiſtiꝰ adeſt q dubitat dõo, nunqd reſolutoria ſint ędita ac inuẽta Ariſto. vel nõ. Et inqt qꝺ ipſius inuẽta nõ ſunt. Naꝫ videt̃ diuus Plato in Phedone ⁊ in oĩbꝰ pene libris ſuis ſyllos ⁊ demſones afferre. Sed ꝯſtruere ipm ⁊ qbuſdã regulis ꝑpoſitũ librũ ad artẽ redigere nõ eſt abſurdũ. Cęteꝝ ingrendũ eſt vtrum dialectices facultas ac tractatio logica ſit ps vel inſtrm phię ſiquidẽ videantur veteres ꝯtria ⁊ diuerſa de ipſa ſentire. Nam Stoici eꝯtrio ipſaꝫ eẽ ptẽ phię affirmarunt quã diuidũt ꝯ alias duas ptes phię. Peripatetici aũt. i. Ariſt. ſectatores illã eẽ inſtrm cõtẽdũt. Accademici aũt quoꝝ Plato ꝑnceps eſt, vident̃ ptẽ ⁊ inſtrm illã affirmare. Stoici g q̃dã tali rõne eẽ illã phię ptem ꝑbãt ⁊ oſtẽdũt. Porro inqunt circa qꝺ verſat̃ aliq̃ ſcia vel ars, ſi illud nõ refert̃ in alterã artem, vel ſciaꝫ velut ps vel pticula eius, certe illiꝰ ps eſt vel particula, ſi ergo phia verſatur circa logicaꝫ diſciplinã, quę nõ reducit̃ in alterã artem vel ſciẽtiaꝫ tãq̃ ps vel particula, igit̃ logices eſt phię pars vel particula, ſed quũ nõ ſit pticula, q2 nec ſpeculatiuę, nec practicę ẽ ps. Nam alicuius particula cõicat mã ⁊ intentione cum illo cuius eſt particula. At cũ practica nõ cõuenit, nã eiꝰ materia ſunt res actioneſq̃ humanę ⁊ moderatiõ ea animi. Intentio quoq̃ practice verſat̃ circa eaſdẽ qua eligende ſunt aut fugiẽde, ſed logica hꝫ mãm ꝑpões, intẽtioneꝫ ꝟo quomodo per talem cõpoſitionẽ, ꝑpõnum aliqd eoruꝫ quę ſequunt̃ neceſſario ſeq concludiq̃ queat demſtrace, qui qdẽ finis nõ eſt practicę finis ſed (vt dicebã) moderatio animi vel ſimplr bonũ, ⁊ ita logices nõ eſt pticula practicę, ſꝫ neq̃ ſpeculatiuę. Naꝫ huius mã res diuinę ſũt, ⁊ finis ẽ circa has res ꝯtẽplatio, ſi aũt neq̃ ſpeculatiuę, neq̃ practicę ẽ ps. igit̃ nõ erit phię pticula, itaq̃ reliquũ eſt vt logica ſit phię ps diuiſa ꝯ ſpeculatiuã ſpectatiuãue, ⁊ actiuã ſeu practicã. Et ſic Stoici ꝯcludũt. Sꝫ nos in modo ꝑcedẽdi ⁊ declarãdi h eos refellimus ſi ipſam vniuerſam regulam cõſiderabimus. Naꝫ poſſumus contra ipſam regulam occurrere, atq̃ refellere propoſitiões, tãq̃ male adductã, tamẽ eaſ concedemus ipſos Stoicos vera dicere. Verũtamẽ diuiſionẽ mancã in his dictis habent. Naꝫ inquiunt id circa qꝺ aliqua ars vel ſcia ꝟſat̃, ſi non fuerit alterius pars vel particula. Nam in hac ꝑpoſitione oportebat ipſos addere vel inſtrm, ꝙppe artes ẽt verſentur circa inſtrumẽta, ⁊ ꝑbant vel ſibiipſis eſſe eadem vel diuerſis alijs, ſed quum tacẽt hoc velut iſtrm, proferunt partẽ dũtaxat vel particulam, itaq̃ oportebat ipſos ſic perfectam propoſitionem afferre, circa quod

aliqua

Idez ſcribit ab Damaſ/cio (?) i ſtanõe ꝑdicamẽtoꝝ q totidem libros inueniri aliorum reuenire ...

Dẽmonſtˀ eſt de qõnẽ in ꝑ/tanõe libri ꝑdicamentorum Ale. Aphro/diſ. ſeu i libri eiuſdem ꝑfatione.

aliqua ars vel ſcia verſaꝶ,ꝗ ſi nõ alicuius alteri⁹ ſciẽ vel artis fuerit ps,vel particula,vel inſtrm̃,illius eiuſdẽ certe eſt ps vel pticula,vel inſtrm̃,vt illa duo de medio tollẽtes,ſiqdẽ veꝝ oſtẽdere ac pbare volebãt,demõſtrarẽt logicã eẽ inſtrm̃ phiẽ.Sȝ nõnulli tacẽtes inſtrm̃ ⁊ tollentes particulã,ipſaȝ eẽ ptẽ introducũt,ſi logica eẽt ps ei⁹, qꝺ ſi eſſet inſtrm̃ nequaqꝫ,q̃uis reliquẽ ipſa vtanꝶ.Nam neqꝫ vtanꝶ inſtr̃o ꝑprio,velut ipſa ps phiẽ eſt,cũ etiã regula perpẽdiculũqꝫ ab arte ẽdificãdi fiat in vſuȝ ſuũ,ſed nõ velut ps artis carpẽtariẽ.Nõ eni ſimplr̃ eſt intẽtio carpentarꝫ extruere regulã,vel perpẽdiculũ vt intẽtio ẽ extruere ianuã vel abaculũ,ſed vt ſit organũ eius,deĩde(vt iis dicaȝ)ptes ſunt magis proprię ea q̃ efficiũtur,qꝺ ſi ita eſt,⁊ certe ars carpẽtaria arte ẽdificãdi non eſt deterior, igiꝶ neqꝫ phia erit cẽteris deterior,et ſi vtanꝶ diſciplina de ſtruendis ſyll'is quẽ ab ipſa phia vt ſit organum facta eſt,nam neqꝫ neceſſe ꝑſus eſt vt qꝺ ab aliq̃ arte fit,illi⁹ eiuſdẽ ſit pars Porro ẽrarius faber incudẽ,malleum ſibi ꝑparat velut inſtr̃a ꝑpriẽ artis,⁊ carpentarius ſimilr̃ ſibi parat malleũ ⁊ vinã,quẽ nõ ſunt partes artis carpẽtariẽ nec fabrilis ẽrariẽ,ſic ꝗ phia inueniens logicã velut organo ipſa vtiꝶ,ceu ⁊ carpẽtarius malleo,naȝ phis ad homines nõ pueniũt ſine demr̃atione,qꝺ ſi eadẽ ⁊ aliẽ artes vtanꝶ,nõ eſt abſurdũ.Porro armis vtiꝶ miles q̃ ſunt effecta artis faciẽtis arma,⁊ auriga freno qꝺ eſt effectũ ab arte faciẽdi frenũ,quo fit vt etiã plures aliẽ artes ſibiipſis ⁊ aliis eadẽ organa ꝑparent.Proinde carpẽtarius lapicidẽ ⁊ aliis regulã atqꝫ alia hmõi infinita ꝑparat.Item ſi pars phiẽ logica eſt,⁊ hac vtũtur rhetores ⁊ medici velut ꝑprio inſtr̃o,quippe qui ſyll'is vtanꝶ,accidet ꝑfecto phiam eſſe ignobilioꝛẽ rhetorica ⁊ medicina,nã ſi duẽ q̃dam artes fuerint,⁊ alterius pars vel effectũ fuerit inſtrumentũ alterius,ꝑfecto ꝑſtantior ⁊ melior erit ea etiã ratione finis quẽ vtitur altera parte velut inſtr̃o,ceu ſe habet ars ſtruẽdi frenũ,vel ſimplr̃ ars erraria ad equitãdi artem,nã inſtrm̃ artis eqtandi frenum eſt,qꝺ eſt ps ⁊ effectũ artis ſtruẽdi frenũ,iccirco chirugica eſt etiã melior arte fabrili.igiꝶ ignobilior erit phia ipſis rhetorica ⁊ medicina,quippe quẽ vtanꝶ logica velut inſtr̃o quẽ erat ps phiẽ,imo nõ ſolũ hẽ,ſed etiã plureſ artes mechanicẽ vl̃ omnes erũt phia meliores.Nã ⁊ ille ſm cõmuneȝ ſniaȝ ſyll'is vtũtur q̃ accipiũt q̃daȝ ꝑcedentia,⁊ q̃dã ſequentia ex illis.Naȝ ẽdificator,ps nos volumus domũ tuto ſecureqꝫ extrui,qꝺ ꝗa nequit fieri niſi iactis fundamẽtis inquit.igiꝶ iaciẽda ſunt fundamẽta,ſimilr̃ ⁊ reliq̃ artes faciũt,quare phia erit etiã deterior artib⁹ mechanicis.Iteȝ proſus.i.pars alicuius qꝺ cũ adeſt cõficit totũ,⁊ ſi abeſt vniuerſũȝ interit ⁊ deficit,ſi ergo ſine logica phia ſpectatiua ſm naturam ⁊ practica conſiſtit,⁊ ſi nõnulli viri ad comꝑhẽdendũ illaȝ demõſtratione indiguerint,ꝗ logices non erit ei⁹ ps.Itẽ ps ſuiipſius gr̃a aſſumiꝶ,ſed inſtrm̃ eſt alteri⁹ gr̃a,⁊ logica nõ ſui gr̃a accipiꝶ,ſȝ gr̃a demr̃ationis ergo.Itẽ ptes hẽ ſunt qb⁹ ſublatis totũ ſil' tolliꝶ,ſed inſtrumentis ſublatis minime aliqd tolliꝶ.Nã dẽpta aſcia adhuc ſupeſt tabula abaculuſqꝫ,⁊ logica deleta nihil min⁹ phia eſt ꝗ.Rurſus ptes cõpoſite totuȝ efficiũt,ſed inſtrumẽta nihil efficiũt.ꝗ ptes nõ ſunt inſtr̃a.℄ At ſi ꝗs diceret manũ eſſe partẽ ⁊ inſtrm̃,q̃re nõ eſt abſurduȝ vt logica ſit ps ⁊ inſtrm̃.℄ Rñdemus qꝺ nõ eiuſdẽ eſt ps ⁊ inſtrumentũ,nõ eni cuius manus eſt ps,eiuſdẽ eſt etiaȝ inſtrumẽtũ,ſed alterius inſtrꝫ eſt ⁊ alterius ps.Nã manus eſt pars corporis,⁊ inſtrm̃ aiẽ,eodẽ igiꝶ mõ ⁊ logica,nã eſt inſtrm̃ aſſumẽde cõcipiẽdeqꝫ veritatis,pars aũt minime,ceu nec manus aiẽ,nã ⁊ ſine ipſa eſt phia,vt dcm̃ eſt. Sed quũ opinionẽ Stoicoꝝ ſatis cõfutauimus,⁊ demõſtrauimus cõtra logicaȝ eſſe inſtrm̃ phiẽ,dicamus ẽt de opinione Platonis.Nã ipſe ingt dialecticã eſſe inſtrm̃ ⁊ partẽ ſibimet exiſtimãs ꝯtria dicere,neqꝫ in ꝯdictionẽ incidere,ſed quãdo dialecticeȝ ipſam ꝑ ſe ſine mã ⁊ reb⁹ accipit.i.cõſideratã rõne ⁊ intellectu vt exercitũ ad vſum, tũc ipſam velut inſtrm̃ accipit,quãdo autẽ in vſu ⁊ exercitio rerũ accipiꝶ,tunc apud Platonẽ cõplet ⁊ ſubit oppoꝛtunitatẽ ⁊ vſuȝ ptis,ceu ex duabus vlib⁹affirmatiuis ꝯcludi ꝯcluſionẽ vlem affirmatiuam,hoc ſane erit apud Platonẽ inſtrm̃ cũ non ſit alicui materię applicatuȝ, ſed quãdo adiungẽtes mãm dicimus,vt ois hõ aial,oẽ aial animatũ.igiꝶ ois hõ aiatus,tũc erit vt pars,quẽadmodũ etiã cubit⁹pars eſt,qñ ptẽ corporis mẽſuratã dicimus,⁊ inſtrm̃,quãdo ipſaȝ per ſe mẽſurãtẽ contẽplamur.Item ipſa denolatio mẽſurãtis ⁊ mẽſurati,ſiqdẽ cũ mã acciperetur,certe erit ps mẽſurati,ſi autẽ ſine materia.i.ꝑpꝫ metrum ipſaqꝫ mẽtura,ꝑfecto erit inſtrm̃.Eodẽ quoqꝫ mõ ⁊ dialectices apud Platonẽ.Nã in Phẽdro,⁊ in Phedone accipit logicã eſſe partẽ phiẽ vt cõiuncta eſt materię,ſȝ in Parmenide velut inſtrumẽtũ ſine materia.Et certe vt erit ſimpliciter ſine materia,ſic erit inſtrm̃ ⁊ regula,ſȝ cõiuncta rebus ⁊ cum materia erit pars.

(Sȝ cur nõ dicit ps aſtrologię applicata materię aſtrologię: ⁊ ita medicinę ⁊ aliaꝝ/ vide ⁊ conſidera.)

PRimum dicere circa quid ⁊ cuius eſt cõſideratio,quod circa demonſtrationeȝ ⁊ ſcientię demonſtratiuę.

℄ Primũ dicere more attico omiſſit(opꝫ).Nã opus eſt ⁊ opꝫ cũ infinitis cõſtruẽda ſunt,vt opꝫ ſcribere,opꝫ legere,ꝑſertim cũ ꝑpoſita ꝯſtructio ꝗ poſtulet.Primũ dicere opꝫ more attico aſſumptiõe hui⁹(opꝫ)neceſſe eſt aliã pferre.Cẽterũ ſubiũgit circa qd ⁊ cuius eſt cõſideratio, qꝺ circa demr̃ationẽ,⁊ demonſtratiuẽ ſciẽ,vbi has duas primas particulas vnicuiqꝫ pręꝑpõni tradidit ⁊ aſſignauit.Eqdeȝ aſſignat illi circa qd,hãc [circa demr̃ationeȝ] ⁊ illi [cui⁹ eſt ꝯſideratio] illã [ſciẽ dmr̃atiuẽ].Differt aũt demr̃atio a ſcia demr̃atiua,⁊ qꝺ ſcia demr̃atiua eſt habitus aiẽ,⁊ demr̃atio eſt actio q̃ a ſcia ꝑcedit. Verũtamen Ariſto.in calce tractatiõis de demr̃one ingt.qꝺ nihil differt demr̃atio a ſcia demr̃atiua ꝗ ſic ingt.Itaqꝫ de ſyll'o ⁊ demr̃one,qd vtrũqꝫ ſit,⁊ quõ fit,manifeſtum eſt,ſilr̃qꝫ de ſcia demõſtratiua,idẽ eni eſt.Vñ intẽtionẽ patefacit ex ꝑhemio libri dicẽs ſibi eẽ intentionẽ tradere demr̃onẽ.℄ Qꝺ ſi ꝗs diceret Ariſt.nõ ꝯgrue neqꝫ ꝯiter intẽtionẽ ſuaȝ explicaſſe,qñ nec in ꝑ libro,nec in 2⁰ diſſerit de ſyll'o demr̃atiuo,ſed ipſe mox tñ de eodẽ diſputaturus,ſic fecit initiũ,qñ dixit circa demr̃onẽ,⁊ ſciẽ demõſtratiuẽ.℄ Sȝ ad hũc rñdemus qꝺ hẽc eſt ꝑprie intentio Ariſto.diſſerere de ſyll'o demr̃atiuo,ſed qñ non põt de ipſo diſſerere,ꝑuſqꝫ tradat ſyllm̃ ſimplr̃,hui⁹ gr̃a,itaqꝫ ꝑ docet ſyllꝫ ſimplr̃,cũ igiꝶ doctrina ſyllogiſmi ſimplr̃ habeat ſcopũ ipſam demõſtrationẽ,merito ⁊ ꝑpoſitam tractationẽ facultatẽqꝫ velut ad ſcopũ ⁊ intẽtionẽ referẽs,ipſam dixit eẽ de demr̃atione,quẽadmodũ ſi ẽt agricola diceret intentionẽ agriculturę ſuę eſſe de ꝯficiendo pane,⁊ quercuũ inciſor de nauiũ ſoliditate.Itẽ cuȝ ſit vna tractatio de reſolũone ẽt in ꝑmis voluminib⁹docebit ea q̃ cõferunt ad demr̃ationẽ q̃ſi mãm demr̃onis ⁊ genus tradẽs, ſed in extremis voluminib⁹ de demr̃one ipſa aget.Nam omnia quẽ ꝑcedũt finẽ,ad ipm̃ finẽ referunꝶ.Poſtremo ⁊ ipſe in calce libri de demr̃one,dico.ſ.poſterioꝝ reſolutiuorum,perinde ac ꝑpoſitis tractatio facultaſue finẽ accipiat ex ꝑncipio,quã tractationeȝ in ꝑſenti ꝑhemio antea inuulgauit,cuius nuper mentionem fecimus,ſic ingt. De ſyllogiſmo igitur ⁊ demonſtratiõe ⁊ cẽtera,ꝯcludẽs ſibi ea quẽ hic in medium adducuntur.

¶ Deinde determinare qđ eſt ꝓpoſitio, quid terminus, quid ſyllogiſmus, ꝛ qualis perfectus, ꝛ qualis imperfectus.

¶ Hiſce Ariſt. h̄ in loco imitať geometricen doctrinā, nā vt illi ꝯſueuerūt prius aſſumere nōnulla theoremata quę ipſis ꝯferūt ad ea q̄ demōſtrāda ſunt, h̄ ēt mō iſte h̄ in loco prius ſumit ea q̄ ſibi ꝓfutura eē ad doctrinā ſyllogiſmoꝝ cognoſcit. Sꝫ dignū eſt q̄rere, cur nō a termīo icepit velut a ſimpliciore, ꝛ deide icōpoſitiora nō dīfinit, vel ſi a cōpōnib⁹ voluit initiū facere, cur nō a ſyllō fecit initiū ꝛ finiuit in terminū. Et qdā tradūt, qm̄ quū diſputatū ſit in lib° de interp̄tatiōe de ꝓpōnib⁹, iccirco volēs a notioꝛib⁹ nobis initiū ſumere a ꝓpōne icepit. Itē q2 ꝓpōnē iam vidit eē nolatā non ſolū a Ph̄is, ſed ēt a rhetorib⁹, ꝛ ipſe p̄mus noiauit terminū, vt deīceps in ſequētib⁹ oſtēdit, huius itaqꝫ grā ſcđo loco ordinauit terminū ꝓinde ac difficilior ſit ob nouitatem vocis. Sꝫ verior ſolō eſt hęc, opꝫ eqdē ea q̄ ad doctrinā aliquoꝝ aſſumunť, notiora eē illis quę aſſumpſerūt in doctrinā, cū igiť debeat in deffinitiōe termini aſſumere ꝓpōnē dicēdo, terminū aūt appello in quē diſſoluiť ꝓpō, ob id ꝓus ipſaꝫ docet. Nā opꝫ ea q̄ aſſumunť in definitionē aliquoꝝ notiora eiſdē eē, ſi qdē definitionē ꝑcepturi ſum⁹. Prępoſuiſſet aūt ſyllꝫ ꝓpōni, ſi opus fuiſſet ꝓpōni in ſuā dīfinitionē illū ꝯphēdere. At nūc euenit ꝯtriū. Nā ipſe vtiť aliq̄ mō l diffōne ſyllogiſmi ipſa ꝓpōne dicēs, l quo poſitis qbuſdā, q̄ ſane ꝑticula idicat ꝓpōnes, qm̄ igiť ꝓpōnes ſunt ſimpliciores ꝛ q2 aliq̄ mō mētionē facit de ipſis in dīfinitiōe ſylli, merito p̄orē doctrinā de ipſis ꝓpōnib⁹ facit, q̄ꝫ de ſyllīs. Sciendū tn̄ eſt, qđ termin⁹/dictio/ſimplex vox/nomē/ꝛ v̄bū ſubīo eadē ſūt, ſꝫ habitudīe differūt. Nā qn̄ eſt ſubīm l ꝓpōne eſt nomē, qn̄ aūt vt p̄dicatū, eſt v̄bū, qn̄ v̄o vt vox ſimplr̄ ſignatiua, eſt ſimplex vox. Itē alio mō nomē tunc eſt, qn̄ cū articulo diceref, v̄bū aūt qn̄ ꝯſignaret tp̄s, quēadmodū etiā ꝓpō, ꝓblema, iſtātia, ꝯclō, enūtiatio ſūt idē ſubīo, vt aliꝫ in aliꝫ diximus, ꝛ habitudīe differūt, nā qn̄ volētes cōſtituere ſyllm̄ ꝓpōnē accepimus tāq̄ꝫ ei⁹ ꝑteꝫ, tūc ꝓpō diciť, qn̄ aūt ipſaꝫ ꝑducerem⁹ in mediū alteri ad demōſtrādū ipſaꝫ, ceu qn̄ dicim⁹ demr̄andū eē, nūꝫ aīus īmortalis ſit, tūc ꝓblema ſit, qn̄ aūt aliq̄ affirmāte, vel negāte nos illi ꝯtria demr̄aremus, tūc inſtātia ſit, ceu ſi aliq̄ dicēte qđ aīus imortalis ſit, ꝛ nos diceremus aīuꝫ nō eē immortalē, hęc ipſa ē ꝯclō quā ſyllꝰ ꝯcludit, ceu aīus ſeipſꝫ mouet, qđ ſeipſꝫ mouet ſemꝑ mouet, qđ ſemꝑ mouet eſt imortale, igiť aīus eſt imortalis. Denicꝫ enūtiatio eſt, qn̄ ſimplr̄ aliqđ de aliquo vł aliquid ab aliquo enūciamus. Vocat ꝑfectos ſyllōs eos oēs qui ſunt in p̄ma figura, iꝑfectos aūt eos q ſunt in ſcđa ꝛ tertia, ſed quō alij ſint ꝑfecti, alij v̄o imperfecti in ſequentibus dicetur.

¶ Poſt hęc autem, quid ſit in toto eē, vel nō eſſe hoc in hoc, ꝛ quid dicimus de omni vel de nullo prędicari.

¶ Cū ſint due habitudīes in ꝓpōnib⁹, alia ſubīi ad p̄dicatū, ꝛ alia p̄dicati ad ſubīū, illa q̄ dī ſubīi ad p̄dicatū dī in toto eē, vt qn̄ dicimus hoīeꝫ in toto aīali cōtineri. vel in nullo lapide eē, illa v̄o p̄dicati ad ſubīuꝫ appellať de oī, vt quando diceremus aīal p̄dicari de omni homine, vel de nullo lapide. Hęc autem cuncta ſubiecto idem ſunt, ſed habitudine differunt.

Idē Ammoni⁹ i li° de interptatiōe.

¶ Propoſitio qdeꝫ igitur eſt oratio affirmatiua, vel negatiua alicuius de aliquo.

¶ Vt pollicitus eſt vult definire quę prępoſuit, ꝛ primo propoſitionem iuxta prępoſitum ordineꝫ. Accipit quidem genus ipſam orationem, quoniam non ſolum p̄dicatur de enuntiatiua, ſed de iterrogatiua ꝛ alijs ſimiliter, ꝛ differentias ſumit ex qualitate ꝛ quātitate, ꝛ ex qualitate quidem affirmationem ꝛ negationem, ex quātitate v̄o vniuerſale, particulare, indefinitum, quare ex his ſex ꝓpōnis ſpecies inuenientur, ſi vnaquęqꝫ trium dupliceť ex quantitate ſm̄ qualitatem. At impſentia de ſingularibus non fecit mētionem, q2 non verſatur circa eas, cum nulla ſcientia verſetur circa ſingularia. Et quidam dicere volunt, quorum vnus eſt Alexander Aphrodiſeus, qđ Ariſto. non ꝓpꝛie tradidit definitionem ꝓpoſitionis, ꝛ hoc ꝓbat valde grauiter ꝛ diligenter. Nam inq̄t, oportet in propria definitione partes eiuſdē excedere oīno id qđ definitur, ceu defiīmus hoīem aīal rōnale mortale ꝛ ſcientię capax, vbi inuenimus neceſſario oēs ꝑtes diffōnis h̄ diffinitum excedere. Etenim animal excedit hominem, ꝛ rationale. Nam ratiōale aliud eſt differētia, aliud v̄o forma, ſimiliter etiam mortale excedit hominem, ſed nūc in tradita diffinitione ꝓpōnis nō videmus ꝑtes ita ſe habere. Nam affirmatio ꝛ negatio, quas cōp̄hēdit velut differentias non excedunt definitū. i. propoſitioneꝫ, imo cōtrarium vnaquęqꝫ ſeorſuꝫ accepta eſt inferior. Rurſus ꝓbat qđ neqꝫ orō aſſumpta eſt vt gen⁹ affirmationis ꝛ negationis, orō. ſ. enūtiatiua, dicit aūt q2 ſpēs vna ꝯtra aliā diuiditur, ꝛ vna non eſt prima, ꝛ altera ſecunda, ſed in affirmatione ꝛ negatione hoc nō eſt. Naꝫ prior eſt affirmatio negatione non ſolum dignitate, vt qdā ſuſpicati ſūt, ſed etiam tempore, nam ſimplicior eſt affirmatio q̄ cum aſſumit particulam negatiuam efficit negationeꝫ. Sꝫ etiā ad hęc reſpondendum eſt, ꝛ tandem ad poſteriorem dubitationem reſpondēdum eſt ꝛ diſtinguēdū quō in ipſis ſpēbus, quarū vna diuidiť cōtra aliā, nō eſt alia, alia pręſtantior vel ignobilior. Nam hoc eſt verum probando ſm̄ gn̄is participationē, minime v̄o ſꝫ dīias ꝯſtitutiuas vniuſcuiuſqꝫ ſpēi, nā neceſſe eſt vt ſpēs, q̄rū vna diuidiť cōtra aliā ęqualr̄ ꝑticipare gn̄e, ꝛ hac rōne iudicandū eſt ſi genus cōiter de ipſis p̄dicatur. Verū ſpēs nō ſunt eiuſdē dignitatis, nā hoc fieri non pōt, ſiqdem oporteat eiuſ eſſe ſubſtātialeꝫ dīias, alioqui is qui hoc dicit dīias ſubſtantiarū tollit, ſed ſi ſunt ſubarū dīię, neceſſe eſt vt ſubſtantię vel quod melius, vel quo ad deteri⁹ differunt, nōne igiť hac via diſcernēdū eſt, nūꝫ vna ſpēs cōtra aliam ſit diuiſa, ꝛ ſub quo gn̄e redigāť, alioqui nihil de aliquo vt genus p̄dicabiť, nam in omnibus eſt aliqđ nobili⁹ et aliqđ ignobilius, ſed vt dixi oēs ſpēs ęq̄lr̄ ꝑticipāt genere, ꝛ ſi differentias quo ad melius ꝛ deterius ſortitę ſint, quēadmodū. v̄bi grā. homo ꝛ equus, naꝫ hi ęqualiter intermedia nature animalis participant, homo tn̄ differētias quo ad melius ipm̄. ſ. rōnale aſſecutus eſt, qđ q̄ mirꝫ, ſi etiam affirmatio quę eſt ſpēs enuntiationis diuiſa contra negationem pręſtantiores dīias aſſecuta pręſtantior ſit negatiōe. Itē neqꝫ eo qđ affirmatio ſimplicior eſt, ꝛ negatio cōpoſitior, iam ꝓpter hoc oportet eaꝫ tēpore ꝛ natura p̄cedere negationem, nā plures ꝛ alię ſunt ſpēs, quarum vna contra aliaꝫ diuiditur, atqꝫ alia eſt alijs compoſitior, nam cum ſint differētię animalis rationale ꝛ irrationale, ſiue rationalitas ꝛ irrationalitas, alia ꝑfecto animalia ſola irrationalitate participarunt, ceu equi, canes, ꝛ cōſimilia, ſcimus etiaꝫ quod ſubſtātia irrationalis ira, concupiſcentia, ſenſu, ꝛ phantaſia denominať ꝛ deſignatur. At homo his etiam irrationalibus viribus participauit, vltra quas alteraꝫ differētiam rationalitateꝫ obtinuit, qui deſignatur ſm̄ meliores, ceu ꝛ reliquorum vnū quodqꝫ. Vt igitur hic aliqs non diceret equum ꝛ canem, vel aliquid ſimiliuꝫ, quia paucioꝛib⁹ viribus participat,

ꝛ hec

⁊ hac ratione ſimplicius eſſe homine, ac tempore ⁊ natura prius, igitur neq; aliquis diceret affirmatiuam ꝓpoſitionem eſſe priorem negatione. Item diuiſo animato in animal, in genus mixtū ex animali ⁊ planta quod vocāt greci ʒoophita, ⁊ in plātam cuius differentias. vʒ. altricē vim, genitricem, ⁊ nutricem etiam ʒoophita habēt, ⁊ vltra habēt ſenſum tactus ⁊ motuʒ circa eūdem locum, equus autē habet hęc, ⁊ omnes ſenſitiuas potentias cum motu ex loco ad locum, atq; cuʒ appetitu ⁊ phantaſia, vltra q̄s homo habet etiaʒ rationales potētias, quare hō proſus eſſet compoſitior, ⁊ planta ſimplicior, ⁊ media animalia ⁊ ʒophita, ⁊ certe nemo diceret plantaʒ eſſe natura priorē, eo quod compoſitione potentiarū animę in homine eſt ſimplicior.

Aduerte hic q̄ in loco mox citato nō ſit locū ꝯ ⁊ cetera aſſiſtere lapidibus,

Dubitatio. ¶ Sed quid dicenduʒ ſi aliquis forte fortuna diceret, homine natura ⁊ tēpore neceſſe eſt ſimplicia cōpoſita pręcedere ex quibus compoſita conſtant. id certe

Reſponſio. aſſero, ſed non eſt idē dicere ſimplicia ⁊ ſimpliciora, qppe ſimplicia cum rationē elementorum contineant, vel elementa ſint, pręcedant ea quę ex ipſis componūtur, fieri tamen poteſt, vt eorū quę ex ipſis ſimplicibus cōponantur alia cōpoſitiora ſint, alia ꝟo minus compoſita, in quibus neq; minus compoſita ſunt natura priora ipſis magis compoſitis. verbi gratia. partes orationis octo eſſe dicuntur, ex quibus omnis oratio conſtat. Equidem hę partes octo pręcedunt omnem orationem, quibꝰ ꝟo ſublatis omnis oratio tollitur. Vſu autē ſepe venire ſolet, vt orationes quę ex eiſdem conſtituuntur, alię duabus ſolis conſtent partibus, ceu homo currit, alię ꝟo tribus, vt hic homo currit, alię quatuor, ceu hic ipſe homo currit, alię quinque, ceu hic ipſe homo bene currit, ſimiliter etiam de cęteris, vbi ergo manifeſtum eſt q̄ oratio quę duabus partibus conſtat, ſimplicior ſit ea quę ex tribus componitur, ⁊ hęc quoq; ſimplicior eſt ea, quę quatuor conſtat, ⁊ hęc etiaʒ ſimplicior eſt ea, quę quinque cōficitur, compoſitior ꝟo cęteris eſt ea oratio, quę octo cōſtat partibus, ceu mei ꝟo īfelicis ⁊ adhuc elati animi miſerere, ⁊ certe ea oratio quę dicit, hō currit, natura prior non eſt ea quę dicit, mei ꝟo infelicis, ⁊ adhuc elati animi miſerere. Nam illud eſt natura primum quo ſublato ſecum omnia euertit arripitq;, ſed aliis ſublatis ipſuʒ non ruit nec tollitur, atq; infertur concluditurue, ſed non infert, ceu animal natura, eſt homine prius. Verum nō ſic ſe habent antedictę orationes. Nam nulla earum ſublata reliquas ſecum demit neq; infert. Eadem quoq; in naturalibus eueniunt. Etenim in his differentię ⁊ genera q̄bus ſpecies conſtant, ſimplicia ſunt, quibus ſublatis ſpecies etiam auferuntur, nulla tamen ſpēs eſt natura prior, nec poſterior, quāq̄ alia participet longe pluribus differentijs, alia ꝟo paucioribus, ceu in homine ⁊ equo. Naʒ nullus eorum ſublatus reliquum ſecum aufert, neqʒ ſecum infert. Idem quoqʒ in affirmationibus ⁊ negatiuis orationibus fit, quippe nulla ſublata reliquam ſecuʒ auferat ⁊ demat, neq; inferat. Nam ⁊ ſi videtur particularis affirmatiua inferre particularem negatiuam, etiam econuerſo negatiua infert affirmatiuam, quando vna alteraʒ viciſſim vera eē facit ac verificat. Vniuerſales aūt ſuas particulares vna ſecum auferūt, quę etiam ſimul inferūt id qđ eſt natura poſterius, ſed a particularibus non inferunt, quas cōditiones habebant ea quę ſunt natura priora. Item neq; illę ꝓpoſitiones quę contradicendo opponuntur mutuo ac viciſſim ſeſe auferūt, nec inferunt, imo contrarium altera exiſtente vera fieri non poteſt, vt altera de eodem ſit vera, quod quidem videmus etiam ſpēbus e regione diuiſis ineſſe, ceu ſubſtātię alia eſt corpus, alia ꝟo incorporea, ⁊ de quo ꝑdicatur corpuʒ, neceſſe eſt q̄ de eodē non prędicetur incorporeuʒ. Rurſus corporis aliud animatuʒ, aliud ꝟo inanimatum, ⁊ hęc in eodē ſimul eē non poſſunt. Similr quātitatis alia diſcreta eſt, ⁊ alia cōtinua, quę etiam in eodem ſm idem tempus eē nō poſſunt, quare ſi cōtradictio hunc in moduʒ ſe hʒ, recte itaq; ſpēs enūciationis aſſerimus eſſe affirmationē ⁊ negationeʒ.

Dubium. ¶ Verūenimuero noſtrū moꝛ videmur obliti contraria de eiſdem aſſerētes. Nam dicebamus ceu in homine q̄ in eodē cōtradictorię differētię videnť, rurſus continua ſubiūximus in eodeʒ ea quę ſunt e regione diuiſa, ſubſiſtere nō poſſe.

Reſpōſum. ¶ Dico igiť q̄ ſi quis diligenter ⁊ accurate animaduerterit ſermonem, certe non incidit in cōtradictionem. Nam in eodem cōtingit cōtraria eſſe, ſed nō ſm idem. Porro in oculo album ⁊ nigruʒ eſt, ſed non ſm eādem partem, ⁊ in manu cōtinuum ⁊ diſcretum, verū in digitis diſcretuʒ, in reliqua ꝟo parte manus continuū. Eodem igitur mō ⁊ in homine, quippe in alio ſpectať rationis viſus, in alio ꝟo abuſiue rationis. Et quā id qđ diximus, pateat, tam huiuſce rei ampliorē inq̄ſitionem omitto. Eodē igitur modo cōtradictio in eodē ineſſet, ſed non ſm idem, ceu ſi diceres eūdem oculum albuʒ ⁊ non albuʒ eſſe, lʒ alio atq; alio modo ſit nō albus ⁊ albus, ꝓinde prius dicebamus q̄ ꝯtingit differentias e regione diuiſas in eodeʒ ſpectari, ſed non ſm idem.

Ecce rñā cō clāſio. Eędeʒ ſenſitiuuʒ ⁊ inſenſitiuuʒ in animalibus eſt videre, ceu in carne ſenſitiuuʒ, in oſſibus ꝟo inſenſitiuum, atq; corpꝰ ⁊ incorporeū, ſiquidem qualitates in animalibꝰ ſint incorporeę. Poſterius ꝟo dicebamꝰ ſpēs e regione diuiſas nō poſſe idem eſſe. Nā quū ſint ſpecies animati aīal, ʒoophiton ⁊ planta, fieri nequit vt ideʒ ſit aīal ⁊ ʒoophiton, vel ʒoophiton ⁊ plāta ſit, q̄ ſi differētię inferiores ſil eē nequeunt, neq; ſuperiores, ſimiliter eūdem hominez equuʒ eſſe impoſſibile eſt. Si ergo hunc in modum ſe habet affirmatio ad negationem, ⁊ maxime illę ꝓpoſitiones quę contradicēdo opponūtur (vt iam diximus) etiam ſm h̄ ſint enūciationis ſpēs. Sed forſitan neq; recte ꝯceſſimus affirmationem eſſe ſimpliciorez negatione, ⁊ negationeʒ compoſitiorem. Naʒ compoſita in ſeipſis habēt ſignificationem ſimpliciuʒ, negatio autem ſignificatuʒ affirmationis non habet, nam vox compoſitior eſt, ſed ſignificatus minime, quippe in hac oīone Socra. nō ambulat, nō affirmatur ambulatio de Socrate, ſed quēadmoduʒ affirmatio huius Socra. ambulat dicit ineſſe Socrati ambulare, ita dicit hęc, Socra. nō ambulat, nō ineſſe. Vnde non opʒ attendere ſolę compoſitioni vocum, ſed multo ꝑus ſi ſignificatuʒ ſit cōpoſituʒ, nam contingit ſimplicez vocem habere ſignificatuʒ cōpoſitum, ⁊ cōpoſitum ſignificatū habere vocem ſimplicez, vt in libro de interꝑtatiōe didicimus, ſed forſitā ſi quis diligenter animaduerterit, negatio ſimplicior eſt quo ad ſignificatū ipſa affirmatione, nā affirmatio aliud alteri connectit ⁊ copulat, negatio ꝟo ꝑdicatū nō ineē ſubiecto. ingt. Vnde (vt dicebā) neutra ſublata alterā ſecū aufert, neq; vna ſecū īfert ⁊ introducit, nā ꝯtingit vt affirmatio in mā īpoſſibili ſit ſemꝑ falſa, ⁊ negatio ſemꝑ vera in eadē mā. Econtrario aūt in mā neceſſaria cuʒ ſit affirmatio ſemꝑ vera, ⁊ negatio in eadem mā ſemꝑ falſa, fieri aūt non pōt, vel cōpoſito exiſte ſimplicia nō eē, vel ſimplicibꝰ nō exiſtibꝰ cōpoſita eē, nō ḡ negatio ſimplicior eſt affirmatiōe, tot itaq; de altera dubitationū dicta ſint, Cęteꝝ de altera dico. ſ. de illa q̄ dic̄ q̄ ꝑtes definitiōis ī plus cōtoreſq; ſūt definitis. At hic ꝯtiā eſt, q̄ minꝰ cōmunes ſunt, q̄q̄dem affirmatio ſit minus communis q̄ ipſa propoſitio, ſimiliter autem ⁊ negatio.

Ad minorē. Porro ad hanc imprimis dicendum eſt non oīno verum eſſe, qđ partes dfinitiōis hoc in loco nō ī plus ſe habeāt,

nam affirmatio, vel negatio, ⁊ vniuerſalr illud.ſ.de aliquo, non ſolũ de ꝓpoſitione dicitur, ſed etiam de ꝓblemate, inſtantia, ⁊ cõcluſiõe. Sʒ hoc qdeʒ forſitã nõ eſt neceſſariũ, ꝗppe oĩa hęc ſũt vnũ ſubīo. Proĩde dicẽdũ eſt, ꝙ quũ definitiones ↄſtẽt gñe et differẽtijs, neceſſe eſt ſumi ſpecialiſſimas differẽtias cũ accipiũtur dĩę, q̃ ꝓprię ſigillatimq; ſubīo ⁊ nulli alteri inſint, nã eẽ mẽtis ⁊ ſciẽtię capaceʒ humanę ſpẽi, dũtaxat ineſt, nulli ẜo alteri, vt dicebã, ineſt, ſimilr impar ⁊ par ſoli nũero ↄgruũt, ceu ſoli circulo cõpetit ab vna linea ↄtineri, ⁊ lineas q̃ a centro ad peripheriã ⁊ circũferentiã ducant ęq̃les habere, quũ igitur definientes circulũ dicimus ꝙ eſt figura plana ab vna linea cõtẽta in qua ab vno puncto eoꝝ q̃ intra circulũ ſunt oẽs rectę linęę incidẽtes ad peripheriã ducte iter ſe ſunt ęq̃les, neceſſe eſt vt vltimę dĩę non in plus ſe habeãt q̃ circulus, ſed ipſi ſoli inſint, cuius rei gratia poſſemus infinita fere exẽpla adducere, hac ꝓinde rõne quãdoqdem in cõſtituendis definitionib⁹ egeamus ꝓpriſſimis differẽtijs ſpãliſſimiſq; ſi nobis defuerint ꝓprijs vtimur accñtibus, porro diffiniẽtes equũ dicimus ipm eſſe aĩal irrõnale hinibile, quo in loco hinibile, veluti ſpãliſſima dĩa vtimur, qa nobis deeſt talis dĩa ſobalis. Quid itaq; mirũ eſt, ſi etiã in definitione ꝓpõnis aſſumpte fuerint ſpãliſſime differẽtię q̃ nulli alij inſunt, nã ⁊ hʒ nectio dʒ ineſſe atq; cõpetere vere definitioni, hac itaq; rõne aſſumptũ eſt illud, de aliquo, in diffõnẽ ꝓpõnis ꝙ ſoli orationi enũtiatiue ineſt. Naʒ illud affirmatiue vel negatiue ſiqdem ambo vt vnũ accipiamus, ꝑfecto nõ erit minus cõe q̃ ſit ꝓpõ, ſed adequat ei, quãdoqdem acceperimus illud/vel/nõ diſiũctiuũ, ſed copulatiuũ pro/et/vt ambo de gñe.ſ.enũtiatione vel ꝓpõne ꝑdicetur, nã enũtiatio ſi de ꝓpoſitio affirmatiua eſt ⁊ negatiua nã oſtẽſum eſt in ipſis introductiõib⁹ quas Porphyrius ędidit, qḋ oppoſite dĩę non ſolũ potẽtia, ſed etiam actu ſunt in gñe. At ſi ambo nõ velut vnũ accipiamus, neq; vt vnaʒ dĩam, ſʒ diſiũctiue certo dĩę non erũt cõſtitutiue gñis, ſed diuiſiue, ſed in definitionib⁹ diuiſiuas dĩas definitorum non aſſumimus, ſed cõſtitutiuas, ceu aĩalis conſtitutiue differẽtię ſunt aĩatum ⁊ ſenſitiuũ, nam aĩato differt diſcernitur q; ab inanimatis, per ſenſitiuũ autẽ a plantis, differẽtię autẽ diuiſiue ſunt rõnale ⁊ irrõnale, mortale ⁊ imortale. Et iã conſtat ꝙ ꝑme in definitione cõpꝛehenduntur ⁊ nõ poſteriores, quare ⁊ in ꝓpoſitis idẽ ſit, dico.ſ.in ꝓpõne, vel enũtiatiua oĩone, vbi affirmationẽ vel negationẽ cõpꝛehendemus, velut dĩam cõſtituẽtẽ perinde ac vnũ vtrũq; ſumendũ ſit, naʒ ſi diſiũctiue audiuerimus intellexerimuſq; dĩę erunt diuiſiue ⁊ non cõſtitutiue ꝓpõnis. Vnde ſi velut vnũ illa duo intellexerimus, certe hęc diffinitionis pars ęquabitur definito, qḋ ſi quis non reciperet hanc expõneʒ, ſed aſſereret dicẽdũ eſſe diſiũctiue illiḋ affirmatiue vel negatiue, neq; hoc mõ cõfutabitur repꝛehẽdetur q; definitio. Nõ eniʒ hęc in diffõne poſita eſſe dicemus ad cõficiẽduʒ eaʒ, ſed ad diſcrimẽ diuerſarũ ſpẽruʒ ꝓpõnis. Nam ſatis erat ⁊ hoc mõ definiri, ꝙ propoſitio eſt oratio cuniſdã de aliquo, ſed quũ ꝓpoſitiones nõ ſint vnius ſpẽi. Nã diuidũtur in affirmatiuas ⁊ negatiuas, ꝓinde ad diſcrimẽ differentiũ ſpẽruʒ adiecit illud affirmatiue vel negatiue de aliquo, ceu ſi qs ẽt numerũ diffiniẽs hũc in modũ diffiniret, ꝙ eſt multitudo cõſtãs ex vnitatibus, deinde cupiẽs ſpẽs hui⁹ idicare adiceret par vel impar, nõ ad ↄſtõnẽ gñis.ſ.nũeri dico, ſʒ ad diuiſionẽ, q̃re iuxta hãc expõnẽ, hũc i modũ deinceps ſic hẽat diffõ, oĩo alicuius de aliquo affirmatiue vel negatiue. Et ꝙ talis expoſitio aptior ⁊ longe conuenientior priore ſit, patet ex his quę inferuntur Nam inquit.

Ad maiorẽ.

Vide Themiſtium p° de interpꝛetatiõe.

Hęc autem vniuerſalis, vel in parte, vel indefinita.

Nunq̃ eniʒ in diffõne ↄiunctio diſiũctiua aſſumit, nã oĩa quę cõpꝛehẽdunt in diffõne omni diffinito cõpetũt, nã cuicũq; hoi ineſt aĩal, rõnale, mortale, mẽtis ⁊ ſciẽ capax. At nõ oĩ ꝓpõni affirmatiuũ, vel negatiuũ, vel vle, ⁊ in parte, ac indefinitũ cõpetit, igitur hoc ꝙ dicit Ariſt. eſt diuiſio ꝓpõnis, ⁊ non dĩtię cõſtitutiuę, niſi vt vnum (vt dicebaʒ) ſumeretur, ſed neq; poſſunt ſimul cõpꝛehẽdi, quocirca iam dicebã vnũquodq; eoꝝ quę in diffõne aſſumũtur, vnicuiq; ſpẽi ſub diffinito, ſi genus fuerit diffinituʒ, vel vnicuiq; indiuiduo, ſi ſpẽs ſpecialiſſima fuerit diffinitũ, cõpetere debet, vt aĩal eſt ſubſtãtia animata ſenſitiua, vbi omni aĩali competit eſſe ſubſtãtiam ⁊ aĩatam ⁊ ſenſitiuã. Similr ⁊ diffinitio hoĩs omni idiuiduo ſub homine cõpetit. At (vt iã dicebam) vnũqḋq; in diffõne affirmationi ⁊ negationi ſub ꝓpõne exiſtẽtibus non competit. Naʒ ſi etiam acciperemus affirmatiuũ ⁊ negatiuuʒ in vnuʒ, nulli certe cõpetet ſeorſum.ſ.neq; affirmationi, neq; negatiõi, ſimilr quoq; nec vniuerſale, nec in parte, nec indefinitũ, quare hoc intelligẽduʒ eſt diuiſiue, vt definitio ꝓpõnis hęc ſit oratio alicui⁹ de aliquo, ⁊ diuiſio eiuſdem ſm qualitateʒ affirmatio vel negatio, ⁊ ſm quãtitatem vniuerſale, in parte, vel indefinituʒ. Hoc igit ſic ſe habẽte dubitatio amplius nõ habebit locuʒ, quę dicit affirmatiuũ ⁊ negatiuũ eſſe differẽtias quę in diffõne cõpꝛehẽduntur, ⁊ deinceps vnũqḋq; eoꝝ ꝙ in diffõne accipitur in minus eſſe, q̃ diffinituʒ. Nam talia nõ fuerunt aſſumpta in definitione ꝓpõnis, ſed ſunt differẽtię diuiſiuę ꝓpõnis, ſola autẽ hęc particula ſumit aliquid de aliquo, quę adequat ꝓpõni. Naʒ hęc omni ꝓpõni ⁊ ſoli cõuenit. Q ḋ ſi ẜo aliquis diceret, qḋ quẽadmodum in alijs definitionibus etiã ſpãliſſime differẽtię aſſumãtur, tamẽ cões etiã ſunt, ceu de hoĩe rationale ⁊ mortale, ſic ⁊ in definitione ꝓpõnis, quędam ſunt cõiores differentię. Sciat qḋ in alijs ſpẽbus quę ſunt ſub generibus, fuerunt quędam differẽtię cõmunes pluribus ſpeciebus, ceu rationale de homine ⁊ angelo. At hic natura tale nobis nõ ſuppeditauit. Naʒ ſtatim poſt genus ꝙ eſt oĩo, ſpẽs ſunt nullo medio cõmuni diſiuncte ⁊ intercepte, niſi dũtaxat ſpãliſſimis differentijs, quibus vnaquęq; ſpẽs ſub oratione cõſtituta ſuapte ſignatiõe diſtinguitur. Sed rurſus nobis aduerſatur differẽtię diffinitio, ſiqdeʒ ipſa eſt ꝑdicatuʒ de pluribus ⁊ differẽtibus ſpẽ in quale qḋ. Nã hoc ſcʒ alicuius de aliquo nõ ꝑdicatur de pluribus ⁊ differẽtibus ſpẽ, ſiqdem adequatur definito. Reſpõdeo igit ad hoc ꝑmo ꝙ hęc dubitatio etiã eſt de alijs ſpãliſſimis differẽtijs, ceu in hoĩe mẽtis ⁊ ſciẽtię capax eſt, ⁊ ab vna linea cõtineri in circulo, alioquin neq; hic hoc ſequitur. Nã ꝓpoſitio eſt genus ſubalternũ diuiſum in ſpẽs.ſ.affirmationem ⁊ negationem, ⁊ vnicuiq; harũ competet hoc ſcʒ alicuius de aliquo, quare etiã hic hoc alicuius de aliquo ꝑdicatur de pluribus ⁊ differẽtibus ſpẽ. Secus tamẽ eſt de hac.ſ.mentis ⁊ ſciẽtię capax, quę ſi eſt ſolius hominis differẽtia ſpãliſſima, non ꝑdicabitur de differentib⁹ ſpecie, ſed de differẽtibus numero. Similr etiã de circulo hęc.ſ.ab vna linea cõtineri. Niſi lõge melius ſit vt hoc modo differẽtię diffiniantur, qḋ differentia ſit id qḋ ꝑdicatur de pluribus differẽtibus ſpẽ vel numero. Sed ſi hʒ modo erit diffinitio, neq; cõpeteret ſpãliſſimis differentijs, attamẽ alię diffinitiones cõpetunt, differẽtia eſt qua excedit ſpẽs genus alicuius de aliquo. Quędam exẽplaria habent ⁊ alicuius ab aliquo, ſed melius ꝑmo ſola. Verũ ſi quis diceret, qḋ ꝑma diffinitio ſoli affirmationi competit,

Dubium.

Solutio.

Dubium.

Solutio.

Dubium.

cõpetit, quippe illud de aliquo nõ videt̃ cõgruere negationi. Naʒ ipſa ob diuidẽs magis appellaret̃ alicuius ab aliq̃. ℭ Rñdemus qđ illud .ſ. alicuius ſolũ indicat termi nũ qui eſt pdicatum, illud xo de aliquo ſignificat ſubiectũ, quare ſi etiaʒ negatio ex his cõſtituta eſt, perſpicuũ eſt vt etiam de eadem pertractauerit.

Solutio.

ℭ **Dico autem vle, qđ omni, vel nulli ineſt, in parte xo quod alicui, vel non alicui, vel non omni ineſt.**

ℭ Cur particularẽ affirmatiuam vna voce ſignificauit, et particularẽ negatiuã duabus vocibus. ſ. nõ alicui, et non oĩ. Dicimus igit̃ ad hoc, qđ particularis negatiua, vt etiã in libro de interptatione dictũ eſt, duabus propoſitionibus aduerſat̃, alij propoſitioni particulari affirmatiuę, et alij quę eſt vlis affirmatiua, ſed particulari affirmatiuę tanq̃ idipſuʒ particulare auferens, qđ quidẽ pprie ipſi affirmatio affirmauit. Vli autẽ aduerſat̃ tanq̃ ɔdictoriẽ oppoſita eidẽ. Vñ nola gdẽ duo ſunt, ſed res vna eſt.

Id eſt nec, et ſiue. hic.

Per ppoſitiõ intelligit õ elle. dez ſubiecto et pdicato et verbis,

ℭ **Indefinitum aũt eſt, qđ ſine vli vel in parte ineſt, vel non ineſt, ceu contrarioꝝ eãdeʒ eſſe ſcientiam, vel hoc voluptatẽ non eſſe bonũ.**

ℭ Cum tradidiſſet diſciplinã nobis de vli ppõne determinata ſigno vli, et de particulari ſilr, nunc exẽpla dicit ppõnis indeterminatę indefinitęq̃ ceu ɔrioꝝ eandẽ eẽ ſcientiã. Nam hęc ppoſitio eſt indefinita, quippe Ariſt. non adiecit omnium ɔrioꝝ, vel aliculus, ſilr nulla voluptas bonũ vel non omnis, ſed indefinitã hʒ prolationẽ. ℭ Dubitarũt aũt quidã, quo indefinitaꝝ ppõnuʒ exẽpla afferre cum voluiſſet, dixit ɔrioꝝ vnam eſſe ſciẽtiaʒ, vel voluptatẽ non eſſe bonũ, vbi poſuit terminos cũ ſuis articulis. Nam articuli vident̃ eiuſdẽ virtutis eſſe cũ determinationibus vlibus, et ita videbat̃ dici in libro õ interpretatione. ℭ Dico igit̃ qđ nõ oĩno articuli eãdẽ viʒ habẽt cuʒ ad determinationibus. Nã hoc falſum eſt, qñquidẽ ſi hoc eſſet, quoties aliqs diceret φ hic Socrates phs eſt, diceret φ oĩs Socrates phs eſt, ſi ergo articuli queũt terminis ſingularib᷒ cõiungi, et non ꝑſit eiſdẽ determinationes, igit̃ non erit veꝝ φ articuli cũ determinationib᷒ eandẽ vim hñt, ſed articuli in terminis ſingularib᷒ nihil aliud ſignt nobis quã relationẽ et aliqđ eſſe diſcretũ. xo. g. Socratẽ vel quẽuis alium. At in terminis vlibus videntur, vt preceptor noſter in cõmentarys libri de interptatione dixit, ipſam naturam et ideaʒ hoĩs ſignificare, vel cuiuſuis alterius. Nam qñ dicimus hõ eſt aial, quid aliud dicimus q̃ qđ humanę naturę ineſt aial. Atqui qñ dicimus oĩs homo eſt aial, indicamus ea indiuidua q̃ cõtinent̃ ſub ſpẽ, quare indeterminata indefinita eſt vtraqʒ, et ea hic hõ aial, et illa hõ aial ſine articulo. Verũ alia dicit vlem ſpeciẽ aial eſſe, illa .ſ. quę eſt cũ articulo, alia xo dicit aliquas partes eoꝝ quę ſunt ſub ſpecie. Deniqʒ hic homo albus eſt vel grãmaticus nõ eſt verũ, ſed ſine articulo veruʒ eſt homo eſt albus vel grãmaticus, quare quãq̃ cũ articulo dixerit hoĩ contrarioꝝ et c. et hanc voluptateʒ, tamẽ vtebatur ppoſitionibus indeterminatis indefinitiſue.

Dubium.

Et in telligit hoc in greco.

Solutio.

ℭ **Differt autẽ demonſtratiua ppoſitio dialectica, qꝛ demonſtratiua alterius particulę cõtradictionis eſt aſſumptio.**

ℭ Cum prius tradidiſſet diffinitionẽ cõem ppõnis, nũc affert dñes ipſaꝝ ppõnũ, quaꝝ aliam dicit eſſe demonſtratiuã, et aliã dialecticã. Omiſit aũt ſophiſticã cũ ſit prorſus inutilis, porro accipit duas dñes, vnã quidẽ ex natura noſtra, alterã aũt ex natura rerum. Quod quidẽ dialecticus non oĩno vera accipiat, ſed ea q̃ vident̃ his, q vna diſputant, ſiue vera, ſiue falſa fuerint, et demõſtratiuus ſola vera, etſi nulli ita videat̃, ex vſu liquet, qꝛ dialecticus totã ɔdictionẽ interrogat, et qđ videt̃ ſecum diſputãti accipiens ex eo inducit eũ ad ɔdictionẽ. Nam ad gloriaʒ et victoriã deprehendẽdi ipſum reſpiciẽs, vult ſecũ differẽteʒ in ɔdictionẽ deducere. At demõſtratiuus reſpiciens ad veritatẽ non interrogat, ſed alterã partẽ verã accipit. Dignũ eſt quęrere cur in pcedente libro de interptatione cũ de ppõnibus diſſeruiſſet, rurſus hoc in loco qd ſit ppoſitio docet. Rñdemus igit̃ (vt iam dictum eſt) qđ enũciatio, ppoſitio, pblema, ɔcluſio, inſtãtia ſunt idẽ ſubiecto, et habitudine dũtaxat differunt. Nam verbi gratia ſi animus imortalis, eſt cunctis hęc. Nam qñ dico illud enũciãdo enũciatio appellat̃, qñ xo vt pars ſyllogiſmi fit, propoſitio eſt. Etenim dicimus ſyllm ad minimuʒ conſtare duabus ppoſitionibus, qñ aũt quiſpiã velut dubitãs interrogãdo ſic diceret, nam animus eſt imortalis, tũc hoc pblema dr̃, qñ xo, ex ſyllogiſmo cõcluditur, concluſio, qñ pterea aliquo demõſtrante qđ animus ſit imortalis, et alius inſtaret diceretq̃, φ non eſt imortalis, tunc erit inſtantia, itaq̃ in libro de interptatione de enũciatione diſſeruit, hic xo de ppoſitione tractat vt ipſa eſt ſylli pe.

Solutionis punctum.

ℭ **Non enim interrogat, ſed accipit qui demõſtrat. Dialectica autem contradictionis eſt interrogatio.**

ℭ Accipit a ſeipſo. vʒ. vt dictũ eſt, veritateʒ ſibi decernẽs etſi non videat̃ auditori, aut ſi nullus eſſet penitus auditor. Nam verbi gr̃a qui demõſtrat ſumet ſolem eſſe terra maiorẽ, quãuis plerisq̃ videat̃ eſſe pedalis, et non queadmoduʒ dialecticus qui cũ velit vincere eũ qui ſecũ diſputat, accipit ex his q̃ ipſe fatet̃ et admittit, ſiue vera, ſiue falſa fuerint, proinde ſubiungit. Dialectica autẽ ɔdictionis eſt interrogatio. ℭ Sed cur in libro de interptatione vbi inquit dialecticẽ ppoſitionẽ interrogationẽ eſſe alterius partis ɔdictionis, vbi ſic ait dialectica interrogatio eſt petitio rñſionis, vel ppoſitionis, vel alterius partis cõtradictionis. At hic ɔrium dicit, cũ inquiat totã interrogationẽ ipſum dialecticũ interrogare. ℭ Rñdemus igitur qđ hęc loca non diſſident, qꝛ opʒ totã ac non totã ɔdictionẽ ſed alterã partẽ interrogare. Nam dialecticus interrogat actu alterã partẽ, potentia xo totam ɔdictionẽ. Qđ autẽ hoc velit Phs hinc cõſtat. Equidẽ ipſe inquit qđ opʒ dialecticẽ interrogationem ita proferre, vt det diſputãti modũ quo valeat ſuam ſniaʒ inuendo aut renuendo patefacere. Naʒ et in hoc differt dialectica interrogatio ab ipſa inqſitione, qꝛ ſufficit ad dialecticã interrogationẽ rñderi ita vel non ceu num animus imortalis, ad hãc interrogationẽ ſufficit rñſum afferri ita vel non, ſed ad inqſitioneʒ percũctationẽq̃ pluribus verbis opus eſt, ceu cuias eſt, quę patria aut parẽtes, hęc nãq̃ pyſmatices et pcunctatio quędaʒ eſt cui ſi ſatiſfacere vult rñdens et opus eſt pluribus verbis. Porro dicit et ſubiungit ventus ſerens me ex Troia ad ciconas aduexit. Quod ſi vniuerſam ɔdictionem actu interrogabimus, ceu animus imortalis eſt, an imortalis, rñdens non poterit afferre rñſa dialectica, quę ſint p hęc ita vel non. Nam ſiue dixerit ita vel nõ, ignorabit interrogans qualẽ ɔdictionis partẽ admiſit, vel negauit. Qđ xo dialecticus interrogãdo alterã ɔtradictionis partẽ, potẽtia vniuerſaʒ ɔdictionẽ percũctetur, eo cõſtat φ ſepenumero rñdens affert rñſum ad eam partẽ q̃ actu interrogata non fuit, qđ ſane non fieret, niſi tota ɔdictio eſſet potentia in ipſa interrogatione. Naʒ aliquo interrogante, num animus immortalis rñdet ſepe qđ non.

¶ Nihil tñ diſtabit quo ad fieri ſyllogiſmum ex vtraq;. Etenim is qui demonſtrat, ⁊ q̃ interrogat ſyllogiſmo ratiocinatur.

¶ Cum Phs intentionẽ habeat diſputãdi de ſyllo ſimpliciter, ob amplitudinẽ exercitationis prius tradidit nobis diſcrimẽ inter ꝓpõnẽ demõſtratiuã ⁊ dialecticã. Cum ẽ ipſe nouerit quę ab ipſo nũc inquirũtur, nihil cõferre tractationi de ſyllo ſimplr, huius rei gratia hoc nunc adiecit dicens ꝙ nihil intereſt ad cõficiẽdũ ſyllm̃ ſimpliciter ſcire, an dialecticus interrogans rõcinet̃ ſyllo, an non, ſimiliter neq; impritia refert an demõſtrator ſumat ⁊ non interroget. Nam nihilominus vterq; ex ſuis ꝓpõnib⁹ cõficit ſyllogiſmũ. At noſtrum propoſitũ nunc eſt de ſyllogiſmo ſimpliciter diſſerere. Cęterũ cum dicit, qui demõſtrat, ſignificat propoſitionẽ demonſtratiuaʒ, ⁊ per illud, ⁊ qui interrogat, innuit dialecticam.

¶ Accipiens aliquid de aliquo ineſſe aut non ineſſe, quare eſt ſyllogiſtica quidem ꝓpoſitio ſimplr affirmatio aut negatio alicuius de aliquo ſm dictum modũ. Demonſtratiua vo ſi vera ſit ⁊ ꝑ ſuppoſitiones: quę a principio ſunt accepta ſed dialectica percunctandi quidem interrogatio contradictionis.

Contextus.

¶ Hinc patet qd illud aliqd de aliquo põt accipi cõiter de affirmatione ⁊ negatione, qd quidẽ ſupra dicebamus. Nam ipſe cõiter dicendo illud de aliquo, ſubdiuiſit adijciens vel ineſſe, vel non ineſſe. At demõſtratiua ſi vera fuerit ⁊ ꝑ ſuppoſitiones ſumpta ex principio. Non enim ſufficit ſolũ ſi vera fuerit ad faciẽdã ꝓpoſitionẽ demonſtratiuã. Nam ineſt etiã hoc aliqñ ꝓpoſitioni dialecticę, cui tñ nõ ineſt ex cõibus cõceptionibus, vel ex diuerſis q̃ ex illis ꝓbant̃. Vocat aũt ſuppoſitiones ꝑ̃n⁹ cões cõceptiones, qz ſunt meliores ⁊ ꝑ̃ſtantiores demõſtrationib⁹, ſi quidẽ ipſe ſint per ſe fide digne, ⁊ demõſtrationes accipiunt fidẽ merito illarũ. Vel inquit per ſuppoſitiones ex ꝑ̃ncipio, qm̃ ſyllo demonſtratiuus ſcibilis eſt, ⁊ vnaqueq; ſcientia ꝓpria hʒ principia ac peculiares ſuppoſitiones, ⁊ vlterius non ꝓcedunt, ceu grãmaticus hʒ principiũ elemẽta ipſa ⁊ vlterius nõ ꝓcedit, ceu ẽt geometria punctuʒ hʒ, ⁊ arithmetica vnitatẽ. Hanc igitur dicit demonſtratiuã ꝓpoſitionẽ quę ſumit̃ ex ꝓprijs principijs ⁊ ſuppoſitionibus, ⁊ nõ excedit ſuppoſitionẽ ſui inſtituti ⁊ propoſiti, ceu grãmatico proprie ꝓpoſitiones ſunt ille quę de elementis ⁊ ſyllabis ⁊ conſequentibus ea ſunt, ſimiliter etiam in alijs ſcientijs.

Ioãnes non ponderat illud verbũ ex pri⁹ qd eicit propter eos q vl accipiũt cões ⁊ primas cõceptiones ſʒ nõ ꝓprias ſciẽtie vel accipiunt accidẽtias primas ſi aliqs deſtruit alia pri⁹ vt Antiphon ⁊ Hippocrates qñ facit p⁹ phyſico.

¶ Rõcinanti autẽ ſumptio apparentis probabilis queadmoduʒ in topicis dictũ eſt. Quid itaq; eſt propoſitio ⁊ quomodo differat ſyllogiſtica ⁊ demonſtratiua ⁊ dialectica cum diligentia in ſequentibus dicetur, ad pręſentem vo vſuʒ ſufficiant quę nunc a nobis determinata ſunt.

¶ Hoc inquit non qz opus ſit interrogãti opinabile prorſus accipere. Naʒ qd vult ſecũ diſſerẽs rñdet, ⁊ nõnunq̃ ꝯrium opinabili rñdet, ceu ſi aliqs interrogaret, num Socrates ſit iuſtus, forſitan rñdebit non, ſed illud opinabile ꝓbabileue rõcinabitur ꝑ ea quę maxime apparent diſputanti ſecũ ⁊ rñdẽti, ⁊ per id qd voluerit. Cęterũ illud opinabile multis modis dicitur. Vel enim omnibus videtur vel pluribus, vel clarioribus viris. Pręterea ⁊ aliter dicitur. Atqui ipſe in libro de ſede lociſq; argumentorum de ipſo plane determinat.

Quot modis ꝓbabile vide Alexã. in topicis.

¶ Terminum autem voco in quem diſſoluitur propoſitio, vt pędicatum ⁊ de quo pędicatur.

¶ Cum ꝓpões non modo ex ſubiecto ⁊ pędicato ſint, ſed ẽt ex tertio qd adpręędicatũ vocat̃ ⁊ ex mõ, cur itaq; inquit ꝓpoſitionẽ diſſolui ſolũ in ſubiectũ ⁊ pędicatũ. Et rñdemus qd hęc ſunt ſolũ ꝓprie partes ꝓpoſitionis, illud .ſ. de quo eſt oratio, ⁊ illud qd de illo dr̃, quęcũq; vo alia in ꝓpoſitione cõplexant̃ ſupplent locũ ꝯiunctionis. ¶ Sed annotandũ eſt cur dixit (voco.) Naʒ hoc non dixit prius de ꝓpoſitione .ſ. ꝓpõnẽ autẽ voco, imo nec dicet ſyllm̃ diffinitur. ¶ Videt̃ itaq; ipſe fuiſſe author nominis ipſius termini, ſed nomẽ ꝓpõnis et ſylli inuentuʒ fuit ẽt ab his qui eum pceſſerunt. Vocatur itaq; pars orationis terminus eo qd reſolutio ſylli in ipſo terminatur. Nam proficiſcentes qui diſſoluũt ſyllm̃ vſq; ad ipſum gręnũ ⁊ quieſcũt, loquor aũt ad ꝓbos qui ſolum de vocibus ſignificatiuis cõſiderãt ⁊ nõ de illis quę nõ ſignificant, ⁊ multo magis de ſyllabis, ⁊ nõ ad grãmaticos qui talia conſiderãt. Cęterũ definitio pędicati eſt qd ipſũ de altero dicatur, aut qd alicui ineſt, vel non ineſt, diffinitio vo ſubiecti eſt, vt ſit id de quo aliqd alterũ dicit̃, vel cui alterũ ineſſe dr̃, vel non ineſſe, ſed non vt quidã diffinierunt ſubiectũ ſignificare ſubſtantiã, ⁊ pdicatũ accidẽs, cũ ſubiectuʒ queat eſſe ſubã ⁊ accidens, ſic ⁊ pędicatum. Nam qñ dixero homo aĩal eſt, tunc ambo ſunt ſubſtãtię, quando vo dixero albus eſt color, tunc ambo accñtia ſunt, ſi quoq; dixero albũ hoc eſt hõ, ſubiectum quidẽ ſignificat accñs, ⁊ pędicatũ ſubſtantiaʒ, at ſi dixero homo alb⁹ eſt, vel Socra. philoſophat̃, ęcõuerſo erit .ſ. ſubiectũ ſignificat ſubſtãtiã, ⁊ accidẽs pędicatũ. Item neq; vt alij diffiniunt dicẽtes ſubiectũ eſſe capax determinationis, ⁊ pędicatũ minime. Nam aliter fit in ꝓpoſitionibus ſingularibus, qz ibi ſubiectũ nõ ſuſcipit determinationẽ, quippe qui non dicimus omnis Socrates, vel aliquis, neq; terminus eſſet qm̃ antũ ex diffinitione hac. At diffinitio omnibus definitis competere debet.

Dubium.

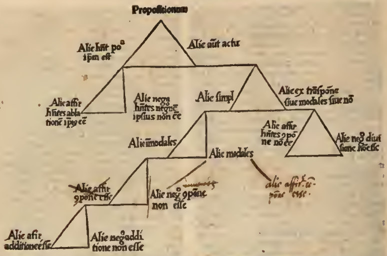
Solutio.

¶ Adiecto vel diuiſo eſſe aut non eſſe.

¶ Hunc contextum Alexander ac plurimi expoſitores ſimplicius interpretati ſunt. Nam Alexander inquit per hęc Ariſtote. indicat propoſitiones affirmatiuas ⁊ negatiuas, ⁊ per hoc (Adiecto) affirmatiuas ſignificat, ⁊ per hoc (diuiſo) negatiuas, ſed hęc expoſitio magis ſimplex ⁊ tenuis eſt q̃ vera. Nam affirmatio ⁊ negatio oppoſite ſunt, quod ſi volebat eas dicere per oppoſitas voces hoc debuit facere. At adiectio ⁊ diuiſio non ſunt oppoſita. Nam adiectioni opponitur ablatio, ⁊ diuiſioni compoſitio, quare hęc expoſitio non habebit locum. Vnde ſolertiores interpretes aiũt, vt diuus Iamblicus, ꝙ ob breuitatem dicendi cum vnum vtriuſq; oppoſitionis oppoſitum dixerit, etiã alterũ oppoſitum alterius ſignificauit, qd ipſi cõſuetũ eſt facere, quare erũt oppoſitiones duę additio, ablatio, cõpoſitio, ⁊ diuiſio. ¶ Sed per hęc nobis inſinuauit oẽs propoſitiones traditas in libro de interpretatione. Nam omnis propoſitio vel hʒ additũ ipſum eſt, vel ablatũ, ⁊ cũ hoc ita ſe habeat, accipiamus ex diuiſione ꝓpoſitiones hunc in modum. Equideʒ ꝓpoſitionum alię cum modo, alię vo ſine modo ſunt. Iteʒ alię habent ipſum eſt potentia, vt Socrates ambulat, alię vo actu, vt Socra. philoſophus eſt, ⁊ vtrarũq; alię ſunt affirmatiuę, alię vo negatiuę. Similiter ꝓpoſitionuʒ cum modo, quę etiam actu habent ipſum eſſe, alię ſimplices ſunt, alię vo.

Sua ſnia.

ex tranſpoſitione, ⁊ vtroqȝ modo alię ſunt affirmatiuę, ⁊ alię negatiuę. Quę igitur ſunt ſine modo habentes ipſuȝ eſt potentia ⁊ affirmatiuę, ſubire ablationem ipſius eſſe dicũtur, ceu Socrates ambulat, quia perfecta propoſitio eſt Socrates eſt ambulans, nam verbum diſſoluit in participium, ⁊ ablatum eſt ab ipſo ipſum eſt ſm̃ ablationeȝ, harum autem negationes dicuntur habere ablationem ipſius non eſſe per eandem cauſam, ceu Socrates nõ ambulat. Sed quę ſine modo actu habentes ipſum eſt affirmatiuę dicuntur ſubire retinereqȝ additioneȝ ipſius eſt, vt Socrates philoſophus eſt, quia proprie prędicatuȝ eſt philoſophus. Sed quia duo nomina ſine verbo non conficiunt orationem, addendum eſt ipſum verbum eſt non vt pars orationis, ſed gratia cõnectendi copulandiqȝ terminos, negationes autem harum ſunt vt Socra. non eſt philoſophus quę habent additionẽ ipſius eſſe per eandẽ cauſam. Rurſus ꝓpoſitiones ſimplices affirmatiuę cum modo ceu illa quę dicit poſſibile eſt Socra. ambulare, dicũtur ſubire compoſitionem ipſius eſſe, ⁊ illę quę ſunt ex trãſpoſitione dicũtur ſubire cõpoſitioneȝ ipſius nõ eſſe, ceu hęc Socratẽ poſſibile eſt non ambulare, vel non ambulantem eſſe. Negatio ꝟo ſimplicis ſubit diuiſioneȝ ipſius eſſe, ceu hęc poſſibile eſt Socratem philoſophũ eſſe, negatio autẽ eius ex tranſpoſitione ſubit diuiſionem ipſius non eſſe, ceu hęc non poſſibile eſt Socratem nõ ambulare. Compoſitionẽ autem dicuntur habere quę ſunt cum modo ſimplices affirmatiuę ⁊ ex tranſpoſitione ipſius eſſe, vel non eſſe, qꝛ cum pręexiſtat ipſum eſt in ipſis ꝓpoſitionibus ſine modo, ⁊ modo adueniente vniuerſa totaqȝ ꝓpoſitio componitur. Negationes autem ob eandem cauſam diuiſionem ipſius eſſe vel non eſſe habent. Sed non eodem modo ſe habent propoſitiones ſine modo. non enim pręſuppoſita ꝓpoſitione fit cõpoſitio ipſius eſt, neqȝ enim Socrates ambulat, vel philoſophat, cõponitur ipſum eſt in hoc philoſophus eſt, vel philoſophans eſt, ſed ibi eſt potentia, ⁊ ibi eſt actu reſoluto ipſo verbo ambulat in hoc ambulans eſt. Atqui in propoſitionibus cum modo quę habẽt iam ipſum eſt tertiuȝ ad prędicatum, modus ipſis apponitur, ceu Socrates philoſophus eſt, contingẽs eſt Socrateȝ eſſe philoſophũ, quare ipſi eſt apponitur modus, ⁊ ipſum eſt ipſi modo, quę omnia cum breuiter explicare ꝓferreqȝ voluiſſet, dixit adiecto vel diuiſo eſſe vel non eſſe. Naȝ ⁊ ipſum eſt adiũgitur, ⁊ auſertur a ꝓpõnibus, ceu in ſimplicibꝰ quę ſunt ſine modo, cõponitur aũt ⁊ diuidiť vt in reliquis. Egdeȝ ſolus modus cõponit, ⁊ diuidit. ¶ Cõſidera itaqȝ diligẽter quõ ꝓpoſitionibus ſine modo habentibus potentia vel actu ipſum eſt, idipſum additur ⁊ auferť. Nam aliud aliq̃ diciť apponi adijciqȝ qđ etiaȝ ſine additione eſſe poteſt, vt ſi diceres ciatuȝ vini cado apponi vel auferri, ſed minime diceretť cõponi, ſic igitur ⁊ in ꝓpoſitionibus ſine modo, quoniã ipſa ꝓpoſitio, ceu Socra. inambulat ſine ipſo eſt per ſe perfecta eſt, merito diciť in hac ꝓpoſitione Socrates inambulãs eſt, diciť apponi ipſum eſt, ac ob idipſum auferri ipſum eſt in hac ꝓpoſitione Socra. ambulat. nam ſeruat ꝓpoſitionis ſpẽm, ſicut hęc Socra. ambulans eſt, etiã hęc poſt ablationẽ verbi eſt Socra. ambulat. Sed in cõpoſitione non ſic ſe hȝ, ſed quęcũqȝ habent eſſe per cõpoſitionem aliquoruȝ, ſine cõponentibus eſſe non poſſunt. Nam nec corpori noſtro dicitur addi apponiqȝ calidũ vel frigidum, qꝛ ſine his prorſus eſſe non poteſt, ſed hęc inuicẽ cõponi neceſſe eſt vt fiat corpus, tales aũt ſunt etiã ꝓpoſitiones, quę ſunt cũ modo, ceu hęc Socratẽ poſſibile eſt ambulare, nam ſine hoc eſt non conſiſtũt, qꝛ omnis oratio ad ſui perfectionẽ eget verbo indicatiuo, quare ſi dixero poſſibile Socratem ambulare imperfecta eſt ꝓpoſitio. Nam verbum infinitũ non perficit orationẽ, itaqȝ duntaxat acta aſſumetur ipſum eſt ceu poſſibile eſt Socratem ambulare. Iteȝ omnis propoſitio ex tranſpoſitione non diceretur habere additionẽ vel ablationem ipſius eſſe, quia non contingit ipſas non habere ipſum eſt actu, quare diceretur vel componi vel diuidi, componi quidem affirmationes, diuidi autẽ negationes cum ipſo eſſe vel non eſſe, ob id igiť in quibuſdam ꝓpoſitionibus diciť ipſuȝ eſt apponi vel auferri, ⁊ in quibuſdam ipſuȝ eſt vel non eſt cõponi vel diuidi. Sed quoniã prępoſita diuiſio deficit ſineqȝ defectu non eſt, quando quidẽ non fecerit mentionẽ de ipſis propoſitionibus ex tranſpoſitione ſine modo, neqȝ de ipſis quę habẽt potentia ipſum eſſe cuȝ modo, itaqȝ iam diximus de ꝓpoſitionibus habentibus ipſum eſſe potentia cum modo, qđ nequeũt ꝓpoſitiones cum modo habere potẽtia ipſuȝ eſſe, qꝛ poſſibile, neceſſariũ, ⁊ contingens cuȝ verbis infinitis cõſtruitur, ſed impoſſibile eſt ſine verbo indicatiuo orationeȝ perfici, ⁊ ob id hęc propoſitio poſſibile Socratem ambulare indiget verbo indicatiuo, niſi quis ſine verbo ſic formabit modos cõtingẽter Socrates ambulat, neceſſario homo reſpirat, vel etiã hoc modo ex neceſſitate hõ reſpirat, itaqȝ iuxta priorẽ vſum modoꝝ quo etiam in libro de interpretatione traditi ſunt modi, merito hic non fit diuiſio propoſitionũ habentium eſt potentia in ꝓpoſitiones cum modo ⁊ in eas quę ſine modo ſunt. Etenim ibi aſſignate ſunt quę ſunt ex ſubiecto ⁊ ꝑdicato in quibus ipſum eſt potẽtia ſpectatur. Secũdo quę ſunt ex tertio ad ꝑdicato, diuiſe ſunt in ſimplices ⁊ in eas q̃ ſunt ex trãſpoſitione. Tertio quę ſunt cum modo eas diuiſit in ſimplices ⁊ eas quę ſunt ex trãſpoſitione, cur igiť non ſimul aſſumpte ſunt in diuiſione ꝓpoſitiones modales habẽtes ipſum eſt in potẽtia iam reſpõſum dedimus. Sed quãuis poſſibile ſit has ꝓpoſitiones conſtare cõſiſtereqȝ, cur earum quę ſunt ſine modo ꝑtermiſit eas quę ſunt ex trãſpoſitione, pręſertim cum Ariſto. de ipſis fecerit mentioneȝ in libro de interꝑtatione, ſi ergo ꝑ hęc adiecto, ablatoqȝ, ⁊ cõpoſito atqȝ diuiſo eſſe vel nõ eſſe oẽs ꝓpões traditas in libro de interꝑtatione indicauit, itaqȝ manca eſt diuiſio, nam cõſtat qꝫ opȝ ẽt ꝓpões ſine modo ex trãſpoſitione ſub vno quatuor mẽbroꝝ reduci. Et cõſtat iaȝ ex his q̃ diuiſimus, ac de ipſis rõcinãtes dicimus ipſaꝝ affirmationes cõpoſitionẽ hr̃e ipſius nõ eſſe, ceu ẽt ille ſe hñt quę ſunt cũ mõ. Nã quęcũqȝ dicta ſunt de ꝓpõnibus modalibus, eadẽ etiã dici de ipſis dici conueniet. Vt ergo diuiſio ſine defectu fiat quę comprehendat omnes propoſitiones traditas in libro de interpretatione dicamus ſic, propoſitionum alię habent ipſum eſt potentia, alię ꝟo actu, ⁊ eorum quę habent ipſum eſt potentia, alię ſunt affirmatiuę, quę ablationem ipſius eſſe habent, alię autem negatiuę, quę ablationem ipſius non eſſe habent. Iteȝ earum quę habent actu ipſum eſt, alię ſimplices, alię ꝟo ex tranſpoſitione. Rurſus Simplicium alię ſine modo, alię ꝟo cum modo. Item earuȝ quę ſunt ſine modo, alię affirmatiuę quę habent additionem ipſius eſſe, negatiuę autẽ habent additionem ipſius non eſſe. Rurſus earum modalium, alię ſunt affirmatiuę habentes compoſitionem ipſius eſſe, alię autem negatiuę habentes diuiſionem ipſius eſſe, quod ſi fuerint ꝓpoſitiones ex tranſpoſitione, ſiue modales ſint, ſiue ſine modo, ſi affirmatiuę fuerint compoſitionem ipſius non eſt habent ſi negatiuę diuiſionem ipſius non eſſe, vt

Solutio.

¶ Sed adhuc vnum reſtat inquirere, cur nõ quẽadmodũ in ſimplicibus ſiue modo hñtibus ipſum eſt potẽtia, ⁊ in his que actu hñt, negationes dicũtur ſilr habere additio nẽ vel ablationẽ ſicut affirmationes que differunt ſolũ quo ad eſſe vel nõ eſſe, q2 in ꝓpoſitionibus affirmatiuis eſt additio vel ablatio ipſius eẽ, ſed in negationibus eſt additio vel ablatio ipſius nõ eſſe, ita ⁊ in ꝓpoſitionibus ex trãſpoſitione atq3 in ſimplicibus cum mõ fit, ſed omnibus affirmationib9 cõpoſitionẽ dedimus ⁊ oibus negationibus diuiſionẽ. ¶ R ñdemus igitur ꝙ in his omnes affirmationes exiſtentiã ſignãt, ſimplices quidẽ cõponunt eſſe ꝓpoſitioni, vt Socratẽ poſſibile eſt ambulare, ⁊ ipſe ex trãſpoſitione ipſum nõ eſſe, vt Socra. poſſibile eſt nõ ambulare, ⁊ hec Socra. non ambulans eſt, ⁊ oẽs que exiſtentiam ſignãt non dicerenẽ efficere diuiſionẽ, neq3 ſi ex trãſpoſitione eſſent. Etenĩ ipſe non eſſe cõponunt, ſi autem hoc verũ eſt, igiẽ negationes ipſaꝝ dicerenẽ habere diuiſionẽ, ſed non ita in reliquis fit. Nam hec Socra. ambulat cum dicaẽ habere ablationẽ, merito huius negatio Socrates nõ ambulat habebit ablationẽ ipſius non eſſe. Q ð quidẽ igitur nec additionez ipſius eſſe, nec ipſius nõ eſſe habeat manifeſtũ eſt. Nam ſi prorſus non adijciẽ ei hoc verbum eſt, nec affirmatiue, nec negatiue, quõ igitur dicereẽ habere ipſius additionẽ, igitur relinquitur ipſaz habere ablationez ipſius non eſſe. Item cũ hec Socrates eſt ambulans habeat additionẽ ipſius eſſe, negatio eiuſdem que eſt Socra. non eſt ambulans, vel habebit additionẽ non eſſe, vel ablationẽ eſſe, vel ablationẽ ipſius non eſſe, ſed qð non habeat ablationẽ ipſius non eſſe perſpicuũ eſt, q2 verbũ eſt ipſi adeſt, ſed nec ablationez ipſius non eſſe h3. Naz inquit idipſum qð nõ eſt, relinquitur igitur vt habeat additionẽ ipſius non eſſe. Item in his ceu Socra. non ambulat oſtenſuz eſt qð h3 ablationẽ ipſius nõ eſſe, ⁊ ipſas duas affirmationes ſic ſe hẽe, vt hec Socra. ambulat ablationẽ eſſe habeat, ⁊ hec Socra. ambulans eſt additionẽ ipſius eſſe. igitur ſimul oſtẽſum eſt in his Socra. nõ ambulãs eſt ꝙ additionẽ ipſius non eſſe habebit. Nã hec pars eſſe diciẽ. ¶ Sed forſitã quiſpiã quereret ꝙ ſi proiſus inueniãtur aliquẽ ꝓpoſitiones modales que habeãt potentia ipſuz eſt, quãuis de ipſis nil dictũ ſit in libro de interꝑtatione, ſub quo mẽbro ſectionis redigemus eas, ceu hẽ cõtingenter Socrates philoſophaẽ, hõ neceſſario reſpirat, ⁊ ſimiles ſunt. ¶ R ñdeo qð hẽ dicerẽtur habere affirmationes hẽe ablationẽ ipſius eſſe, ⁊ negationes ablationẽ ipſius nõ eſſe, verũtamẽ ſi indicationẽ verbũ ipſoꝝ reſoluemus in participiũ ⁊ verbũ, ceu Socra. contingenter phs eſt, hõ neceſſario eſt reſpirans, dicerenẽ harũ affirmationes per ꝯñs habere additionẽ ipſius eſſe, ⁊ negationes additionem ipſius non eſſe.

Dubitatio

¶ Syllogiſmus autez eſt ratio in qua poſitis quibuſdam alterũ quid a poſitis neceſſe contingere eo/ꝙ hec ſint. Dico autem eo/ꝙ hec ſint, propter hec contingere, propter hec vero nullius extrinſecus termini adiumento indigere ad neceſſarium efficiendum.

¶ Cum differuerit iuxta enumerationẽ quã fecit a principio de ꝓpoſitione, de termino, nunc ſermonez facit de ſyllo. Sed ante inquiſitionẽ explicationẽq3 verboꝝ contextus dignuz eſt querere, vnde nam animus venit in cognitionẽ ſyllogiſmi. Deinde q̃ ſit illa pars animi que ſyllogiſmo rõcinatur. Tertio ſi vẽe ſit ſyllo. Etenim quidaz periclitãtur ꝓbare qð nullo modo ſit ſyllo. Nã Ephetici ꝓbantes qð non ſit ſyllo ſic dixerunt, vel demõſtrantes dicitis ꝙ ſit ſyllo, vel non, ſiquidẽ nõ demonſtrãtes dicitis non credemus vobis ſine demõſtratione qð ſit ſyllogiſmus, ſi aũt demõſtratis perſpicuũ eſt qð alio ſyllo vtimini, quẽ rurſus per alium ſyllm opus eſt nobis demonſtrare qð eſt ſyllo demõſtratiuus, ⁊ ſi illum rurſus per alterũ, ⁊ hoc in infinitũ. Q uibus rñdemus ſuiſmet verbis decipi. Nã idem etiã poſſumus eis obijcere. Vel eniz demõſtratis ꝙ nõ eſt ſyllo, vel non demõſtratis, ⁊ ſiquidez non demõſtratis nõ credimus vobis, ſi aũt demõſtratis

Ephetici ſiit vna ſecta philoſophoꝝ vide templi. i ꝓhemio ſuꝑ categorias ⁊ Ammonium ſuꝑ pdicãbilia. Dicũ nã de pugna tib9 phoꝝ.

patet qđ quadã vtimini demõſtratione, quare ſylls eſt ꝑ quem oſtẽdimus ac demõſtratis, ſed qm̃ non ſolum opus eſt eos inducere ad dubitationes, ſed et dubitationẽ ꝓſolvere, ſic dicimꝰ qđ aliud eſt ſylls, ⁊ aliud id qđ ſyllogiſmo oſtendit, qm̃ igit ſyllm cõtemplabimur tanq̃ per ipſum demõſtrationẽ ſtruimus ⁊ facimus, tunc ipſum ſyllm appellamus, qm̃ ꝟo vt res quę ſyllogiſmo dꝫ demonſtrari, accipit ſic demõſtrat ſylls velut id qđ ſyllogiſmo oſtenditur. ¶ Sed fortaſſe quiſpiã diceret qđ et ſi eſt id qđ ſyllogiſmo oſtẽdit ⁊ ſyllogiʒatũ, non magis per hęc dubitatio ſoluta eſt. Nam per ſyllogiſmũ demonſtrat vt rurſus ſylls ſit ſyllogiʒatũ, qꝛ ⁊ ipſe eget demõſtratione alterius ſyllogiſmi. ¶ Ad quos dicimus qđ non oẽs demonſtrationes nec oia principia demõſtrationũ per ſyllꝫ accipimus, ſed accipiẽtes principia ex conceſſis cõceptionibus cõibus ſyllogiſmos probamus. Etenĩ in libro de demõſtratione diximus qđ non oia ſunt demõſtrabilia. Naꝫ ſi cuncta eſſent demõſtrabilia nullius eſſet demonſtratio, quippe omnis demõſtratio ex quibuſdã principiis cõcludit. Nam nihil põt demõſtrari non aſſumptis quibuſdã prius, ſi ergo quę accipiũtur in demonſtrationẽ ſemꝑ demõſtrabilia eſſent, ⁊ oẽ qđ demõſtratur per altera demõſtratur, quę ſi rurſus per altera demonſtrabuntur, ſic erit abire in infinitũ neceſſario, qđ quidẽ fieri nequit, igit nõ oia ſunt demõſtrabilia, ſed neceſſe eſt oino procedẽtibꝰ vbi primũ occurremus in cões cõceptiones ſtare, quare nõ eſt neceſſe vt in infinitũ abeat ſyllogiſmoꝝ tractatio. Naꝫ prorſus obuiemus cõibus cõceptionibus vt dixi, q̃ ſunt omni demõſtratione meliores, vt dicebã, quare primi ſyllogiſmi ſunt ex ipſis, ipſe aũt ex nullo. Quũ igitur oſtẽdimus qđ ſit ſylls, ꝯñs eſt quęrere vnde animus venit in cognitionẽ ratiocinandi ſyllogiſmo. Equidẽ eo qđ vidit res nõ prorſus mutuo inuicemq̃ cõuenire, nec omnino differre. Nam ſi hoc eſſet alteꝝ ⁊ diuerſum non eſſꝫ nobis opus ſyllogiſmis ad demõſtrãdũ ea quę nos fateremur ſiue ſm cõuenientiã ſiue ſm diuerſitatẽ, quẽadmodũ neq̃ opus eſt ſyllogiſmo ad oſtẽdẽdũ qđ lapis eſt diuerſus ab hoie, vel qđ non ſit alter Socra. a Platone ſm ſubaꝫ, ſed quũ res partim cõueniant, partimq̃ differrãt inter ſe animus indiguit ſyllogiſmis vt noſceret quę cõiçent ⁊ quę diſcrepẽt inter ſe. Diſtinguit aũt hoc ac diſcernit animus accipiẽs cõem terminuꝫ inter quęſita qui vel cõuenit cõicatq̃ cũ duobus extremis, vel cũ altero cõuenit, ⁊ cũ reliquo diſſidet, vnde vel ꝑ mediũ copulantur ⁊ coeũt, vel diſtant differũtq̃ extrema, qđ ſi cũcta eſſent diuerſa nõ poſſet hoc fieri, pręſertim ſi nõ fuerit cõis terminus ad oſtẽdendũ cõitatẽ ⁊ cõuenientiã extremoꝝ. Atq̃ neq̃ qꝛ differũt demõſtratione egent mõ ꝑſpicua ſit differẽtia, neq̃ ſi penitus quo ad oia eſſent eadeꝫ opꝫ ea demõſtrare modo ſit ea cõueniẽtia ⁊ cõione conceſſa ⁊ ab oibus approbata. Deniq̃ pars animi q̃ ſyllo rõcinatur eſt dianęcica ceu in ꝓhemio diximus. Nam viriũ quę cognoſcũt quędã ſunt rõnales, quędam ꝟo irrõnales, rõnales aũt ſunt mens, dianęa ſeu intellectus poſſibilis, ⁊ opinio, irrationales aũt ſunt phãtaſia ⁊ ſenſus. At mẽtis nõ eſt munus ſyllogiſmo rõcinari cũ ipſa melius quaꝫ ꝑ ſyllogiſmũ ſimul momẽtoq̃ ⁊ indiuiſibiliter cognoſcit. Itẽ nec eſt officiũ virtutis opinatiue. Nã ipſa ſoluꝫ qꝛ nouit, ſed non ꝑꝑ quid, vnde multo minus erit munus aliaꝝ virtutũ irrationaliũ ſyllo ratiocinari, itaq̃ relinqtur eſſe munus virtutis diſcurſiue, ſiqdẽ ipſa cuꝫ ipſo qꝛ cauſas etiã ſciat. Ceterũ dicendũ eſt qd ſit ſylls exponẽtibus definitionẽ eius. Syllogiſmus aũt eſt inquit. Definit Ariſtote. ſyllogiſmũ (vt decet) ex gñe ⁊ cõſtitutiuis differẽtiis. Nã cum res vel diuerſe ſunt gñe, vel diuerſe ſpecie, ad diſiam diuerſoꝝ generꝝ accipit genus in definitionibus, ⁊ ad diſtinctionẽ diuerſoꝝ aliarũq̃ ſpecieꝝ accipiunt differentię. Genus igit ſyllogiſmi eſt oratio, dñę aũt ſunt reliqua in diffinitione. Hęc quoq̃ ſpectari poſſunt in materia ⁊ in forma ſyllogiſmi, mã quideꝫ ſunt ꝓpõnes, formã ꝟo ipſa cõcluſio, qñquidẽ ꝓpõnes gratia ꝯclõnis accipiant, velut mã gratia formę. Naꝫ illud poſitis, ⁊ illius qbuſdã ſumptum eſt loco materię ſyllogiſmoꝝ .i. ꝓpõnum, illud ꝟo alteꝝ quippiaꝫ a poſitis ex neceſſitate cõtingere accidere loco formę .i. cõcluſionis, additur ergo illud (poſitis) vel ꝓpter reliquas orationes dico ſm optatiuas ⁊ reliquas, vt ſit illud (poſitis) pro conceſſis. Nam qui rogat ⁊ optat nec ſibi nec alii fatet quippiã ⁊ ponit, immo neq̃ qui imperat neq̃ ꝗ interrogat, neq̃ qui vocat, ſꝫ ſolus is qui ſyllogiſmo rõcinat, vel additur ob ſyllogiſmos hypoteticos. Naꝫ in his ſupponi ꝓpõnes ſed non poni dicimus, ⁊ hęc expoſitio eſt magis vera. Nam poſitio velut in libro de interꝑtatione didicimus de ſuppoſitione dicitur, quare hic perfectos definit ſyllogiſmos. Item ponitur illud (quibuſdaꝫ) ob eos ſyllogiſmos qui vocantur a rhetoricis monolẽmata ideſt argumenta quę vnum aſſumunt, qui minorẽ propoſitionẽ accipientes ⁊ maiorẽ relinquentes inferunt concluſioneꝫ, ceu aliquis laſciuę ornatur, igit mechus eſt. Equidem relinquũt maiorem dicentem, omnis qui laſciuę ornatur mechus eſt. Rurſus aliqs nocte vagatur, igitur fur eſt. Item aliquis reſpirat, igitur ⁊ viuit. Atqui rhetores his ſyllogiſmis vtuntur vel breuitatis gratia, vel quia inſtar fluentis aquę faciunt orationes, eo qđ non ſupereſt tẽpus narrandi omnia, vel vt videantur honorare iudices, ⁊ ob id prouocent conciliantq̃ eos ad beneuolẽtiam ipſoꝝ tanquã ſcientes dialecticas vias diſcendi ac methodos, ⁊ potentes ſuopte marte maiorem ꝓpoſitionem addere, pręſertim quaꝫ cupiunt eos habere vt ſint, vel eiuſdeꝫ ſententię, vel eiuſdẽ actionis ⁊ accuſationis, vnde relinquunt eis maiorẽ propoſitioneꝫ, vt ipſi ex cõſequenti addant. Nam inquit aliquis laſciuę ornatur, igit etiã mechus eſt, quę cum audiat iudex ex ſe reliquã propoſitionẽ addit, dicens, quia merito omnis laſciuę ornatus eſt mechus. Adiecit ꝑterea alterũ ꝓpter ſyllos geminatos qui eandẽ cõcluſionẽ cũ pręmiſſis habent, qualis eſt hic dicens ſi dies eſt, dies ẽ, atq̃ dies eſt, ergo dies eſt. Nam hic non accidit alterum a poſitis. Quod ꝟo oporteat alteram eſſe concluſionẽ a pręmiſſis hinc conſtat, qꝛ aliud eſt id cuius gratia, ⁊ id qꝛ eſt gratia alicuius, ceu clauus themoq̃ alicuiꝰ gratia eſt. Nã eſt gratia nauigii, ⁊ nauigiũ eſt cuius gratia, quia ꝓpter ipſum fit clauus vel themo, ⁊ iam conceſſum eſt qđ horum vnum ab altero alterum, ac diuerſum eſt. Eodem quoq̃ modo ſe habent ꝓpoſitiones. Nam ipſe ſunt gratia alicuius, quia ſunt gratia cõcluſionis ⁊ cõcluſio eſt, cuius gratia, qꝛ gratia ipſius ſunt propoſitiones, quare hac ratione concluſio erit altera a ꝓpoſitionibus. Item aliter poteſt hoc probari, omnis qui aliquid probat, vel manifeſtum ex immanifeſto, vel imanifeſtũ ex imanifeſto, vel manifeſtum ex manifeſto, vel immanifeſtũ ex manifeſto, tres igitur primę coniugationes aſſyllogiſticę ⁊ inutiles ſunt, ⁊ ſm vltimam fiunt demonſtrationes. Nam immanifeſtũ ex manifeſto ſidẽ habere poterit, ſi igitur concluſio erit immanifeſta, quia hanc volumus oſtẽdere, ꝓpoſitiones erunt manifeſte, ex quibus cõcluſio ſidem habet, ſed alterum eſt immanifeſtũ a manifeſto, vtiq̃ etiam erit cõcluſio altera a propoſitionibus. Preterea illud (quid) ponitur in diffinitione ꝓpter aſſyllogiſticas inutileſq̃ combinationes. Nam quid vel aliquid indicat quoddaꝫ definitum ⁊ determinatũ, ipſe autẽ inutiles combinationes

Alia ſpecies orõnis rogati/ ſꝫ de ſpeciebꝰ orõnis / vide Ammoniũ in ꝑſitione libri de interꝑtatione Magentinum ⁊ Michaelem.

nihil definitũ concludunt, ſed vniuerſale & particulare, ac affirmatiuũ & negatiuũ concludunt, vt deinceps docebimus. Itẽ illud (ex neceſſitate) non inquit, q꞉ neceſſitate materię concluſio concludat. Nam & in aliis materiebus concludũtur neceſſarię cõcluſiones, ſed adiecit ex neceſſitate ꝓpter exẽplares & inductiuos ſyllogiſmos, qui non concludũt ex neceſſitate. Naꝫ vł'r omnis fides fit, vel q̃ ęquale ex ęquali fidem accipit, vel ex maiori minus, vel ex minori maius, fides igitur quę exẽplis habetur, fit q̃ ęquale ex ęquali fidẽ accipit, ceu aliquis nauigãs naufragium tulit, & tu ſi nauigares idipſum patieris, ſimiliter aliquis nocte ambulans incidit in latrones, & tu ſi nocte ambulaueris incides in latrones, qui modus arguendi non habet illud ex neceſſitate. Vtuntur autem hoc modo rhetores. Inductio autẽ fidem facit de maiori per minus, vt quia hoc & hoc animal mouet mandibulam inferiorẽ, igitur & omne animal mouet mandibulã inferiorẽ, quę demonſtratio non habet aliqđ firmuꝫ & ſtabile, primo quidem quia difficile eſt omnia particularia percurrere. Deinde ſi opus fuerit probare qđ crocodillus mouet mandibulam inferiorem, opus ne erit diſcurrenti omnia particularia & ipſum cõplecti vel non, & ſi quidem percurret ipſum certe quęſitum vt conceſſum aſſumet, ſi autẽ non, itaq꞉ non probabit vniuerſaliter. Nam ad tollendũ euertendũq꞉ vniuerſale ſufficit vnum ſolum exẽplum, ſed ad probationem vniuerſalis neq꞉ millia exempla ſat eſſent, demõſtratio autẽ ipſa eſt quę facit fidem de particulari per vniuerſale vbi ſequitur prorſus de neceſſitate. Pręterea cõprehenſuꝫ eſt in diffinitione illud (accidit) propter materiã neceſſariaꝫ, ne quis putet ſolum concluſionẽ ſequi ex neceſſitate materię. Equidem conſtat ſiue impoſſibiles ſint ꝓpoſitiones, ſiue contingentes ꝙ accidit prorſus ſequi cõcluſioneꝫ. Item ſubdit eo hęc eſſe ꝓpter concluſiones cõſequentes non ad rationẽ poſitarum propoſitionum, ceu ſi quis dicat, animus ex ſe mobilis, qđ ex ſe mobile ſemper mobile, igitur animus immortalis, non enim ſeq̃tur hęc concluſio ꝓpter dictas ꝓpoſitiones, ſed hęc igitur animus eſt ſemper mobilis. Quod vero velit hic dicere per hęc eo hęc eſſe ſeipſuꝫ exponens inquit. Dico enim eo hęc eſſe ꝓpter hęc accidere, ideſt qđ nullo extrinſeco termino vt fiat neceſſario ipſa cõcluſio, egeat. Nam in hoc ſyllogiſmo dicente anima ſeipſa mobilis, qđ ſeipſo eſt mobile ſemper mobile eſt, igitur anima eſt immortalis non eſt in cõcluſione neceſſariuꝫ, niſi adderetur extrinſecus terminus & propoſitio. Naꝫ ſi per ſe mobile eſt ſemper mobile, nondum ob id conſtat, qđ animus ſit immortalis, ſed ſi a principio additus eſſet eis terminis iſte immortale, & propoſitio dicens qđ ſemper mobile eſt, immortale eſt, tunc cõcluſio expoſitis haberet neceſſarium. Dicens itaq꞉ eo hęc eſſe, quoniã cognouit ꝙ non eſt hoc dictum manifeſtum, exponens ſeipſum ſubiungit ꝓpter hęc accidere. Sed hoc etiã occultum & immanifeſtum eſt q꞉ hęc prępoſitio propter ſępe cauſam ſignificat, ſed non omnis ſyllogiſmus ex cauſis concludit. Naꝫ hoc eſt proprium ſyllogiſmi demonſtratiui, nam cauſę concluſionis ſunt ꝓpoſitiones, non tamẽ termini qui ſumuntur in ꝓpoſitionibus ſunt prorſus cauſę rei declaratę oſtenſęq꞉ in cõcluſione, q꞉ poſſunt etiã priora ex poſterioribus ſyllogiſmo cõcludi, ceu lac habet, ergo peperit, & fumus eſt, ergo ignis, atq꞉ ex luminibus viciſſitudinarijs ipſius lunę oſtẽditur ipſaꝫ eſſe orbicularẽ, ſed quoties fuerint cauſę notiores his quę ex cauſis prodeunt, ex cauſis ratiocinabimur effectus, quoniã igitur interduꝫ illa prępoſitio (ꝓpter) etiam cauſam ſignificat, vt quãdo dixero hoſtiũ eſt ꝓpter ędificatorem, & cum non prorſus vbiq꞉ in propoſitionibus ſignificata ſunt cauſę ſignificatoruꝫ concluſionis, ne igitur hoc ſuſpicemur, q꞉ hic ſyllogiſmum vniuerſaliter & non demonſtratiuũ conſideramus, inquit exponamus illud ꝑ hęc accidit, ideſt nullo termino extrinſecus indiget vt fiat neceſſariũ in concluſione, ideſt ſufficiunt termini poſiti & ꝓpoſitiones quę cõponũtur ex eis vt fiat cõcluſio, per hanc igitur additionem excludit ſyllogiſmos qui quocunq꞉ quibuſdaꝫ terminis & ꝓpoſitionibus deficiunt. Item excludũtur enthymemata & monolẽmata. ſ. quę vnum aſſumunt per eandem additionem, nã & ipſa egent maiore ꝓpoſitione vt demonſtrauimus. Item compoſita deficiunt termino & ꝓpoſitionibus quẽadmodum is quem paulo prius diximus. ſ. animus ſeipſo mobilis, qđ eſt ſeipſo mobile eſt ſemper mobile, igitur animus immortalis. nam deficit ſemper mobile & imortale. Pręterea excludũtur hi etiam qui nulla arte & regula apud Stoicos cõcludunt, ceu ſi aliquis ſic diceret, primuꝫ eſt ſecũdo maius, & ſcđꝫ tertio, igitur primũ eſt tertio maius. nam hoc ex neceſſitate ſequitur, non tamen per poſita niſi extrinſecus alia propoſitio aſſumpta fuerit quę eſt quod id quod eſt maius maiore, eſt etiaꝫ minore maius. Rurſus a/eſt b/ęquale, & g/ipſi b/ęquale, igitur a/eſt ęquale ipſi g/in quibus enim concluſio concluditur ex neceſſitate, non tamen per poſita. naꝫ & hic deeſt propoſitio hęc quę ſunt ęqualia eidem ſunt etiam ęqualia inter ſe.

¶ Perfectum itaq꞉ voco ſyllogiſmum nullo alio indigentem per vltra aſſumpta, vt neceſſarium appareat.

¶ Videbitur forſitan perfectum & imperfectum ſyllogiſmum iam aſſignaſſe, quãdo dixit eo hęc eſſe, ſed hoc non eſt verum. nam eum ſyllogiſmum qui extrinſecus aliquo termino indiget qualis erat quem paulo ante ꝓpoſuimus neq꞉ putat appellandum eſſe ſyllogiſmum. At imperfectum ſyllogiſmum vocat ſyllogiſmum. Perfectus igitur ſyllogiſmus eſt, cuius concluſionem quicũq꞉ ſcit inferre, vt ſi quis diceret, iuſtum eſt honeſtũ, honeſtuꝫ eſt bonũ. nam hic omnino eſt ſubaudiendũ, igitur iuſtuꝫ eſt bonũ. Imperfectũ autẽ vocat cuius concluſionẽ ſolius ſcientis eſt inferre, ceu omnis homo eſt ſubſtãtia, oĩs hõ eſt aĩal, igitur huius concluſio eſt aliqua ſubſtantia eſt animal,

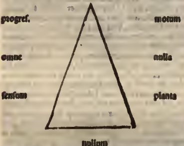

& quod hoc ſit facile, apparet per conuerſionem. nam ſi conuerterimus & ſic dixerimus quędaꝫ ſubſtantia homo eſt, omnis homo eſt animal, patet quod concluditur, igitur quędam ſubſtãtia eſt animal, ideo recte dixit vt appareat & non vt fiat, nam perfecti ſyllogiſmi vtrũq꞉ & neceſſarium & apparens habẽt, ſed imperfecti quales ſunt omnes in ſecunda figura & tertia habent quidem neceſſariũ, non tamẽ apparẽs, ſed ſcientis opus eſt, vt ex aſſumptis propoſitionibus neceſſarium & nõ apparẽs in perſpicuũ & apparens per conuerſiones deducat.

¶ Imperfectum vero indigentem, aut vnius, aut plurium, quę ſunt quidem neceſſaria per ſubiectos terminos, non tamẽ aſſumpta ſunt per propoſitiones.

¶ Dicit

¶ Dicit vno vel pluribus non ipſis terminis. Naꝫ (vt diximus) eos ſyllogiſmos qui aliquo termino extrinſecus indigent appellādos eſſe ſyllogiſmos nō putat, ſed vſus eſt vocibus maſculinis pro fęmininis, cum debuit dicere vel vna vel pluribus ideſt conuerſionibus, cęterum cuꝫ addit quę ſunt per ſubiectos terminos ſignificauit vtilitatem quę fit ex cōuerſionibus, quia in ſyllogiſmo neceſſarium occultum pandunt ⁊ manifeſtant, cum poſtea dicit per ſubiectos poſitoſqꝫ terminos, ſignificauit qđ non ſit aduenticiū neqꝫ extrinſecū neceſſariuꝫ taliū ſyllogiſmorum, ſed per ſubiectas propoſitiones. Illud autēꝫ non tñ ſumpta ſunt per poſitas ſubiectaſue ꝓpoſitiones, ponitꝫ pro hoc non aſſumpta ratio cōuerſionis per propoſitiones, ſed opus eſt propoſitionibus mutare ordinē, vt oſtēdat neceſſarium in ipſis. Sed ambigunt quidam quomodo Ariſto. non admittens eos eſſe ſyllogiſmos, qui aſſumunt aliquid extrinſecus velut terminū ⁊ propoſitioneꝫ admittit demōſtrationes per impoſſibile ⁊ eas vocat ſyllogiſmos, ⁊ tamen quędam extrinſecus recipiant. Quod vero recipiant nunc ſciemus. Volo oſtendere ſyllogiſmo quod nulla planta habet ſenſuꝫ, ratiocinando ergo ſic in rectum hoc modo dicerem. Nulla planta mouetur motu progreſſiuo, ſed omne quod habet ſenſum mouetur motu progreſſiuo, igitur nulla planta habet ſenſum, hic ſyl

logiſmus ergo hūc in modū nihil extrinſecus aſſumit ad oſtendendū neceſſariū, tamē per impoſſibile accipit. Demonſtro aūt per impoſſibile idipſum hoc modo. Nam ſi non eſt verū nullam plantā habere ſenſum, igiť erit verꝫ qđ habet, cum igitur omnis planta ſenſum hꝫ, vt ſuppoſitio ait, ⁊ omne qđ ſenſuꝫ habet mouetur motu progreſſiuo, igitur omnis planta mouetur motu ꝓgreſſiuo, quod quidem eſt impoſſibile, ſed hoc impoſſibile ſequebatur, qꝛ ſupponebatur plantā habere ſenſuꝫ, igitur hoc eſt falſum, igitur erit verū ꝙ non habet. Vide itaqꝫ quomodo ad oſtendendū nullam plantā habere ſenſum ꝙ quędaꝫ extrinſecus aſſumpta ſunt dico ſcilicet horum oppoſituꝫ ſenſum habere, ⁊ cōcluſio hęc ſequens. ſ. moueri motu ꝓgreſſiuo. Vel hoc modo etiam ſi quis voluerit demōſtrare quod anima ſit immortalis in rectū hoc modo demōſtrabit, anima ſeipſa mobilis eſt, qđ eſt ſeipſo mobile, id etiam eſt immortale, igitur anima eſt immortalis, ſed per impoſſibile idem ſic demōſtrabit, ſi anima non eſt īmortalis, igitur mortalis, ſi ergo mortalis non aſſequetur id qđ meruit ei datur. Nam hic non aſſequitur, ſi autem nō aſſequitur id qđ meretur, de medio tollitur prouidentia, qđ quidem abſurdū eſt, vide igitur quot extrinſecus ſumpta ſunt, ſcilicet hoc (mortalis) hoc quoqꝫ nō aſſequetur id quod meretur, ⁊ deniqꝫ hoc de medio tollitur prouidentia vt cauſam deductionis ad impoſſibile auferamus dico. ſ. animā eſſe mortalē, quo ſublato relinquitur aīam eſſe immortalē. Rñdeo igiť ad hanc dubitationē qđ quę aſſumūtur in deductione ad impoſſibile extrinſecus nō ſunt cōcluſiua ſyllogiſmi ꝓbantis ꝓpoſitum vt aīaꝫ eſſe īmortalē, ſed ſunt ea quę redarguunt ſuppoſitionē abſurdā dico. ſ. hoc (mortalis) qua ſublata, qꝛ nullū eſt mediuꝫ inter mortale ⁊ īmortale ꝓinde īmortale introduciť non cōcluſuꝫ ex aſſumptis, ſed ablatione oppoſiti ſubintellecti, qꝛ nō eſt mediū, qñ quidē in quibus eſt mediū, ceu in calido frigido, albo ⁊ nigro quāuis deductio ad impoſſibile alterꝫ tolleret, tñ nō protinus oppoſituꝫ introducitur. Nam ſi aliquo ſupponēte qđ homo ſit albus ⁊ quiſpiam argueret deductione ad impoſſibile qđ nō ſit albus, non tñ introducet qđ ſit niger. Item neqꝫ ſi aliquis ſupponeret qđ ſol ſit natura calidus, ⁊ deinde oſtenſione ad impoſſibile argueret qđ non ſit calidus non protinus introducet qđ ſit frigidus, ſic etiā demonſtratio ꝑ impoſſibile redarguit ſolū ipſaꝫ falſaꝫ ſuppoſitionē, nō tñ ⁊ veritatē introducit, niſi ſic ſe habeat oppoſitio vt protinus neceſſe ſit altero ſublato reliquum introduci, ceu de impari ⁊ pari, ac velut in contradictione ⁊ ſimilibus, vt ſe habet mortale ⁊ immortale, vel ſimpliciter eſſe, aut non eſſe.

¶ In toto aūt eſſe alterꝫ in altero ⁊ de oī pręducari alterꝫ altero ideꝫ ſignificat. Dicimus aūt de omni pręducari, qñ nihil ſit ſubiecti accipere/de quo alterum non dicitur.

¶ Quia in toto eſſe ⁊ de omni ſunt eadē ſubiecto, ſola habitudine differūt. Nam cum homo fuerit ſubiectū, ⁊ pręducatuꝫ fuerit animal in his ſpectari licet in toto eſſe ⁊ de omni. Nam ſi a ſubiecto aſcendamus ad pręducatū dicemus in toto eſſe hominē in animali pro hoc ſub toto animali continetꝫ homo, ſi vero a pręducato deſcendamus in ſubiectum, dicimus qđ pręducatum dꝛ de oī ſubiecto.

¶ Ac de nullo conſimiliter.

¶ Quid ſit de omni ⁊ de nullo ipſe exponit ⁊ inqt de omni eſſe qñ nihil ſit accipere ſubiecti de quo nō ꝑdiceť pręducatuꝫ, ceu dicimus aīal de omni hoīe ꝑdicari, ⁊ non eſt aliqs hō de quo aīal non dicetur. Et de nullo ſilr. Naꝫ dicimus hominē de nullo lapide dici, ⁊ nō eſt aliquis lapis de quo homo diceť. Verū in toto eſſe ⁊ de oī non modo habitudine differunt, ſed ēt alijs differētijs. Equidē in toto eſſe dꝛ quatenus minus eſt atqꝫ inferius eſt eo in quo eſt, vt in toto, ceu hō in toto animali eſt, ⁊ hō eſt inferior aīali. De omni aūt vel in plus eſt illo de quo dꝛ, vel ęqle, ⁊ in plus erit, qñ genus fuerit ꝑdicatū, ęquale autē qñ erit ꝓprium, ceu aīal ꝑdicatur de homine vt genus, ⁊ animal in plus ſe hꝫ quam homo. Rurſus proprium pręducať de homine vt riſibile ⁊ adequatur eideꝫ, quare recte dictum eſt quod in toto eſt id quod in minus ſe habet, ⁊ de omni quod in plus vel ęqualiter.

¶ CAPVT SECVNDVM.

Cum vero oīs ꝓpoſitio eſt, aut ineſſe, aut neceſſario ineſſe, aut contingēter ineſſe, harū autem alię affirmatiuę, alię negatiuę ſꝫm vnamquāqꝫ allocutionem. Rurſus vero affirmatiuarum ac negatiuaruꝫ alię ſunt vniuerſaliter, alię in parte, alię indefinitę.

¶ Finem habent ea que Ariſto. propoſuit in pręfatione a principio, reliquū cōuertitur ad doctrinā gñationis ſyl

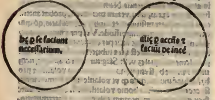
logiſmoꝝ, ſed qm̄ neceſſariū ſyllogiſmoꝝ ſcdē ⁊ tertię figurę oſtendit per cōuerſionē ꝓpōnum vt nuper dicebamus, proinde voluit prius diſſerere de cōuerſione, ne cū illuc acceſſerit cogatur ſermonē interciperere ac interrūpere. Cum itaqꝫ doceat nos quid ſit conuerſio, ⁊ quot modis dicatur etiam quali conuerſione ſit opus hic diſſerit. Item tractat in quot conſideratur cōuerſio, ⁊ quomodo ſe habeant inter ſe. Dicamus ergo ad primum ꝙ conuerſio eſt quędam ęquuerſio. Nam hęc prępoſitio (anti) vt alias ſępe diximꝰ, ęq̄le ſignificat apud veteres vt virago, gręco vocabulo antianera, ⁊ antitheos, ſcilicet ęqualis deo, ac in more conſuetudineqꝫ antichir, ideſt ambidexter, ſed ęquale alicui eſt ęquale, quia eſt de numero eoꝝ quę ſunt ad aliquid, ⁊ ea quę ſunt ad aliquid ad minimuꝫ in duabus rebus conſiderantur, quare ea quę conuertuntur ad minimum aliqua duo ſunt. Nam vnum non diceretur conuerti, igitur habes in quot fiat conuerſio ⁊ quid ſit. Reliquuꝫ eſt docere in quibus eſt, ⁊ quot modis dicatur. Omnis igiᵗ cōuerſio vel terminoꝝ eſt, vel ꝓpoſitionum, vel ſyllogiſmoꝝ, igiᵗ trifariā dicitur conuerſio, ⁊ in quibus ſit cognouimus, qꝛ in terminis, in ꝓpoſitionibꝰ, ⁊ in ſyllogiſmis, de cōuerſione igitur in terminis diſputatum eſt in libro p̄dicamentorum, vbi diſſeruit de his quę ſunt ad aliquid, qꝛ amicus amico amicus, ⁊ inimicus inimico inimicus, cōuerſionē aūt ſyllogiſmoꝝ in ſecūdo libro reſolutiuoꝝ docebit, dico. ſ. in libro poſt hunc. Nam oportet p̄us ſcire quid ſit ſyllogiſmus, vt diſcamus, quō conuertitur. Syllogiſmi autem cōuerti dicuntur, qn̄ concluſionem accipientes ⁊ addentes maiorem propoſitionēꝫ probabimus minorē, ceu eſt ſyllogiſmus dicens animus ſeipſo mobilis, qđ eſt ſeipſo mobile eſt ſemper mobile, qđ eſt ſemper mobile eſt imortale, igitur animus immortalis eſt, habemus igiᵗ concluſionem, qđ animus ſit immortalis, hanc igitur accipientes ⁊ facientes minorem propoſitionem, deinde addentes reliquas ꝓpoſitiones concluſionē faciamus minorem propoſitioneꝫ, hoc modo, animus imortalis, imortale eſt ſemper mobile, ⁊ ſemper mobile eſt ſeipſo mobile, igiᵗ animus eſt ſeipſo mobilis. Item fieri poteſt vt cum minor propoſitio concluſioni complicita ⁊ cōueniens fuerit, maior prioris ſyllogiſmi fiat cōcluſio, ceu animus immortalis, imortale ſeipſo mobile, ſeipſo mobile eſt ſemper mobile, igiᵗ animus eſt ſemper mobilis. De conuerſione autē propoſitionuꝫ hic diſputabit, non tamen de omni. Nam cum conuerſio ad minimum circa duas propoſitiones conſideretur (vt prius diximus) ⁊ vnaquęqꝫ propoſitio duos terminos habeat, quorum alter eſt ſubiectū, ⁊ alter ſit pręducatum, prorſus neceſſe eſt vt duę propoſitiones in quibus cōuerſio conſideratur, vel cōuenire ſm̄ vtroſqꝫ terminos, vel differre, vel altero conuenire, ⁊ altero differre, ⁊ hoc dupliciter, vel vt cōmunicent ſm̄ ſubiectum ⁊ ſm̄ prędicatum differant, aut econuerſo, ⁊ nullum aliud diuiſionis membrum eſt pręter hęc. Cum itaqꝫ quatuor ſint coniugationes, tres quidem non ſimul ſtant, ſed vna ſola ſtat. Nam ſi propoſitiones ambobus terminis different, non fieret conuerſio, cum prorſus eſſent diuerſę ⁊ incōmunicantes, ceu homo eſt animal, ⁊ equus eſt quadrupes. Naꝫ hę nullaꝫ cōmunionē cōuenientiamqꝫ habent. At oportet ea quę conuertuntur inuiceꝫ conuenire. Item neqꝫ fieret conuerſio ſi altero termino conuenirent, ⁊ altero differrent, ceu homo animal eſt, ⁊ homo albus, ⁊ rurſus homo animal ⁊ equus animal, quare oportet quę conuertūtur ambobus terminis cōmunicare ⁊ conuenire, ſed quū in propoſitionibus vltra quidem habitus terminoruꝫ cōſideretur. Nam alter eſt ſubiectum, ⁊ alter eſt pręducatuꝫ, ac qualitas conſideratur, neceſſe eſt omnino vt propoſitiones quę inter ſe conuenire debēt, ambobus terminis conueniāt, vel ordine, vel qualitate, vel ambobus differre, vel altero conuenire, et altero differre, ⁊ hoc dupliciter, vel ordine conuenire, ⁊ qualitate differre, vel ordine differre, ⁊ qualitate conuenire. Cuꝫ itaqꝫ quatuor ſint cōiugationes, vna eſt inconſtans, ea ſcilicet quę habet propoſitiones conuenientes, ſm̄ vtraqꝫ, ſcilicet ſm̄ ordinem ⁊ ſm̄ qualitatem. Naꝫ vna eſt propoſitio quę bis accipitur ⁊ non duo. Nam ſi termini debent eſſe ydem (vt demonſtrauimus) in conuertentibus propoſitionibus, ⁊ ipſe haberent eundem ordinem ⁊ eandem qualitatem terminorum, profecto erunt ambę vna ⁊ eadeꝫ propoſitio vt homo animal eſt, ⁊ homo animal eſt, ⁊ hoc totum eſt vana locutio temereqꝫ dictum, porro alię tres coniugationes cōſtant, dico ſcilicet eā quę eſt differrens ſm̄ vtraqꝫ, ſcilicet ſm̄ ordinem ⁊ qualitatem, ac eam quę ſm̄ alterum tantuꝫ differt. Et hoc dupliciter ſiue ordo idem ſit, ⁊ qualitas differens, vel econuerſo, qualitas eadem, ⁊ ordo differens. Hęc autem diuiſio priori diuiſioni contrario modo ſit. Nam illa cōmunitate aut differentia terminorum diuiſa facienſqꝫ quatuor coniugationes, aliam ex vtriſqꝫ terminis eiſdem, aliam ſcḋo ex vtriſqꝫ differentibus, ⁊ tertiam qua propoſitiones dicūtur cōmunicare altero, ⁊ altero differre, ⁊ hoc dupliciter, vel ſm̄ ſubiectuꝫ, vel ſm̄ prędicatum, tres quidem coniugationes habuit quę non ſimul ſtant. Vna auteꝫ ſola ſtetit quę habet propoſitiones vtriſqꝫ terminis conuenientes. At hic cum diuiſio fiat ſm̄ ordinem terminoruꝫ ⁊ qualitatem, ⁊ rurſus factę ſint quatuor coniugationes, vna quideꝫ habēs propoſitiones quę vtriſqꝫ conueniunt, quę itaqꝫ ibi ſola ſtabat, hic ſola inconſtans eſt, ⁊ quę ibi alię tres erant inconſtantes, hic conſtant, dico ſcilicet ea quę altero conuenire propoſitiones dicuntur, ⁊ altero differre, ⁊ hoc dupliciter, vel etiaꝫ ambobus differunt, ſi ergo propoſitiones conuerſę eundem ordinem terminoꝝ habent, ⁊ non eandem qualitatem, talis conuerſio dicitur contingens, quia in ſola materia contingenti conſtat, ceu aliquis homo lauatur, aliquis homo nō lauatur, aliquis homo ambulat, aliquis homo non ambulat. Nam ambę ſunt verę in ſola materia contingenti, ſi autem neqꝫ ordo terminorum, neqꝫ qualitas eadem fuerit, ſed differens, talis conuerſio per contrapoſitionem dicitur, quia cum qualitate etiam mutat ordinem terminorū, vt ſi homo animal eſt, nō animal non eſt nō homo, ſi ignis eſt ſiccus, non ſiccum, neqꝫ ignis, ſed ſi qualitas propoſitionum eadeꝫ fuerit, ⁊ ordo differens talis conuerſio ſimplex dicitur, quia circa ſimpliciſſimum eorum quę in propoſitione ſunt, ideſt circa terminos conuerſioneꝫ efficit, ceu omnis homo animal, aliquod animal homo de qua hic ſermonem facit, quam etiam diffinientes ſic dicimus. Simplex conuerſio eſt cōuenientia duarum propoſitionuꝫ ſimul verarum ſm̄ ambos terminos manente eadeꝫ qualitate ſed ordine terminorum variato. Additur ꝙ ſimul vere ſint ob eam conuerſionem dictam quę habet eadem cum cōuerſione ſimplici pręter id qđ vel ambę falſę ſunt, vel altera propoſitionū, ceu omnis homo aīal, ⁊ omne animal homo. Cęterum hęc diffinitio habet genus, hoc. ſ. conuenientiā duarum propoſitionuꝫ ſm̄ ambos terminos. Nā hoc ineſt oī cōuerſioni, reliqua ſcḋo ſunt differentię, quarū illa manente eadem qualitate ſeparat a conuerſione p̄ cōtrapoſitionē. Illud aūt ordine terminoꝝ mutato diſtinguit a ꝯuerſiōe ꝯtingēti, qꝛ illa nō mutat ordinē, quāuis ēt p̄ priorē dīas

ſeparetur

ſeparetur ⁊ diſtinguat ab eadem. Nam conuerſio contingens ipſum quale ſeruat, aliq͂ homo lauatur, aliquis homo nõ lauatur. Vltimo dicitur illud ſimul verarũ ad differẽtiã alicuius ↄuerſionis, vt diximus. ¶ Sed inq̃ſitione dignũ eſt cur nõ fecit mẽtionẽ de conuerſione ꝑpõnũ ſingulariũ ⁊ indefinitaꝝ. ¶ Et ridemus q̃ nõ fecit mẽtionem de cõuerſione indefinitarũ, q2 continẽtur in illis quę ſigno determinãtur. Nam vt dictũ eſt in libro de interpretatione aſſimilãtur, vel vniuerſalibus, vel particularibus, ſed de cõuerſione ſingulariũ mẽtionem non fecit, quia Phi doctrinam vniuerſaliũ exercent, ⁊ non ſingulariũ q2 ſunt infinita. His itaq; a nobis ante explicationẽ contextus primo dubitatis dignum eſt etiaz dubitationes, quę accidant circa cõtextum diſſolui. Nam quidam quęrunt cur cum quattuor modi ſint, ceu in libro de interpretatione aſſumpſimus. ſ. cõtingens, neceſſarius, poſſibile ⁊ impoſſibile, hic omiſit poſſibile ⁊ impoſſibile, ⁊ adiecit ea quę ſunt de numero eoꝝ quę inſunt ⁊ aduenium. Et ſi prorſus ipſius ineſſe eſt modus, cur nõ mentionẽ fecit de ipſo in libro de interpretatione. Sunt nõnulli itaq; qui opinãtes ipſiuz ineſſe modũ eſſe nituntur idipſuz ex tali diuiſione probare, ad quam aiunt philoſophuz reſpicientem

Rerum

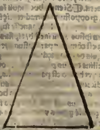
alię eodem modo ſemper ſe habent — alię aliter ⁊ aliter ſe habent, ⁊ faciunt contingens.

nunc doctrinam facere. Nam rerũ inquiunt alię ſemꝑ eodẽ mõ ſe habẽt, ⁊ alię aliter atq; aliter. Itez eaꝝ quę ſemꝑ eodẽ modo ſe hñt, alię ſemper ſubſiſtunt vt cęleſtia, alię ↄo per accñs vt nigruz in coruo, inquiũt ergo q̃ ꝑ neceſſariũ modũ ſignificauit quę ſemꝑ ꝑ ſe eodẽ modo ſe hñt, ⁊ per modũ eſſendi ea quę ſemper eodẽ modo ſe habẽt per accidens. Et per cõtingẽs indicauit quę aliter ⁊ aliter ſe habent, qui etiã per alterã diuiſionem nitunt idẽ oſtendere, quę probabilior eſt, quãuis nec ipſa ſit opportuna ⁊ neceſſaria. Nam inquiũt res vel ſemper ſunt, vel aliqñ, vel eueniunt ſuntq; in actu, vel future ſunt. Ea igitur quę ſemper ſunt palam efficiunt modũ neceſſarium, ⁊ quę ali

Rerum

vel ſemꝑ ſunt ⁊ faciunt modũ neceſſarium. — vel aliqñ

vel exñtes in actu ⁊ faciũt de ineſſe. — vel future, ⁊ faciũt cõtingens.

quando eueniunt faciunt de ineſſe, ⁊ quę future eueniunt faciũt cõtingentez modũ. Quibus recte pulchreq; nõnulli cõtradicũt, quia hoc modo materias cũ modis in idem redigemus. Nam vos feciſtis diuiſionẽ modoꝝ ex natura rerum, q̃ quidẽ eſt propriũ materieꝝ, modi autez nõ a natura rerum accipiuntur, ſed ex noſtra prolatione, q̃ etiam ipſe indicat dicẽs ſm vnãquãq; allocutionem. Itẽ dicebatur in libro de interpretatione q̃ modus a materia differt, quatenus materia ſimul apparet cũ rebus. Naz ſi dixero hõ volat, mox apparet mã impoſſie, ⁊ in alijs materiebus ſilr, modus aũt ex nr̃a prolatione hz eſſe. Nã qñ dixero cõtingit hominẽ nigrũ eſſe, quidẽ dico ꝑpoſitionẽ de modo cõtingenti, q2 poſſibile eſt vt eadẽ ꝑpoſitio ſit materię neceſſarię, ſed de modo cõtingẽti, ceu qñ dixero q̃ ſol cõtingenter mouet. Nam q̃ ipſe moueat ex neceſſitate eſt, ⁊ modus cõtingens, ⁊ ecõtra fieri põt vt modus ſit neceſſarius, ⁊ mã ſit contingẽs, vt qñ dixero neceſſario Socrates lauat ⁊ in alijs modis ⁊ materiebus idem euenire cõtingit, quare qui talia dicunt in idem redigunt mãs cuz modis q̃ eſt impoſſibile. Sed quidã rñdrnt ad hoc dicẽtes q̃ quę alicui inſunt, aut ſimplr ineſſe dicunt ſine aliqua determinatione, ⁊ hęc dicunt eſſe modi de ineſſe, vel neceſſario inſunt, ⁊ hęc ſunt de modo neceſſario, vel cõtingenter, ⁊ hęc de modo contingẽtis, ⁊ ita in idem redigemus materias cuz modis. Sed dicimus ad hoc q̃ maxime fatuũ eſt dicere aliquid ineſſe cum modo de ineſſe. Deinde ſi eſt modus de ineſſe, has duas facultates. ſ. eã de interpretatione ⁊ hanc demõſtrabimus imperfectas eſſe, q2 nõ ibi fecit mẽtionez de modo de ineſſe, neq; hic de poſſibili ⁊ impoſſibili. Quid ergo nos dicimus ad ea quę dubitata ſunt. Dicimus q̃ non fecit mẽtionẽ de impoſſibili tanq̃ ipſiuz cõprehendẽs per neceſſarium. Nam idẽ eſt ei modo in cõuerſo, q̃ etiã ipſe in libro de interpretatione ſignificauit, dicẽs neceſſariũ eſſe idem impoſſibili, dico tñ cõtrario modo aſſignatũ, q2 ad neceſſarioz eſſe ſeqtur impoſſe non eſſe. Nam ſi neceſſariũ eſt hoiem eſſe aial, certe eſt impoſſibile non eſſe; ⁊ ſi impoſſibile eſt eſſe, certe neceſſariũ eſt vt nõ ſit. Item ꝑ cõtingens contextus eſt etiã poſſibile. Nã proprie poſſibile in idez venit cum cõtingente. Nã q̃ cõtingit eſſe, hoc poſſibile eſt eſſe, ⁊ q̃ eſt poſſibile non eſſe, hoc cõtingit nõ eſſe, quare nõ modo in libro de interpretatione mẽtionẽ fecit õ quatuor modis, ſed etiã in hoc libro. ¶ Sed nõnulli quęrunt cur prorſus mentionẽ fecit de neceſſario ⁊ nõ de impoſſi, ſiqdez equiualẽt ↄrio modo aſſignate. ¶ Rñdemus q̃ mẽtionẽ fecit de ꝑſtantiore q̃ eſt neceſſariũ. Nã neceſſariuz inexiſtentiã ⁊ de ineſſe ſigt, ſed impoſſibile priuationez; ſed inexiſtẽtis ineſſeq; ẽ ꝑſtantior priuatione. Atqui de ineſſe inſtar materię modis ſubſternit. Nã ſi de ineſſe ſignificat eſſe, ⁊ neceſſariũ ⁊ ↄtingẽs dicit eſſe, patet q̃ hic modus exiſtẽdi reliquis ſubſternitur; ⁊ ſic nihil erit ſuperfluum, nec deficiens q̃ Phs dixit. ¶ Item ad hos dicimus qui ſic dicunt q̃ ſi modus de ineſſe non accipimus, erit abſurdum. Equidem in hoc libro diſſerit de propoſitionum conuerſione quę confert ſibi ad ſermonez de ſyllogiſmis, ſed de ꝑpoſitionibus ſine modo in hoc libro nullibi fecit mẽtionẽ, ⁊ ſyllogiſmi nõ ſolum ſunt cuz modo, ſed etiã ſine modo, patet igitur quod imperfecta erit tractatio de ſyllogiſmis, immo non ſolum hęc, ſed etiam facultas liberq; de interpretatione imꝑfectionis erit. Nã ibi nõ fecit mentionẽ de mõ de ineſſe. ¶ Dicimus ḡ q̃ adiecit modũ de ineſſe indicãs ꝑpõnes ſine mõ. Naz ſic conſueuit appellare eſſe. Porro in libro de interpretatione anteqũ prorſus de modo diſſereret, vel de ꝑpoſitione

vniuerſaliter aſſignaturus affirmationes ⁊ negationes q̄ cõtradictorie opponunt̄ ſic inquit. Cum ꝟo ſit enũciare ipſum ineſſe vt nõ ineſſe, ⁊ nõ ineſſe velut ineſſe, ideſt, ga id qđ eſt poteſt enũciari vt non eſt, ⁊ id qđ non eſt vt eſt vbi accepit inexiſtens ineſſeq̧ pro ente, quare oſtenſum eſt quod propoſitiones ſine modo ſignificantis per ipſuʒ de ineſſe, ſiue ipſe habeant ipſum eſt actu ſiue potentia.

℄ Sed ſi aliquis diceret, quod ibi differuit de omnibus propõnibus falſuʒ dicit. Nam cum proceſſiſſet vlterius ⁊ perueniſſet vſq̧ ad propoſitiones modales idem querit hoc modo dicendo. His autem determinatis deinceps conſiderandum eſt, quomodo ſe habent ꝓpoſitiones inter ſe alie năq̧ ſunt de poſſibili, alie de non poſſibili. Vñ ſi de omnibus dixit, non eſſet nunc opus agere de nõnullis propoſitionibus. Preterea ſi non ita intelligamus accidet Philoſophũ (vt iaʒ diximus) vel in libro de interpretatione deficienter dixiſſe, vel hic ſuperfluo differere de his. Et quod hec, que dicimus ſequãtur intentioneʒ eius, teſtantur hec que ipſe dicit. Sic enim inquit cum ꝟo omnis ꝑpõ ſit ⁊c. lege vſq̧ ad calcē huius contextus. Vnde ſi omnis (vt inquit) patet quod etiam ſi volebat prius aſſignare propoſitiones ſine modo, qđ nõ dixiſſet, omnis.

℄ Preterea querendum eſt per quam cauſam tali ordine propoſitionuʒ vſus eſt Ariſto. ⁊ prius ordinat vniuerſalem negatiuam, ſecundã autē ponit vniuerſalem affirmatiuam, ⁊ tertiam particularem affirmatiuam, ⁊ quartam particularem negatiuaʒ. Et prius queremus cuius gratia vniuerſalis negatiua ꝑponitur vniuerſali affirmatiue cuʒ hec ſit illa preſtantior. ℄ Reſpondemus igitur qđ negatio non quatenus negatio prehonoratur affirmationi, ſʒ quatenus ipſa ad ſeipſam cõuertitur vniuerſalis, aut affirmatiua non amplius cõuertitur in ſeipſaʒ, ſed ad particularē affirmationi. Atqui ſi hoc veruʒ eſt, cur particularis affirmatiua cum in ſeipſaʒ conuertat̄ non ꝑpoſita eſt vniuerſali affirmatiue ⁊ non ꝯuertitur in ſeipſam. Dicemus ꝙ etſi particularis affirmatiua in ſeipſaʒ conuertat̄, tamē ꝓpter vniuerſalē altera ꝑhonoratur, poſtrema autē omnium ponitur particularis negatiua, merito q̄ ipſa nõ cõuertitur ad aliquam definite. Verum phĩs per exempla oſtendit conuerſiones propoſitionuʒ, ⁊ tunc per vniuerſales demonſtrationes cum dicit, omnis propoſitio eſt. Hic omnis propoſitionis ſpeciem tradidit, ⁊ conſiderandum eſt hoc modo ſunt inquã modi tres neceſſariũ. cõtingens dicat̄ quoq̧ ad declaratione ⁊ modus exiſtendi. Nam impoſſibile cõtinet̄ in neceſſario ⁊ poſſibile cõtingenti, exiſtētibus igitur tribus modis qui ſi multiplicant̄ ſm̄ affirmationem ⁊ negationē fiunt omnes ſex, qui multiplicati ſm̄ quãtitatem vniuerſale particulare indefinitũ faciunt omnes ſpecies propoſitionis deceʒ ⁊ octo, tot igitur ſunt ſpecies propoſitionum, neq̧ plures, neq̧ pauciores, dixit autem ſm̄ vnãquãq̧ additionem pro hoc ſm̄ vnamquãq̧ additionem modi.

℄ **Vniuerſaliter quidem priuatiuam in eo qđ eſt ineſſe terminis conuertere neceſſe eſt. Si nulla voluptas bonum, neq̧ bonum nullam erit voluptas.**

℄ Vniuerſalem negatiuam de ineſſe ſignificat neceſſario conuerti in terminis per ſimplicem, conuerſioneʒ, nam hec ſola in terminis conuertitur.

℄ **Predicatiuam autem conuertere quidem neceſſarium, non tamen vniuerſaliter, ſed in parte, vt ſi omnis voluptas bonum, ⁊ bonuʒ aliquod eſſe voluptatem. Earum ꝟo que in parte, predicatiuam quidem conuertere neceſſe eſt ſm̄ partem, ſi enim voluptas aliqua bonum, ⁊ bonum aliquod erit voluptas, priuatiuam autem non neceſſarium, non enim ſi homo non ineſt alicui animali, ⁊ animal non inerit alicui homini.**

℄ Secundũ ſolitam ſibi breuitateʒ volēs indicare vniuerſalem affirmatiuam de ineſſe cõmunia omittens que habebat negatiue proprium ſolum adiecit. ſ. affirmatiuũ.

℄ **Primum itaq̧ ſit priuatiua vniuerſaliter a b ꝑpoſitio. Si enim nulli a ipſum eorũ que ſunt b ineſt, ⁊ b inerit nulli eorum que a.**

℄ Cum oſtendiſſet quomodo vnaqueq̧ propoſitionum conuertitur per exempla, ne quis putet ꝓpter materiam aſſumptas fuiſſe propoſitiones, velut ꝓpter aliquid alterum ſibi accõmodare ſermonem de conuerſionibus, immanifeſtum autem eſt nũquid omnino eſſent aliqua exēpla in quibus dicte conuerſiones locuʒ non haberent, propter hoc hic vniuerſales regulas tradit aſſumens elementa pro terminis, vt vnuſquiſq̧ qualem materiam voluerit pro elementis aſſumat oſtenſa ratione vniuerſaliter ⁊ immaterialiter in elementis Nam vniuerſaleʒ orationē cõſutat vnum exemplum, vt iam dictum eſt, probat autem eam diſcurſus tranſitiuſq̧ per omnia particularia, qđ quidem eſt infinitum ⁊ impoſſibile. Vel per vniuerſaleʒ regulam fides quaʒ nunc facit per elementa dans vnicuiq̧ licentiam, vt dictum eſt vti ⁊ ſubiicere quãcunq̧ materiã pro elementis qualeʒ velit. Si igitur nulli b a inerit, neq̧ nulli a inerit b, ſi enim pro a accipiamus volatile, ⁊ pro b hominē inueniemus ꝙ vt volatile nulli homini ineſt, ſic econuerſo nullus homo volatili ineſt. Quando autē facit vnũquodq̧ elementorum ſubiectuʒ ex determinatione cognoſcemus, nam cui determinatio additur, hoc eſt ſubiectum illud ꝟo alterum ꝙ ſic pdicatum conſtet.

℄ **Nam ſi alicui vt c non verum erit quod dicitur nulli ipſum a eorum que b ineſſe, c enim ex his que b ſunt, eſt.**

℄ Directe exercens rationem ſm̄ ſuppoſitionem accipit ⁊ vtitur deductione ad impoſſibile vtens dignitate contradictionis, naʒ ſcimus ꝙ in oppoſitis contradictorie ꝙ ſi fugeret negationem hoc inuenitur in affirmatione, Si igitur inquit concederet aliquis ad vniuerſalem negatiuam fieri conuerſionem, ideſt per ſeipſam neceſſe eſt omnino ⁊ in omni ad particularem affirmatiuam fieri conuerſionem, ſic a nulli b ineſt, dico inquit ꝙ etiam econuerſo, neq̧ b nulli a inerit. ℄ Si enim hoc inquit falſum eſt, cõſtat verum eſſe, ꝙ oppoſituʒ contradictorie ipſi eſt illud aliquid. Eſto igitur inquit b alicui a ineſſe ſupponat̄, igitur inquit partem ipſius a cui ineſt b ⁊ ipſius b eē g ſit autem o igitur g eſt cõmunis pars ipſius a ⁊ ipſius b ipſius quidem b quia de ipſo predicatur, nam predicatum contentiuuʒ eſt illius de quo predicatur, ⁊ contentum eſt pars continentis, vt homo eſt pars animalis, naʒ animal de homine predicatur ⁊ continet ipſum. ſi autem hoc ipſum eſt pars ipſius a quoniam ſuppoſitio hoc conceſſit. ℄ Cũ b ineſt pars ipſius a ſi igit̄ g eſt pars ipſius a ⁊ ipſius b continet̄ q̄quidē g pars velut a toto ⁊ ab ipſo a ꝓpter idem igitur predicabitur a de g ꝙ eſt pars ipſius b ⁊ ſuppoſitum erat a principio nulli b a ineſſe. igitur

eidem

eidem ꝛ nulli alicui quod quidem abſurdum eſt. Vt autem hęc ratio fiat clarior in materia dicamus ſic animal nulli lapidi ineſt, dico etiam quod lapis nulli animali ineſt, alioquin ſi hoc falſum eſt, verum erit ꝙ omnino alicui animali ineſt lapis. Eſto igitur pars animalis vt equus cui inſint lapis vt verum ſit equum lapidem eſſe, ſi igitur aliquod animal eſt lapis, ceu equus ꝛ lapis ipſe eſt aliquod animal, at dicebatur nullum animal eſſe lapidem, igitur ꝛ nullum animal eſt lapis, ꝛ aliquod animal eſt lapis quodquidem abſurdum eſt, ſic igitur Ariſto. oſtendit vniuerſalem propoſitionem negatiuam ad ſeipſã cõuerti. Verum ſoꝛꝗ Ariſtote. vt Theophraſtus / ꝛ Eudemus clarius / ꝛ Simplicius hoc probant. Nam inquiunt ꝙ ſi a / de nullo b / eſt profecto ab omnibus partibus eius ſeparatum eſt, quod autem ſeparatum eſt a ſeparato ſeparatum eſt, quare ꝛ b / nulli a / inerit, nam ſeparatum eſt de numero eoꝛum quę ſunt ad aliquid, ſeparatum enim eſt alicuius ſeparatum, q̃ autem ad aliquid ſunt ad conuertentiam dicuntur, merito igitur ꝛ b / nulli a / ineſt accipiũt autem quidam conuerſiones tanquam non veram ꝛ per exempla nituntur refellere rationem ſic dicentis nullus paries eſt in trabe, hoc verum eſt nõne inquiunt ꝛ cõuertentes recte enũciamus nullus trabes eſt in pariete, tamẽ hoc falſum eſt. Item nulla cucurbita gladius ſcindit, hoc iterum verum eſt. Conuerſio autem non eſt vera vt nullus gladius cucurbitam ſcindit, item nullũ vas eſt in vino. Conuerſa autẽ non eſt vera nullum vinum eſt in vaſe. Reſpondemus igitur ad hęc ꝙ ſic ſane fecerimus ꝛ in his conuerſionem conuertentes totum prędicatum inuenicmus, ꝛ in his veram eſſe rationem. Nam accidit paralogiſmus quando non totum prędicatum in conuerſione facimus ſubiectum, nam ſi totum ipſum conuerterimus inuenietur ſana bonaq; conuerſio, quale igitur eſt ſubiectum ꝛ quale eſt prędicatũ in oratione dicente nullus paries eſt in trabe, ſubiectum quidem eſt paries, prędicatum autẽ eſt in trabe ens, hoc igitur totum in conuerſione faciemus ſubiectum nihil in trabe ens paries eſt, ꝛ ſic oratio eſt vera, ſimiliter ꝛ in alia nulla cucurbita gladium ſcindit prędicatur gladium ſcindit, conuertentes igit̃ hoc modo dicemus nullum gladiũ ſcindens cucurbita, eſt ꝛ in reliquis, ſimiliter nullum vas in vino eſt, nullum in vino ens vas eſt. Dubitant autem quidam contra demonſtrationem Ariſto. de conuerſione vniuerſalis negatiue primum quia vtebatur particulari affirmatiua deductione ad abſurdum tanquam cõuertatur in ſeipſam cum hoc nondum ſit demonſtratum. Nam inquit ſi enim in aliquo ipſius a / eſt b / ceu in g / non erit verum nulli b / a / ineſſe, nam g / eſt aliquid b / cui ineſt a. Secundo autem quia vtebatur demonſtratione circulari, nam ſi in demonſtratione vniuerſalis negatiue vtitur particulari affirmatiua, ꝛ in demõſtratione particularis affirmatiue vtitur vniuerſali negatiua, patet ꝙ demonſtratio eſt circularis. Item tertio quia vtitur deductione ad impoſſibile cũ nihil de ipſa nos hactenus differuim⁹. Dicim⁹ igit̃ p̃ ad vltimũ ꝙ non eſt mirum ſi prius non docuerit nos deductionẽ ad impoſſibile ꝛ vtatur ipſa, quoniam etiam geometre ſepe numero vtentes ipſa in theorematibus nihil de ipſa docent. Nam nobis ſufficiunt conceptiones quas habemus de ipſa naturaliter cum ꝛ in cõſuetudine ſępe natura vtamur eadem. Item ad dicentes ꝙ in demonſtratione vniuerſalis negatiue vtebatur particulari affirmatiua tanꝗ̃ conuertente cum nondũ hoc docuerit, illud dicimus ꝙ non vtebatur illa vt cõceſſa, ſed vtebatur demonſtratione per expoſitionem, id eſt oſtenſione per ſingularia, nã non dixit ſic, ſi enim alicui a / b / ꝛ a / alicui b / ſed hoc modo, ſi enim alicui b / a / ꝛ b / g / quare vtebatur demonſtratione per inductionem, quo ſoluto ſolutum eſt ꝛ reliquũ. non enim vtebatur demonſtratione circulari, nam particularem affirmatiuam vel vniuerſalem negatiuam oſtendit, tanquã conceſſam eo ꝙ prius docuit ipſã, vniuerſalem autẽ negatiuam non amplius per particularem affirmatiuam demonſtrabit. Nam quomodo fecit hoc ignorantibus nobis, ſi proſus particularis affirmatiua conuertatur ad ſeipſam, ſed vt dictum eſt vtebatur demonſtratione ſm̃ expoſitionem.

℄ Si vero omni a / ipſum eoꝛum quę ſub b / ꝛ b / alicui eoꝛum quę a / inerit, nam ſi nulli ꝛ a / eoꝛum quę b / nulli inerit, verum ſuppoſitum fuerat omni ineſſe. Conſimiliter autem ꝛ ſi propoſitio ſm̃ partem ſit.

℄ Cum demonſtraſſet conuerſionem vniuerſalis negatiue non conſequenter accedit ad vniuerſalem affirmatiuã ꝛ oſtendit ipſam non conuerti in ſeipſam, ſed ad particularem affirmatiuam ꝛ inquit, ſi omne b / a / ineſt, ꝛ b / alicui a / deinde ex dignitate contradictionis rurſus oſtẽdit deductione ad abſurduꝫ, ſic ſe habente conuerſione, ſi enĩ non alicui ineſt, patet ꝙ nulli a / b / inerit, ſi autem nulli a / b / ineſt, neq; a / nulli b / inerit. Nam oſtenſum eſt vniuerſalem negatiuam in ſeipſam conuerti ſuppoſitũ nãq; erat ꝛ omni a / b / ineſſe, idem igitur ꝛ omni ꝛ nulli ineſt, quod quidem abſurdum eſt. Sint in exemplo termini animal ꝛ homo, ſi animal de omni homine dicitur, ꝛ homo alicui animali inerit, ſi enim hoc falſum eſt, verum erit oppoſitum contradictorię, ſcilicet igitur homo nulli animali ineſt ꝛ demonſtratum eſt ipſam conuerti in ſeipſã, igitur ꝛ animal nulli homini inerit, erat autẽ ꝛ omni, igitur idem inerit omni ꝛ nulli. Nituntur rurſus ꝛ hanc conuerſionẽ per exempla refellere dicentes, hoc modo omnis ſenex iuuenis erat prius, hoc verum eſt, igitur hoc verũ eſt ꝛ conuertẽtes dicere aliquis iuuenis ſenex erat in quo nullo pacto eſt verum. Item omnis vxoꝛ prius erat virgo, ſed cõuerſio non eſt vera, aliqua virgo vxoꝛ erat. Sed idem dicendum eſt ad hoc ꝙ etiã ad alios diximus. nam conuertentes totum prędicatum recte conuerſionẽ faciemus, igitur in propoſitione dicente omnis ſenex iuuenis erat ſubiectum eſt ſenex habens quo exiſtens ipſi pręſens tempus, naꝫ dicimus ꝙ omnis ſenex exiſtens in pręſenti tempore, prędicatum autem eſt iuuenis cuꝫ tempore pręterito. nam prędicatum eſt iuuenis erat (ſic igit̃) faciemus conuerſionem ſeruantes terminos cum eodeꝫ tempore omnis iuuenis exiſtens prius ſenex eſt, ꝛ omnis virgo exiſtens prius vxoꝛ eſt.

℄ Si enim a / alicui eoꝛuꝫ quę b / ꝛ b / alicui eoꝛum quę a / neceſſe eſt ineſſe, nam ſi nulli ꝛ a / nulli eoꝛum quę b.

℄ De particulari affirmatiua dicit quam volens probare ꝙ conuertatur ad ſeipſam vtitur rurſus vniuerſale negatiua ad abſurdum deducens rationem, ſicut iam docuit ipſam conuerti in ſeipſam, ſint autem termini, exẽpli cauſa homo ꝛ albuꝫ (ſi igitur) homo alicui albo ineſt ꝛ album alicui homini ineſt, ſi enim hoc falſum eſt, verũ erit nulli homini album ineſt, igitur ꝛ homo nulli albo ineſt, nam conuertitur in ſeipſam, vt demonſtratum eſt, ſed erat ꝛ alicui igitur idem, ꝛ alicui ꝛ nulli inerit, quod quidem abſurdum eſt, hoc igitur modo particularis af-

firmatiua ſemper conuertitur in ſeipſaʒ. Q ſi aliquãdo conuertatur ad vniuerſalẽ hoc non ſm ſe patitur, ſed pp aſſumptam materiaʒ, ceu homo alicui animali ineſt ⁊ animal omni homini ineſt.

¶ Si autem a/ alicui eorum que b/non inſit, non neceſſe ⁊ b/alicui eoruʒ que a/non ineſſe, vt ſi b/quidem eſt animal, a/ſo homo, homo quidem enim non omni animali, animal autẽ omni homini ineſt.

¶ Hic particularẽ priuatiuam inquirit ⁊ inquit, ꝙ ad nullã ipſa ↄuertitur, ⁊ hoc fit, qꝛ ad nullã determinate cõuertitur, neqꝫ quia cõuertatur vel ad ſeipſam vel ad aliaʒ in omni materia hoc facit. Naʒ in materia cõtingenti ad ſeipſam cõuertitur ⁊ ad particularẽ affirmatiuam, ceu non omnis homo albus, ⁊ non omne album homo, ſed etiaʒ aliquod album homo, in materia autẽ neceſſaria ad vniuerſalẽ affirmatiuam facit conuerſionẽ. Nam omne animal homo, ⁊ omnis homo animal. Itẽ in materia impoſſibili ad vniuerſalẽ negatiuam conuertit, non omnis lapis volatilis, nullũ volatile lapis. Verũ non omnis quomodo dicat de talibus in libro de interpretatione dictuʒ eſt. nam non omnis lapis volatilis dicitur ad deſtructionẽ huius ſcilicet omnis. nam cũ illa dicat omnis lapis volatilis hec inquit ꝙ falſuʒ eſt illud omnis ⁊ tollit ipſum p particulam negatiuam, tamen non amplius illud aliquis infert, ppter hoc dico ſcilicet in determinationeʒ eius inquit ipſam in nullam cõuerti. Naʒ ſi non facit conuerſionẽ ad definitã, ⁊ in omni materia non dicitur cõuerti, qꝛ doctrina philoſophoruʒ eſt ſcientifica, ⁊ ſcientie eſt vniuerſaliorũ ⁊ non particulariorum.

¶ CAPVT TERTIVM.

Eodeʒ tam modo ſe habebit ⁊ in neceſſarijs propoſitionibus, vniuerſalis enim negatiua vniuerſaliter conuertitur, affirmatiuarum ſo vtraqꝫ ſm partem.

¶ Hoc inquit quia neceſſarie ꝓpoſitiones eodem modo cõuertuntur, ſicut ille de ineſſe quo igitur differũt. Eo ꝙ ꝓpoſitio de ineſſe ſibimet ſufficit ad prolationem ceu Socrates eſt, ſʒ neceſſaria indiget illa ceu Socrates ex neceſſitate eſt. Porro ⁊ hoc eſt cauſa ꝙ propoſitio de ineſſe ꝓordinetur neceſſarie tanqꝫ ſimplicior ⁊ tertio loco ſit cõtingens eo ꝙ circa futurum tempus verſatur.

¶ Si enim neceſſe eſt a/eoꝝ que b/nulli ineſſe, neceſſe ⁊ b/eoꝝ que a/nulli ineſſe, ſi eniʒ alicui cõtingit, ⁊ a/eoꝝ que b/alicui contingeret.

¶ Cuʒ hoc acceſſimus opʒ nos querere, cuius gratia in libro de interpretatione non meminit Ariſto. harũ propoſitionuʒ dico, ſcilicet huius neceſſario nulli ineſſe, ⁊ huius neceſſario omni eſſe, ⁊ huius cõtingit omni eſſe ſimiliter ⁊ particulariũ, ſed ibi tanqꝫ de indeterminatis ⁊ ſoluʒ facit ſermoneʒ dicẽdo, vt poſſibile eſſe, contingens eſſe, nõ neceſſariuʒ eſſe, poſſibile non eſſe ⁊ deſcẽdens vbi opus erat inquirebat quõ vna inferebat alteraʒ, tanqꝫ de indeterminatis ibi diſſeruerit, impoſſibile igitur ⁊ nõ impoſſibile ex contingenti ⁊ poſſibili ⁊ non cõtingenti ſequit, ſed in hac ꝓpoſita tractatione tanqꝫ de determinatis ꝓpoſitionibus que ſunt cum modo diſputat. ¶ Opʒ autẽ rurſus ⁊ hoc querere quõ ꝓpoſitiões quas in libro de interpretatione affirmationes dixit hic pro negationibꝰ aſſumiti neceſſe eſt non eſſe, ⁊ cõtingit non eſſe affirmationes eſſe dicens in libro de interpretatione, vbi inquit eſt ⁊ non eſt ſi fuerit predicatũ ſtatim affirmationeʒ facit, nũc eaſdem aſſerit negationes eſſe, nam volens demonſtrare vlem negatiuã de modo neceſſario ⁊ cõtingenti conuerti eiſdẽ vtebatur, quas vt dixi affirmationes in libro de interpretatione Ariſto. inquit. ¶ Itẽ querimus ⁊ hoc cur neceſſarie vli negatiue ꝓpoſitioni non oppoſuit particulareʒ neceſſariã affirmatiuã ſed contingentẽ, nam dicendo ſi enim neceſſe eſt a/b/nulli ineſſe neceſſe eſt, ⁊ b/nulli a/ineſſe, deinde volens vti deductione ad abſurdũ ſubiungit. Si eniʒ alicui contingit, ⁊ non dixit, ſi enim alicui neceſſe eſt. ¶ Preterea querendũ eſt quõ vtebatur particulari affirmatiua contingẽti tanqꝫ conuerſa cuʒ nondũ docuerit ipſam. Dicimus igit ad hec ⁊ prius ad prioreʒ dubitationẽ dicentẽ cur in libro de interpretatione de his propoſitionibus tanquã de indeterminatis diſſeruerit, ⁊ hic tanqꝫ de determinatis. Dico igit ꝙ in libro de interpretatione tanqꝫ multe obſcuritati ⁊ breuitati addictus, ⁊ volens plura in paucis ⁊ obſcuris circũuoluere, hoc fecit cõuertens nos ad ſubaudienda reliqua. Nam prius docuit de determinationibus, deinde procedẽs ad doctrinam propoſitionum modalium tanqꝫ determinatis ipſis differere ſuperfluum eſſe putauit nihil plus habens de determinationibus dicere, ſed ſimpliciter de ipſis, vt modalibus diſputat, hic autẽ diſputaturus de generatione ſyllogiſmi non putauit ex his hoc faciendã eſſe, ne quis ipſum ſuſpicetur reuera de indeterminatis loqui ⁊ ſolũ, ⁊ quia ex determinationibus cõſequenter cõcluduntur ⁊ ↄcluſiones, nam ſi ſint vniuerſali propoſitione ſiue diſputat non fit figura, ſed particulari determinatione in propoſitionibꝰ aſſumpta, ⁊ concluſio particularis concluditur, ⁊ in reliquis ſimiliter, igitur neceſſario non indeterminatis ſoluʒ ſed etiam tanqꝫ de determinatis ꝓpoſitionibus modalibus diſputat, ſic igitur primaʒ dubitationẽ explodimus. Reliquum opportunum eſt ad alteraʒ queſtionem proficiſci dicentẽ cur affirmationes hic aſſumit pro negationibus quidã reſpõdentes ad hoc dicunt ꝙ aliud eſt neceſſaria negatio, ⁊ aliud negatio neceſſitatis. Nã negatio eſt neceſſitatis que tollit dũtaxat modum. Ceu non neceſſariũ eſt hominẽ album eſſe, ſed neceſſaria eſt negatio que non ſolum modũ, ſed etiam totaʒ propoſitionem aufert. Ceu neceſſe eſt homineʒ non eſſe album. In libro igitur de interpretatione aiunt Ariſtotę. tradidiſſe nobis negationẽ neceſſitatis, hic autẽ neceſſariã negationẽ. Sed hoc theorema famoſum eſt non ſufficiens dubitationem noſtram euacuare. Nam iterum queremus nihil minus cur in libro de interpretatione non tradidit negationẽ neceſſariam vel hic de negatione neceſſaria, vtraqꝫ enim hoc modo imperfecta eſſe tractatio, quid igitur nos dicimus? quia oppoſitiones neceſſariarum propoſitionum dupliciter eſt accipere. Nam oppoſite propoſitiones aſſumuntur, vel tãquam aufferentes, dũtaxat modum vel vt totaʒ propoſitionẽ, videlicet dicenti neceſſe eſt omni opponitur velut ſm ea que nobis tradita ſunt in libro de interpretatione vel non neceſſe eſt omni que non totam propoſitionem ſuſtulit, ſed ſolum neceſſarium modū. Cur enim inquit ꝙ male dixit affirmatio, quia ex neceſſitate omni? Ego enim dico ꝙ non ex neceſſitate omni ⁊ auferens, dũtaxat tantum ꝙ non ex neceſſitate reliquum nobis indefinitum relinquit. Nam quomodo ineſt omni? Dico ſcilicet ſm qualem modum? vel ſi neqꝫ vniuerſaliter ineſt omni non amplius adiecit, hec igitur eſt vna oppoſitio neceſſarie vniuerſalis affirmatiue ſm ea que

tradita

tradita ſunt in libro de interpretatione, altera ꝟo oppoſitio eſt quę hic nobis traditur, ſed quoniam vniuerſalis neceſſarię affirmatiuę propoſitionis eſt quantitas vniuerſalis, ꝛ qualitas affirmatiuum ꝛ modus neceſſarius, ꝓptię oppoſita huic erit illa quę ſm omnia eidem contradicitur. ſ. ſm qualitatem/quantitatem/ ꝛ modū, quare exiſtente hac vniuerſali illa erit particularis eſt eadem exiſtente affirmatiua ꝛ neceſſaria illa erit negatiua ꝛ contingens, vniuerſaliter igitur dicimus ꝙ ſi volumus accipere oppoſitam ſm omnia alicui ꝓpoſitioni oportet opponere quantum quanto, ꝛ quale quali, ꝛ modū modo, quare vt breuiter dicamus opponitꝛ huic neceſſe eſt, omni ſm ea quę dicta ſunt in libro de interpretatiōe illa nō neceſſe eſt omni, vt autem ſm ea quę hic dicūtur, opponitur hęc contingit non omni ꝛ rurſus huic neceſſe eſt alicui vt in libro de interpretatione dicitur non neceſſe eſt alicui, ſed ſm ea quę hic dicuntur opponitur hoc contingit nulli, quid igitur dicimus: quia hoc mō erunt quo pacto iniuſta erit natura quod duo vni fecit ꝯtraria. Verū hęc duo non ſunt contraria vni veluti pugnantia inter ſe, ſed tāꝗ̄ ęquiualentia. Nam huic propoſitioni non neceſſe eſt omni, ęquiualet hęc contingit non omni. Nā quod non neceſſe eſt omni, idem contingit nō omni, ceu ſi non neceſſe eſt omni homini albū ineſſe, contingit nō omni homini ineſſe. Rurſus huic propoſitioni non neceſſe eſt alicui ineſſe, ęquiualet hęc contingit nulli ineſſe. Nam ſi lotū eſſe non neceſſario ineſt alicui homini, cōtingit nulli homini ineſſe, quod ſimiliter in alijs etiam oſtendere poſſumus, quare duo contrarię vni tāꝗ̄ ęquiualentes inter ſe poſſunt eſſe. Itaq; conſiderandum eſt quomō cunctę propoſitiones quę aſſignatę ſunt in libro de interpretatiōe, hoc in loco per hęc traditę ſint, vt neuter librorum mancus videatur quo ad iſtas propoſitiones, quarum vna alteri viciſſim ęquiualet. Nam particulari propoſitioni affirmatiuę contingenti opponitur, vt dictum eſt in libro de interpretatione, propoſitio particularis negatiua contingens, ceu non cōtingit alicui, quę ęquiualet huic neceſſe eſt nulli, quę quantitate, qualitate, modo opponitur particulari. ſ. alicui, quo liquet vt vniuerſalis neceſſaria negatiua hoc modo opponatur, itaq; pulchre hoc in loco eam aſſumit tāꝗ̄ negatiuam, quę ꝛ ſi figura ſit affirmatiua, tamen vim habet negationis, vt etiam deinceps ipſum audiemus. Nam ſi haberet vim affirmationis non repugnaret prorſus huic contigit alicui quę eſt affirmatiua. Similiter etiam de reliquis dicemus. Si ergo ęquiualent illę propoſitiones quę a nobis illic traditę ſunt, ꝛ hic negationes, cur ibi ſaltem non fecit mētionem de his propoſitionibus quę hic traduntur vel negationes, vel cur de his, quas hoc in loco memorat, ibi mentionem non fecit. Reſpondemus quod in libro de interꝑtatione vno ſermone cupiens afferre negationes oppoſitas affirmationibꝰ, dixit quod oportebat modo adycere negationes, ꝛ facere ex ipſis affirmationibꝰ ipſas negationes quę repugnent ipſis, quod quidem fecit, quia in materia contingenti negationes ęquiualēt affirmationibus quoties nō fuerit negatio addita modo. Nā contingit omnem hominem ablui, ꝛ contingit nullū hominem ablui, quę ambę verę ſunt ꝛ minime vna alteri viciſſim contradicit, itaq; ibi ob hanc cauſam ſic fecit ex affirmationibus negationes, vt traderet iuxta vnumquēq; modum propoſitiones, quę opponuntur contradictorię, ſed hic quia de cōuerſione differit quę plurimū confert ad ſermonē de ſyllogiſmo, ꝛ in ſyllogiſmis opꝫ definitas concluſiones cōcludi, ꝛ negationes in libro de interꝑtatione indefinitę fuerunt. Nam in aliquibus auferebat modum neceſſarium, ꝛ in alijs nullum modū determinate introducebat, ceu propoſitio quę dicit nō neceſſe eſt omni, vbi tollitur modus neceſſitatis. Nam inquit. quod non eſt verum ex neceſſitate omni ineſſe, ꝛ nihil definite introducit, neq; enim ſignificat an contingēter inſit, neq; de ineſſe, neq; an vniuerſaliter inſit, ſed ſolum ſuſtulit modū, ſed hic tradita eſt negatio hęc neceſſe eſt nulli quę definite totam deſtruit propoſitionem dicētem neceſſe eſt omni. Quoniam igitur cum ſint definite determinateq; propoſitiones, ꝛ ex determinatis propoſitionibus infer̄atur concluſio, ꝛ ex indefinitis indefinita incertaq; concluſio, ꝛ oportet ſyllogiſmos (vt diximus) concludere determinatas certaſq; cōcluſiones, ob id eiuſmodi propoſitionibus hoc in loco vſus eſt. Quo ſoluto tertia quoq; dubitatio de medio tollitur, quę percunctabatur cur vtendo Ariſto. deductione ad impoſſibile fecit oppoſitam particularem affirmatiuam contingentem neceſſarię vniuerſali, negatiuę, ꝛ non neceſſariam particularem affirmatiuam, ꝛ quę neceſſitas eſſet, vt per contingentem demonſtraretur neceſſaria. Vnde cauſa liquet ex dictis. Nam poſtꝗ̄ dixit quod vniuerſalis negatiua neceſſaria conuertitur in ſeipſa, deinde hoc cum velit oſtēdere inductiōe ad impoſſibile, merito ſupponit ꝓpoſitionem quę ſit oppoſita ei ſm modū, quantitatē ꝛ qualitatem, ꝛ hoc modo oſtēdit aliquod abſurdū ſeq, vt hunc in modum de illa fidem faciat. Cęterū ad reliquā dubitationem dico. ſ. eam in qua quęrebatur quomodo Ariſt. vtebatur particulari contingenti affirmatiua tāꝗ̄ conuertente, cum nodum hoc ſit demonſtratum. Nā dixit. ſi enim alicui contingit, ꝛ a/alicui b/contingeret. Dicimus ꝙ ipſe definiendo contingens hunc in modum dicit. Contingens eſt id quo poſito cum non ſit neceſſarium, nullum impoſſibile ſequitur. Si ergo hęc eſt diffinitio contingentis, ſi contingens acceperimus tāꝗ̄ eueniſſe, non eſt amplius cōtingens, ſed ineſt, ſi ergo ſupponamus contingentem particularem affirmatiuā ad actū venire, tum ſit de ineſſe, ꝛ minime contingens, ꝛ particularis affirmatiua de ineſſe oſtenſa eſt cōuerti in ſeipſaꝫ, itaq; etiam particularis contingens affirmatiua transmutatur in propoſitionem de ineſſe, ſi conuerteretur in ſeipſam. At hęc ſuppoſitio quāuis vera non ſit, dico ſcꝫ conceſſo quod contingens exeat ad eſſe, tamen non eſt impoſſibilis. Nam propoſitio prorſus impoſſibilis eſt omnino falſa, ſed non ea quę eſt falſa eſt prorſus impoſſibilis, ceu impoſſibile eſt hominem habere alas, quod etiā falſum eſt, ſed Socratem męchari falſum eſt ſed nō impoſſibile, quare quāuis ſuppoſitio illa falſa ſit, quę dicit conceſſo ꝙ contingens fiat, tamen non eſt impoſſibilis. Eſt ergo ratio talis vt a principio repetā. a/nulli b/ex neceſſitate inſit, dico etiaꝫ ꝙ b/ex neceſſitate nulli a/inerit, alioquin ſi hoc falſum erit, certe oppoſitum ſaltem verū erit, dico. ſ. contingit alicui a/ipſum b/ineſſe, ſed cum contingens id ſit quo poſito cum non ſit neceſſarium, nullū ſequitur impoſſibile, itaq; detur vt contingens exeat ad actum ꝛ ſit, profecto nullum ſequitur impoſſibile ſiquidem vera ſit ſuppoſitio. Sed quoniam ꝯtingens poſtꝗ̄ exit ad eſſe, non remanet contingens ſꝫ ſit de ineſſe, itaq; b/inſit alicui a. ſed demonſtratum eſt quod ipſa particularis affirmatiua de ineſſe conuertitur in ſeipſaꝫ, itaq; a/etiam inerit alicui b. Sed ſupponatur nulli ex neceſſitate ineſſe, itaq; idem alicui ꝛ nulli ex neceſſitate inerit, qđ ſane fieri nequit, itaq; hęc impoſſibile ſeqȩbatur, quia ſuppoſitum erat hoc contingit alicui, itaq; non eſt falſuꝫ ꝛ cum nūꝗ̄ ex vero ſequitur impoſſibile, ſi ergo falſum contingit alicui, itaq; verum eſt oppoſitum, dico. ſ. neceſ-

ſe eſt nulli, itaq; oſtenſum eſt quod vniuerſalis neceſſario negatiua in ſeipſam conuertitur, quod quidē demonſtrandum erat. Hoc itaq; modo dubitationes perſolute ſunt hoc in loco. Reliquū eſt, vt cętera cōſideremus.

℃ Sin autem ex neceſſitate a/omni vel alicui eorum, quę b/ineſt, ⁊ b/alicui eorū quę a/neceſſe eſt ineſſe.

℃ Eodem ordine rurſus Ariſto. vtitur quo vſus eſt in ꝓpoſitionibus de ineſſe. Porro oſtēdit vtēz negatiuā in ſe ipſam conuerti, ⁊ deinceps oſtendit vniuerſalez affirmatiuam ⁊ particularem vbiq; breuitati addictus, proinde hic ſimul oſtendit affirmatiuas .ſ. vniuerſalem ⁊ particularem in particularem conuerti.

℃ Si enim non neceſſe, neq; a/alicui eorum, q̄ b, ineſſet vtiq; ex neceſſitate.

℃ Quo ad hęc verba varia eſt ſcriptura. Equidez nōnulla exemplaria ſic ſe habent. Naz ſi contingit nulli. verūtamen exactius exemplar ſic ſe habet. Naz ſi non neceſſe ⁊c̄. Si ergo prior ſcriptura accipitur dicimus qđ Ariſt. oppoſuit ſimiliter modum modo, quantitatem quantitati, ⁊ qualitatem qualitati. Verum hęc ſcriptura nō eſt certa ⁊ exacta, quandoquidez ex hac ſuppoſitione nihil impoſſibile concludatur, quod quidē vult oſtendere .ſ. quo modo ꝓpoſitiones vniuerſales contingentes, dico .ſ. contingentes proprie ęquiualēt inter ſe. Nā contingit omni idem contingit nulli, ceu contingit omnem hoiez albari, ⁊ econtra, ſed ipſe vniuerſales ꝓpoſitiones contingentes ſingule repugnant particularibus ꝓpoſitionibus neceſſarijs. verbi gratia. neceſſe alicui repugnat hęc contingit nulli prorſus eidem oppoſita, repugnat etiam hęc contingit omni, ſed hęc quidem contingit nulli per ſeipſaz pugnat cum habeat modum modo contrarium quantitatē quantitati, ⁊ qualitatem qualitati, ⁊ hęc contingit omni velut ęquiualens huic contingit nulli. Rurſus neceſſe nō omni hęc repugnat per ſe contingit omni, ⁊ propter hāc etiam hęc contingit nulli tāq̄ ęquiualens, ſi ergo duę vniuerſales contingentes propoſitiones vtriq; particulariū propoſitionum de neceſſario opponuntur tāq̄ ęquiualentes, ſi pro vniuerſali contingenti negatiua aſſumatur, hęc contingit omni velut ęquiualens, profecto rationez non redigemus in abſurdum tranſmutata hac contingit nulli in hanc contingit omni ſiquidem ęquiualent. Naz fit ſyllogiſtica figura, ceu a/ineſt omni b/dicamus quod b/alicui a/ineſt, alioquin ſi hoc falſum eſt, deinde ſupponemus contingit nulli, quę ſi mutaretur in hanc contingit omni, ceu ꝙ b/contingit omni a/⁊ conuertentes dixerimus etiam a/alicui b/contingit, ⁊ deinde concludemus idem omni ⁊ alicui ineſſe, ⁊ nihil abſurdi concludimus. Nam quod omni ineſt, hoc etiam alicui prorſus nūc eſt ineſſe, ob hęc itaq; dicimus ſecundaz literaz eſſe exactiorem quę dicit. Si non neceſſe. i. ſi non neceſſe eſt b/alicui a/ineſſe conſtat ꝙ neceſſe eſt vt nulli inſint, itaq; a/etiaz neceſſe eſt nulli b. Nam hoc oſtenſum eſt ꝙ vniuerſalis negatiua neceſſaria in ſeipſaz conuertitur, alioquin idez competeret alicui ⁊ nulli qđ quidem abſurdum eſt.

℃ Priuatiuū vō in parte, nō ꝯuertit̄ ob eādē cauſam, ob quam ⁊ prius diximus.

℃ Hęc verborum ſententia videtur a Philoſopho dici tāq̄ cauſam aſſignans, cur particularis negatiua non conuertitur. Sed hoc non eſt verum, nam nuſq̄ videtur aſſignaſſe cauſam cur non conuertitur particularis affirmatiua, ſed magis cauſam vocauit exemplum ſuperꝰ ab ipſo dictum. At hic dicit. Si enim homo omni animali, ⁊ animal non omni homini.

℃ CAPVT QVARTVM.

In contingentibus vō, qm̄ multifariam dicitur contingere.

℃ Cum expleuiſſet ſermonem de cōuerſione propoſitionuz de ineſſe ⁊ neceſſario, proficiſcitur ad propoſitiones de cōtingenti. Et quoniam cōtingēs multifariam dicitur, ſicut etiam in libro de interpretatione diximus. Nam contingens dicitur de omni materia ⁊ neceſſaria, ceu ſi quis dicat ꝯtingit ſolem in ariete fieri, atq; non contingenter, ſed neceſſario ſol accedit ad arietem. Item contingens dicitur etiam de materia de ineſſe, ceu illa dicuntur contingere quę verſantur in generatione ⁊ corruptione, dico videlicet ea quę poſſunt abeſſe a ſubiecto qualia ſunt accidentia. Etenīz hęc inſunt, ſed non ex neceſſitate, ceu quando dicimus merum album, nam hic ꝓprie non eſt contingens, ſed eſt equiualens ipſi de ineſſe, nam ineſt ipſi mero album, ſimiliter quoq; in alijs modis fit, ſed proprie contingēs eſt futuri temporis, nā hoc ęque poteſt eſſe ⁊ non eſſe, contingens igitur cum ęquiualet neceſſario ⁊ ipſi de ineſſe, vt propoſitiones de neceſſario ⁊ de ineſſe conuertuntur etiam cōtingentes hoc modo ſimiliter conuertuntur, nam ſola denominatione eſt diſcrimen rebus eiſdem exiſtentibus, ſed quod eſt ꝓprie contingens non ſimiliter ſe habet quo ad cōuerſiones vt deinceps oſtendit.

℃ Etenim neceſſarium ⁊ non neceſſarium ⁊ poſſibile contingere dicimus.

℃ Non neceſſarium aſſerit ⁊ vocat ipſum de ineſſe, ⁊ poſſibile ipſum contingens. Etenīz proprie poſſibile in idē venit cum contingente.

℃ In affirmatiuis quidem conſimiliter ſe habebit ſm̄ conuerſionem in omnibus, ſi enim a/omni vel alicui eorūz, quę b/contingit, ⁊ b/alicui eoꝝ, quę a/contingeret vtiq;, ſi enī nulli neq; a/nulli eorum, quę b/oſtenſum enim h̄ prius, in negatiuis vō non ſimiliter.

℃ Inquit illud contingens qđ de omnibus modis pręd icatur, ſimiliter ſe habebit in affirmatiuis propoſitionibus. Nam omnis affirmatio ſm̄ omnem modum conuertit̄ cum particulari affirmatiua, ⁊ demōſtrationes fieri poſſunt eodem modo per ea quibus prius facte ſunt, ſed negationes non ſimiliter cum alijs conuertuntur, ⁊ per rationem hoc ſcire poſſumus quia proprie contingens qđ ſane vocat poſſibile eſt id quod fore vel non fore ſimiliter complectitur ⁊ ęqualiter ſe habet. Nam ſimiliter idē poteſt affirmari ⁊ negari, vnde quo ad veritatez nō differt affirmatio a negatione. Naz contingit omnez hominem albari, ⁊ nullum hominem albari, atq; ſimilr̄ vtrūq; verum eſſe poteſt, ſed oſtenſum eſt de modo de ineſſe ⁊ neceſſario, quod vniuerſalis negatiua conuertitur in ſeipſam ex neceſſitate, ſed particularis non ex neceſſitate. Patet etiam quod in cōuerſione negatiue cōtigentis partim ſe habet eodem pacto cum alijs modis, ⁊ partim minime. Verum contingens ęquiualens neceſſario, ⁊ de ineſſe, ſimiliter ſe habebit ſicut ille negatiuę ſm̄ conuerſiones, ſed proprie contingens, quod quidez euenire poteſt ⁊ non euenire non ſimiliter ſe habebit. Demōſtrabit autem (vt dixit) de ipſo in ſequentibus, ſed nunc inquit manifeſta exempla quo ad poſitionem materierum.

℃ Sed quęcūq; quidem contingere dicitur

co/ꝙ ex neceſſitate non inſunt. aut non ex neceſſitate inſunt/ſimiliter vt.

¶ Ideſt contingentes propoſitiones negatiuę ęquiualẽtes neceſſariis, vel quę non de neceſſitate ſunt. i. negationes contingentis quę ęquiualent his quę ſunt de ineſſe, ſimiliter conuertuntur ſicut neceſſarię ꝛ de ineſſe. Nã vniuerſales negatiuę in ſeipſas conuertuntur, ſed particulares indefinite, quemadmodum etiam ille. Naꝫ vt diceba mus ſolis fit differentia nominum reb⁹ exiſtentib⁹ eiſdẽ, ſed deinceps ſubdit exemplum in materia.

¶ Si quis hominem dicat contingere nõ eſſe equum/aut albuꝫ nulli veſtimento ineẽ. Horum enim illud quidem ex neceſſitate non ineſt, hoc autẽ non ex neceſſitate ineſt, ꝛ conſilr conuertitur ꝓpoſitio. Si enim cõtingit nulli homini equum eſſe, ꝛ hominẽ cõtingit nulli equo, ꝛ ſi album contingit nulli indumẽto, ꝛ indumentũ contingit nulli albo, ſi enim alicui neceſſe, ꝛ album alicui erit ex neceſſitate, hoc enim oſtenſum eſt prius, conſimiliter ꝛ in negatiua in parte.

¶ Hoc eſt exemplum de neceſſario. Nam patet ꝙ nõ cõtingenter ſm proprium ſignificatũ contingentis, homo non eſt equus, ſed neceſſario, iccirco etiã conuertitur. Nã contingit nullum equũ eſſe hominem, vel albũ nulli pallio ineſſe, qđ eſt exemplum de ipſo ineſſe, quomodo ſm vnum ſignificatum dicebatur contingens. Naꝫ ex neceſſitate/homo non eſt equus, ꝛ album nulli pallio ineſt, ſꝫ non ex neceſſitate, quocirca ipſa rurſus conuerſio ſeruatur in hoc, quẽ etiam fiebat in ipſo de ineſſe. Similr quoqꝫ in propoſitione particulari negatiua, ceu in aliis modis indefinita erat particularis negatiua, quia definita ꝛ certa cõuerſione non conuertebatur, ſic etiam fit in contingenti quod ęqualiter eſſe ac non eſſe poteſt, vbi ſe habet cum prędictis modis talis conuerſio cum nihil minus indefinita ſit.

¶ Quęcũqꝫ ꝟo/eo ꝙ vtplurimuꝫ atqꝫ ob idqđ nata ſunt contingere dicuntur.

¶ Cum reuera tripliciter ſit cõtingens, ceu etiam in phyſicis diximus, alterum quod plerũqꝫ fit, alterum ꝙ ęqualiter ſe habet ad vtrũqꝫ, ꝛ alterũ qđ raro euenit, profecto nãlia atqꝫ artificialia vt in pluribus euenire ſolent. Nã plerũqꝫ natura efficit quinque digitos ꝛ frequentius ꝙ ſex digitos. Item medicus plerũqꝫ ſanat ꝛ ſępius ꝙ non ſanat. Contingens ęqualiter eſt, ceu lauari ꝛ non lauari, ſedere vel non ſedere. Nam in his oppoſita ęqualiter euenire poſſunt. Contingẽs ꝟo rarum (ſi ſit), ceu naſci ſexto digito atqꝫ artes procul a ſcopo intentioneqꝫ eſſe ꝛ nõ aſſequi id quod intendebãt. Contingens ergo ęqualiter inutile eſt demonſtrationi. Naꝫ cur aliquis magis affirmationem ꝙ negationem demonſtraret: quod ſi hmõi contingens nil confert ad demõſtrationem, multomagis nõ confert contingens raro, ceu puerum parere ſexto digito. Naꝫ nullus rara ꝛ ea quę ſunt citra multorum opiniones ſyllo° cluderet. Vnde methodus rõcinandi verſatr circa contingẽs vt in pluribus, quod in naturalibus ꝛ artificialibus fit (vt iam diximus) verbi grã/in hieme pluere, ꝛ rhetorem perſuadere, ꝛ medicuꝫ reſtituere ſanitatẽ, ꝛ nauis gubernatorem ſeruare nauem, ob id ergo adiecit illud aptum natum eſſe. Vnde liquet ꝙ ſermo ſit de rebus naturalibus.

¶ Scđm quem modum determinamus contingens, non ſimiliter ſe habebunt in priuatiuis conuerſionibus. Ceterum vniuerſalis quidem propoſitio non conuertitur, quę ꝟo in parte conuertitur. Hoc auteꝫ erit manifeſtũ, quando de contingenti dicemus.

¶ Ideſt quo mõ dicimus magis ꝓprium cõtingens illud quod eſt de futuro tẽpore ꝙ illud qđ plerũqꝫ fit, vel ęqualiter, vel raro. Nã hoc modo definiebatur ipſum in phyſicis, ſed cur ꝓpoſitiones negatiuę contingentis non ſilr conuertãtur, vt ille quę ſunt de ineſſe ꝛ neceſſarię, cauſa quã diximus, vera eſt, quia ꝙ nulli contingit, hoc ideꝫ ẽt omni poteſt cõtingere, proinde vniuerſalis negatiua de cõtingenti hoc modo non conuertitur in ſeipſam, quod quidem paulo poſt oſtendit. Nũc ꝟo tantuꝫ dicimus ꝙ vniuerſalis negatiua non conuertitur, cui ſubaudiẽdum eſt in ſeipſam, ſed ꝓpoſitio particularis. inquit. pꝫ qđ cõuertitur in ſeipſam. Nã ſi animal non omni albo ineſt, ꝛ album nõ omni animali inerit. Item cõſtat quod particularis affirmatiua cõuertitur in ſeipſam, etenim animal ineſt alicui albo, ꝛ hac ratione patet ꝙ non ſoluꝫ ipſa particularis affirmatiua in ſeipſam cõuertitur, ſed etiam cõuertitur ad particulareꝫ negatiuam, ſi enim aliquod aial eſt album, nõ omne animal albũ erit. Quod ꝟo vniuerſalis negatiua nõ ꝯuertatur in ſeipſam, in calce ſciemus quãdo ipſe in eo capite de mixtionibus docebit. Sꝫ nũc dictis ſatis ſit per exempla de eo quod aſſerit, fidem feciſſe. Nã ſi contingit nullum hominẽ lauari, non erit verum dicere ꝛ conuertere, contingit nullum lauatum hominem eſſe. Nã abluitur. verbi gratia. equus ꝛ bos, ꝛ nõ eſt verum dicere equum vel bouem contingit nõ eẽ hominem, imo neceſſe eſt hęc non eſſe hoiem. Nam ꝙ contingit alicui non eſſe, his etiam econtra contingit, ſi ergo contingit hominem eſſe falſum eſt, igitur ꝛ non contingere erit falſum. Loco de fortuna ꝛ caſu.

¶ Nunc ꝟo nobis ꝛ hoc ſit ꝑter ea, quę dicta ſunt/planuꝫ, ꝙ contingere nulli, aut alicui nõ ineſſe affirmatiuam habet figuram.

¶ Quod quidem principio ꝗrebamus cur dixit in libro de interꝓtatione quoties particula negatiua nõ eſt addita modo, tuꝫ effici affirmatiuas propoſitiones ex trãſpoſitione ꝛ non negationes, ꝛ hic velut negationes accipit. At nũc ipſe indicat quod lꝫ ſint figura affirmatiuę, tamẽ vim habent negationis.

¶ Contingit nãqꝫ ad ſimilitudineꝫ ipſius eſt/ordinatur, ipſum ꝟo eſt in quibuſcũqꝫ ꝑdicetur affirmationem ſemper ꝛ omnino facit, vt eſt non bonum, aut eſt non album, aut ſimpliciter eſt non hoc, monſtrabitur autem ꝛ hoc per ſequentia, ſm ꝟo conuerſiones ad aliarũ ſimilitudinem ſe habebunt.

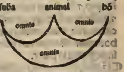
¶ Quẽadmodum in propoſitionibus de tertio ꝑdicato negationes fiebãt vbi particula negatiua ſolo ipſi eſt cõiungitur, etſi aliquid aliud collocaretur ꝛ coniungeretur ſubiecto rurſus fiebat affirmatio indefinita, ſic etiam in ꝓpoſõnibus cum modo, quoties addita particula negatiua modo negationes fiebãt, ꝛ ſi prędicato coordinaretur eadem rurſus fiebat affirmatio ex trãſpoſitiõe, vt in libro de interꝓtatione demõſtrauimus. Hoc igit eſt qđ dicit quando aſſerit modum ęquualere ipſi verbo eſt. Nã vt ipſum verbum eſt, cui ſi quippiaꝫ additur affirmatio

nem facit, ceu homo aīal eſt, ſic etiã modus ſe habȝ, ceu cōtingit hominē ꝓbū eſſe, ⁊ contingit non eſſe. Naȝ de ipſo ꝑdicatur contingit. Sed per illud (ſemꝑ) indicat orationem fieri verã quocūqȝ tempore. Et illud (oīno) indicat omnē materiã, ſed iuxta cōuerſiones eodē modo ſe habēt cum alijs, ſed quibus alijs: videlicet cum affirmatiuis ꝑpoſitionibus ſimplicibus. Naȝ vult particularem affirmatiuã cōuerti vt deinceps oſtēdet. Nam ſi cōtingit nullum hoīem inambulare, contingit etiam aliquē inambulantē eſſe hominē. Naȝ inambulat equus etiam atqȝ canis ⁊ alia infinita. Et in his nō eſt veruȝ dicere cōtingere non eſſe, ⁊ hominē ⁊ nō contingit vt diximus iam, Naȝ qđ contingit non eſſe aliqđ, hoc etiã cōtingit vt ſit idem. Hę igitur ſic ſe habēt. At ſi accepimus negationes cōtingentes reuera, dico. ſ. eas quę auferūt modum ⁊ ſunt vl̃es, inueniemus ipſas efficere cōuerſionem in ſeipſis. Nam ſi nō contingit aliquē hominē volare, certe nec contingit aliquod volās eſſe hominē. Nam ęq valet nō contingit aliquem hoīē volare huic, neceſſe eſt nullum hoīem volare, itaqȝ ſi ſecūda conuertitur in ſeipſam ⁊ prima cōuertetur. Rurſus etiam particularis negatiua non cōtingit omne animal riſibile eſſe, quę cū ęquiualeat huic, neceſſe eſt nō omne animal riſibile eſſe, ſi ſecunda demōſtrata fuerit ꝙ ſit indefinita, ⁊ prima erit indefinita ſm̄ conuerſionem.

CAPVT QVINTVM.

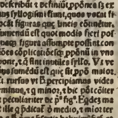
Determinatis ħo his, dicamus iã perquę ⁊ quãdo ⁊ quomodo ſit oīs ſyllogiſmus. Poſterius autē dicendum de demonſtratione.

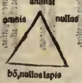
Deinceps aggreditur ſermonem de ſyllogiſmis. Sed anteqȝ noſipſos inijciamus cōferamuſqȝ ad expoſitiōes indagineqȝ contextus, opus eſt q̃dam prius ſumere. Cū igitur ipſe faciat ſermonē de ſyllogiſmo, ⁊ ſyllogiſmus ſit quędam pluriū orationū collectio, cōſtat ſane ſyllogiſmū eſſe ex vna ꝑpoſitione impoſſibile eſſe, quãdoquidem ſit plurium orationū collectio, ceu etiam ratio indicat, ⁊ diffinitio eius quę ab Ariſto. tradita eſt. Vnde ſi hoc verum eſt, ſyllogiſmū ad minus duabus ꝑpoſitionibus cōſtare neceſſe eſt, quę due ꝑpoſitiōes neceſſe eſt vt vel ambobus terminis conueniãt, vel ambobus differant, vel altero cōmunicēt, ⁊ altero differant, ⁊ alio fieri modo nō poſſunt propoſitiones ſyllogiſmi. Quod ſi ambobus cōuenirent terminis ſyllogiſmus eſt eiuſdem ac vnius aſſumptio, ⁊ appellabiẗ monolymatos, vbi cōcluſio nō erit altera a p̃miſſis, vt vult diffinitio ſyllogiſmi. Nam ſyllogiſmus eſt in quo poſitis quibuſdã neceſſe eſt vt aliquid alterum expoſitis accidat. Item neqȝ erit ſyllogiſmus ſi ambobus terminis ꝑpoſitiones differrent, q̃ſquidem ꝑpoſitiones nihil cōcludãt vbi nullus fuerit terminus cōmunis, q̃ copulet extrema. Reſtat ergo vt partim cōueniant, ⁊ partim differãt ꝑpoſitiōes quę aſſumūtur in ſyllogiſmo, itaqȝ omnis ſyllogiſmus tribus conſiſcitur terminis, duobus. ſ. extremis ⁊ medio qui eſt cōmunis vtriſqȝ ꝑpoſitionibus. Eūdem ob id medius vocaẗ terminus, q̃ reliquos terminos inuicē ſeiunctos copulat, is igitur medius terminus, vel neceſſario in vna ꝑpoſitione ſubijcitur, ⁊ in altera pręḋicatur, vel in ambobus pręḋicatur, vel in ambobus ſubijcitur, ⁊ hinc apparet nobis diſcrimē triū figurarum. nam quando medius terminus in maiori ſubijcitur ⁊ in minori pręḋicatur ſit prima figura. Scđo quando medius terminus pręḋicaẗ de vtriſqȝ extremis, tūc fit ſcđa figura, ⁊ quãdo medius terminus ambobus ſubijcitur, tūc tertia figura fit. Sed cauſa huius ordinis figurarum talis eſt. Nam iuxta cōpoſitionem differentē medij termini cū extremis neceſſe eſt intelligere poſitionem figurarum. Sciendū aūt eſt ꝙ medius terminus tūc eſt proprie medius ⁊ ſeruat ſuimet denominationem ⁊ ordinē quãdo vni extremorum ſubijcitur, ⁊ ſub eo cōtinetur, ⁊ de altero pręḋicatur, ⁊ velut in meliori ordine ipſius conſideratur. Nam ſemper eſt melius pręḋicatum ipſo ſubiecto, quia plerūqȝ pręḋicatum cōmunius eſt ipſo ſubiecto. Item quia ſubſtantia retinet rationem materię, ⁊ pręḋicatum formę. Etenim materia ſubijcitur formis, ſed quoties medius terminus de ambobus extremis pręḋicatur, vel ambobus ſubijciẗ, non eſt amplius proprie medius, cum igitur acciderit ipſi habere ordinē medij ⁊ longe melius eſt pręḋicari qȝ ſubijci, ob id prima dicitur figura quando medius terminus eiuſdem ordinem ſeruat, vt vni extremorum ſubijciaẗ, ⁊ de altero pręḋicetur. Secūda ħo figura qñ de ambob⁹ pręḋicaẗ, in qua etiã ſumiẗ melior ordo qȝ in cęteris ſic, ſuccedit 3ª figª in q̃ medius termin⁹ extremis ãbob⁹ ſubijciẗ, ⁊ hic extremū locum accepit, iccirco ſm̄ p̃am figurã medi⁹ terminus deſcribiẗ ĩ rectū cū extremis,

⁊ ſm̄ ipſaȝ 2am figam deſuꝑ, ⁊ iuxta 3am deorſuȝ. Sed alio quoqȝ mō ordinē ipſoꝝ ꝯtēplari poſſumus. Nã cū in pª figura oēs ꝯ̃nes ꝯcludatur vl̃es. ſ. ⁊ ꝑticulares affirmatiue ac negatiue, ob id talis figura p̃mū locū in ordine accepit, ſed in 2ª figª cū nulla ꝯclō affirmatiua ꝯcludaẗ, ſed oēs ſunt vl̃es negatiue, vel ꝑticulares, ob id locū in ordine 2m obtinuit, ⁊ cū in 3ª tm̄ particulares ꝯ̃nes ꝯcludanẗ, ⁊ nulla vl̃is merito extremū locū accepit. Itē hęc figª pª eſt optima ⁊ ꝯuenientiſſima demōſtrationi, cū in ea oēs ꝯ̃nes ꝯcludãtur, ſed in alijs figuris q̃dam ſolū ꝯ̃nes ꝯcludūtur. Itē ibi ꝯcludiẗ vl̃is affirmatiua quę plurimū confert ſcientijs demōſtratiuis, ſed neutra reliquaꝝ figurarū eã ꝯcludere pōt. Porro 2m locū in ordine hȝ ea figª in q̃ ꝯcludiẗ vl̃is negatiua, nã hoc ꝓpriū eſt demr̄ationi vt nihil particulare ꝯcludat, nã ſcientię demōſtratiuę nunqȝ ꝓponūt aliqđ particulare demōſtrare, ſed vl̃e qđ aliqñ eſt negatiuū ⁊ nō ſolū affirmatiuū, ⁊ ſi raro ſit negatiuū concluſuȝ. Vñ volumus principaliẗ ob demōſtrationes conſiderare ea quę inſunt vnicuiqȝ figuraꝝ quocirca liquet extremã eo qđ ſumit ⁊ ꝯcludit particularia eē veluti inutilē demr̄ationi eē. Sȝ adhuc eſt q̃dã alia rō quę magis ꝓbãda ⁊ aſſignenda eſt de ordie figuraꝝ. Sciēdū igiẗ ꝙ animus nr̄ mediū ordinē accepit iter ea quę ſunt ſempiterna, ⁊ ea q̃ ſunt obnoxia ortui ⁊ interitui, ꝓinde eſt de numero eoꝝ q̃ ſunt deteriora, ac de numero eoꝝ q̃ ſunt meliora qua rōne aſſilaẗ ei pª figª. Nã in ipſa medi⁹ terminus de altero extremoꝝ ꝑdicaẗ, quo ēt melior eſt, ⁊ alteri extremoꝝ ſubijciẗ, quo ēt deterior eſt. Similiẗ quoqȝ nã diciẗ eē q̃dã media res inter formas ⁊ ſpēs, q̃ñquidē nō magis alteꝝ cū altero ꝯueniat, ceu nō magis cū nigro ꝯuenit album, qȝ nigrū cū albo, ⁊ tñ ipſe eſt melior eodē, cui aſſimilaẗ 2ª figª. nã hȝ mediū terminū in ambab⁹ ꝑpōnib⁹ ꝑdicatū, ⁊ ob id vtroqȝ termino eſt melior. Pręterea mã eſt q̃dã media res iter formas. Nam cū ſit eā explēt ipſis, tñ deterior eſt, cui aſſilaẗ 3ª figª, q̃ñquidem in vtraqȝ ꝑpōne medius terminus ſubijciaẗ qui eſt deterior extremis. Cū igitur p̃ma figura alijs aſſimileẗ, quę cęteris duabus. ſ. nã ⁊ mã honoratior ac ꝓſtantior eſt, hęc quoqȝ figura pª erit cęteris alijs merito honoratior, ⁊ ob id pri

ma dicẽ,ꝛ cũ 2ᵃ figura aſſimileẽ naturę q̃ eſt deterior aia ꝛ melior mã 2ᵐ locũ obtinet. 3ᵃ quoq̃ figᵃ aſſilaẽ materię. Nam vti ipſa eſt cuiuſcũq̃ rei vltima, ſic etiã in 3ᵃ figura medius termin' reliq̃s eſt inhonoratior. De his igitur figuris deq̃ ordine ipſaꝝ nobis ſatis dictuz ſit. Reliquũ dignũ eſt q̃rere de nomẽclatura ipſorum cur figuras Ariſt. vocauit has diſpõnes ſylloꝝ. Rñdemus itaq̃ q̃ cũ Ariſt. vbiq̃ ſit amicus ſtudioſuſq̃ geometrię voluit aſſimilare has deſcriptiões ſylloꝝ figuris geometrię, ꝛ ob id his nolb' q̃ illis nolanẽ hic iuxta ꝓportionẽ vſus eſt. Nã tria ſunt q̃ deiceps ſe hñt in geometria/pũcta/lineę/figurę ꝛ pũcta, dũtaxat terminos eẽ ꝛ nõ terminata ingt. Sʒ lineas tradit illico poſt pũcta obtinere p̃mã dimẽſiones quę eſt lõgitudo cũ pũcta ſint pꝛſus ſine dimẽſiõe ꝛ proxime terminẽt lineas q̃s vocãt interualla ꝛ diſtantias, ꝓinde īter alias magnitudines atũt lineas p̃mũ locũ ordię tenere tãq̃ p̃ne ſint vnde cęterę pficiſcunẽ dimẽſiones. Poſt vo lineas tertiũ ordinis locũ hñt figurę q̃ cõplẽtur a lineis ꝛ terminanẽ, ceu triũ lateꝝ figura, ꝛ q̃tdoꝛ lateꝝ, vel eiuſmodi aliqd aliud. Nã cũ punctũ fluxu meabit lineã efficit, ꝛ linę cõpoſitę pariũt figuras. Ex his igiẽ ipſe ſimplices voces qb' nihil eſt ſimplici' in tractatiõe logica, atq̃ eo qd ad Phm talis ꝯſideratio ſpectat ꝛ iuuat aſſimilãs pũctis eos vocauit termios, ꝛ cũ ex ſimplicib' vocib' ꝓpões prime ꝯſtituanẽ, quas cũ aſſimilenẽ lineis vocat interualla, ceu itelligemus ab ipſo pceſſu operis. Nam ſimplices voces deſcribũt ꝛ definiũt ꝓpões ſʒ ex differẽti cõpõne ꝓpõnuʒ ſyllogiſmi fiunt, quos vocat figuras, ceu geometrę vocãt figuras quę lineis cõtinẽtur. Poſt hęc quoq̃ prius ſumendũ eſt quot modis fieri poſſit, vt ꝓpões in vnaquaq̃ figura aſſumpte poſſint conuerti, ꝛ quę ſint cõplexiões cõplicatiõeſq̃ ꝓpõnũ in vnaquaq̃ figura valide ꝛ bone, ꝛ q̃ ſint inutiles ſyllo. Vt vero hoc cognoſcamus, p̃us ſumẽdũ eſt quę ſit ꝓpõ maior in ſyllo, ꝛ quę minor. Et rurſus vt h̃ percipiamus videamus p̃us q ſit maior terminus, ꝛ q minor, ꝛ hic põt cõiter in trib' figuris diffiniri, ꝛ pẽculiariter de p̃ᵃ figᵃ. Eq̃dẽʒ maior termin' in p̃ᵃ figᵃ eſt ille q ꝑdicaẽ d̃ medio, ꝛ mior termin' ẽ q ſubijcaẽ medio, ꝛ h̃ p̃mę ꝑſentiʒ habuim' figᵉ, q2 medi' in p̃ᵃ partiʒ ꝑdicaẽ, ꝑtim vo ſubijciẽ. Sʒ qꝛ extremi termini ad mediũ ſm nullã aliã diſtaʒ in alijs figuris hñt habitudinẽ, ꝓinde ꝯſtat nobis nõ ꝯgruũ fore talẽ determinationẽ i illis aſſignare. Porro nobis vtendũ ẽ cõi regula triũ figurarũ, qd maior termin' in ꝯne eſt ꝑdicatuʒ ꝛ mior ſubtũ, ꝛ maior illa ꝓpõ vocaẽ q̃ hʒ maiorẽ terminũ, ꝛ mior q̃ miorẽ. Exẽpla autem p̃ᵉ figᵉ hęc ſint vbi ꝯ ẽ q̃ dicit. igiẽ ois hõ eſt ſuba, ſubijciẽ oẽ hõ ꝛ ꝑdicaẽ ſuba, itaq̃ maior termin' ẽ ſuba, ꝛ mior terminus erit hõ, ꝛ ob id maior ꝓpõ erit, oẽ aial ſuba, ꝛ mior, ois hõ ẽ aial. Itẽ exẽplũ 2ᵉ figᵉ aial de oi hoie aial de nullo lapide, igĩ hõ de nullo lapide q̃ ẽ ꝯ vbi ſubijciẽ lapis, ꝛ ꝑdicaẽ hõ, ꝛ maior termin' ẽ hõ, mior ẽ lapis, ꝛ ob id maior erit q̃ dicẽ aial d̃ oi hoie ꝛ minor q̃ dicẽ aial de nullo lapide. Exẽplũ 3ᵉ figᵉ aliqs lapis albus, ois lapis inaiatus, ꝯ vo ẽ q̃ aliqd albũ inaiatũ, vbi ſubijciẽ albũ, ꝑdicaẽ inaiatũ, igiẽ maior termin' ẽ inaiatũ, minor

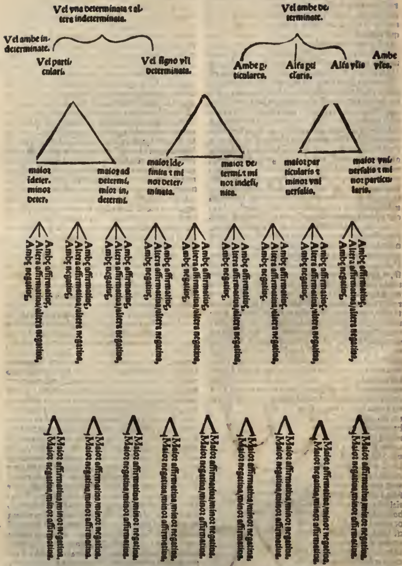

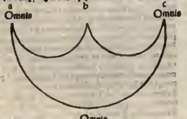
vo albũ, ꝛ ob id maior ꝓpõ ẽ q̃ dicit, ois lapis inaiat', minor vo q̃ dicẽ aliqs lapis alb'. His g̃ p̃us acceptis, videamus deiceps q̃t ſiũt ꝯiugatiões i vnaquaq̃ figᵃ ex ꝯpoſitione ꝓpõnũ. Dicim' g̃ qd cũ oẽs ꝓpões ſint ſex, duę q̃dẽʒ determiate, determiatiõib'. ſ. vli ꝛ pticulari, ꝛ alia idefinita, ꝛ haꝝ aliç affirmatiue vl negatiue, ſex ſiũt ſpẽs ꝓpõnũ, ꝛ nũero nõ pl'es nec pauciores ſũt. Naʒ ſingulares ꝓpõnes cũ ſint īfinite, atq̃ de reb' ortui ꝛ iteriu' obnoxye Phs eas omittit qd demrõni inutiles ſunt. Itaq̃ ſex accidũt eẽ ſpẽs ꝓpõnũ in vnaquaq̃ figura, q̃rũ cõplicatione trigita ſex fiũt ꝯiugatiões. Nã (vt dixim') vnuſq̃ſq̃ ſyllõ hʒ duas ꝓpões, ꝛ neceſſe ẽ vt vnaquęq̃ ꝓpõ ſm vnam aliquã ſex ſpẽrũ q̃s nũerauim' determiari ꝛ dſignari. Nã vliter vl ẽ determiata vliter, vel pticulariter, vel idefinita eſt, ꝛ cũ vnaquęq̃ ſit vl affirmatiua, vl negatiua. Vo g ſi accipiamus maiorẽ ꝓpõnẽ q̃ ſit vlis affirᵐᵃ necẽ ẽt proſus ẽ, vt mior ꝓpõ ſex modis varieẽ, vel eni ipſa vlis affirmatiua, vel vlis negᵛᵃ, vel pticularis affirᵛᵃ, vel pticularis negatiua, vel idefinita affirmatiua, vel idefinita negatiua. Rurſus cuʒ maior ſit vlis negatiua, necẽ eſt ẽt vt minor tot modis varieẽ. Vel eni ipſa ẽt eſt vlis affirmatiua, vel negatiua vlis, vel pticularis affirmatiua vel pticularis negatiua, vel idefinita affirmatiua, vel indefinita negatiua, ꝛ idẽ ſilr fit in reliqs determinationib', q̃re cũ ſex ſint ſpecies ꝓpõnum, ꝛ maior ſemper ſumiẽ ſm vnã ſex ſpẽrum, ꝛ variata minori ſm ipſas ſex ſpecies tum q2 ſexies ſex fiunt combinationes. 36. quare in vnaquaq̃ figura fiunt coniugationes ꝓpõnum triginta ſex, ꝛ dico eo tidẽ ſpecie, q2 numero ſunt infinite. Hoc igiẽ modo breuiter a nobis inueniri poteſt numerus ſpecieruʒ ſm coniugationes ꝓpoſitionuʒ. Sed hoc demonſtrari poteſt elegantiſſime ob quãdam variatam diuiſionẽʒ quę eſt hęc. Equidem ꝓpoſitiones quę aſſumuntur in ſyllogiſmo vl ambę ſunt determinate aliqua determinatione, vel ambe ſunt idefinite, vel vna eſt determinata ꝛ altera idefinita ꝛ alio mõ fieri nequit. Qd ſi ambę fuerint determinate determinatione, vel ergo ambę vniuerſales; vel ambę particulares, vel maior vniuerſalis, ꝛ mior particularis, vel ecõuerſo, ꝛ hoc modo fit diuiſio ſi ambę fuerint determinatiõe determinate, quod ſi vna fuerit determinata, altera vo indefinita, vel ergo erit determinata ſigno vniuerſali, vel particulari, ꝛ ſi vniuerſali, vel maior erit determinata, ꝛ minor indeterminata, ꝛ econtra, ꝛ ſi eadẽ maior ſigno particulari determinato ꝛ minor indeterminata, vel ecõtra, ꝛ ſic altera erit determinata ꝛ altera minime. Sed alterũ diuiſionis latus, dico. ſ. illud in quo diceręẽ duas eẽ indefinitas ſub quãtitate non recipit diuiſionẽ neq̃ venit in eã, itaq̃ nouẽ ſũt ſectiõis ois mẽbra ex diuiſiõe quãtitatis. Vel eni ex ambabus vlib', vel ex ambab' pticularib', tertio vel ex maiore vli ꝛ minore pticulari, ꝛ quarto ex minori vli, ꝛ maiori pticulari. q̃nto ex maiori vli ꝛ mior indefinita. ſexto ex minori vniuerſali ꝛ maiori, ꝛ minori indefinita. ſeptimo ex maiori particulari ꝛ minori idefinita. octauo ex minori particulari ꝛ maiore indefinita. nono ambabus indefinitis fiunt cõiugationes. Cuʒ igiẽ talis ſit diuiſio nouẽ differentiaruʒ ex quantitate a nobis oſtenſa, faciemus etiam diuiſionẽ horum oium ſm qualitatem. Nam in vnaquaq̃ ſectiõe neceſſe eſt vel ambas eſſe affirmatiuas, vel ambas negatiuas, vel alteram affirmatiuã, ꝛ alteraʒ negatiuã, ꝛ h̃ duplicitur. Vel eni maior erit affirmatiua ꝛ mior negatiua, vel ecõuerſo. Cũ igiẽ vnũqdq̃ ſectionis mẽbrũ ſm q̃litatem variatũ quadrupliciter ex q̃tuor vicib' nouẽ fiunt triginta ſex. Sed dictã diuiſionẽ exponem' in q̃dã deſcriptione, vt rectius perſpiciatur ꝛ intelligatur.

Idẽ Alex.

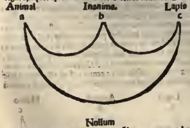
Propoſitiones quę ſumuntur in ſyllogiſmis.

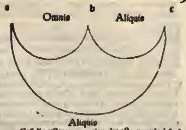
¶ Cũ igiť oſtẽſum ſit dũtaxat triginta ſex coniugationes fieri ex cõplicatiõe ꝓpoſitionũ in vnaquaq; figura cęterum dignũ quęrere eſt quot ſint ſyllogiſticę cõbinationes in vnaquaq; figura qḋ eſt dictu quot ſint ↄiugatiões habẽtes ↄñe vnã ſolã ⁊ certã, q̃ ex ꝓpõnib⁹ ſeq̃tur. Nã h̃ dicimus eẽ ſyllm. Itẽ dicemus quot ſunt aſyllogiſticę. i. inutiles cõbinatiões. Vt ĝ cognoſcamus opꝫ ꝑus dicere q̃ ſint obſeruãda, ⁊ q̃les ſint ipẽs oſtẽſe ab Ariſt. q̃ in trib⁹ figuris cõcludant ꝑticulariter. Itaq; cõiter in tribus figuris opꝫ prius obſeruare, qḋ nõ ſunt cõiũgẽde duę ꝓpoſitiones negatiuę, neq; duę ꝑticulares in aliqua ↄiugatione. Nã ſi dꝫ fieri ↄiugatio ꝓpõnum inter ſe copulaturuꝫ ſyllogiſtica opus eſt, vt altera ꝓpõnuꝫ ornetur ⁊ formeť ſm quãtitatẽ ⁊ qualitatem. At quãtitas vl̃is eſt lõge melior ꝑticulari, ſilr ſm q̃litatem lõge melior eſt affirmatio ipſa negatione. Vnde proprium ꝑmę figurę eſt vt maior ꝓpoſitio ſit vl̃is ⁊ mior affirmatiua. Nã iuxta quantitatẽ ⁊ qualitatem ſic ſe habẽt ꝓpõ maior ⁊ mior, vt ſicut maior mutatur ſm qualitatem, ita etiam minor ſm quãtitatem, ſed alię ↄiugationes quę non ſic ſe hñt inutiles ſunt.

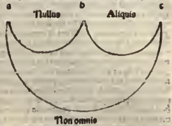
Hęc ꝟo ſunt ꝓpria ꝑmę figurę. Itẽ particebantur alias duas. Nã in ipſa 2ª figura opꝫ ſeruare maiorẽ vl̃em, quẽadmodum in ꝑma figura, ⁊ minorem diſſimilẽ in qualitate a maiori. i. ſi maior fuerit affirmatiua, mior erit negatiua, ⁊ ecõtra, ſi maior negatiua, mior ꝟo erit affirmatiua, vnde cõſtat qḋ cũ maior ꝓpõ poſſit variare qualitatem, etiam minor ſe habet indifferenter ſm quantitatẽ. Nam ſi hoc modo non ſe habuerint ↄiugationes in hac figura, liquet quod omnes tales erunt inutiles. Sed in

tertia figura opꝫ obſuare ea quę cõiter venamur ad obſeruandum ea quę ſunt obſeruanda cõmuniter in tribus figuris. ſ. quod non ſint duę particulares propoſitiones coniungendę, neq; duę negatiuę, in qua etiam vnum ꝓprium obſeruatur, quod prima ⁊ tertia figura habent minorem ſemper affirmatiuam lꝫ vtreq; ſint indifferentes ſm quantitatem, atq; maiorem ſm qualitatem, ⁊ ob id quia pauciora ſunt ea quę ſeruãtur in tertia figura tãq̃ ꝓpria, plures fiunt ſyllogiſticę ↄiugatiões. Nã in prima figura quatuor ſũt vtiles coniugatiões, reliq̃ ꝟo inutiles

ſunt. 32. Et ſyllogiſticę atq; vtiles alia eſt ex ambab⁹ affirmatiuis, ⁊ alia ex maiore vl̃i negaᵗᵃ, 3ª aũt ex maiori

vl̃i affirᵗᵃ, ⁊ 4ª ex maiore vl̃i negaᵗᵃ, ⁊ miore ꝑticulari affirᵗᵃ, cęterę ꝟo ꝑter has in hac figᵃ ſũt inutiles, ob dictas cauſas, dico. ſ. ob ea q̃ ꝓpe ⁊ cõiter ſeruãda ſũt ĩ figuris. Itẽ ĩ 2ª figᵃ ſyllogiſticę ↄnes ſũt itex q̃tuor, q̃rũ q̃dã ſunt ex duab⁹ vl̃ib⁹, q̃rũ ẽt vna ẽ ex maiori negaᵗᵃ ⁊ miori affirmaᵗᵃ, ⁊ altera ex maiori affirᵗᵃ ⁊ miori negaᵗᵃ, 3ª ꝟo ex maiori vl̃i negaᵗᵃ, ⁊ miori ꝑticulari affirᵗᵃ. 4ª quoq; ex maiori vl̃i affirᵗᵃ ⁊ miori negatiua ꝑticulari, reliq̃ ꝟo in hac figᵃ ſũt inutiles, rurſus ob ſupra dictas cauſas. Cęterũ in 3ª figᵃ ſyllogiſticę ↄnes ſũt ſex. ꝑª ex duab⁹ vl̃ib⁹ affirmatiuis. 2ª ex vl̃i negatiua maiori ⁊ miori vl̃i affirᵗᵃ. 3ª quoq; ex vl̃i affirmatiua maiore, ⁊ miori ꝑticulari affirmatiua. 4ª ex maiori vl̃i negatiua, ⁊ miori ꝑticulari affirmatiua. 5ª ex maiori particulari negatiua, ⁊ minori vl̃i negatiua. 6ª ex maiori vl̃i negatiua, ⁊ miori ꝑticulari affirmatiua. Reliq̃ ꝟo in hac figura inutiles ſũt ob ꝑdictas cauſas. Sed rurſus ſciẽdũ eſt hoc vl̃iter in trib⁹ figuris, qḋ in oib⁹ figuris ↄcluſio ſemꝑ ſeq̃tur deteriorem ꝓpõnẽ, ceu ſi duę vl̃es fuerint ꝓpõnes, quarũ altera ſit negatiua ↄ̃ erit negatiua, rurſus ſi ꝑticularis erit altera ꝓpõnuꝫ, ↄ̃ erit ꝑticularis. Itẽ ſi fuerit ꝑticularis ⁊ negatiua ↄcl̃io erit negatiua. Quare hic ẽt deteriora vincũt. Cęterũ cũ dicit (ꝑ quę) ſignãuit qḋ ad minimum ſylľi ↄficiãtur ex duab⁹ ꝓpõnib⁹, quẽadmodũ ẽt ꝑus diximus. Itẽ cũ dicit (q̃ñ) idicauit qḋ nõ temere ⁊ vt ↄtingit ꝓpõnes ↄiũctę efficiũt ſyllꝫ. Itẽ cũ dicit, q̃uo, iſinuauit, qḋ medi⁹ terminus aliq̃ñ ſubijcit̃ vni extremoꝝ, ⁊ aliq̃ñ de altera ꝑdicat̃, ⁊ aliq̃ñ de ãbob⁹ extremis ꝑdicat̃, ⁊ aliq̃ñ ſubijcit̃.

¶ Prius eniꝫ de ſyllo dicendũ q̃ꝫ de demonſtratione eo ꝙ vl̃ior ſylľs eſt, demonſtratio nãq; ſyllogiſmus quidam eſt, ſyllogiſmus ꝟo non omnis demonſtratio.

¶ Q̃m in principio libri pollicitus ſuit diſſerere de dmſone, ⁊ nũq; ĩ h̃ liº de demrone diſſeruit, ob id facturus initium de ſyllis pro his reſpõdendo inquit. quod oportet

primus facere ſermonē vl'em de vl'ioribus. Eodem ſermo de ſyllo vniuerſalior eſt ſermone de demſtratione.

¶ FIGVRA PRIMA.

QUū itaq; termini tres ſic ſe hēāt inuicē vt vltimus in toto ſit medio ⁊ medius in primo/aut ſit/aut non ſit neceſſe eſt extremitatū eē ſyllm ꝑfectū.

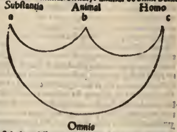
¶ Deinceps de eiſdē ſyllis agit ⁊ icipit a pma figura nō imerito, ⁊ tradit nobis pmos ſyllos ex duab⁹ vl'ibus ꝓpōnibus cōſtitutos. Sȝ ex duab⁹ ꝓpōnib⁹ vl'ibus fiunt q̄tuor ꝯiugationes cōplicatione ad q̄litatē. Quarum vna eſt ex duab⁹ affirmatiuis, altera ꝟo ex duabus negatiuis, altera eſt ex vna negatiua, ⁊ altera affirmatiua, ⁊ hoc duplicitur, ſiue.ſ. maior ſit negatiua vel minor, ⁊ altera affirmatiua. Harū aūt q̄tuor ꝯiugationū duę ſunt vtiles.ſ. ea quę ex duab⁹ affirmatiuis, ⁊ ea q̄ cōſtat maiore negatiua ⁊ minori affirmatiua, reliq̄ ꝟo duę ſunt inutiles, q̄a minor ꝓpoſitio ſuā ꝓprietatē amiſit cū ſit negatiua. Sed ſimul tradit quoq; duas ſyllogiſticas imitatus ſuā hꝫnitatem, ⁊ videamus q̄uo. Cum igit' dicit tres termini itaq; ſe habeāt, vt vltimus in toto ſit medio ⁊c. indicat his minorē ꝓpōnē ſi fuerit vl'is affirmatiua ⁊ medius termin⁹ in toto eſſe vel nō eē.i. quādo maior ꝓpoſitio vel affirmatiua fuerit, vel negatiua. Vide itaq; q̄uo ſignificauit nobis ꝓprietatē pmę figurę dicēdo vltimū eē in toto medio pro hoc.ſ. mediū prorſus ꝑdicari de extremo vltimo. Naȝ diximus q̄ in toto eē, ⁊ de omni ſunt idē ſubito. Et dixit medium in primo eē vel nō eſſe, pro hoc mediuȝ primo ſubijci, vel in affirmationē, vel in negationeȝ, quo ſit vt ſyllꝰ ex extremis ſit ꝑfectus nectio. Sed quęrēdū eſt q̄uo plures dixit, qꝺ ſi medius terminus in vno extremorum ſubijcit', ⁊ de altero ꝑdicat', tūc ſit ſyllꝰ perfectus. Atqui in tertio mō ⁊ in quarto pmę figurę non ſic ſe habet, q̄temus ipſe iubet, q̄n quidē inueniuntur q̄daȝ iperfecti ſylli qui cōuerſione perficiunt' ⁊ rediguntur ad primum modum, quare non vocat hos perfectos hic Phs, ſed ſeruātes perfectam ſpeciem primę figurę.

¶ **Uoco autem mediuȝ qꝺ ⁊ ipſum in alio ⁊ aliud in hoc eſt, qꝺ ⁊ poſitiōe ſit medium.**

¶ Hęc eſt diffinitio medij quę non eſt cōis trib⁹ figuris, ſed ſolum cōpetit medio primę figurę. Nam is ſolus medius terminus eſt qui de altero extremorū ꝑdicat', ⁊ alteri ſubijcit', ſed medius terminus in 2ª fig⁹ de vtroq; extremo ꝑdicat', ⁊ in tertia vtroq; ſubijcit', vt iam dixim⁹. Veruȝ etſi differētes ſint ſpēs mediorum in trib⁹ figuris, tñ hñt aliquod cōmune quod quidem eſt, quia reduplicat' in ambabus ꝓpoſitionibus medius terminus in trib⁹ figuris. Cum dicit Ariſtoteles. Qꝺ ⁊ poſitione ſit mediū vult quod in eadem deſcriptione ſeruetur ordo medij, vt cum directe ordinauerimus tres terminos medio tribuamus medium locum.

¶ **Extremitates ꝟo qꝺ ⁊ ipſum in alio eſt, ⁊ in quo aliud eſt. Si eniȝ a/de omni b, ⁊ b/de omni c/neceſſe eſt a/de omni c/ꝑdicari, prius eni dictuȝ eſt quomō de omni dicimus.**

¶ Videbitur forſitan hęc eſſe definitio extremoꝝ ⁊ medij, attamē non eſt. Naȝ opꝫ in his ſimul itelligere (diſtaxat) ⁊ ſic erit recte tradita, perinde ac dicat. Extremitates ꝟo ⁊ ipſum qꝺ in alio, dūtaxat eſt, ⁊ in quo alio eſt ſolum. Nam ſi a/de omni b, ⁊ b/de omni c. certe neceſſe eſt vt a/de omni c/pręđicetur, ⁊ iſte eſt primus modus ſyllogiſticus ex duabus affirmatiuis vniuerſalibus cōcluſionem vl'em inferens. Nā ſi b/ineſt omni c. igit' pars b/eſt ipm c. ſed pars ipſius a/eſt b. igit' etiaȝ a/omni c/ineſt qꝺ eſt pars ipſius b. ſed in materia apertior erit ſermo, ceu ſuba de omni animali dicitur, ⁊ animal de omni homi-

ne cōcluditur ſuba de omni hoie, ⁊ iterū omnis hō aial, omne aial ſuba, igitur ois hō ſuba. Vnde cōſtat quod in hac figura, ceu in pmo mō terminos ſic eē vt primus terminus ſit gñaliſſimus, ⁊ ſecundus ſit ſubalternū genus, ⁊ tertius ſit ſpecialior, ſeu ſpēs ſpāliſſima in medio termino, opꝫ quoq; ꝯcluſioneȝ ſemper facere ſi fuerit ſumptū principiū cōpoſitionis, ceu ſi ex maiori termino initiuȝ ſumpſerimus, ſuba tuȝ incipit, igit' etiaȝ ipſa ꝑcedit concluſionē, cū dicit' ſuba de omni aiali, tū initiū eſt ſubſtātia, igit' etiā ipſa ꝑcedet ꝯcluſionem, ſuba nāq; dicit' de omni animali, ceu pncipium eſt ſuba, deide dī, aial de oī hoie, ⁊ ꝯcluſio rurſus initiū ſumit a ſuba cum ſuba de oī homine dicatur. Qꝺ ſi ex mīori termino inciperet, ceu ex homine, ex hoc etiaȝ ꝯcluſio erit, ois hō aial, oē aial ſubſtantia, ois hō ğ ſuba. Verū Ariſto. accipit elēta a/b/c/et ex natura elētoꝝ ordinē pmę fig' nobis idicat, itaq; maiorē terminū īngt eē a, q̄a ipm a/hꝫ pmuȝ locū in ordine elemētoꝝ, ⁊ miorē terminū vocat c/et mediū b/tā q̄ poſitū ſub a/ſed ꝑcedēs c, fieri quoq; pōt vt termini ſint eq̄les ⁊ ꝯuertibiles, vt ſcientię capax, homo riſibilis. Nam omnis homo eſt riſibilis ⁊ omne riſibile eſt capax ſcientię, igitur omnis homo eſt ſcientię capax.

¶ **Conſimiliter ꝟo ſi a/de nullo quidem b, b/ꝟo de omni c/q̄ a/nulli c/inerit.**

¶ Is eſt ſcōs modus primę figurę ex maiori vl'i negatiua, ⁊ minore vniuerſali affirmatiua concludens ꝯcluſionem vniuerſalem negatiuā. Naȝ ſi a/de nullo b. igit' ſeparatum erit a/ab omnibus partibus ipſius, ſed pars ipſi⁹ b/eſt c. Nam ſupponitur omni c/ineſſe ipſum b. igitur a/prorſus ſeparatum erit ab ipſo c/cum ſit pars ipſius b. Poſſumus quoq; rurſus abūdātia materię oſtēdere idem in 2° mō accipiētes ſpēȝ ⁊ genus ⁊ id qꝺ eſt alienū a gñe ponētes ſpēm eē minorē terminū, ⁊ gen⁹ mediū, ⁊ alienū

a genere maiorem terminũ,ceu lapis de nullo aiali,animal de omni homine,cõclusio erit lapis de nullo homini. Nam lapis ſeparatus eſt ab omnibus partibus animalis,ſ3 pars animalis eſt homo.igitur lapis ſeparatus eſt ab omni homine.

℄ Sed ſi primu3 omne conſequitur mediu3, medium ꝟo nulli ineſt extremo,non erit ſyllogiſmus extremitatum.

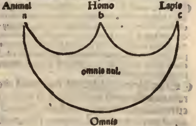
℄ Sumptis duabus ꝓpoſitionibus vniuerſalib⁹ quatuor ſiebant coniugationes cõiunctione ad qualitatẽ.Quaꝝ duas eſſe ſyllogiſticas aſſeruimus,ꝛ alias duas inutiles ſyllogiſmo.Cum igiꝭ explicaſſet duas ſyllogiſticas coniugationes,nunc vult reliquas duas oſtendere eſſe inutiles,quaꝝ vna eſt ex vli maiore affirmatiua,ꝛ minori vli negatiua,ꝛ altera eſt ex ambabus vniuerſalibus negatiuis.Cum ergo dicebamus proprium primę figurę eſſe, vt quod eſt,vt habeat ſemper minorez propoſitionez affirmatiuam,merito itaqꝫ tales coniugationes erunt inutiles Demonſtrat autem has eſſe inutiles eo quod concludit omni ꝛ nulli aliquid ineſſe.Nam cõſtat ex his qꝺ etiam alicui ꝛ non omni ineſſe concludunt, ꝛ particularis ſequitur ex vniuerſalibus,quare ex eis nulla definita concluſio concluditur,itaqꝫ cum nihil certi concludant. inquit eas eſſe aſſyllogiſticas.ideſt inutiles.Vnde de prima differit quę ẽ ex maiori vniuerſali affirmatiua, ꝛ minori vniuerſali negatiua,ꝛ oſtendit ipſaz eẽ inutilez ſyllogiſmo per quoſdam terminos concludentes aliquid omni ac ſimul nulli ineſſe.Nam in ſyllogiſticis coniugationibus nõ vſus eſt terminis,ſed elementis ſimpliciter dando vnicuiqꝫ,vt poſſit in omni materia exercere ea q̃ dicuntur,ſed in ſolis aſſyllogiſticis ꝛ inutilibus vſus eſt exemplis quibus eorum incertitudo ac indeterminatio confutari poteſt.Nam vniuerſalem orationez,neqꝫ mille exempla ſatis eſſent ad probandum,ſed ad reprobandum ſufficit vnum exemplum.

℄ Nihil eni neceſſariu3 accidit eo ꝙ hęc ſint, nãqꝫ ꝛ oi ꝛ nulli ꝯtingit vltimo primũ ineẽ, quare neqꝫ ꝗ̃ ſm ptẽ,neqꝫ ꝙ vniuerſalr ſit neceſſariũ,quũ ꝟo nullum ſit neceſſariũ, per hęc non erit ſyllꝰs. Termini omni ineẽ/aial/homo equus/nulli/animal/homo/lapis.

℄ Pro hoc neqꝫ quia ita ſe habent propoſitiones concluditur aliquod neceſſarium,ſed ob aſſumptam materiã. At oportet concluſiones accidere ob neceſſitatem ꝓpoſitionum,ꝛ non propter materiam vt ſyllogiſmi diffinitio indicat.Etenim contingit omni ꝛ nulli primuz extremo vltimoqꝫ ineſſe.Quia ingt.nihil ex neceſſitate cõcluditur eo quod ꝓpoſitiones ſic ordinantur.Nam conſtat quod congrue ex eis concludatur ipſum omni ꝛ nulli ineſſe ſiquidẽ propter ꝓpoſitiones ꝛ non ob terminos concludatur cõcluſio quę ſolũ eſt vel affirmatiua vel negatiua,ſed nunc ambę concluduntur diuerſis materiebus aſſumptis,conſtat ergo quod cauſę concluſiõis ſunt termini aſſumpti,ꝛ non complexio propoſitionum, ſed oportet ſyllogiſmos concludere concluſionem per propoſitiones,quare neqꝫ particularem,neqꝫ vniuerſalẽ cõcludet.Nã ſi omni ꝛ nulli contingit ineſſe,ꝛ partes ſimul tollantur toto ſublato,igitur non concludetur,neqꝫ vniuerſale nec particulare,itaqꝫ ꝓſus neceſſariũ eſt, vt ſint iſti modi ĩdeterminati,ꝛ ob id inutiles ſũt iſtę ꝯiugationes.ꝯcludiꝭ igiꝭ ſic omni ineſſe,animal de omni homine homo de nullo equo,concluſio erit aial de oi equo.

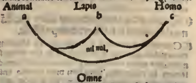

Itẽ ſic cõcludiꝭ nulli ineſſe,ſi loco eq̃ acceperimus lapidem ꝟ mõ aial de omni hoie,homo de nullo lapide,cõcluſio erit animal de nullo lapide.

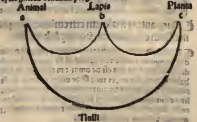

℄ Neqꝫ qñ neqꝫ primũ mediu3 medio/ neqꝫ medium vltimo nulli inſit,neqꝫ ſic erit ſyllogiſmus. Termini ineſſe/ſcientia/linea/ medicina/non ineſſe/ſcientia/linea/vnitas.

℄ Nũc vult ſilr oſtẽdere illã ex duab⁹ vlib⁹ negatiuis cõiugationẽ ſilr eẽ aſſyllogiſticã,q̃ꝛ ꝯcludit oi ꝛ nulli ineẽ. Sed vt ꝟ apertus fiat,alteros terminos adducentes in medium ſcilicet animal de nullo lapide,lapis de nullo homine concluſio erit animal de omni hoie,ſic ꝗ̊ ꝯcludũt

ineẽ oi.Itẽ cõcludit ineſſe nulli,ſi loco hois accepimus plantaz vel aliquid eiuſmodi de quibus,nec animal,nec lapis pꝺdicatur,animal de nullo lapide,lapis de nulla plãta,ꝯcluſio erit aial de nulla planta, ob id ꝗ̃ eẽ hęc eſt aſſyllogiſtica ꝛ inutilis ꝯiugatio cũ ſit icerta ꝛ ideterminata.

Cęterū dicitur eſſe hoc commune in omni figura; quia ex duabus negatiuis ſemper ſit aſſyllogiſtica ↄiugatio.

¶ Uniuerſalibus igitur terminis exiſtentibꝰ/ planum in hac figura/ quando erit/ ⁊ quando non erit ſyllogiſmus.

¶ Iam completus eſt ſermo de propoſitionibus ambabus vniuerſalibus in quo oſtendit duas eſſe ſyllogiſticas coniugationes, ⁊ duas inutiles: deinceps miſcet vniuerſalem ⁊ particularem, ⁊ oſtendit quę ſint ſyllogiſticę etiam in his, ⁊ quę inutiles.

¶ Et ꝙ ſi fuerit ſyllogiſmus terminos ita ſe habere neceſſe eſt, vt diximus, ⁊ ſi ita ſe habuerint, planum ꝙ erit ſyllogiſmus.

¶ Si inquit concluſio fuerit vniuerſalis affirmatiua prorſus ⁊ omnino ex duabus vniuerſalibus affirmatiuis cōcluditur, ⁊ ſi duę fuerint vniuerſales negatiuę, prorſus ⁊ omnino concludetur concluſio vniuerſalis affirmatiua, ⁊ in ſecūdo modo ſimiliter ſi eodem modo ſe habuerint propoſitiones, ſicut prius diximus. Nā cum talis eſt cōcluſio et ſic ſe habet, prorſus neceſſe eſt vt etiam omnes propoſitiones ita ſe habeant.

¶ Si ꝟo hic vniuerſaliter/ ille in parte ad alterum, quando quod vniuerſaliter ad maiorem extremitatem/ aut prędicatiuū/ aut priuatiuū, quod autem in parte ad minorem ꝑdicatiuū/ neceſſe eſt ſyllogiſmum eſſe perfectum.

¶ Cum compleuerit coniugationes ex duabus vniuerſalibus, nunc exponit coniugationem ex vna vniuerſali affirmatiua ⁊ particulari altera, ſunt autem octo, quarū duę ſunt ſyllogiſticę, alia ex maiori vniuerſali affirmatiua, vel negatiua, ⁊ minori particulari affirmatiua. Reliquę ꝟo ſex ſunt aſſyllogiſticę, quia vel maior eſt particularis, vel minor eſt negatiua, ſed vide quomodo non dixit quod maior ſit vniuerſalis ⁊ minor particularis, vel econtra, ſed indeterminate ſic ſine adiectione volens indicare octo coniugationes.

¶ Quum ꝟo ad minorem, aut aliter quodā modo termini ſe habuerint/ impoſſibile.

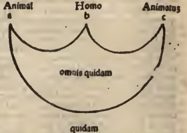
¶ Cum dicit ad minorem ſubaudiendum eſt adpoſitam vniuerſalem, ęquidem impoſſibile eſt ſic fieri ſyllogiſmum, quia maior amiſit ſuam proprietatem, ideſt quod ſemper ſit vniuerſalis. Nam cum dixit quando vniuerſale poſitum fuerit ad minorem extremitatem, indicauit maiorem eſſe particularem, quandoquidem nunc ipſe faciat ſermonem de altera vniuerſali, ⁊ altera particulari. Cęterum illud quod dicit, ſcilicet vel ⁊ aliter aliquo modo ſe habuerint termini, dicit ꝓ hoc ſi ambę negatiuę fuerint, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua. Et hoc bifariam vel cum maior fuerit vlis, vel minor.

¶ Dico autem maiorem extremitatem in qua medium eſt, minorem ꝟo/ quę ſub medio.

¶ Dicit hęc pro hoc maior extremitas pręd icatur de medio termino ⁊ minor extremitas eſt de qua medium ꝑdicatur. Equidem idem eſt de omni ⁊ in toto eſſe, ſꝫ ſola habitudine differant, vt tunc ſit de omni quando ſic facimus ſyllogiſmos vt maior terminus ſit primus. Similiter etiam quando facimus propoſitionem maiorē primam, ſed tamen in toto eſſe quando facimus vltimū terminum ⁊ ſcđam propoſitionem.

¶ Inſit enī a/ omni b, b/ ꝟo alicui c, ſi itaqꝫ eſt de omni pręd icari/ qđ in principio diximus/ neceſſe eſt a/ alicui eorum quę c/ ineſſe.

¶ Is eſt tertius modus ſyllogiſticus in pma figura ex maiore vniuerſali affirmatiua ⁊ minori particulari affirmatiua concludens concluſionem particularem affirmatiuam, poteris tu quidem hoc ſuppeditare abundātia materię in hoc modo accipiendo aliquod genus ⁊ ſpeciem, ⁊ cōmunius vtriſqꝫ, ⁊ ſi genus poſueris maiorem terminū, ⁊ ſpeciem medium terminum, ⁊ cōmune ambobus minorē, ceu animal de omni homine, homo de aliquo animato, concluſio erit animal de aliquo animato ⁊ ecōtra aliquod animatum eſt homo, omnis homo animal, cōcluſio erit. igitur animatum aliquod eſt animal.

¶ Et ſi a/ nulli eorū/ quę b/ ineſt. b/ ꝟo alicui c/ neceſſe eſt a/ alicui c/ non ineſſe: determinatum enī eſt ⁊ de nullo quomodo dicimus: quare erit ſyllogiſmus perfectus.

¶ Is eſt quartus modus ſyllogiſticus ex maiore vniuerſali negatiua ⁊ minori particulari affirmatiua, ⁊ ſic merito concludit concluſionem particularem negatiuam. Nam vt diximus concluſio ſemper ſequitur deteriorem ꝓpoſitionem, et in hoc modo vtraqꝫ propoſitio habet aliquid deterius, vna ſm quantitatem, altera ꝟo ſm qualitatem, proinde concluſio complexa eſt vtriuſqꝫ propoſitionis detrimenta in ſeipſa, ⁊ facta eſt ſimul particularis ⁊ negatiua. Sꝫ poteris ſuppeditare hoc tibimet materię exemplo in hoc modo accipiendo ex eodem genere ſpecies ⁊ genus ⁊ poſueris maiorē terminū ⁊ mediū ſpēs, ⁊ miorē genus, ceu rōnale de nullo irrōnali, ⁊ irrōnale de aliquo animali, ↄcluſio erit rōnale nō omni aīali.

¶ Conſimiliter ⁊ ſi indefinitum ſit b: c/ pręd icatiuum exiſtens: idem enī erit ſyllogiſmus/ ⁊ ſi indefinitum ⁊ ſi in parte accipiatur. Sin autem ad minorem extremitatem vniuerſaliter ponatur/ aut pręd icatiuū/ aut priuatiuū non erit ſyllogiſmus/ neqꝫ affirmatiuo/ neqꝫ negatiuo/ neqꝫ indefinito/ neqꝫ ſm partem exiſtente.

¶ Dictum eſt in libro de interꝑtatione ab Ariſto. quod propoſitiones indefinite ęquiualent particularibus, ſi ꝗ loco propoſitionis particularis in minori propoſitione acceperimus indeterminatam affirmatiuā, alię duę fiēt ſyllogiſticę coniugationes maiore vniuerſali exiſte, ſiue fuerit affirmatiua, ſiue fuerit negatiua, quare oēs ſyllogiſticę coniugationes in prima figura ſex ſunt.

¶ Ex

1 Ex duabus vniuerſalibus affirmatiuis,
2 Ex maiore vniuerſali negatiua,
et minori vniuerſali affirmatiua,
3 Ex maiori vniuerſali affirmatiua,
et minori particulari affirmatiua,
4 Ex maiori vniuerſali negatiua,
et minori particulari affirmatiua,
5 Ex maiori vniuerſali affirmatiua,
et minori indefinita affirmatiua,
6 Ex maiori vniuerſali negatiua,
et minori indefinita affirmatiua,

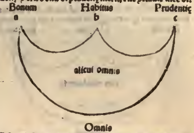
¶ Itē pter hos modos ſunt ij qui vocantur reciprocantes, qui etiam fiunt ex ſola cōcluſione conuerſa ſm propriam conuerſionem, ceu ſi ꝯclio eſt vl'is negatiua, erit ſyllogiſmus reciprocans hoc modo lapis de nullo aīali, animal de omni homine, igitur lapis de nullo homine, quę conuertitur hoc modo homo de nullo lapide. Naꝫ iam nouimus quod vniuerſalis priuatiua conuertitur in ſeipſam. Si ꝟo ꝯcluſio fuerit vniuerſalis affirmatiua vel particularis affirmatiua, concluſio erit reciproci ꝛ vniuerſi ſyllogiſmi ad particularem propoſitioneꝫ affirmatiuam. Etenīꝫ vniuerſalis ꝛ particularis in ipſam cōuertuntur, dico.ſ. in particularem affirmatiuam, ſed ex particulari negatiua non erit talis ꝯcluſio. Nā ſatentur ipſaꝫ non ſeruare conuerſioneꝫ, ſed elabi euaneſcere, ſed ſi ad minorem extremitatem poſitum fuerit vniuerſale vel affirmatiuum, vel negatiuum non erit ſyllogiſmus maiori exiſtente propoſitione vniuerſali, ꝛ minori particulari, fiunt quatuor coniugationes ſm differentiaſ qualitatis, quarum duę ſyllogiſticę ſunt, alia habens minoreꝫ affirmatiuaꝫ maiore indifferente ſm qualitatem, reliquę ꝟo duę ſunt aſſyllogiſticę habētes minorem negatiuā, itaqꝫ primas ſyllogiſticas expoſuit. Sed quo ad dilatione deinceps oſtendere oportebat quomō reliquę duę ſint aſſyllogiſticę habētes in maiori extremitate vniuerſale, ſiue affirmatiuum, ſiue negatiuū, ꝛ in minori particulare negatiuum. Sed quoꝫ pluribus ꝟbis indigeret probatio de his quod ingreditur ſyllogiſticas cōiugationes (vt intelligemus) conuertit ſe ad oſtendendum primo ex maiori particulari, ꝛ minori vniuerſali fieri q̄tuor aſſyllogiſticas ꝯiugationes, ꝛ vt magis hę oſtendātur hę ſunt.

1ª Ex maiore particulari affirmatiua,
et minori vniuerſali affirmatiua,
2ª Ex maiore particulari affirmatiua,
minori vniuerſali negatiua,
3ª Ex maiore particulari negatiua,
minori vniuerſali affirmatiua,
4ª Ex maiore particulari negatiua,
minori vniuerſali negatiua,

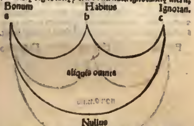
¶ Si ꝟo loco maioris particularis acceperimus indeterminatam tāq̄ ęquiualentem particulari manente vniuerſali oſtenſe coniugationes erunt octo.

¶ Et ſi a/alicui b/inſit. aut non inſit: b/ ꝟo omni c/inſit: termini ꝙ inſit/bonum habitus/prudentia: ꝙ non inſit bonum habitus/ignorantia. Rurſus ſi b/nulli inſit c: a/ ꝟo alicui b/inſit aut non inſit/aut nō omni inſit/neqꝫ ſic erit ſyllogiſmus: termini ꝙ oī inſit/albū/equus/cignus: ꝙ nulli/album/equus/coruus: iidem ꝛ ſi a: b indefinitum ſit.

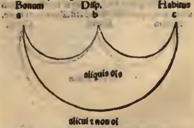
¶ Primo explicat duas cōiugationes ſimul, aliam ex particulari affirmatiua maiore, ꝛ minori vniuerſali affirmatiua, ꝛ alteram ex maiore particulari negatiua, ꝛ minori vniuerſali negatiua, ꝛ oſtendit ipſas per eoſdem terminos quę concludunt pariter omni ꝛ nulli. Sed quum dicit ineſt vel non ineſt, indicauit particularem affirmatiuam ſimul ꝛ negatiuam, ꝛ has aliquādo copulat vniuerſali affirmatiuę, ꝛ aliquando negatiuę faciendo quatuor coniugationes aſſyllogiſticas. Verum non ſicut in particulari affirmatiua ſimul adiecit etiam negatiuam dicēdo ſi a/alicui b/ineſt vel non ineſt, ſic etiā induxit in vniuerſali affirmatiua ſimul etiam negatiuam, ſed dicendo b/ineſt omni c/non amplius ſubiunxit, vel non ineſt, quia particulares ęquiualent inter ſe ꝛ poſſunt ſimul vere fieri, ꝛ ob id cōmunes etiam de ipſis fiunt demonſtrationes, ſed vniuerſales ſimul vere fieri nequeunt, vt oſtendimus in libro de interp̄tatione. Exempla autem maioris particularis ꝛ minoris vniuerſalis quę ſint affirmatiue, talia ſūt, bonū alicui habitui ineſt, habit⁹ aūt oī prudētię ꝫ erit bonū oī prudētię inerit, ꝛ ſic ꝯcludit̄ inee oī.

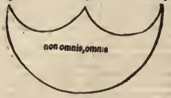
Itē nulli ſic ꝯcluditur, bonuꝫ alicui habitui, habitus aūt oī inertię ꝛ ignorātię ꝫ erit bonū nulli ignorantię inerit,

fieri quoqꝫ poteſt, vt etiam particularis ſic cōcludat̄, bonū alicui diſpōni, diſpoſitio omni habitui, ꝫ erit bonuꝫ alicui habitui ꝛ nō oī, vel ſic albū alicui corpori, corpus enim animali, albū igit̄ alicui ꝛ nō omni animali inerit.

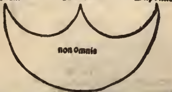
Item exempla illius ↄiugationis quę eſt ex maiore particulari negatiua, ⁊ minore vniuerſali affirmatiua, qđ ↄcludatur ex ea omni leſſe tale eſt bonū nō oī habitui, habitus aūt oī prudētię, ↄclō aūt erit ģ bonū omni prudē

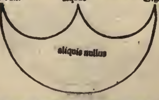
tię. Itē exēplū q nulli ineſ ↄcludaſ, bonū nō oī habitui, habitus omni ignorantię ↄ erit bonum nulli ignorantię.

Rurſus etiaʒ particulares ↄclōnes deduces hō mō bonū nō oī diſpōni, diſpō oī habitui, igiſ bonū alicui habitui, ⁊ non oī. Item albū non omni corpori, corpus ꝟo omni animali, igitur album nō omni ſed alicui animali inerit.

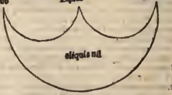

Itē exēplū ↄiugatiōis ex maiore particulari affirmatiua, ⁊ minore vlī negatiua, ⁊ exēplū q de oī īferaſ ↄclō albū alicui equo, equus nulli cigno, ↄ erit album omni cigno.

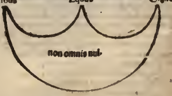

Exemplum nulli album alicui equo, equus nulli corvo, igitur album nulli corvo. Hic quoq deduces particulares propoſitiones ſi minori termino adiecteris hominē, vel aliquid hmōi in quo mediū nulli ⁊ maior terminus alicui inſit, ceu album alicui equo, equus nulli homini, igitur album alicui ⁊ non omni homini ineſt, ⁊ ipſi ter

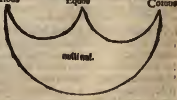

mini maioris particularis negatiue, ⁊ minoris vniuerſalis negatiue hi ſunt, ⁊ primo de ipſo omni, ceu albuʒ nō omni equo equus nulli cigno, igitur album omni cigno,

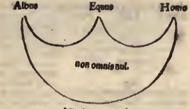

⁊ de ipſo nulli ſimiliter, album non omni equo, equus nulli corvo, igitur album nulli corvo. Rurſus etiam hic

ſi adiecteris minori termino hominem concludes particulares concluſiones, albuʒ non omni equo, equus nulli homini, igitur album alicui ⁊ non omni homini. Hi

ergo

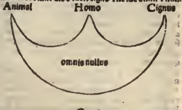

Alicui ⁊ non omni.

ergo quatuor modi aſyllogiſtici oſtẽſi ſũt ex maiore par ticulari ex minori vli, ſʒ quoniã ęquiualeant indefinitę propoſitiones ipſis particularib⁹ inuenies alias quatuor con iugationes, ⁊ has aſyllogiſticas, ſi poſueris maiorẽ in definitam ⁊ tractaueris ambas propoſitiones iuxta affir mationem ⁊ negationem. Nam concludunt omni ⁊ nulli ex eiſdem terminis.

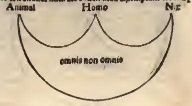
¶ Neqȝ quãdo qḋ ad maiorem extremitatem vniuerſalr̃ fiat/aut ꝑdicatiuũ/aut priuatiuuȝ, qḋ aũt ad minorẽ priuatiuuȝ ſm̃ partem/non erit ſyllogiſmus ſiue indefinitũ/ſiue in parte accipiat̃, vt ſi a/omni ineſt b,b/ꝟo alicui c/non ineſt/aut nõ omni ineſt, cuicũqȝ eniȝ alicui nõ inſit mediũ,hoc ⁊ omne ⁊ nullũ ipſiuȝ ſequet̃ primũ:ſubijciant̃ eniȝ termini/aial/ hõ/albuȝ, poſtea ⁊ de quibus non prędicat̃ albis hõ/ſu mant̃ cignus ⁊ nix, igit̃ aial de illo quidẽ prę‑ dicat̃ omni/de hoc autẽ nullo, quare non erit ſyll'o,rurſus a/quidẽ nulli inſit b,b/ꝟo alicui c/nõ inſit/termini ſint/inanimatũ/homo/albũ. poſtea accipiant̃ de quibus albis non ꝑdicat̃ hõ/cignus ⁊ nix, inanimatũ nãqȝ de hoc qui‑ dem omni/de illo autem nullo prędicatur.

¶ Cũ ipſe prius aſſumpſerit duas aſyllogiſticas cõiuga‑ tiones,nunc vult deinceps oſtendere atqȝ probare ipſas prius differẽdo prorogãdoqȝ ipſas perinde ac euidẽs ſit demõſtratio ipſaꝝ. Scimus certo qḋ particularis negati‑ ua per ſeipſaȝ vera ſit;ceu qñ dicimus,non omnis hõ al‑ bus,aliqñ aũt per vlem negatiuã,ceu qñ dicimus nõ oĩs homo eſt alatus,⁊ qñ per ſeipſam vera ſit,ęquiualet tum ꝑticulari affirmatiuę, ⁊ ob id cũ velit has coniugationes oñdẽ aſyllogiſticas eſſe oſtẽdere, cũ nõ poterat hoc effi‑ cere aſſumẽdo particularẽ negatiuã tanqȝ per ſeipſam ve ram.Nã ipſa ingredit̃ tertiũ modũ ſyllogiſticũ qui ſit ex maiori vli affirma.⁊ minore particulari negatiua mutata in particularẽ affirmatiuã veluti ęquiualenteȝ, verbi grã animal de omni hoĩe,homo nõ oĩ albo,ſi ergo albũ hoc acceperimus de Scitha poterit tranſmutari particularis negatiua in particularẽ affirmatiuam, qȝ homo alicui al‑ bo ineſt, quia ſcithꝫ ineſt,quia particularis ſeipſa vera ſit.Nam hoc idem ⁊ alicui ineſt, ⁊ non oĩ ceu ęthiopi, ſed tranſmutat̃ in particularẽ affirmatiuã quę efficit tertium modũ primę ſigurę pp hoc accipit particularẽ negatiuaȝ non per ſeipſam verã,ſed per ſuam vlem vera ſit. Silr ſit alia coniugatio ex ambabus negatiuis quę ingreditur qr tuȝ modum ſyllogiſticũ ex maiori vli negatiua, ⁊ minori particulari negatiua tranſmutata ſit̃ in particularẽ affir‑ matiuã,accipit igit̃ rurſus tanqȝ ęquiualentẽ vli negantę inferens quędaȝ ſubiecta alba in albo termino, quoꝝ de altero tanqȝ de omni animal pręd icat̃, ⁊ alterũ de nullo, ⁊ ſic oſtẽdunt̃ ꝯiugationes quę de eodẽ concludũt omni ⁊ nulli ineſſe, ⁊ rurſus albo quędã ſubiecta infert,quoꝝ de altero veluti de omni ꝑdicat̃ inanimatũ ⁊ alteꝝ de nul lo, ⁊ ſic oſtẽdit ſecũdaȝ coniugationẽ inutilẽ concludẽtẽ omni ⁊ nulli ineſſe,ſed exemplum ꝓpõnis eſt hoc modo animal de omni homine,homo non omni albo, ꝯcluſio erit animal omni albo ideſt cigno ⁊ ſic idẽ omni ⁊ nulli,

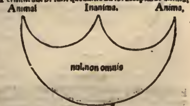
Omni

vt animal omni homini, homo non omni albo conclu‑ ſio erit animal nulli albo ideſt niui. Exemplum ſecundę

Nullus

cõiugationis,inanimatũ nulli homini, homo non omni albo,concluſio erit inanimatũ omni albo,vt rurſus acci‑ piamus de niue. Similr̃ ẽt nulli ineſt vt accipiamus de ci‑ gno.Itẽ ſi ẽt propoſita ęquiualet illi ex duabus vlib⁹ ne‑ gatiuis, ⁊ in illa particularis concludebant̃, igit̃ ⁊ in hac. Termini aũt hi ſunt quẽadmodũ ibi accepimus animal

Alicui ⁊ non omni

nulli inanimato,inanimatũ nõ omni animato,qñquidẽ etiam nulli inerit. Nam nunc accip̃ı̃t particularis eſſe ve ra per vniuerſalẽ negatiuaȝ, concluſio erit animal alicui ⁊ non alicui animato.

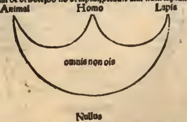
¶ Amplius quoniam indeterminatum eſt b/ alicui c/non ineſſe.

¶ Alterũ argumentũ accipit quo oſtẽdit dictas ꝓpoſi‑ tiones aſyllogiſticas eẽ dico.ſ.eas ex minore particulari negatiua, ⁊ maiori vli,ſiue affirmatiua,ſiue negatiua. Sed qḋ dicit,tale eſt. Particularis negatiua aliqñ ſeipſa verifi cat̃,aliqñ autẽ per vli vt vidimus, in libro de interp̃ta‑ tione.Et qñ ſeipſa vera ſit,tũc ęquiualet particulari affir‑

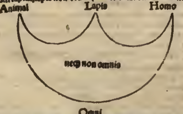
matiuę, ceu non omnis hō albus ſimul ſit vera ⁊ ęquiua let huic aliqs hō albus, ⁊ hoc accidit in materia cōtingē ti, ſed qn̄ verificatur p vlēm, non amplius eidē ęquiualet, ceu nō ois hō eſt alatus. Nam qz nullus homo eſt alatus, ideo eſt etiaz non ois, ⁊ hoc accidit in materia impoſſibi lis. Q(ṁ) igr̄ dicit, indefinita (non ois) propoſito in mā cōtingenti ęquiualet huic aliqs, ſed in materia de impoſ ſibili minime. Nō ſeqtur aliqn̄ nullus ⁊c̄. talem ⁊ hāc cui opponitur ɔdictoriē hęc aliquis ⁊c̄. Si ergo accipiantur ter mini in materia impoſſibilis, profecto non trāſmutabitur in hanc aliqs ⁊c̄. ſed erit ęquiualēs vli negatiuę ⁊ ita erit aſſyllogiſtica cōiugatio. Nam oſtēſum eſt qḋ omnis ꝓpo ſitio hn̄s minorē vlēz negatiuā qḋ ſi aliqn̄ ingreditur ſyllo giſticā cōiugationez, non ob id ipſam admittemus pmo, quia ipſa per ſeipſam nō eſt ſyllogiſtica, ſed ob māmm quę aſſumitur. dico. ſ. ob māmm contingentē. Deinde qz nūc q̄ri mus de vlibus regulis ⁊ non de his quę aliqn̄ falluntur, ⁊ aliqn̄ integre ⁊ ſane ſunt, ratio ergo ipſa ſiue maior fue rit affirmatiua, ſiue negatiua ambę erunt aſſyllogiſticę. Rurſus exēpla adducantur in medium ex maiore vli affir matiua ⁊ minori particulari negatiua. Exēpluz qḋ infertur de omni, animal omni homini, homo non omni equo, concluditur ergo animal ineſſe oi equo, exēpluz de nullo,

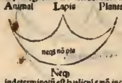
aial de oi hoie, hō nō oi lapidi, ɔcluditur aial nulli lapidi.

Exemplum cōiugationis ex maiore vniuerſali negatiua ⁊ minore particulari negatiua ſic de oi p̄us exēplum aial nulli lapidi, lapis non oi hoi ɔclō erit aial omni homini.

Exemplum de nullo, animal nulli lapidi, lapis non om ni plantę, concluſio erit animal nulli plantę. Quod autē

ſic dicitur liceat hanc non ois, velut nō ſecū inferentez ali quis ⁊c̄. in libro de interpretatione dixi mus. Sed videa mus verba conte xtus. (Amplius qm̄ indeterminatū eſt h/alicui ē/nō ineſſe) inqt indetermina tum non eo qḋ non hz determinationē. Naz hz illud (ali quis) particulare, ſed qz nō definitur in ipſo quātitas rerū quę ſubijciūtur in ꝓpōne, ſed aliqn̄ facit vlem negatiuaz, aliqn̄ particularem, idcirco hoc indicans ſubiungit.

¶ Verificatur autē ⁊ ſi nulli ineſt ⁊ ſi non om ni q alicui non ineſt. Si ꝟo tales aſſumātur termini vt nulli inſit/non ſit ſyllogiſmus, hoc enīz dictū eſt prius. Planū itaqz qm̄ eo q ter mini ſic ſe habeāt nō erit ſyllo, eſſet enim ⁊ in his. Conſimiliter aūt monſtrabitur ⁊ ſi vni uerſaliter ponatur priuatiuum.

¶ Illud aūt dicit, qḋ dicebamus qḋ non ineſt, ideſt parti cularis negatiua q̄ aliqn̄ verificatur per ipſam vlēm vt nul lus ⁊c̄. aliqn̄ aūt per ſeipſaz, ſumptis aūt talibus terminis vt nulli inſit, non ſit ſyllo. Vnde qḋ dicit tale eſt, ſi ſumā tur particularis negatiua in vli negatiua, per ſe cōſtat, qḋ aſſyllogiſtica ſit ɔiugatio. Nam ſi efficit ſyllogiſticā, ⁊ in proprie negatiuis oportebat fieri, nam hoc indicat illud, erat. Nam etiā in his, perſpicuū igitur eſt, qḋ ſi aliqn̄ ſit ſyl logiſtica coniugatio non ſit ob talē terminoꝝ ordinē, di co. ſ. per minorē particularē negatiuā, ſed qz ęquiualet ip ſa in materia ɔtingenti particulari affirmatiuę, ⁊ ob id in eiſdē terminis nō pōt ſimul vera fieri affirmatio cū nega tione, ſed cū fuerit minor affirmatiua poterit fieri ſyllo.

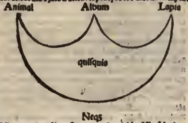
¶ Neqz aūt ſi vtraqz interualla ſm̄ partez extiterint/aut prędicatiuę/aut priuatiuę/aut hoc prędicatiuę/illud priuatiuę/aut indefinitum/, illud definitum/aut vtraqz indefinita/non erit ſyllo nullo pacto. Termini cōmunes omniū/ animal/albū/equus/animal/album/lapis.

¶ Vocat interualla ꝓpoſitiones, ſed p quaz cām prius di ximus, qz ęmulus erat geometris. Nam vt illi pūcta cum ſint ſimpliciora ⁊ velut pncipaliora terminos appellant, ſed ea interualla q̄ ex pūctis proficiſcuntur, vocant lineas, ⁊ ex his cōpoſita figuras. Eodem quoqz modo ⁊ ipſe no men ⁊ verbū quę ſunt ſimpliciora, ⁊ in quę reſoluitur ſyllo giſmus terminos vocauit, ⁊ ex his cōpoſitas propoſitio nes vocauit interualla ⁊ q̄ ex his fiunt, vocauit figuras, primū, ſecundū, ⁊ tertiū, vocando ſilr. Et hęc de hoc noie interualli dicta ſint. Cęterum hic vult reliquas coniuga tiones ſexdeciz probare ⁊ oſtēdere qḋ ſint aſſyllogiſticę quę fiunt ex particularib⁹ vtriſqz, vel ex ambabus indefi nitis, atqz eas quę ex vna particulari ⁊ altera indefinita. Nam fiunt ex ambabus particularib⁹ cōiugationes qua tuor, q̄quidē vel ambę ſunt affirmatiuę, vel ambę nega tiuę, vel vna affirmatiua ⁊ altera negatiua, ⁊ hoc dupli ter. Similr ex ambabus indefinitis fiunt quatuor eodem mō ſm̄ affirmationē ⁊ negationē variatę. Reliquę autez ſunt octo. Ex vna particulari ⁊ altera indefinita. Vel enīz maior eſt particularis ⁊ altera indefinita, ⁊ ſz pmutatio nem qualitatis fiunt quatuor cōiugationes, vel econtrario

maior indefinita ꝛ minor particularis, ꝛ ſilr fiunt q̄tuor. Accipit aūt terminos cōes qui ſufficiunt ipſi in oī coniugatione ad oſtendendū qḋ omni ꝛ nulli ineſſe cōcludūt. Exemplum de omni animal, albū, homo. Exemplum de nullo animal, album, lapis, ceu animal alicui albo albū alicui albo, cōcluſio erit animal omni homini. Et rurſus

aial alicui albo, albū alicui lapidi, cōclō aial nulli lapidi.

Silr quoqz in reliqͥs cōiugationibus idē trāſferēdo inuenies ꝛ cōcludes ēi hic alicui ꝛ nō oī ſic aial alicui albo, albū alicui alato, ꝛ animal alicui ꝛ nō omni animato.

¶ Planum igiť ex dictis/quēadmoduȝ ſi fuerit hac in figura ſm parteȝ ſylls/ꝙ neceſſe terminos ſic ſe habere/vt diximꝰ: aliter ꝟo ſe habentibus nullo modo fit: manifeſtū autem ꝛ ꝙ ſyllogiſmi oēs in eadē ꝑfecti ſunt oēs enim ꝑficiunť per ea/quę a principio ſunt accepta: q̄ꝺqꝫ problemata oīa monſtranť per hanc figurā: nāqꝫ ꝛ omni ꝛ nulli ꝛ alicui ꝛ non alicui ineſſe: voco aūt figuram talem primam.

¶ Pulchre adiecit in hac figura, nā in ſcḋa figura fieri poteſt vt minor ꝓpoſitio ſit particularis negatiua exiſtente maiori vli affirmatiua. Subdit deinde. Voco aūt taleȝ figurā primā. Equidē hic ꝛ alibi ſępe dictuȝ eſt, qḋ quotiens ipſe ponit hęc noīa cum primis ante alios qui vtunť nominibus his ſit, inqͭ (Voco) atqꝫ dicať ꝛ eiuſmodi alia, q̄re liquet qḋ ipſe impoſuerit nomēclaturā ipſis figuris.

¶ SECVNDA FIGVRA.

Quando ꝟo idem huic quideȝ omnī illi auteȝ nulli inſit/aut vtrįqꝫ omni/ autem nulli. Figuram quideȝ talem voco ſecundam: mediuȝ ꝟo in ipſa dicitur/qḋ de vtriſqꝫ pręedicatur: extrema autem de quibus dicitur hoc.

¶ Sciendū eſt qḋ ſane ꝛ recte poſt primā figuraȝ tradidit ſecūdā ꝛ poſt has tertiā. Nam quē poſt demōſtratiuā facultatē ſit dialecticę, ꝛ poſtea ſophiſtica, ſimilis atqꝫ conſentanea demōſtrationi eſt prima figura, q̄ cōcludit vniuerſalē affirmatiuā, qḋ quidē eſt peculiare ꝛ amicuȝ cha ruꝫ demonſtrationi. Scḋa ꝟo congrua eſt dialecticę, q̄ oēs cōcluſiones negatiuas cōcludit, ꝛ dialecticus nitiť reprobare ea quę videnť ei qui ſecū diſputat. Equidē reprobare cōfutareue eſt ſimile ipſi negare. Tertia figura congrua eſt ſophiſtico. Nā ille verſatur circa particularia degenerās a veris ſapiētibus, ſilr etiā tertia figura oēs concluſiones particulares concludit, quocirca merito figurę talē ordinē acceperunt. Dicit ergo q̄ ꝟo idem huic quidē omni, illi ꝟo nulli inſit, aut vtiqꝫ omni vel nulli, figuram talē voco ſecundā. Cuȝ ſermo de prima figura atqꝫ de omnibus cōiugationibus integre ꝛ ſine defectu iaȝ finem acceperit, ꝛ oſtēſum ſit, q̄ ſint hn̄tes ſyllogiſticaȝ formam, ꝛ illę quę fuerūt aſyllogiſticę reprobatę ſint, itaqꝫ impręſentia ꝓficiſciť ad ſecūdā figurā ꝛ aggrediť primas hic vles ꝯiugationes. Propriū aūt huius figurę eſt, vt maior ſit ꝓpoſitio vlis, ꝛ minor ſit diſſimilis maiori in qualitate. Q̄ñ autem idē huic quidē omni, illi ꝟo nulli inſit, aut vtriqꝫ oī vel nulli. Cōſtat in hac figura ꝙ medius terminus ꝑdicať de extremitatibus, ꝛ de altera affirmatiuę ꝛ de altera negatiuę, vel de ambabꝰ affirmatiuę, vel de ambabus negatiuę. Incipit ergo vt diximus ab vlibus coniugationibus, ꝛ quatuor ſunt cōiugationes, q̄ dicit idem huic oī, ꝛ nulli, vbi duas vles coniugationes diſſimiles figura indicauit quę etiā ſyllogiſticę ſunt. Sed q̄ dicit aut vtriqꝫ omni vel nulli ſignificauit reliquas duas coniugationes ſimiles figura, quę etiam ſunt aſyllogiſticę eo qḋ (vt dicebamus,) opꝫ in hac figura vt vna ꝓpoſitio ſit diſſimilis alteri ſi figura ſit coniugatio ſyllogiſtica.

¶ Maius ꝟo extremuȝ/qḋ ad medium iacet: minus autē qḋ longius a medio ponitur.

¶ Intelligit proximius ꝛ affiniꝰ medio nō poſitione, ſed dignitate, nam cū medius terminus ꝑdicetur, ꝛ maior ſemel in cōcluſione, nec ſemel minor, proximior erit ſecundo ꝑdicato. i. medio termino qui ſemel pręedicatuȝ eſt vel non ſemel. Iccirco audiemus eū in tertia figura vocantē minorē terminū proximiorē medio ob cognationē. Naȝ ambo ſubijciūtur ſed maior longius iacet. Forſitan autē etiā deſcriptione vult ponere maioreȝ eſſe proximiorem medio, ꝛ minorē longius. Verū maior extremitas in hac figura cum ſint duę ꝓpōnes vles non eſt natura, ſed poſitione. Nam ſi extremitatū primū ſubiectū in ſcḋa figura acceperis ſyllogiſmo concluſuȝ. Erit hoc minor extremitas, ꝛ reliquū erit maior extremitas, ceu oīs hō aial, nulla planta animal, igiť nullus hō ineſt plantę, ſimilr ſi feceris principiū ex planta, hoc ſit minor terminus, ꝛ hō maior ceu nulla planta animal, omnis hō aial, igiť nulla plāta aial, igiť poſitione maior ꝛ minor in his ſunt ꝛ non natura. Verūtamē ſi altera propoſitionū fuerit particularis definita erit maior ꝛ minor. Naȝ dicebamus in hac figura oportere, vt maior ſit vniuerſalis.

¶ Mediuȝ quidē extra extrema, ſed poſitione primum. Perfectus quidē hac in figura nullo pacto eſt ſyllogiſmus.

¶ Cum ꝓprie e medio loco exierit mediū, merito ponit ipſum extra extremitates, ſed ſupra eas vel deorſum, ſed ſiqͥdē ſupra fuerit ꝛ velut de ambobus ꝑdiceť, appellabitur poſitione ꝑmus, ſi aūt deorſum perinde ac ſubijciať, ſecundus appellať, iccirco hic mediū terminum velut de ambobus extremis pręedicať nominauit primum. Nam ſi ſuperponitur poſitione eſt primus, atqꝫ eo qḋ ſeorſum eſt ab extremis, ponitur extra ipſe.

¶ Poteſt aũt eſſe ⁊ vniuerſaliter ⁊ non vniuerſaliter. terminis exiſtentibus.

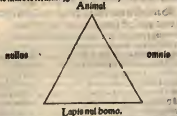
¶ Quod ipſe vult dicere hoc eſt, q꞉ contingit fieri ſyllm̃ in hac figura, ⁊ ſi ambe ſint ꝓpoſitiones vl̃es, atqꝫ ſi vna fuerit particularis, ⁊ altera vl̃is. Nam illud (⁊ non vniuerſaliter) hoc vult. Nam fieri nequit vt ſyllogiſmus fiat ex ambabus particularibus.

¶ Uniuerſaliter quidez exiſtentibus terminis erit ſyllogiſmus/qñ medium huic quidẽ omni/illi ꝟo nulli inſit, ⁊ ſi ad vtrãuis fuerit priuatiuum. Aliter ꝟo minime.

¶ Oportet eniz (vt dictũ eſt) ſẽpe ꝓpõnes diſſimiles figura eſſe. ſ. affirmatiuã ⁊ negatiuã indeterminateq̧ indifferenterue, ſed determinate maiorem eſſe vl̃em oportet.

¶ Predicet̃ m/de n/quidẽ nullo, de x/autẽ oi, qm̃ itaqꝫ cõuertit̃ priuatiuũ, nulli m/inerit n, m/ꝟo omni x/ſuppoſitũ eſt, quare n/nulli x/ hoc enim monſtratum eſt prius.

¶ Primus modus ſyllogiſticus in ſcḋa figura ex vl̃i negatiua maiore ⁊ vl̃i affirmatiua minore cõcludens ꝯcluſionem vl̃ez negatiuam, ceu animal de nullo lapide, aı̃al de omni hoie, cõcluſio erit lapis de nullo hoie, ſed materie abũdantia hoc ſuppeditari põt, ⁊ in ſcḋo mõ prime figure reduci poteſt, quãdoquidẽ per eaſdez ꝓpoſitiones fiat conuerſa maiore ꝓpoſitione. Accipit autem ſpeciem aliquam, ⁊ genus, ⁊ id qḋ eſt a genere alienuz ponendo ſpeciẽ minorẽ terminũ, genus medium, ⁊ alienum maiorez.

Sed vide qũo per nãm elementoꝝ indicat nobis inferiorem locũ huius figure, cũz non amplius ponat a/b/c, ſed m/n/x/⁊ non ordinauit n/mediũ terminuz ceu fecit in prima figura vbi fecit mediũ eſſe b/qñquidẽ hic non ſit certe ⁊ exacte mediũ, ſz de ambobus extremis ꝑdicet̃, idcirco in tertia figura accipiẽs p/r/o/elemẽta poſuit medium terminũ. ſ. tãq̃ vtriſqꝫ extremis ſubiectũ, ⁊ cũ ſit deterior aliqa medius, loꝛe extremũ elementũ ei cõpetit. Sed aliqs quereret cur nõ poſuit priorẽ ꝯiugationẽ ex maiore affirmatiua vl̃i, qḋ quantitate ⁊ qualitate merito honoranda eſt. Sed ad hoc aliã cãm aſſignare non poſſumus q̃ hãc, q꞉ Phs reſpexit ad euidẽs demõſtrationis. Naz ex maiore vl̃i affirmatiua cõiugatio vt reducat̃ duabus ꝯuerſionibus eget (vt diceinus) ſed illa ex maiore negatiua indiget vna tantũ. itaqꝫ ob id hanc ꝓpoſuit tanq̃ habentẽ demonſtrationẽ faciliorẽ, ⁊ ob id ẽt prime figure eſt cognatior ⁊ ꝓximior. Nã dico hanc in modũ, m/nulli. n. inſit, m/omni x/inſit, dico qḋ ẽt ipſum n/nulli x/ineſt. Nam qḋ hoc ſit verũ ſciemus cõuertentes ꝓpõnẽ maiorẽ. Naz cũ m/nulli n/ineſt. Equidẽ cõuertit̃ vl̃is negatiua (vt demõſtratuz eſt) hoc modo ⁊ n/nulli m/inerit, itaqꝫ n/nulli m/ineſt, ſed m/omni x/⁊ ſit ſecũdus modus p̃me figure ex maiore vl̃i negatiua, ⁊ minore vl̃i affirmatiua cõcludẽs vl̃ez negatiuã cõcluſionẽ, igitur n/nulli x/ineſt, vt vna eſt ꝓpoſitio maior vtriuſqꝫ modi prime ⁊ ſcḋe figure x.

¶ Rurſus ſi m/n/quidem omni, x/ ꝟo nulli/⁊ x/n/nulli inerit: ſi enim m/nulli x/⁊ x/nulli m, m, autem omni n/ inerat, x/ꝟo nulli inerat/n. Facta nãqꝫ rurſus eſt prima figura. Quoniã ꝟo conuertitur priuatiuum ⁊ n/nulli inerit x/ quare idem erit ſyllogiſmus.

¶ Is eſt ſcḋs modus ſyllogiſticus in ſcḋa figura ex vl̃i affirmatiua maiore, ⁊ minore vl̃i negatiua cõcludens ꝯcluſionẽ vl̃em negatiuã, ⁊ is erit pene idem cum priore, niſi q꞉ ille eguit vna cõuerſione, is ꝟo duabus eget, cuius reĩ cã eſt, q꞉ maior ꝓpoſitio eſt affirmatiua, ⁊ ob id poſſum⁹ ipſaz cõuertere. Nam cõuertet̃ in particularẽ affirmatiuã ⁊ ita efficiet inutilẽ coniugationẽ cum maior iã non eſſet vl̃is ⁊ ob id neceſſe eſt minorẽ ſic cõuerti, volumus autẽ oſtẽdere qḋ n/nulli x/ineſt per ſcḋz modum ſcḋe figure ⁊ dicimus ſic, m/omni n/inſit, ⁊ m/nulli x/inſit. Deinde cũz etiã vl̃is negatiua cõuertat̃ in ſeipſam, etiã x/nulli m/ineſt, ⁊ m/omni n/ſit ergo rurſus ſecũdus modus prime figure ab ipſo x/incipiendo cõnectere ⁊ cõplicare, igitur x/nulli n/ineſt, ſed hoc volebamus oſtendere, qḋ x/nulli n, ſed ꝯrium q̃ n/nulli x. Cum igit̃ vl̃is negatiua cõuertet̃ ⁊ cõuertimus cõcluſionẽ, iã habemus queſitũ. Nam ſi x/nulli n/⁊ n/nulli x/igit̃ duabus cõuerſionibus in ſecũdo mõ indigemus. ſ. minoris ꝓpõnis, ⁊ cõcluſionis. Simil̃r quoqꝫ abũdantia materie, ceu in eo mõ ante hunc idem oſtẽdi põt, ⁊ hic ponẽdo tantũ ſpẽm maiorẽ terminum, ⁊ alienũ minorẽ. Sint eniz termini aı̃al, homo, lapis, maior ꝟo hõ, mediũ aı̃al, ⁊ animal de oi hoie, ⁊ animal d̃ nullo lapide, cõcludit ẽt non amplius maiorẽ terminũ copulãs minori ſed ecõtra. Nam minorẽ conuertentes ſic inducemus cõcluſionẽ inferentes, ſi aı̃al de nullo lapide, ⁊ lapis de nullo aı̃ali, ſi aũt hoc datur ⁊ aı̃al de oi hoie, igitur ⁊ lapis de nullo hoie, Nam rurſus ſecũdus modus prime figure effectus eſt, ſed hoc non erat nobis intẽtio demõſtrare, ſed qḋ homo de nullo lapide. Vnde indigebim⁹ alia conuerſione in ꝯcluſione, que dicat, ſi igitur lapis de nullo homine, ecõtra homo de nullo lapide.

¶ Eſt autem ipſa monſtrare ⁊ ad impoſſibile deducentes.

¶ Syllogiſmoꝝ alij in rectũ oſtẽdunt̃, alij ꝟo per conuerſionẽ, ⁊ alij per deductionẽ ad impoſſibile quaz ẽt appellãt circularẽ demonſtrationẽ, ⁊ oẽs qui directe cõcludũt in prima figura ſunt demõſtrati, ſed qui per cõuerſionez ⁊ per deductionẽ ad impoſle/partim in hac/⁊ partiz in tertia figura, cũ igitur oſtẽderit duos modos primos ſyllogiſticos per cõuerſionẽ, nunc oſtẽdit per deductionẽ ad impoſle, ſed opz prius nos dicere quonã modo fiat deductio ad impoſſibile, poſteaq̃ ergo ſylls in his modis reponeret̃, ⁊ cõcluſionẽ voluerimus ꝯfirmare nõ amplius vtemur demõſtratione recta, ſed queadmodũ aliquo cõtradicẽte cõcedemus ſm ſuppoſitionẽ ꝯdictorie oppoſitũ cõcluſioni, ⁊ addacẽtes ipſi aliqd conceſſoꝝ ⁊ poſito, tũ tollemus vnũ aliquid cõceſſoꝝ ⁊ poſitorũ manifeſte. Nam propter id qḋ ſuppoſitũ eſt, tollit̃ manifeſtũ ⁊ conceſſum, ⁊ hoc falſum oſtẽditur per deductionẽ, quo oſtẽſo falſo oppoſitũ eius verũ inuenit̃, ceu in primo modo m/nulli n/⁊ m/omni x/dico (inqt) qḋ n/nulli x/ineſt, hec igitur eſt oſtẽſio directa in qua cõcluditur cõcluſio vniuerſalis negatiua, qḋ n/nulli x/ineſt, ſi quis igit̃ eidẽ demonſtrationi cõtradicit dicẽdo falſaz eſſe cõcluſionẽ, igit̃ neceſſe eſt vt oppoſitum cõtradictorie ipſi ſupponat̃ dico

ſcilicet qđ n/alicui x/ineſt. Nam neceſſe eſt prorſus in cõ-tradictorijs vt ſi alterũ ſit falſum, eius oppoſitũ ſit verũ. Hoc igit̃ aſſumptũ prius tractãtes demõſtremus qđ im-poſſibilis ex ipſo ſequat̃, ⁊ ſic vt falſum abycientes, quia nullã veritatẽ ſuppoſitionis aliqđ impoſſibile ſequit̃ in-troducemus, ergo oppoſitũ ↄdictoriç nulli x/ipſuꝫ n/in-eſſe, qđ quidẽ erat a principio. Nã ſi quatenus ↄdicendo aliquis vult n/alicui x/ineſſe, ⁊ ineſt ex principio m/ nul-li n/ſit aũt quartus modus primç figurç, ex maiore vli ne-gatiua, ⁊ minori particulari affirmatiua cõcludẽs conclu-ſionẽ particularẽ negatiuã φ n/non oi x/ineſt hoc modo m/nulli n. Naꝫ hoc ſupponebat̃ a principio, ſed n/alicui x. Nam hoc qui ↄdicebat admittit ⁊ vult, igit̃ idem omni ⁊ non oi, qđ quidẽ fieri nequit, itaq; impoſſibile ſecutũ eſt, qꝛ ſupponebat̃ n/alicui x/ineſſe, igit̃ hoc falſum eſt, ⁊ ve-rum erit qđ opponit̃ ↄdictoriç, qđ n/nulli x/ineſt, qđ qui-dẽ oportebat ſic oſtẽdere in primo modo. Silr etiã in ſe-cundo m/oi n/ineſt, ⁊ x/nulli ineſt, dico qđ n/nulli x/ineſt, aliogn ſi hoc falſum, erit verũ oppoſitũ ↄdictoriç. ſ. quod n/alicui x/ineſt, ſi igit̃ m/omni n/ineſſe ſupponebat̃, ⁊ ↄ ↄdicẽs ait qđ n/alicui x/ineſſe, fit itaq; tertius modus primç figurç ex maiore vli ⁊ minori particulari cõcludens con-cluſionẽ particularẽ affirmatiuã, itaq; m/alicui x/ineſt, ſꝫ ſupponebat̃ nulli, igit̃ ideꝫ alicui ⁊ nulli qđ abſurdũ eſt, hic rurſus abſurdũ ſecutũ eſt, qꝛ nos ſupponebamus qđ n/alicui x/ineſt, itaq; hoc eſt falſum, ⁊ verũ ↄdictoriç op-poſitum. ſ. n/nulli x/qđ quidem oportebat oſtendere.

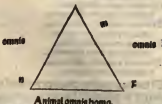
¶ Quod itaq; fit ſyllo ita ſe habẽtibus termi-nis planum: verum non perfectus: non enim ſolũ ex his/quç ex principio/ſed ⁊ ex alijs ef-ficitur neceſſarium.

¶ Inquit non fieri ſyllm perfectũ ſic ſe hñtibus terminis ⁊ tradit duas cauſas, vnã quidẽ qꝛ cõuerſione oſtẽditur, ⁊ hoc ſignificauit qꝛ dicit. Non eniꝫ ſolum ex his quç ex ꝓncipio. Nã ſumpta ex principio nihil aliud ſunt, q̃ ꝓpo-ſitiones, altã quoq; cãm tradit, qꝛ oſtẽdit̃ deductione ad impoſſibile, ⁊ h̃ ſignificauit, qꝛ dicit, ſed ẽt ex alijs efficit̃. Naꝫ in demõſtratione ad impoẽ indigemus aliquo ex-trinſeco ꝑter ea q̃ ſumpta ſunt ex principio. Naꝫ extra id qđ ſimul deducit̃ oppoſitũ vna introducimus.

¶ Si autẽ m/de omni n/atq; x/prçdicetur: nõ erit ſyllogiſmus. Termini φ ineſſe: ſubſtantia/animal/homo/φ non ineſſe/ſubſtantia/animal/numerus: medium ſubſtantia.

¶ In hac ↄiugatione nõ eſt ꝓpriũ ſcdç figurç, dico. ſ. ꝓpo-ſitiones eſſe diſſimiles figura. Nam hç cõiugationes con-cludũt ⁊ oi ⁊ nulli ineſſe. Termini de omni ſunt ſuba ani-mal hõ, ⁊ medium ſuba, ſuba itaq; oi animali ineſt ſuba omni homini ineſt, cõcluſio erit aial omni homini ineſt,

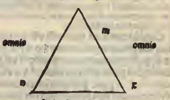
Subſtantia

Animal omnis homo.

Termini de nullo, ſuba, animal, numerus, ſuba oi aiali, ſuba omni numero ⁊ aial ſequit̃ nulli numero. Sed voca-uit numerũ ſubſtantiã, ſm opinionẽ Pithagoreoꝝ. Nam illi primas ſubſtãtias vocabant numeros, idcirco ad ma-ioreꝫ euidentiã nos aſſumemus pro numero lapidẽ aut aliquod inanimatoꝝ. Sed merito ex duabus vniuerſali-bus affirmatiuis in hac figura coniugatio inutilis eſt. Nã

Subſtantia

Animal neq; lapis.

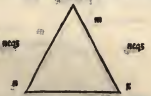
ſi per conuerſionẽ habẽt neceſſarium ⁊ reducunt̃ ad pri-maꝫ figurã, tunc conuertẽtes has aſyllogiſticas facimus cõplicationes, merito igit̃ neq; in ſecũda figura ſyllogi-ſticç ſunt. Nã ſi alterã ſolum ꝓpoſitioneꝫ cõuerterimus, quãlibet facimus minorem vniuerſalem affirmatiuam, ⁊ maiorem particularem affirmatiuam, ſi autem has duas conuerterimus faciemus eas particulares.

¶ Et quando neq; de x/neq; de n/aliquo prç-dicetur m.

¶ Ponit alterã cõiugationeꝫ ex duabus vlibus negatiuis q̃ eſt aſyllogiſtica. Nã cõcludit ⁊ ipſa oi ⁊ nulli ineſſe.

¶ Termini φ ineſſe/linea/animal/homo: φ nõ ineſſe/linea/animal lapis.

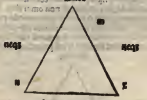
Linea

Animal omnis homo.

¶ Medium linea, linea de nullo animali, ⁊ linea de nullo hoie ⁊ ↄclo erit aial de omni hoie. Et rurſus linea de nul-lo animali, linea de nullo lapide, ⁊ aial de nullo lapide.

Linea

Animal neq; lapis.

¶ Manifeſtuꝫ itaq; ſi ſit ſyllogiſmus vniuer-ſaliter terminis exiſtentibus/neceſſe terminos ita ſe habere, vt diximus in principio: aliter. n. ſe habẽtibus non efficitur neceſſarium.

¶ Naꝫ in ꝓncipio dixit, qđ ſyllogiſticus ẽ modus ſi omni

⁊ nulli inſit, medium ſignificans eſſe hoc qȯ propoſitio/nes ſint diſſimiles figura ⁊ qualitate.

¶ Quando autem mediū ad alterū vl'r ſit.

¶ Cū dixerit de cōiugationibus ex ambabus vlibus p̄poſitionibus, ⁊ oſtēderit duas ſyllogiſticas eſſe duas vero aſſyllogiſticas, vult nunc dicere de ꝯiugationibus ex altera particulari ⁊ altera vniuerſali, ⁊ octo fiunt ex his coniugationes quarū duas tantū oſtendit eſſe ſyllogiſticas, reliquas vo aſſyllogiſticas.

¶ Quādo quidē ad maius ſit vl'e aut p̄dicatiuę aut priuatiuę/ad minus vo ⁊ ſm partē ⁊ oppoſitę: dico autem oppoſitę/ ſi vl'e priuatiuū/qȯ in parte affirmatiuum: ſi vo vl'e p̄dicatiuū/qȯ in parte priuatiuū/neceſſarium eſt ſyllogiſmum fieri priuatiuum ſm partem.

¶ Vult per hęc duas ſyllogiſticas cōiugationes ſignificare quę ſunt diſſimiles figura alterā ex vl'i negatiua maiore ⁊ minori particulari affirmatiua, ⁊ aliā ex minore vl'i affirmatiua ⁊ minori particulari negatiua, quę particulares concluſiones concludunt.

¶ Si nāq; m/ineſt n/quidē nulli, x/vo alicui, neceſſe eſt n/ipſi x/nō ineſſe. Cū m̄ eniꝫ conuertit̄ priuatiuū, nulli m/ineſſe n/m/vo ſuppoſitum eſt x/alicui nō ineſſe: quare n/alicui x/non inerit: efficit̄ nāq; ſyll's per primā figuram.

¶ Hic eſt tertius modus ſcdę figurę qui ex maiori vl'i negatiua, ⁊ particulari affirmatiua minore cōcludit concluſionē particularē negatiuā, ceu rōnale nulli irrōnali, rōnale alicui animali, ꝯclō erit irrōnale nō omni animali.

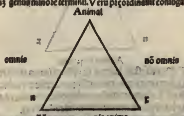
Rationale

Irrationale, neq;, animal,

Nam quia conuertitur vl'is negatiua, vt rōnale nulli irrationali ineſt, ita irrōnale nulli rationali inerit, ſi ergo irrationale nulli rationali, ⁊ rōnale alicui animali, fit quartus modus primę figurę concludēs cōcluſionem particularē negatiuā, igitur irrationale non omni aīali. Sed hic poteris materię copia ceu etiā in quarto modo primę figurę accipiendo ea quę ſunt cōtra diuiſa ſub eodē genere oſtēdere idem ⁊ ponas maiorē terminū ⁊ medium ⁊ horū genus minorē terminū. Verū pręordinatis coniuga-

Animal

Homo non omnis anima.

tionem ex maiori vl'i negatiua ob eandē cauſam quā diximus in primo modo, quāquidē vna conuerſione oſtendat̄ ipſa coniugatio. Nā altera neq; vniuerſal'r per cōuerſionē, ſed per ſolā deductionē ad impoſſibile oſtēdit̄.

¶ Rurſus ſi m/n/quidē omni: x/vo alicui m/non inſit, neceſſe eſt n/x/alicui non ineſſe. Si eniꝫ oi ineſt: p̄dicet̄ aūt ⁊ m/de omni n/neceſſariū eſt m/omni x/ineſſe: ſuppoſitū vo fuerat alicui non ineſſe: ⁊ ſi m/n/quidem oi ineſt x, vo non omni erit ſyllogiſmus ꝙ non omni x/n, demonſtratio autem eadem.

¶ Quartus modus ſyllogiſticus in ſcdā figura qui eſt ex maiori vl'i affirmatiua ⁊ minori particulari negatiua concludens cōcluſionē particularē negatiuā. Sciendū autem eſt qȯ hęc coniugatio per cōuerſionē oſtēdi nequit. Naꝫ ſi maior cum ſit vl'is affirmatiua ꝯuertet̄, certe conuerteret̄ in particularem, ⁊ ſic fieret cōiugatio aſſyllogiſtica, ſi vo minor, cū ſit particularis negatiua, ad nullū certe cōuertitur vt oſtēſuꝫ eſt, idcirco dūtaxat deductione ad abſurdū demōſtranda eſt cōiugatio hoc modo m/omni n/inſit, ⁊ x/non oi, nunc autē iuxta ſuppoſitionē eoꝝ qui cōtradicunt n/omni x/⁊ neceſſe eſt vt m/omni x/ inſit. Nam primus ſit modus primę figurę, erat aūt non oi, igit̄ ideꝫ oi ⁊ non oi inerit qȯ eſt abſurdū, igitur falſuꝫ eſt omni x/n/ineſſe, ⁊ veruꝫ eſt non omni. Poteſt quoq; copia materię hic oſtēdere ideꝫ ſimil'r, ſicut in tertio modo primę figurę accipiendo ſpēm, genus, ⁊ vl'ibus qȯ ſit cōe ambobus ponēdo genus mediū terminū, ⁊ ſpēm maiorem, ⁊ qȯ in plus ſe habet ꝙ̄ vtraq; illa, minorē, quēadmodū etiaꝫ fecimus in prima figura. Naꝫ in prima ſm vl'e affirmatiua ponitur ⁊ in ſcdā ſm particularem negatiuaꝫ, ceu animal omni homini, ⁊ animal non omni animato, cōcluſio erit homo non omni animato, totidē igitur in ſecūda figura ſunt ſyllogiſtici, ſi ꝓpoſitiones fuerint determinatę ſua determinatione ⁊ ſigno. At ſi accepimus in minori particulari exiſtēte ꝓpoſitione indeterminatam ꝓpoſitionē vel affirmatiuā vel negatiuā tanꝙ̄ ęquiualētes particulari maiore exiſtēte vniuerſali / vel affirmatiua/vel negatiua fient alię duę ſyllogiſticę coniugationes vna ex maiore vniuerſali negatiua ⁊ minore indeterminata indefinitaue affirmatiua, ⁊ altera ex maiori vl'i affirmatiua, ⁊ minore indefinita negatiua, perinde ac ſex ſint coniugationes ſyllogiſticę in ſcdā figura, ⁊ cęterę alię p̄ter has oſtēſum eſt, ꝙ ſunt aſſyllogiſticę, q̄ nō ſeruāt ꝓpria figurę.

¶ Syllogiſticę coniugationes in ſecunda figura.

1° Ex maiori vniuerſali negatiua, ⁊ minori affirmatiua.
2° Ex duabus vniuerſalibus maiore affirma. ⁊ minore negatiua.
3° Ex maiori vniuerſali negatiua, minore particulari affirmatiua.
4° Ex maiore vniuerſali affirmatiua, ⁊ minore particulari negatiua.
5° Ex maiore vniuerſali negatiua, ⁊ minore indefinita affirmatiua.
6° Ex maiore vniuerſali affirmatiua. minori indefinita negatiua.

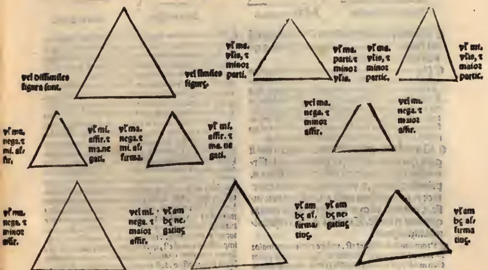
¶ Si vo de x/quidem omni/de n/vo nō omni p̄dicetur m/nō erit ſyll's/termini/animal/ſubſtantia/coruus/animal/album coruus.

¶ Hinc vult oſtendere aſſyllogiſticas cōiugationes eas

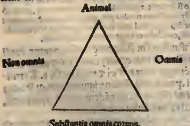
quę

quæ non ſunt ex duabus vniuerſalibus. Nā illas ex duabus vniuerſalibus iam demonſtrauit, ſed primū differit de his quæ ſunt diſſimiles figura & oſtendit qō aſyllogiſticę ſint. Nam quia neceſſe eſt ſi ſyllogiſticus fuerit modus, & in hac figura maiorem eſſe vniuerſalem, nunc autem ſit particularis, merito ergo eſt modus aſyllogiſticus. Diſputat ergo primum de maiore particulari negatiua & minori vniuerſali affirmatiua. Vnde viſus eſt ipſi ordinem ſumi ſic huius diuiſionis coniugationum.

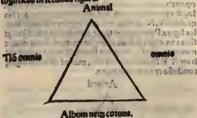
❡ Si propoſitionum alia vniuerſalis alia particularis.

Cū igitur differat ex tali diuiſione p̄mo de ſectionibus ſyllogiſticis deſcendit ad aſyllogiſticas coniugationes, & primo probat primum modū aſyllogiſticum. Terminū autem diuidit per diuiſiones maioris particularis negatiuę, & minoris vniuerſalis affirmatiuę. Probat autē ſua coniugationem concludentē omni & nulli, qui quidē tradende ſyllogiſticę facultatis non determinata renouat, & ſemper accipit eaſdem concluſiones ex eiſdē propoſitionibus. Termini autē ipſius (omni) ſunt hoc modo animal non omni ſubſtantię, animal omni coruo, cōcluſio erit ſubſtantia omni coruo. Termini quoq; ip-

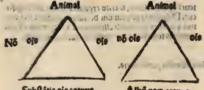

ſius nulli ſic, animal omni albo, animal omni coruo, & concluſio album nulli coruo. Is eſt tertius modus aſyllogiſticus in ſecunda figura.

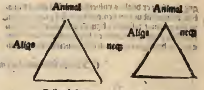

❡ Neq; quando de x/quidem nullo de n/ de aliquo. Termini q̄ inſit animal / ſubſtantia / vnitas q̄ non inſit/animal/ſubſtātia/ſciētia.

❡ Quartus modus aſyllogiſticus in ſecunda figura ex maiore particulari affirmatiua, & minore vniuerſali negatiua. Cauſa &o etiam hic quod ſit is modus aſyllogiſticus eſt eadem, quia maior eſt particularis. Exempla de omni ſic, animal alicui ſubſtantię, animal nulli lapidi, concluſio erit ſubſtantia omni lapidi, ſed loco lapidis ipſe in minori termino accepit vnitatem ſm Pitagoricos, vt dictum eſt qui vnitatem ſubſtantiā appellant. Exempla de nullo animal alicui ſubſtantia, animal nulli ſcientię, concluſio erit ſubſtantia nulli ſcientię.

Subſtãtia ois coruus. Albũ neq coruus.

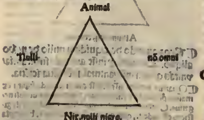
Suba ois lapis. Suba neq ſcia.

¶ Quando itaq oppoſitum ſit vniuerſali qđ eſt ſm partem: dictum eſt/quando erit ⁊ qñ non erit ſyllogiſmus.

¶ Hęc ratio indiget adiectione alicuius extrinſecus, vt oſtendatur quando erit ⁊ quando non erit ſyllogiſmus ex eiſdem propoſitionibus, quę ſint ſimiles figuris. Naз ſi ſubintellexerimus hoc, ratio inuenietur falſa. Non dixit enim de propoſitionibus ſimilibus figura quod altera ſit vniuerſalis, ⁊ altera particularis, vel rurſus quę inferuntur erunt ſuperflua. Nã debet illico differere de oppoſitis habentibus vniuerſale iunctũ cũ particulari.

¶ Quando vero propoſitiones eiuſdem ſint figurę, queadmodũ vtręq priuatiuę aut affirmatiuę, nullo pacto erit ſyllogiſmus. Sint.n. primũ priuatiuę, ⁊ vle adiaceat maiori extremo: vt m/n/quidem nulli x/vero alicui non inſit. Contingit vtiq n/⁊ omni ⁊ nulli eorum quę ſunt x/ ineſſe. Termini ꝙ nulli inſit/animal/nix/nigrum.

¶ Proprium huius figurę eſt, vt ſępe diximus, vt maior ſit vniuerſalis ⁊ minor ſit diſſimilis figura maiori, itaq dicti modi duo ſunt aſſyllogiſtici ſm quãtitatem minoris ⁊ errãt. Nam accipiebant maiorem particularẽ, quaз oportebat eſſe vniuerſalem, ſiquidem debebant fieri ſyllogiſticę coniugationes. Sed nunc dicti modi errant ſm qualitatem. Nam accipiunt ambas propoſitiones ſimiles figura. Philoſophus igitur oſtendit eas eſſe aſſyllogiſticas ⁊ accipit primam ex maiore vniuerſali negatiua, ⁊ minore particulari negatiua. Exemplũ huius ſcilicet nulli ineſſe ſic ſit, animal nulli niui, animal nõ omni nigro, concluſio erit nix nulli nigro.

Nix, nulli nigro.

¶ Q: vero omni inſit non eſt capere. Si m/x/alicui quidem ineſt, alicui autem non. Si enim n/omni x/m/vero nulli n/m/nulli x/inerit: ſз ſuppoſitum fuerat alicui ineſſe. Sic itaq non cõtingit terminos capere.

¶ Dictum eſt etiam ſuperioribus quod particularis negatiua aliquando ęquiualet vniuerſali negatiuę aliquãdo vero particulari affirmatiuę. Naз in materia contingẽti ęquiualet particulari affirmatiuę. Nam ſi veruз eſt qđ non omnis homo albus, veriſſimũ erit quod aliquis homo eſt albus, ſз in materia impoſſibili ęquiualet vniuerſali negatiuę. Nam ſi nullus alatus, ⁊ non omnis alatus, quare veritatem habet particularis negatiua, aliquando quidem per ſeipſam, aliquãdo vero per vniuerſalẽ. Nam in materia contingenti per ſeipſam, idcirco etiaз ęquiualet particulari affirmatiuę, ſed in materia impoſſibili habet veritatem per vniuerſalem negatiuam, idcirco etiaз ęquiualet ipſi. Quoniam igitur nunc minor propoſitio particularis eſt negatiua, ſi accipiatur per ſeipſaз exiſtẽs vera, non eſt inuenire terminos, qui concludant omni ineſſe, ⁊ oſtendit deductione ad impoſſibile qđ nequeat concludi omni ineſſe ex talibus terminis. Naз ſi fieri poteſt (vt inquit) inſit n/omni x/quoniam igitur ſupponebatur m/nulli n/ineſſe, ⁊ eſt n/omni x, igitur m/nulli x/ inerit, ſed ſupponebatur ⁊ alicui. Naз ſic accepta erit particularis negatiua ęquiualẽs particulari affirmatiuę, igitur idem inerit alicui ⁊ nulli, quod eſt impoſſibile, itaq impoſſibile ſecutũ eſt, quia ſupponebatur nos poſſe accipere terminos concludentes omni x/ipſum n/ineſſe. Nam x/propoſitio ideſt minor partim indicat alicui ineſſe, ⁊ partim alicui non ineſſe, itaq non poteſt concludi de omni ſic accepta particulari, ideſt qui tendit ad verã ꝙ partem.

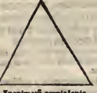
¶ Ex indefinito autẽ monſtrandum: quũ enim verificatur ꝙ m/alicui x/non inſit, ⁊ ſi nulli inſit: quum vero nulli inerit/non erit ſyllogiſmus: manifeſtum ꝙ neq nunc.

¶ Appellat indefinitum id quod alicui non ineſt, quia non habet, vt diximus definitam ſignificationẽ, ſed poteſt accipi etiaз pro particulari affirmatiua, ⁊ pro vniuerſali negatiua. Cum igitur inquit indefinita ſit ſignificatio ſi ſumeretur ęquiualẽs vniuerſali negatiuę, patet qđ aſſyllogiſticus modus erit, quũquidem concludat omni ineſſe, ceu animal nulli inanimato, animal non omni lapidi, concluſio erit inanimatum omni lapidi.

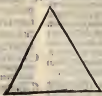
¶ Rurſus ſint pdicatiuę ⁊ vle ponatur. conſimiliter/vt m/n/quideз omni, x/vero alicui inſit: cõtingit vtiq n/⁊ oi ⁊ nulli ineſſe x. Termini ꝙ nulli inſit album/cignus/lapis, ꝙ vero omni nõ eſt capere ob eãdem cauſaз, quã prius, ſed ex indefinito monſtrandum.

¶ Sextus modus aſſyllogiſticus ex maiore vniuerſali affirmatiua ⁊ minore particulari affirmatiua, quia eſt conſimilis figura iterum propoſitionum. Exemplum de nullo albũ oi cigno, albũ alicui lapidi concluſio erit cignus nulli lapidi. Sз neq hic eſt ſimplr accipiendũ de omni.

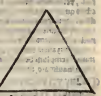
Animal

Inanimatū,omnis lapis.

Cigno nulli lapis.

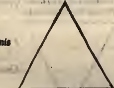

Animal,omnis,homo.

quādoquidē nequeamus accipere terminos ob dictam causam prius,q̄r equiualet particularis affirmatiua par ticulari negatiue ingrediens syllogisticā coniugationē, ideo rursus ex indefinito probandus est, si acceperimus particularem affirmationē equiualentē vniuersali,ꝛ non per seipsam verificatam, ꝛ sic ostendenda est asyllogistica coniugatio, ꝛ cōcludit de omni sic substantia omni animali,substantia alicui homini, conclusio erit animal omni homini.

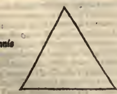
℄Si ꝟo vře ad minus est extremum/ꝛ m𝔵/ quidem nulli n/ꝟo alicui non inest: contingit,n/ꝛ omni ꝛ nulli inesse 𝔵.Termini q̄ insit album/animal/coruus:q̄ non insit album/lapis/coruus.

℄Hic est septimus modus asyllogisticus ex maiore particulari negatiua,ꝛ vniuersali negatiua minore,ceu de os termini hoc modo album non omni animali,albū nulli coruo,conclusio erit,animal omni coruo. Termini de

Animal omnis coruus.

nullo album non omni lapidi,album nulli coruo,cōcluditur lapis nulli coruo. Sed in hac coniugatione non est

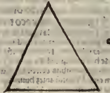

Lapis,neq̄ coruus.

nobis difficile quicq̄ ob particularem negatiuam, quoniam ꝛ si acciperetur equiualens particulari affirmatiue, nil minus est asyllogistica.Naȝ maior qualitercūq̄ accipiatur,particularis efficit asyllogisticā cōbinationē.

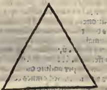
℄Si autē predicatiue sint ꝓpositiones/termini q̄ non insit/album/aial/nix: q̄ ꝟo insit,album/animal/cignus. Manifestū itaq̄ quando eiusdē figure sint ꝓpositiones ꝛ hec quidē vniuersaliter/illa ꝟo in parte q̄ nullo modo efficitur syllogismus.

℄Hic est octauus modus asyllogisticus ex maiore particulari affirmatiua ꝛ minore vniuersali affirmatiua. Cū quoq̄ hic est q̄ꝺ propōnes sunt similes figura,ceu albuȝ alicui aiali,album omni niui,cōclusio erit aial nulli niui.

Animal neq̄ nix.

Exemplum de omni album alicui animali album omni cigno,conclusio erit animal omni cigno. Tales aūt sunt

Animal omnis cignus.

asyllogistice coniugationes, ex vna vniuersali, ꝛ altera particulari quando fuerint similes figura.

℄Verū neq̄ si alicui vtriq̄ insit aut non insit,aut huic quideȝ,illi ꝟo non, aut neutri omni/aut indefinite. Termini omniuȝ cōmunes album/animal/homo albuȝ animal/inanimatum. Manifestuȝ itaq̄ ex dictis/q̄ ꝛ si ita se habeant termini ad seinuicem queadmoduȝ dictum est/ex necessitate fit syllogismus: ꝛ si syllogismus fit/necesse est terminos ita se habere: planū autē q̄ ꝛ omnes qui in hac figura syllogismi imperfecti sunt,omnes eniȝ ꝑficiuntur assumptis quibusdam.

℄Hic deinceps complicat asyllogisticas cōiugationes cum quatuor sint in his propositiones vna particularis negatiua,ꝛ affirmatiua,ꝛ indeterminata affirmatiua ꝛ ne

gatiua. Etenim maiore accepta ſm vnum horum modo-rum, vel minore variatur ſm quatuor itaqꝫ quatuor vicibus quatuor ſexdecim fiunt. Hoc quoqꝫ poteſt ſuppeditari copia terminorum omniũ cõmunium, quibus omnes aſyllogiſticas coniugationes oſtendit tanqꝫ omni ꝛ nulli concludentes. Exemplum de omni, albũ alicui animali, album alicui homini, concluditur animal omni homini. Exemplum de nullo, album alicui animali, album alicui inanimato, concluſio erit aial nulli inanimato.

℄ Quę vel inſunt terminis ex neceſſitate, aut ponuntur vt ſuppoſitiones, vt qñ per impoſſibile monſtremus, ꝛ ꝙ non fit affirmatiuus ſyll's per hanc figuram, ſed omnes priuatiui ꝛ qui vniuerſaliter ꝛ qui ſm partem.

℄ Quę non ſunt per conuerſionem concluſa ꝛ perfecta, ponuntur autem ſumpta velut ſuppoſitiones in deductione ad impoſſibile.

℄ TERTIA FIGVRA.

S I autem eidẽ hoc omni, illud vero nulli inſit, aut ambo omni, aut nulli. Figuram talem voco tertiam.

℄ Iam finẽ ſecũda figura accepit, hinc deinceps ad tertiã proficiſcitur, in qua medius terminus ambobus extremis ſubijcitur. Iccirco in ſcda figura dixit. Si autem eidẽ hoc omni, illud vero nulli. Quoniã ibi medius terminus de ambobus extremis prędicaꝫ ꝛ hic inquit, ſi autem eidẽ. Propriũ autez huius figurę eſt vt minorez habeat ſolũ affirmatiuã. Vnde cũ alię figurę quatuor habeant ſyllogiſticas coniugationes, hęc vero ſex cõiugationibus abundat. Nam in illis plures fuerunt differẽtię quibus ſyllogiſticas ꝓpoſitiones cognouimus, ceu in prima illud. ſ. maiorem eſſe vniuerſalẽ, ꝛ minorẽ affirmatiuã, ſed in ſecũda maiorẽ eſſe vniuerſalẽ, ꝛ minorem diſſimilem figura. In tertia vero ſufficit ſpecificare ſyllogiſticas ꝓpoſitiones, qꝛ minor eſt ſola affirmatiua. Qđ vero hic plures differẽtias numerus ſubiecti cõtrahat, cõſtat. Porro animal quatenus habet duas ſolas differentias animatum ꝛ ſenſitiuũ, in plus eſt, ꝙ̃ homo, ſed facta atqꝫ addita differentia. ſ. rationale ꝛ mortale ſoli homini conuenit. Nam ſemper additio duarũ determinationum efficit res terminari. Sed omnes concluſiones particulares in hac figura concluduntur.

℄ Sed mediũ in ipſa dico, de quo ambo prędicamus, extrema vero quę prędicantur.

℄ Dictum eſt qđ ordo figurarum aſſumitur ex habitudine medij ad extrema, ob id nunc cum medius habeat in hac figura veluti extremũ ordinem, quãdoquidẽ ambobus extremis ſubijciatur etiam figura vltimum ordinez inter reliquas accepit.

℄ Maius quod a medio longius, minus autem quod proximius.

℄ Maior terminus in hac figura bis prędicatur. Nam de medio ꝛ cõcluſione, ſed minor ſemel prędicatur, quãdo quidẽ de ſolo medio prędicetur, ꝛ medius terminus cuꝫ ſubijciatur maiori ꝛ minori, dũtaxat ſubijcitur, ꝛ nunqꝫ prędicatur. Iccirco maiorem terminum inquit eſſe longius a medio, ꝛ erit longius ſm cognationem, qđ de nullo prorſus ꝑdicatur, ꝛ ſemper ſubijcitur, ꝛ aliquid eſt ꝙ ſemper prędicatur ꝛ nunqꝫ ſubijcitur qđ ſane maior eſt. Equidem proximius eſt id qđ aliqñ eſt ſubiectum ꝛ aliquãdo prędicatum, ꝛ eſt minor terminus.

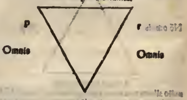
℄ Ponitur vero mediũ extra quidẽ extrema, poſitione autem vltimum. Perfectus itaqꝫ neqꝫ in hac figura ſyllogiſmus efficitur, poterit autem quoqꝫ ꝛ vniuerſaliter ꝛ non vniuerſaliter termini ad medium extiterint.

℄ Extra quidem inquit, quia non ponitur ſm rectitudinem extremorum. Et extremum vocat ipſum quia deorſum locatur ꝛ ponitur.

℄ Vniuerſaliter igitur terminis exiſtentibus, quum ꝛ p, ꝛ r, omni inſit s, erit ſyllogiſmus, ꝙ alicui eorum, quę ſunt r, p, inerit ex neceſſitate. Quoniam enim conuertitur prędicatiuum, inerit s, alicui eorum quę ſunt r, quãobrem quoniam p, omni s, s, vero alicui r, neceſſe eſt p, alicui r, ineſſe, per primam nãqꝫ figuram ſyllogiſmus efficitur. Poſſumus autem ꝛ per impoſſibile.

℄ Hic eſt primus modus ſyllogiſticus in hac figura ex ambabus vniuerſalibus affirmatiuis concludens cõcluſionem affirmatiuam particularem, ceu animal de omni homine, ſubſtantia de omni homine concluſio erit aial de aliqua ſubſtantia. Nam cum vniuerſalis affirmatiua cõuertatur in particularẽ affirmatiuam. Equidem ſi ſubſtantia omni homini, ꝛ homo alicui ſubſtantię. Nam fit tertius modus ꝑmę figurę ex maiore vniuerſali affirmatiua ꝛ minori particulari affirmatiua concludens concluſionem particularẽ affirmatiuam, animal de omni homini: homo de aliqua ſubſtãtia, animal igitur alicui ſubſtãtię ineſt, igitur ſubſtantia alicui animali. Oportet autem

Animal aliquis ſubſtantia.

Homo

in hoc modo etiam accipere, quẽadmoduꝫ in tertio modo primę figurę genus ꝛ ſpeciem ac cõmune ambobus, ꝛ ponere genus maiorez terminũ, ꝛ ſpeciem mediũ, ꝛ cõmune ambobus minorem. Et hęc eſt demonſtratio directa. Verum accipit elementa p, r, s, oſtendendo infimiorẽ locum tertię figurę per infimiorẽ ordinẽ elementoꝝ. Ponit autẽ s, mediũ terminũ oſtẽdendo ipſius inferiorẽ naꝫ reſpectu extremoꝝ per remiſſiorẽ infimioremqꝫ ordinem ipſius s, ad p, ꝛ r, poſt quoqꝫ fieri demõſtratio deductione ad impoſſibile ꝛ expoſitorio ſyll'o. Nam ſi prius neceſſe eſt, vt affirmatio vel negatio quę opponunt contradictorię eſſe vera, ſi qs ergo ſupponeret falſum eē p, alicui r, ineſſe, oppoſitũ ꝯdictorię neceſſe eſt vt ſit verꝫ. ſ. ipm nulli. Supponaꝫ ergo p, ideſt aial, quatenus qui ꝯdicit ſic: vale nulli r, ineſſe ideſt ſubſtãtię, ꝛ ſupponebaꝫ r, ideſt ſubã omni s, ineſſe, ideſt homini, fit ergo ſcdꝰ modus primę figurę ex maiore vniuerſali negatiua, ꝛ minori vli affirmatiua concludẽs concluſionem vlem negatiuaꝫ, igitur p, nulli s, ineſt, ideſt animal nulli homini, ſed

ſupponebaꝫ

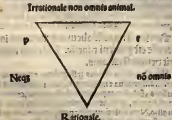
ſupponebatur omni, idem igitur omni ⁊ nulli, qđ quidēꝫ impoſſibile eſt, ſed impoſſibile ſequebatur, quia ſuppo- nebatur ꝙ p/nulli r, igitur hoc eſt falſum, ergo erit verūꝫ oppoſitum contradictoriē, ſcilicet alicui r/ipſum p/ineſſe qđ quidem oportebat oſtendere.

¶ **Et exponendo demonſtrationeꝫ facere. Si ambo enim omni inſunt s/ſi quid eorum, quē ſunt s/ accipiatur, vt n/huic ⁊ p/ ⁊ r/ inerunt, quare alicui r/inerit p.**

¶ Vide quō etiā ipſe nouit differentē eſſe exponendi de- monſtrationē a conuerſione particularis affirmatiuē, vt dicebamus in ſermone de cōuerſione. Nunc eniꝫ poſtq̄ demonſtrauit per conuerſionē, inquit fieri poſſe, vt etiaꝫ id qđ dictū eſt fide perſuadeat per oſtenſioneꝫ expoſito- riā. Quo igit̄ modo oſtendit̄ per expoſitionē, ſi p/⁊ r/oi s/ineſt, patet etiā qđ alicui parti eius ineſt, ſi ergo accepe- rimus aliquā partem ipſius s/videlicet n/hoc inquit cōmu- nis pars erit ipſius p/⁊ ipſius r/igitur qꝛ alicui parti ipſi⁹ r/idest n/ineſt ipſum p/ex neceſſitate. Idem quoqꝫ in ter- minis oſtēdi poteſt, ſi animal ⁊ ſubſtantia omni homini ineſt ⁊ alicui, conſtat ꝙ ſi ergo aliqđ acceptū fuerit homi- nis vt Socrates, is certe erit aliqđ ſubſtantiē ⁊ animalis, quare alicui ſubſtātiē idest Socrati ineſt animal, pōt ideꝫ ſic etiaꝫ oſtēdi. Nam ſi r/omni s/ineſt, igitur s/eſt pars ip- ſius r, ſi igitur p/ineſt omni s/⁊ s/eſt pars ipſius r, igitur p/eſt pars ipſius r/qđ quidem erat, ſi igitur illud alicui ex neceſſitate ſemper cōcludit̄ ⁊ illud omni aliquādo, ſi hō ſumptus fuerit maior terminus cōtra minore, ceu aiatuꝫ omni homini, ⁊ animal omni homini, concluſio erit ani- matū omni animali, ſed illud alicui ex neceſſitate conclu- dit̄ ⁊ ſemper, ſed illud omni non ſemper.

¶ **Et ſi r/omni s/ ipſum hō p/ nulli inſit, erit ſyllogiſmus ꝙ p/alicui eorum quē ſunt r/non inerit ex neceſſitate, erit enim ideꝫ modus de- monſtrationis cōuerſa r/s/propoſitione, mō- ſtrari hō poſſet ⁊ per impoſſibile, quemad- modum in priori.**

¶ Hic eſt ſecundus modus ſyllogiſticus in hac figura ex maiore vniuerſali negatiua, ⁊ minori vniuerſali affirma- tiua concludens particularem concluſionē negatiuā, ceu irrationale nulli rationali, animal omni rationali, con- cluditur irrationale non omni animali. Naꝫ vniuerſalis

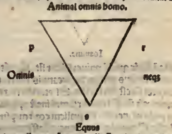

affirmatiua cum in particularē affirmatiuam conuertat̄, ſi animal omni rōnali, ⁊ rōnale alicui animali, ſi ergo ir- rationale nulli rationali, ⁊ rōnale alicui animali, fit quar- tus modus primē figurē ex maiore vniuerſali negatiua ⁊ minore particulari affirmatiua cōcludēs cōcluſionē par- ticularē negatiuā, igitur irrationale alicui animali. Opor- tet autē accipere terminos quēadmodum etiā in quarto

modo primē figurē qui ſint ſpecies inter ſe contradiuiſē quarum altera ſit maior terminus, ⁊ altera medius termi- nus. Nam ideꝫ erit modus oſtēſionis conuerſe ꝓpoſitio- nis r/s. Idem enim eſt cum modo priori. Nam vt in illo conuertentes minorē propoſitionē vniuerſalē affirmati- uam exiſtentē fecimus particularē affirmatiuaꝫ, ⁊ fiebat tertius modus p̄mē figurē ex maiore vniuerſali affirma- tiua ⁊ minori particulari affirmatiua, ſic etiaꝫ in hoc mo- do eadē conuerſa fit quartus modus primē figurē cōclu- dens concluſionē particularē negatiuaꝫ. Demonſtrarēt quoqꝫ oſtēſione per impoſſibile vt in priori modo dixi- mus. Nam ſi falſum eſt non omni r/ipſum p/ineſſe, idest irrationale animali, verū erit omni. Naꝫ hoc opponitur cōtradictoriē, ſi ergo irrationale idest p/poneretur iuxta cōtradicētis ſententiā omni r/ineſſe, idest omni animali ineſſe, ⁊ erat r/omni s/idest animal omni rationali, patet qđ fit primus modus primē figurē ex duabus vniuerſa- libus affirmatiuis cōcludens cōcluſionē vniuerſalē affir- matiuaꝫ, qđ p/ineſt omni s/idest irrationale omni ratio- nali, ſed ſupponebatur a p̄ncipio nulli, idem igitur inerit omni ⁊ nulli qđ eſt impoſſibile, ſed impoſſibile ſecutum eſt, qꝛ ſupponebat̄ p/omni r/ineſſe, itaqꝫ falſa eſt ſuppoſi- tio hēc, qꝛ ex nulla vera ſuppoſitione ſequit̄ falſum, ſed oppoſitū cōtradictoriē erit verum, ſcilicet p/non omni r/ ineſſe, qđ quideꝫ oportebat oſtendere, fieri quoqꝫ poteſt vt demonſtratione expoſitoria in hac coniugatione vta- mur. Nam ſi animal omni rationali ineſt, igitur pars ani- malis eſt rōnale, ſi ergo nulli rationali irrationale ineſt, cum pars animalis ſit rationale, ei non ineſt irrationale, vel ſic ſi acciperetur aliqđ rationalis, vt homo liquet qđ pars eſt animalis, quia igitur irrationale nulli rationali ineſt, quare neqꝫ homini, qui eſt pars animalis, igitur ho- mo non ineſt omni animali.

¶ **Si hō r/nulli s/p/hō omni inſit s/non erit ſyllō, termini ꝙ inſit animal/equus/homo/ꝙ non inſit/animal/inanimatum/homo.**

¶ Primus modus aſſyllogiſticus in hac figura ex maio- re vniuerſali affirmatiua ⁊ minori vniuerſali negatiua, qꝛ non habet coniugatio propria tertiē figurē qđ ſane erat, vt minor propoſitio ſit affirmatiua. Nam concluditur in hoc ipſum omni ⁊ ipſum nulli, vt de omni ſic, animal de omni homine, equus de nullo homine, concluditur ani-

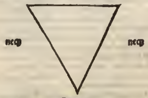

mal de nullo equo. Item de nullo ſic animal omni homi- ni, inanimatum nulli homini, cōcluſio erit animal nulli inanimato. Sed ſcire dignum eſt ꝙ cum ipſe poneret exē- pla in prima figura maiorem terminus primum ordina- uit, ⁊ ſecundū medium, ⁊ tertiū minorem, ſed in ſecunda figura primum ordinauit medium tanquaꝫ de ambobus extremis prēdicatum, ⁊ in hac tertia medium vltimū po- ſuit tanq̄ ſubiectum vtriſqꝫ.

¶ Neq; qñ ambo de nullo s/dicanẽ erit ſyllogiſmus/termini ꝙ inſit/animal/equus/inanimatū, ꝙ non inſit/homo/equus/inanimatū. Manifeſtū itaq; ⁊ in hac figura quādo erit, ⁊ quādo non erit ſyllogiſmus quum termini vniuerſaliter fuerint, qñ enim ambo termini ꝑdicatiui poſiti ſint/erit ſyllogiſmus, ꝙ alicui inerit extremum extremo, quādo autē priuatiui non erit, quādo autē hic prędicatiuus ſit, ille ſꝫo affirmatiuus, ſi maior quidem factus fuerit priuatiuus, alter autē affirmatiuus, erit ſyllogiſmus ꝙ alicui non inerit extremū extremo, ſi econuerſo non erit.

¶ Iſte eſt ſecūdus modus aſſyllogiſticus in hac figura ex ambabus vlibus negatiuis ob eandē cauſaꝫ quā in ſuperiore diximus. Vnde iaꝫ cōſtat qđ in omni figura hęc cōiugatio ex ambabus negatiuis eſt aſſyllogiſtica. Concludit aūt omni inēē ſic animal nulli inanimato, equus nulli inanimato, concluſio erit animal omni equo. Item con

Animal omnis equus.

Inanima.

cludit nulli ſic, homo nulli inanimato, equus nulli inanimato, concluſio erit homo nulli equo.

Homo neq equus.

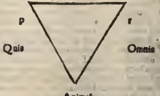

Inanima.

¶ Sed ſi hic quidē vniuerſaliter ſit, ille aūt in parte, terminis vtriſq; prędicatiuis exiſtentibus, neceſſe eſt fieri ſyllm. Si vterlibet terminorum vlr ſit. Si enim r/omni ineſt s, ipſum ſꝫo p/alicui, neceſſe eſt p/alicui eorū quę ſunt r/ineſſe. Quoniā enim conuertiẽ affirmatiua/ inerit s/alicui eorū/quę ſunt p. Quare qñ r/ quidē omni s, s/ſꝫo alicui eorum/quę ſunt p/ ⁊ r/alicui p/inerit, quare ⁊ p/alicui r.

¶ Cum pertranſierit oēs coniugationes ex ambab⁹ ꝓpoſitionibus vlibus conſtātes ⁊ oſtēderit quales ſint ſyllogiſticę, ⁊ q̄les aſſyllogiſticę nūc docet de his ꝯiugationibus quę fiunt ex vna vniuerſali ⁊ altera particulari, quę octo ſunt. Et primo exponit eaꝫ quę eſt ex maiore particulari affirmatiua, ⁊ minori vniuerſali negatiua, ⁊ oſtendit ipſam eſſe ſyllogiſticaꝫ per conuerſionē particularis. Inſit eniꝫ inquit p/alicui s/⁊ r/omni s/dico (inquit) quod p/alicui r/ineſt, ſed quomodo ⁊ quonā modo. Nam ſi p/alicui s/⁊ s/alicui p. Nam particularis cōuertitur in ſeipſam affirmatiua, ſi ergo ſuppoſitū fuerit, ipſum r/omni s/ ineſſe, ⁊ s/ſm cōuerſionē inerit alicui p/ſit tertius modus primę figurę ex maiore vniuerſali affirmatiua, ⁊ minore particulari affirmatiua cōcludēs cōcluſionē particularē affirmatiuam, igitur r/alicui p/inerit, ſed volebamus hoc oſtendere, ſi r/alicui p/ineſt, ⁊ p/alicui r, ſi ergo particularis affirmatiua conuertitur in ſeipſam, ⁊ p/alicui r/inerit, qđ quidē oportebat demonſtrare. Eſt autē is tertius modus ſyllogiſticus in tertia figura, ſed abundantia materię hic eūd idem ſuppeditari nobis poteſt, ſi acceperimus genus ⁊ ſpeciē ac cōmune ambobus ponentes maioreꝫ terminū ſpeciem, ⁊ mediū genus, ⁊ cōmune ambobus minorem ceu homo alicui animali, ⁊ animatum omni animali, ⁊ homo alicui animato ſeqtur. Naꝫ ſi homo alicui ani

Homo alicui, animatum.

Animal

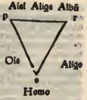
mali, ⁊ animal alicui homini, itaq; ſi animatuꝫ omni animali, ⁊ animal alicui homini, cōcludeẽ animatum alicui homini, ſi hoc cōceditur, ⁊ homo alicui animato, qđ quidē oportebat oſtendere. Hunc autē ſyllogiſmum Theophraſtus quartū ordinauit, qr duabus egebat conuerſionibus. Verum Ariſto. poſuit tertium. Et forſitan quia in tertia figura minor erat habens propriū principatuꝫ maxime. Nam indifferenter in eadeꝫ figura ſe habet maior ſm quātitatem ⁊ qualitatē, ⁊ minor prorſus vult quantitate ornari ⁊ bene diſponi, ⁊ ꝓpter ipſam vel ſyllogiſticę, vel aſſyllogiſticę fiunt ꝓpoſitionum cōplexiones. Cum igitur ipſa habeat in hac figura principatum ⁊ dominiū, honorauimus prius in numeratione modoruꝫ illum qui habet minoreꝫ vniuerſalē, vt propoſitio quę habet principatū non ſola qualitate decoretur, ſed etiā quantitate.

¶ Rurſus ſi r/quidē alicui s, p/ſꝫo omni ineſt, neceſſe eſt p/alicui r/ineſſe. Idē enim modus erit demonſtrationis.

¶ Hic eſt quartus modus ſyllogiſticus ex maiore vniuerſali affirmatiua ⁊ minore particulari affirmatiua concludens cōcluſioneꝫ particularē affirmatiuā, ceu animal omni homini, albū alicui homini, cōcluditur animal alicui albo. Nam ſi albū alicui homini, ⁊ homo alicui albo, igitur ſi animal omni homini, ⁊ homo alicui albo, patet qđ concluditur animal alicui albo, qđ quideꝫ oportebat oſtēdere. Nam ſit rurſus tertius modus primę figurę, ſed hic etiam copia materię idem oſtēdi poteſt ſi accipiatur genus ⁊ ſpecies, ⁊ aliquid quod illis inſit particulariter, ⁊ partim quibuſdam alijs ꝑter ipſa, ⁊ ponatur genus maior terminus eſſe, ⁊ ſpecies medius terminus, ⁊ qđ ineſt ipſis particulariter minor terminus.

¶ Eſt

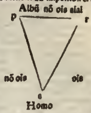
¶ Eſt autē demonſtrare & per impoſſibile & expoſitione quēadmodum in prioribus.

¶ Nā poſſunt ambo oſtendi deductiōe ad impoſſibile, & primo demōſtrabimus primū. Nam ſi aliquis diceret falſū eſſe quod alicui r/p/inſit. id eſt hoīez alicui animato, patet qđ verum erit ipſum nulli, ſi ergo p. id eſt hō nulli r. id eſt nulli animato, vt vult qui cōtradicit, & r/animatum omni ſ, id eſt animali. Nam hoc ſupponebatur, igiť p, ſcʒ homo nulli ſ, id eſt aiali inerit. Nam fit ſecundus modus pmę figurę, ſed ſupponebať hominez ineſſe alicui aiali, igitur idem inerit alicui & nulli, qđ quidē abſurdum eſt, & abſurdū ſequutū eſt perſpicuo, qa nos ſupponebamus p/nulli r/ineſſe. id eſt hō nulli animato, igiť hoc falſum eſt, & verum illud alicui, qđ qdem oportebat oſtēdere. Demōſtratur quoqʒ oſtſione expoſitoria hoc modo. Naʒ ſi homo alicui aiali ineſt, & aiatuʒ omni, ſi acciperetur aliqd animalis, cui inſit homo, hoc qdē erit cōmunis pars homini & aiato, igitur eſt aliqđ animati cui ineſt hō. Similr etiaʒ ſm modum oſtēdemus deductione ad impoſſibile hoc mō, ſi quis diceret falſum eſſe animal ineſſe alicui albo, patet qđ veruʒ erit nulli albo ineē animal, igiť & econtra nulli animali inerit albū, ſi ꝙ nulli animali ineſt albū vt vult qui cōtradicit, & ſupponebať animal omni homini ineſſe, liquet qđ cōcluditur album nulli homini ineē. Nā fit rurſus ſecūdus modus pmę figurę, & ſupponebať alicui homini albuʒ ineſſe, idem igiť alicui & nulli inerit, quod qdem abſurdum eſt, & abſurdū ſequutuʒ eſt, qa ſupponebamus nulli albo aial ineē. falſum igitur eſt hoc, itaqʒ verum erit oppoſitum. ſ. ipʒ alicui, quod qdem oportebat oſtēdere. Similr quoqʒ idem oſtēdemus oſtēſione expoſitoria. Nā ſi animal de omni homine, & album de aliquo, ſi acciperetur aliquid hominis, cui inſit albuʒ ceu Scriba huic inerit animal, igiť alicui albo animal inerit, qđ oportebat oſtendere.

¶ Sed ſi hic quideʒ ſit pdicatiuus, ille ꝟo priuatiuus, vniuerſalr auteʒ pdicatiuus, quādo minor quidē ſit pdicatiuus/erit ſyllſ. Si enī r/omni ſ, ipſum ꝟo p/alicui non ineſt, neceſſe eſt p/alicui r/non ineſſe. Si eniʒ omni/& r/omni ſ/& p/omni ſ/inerit, ſed non inerat.

¶ Cum expoſuerit ꝯiugationes ex vna vniuerſali, & altera particulari, atqʒ priores quę ex duab⁹ affirmatiuis, quarum vna habēbat maiorem vlem, & minorem particularem, & ecōtra, & oſtendit ambas eē ſyllogiſticas, quando qdem in vtraqʒ ſeruabať ꝓprium tertię figurę. ſ. qđ minor ſit ꝓpoſitio. Reliquaʒ exponit cōiugationes quę ex altera affirmatiua, & altera negatiua, & affirmatiua exiſtē te vniuerſali, & particulari negatiua, & primam adducit ꝗ habet in minori termino affirmatiuaʒ & vniuerſale, oſtēdit autē ipſaʒ eſſe ſyllogiſticaʒ. Nāqʒ quādo (inqt) minor fuerit pdicatiua, erit ſyllogiſmus. Et eſt qntus modus in tertia figura ex particulari negatiua maiore, & minori vniuerſali affirmatiua cōcludens cōcluſionē particularē negatiuaʒ, pōt quoqʒ copia materię idē inueniri, ſi accipiatur genus & ſpēs, & adhuc particulare accidēs quod ipſis competat, & ſi hoc ponatur maior terminus, & ſpecies medius, & genus minor, ceu album non omni homini, animal omni homini, concluditur albuʒ non omni animali, oſtendit autem hoc deductione ad impoſſibile. Nam oſtendi non pōt ꝑ cōuerſionem, qa maior prorſus & vlr non conuertitur, cū ſit pticularis negatiua, ſed minor ſi cōuertiť in particulareʒ affirmatiuam conuertitur, et fiunt ambę particulares, & ex ambab⁹ particularib⁹ nō pōt fieri ſyllogiſtica coniugatio (vt diximus) quocirca deductiōe ad ipoſſe oſtēdit ꝯiugationē h mō. Nā aiali album ineſſe, pʒ qđ oī inerit, itaqʒ ſit albū ſi qs diceret falſum eē ꝯcluſionem quę dicit non omni animali, atqui & animal omni hoī inerat. Nam ſic ſupponebatur, igitur album concludetur omni homini ineſſe, ſed ſupponebať etiā nō omni, idē igiť omni & nō omni inerit, qđ qdem eſt impoſſibile.

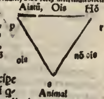

¶ Monſtratur autem & ſine deductione/ſi acceptum fuerit aliquid eorum, quę ſunt ſ, cui p/non ineſt.

¶ Inquit oſtenſionem expoſitoriam, nam ſi album non omni homini, & animal omni homini, ſi acciperet aliqd hominis, cui nōn inſit album, ceu ęthiops, hic ęqdeʒ eſt pars animalis. Naʒ omni homini animal ineſt, patet qđ concluſio perſpicua eſt, quod album non omni animali ineſt, ceu ęthiopi.

¶ Quando autē maior qdeʒ ſit pdicatiuus, minor ꝟo particularis priuatiuus nō erit ſyllogiſmus, vt ſi p/quidem omni ineſt ſ, r/autē alicui ſ/nō ineſt. Termini ꝙ omni ineſt/animatum/homo/animal.

¶ Cum ſuppoſuerit vlem ꝓpoſitionem pdicatiuaʒ, & particularem priuatiuam, & oſtenderit qđ hoc mō ſe habentibus propoſitionibus, ſi in minori termino poneret vniuerſale affirmatiuuʒ, & in maiore particulare negatiuum fit ſyllſ, nunc ecōtra ſupponitur. Equideʒ in maiore vniuerſale affirmatiuuʒ, & in minore particulare negatiuuʒ, quā coniugationeʒ oſtendit eſſe aſſyllogiſticā eo qđ minor amiſit proprietateʒ ſuam, dico ſcilʒ affirmationem. Naʒ iſta coniugatio cōcludit omni & nulli, & oī ineſſe ſic concludit, animatū omni animali, homo non omni animali, concluſio erit animatuʒ omni homini.

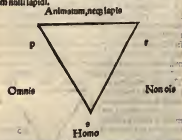
¶ Nulli non eſt accipe terminos/ſi alicui quidem ineſt ſ/ipſum r, alicui autem non, ſi eniʒ nulli r/ineſt p, ipſum ꝟo r/alicui ſ/& p/alicui ſ/non inerit, ſuppoſitum autem eſt omni ineſſe. Si enī oī ſ/ineſt p, r/ꝟo alicui ſ/& p alicui r/ineſt, ſuppoſitū aūt fuerat nulli ineſſe.

¶ Inqt ſi acceperimus particularem negatiuaʒ ſeipſa veram fieri, ęqualet tamē particulari affirmatiue, & vniuerſale negatiuum eſt impoſſibile per eoſdem terminos cō-

cludi. Nã ingt ſi p/omni s/ineſt, ⁊ r/non omni, ⁊ deinde acceperimus per ſeipſam verum ęquiualet ĩnq alicui, ee facit ſyllogiſticam cõiugationem, quare concludit̃ p/alicui r/ineſſe. Si ergo ⁊ nulli cõcludit per ſuppoſitionem, idem igit̃ alicui ⁊ nulli inerit, qđ quidem abſurdum eſt, Sed ẽt aliter oſtẽdi põt. Nam ſi põi nullũ p/ipſi r/ineſſe, igitur neq̃ r/nulli p. ſed p/omni s, igitur r/nulli s/ſed erat etiam non omni, qđ dictum idem eſt alicui, idem igitur alicui ⁊ nulli inerit, igit̃ non põt ↄcludi nulli ineſſe, vt ꝑ h oñſa ſit aſſyllogiſtica cõiugatio ↄcludens omni ⁊ nulli ineſſe, ſi particularis affirmatiua acciperetur per ſeipſam vera, ſi ergo erit modus aſſyllogiſticus, oportet particularem negatiuã in medio termino poſitaʒ ſic accipi, vt per vlem fiat vera, vt vlis negatiua ſumpta minor ꝓpoſitio operet̃ ⁊ efficiat ↄiugationem aſſyllogiſticam.

¶ Sed quemadmoduʒ in prioribus accipiẽduʒ eſt, quũʒ eteniʒ indefinituʒ ſit alicui non ineſſe, ⁊ ꝙ nulli ineſt verum eſt dicere alicui non ineſſe, quã ꝟo nulli inſit, non eſt ſyllogiſmus, manifeſtuʒ igitur ꝙ non erit ſyllis. Sʒ ſi priuatiuus terminorum vniuerſaliter ſit, ꝗ autem in parte pręđicatiuus.

¶ Quẽadmodum prius inquit accipientes particulares negatiuaʒ indeterminatã indefinitãq̃, ideſt ambo ſignificantem vniuerſalẽ negatiuam, ⁊ particularem demonſtrauimus quaſdã aſſyllogiſticas coniugationes accipientes particularem negatiuaʒ ſignificantẽ vniuerſale negatiuum, ſic etiaʒ hic ſi eodem mõ ipſam exponemus de vniuerſali negatiua inueniemus ipſaʒ aſſyllogiſticã. Nã nulla ꝓpoſitio in hac figura hñs minoreʒ negatiuã ſyllogiſtica eſt. Nam concludit omni ⁊ nulli ineſſe. Et ipſi⁹ de omni terminos adiũximus, ſed de nullo nũc apponemus (vt dictuʒ eſt) particulareʒ negatiuam tranſmutantes in vniuerſalem negatiuam hoc modo animatuʒ omni animali, lapis nõ omni animali concluſio erit animatum nulli lapidi.

¶ Quum maior ſit priuatiuus, minor ꝟo pręđicatiuus erit ſyllogiſmus, ſi enim p/nulli s, r/autem alicui ineſt s/p, r/alicui nõ inerit. Rurſus eniʒ erit prima figura r/s/ꝓpõne ↄuerſa.

¶ Hic eſt ſextus modus ſyllogiſtic⁹ in hac figura ex vli negatiua maiore, ⁊ minori particulari affirmatiua cõcludens cõcluſionẽ particularẽ negatiuã. Demõſtrat̃ auteʒ per cõuerſionem minoris ꝓpoſitionis, ceu p/nulli s/⁊ r/alicui s/ſit. igit̃ ⁊ aliqđ s/alicui r, ſi ergo p/nulli s, ⁊ s/alicui r/ineſt, igit̃ p/nõ omni r/inerit. Nam ſit quartus modus primę figurę ex vniuerſali negatiua maiore, ⁊ minore particulari affirmatiua cõcludens concluſioneʒ particularem negatiuã, põt etiaʒ hic abũdantia materię oſtendi ſi accipiantur duo, q̃daʒ ꝓpoſitus inter ſe diuerſa ⁊ alieno, ⁊ alterũ ꝙ vtriſq̃ inerit particulariter, ⁊ hoc minor terminus ponat̃, ⁊ reliquoꝝ alteruʒ maiorẽ ⁊ alterum mediũ, ceu homo nulli equo, albuʒ alicui equo, cõcluditur hõ. igitur nõ omni albo. Sciendũ autẽ quod talẽ moduʒ Theophraſtus quintuʒ ponit ꝑordinando ipm aũ eum quem ꝑdiximus, ꝗa iſte ꝓbatur per cõuerſioneʒ, ille aũt ſolum per deductionẽ ad impoſſibile. At Ariſto. ꝑordinauit gntum ob dictam cauſam. Hi ergo modi in hac figura ſunt ſex ſyllogiſtici ꝓpõnibus exiſtẽtibus aliquo ſigno determinatis. At ſi fuerint nonnullę indeterminatę indefiniteq̃ ſiũt alię quatuor ſyllogiſticę coniugationes quãdoq̃dẽ indefinita ęquale eſt particulari. Vnde cõponũtur hoc mõ, vna eſt ex maiore vli affirmatiua ⁊ minore indefinita affirmatiua. Si p/de omni s/⁊ r/de s/etiaʒ p/ipſi r/inerit, ⁊ cuʒ affirmatiua cõuertatur s/inerit ipſi r/q̃re cuʒ p/de omni s, ⁊ s/ineſt r. igitur ⁊ p/ipſi r/inerit. Altera cõiugatio eſt ex maiore vniuerſali negatiua, ⁊ minore idefinita affirmatiua ſic. Si p/nulli s/ineſt, ⁊ r/ineſt ipſi s. igit̃ conuertetur ⁊ s/inerit ipſi r, quare cũ p/nulli s/⁊ s/ipſi r/ineſt. igitur p/ipſi r/non inerit. Item altera cõiugatio eſt ex maiore indefinita affirmatiua ⁊ minori vniuerſali affirmatiua h mõ, ſi p/ipſi s/ineſt ⁊ r/omni s/⁊ s/ipſi p/ſm cõuerſionẽ inerit, quare cuʒ r/omni s/⁊ s/alicui p/⁊ r/alicui p/inerit, ⁊ ꝗa affirmatiua cõuertitur, etiaʒ p/ipſi r/inerit, qđ q̃dem oportebat oſtẽdere. Quarta ex maiore indefinita negatiua, ⁊ minori vli affirmatiua ſic. Veꝝ hic modus per cõuerſioneʒ nõ cõcluditur, ſiq̃dem particularis negatiua nõ conuertatur, huic eniʒ ęquiualet indefinita, ſed affirmatiua cõuertit̃ ad particularem, ⁊ ſic ambę erunt particulares ex q̃bus ſit ſyllogiſmus nunq̃ itaq̃ oſtẽdetur deductione ad abſurdũ hoc modo. Si p/ipſi s/non ineſt, ⁊ r/omni ineſt, ⁊ p/ipſi r/non inerit. Naʒ ſi hoc falſuʒ, veruʒ erit ipm omni s. ergo p/omni r/ineſt, ⁊ ſupponebatur r/omni s/ineſſe. igit̃ p/omni s/inerit, ſꝫ eũd ſupponebatur non ineſſe, ideʒ igit̃ omni inerit ⁊ nõ inerit, qđ quidem eſt abſurduʒ, ⁊ abſurdum ob nil aliud ſequutũ eſt abſurduʒ, quã quod ſupponebamus p/omni r/ineſſe, igitur hoc falſuʒ eſt, ⁊ veruʒ illud quod ex principio nõ ineſſe, qđ quideʒ oportebat oſtendere, ſunt igitur omnes coniugationes in hac figura ſyllogiſticę decem iuxta ordinem ſubiectum.

¶ Sunt decem ſyllogiſticę ↄiugationes in hac figura.

1ᵘˢ Ex ambabus vniuerſalibus affirmatiuis.
2ᵘˢ Ex ambabus vniuerſalibus maiore negatiua, et minore affirmatiua.
3ᵘˢ Ex maiore particulari affirmatiua, minore vniuerſali negatiua.
4ᵘˢ Ex maiore vniuerſali affirmatiua, minore particulari affirmatiua.
5ᵘˢ Ex particulari negatiua maiore, et minore vniuerſali affirmatiua.
6ᵘˢ Ex vniuerſali maiore negatiua, et minore particulari affirmatiua.
7ᵘˢ Ex maiore vniuerſali affirmatiua, et minore indefinita affirmatiua.
8ᵘˢ Ex maiore vniuerſali negatiua, et minore indefinita affirmatiua.
9ᵘˢ Ex maiore indefinita affirmatiua, et minore vniuerſali affirmatiua.
10ᵘˢ Ex maiore indefinita negatiua, et minore vniuerſali affirmatiua.

¶ Vnde ea quę dicẽda ſunt de aſſyllogiſticis coniugatio

nibus particularibus.ſ.⁊ indefinitis perſpicua ſunt ex di cẽdis in aliis figuris de ipſis,iccirco recuſandum eſt recẽ ſere reliquas coniugationes cum ſint aſſyllogiſticę,ne ſę pe eadem dicere cogamur.Niſi quia nõnulli habẽt bre uem inſtantiam in eiſdem,ſi ſumantur termini. Vñ con ſentaneum eſt de illis mentionem facere.

Sed quando minor ſit priuatiuus, non erit ſyllogiſmus. Termini ꝙ inſit/bõ/aial/ ſylueſtre ꝙ non inſit/animal/ſcientia/ſylueſtre/medium amborũ ſylueſtre,neqꝫ quando vtriqꝫ priuatiui poſiti fuerint,ſit autem hic quidem vniuerſalr̃,ille vo in parte. Termini ꝙ inſit quum minor ſit vlr̃ ad mediũ/aial/ homo/ſylueſtre,ꝙ non inſit/aial/ſcientia/ſylueſtre.

Hęc eſt ꝯiugatio aſſyllogiſtica ex maiore pticulari affirmatiua,⁊ minore vniuerſali negatiua. Et ſylueſtre in his nõ ſolum in aialibus irrõnalibus ordinatũ eſt, ſed ẽt de plãtis.Nã ⁊ plãtę dicũt eẽ ſylueſtres,vt Apollonius. Fugiat autẽ quis ſylueſtria mouere iacula cantus. Aial igit̃ ineſt alicui ſylueſtri,ceu leoni,nã plantę nõ ineſt,⁊ hõ nulli ſylueſtri,⁊ aial omni homini.

Sed quãdo maior vniuerſalr̃,minor vo in parte,ꝙ nõ inſit/coruus/nix/albuz,ꝙ autẽ inſit non eſt capere/ſi r,alicui quidẽ ineſt s,alicui vo non ineſt,ſi eniz p/omni r,r/aũt alicui s,⁊ p/alicui s/ineriſt,ſed fuerat ſuppoſitũ nulli,cęterũ ex indefinito mõſtrandũ,neqꝫ quãdo vterqꝫ alicui medio inſit/aut non inſit,aut hic quidẽ alicui,ille vo nõ omni,aut indefinite/non erit ſyllo. Termini oium cões/aial/homo/album/aial/inaiatum/albuz. Manifeſtũ itaqꝫ ⁊ in hac figura,quãdo erit,⁊ quãdo nõ erit ſyllo,⁊ ꝙ ita ſe habẽtibus terminis quẽadmoduz dictũ eſt fit ex neceſſitate ſyllogiſmus,⁊ ſi exiſtat ſyllogiſmus, neceſſe eſt terminos ita ſe habere. Manifeſtũ ⁊ ꝙ omnes imperfecti ⁊ qui hac in figura ſyllogiſmi ſũt, perficiũtur naqꝫ oẽs aſſumptis ꝗbuſdã,⁊ ꝙ vlr̃ rõcinari per hanc figuraz nõ licet,neqꝫ priuatiuum,neqꝫ affirmatiuum.

Medium in his albuz eſt,maior coruus,mior nix,coruus nulli albo,nix nõ omni albo,cõcluditur coruus nulli niui. Veruz terminos de omni nõ eſt accipere, ſꝫ oſtẽſio rurſus ſit per indefinitum,ceu etiam prius,cęterũ dicta de reliquis aſſyllogiſticis ꝯiugatiõib⁹ ꝑſpicua ſunt.

Planum autẽ ⁊ ꝙ in omnibus figuris,qñ non fiat ſyllogiſmus,prędicatiuis aut priuatiuis vtriſqꝫ exiſtentibus terminis,⁊ in parte nihil penitus fit neceſſarium,prędicatiuo autez ⁊ priuatiuo ⁊ vniuerſalr̃ accepto priuatiuo,ſemp fit ſyllo minoris extremi ad maiorẽ, quemadmodum ſi a/omni b,aut alicui,b/vo nulli c,cõuerſis naqꝫ propoſitionibus neceſſe eſt c/alicui eorum,quę ſunt a/non ineẽ. Cõſimiliter ⁊ in aliis figuris,ſemper enim ꝑ cõuerſionem fit ſyllogiſmus.

Sermo de tribus figuris finẽ accepit,hic autem tradit aliqđ theorema qđ ſequitur ⁊ ineſt tribus figuris.Nã cõuertitur ſe ad inquiſitionẽ ꝯiugationũ quę ſunt aſſyllogiſticę in trib⁹ figuris,⁊ determinat eas quę ſunt oino inutiles,⁊ quaſdã aperit aſſyllogiſticas in pſenti opere quę poſſunt alicuius ſtudio exiſtimari ⁊ cõuerſione aliquorũ alioꝝ fieri ſyllogiſt.cas. Dicit ergo ꝙ in oibus figuris cõuer,ꝗcunqꝫ ſũt aſſyllogiſticę cõiugationes,vel ex ꝓpõnibus ſimilibus figura, vel ex particularib⁹, ad pſentem cõpoſitionẽ nõ ſunt vtiles,neqꝫ cõuerſe efficiunt ſyllm̃,ſed prorſus ſunt inutiles,ſed ꝗcunqꝫ ſunt diſſimiles figura,⁊ habẽt vlem negatiuã,hę quoqꝫ nequeũt oſtẽdere per cõuerſionẽ aliqđ,ſed ecõtra cõiungũt minorez terminũ ad maiorẽ,ceu pma coniugatio aſſyllogiſtica in prima figura ex vniuerſali affirmatiua maiore,⁊ minore vniuerſali negatiua. Si a/omni b/⁊ b/nulli g, B igitur modo eſt aſſyllogiſtica,ſed ſi cõuertérimus duas ꝓpoſitiones ſm pprias cõuerſiones,cõcluditur g/non omni a/ineſſe.Nã ſi b/nulli g/⁊ g/nulli b/⁊ ſi a/omni b/⁊ b/alicui a. Incipiendo igit̃ a minore ꝓpõne,⁊ cõponendo ſic dicẽdo g/nulli b/⁊ b/alicui a.Nã fit quartus modus pmę figurę concludẽs ꝯcluſionẽ particularẽ negatiuã.Sic igit̃ idẽ non amplius demõſtrauit,ſed viſa eſt cõiugatio potens nõ eſſe ſyllogiſtica.Sic igit̃ oportet in pma figura duas ꝓpõnes conuertere,ſed in ſecũda minorẽ,⁊ in tertia maiorez.Sũt igitur in pma figura tales modi qui poſſunt eẽ ſyllogiſtici duo alter ꝑdictus,⁊ alter ex maiore particulari affirmatiua,⁊ minore vlĩ negatiua.Nã his ſimilr̃ cõuerſis minor cũ maiori copulat̃.Itẽ in ſcđa figura ſimilr̃ modus ex vlĩ vel particulari affirmatiua maiore,⁊ minore vlĩ negatiua fieri põt.Item in tertia figura ſimilr̃ duę cõplicationes,quarũ alia ex duobus vlĩbus terminis cõponitur,quoꝝ minor eſt vniuerſalis negatiuus. Omnes igit̃ hę cõplicationes cõuerſe ſm duos terminos oſtendunt alicui nõ ineſſe minorẽ maiori,qui concludit particularẽ negatiuã concluſionem. At ipſe ſolam primã ordinauit vt in exemplo patet.

Palam autem ꝙ ⁊ ſi indefinitum pro pręceptiuo in parte ponatur/eundem faciet ſyllogiſmum in omnibus figuris.

Merito.Nã ęquiualet particulari affirmatiuę,ꝗre etiaz aſſyllogiſtici ſunt modi qui ex altera indefinita ſi eo mõ poſiti fuerint termini,vt dictũ eſt.Si autẽ pro hoc in pte indefinitaz,⁊ ipſe per cõuerſiones cõcludent cõcluſiões negatiuam indeterminatã.Sed dignũ eſt dubitatione,ſi indeterminate ſunt ꝓpõnes ęqualent particularibus,ęqdem affirmatiuę ęqualebant affirmatiuis,⁊ negatiuę negatiuis,ſiunt autẽ ſyllogiſticę coniugationes hñtes alterã ꝓpõnez particularẽ negatiuaz,quẽadmoduz in quarto mõ ſecũdę figurę dictuz eſt,⁊ in ſexto tertię cur dicendo ergo qđ indefinituz ſi ſumatur ꝓ particulari ſolo pręđicatiuo ingt.⁊ nõ amplius ꝓ negatiuo. Reſpõdeo igit̃ ꝙ vel per ꝑdicatiuuz ſignificauit negatiuuz vel ꝙ in prima figura vniuerſalr̃ non põt eſſe particularis negatiua aſſumpta. Vnde neqꝫ in reliqs ſcholys ⁊ figuris habentibus particulare negatiuũ potuerunt per conuerſionem oſtendi,ſed deductione ad impoſſibile.

Manifeſtuz autez ⁊ ꝙ omnes imperfecti ſyllĩ perficiũtur per primaz figurã,aut enim mõſtratiue/aut per impoſſibile cõcluduntur oẽs,vtroqꝫ aũt modo prima efficitur figura,

ſigdem monſtratiue perficiātur, quoniā p cōuerſiones cōcludantur omnes, cōuerſio vero primā efficiebat figurā ſm autē per impoſſibile monſtrātur, quoniā poſito falſo ſyllus efficitur per primā figurā, quemadmodum in vltima figura, ſi a/ et b/omni iſunt c/ꝙ a/alicui b/ineſt, ſi eniꝫ a/nulli b, b/vero omni c/a/nulli c, ſed erat omni, conſimilr et in alijs.

¶ Vult laudare p̄mam figurā, q̄a per ipſam reliquę figurę pfectionem retinēt. Nam in 2ª figura modi pficiūtur cōuerſa maiore vniuerſali affirmatiua et faciēte p̄mā figurā. At modi in 3ª figura minore conuerſa affirmatiua perficiūtur. Q̄ ō vero etiā deductio ad impoſe p p̄mā figurā pficiat ſyllm ipſe adducit exēpla tertię figurę.

¶ Eſt autem et oēs ſyllos reducere/ad vlīter ſyllogiſmos qui in prima ſunt figura.

¶ Ante hęc igit̄ oſtēdit oēs ſyllos in prima figura omnibus alijs eſſe pfectiores, nūc autē oſtendit duos p̄mos perfectiores eē etiā reliq̄s qui ſunt in eadē figura, laudās illos, q̄a ſunt vtiles demonſtratiōi ꝓpter vniuerſale. Nā his demonſtrator vtitur et adhuc iſtoꝝ eo magis vtit̄ q̄ concludit affirmatiue, et raro negatiue, q̄a ꝓbat vt in pluribꝰ demrātor, et raro vtit̄ ꝯfutatiōibꝰ et reprobatiōibꝰ.

¶ Quę quidē in ſecūda ſunt figura planū ꝙ per illos perficiūtur, ꝓterq̄ ꝙ nō omnes cōſimilr, ſed vl̄es priuatiuo conuerſo, qui vero in parte vterq̄ per deductionē ad impoſſibile.

¶ Vterq̄ eniꝫ duoꝝ modoꝝ primoꝝ vl̄ium in ſecunda figura cōuerſa negatiua ꝓpoſitione cōiungebat̄ ordini ſecūdi modi p̄mę figurę. Nam dicebamus ſic m/nulli n/inſit, et x/omni, ſi aūt m/nulli n/ineſt, et n/nulli m, et hinc fiebat cōpoſitio ſm modū ſm primę figurę n/nulli m, et m/omni x. igitur n/nulli x. Similr etiā ſecūdus modus reducebat̄ ad 2m modū p̄mę figurę per duas cōuerſiones, hoc igit̄ modo vniuerſales modi per cōuerſionē reducūtur, et perficiunt̄, reliqui vero duę particulares p deductionē ad impoſſibile reducūtur ad p̄mam figurā acceptis oppoſitis cōtradictorie, et per figurā p̄mam potētibus oſtēdi. Naꝫ neq̄ vl̄is affirmatiua cōuertebat̄ cum aſyllogiſticaꝫ faciebat cōiugationē conuerſa in particularem, neq̄ particularis negatiua, prorſus cōuertit̄, ideo deductione ad impoſſibile reducūtur hi ad vl̄es modos primę figurę. Nā ſi m/ineſt omni n/et x/nō omni, neceſſe eſt n/nō omni x. Nā ſi hoc falſum erit veruꝫ illud oī, ſi q̄ m/omni n/et ſupponebat̄ n/omni x/ineē, igit̄ m/omni x/ineſt. Naꝫ fit p̄mus modus p̄mę figurę, et ſupponebatur non omni, idē igitur omni et nō omni, q̄ quidē eſt abſurdum. Hoc igit̄ modo quartus ſecūdę figurę in p̄muꝫ moduꝫ p̄mę figurę reducebat̄. Tertius autē in ſecūda figura oſtēdebatur etiā per cōuerſionē, et ob id redigebat̄ in p̄mam figuraꝫ, ſed non ad modos vl̄es ſed particulares. Verū is etiā deductione ad impoſſibile ad modum ſm vl̄em p̄mę figurę reducitur hoc modo m/nulli n/et x/alicui inſit, dico q̄ n/nō omni x/ineſt. Nam ſi aliq̄s diceret vno omni, et m/nulli n/atq̄ n/omni x. igitur n/nulli x, ſed ſupponebatur etiā alicui q̄ q̄dem eſt abſurdū. Nam rurſus fit ſecūdus modus primę figurę.

¶ Qui autē ſunt in prima figura ſm parteꝫ/ perficiūtur quidē et per ſeipſos. verū eſt ēt per ſecūdaꝫ figuraꝫ mōſtrare ad impoſſibile deducendo/vt ſi a/omni b, b/alicui c/ꝙ a/alicui c/inerit, ſi enim nulli, b/vero omni, nulli c/b/inerit, hoc eniꝫ fit per ſecūdaꝫ figuram. Cōſimilr autē et in priuatiuo erit demōſtratio, ſi eniꝫ a/nulli b, b/vero alicui c/ineſt a/c/alicui nō ineſt, ſi eniꝫ omni, nulli autē b/ineſt/nulli c/b/inerit, ſed hęc erat media figura. Quāobrem quoniā omnes qui in media ſunt figura ſyllī reducunt̄ ad vl̄es ſyllogiſmos/qui in prima, qui vero ſm parteꝫ in prima ad eos/qui in media. Planuꝫ ꝙ et qui ſm parteꝫ reducentur ad vl̄es ſyllos/qui in prima figura.

¶ Cum oſtēderit quoſdam ſyllos in 2ª figura reduci ad modos vl̄es primę figurę, nūc vult oſtēdere/q̄ etiā ſyllogiſmi particulares qui ſunt in p̄ma figura reducuntur ad vl̄es, lꝫ nō per ſe, neq̄ per ſeipſos, ſed deductione ad impoſſibile relati ad modos vl̄es ſcdę figurę et per illoꝝ modū oſtendēdi ad modos vl̄es primę figurę. i. non vt impfectos. Naꝫ oſtēdūtur et per ſeipſos oſtenſiue cū ſint ſyllogiſtici. Itē oſtendūtur deductione ad abſurdū reducti primo ad 2am figuram, et per illā ad modos vl̄es p̄mę figurę. Prior igit̄ eorum ex vniuerſali affirmatiua maiore, et minore particulari affirmatiua. Cōcludet q̄dē directa demōſtratione particulare affirmatiuū ſic a/omni b/et b/alicui g. igit̄ et a/alicui g. Cōcluditur autē deductione etiā ad abſurdū ſic. Nam ſi falſuꝫ illud alicui, verum erit a/nulli g/et omni b/inerat. igitur fit p̄mus modus ſecūdę figurę, quare et b/nulli g/inerit, ſed ſupponebat̄ ēt alicui, quod q̄dem eſt impoſſibile, quare oſtenſum eſt ēt deductione ad impoſſibile per ſecūdaꝫ figurā, et ſecūda figura reducebat̄ ad modos vniuerſales p̄mę figurę. igitur etiam particulares p̄mę figurę reducūtur ad vniuerſales modos in eadē figura per ſecūdā. Eodē quoq̄ mō et alter modus p̄mę figurę particularis reducetur ad modos vniuerſales. Nam ſi a/nulli b/et b/alicui g, igit̄ a/nō omni g. Nam ſi hoc falſum eſt, verū erit a/omni g/ineē, ſi ergo a/nulli b/et omni g. rurſus fit ſecūda figura, igit̄ b/nulli a/ſed ſupponebat̄ alicui. ergo. Item is etiaꝫ modus deductione ad abſurduꝫ ad ſecūdā figurā reductū erit, et hoc ad vl̄es modos p̄mę figurę. Hoc mō igit̄ particulares etiam modi reducuntur ad vniuerſales.

¶ Qui vero in tertia/quaꝫ termini vniuerſaliter ſunt ſtatim perficiuntur per eos ſyllogiſmos, qui in prima figura.

¶ Cum oſtenderit ambas figuras redactas ad vl̄es modos primę figurę, deinceps nititur etiā ſex modos in 3ª figura ad illos redigēdos eſſe demōſtrare. Et dicit quod duo modi qui ex vl̄ibus terminis conſtant, ſtatim reducuntur. Verū illud (ſtatim) dicit non q̄a ſint ꝗ perfecti ſicut illi, ſed q̄a deductiōe ad īpoſſibile, et nō per alios modos prius ꝓpoſiti p illos reducūtur ad vl̄es modos primę figurę, quēadmoduꝫ particulares p̄mę figurę deductione ad abſurdū faciebant ſecūdā figurā, et per illā redigebātur in modos vl̄es, ſed imediate p ſeipſos pficiūtur. Nam q̄a affirmatiuuꝫ alter, et alter negatiuuꝫ particulariter cōcludit, cōſtat q̄ quoties oppoſita q̄/acciperentur. Eq̄dem particulari affirmatiuo vniuerſale negatiuū opponitur, et in parte negatiuo vl̄e affirmatiuū, q̄re cuꝫ in ambobus duo termini vl̄es inueniātur, ſequet̄ cōcluſio, et in primo vniuerſale negatiuū, et in ſecūdo vl̄e affirmatiuuꝫ, quę efficiunt duos modos vl̄es in p̄ma figura,

quare pꝫ q̄ ij imediate ad illos reducuntur.

¶ Quũ vero in parte fuerint accepti/per ſyllo giſmos in parte, qui ſunt in prima figura, iſti autẽ in illos redacti ſunt. Quare ⁊ qui in tertia figura ſm partes omnes reducentur ad vniuerſales ſyllogiſmos qui in prima.

¶ Vniuerſales igitur (inquit) in 3ª figura per ſe ad p̄mã reducuntur deductione ad impoſſibile, ⁊ particulares nõ hoc mõ, ſed q2 etiam requiritur cõuerſio ipſorũ, ⁊ deductio ad impoſſibile ꝑ particulares q̄ ſunt in prima ꝑficiunt. Hę autẽ redigebãtur ad vl̃es ꝓprię figurę ꝑ ſecũdã, conſtat eiꝰ q̄ꝺ ij particulares in 3ª figura reducẽtur ad vl̃es in p̄ma per particulares p̄mę, ⁊ per illos per ſecũdã figurã. Exẽpli gratia. ſupponat̃ nobis ille qui ex duabus eſt affirmatiuis particularibus. Naꝫ a/omni b/⁊ g/alicui b/cõcluſio erit a/alicui g. Si enim g/alicui b/etiã b/alicui g/inerit. Si ergo a/omni b, ⁊ b/alicui g, pꝫ/q̄ꝺ factus eſt particularis p̄mę figurę. Eodẽ mõ in particulare reducit̃ etiã per deductionẽ ad impoſſibile. Naꝫ ſi falſum eſt a/alicui g/ineſſe, verũ erit illud nulli, ſi ergo a/nulli g/⁊ b/alicui a, rurſus factus eſt particularis modus p̄mę figurę, ⁊ ij reducebantur ad vl̃es per ſecũdã figurã, igit̃ ⁊ ꝑticulares tertię ꝑ hos redigent̃ ad vl̃es primę figurę.

¶ Qui igitur ineſſe/aut non ineſſe monſtrant ſyllogiſmi/dictum eſt quomõ ſe habẽt, ⁊ ſm ſe, qui ex eadem figura, ⁊ ad ſeinuicem qui ex diuerſis figuris.

¶ Cuꝫ tres ſint modi neceſſarij, de ineſſe, ⁊ cõtingẽtis cõcludens dicta vt nobis in memoriaꝫ reuocet, q̄ꝺ de modo de ineſſe oẽs tres explicate figurę magis ſunt, deide deſcendit ad neceſſarios. inquit. igitur dictum eſt ſeorſum quomõ vnaquęq; figura ſe habeat, ceu q̄ꝺ non per conuerſiones qui erãt in p̄ma figura oſtẽdũtur, ⁊ q̄les vnuſquiſq; modus cõcludit ꝯcluſiões. Hi quoq; qui ſunt in 2ª figura per deductionẽ ad impoſſibile, ⁊ per cõuerſionem reducũtur ⁊ ꝑficiũtur. Qui vero ſunt in tertia ꝑ hęc/ ac etiã per oſtẽſiones expoſitoriã, ⁊ ſi quippiã aliud proprium habẽt. Dictum quoq; eſt quomõ ſe habẽt adinuicẽ qui ſunt ex tribus figuris, ideſt quęcũq; cõmunia ipſis inſunt vel non inſunt.

¶ DE MIXTIONIBVS. CAP. VI.

Quoniam vero diuerſum eſt ineſſe ⁊ ex neceſſitate ineſſe ⁊ cõtingere ineẽ, multa eniꝫ inſunt q̄dem/nõ ex neceſſitate tamẽ, alia vero neq; inſunt omnino/cõtingunt autem ineſſe, planum ꝙ ⁊ ſyllogiſmus vniuſcuiuſq; horuꝫ diuerſus erit/ ⁊ non ſimiliter ſe habentibꝰ terminis, ſed hic quidem ex neceſſarijs, ille vero ex inexiſtentibus, ille autem ex contingentibus.

¶ Cum expleuerit ſermonẽ de tribus figuris quę cõſtabant ꝓpõnibus de ineſſe, deſcendit ad ꝓpões de neceſſario ⁊ merito ipſis ſm ordinis locuꝫ aſſignat. Nam cuꝫ ea quę ſunt partim eodẽ modo ſe habẽt, ⁊ ſemꝑ omnibꝰ inſunt, ⁊ partim inſunt q̄deꝫ non ex neceſſitate, ſed poſſunt quęꝫ inſunt etiam nõ ineſſe, ⁊ partim quędã nec inſunt, nec ex neceſſitate inſunt, tamẽ poſſunt ineſſe ⁊ non ineſſe, quoꝝ p̄mum eſt illud de neceſſario, ⁊ illud de ineſſe, ⁊ de cõtingenti, ſed ob id fecit ſermonẽ, primo de ꝓpoſitionibus de ineſſe tãq̄ ſimpliciorẽ. Nam ipſi q̄ꝺ eſt aduenijt q̄dam, ceu ſemꝑ ⁊ omne facit neceſſariũ, ⁊ mediũ ſermonẽ ordinat de neceſſarijs cõiugationibus tãq̄ habẽtibus mediũ ordinẽ inter eas quę ſimplr̃ inſunt, ⁊ eas quę cõtingẽter inſunt. Naꝫ ⁊ hę ſunt de ineſſe, ſed ſemꝑ ⁊ neceſſario, alię vero de ꝯtingẽti nõ inſunt, ſed poſſunt in eſſe ⁊ nõ ineſſe, ob id igit̃ ſecũdo loco facit ſermoneꝫ de neceſſarijs cõiugationibus. Q̄ꝺ ſi ꝓpões alię ſunt de ineſſe, alię vero de neceſſario, ⁊ alię de cõtingenti, pꝫ q̄ꝺ cuꝫ ſint diuerſę ꝓpoſitiones, diuerſa quoq; erit cõcluſio. Nã ex ꝓpõnibus de ineſſe, fit cõcluſio de ineſſe. Sic̃ quoq; ex neceſſarijs neceſſaria, ⁊ ex ꝯtingẽtibus contingẽs.

¶ In neceſſarijs itaq; ferme cõſimilr̃ ſe habꝫ ⁊ in his/quę inſunt, eodẽ eniꝫ modo poſitis terminis in eo/q̄ꝺ eſt in eſſe, ⁊ in eo q̄ꝺ eſt ex neceſſitate ineſſe/erit ⁊ nõ erit ſylls, ꝑterq̄ ꝙ differẽt in eo/ꝙ adiacet terminis ex neceſſitate ineſſe vel non ineſſe nãq; ⁊ priuatiuũ ſilr̃ cõuertitur/ ⁊ quod eſt in toto eſſe ⁊ quod de omni conſimiliter aſſignabimus.

¶ Vt ſi habẽt ꝓpões de ineſſe. inquit. ita ſe habẽt etiaꝫ de neceſſario. Nam etiã ipſe ſunt aſſyllogiſticę, ⁊ ſyllogiſticę in vnaquaq; figura, ⁊ eaſdẽ inter ſe demõſtrãdões habent, diſtant autẽ dũtaxat, q2 iſte ſunt cũ modo, ille vero ſine modo. Adiecit autem ferme ꝓpter quartũ modũ ſyllogiſticuꝫ ſecũdę figurę, ⁊ quintũ tertię figurę. Nã in his eſt differẽtia neceſſarioruꝫ ad illos de ineſſe, vt deinceps nobis oſtẽdet. Nam priuatiuũ ſimilr̃ cõuertit̃, imo nõ ſolum priuatiuũ, ſed etiã affirmatiuuꝫ. Sed cur huius mentionẽ non fecit? Dicimus igit̃ q̄ꝺ affirmatiuum in omnibus modis ſimilr̃ cõuertitur, quo fit vt mirũ non ſit, ſi ẽt in his cõuertatur, ſed priuatiuũ nõ ſimilr̃ in contingenti, vt etiam ipſe inquit, ideo de hac ſola conuerſione mentionem fecit, tãquã cõpetente duobus ſolis modis, ⁊ aliã tãquam omnibus cõmunem omiſit. Obiectio · Solutio ·

¶ In alijs igitur eodem pacto mõſtrabit̃ per conuerſionem/ꝙ cõcluſio eſt neceſſaria, quẽadmodum in eo/quod eſt ineſſe.

¶ Nam ſimiliter vel directe oſtendentur, vel per conuerſionem neceſſarij modi ⁊ ipſi de ineſſe.

¶ In media vero figura/quãdo ſit hoc quideꝫ vniuerſalr̃ affirmatiuuꝫ, hoc auteꝫ priuatiuũ in parte, atq; iteruꝫ in tertia/quuꝫ ſit hoc q̄dẽ vniuerſalr̃ p̄dicatiuuꝫ/illud vero priuatiuũ in parte, non ſimilr̃ erit ⁊ demonſtratio, cęterũ neceſſe eſt/cui vtrũq; non ineſt de hoc facere ſyllm, erit eniꝫ neceſſariũ ⁊ in his, ſi auteꝫ de expoſito neceſſario eſt/⁊ de illo quodã, nãq; expoſitum q̄ꝺ illud aliquid eſt, ſit aũt vterq; ſyllogiſmorum in propria figura.

¶ Inquit alijs ſilr̃ ſe habẽtibus prorſus. ſ. neceſſario ⁊ de ineẽ, ſolus quartus in ſecũda figura, ⁊ quintus in tertia differũt in his quę ſunt de ineſſe, ⁊ de neceſſario. Nam illi q̄ ſunt de ineſſe per cõuerſioneꝫ q̄dem nõ oſtẽdebant̃, ſed per deductioneꝫ ad impoſſibile, ſed in his de neceſſario non põt fieri demõſtratio eoꝝ per ĩpoſſibile, ceu in 4º modo ſecũdę figurę ſermo iaꝫ declarauit. Naꝫ eſto a/omni b/ex neceſſitate, ⁊ g/ex neceſſitate nõ omni, dico q̄ꝺ b/ex neceſſitate non omni inerit. Hoc eſt q̄ꝺ q̄dem dicebaꝫ, non põt deductione ad abſurduꝫ demonſtrari dicẽdo ſi

falſum eſt illud ex neceſſitate nõ omni ineſſe, verum erit hoc quod g/omni b/ineſt, at qui etiã a/omni b/ex neceſſitate inerat, deinde qualis ſequatur cõcluſio ignoramus. Nam ſi ꝯiugatio in prima figura ex maiore vl'i affirmatiua neceſſaria, ⁊ minore vniuerſali affirmatiua ꝯtingẽti, quę qualem ꝯcluſionem cõcludat nõdum ſcimus Pb's docuiſſe ante mixtionẽ cõtingẽtis ad neceſſariũ, quare pulchre dicebatur nõ poſſe oſtendi quartũ ſyllogiſmũ ſcdę figurę deductione ad impoſſibile. Eadẽ quoq accidunt quinto mõ tertię figurę, oſtendiť igitur per oſtẽſionem expoſitoriam. Et talis eſt oſtẽſio expoſitoria hic. Eadem in quarto in ſecũda figura ſi a/omni b/ex neceſſitate ⁊ g/alicui nõ inerit, ex neceſſitate ſumenda eſt pars ipſius g, cui a/nõ inſit, ceu d/⁊ ſic ordinãdum eſt. Si a/nulli d, nulli quoq a/d, ſed a/omni b. igiť a/nulli b. igiť ⁊ b/nulli d, ſed d/eſt g/pars, igiť b/alicui g/nõ inerit, ſed in ſecũda figura ſi a/alicui g/nõ inerit, ⁊ b/omni g, igiť a/alicui b/nõ inerit. Addať igitur pars ipſius g, cui a/nõ inerit ceu d/⁊ erit ſic, ſi a/nulli d/⁊ b/omni d, ſiquidem ⁊ g/omni cui⁹ eſt pars d, conuertetur autẽ b/⁊ erit d/alicui b. Si ergo a/nulli d/⁊ d/alicui b/⁊ a/alicui b/nõ inerit. Vnde merito ſyllogiſmi de neceſſario eodem modo ſe habẽt cum illis de ineſſe, ⁊ eodem mõ oſtendũtur, quia cõuerſiones ꝓpõnum de neceſſario ſimiľr ſe habere cũ illis de ineẽ dicebanť, fit aũt vterq ſyllogiſmus in ꝓpria figura, vterq (dicit) duorum ſyllogiſmoꝝ dictoꝝ oſtẽditur per ꝓpriã figurã ꝯcludendo ꝓprias cõcluſionẽ, ſed quartus ſyll's ſecũdę figurę per ſcdm ſyllogiſmũ eiuſdẽ ſcdę figurę ſic. Nam ſi a/omni b/ineſt, ⁊ g/non omni, ⁊ ſupponebať pars ipſius g/cui non ineſt a, igitur a/omni b/ineſt ⁊ nulli d, qđ quidem eſt ſecundus modus ſcdę figurę ex maiore vl'i affirmatiua, ⁊ minore vl'i negatiua, igiť a/nulli b/⁊ d/inerit quod eſt pars ipſius g, ipſum igiť b/nõ omni g/inerit. Siľr quoq quintus modus tertię figurę per ſcdm modũ eiuſdem tertię figurę oſtendiť ſic. Nam ſi a/ex neceſſitate nõ omni g/et b/ex neceſſitate omni, dico quod a/ipſi b/ex neceſſitate non omni ineſt. Nam cũ a/ex neceſſitate nõ omni g/ſumať pars aliqua ipſius g, cui ex neceſſitate nõ ineſt a, ceu e, igiť a/nulli e/ex neceſſitate ineſt, ⁊ cũ b/ex neceſſitate omni g/ineſt, ⁊ vna pars ipſi⁹ g/eſt e, igitur b/omni e/ineſt. Si ergo a/nulli e/⁊ b/omni ex neceſſitate ineſt, patet qđ factus eſt rurſus ſecũdus modus tertię figurę, quare oſtẽſio expoſitoria in ambabus ſyllogiſmis ꝓpriã rurſus effecit figuram.

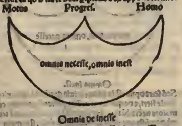
¶ Sed annotatu dignum in his omnibus, quõ poſt demonſtrationem trium figurarum, deinceps viſus eſt elementis totius ⁊ ſecurius velut prius ſm ordinem figurarum ⁊ terminorum, ⁊ his elementis vtens.

¶ MIXTIO NECESSARII ET INESSE.

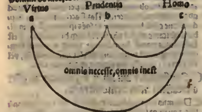
SEd contingit aliquãdo ⁊ altera ꝓpoſitione neceſſaria exiſtente/neceſſarium fieri ſyllogiſmũ/ꝓterq ꝙ nõ vtralibet, ſed q̃ ad maius extremum, vt ſi a/quidem ſumptum eſt/ineſſe ipſi b/ex neceſſitate/aut non ineſſe, b/ vero ipſi c/ineſſe ſolum, ſic enim ſumptis propoſitionibus ex neceſſitate a/inerit ipſi c/aut nõ inerit. Quoniam enim b/ipſi/ex neceſſitate ineſt/aut non ineſt/a, ipſum vero c/aliquid eſt eorum/quę ſunt b, manifeſtum ꝙ ⁊ c/ipſi ex neceſſitate erit horum alterum.

¶ Cum tradiderit ꝓpõnes de ineſſe ⁊ de neceſſario, hic vult miſcere illas, ⁊ vult in eaſdẽ ſemper cõcluſionẽ ſequi maiorẽ ꝓpõnem, ceu ſi maior eſt neceſſaria ⁊ minor de ineſſe, fit cõcluſio neceſſaria, ſi vero ecõtra maior de ineẽ ⁊ minor neceſſaria, ꝯcluſio de ineſſe erit. Tradit aũt primo vt cõſueuit coniugationes ex ꝓpõnibus ambab⁹ vniuerſalibus. Eadem perſpicuũ eſt quod exiſtibus ꝓpõnibus vl'ibus octo fiũt cõiugationes, quatuor quidem ſyllogiſticę, quatuor vero aſyllogiſticę. Nã ſi duabus vl'ibus exiſtẽtibus de ipſo ineſſe, quatuor fiebant ꝯiugationes, ſimiľr etiã totidẽ exiſtẽtibus neceſſarijs, vnde conſtat ꝙ ſi hę miſceanť, octo fient. Nã ſi maior fuerit neceſſaria ⁊ minor de ineſſe, quatuor fiũt cõiugationes ſm q̃litatem variatę. Vel enim ambę ſunt negatiuę, vel ambę affirmatiuę, vel altera affirmatiua, ⁊ altera negatiua. Et hoc dupl'r. Similr etiam ſi econuerſo fuerint. ſ. maior de ineſſe, ⁊ minor neceſſaria, rurſus fiũt alię quatuor ꝯiugationes ſm qualitatem variatę, omnes igiť ſunt octo, prius igiť exponit neceſſarias ex duabus vl'ibus affirmatiuis, minore exiſtẽte de ineſſe. Et Pbs (vt diximus) vult ſemꝑ cõcluſionem ſequi maiorẽ ꝓpõnem, ideo ⁊ hic hoc mõ ſe habẽtib⁹ ꝓpõnibus neceſſaria cõcluſio ſeqtur, vt ingt. Verum alij vt Theophraſtus/Eudemus/Plato negant ſic ſe habere, vt Ariſto ingt. neq concedũt cõcluſionẽ prorſus ſeq maiorem, ſed ſemꝑ fieri de ineſſe. Dignum igiť eſt prius exponere Ariſtotelicã demõſtrationẽ, ⁊ quot hi q Pbo aſſenſi ſunt adiecerũt ad oſtẽſionem eiuſdẽ. Deinde exponere quę opinioni cõtrarię nõnulli fauentes aſſerũt, ⁊ ita quę ſufficiunt verbis diſcutere. Ariſtotelis igiť oſtenſio ſic procedit a. ingt ex neceſſitate omni b/inſit, ⁊ b/oĩ g/inſit, dico (inquit) quod a/ex neceſſitate omni g/inerit. Nam cum a/ex neceſſitate omni b. igitur omnibus partibus eiuſdem inerit, ſed vna partium ipſius b/eſt c. igitur a/ex neceſſitate omni c/inerit qđ quidem oportebat oſtendere. Sic igiť Ariſto. oſtendit. Alij vero aſſentientes ipſi ⁊ ſuffragantes huic opinioni addũt ⁊ alias duas demonſtrationes, vnam quidem per impoſſibile, et ſic dicimus inquiũt, qđ ita ſe habẽtibus ꝓpoſitionibus ex neceſſitate a/omni c/ineſt. Nã ſi hoc falſum, erit verum oppoſitum, qđ eſt a/cõtingit non oĩ c/ineſſe, vt rurſus opponamus modum modo, quãtitatem quantitati, ⁊ qualitatem qualitati. Cum igiť a/contingit nõ omni c/ineſſe, ⁊ ſupponebať b/omni c/ineſſe, igitur a/cõtingit nõ omni b/ineſſe, ⁊ ſuppoſitum fuerat ex neceſſitate omni, idem igiť contingit non omni ⁊ ex neceſſitate oĩ, qđ ſane fieri negt. ¶ Sciẽdum autem eſt qđ etiam Ariſto. ⁊ omnes alij confitẽtur ex maiore contingẽti exiſtẽte particulari negatiua: ⁊ minore vniuerſali affirmatiua de ineſſe cõcludi concluſionem particularem negatiuam cõtingentem. Item addunt aliam demõſtrationem talem. Si ex duabus (inquiunt) propoſitionibus de ineſſe fiebat cõcluſio de ineſſe, patet qđ neceſſaria exiſtẽte altera non amplius eadẽ cõcluſio debuit cõcludi ſed neceſſaria. Hęc dicunt qui Ariſtotelicę opinioni ſuffragãtur ⁊ cõſentiunt. ¶ At alij inſtant ꝯ dicta eius. Et p̃mo inſtat cõtra Ariſtotelicas oſtẽſiones ſic ex ſignificatione neceſſarij ⁊ de ineſſe. Ingunt neceſſarium eſt qđ omni ⁊ ſemper ineſt, ⁊ illud qđ ineſt eſt illud qđ eſt in re, ſed poteſt abeſſe ab ipſa, ſi ergo b/c/non neceſſario ineſt. igiť põt ſeparari ab eo, ſi ergo ſeparatur ab ipſo b/c. ergo nõ ex neceſſitate inerit a/ipſi c. Nã ſi ſepararetur medium ab extremo, non habebit extremũ quo cõiungať extremo, quare inerit c/a/⁊ nõ neceſſario. Etenĩ male ſupponebať, inquiũt qđ ſi a/ex neceſſitate omni b/ineſt, ⁊ pars b/eſt c. igitur a/ex neceſſitate omni c/inerit. Nã neceſſarium ꝓprie ineſt oĩbus partibus eius ex neceſſitate, ⁊ nõ aliquãdo exiſtẽtibus eius partibus, ⁊ aliquãdo nõ, ⁊ b/omni c/inerat, ⁊ non ex neceſſitate, q̃re poteſt etiam

etiam nõ ineſſe. Nam hęc eſt natura ipſius ineẽ, vt quod ineſt, quãz ineſt poſſit etiam non eẽ. Si ergo põt c/nõ eẽ pars ipſi⁹ b. Nã ſic oñſuz eſt pſpicuũ ẽ, qḋ ex nec̃iate oi c/inerit. Nã qḋ b ita ſe hẽat pſpicuũ ẽ ex appõne termio:

tus. Sint itaq termini, motus, pgreſſio, homo. Nã motus ex neceſſitate ineſt omni progreſſioni, ⁊ pgreſſio oi homini de ineẽ, cõcludit̃ motus de ineẽ oi homini ineẽ,

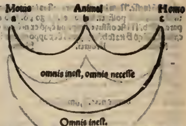
Item virtus, prudentia, homo, ⁊ vniuerſalr̃ oportet acci pere vlius aliquid ⁊ particularius, ⁊ aliqd hoꝝ qḋ de ineſſe participet. Et vlius ponere maiorẽ terminũ, ⁊ participans minorẽ. Item cõtra oſtẽſionez ad impoſſibile ſic inſtãt, qa hoc modo nõ ſolũ oſtẽdemus nec̃iam affirmatiuam ꝯcluſionẽ, ſed etiam vlem affirmatiuaz de ineẽ, ⁊ adhuc vniuerſale affirmatiuũ de cõtingẽti. Dico eñ inquit. Theophraſtus qḋ cõcluditur cõcluſio a/omni c/ineſſe. Nã ſi hoc falſuz, verũ erit a/nõ omni c/ineẽ. Cũ igit̃ a/non omni c/ineſt, ⁊ ſupponebat̃ b/ipſi c/omni ineſſe, igit̃ a/nõ oi b/inerit, nã fit tertia figura ex duab⁹ ppõnibus de ineẽ, ⁊ erat ex neceſſitate omni, igitur a/ipſi b/ex neceſſitate omni ineſt, ⁊ nõ omni qḋ fieri negt, ſed opz; inquiunt, ⁊ vniuerſale ꝯtingens poſſe cõcludi, nam dico qḋ hoc modo ſe habentibus propoſitionibus concludi tur a/omni c/contingere, naz ſi hoc falſum, erit verũ neceſſe non omni. Cum igitur a/neceſſe eſt non omni c/ineſſe, ⁊ b/omni c/inerat, igitur a/ipſi b, vel ex neceſſitate non omni, vel ineſt non omni. Verum nuz id ita ſe habeat, adhuc dubitationem hz. Erat autem ⁊ ex neceſſitate omni b/a, idem igit̃ eidez omni ⁊ non omni ex neceſſitate inerit, vel non neceſſe omni, quod fieri nequit, q̃re inquit deductio ad ipoſſibile, nihil minus oſtẽdet vlez affirmatiuam neceſſariam concludi concluſionem, quã contingentem vniuerſalem affirmatiuam, vel de ineſſe vniuerſalem affirmatiuaz. Hoc igitur modo illi oſtẽſionem ad abſurdum eẽ falſam oſtẽdunt, qa eadem oſtenſione in abſurdum in ppoſitionibus ipſis plures cõcluſiones cõcludi poſſunt. Sed inquiſitione dignum eſt vtrũ plures concluſiones cõcluderẽtur eadem oſtenſione ad abſurdũ. Dicimus igit̃ quod vnaquęq cõcluſio vniuerſalis affirmatiua acciperetur, deinde cõtraria ex ſuppoſitione pticularis negatiue, ⁊ merito eadez quãtitate ſum

pta in concluſionibus ⁊ ſuppõnibus idez abſurdum ſequutuz eſt, naz ſoli hi modi mutati ſunt manente eadem quãtitate, ideo ⁊ in oibus idem fit ⁊ cõcluditur abſurdũ. Sed ad tertiaz oſtẽſionẽ quę eſt in ſupficie, eſt prompta obiectio. Si eniz qa ex duab⁹ ppõnibus de ineẽ per eas cõcludebatur ꝯcluſio de ineẽ, qa altera ſit neceſſaria, ob id debuit cõcluſio fieri neceſſaria. Dicimus cuz illis qḋ eo qḋ ex duabus neceſſarijs nec̃ia fiebat ꝯcluſio, opz vt ſi altera fuerit de ineẽ, ⁊ ꝯcluſionem fieri de ineẽ. Porro quod etiam erat veriſimilius, vel mixtam oportebat ipſam fieri. Et hoc videndũz eſt quõ fieri põt vt ex ppoſitione de ineſſe ⁊ neceſſaria fiat aliquod mixtuz, quare ridiculũ tale erit, ſed aliter oportebat idem dici, ⁊ in qbus propoſitionibus maior eſt de ineẽ, ⁊ minor nec̃ia, nam oportebat etiam in his cõcluſionẽ eẽ nec̃iam p eandem cauſaz, nũc autẽ de ineẽ fit, igit̃ talis rõ eſt ſtolida. Item quo pacto ſm quantitatẽ ⁊ qualitatez cõcluſio ſemp ſeqbatur deteriorẽ propoſitionez, pz quod ẽt in his modis ſimilr̃ deteriorez concluſio ſequi debet, quare ſi ppõ de ineẽ eſt deterior ipſa nec̃ia, patet quod ꝯclõ fiet de ineẽ, vbiq igitur idẽ nobis demõſtratũ ſit. At forte nullũ auxilium rõni Ariſto. defendendę afferri intelligiq eẽ põt, imo dicimus qḋ põt defendi, nã ipſe inqt qḋ nec̃ium dupliciter dicit̃ in libro de interptatiõe, alterũ pprie, alterũ do ex ſuppõne. Et nec̃iuz ex ſuppõne duplr̃, nam alterũ dicitur nec̃iuz dum fuerit ſubtũ, ⁊ alterũ dũ fuerit pdicatum, ceu pprie dicit̃ nec̃iuz moueri ſolẽ. Et nec̃ium quãdo eſt ſubiectũ ex ſuppõne, vt Socratẽ eẽ aial, nã dũ Socrates eſt, neceſſe eſt ipſum eẽ animal, qḋ ẽt magis pprie neceſſario approximatur. Tertium do nec̃iuz eſt, ceu dicimus nec̃e eſt ſedẽtez ſedere, naz dũ eſt pdicatũ, dico. ſ. ſedere nec̃io ineſt ſedenti ſm nec̃iuz ex ſuppoſitiõe. Dicimus ergo quod maior propoſitio accepta eſt ſm ipm nec̃iuz proprie, ⁊ cõcluſio ſm nec̃ium ex ſuppõne, quod eſt duz pdicatum eſt, nã quouſq a/inerit c/ex nec̃itate eidem inerit. Et Alexander Phi interpres in quodã vno libro vult pręceptorem ſuum Soſigenem fuiſſe eiuſdem opinionis. ſ. quod Ariſto. hic concludat nec̃iam ex ſuppoſitione, naz inqt qḋ hoc velit, patet ex his quibus aliquando cõcluſio de ineẽ cõcluditur maiore exiſtente de ineẽ, ⁊ altera nec̃ia, exponit terminos Phs, aliqñ do neceſſariũ ꝯcludit̃ maiore nec̃ia exiſtẽte, ⁊ miore de ineẽ. Vnde cũ noluit ſuppeditare nobis terminos ꝯcludẽtes nec̃iũ ppe, ꝯſtat (inqt) qḋ ipſe accepit nec̃iũ ex ſuppõne.

Si aũt ęb/quidem non eſt neceſſarium b, c/do neceſſarium, non erit concluſio neceſſaria, nam ſi eſt/continget a/eorum quę ſunt b/alicui ineſſe ex neceſſitate/⁊ per primam, ⁊ p tertiam figuram, ſed hoc falſum. Contingit eniz b/tale eſſe, cui nulli accidit ineſſe a. Pręterea ⁊ ex terminis palam, qꝛ non eſt concluſio neceſſaria, vt ſi a/eſſet motus b/animal in quo autez c/homo, animal nãq homo ex neceſſitate eſt, verum mouetur animal non ex neceſſitate, neq homo.

Cũ aſſignarit ꝯiugationẽ ⁊ mixtionẽ ex maiore nec̃ia, nũc tradit eã q̃ oppoſito mõ ſe hz. ſ. eã mixtiõez q̃ hz ad minorez neceſſariũ ⁊ ad maiorẽ ipm de ineẽ. Et inqt nõ nec̃iaz ſed de ineẽ ſi eã concluſionem, nã iam dictuz eſt, qḋ hęc Ariſtoteles hic vult concluſionem ſequi maiorem, oſtendit autez hoc dupliciter, ⁊ deductione ad ipoſſibile ⁊ oſtẽſione p terminos. Etenim vſus methodi eſt

non vt eas ciſmet adaptemus, ſed rebus, ideo opponentes aſſyllogiſticos terminos ſufficiebat his ad probationem, quod ipſi nequeant congruere rebus, oſtendit igit hoc per primam figuram, ⁊ per tertiam ſupponẽdo cõcludi concluſionem neceſſariam, ⁊ eadem oſtenſiõe oſtẽdendo falſum ſequi, ⁊ ſic ipſam confutat. Nam conſtat vt ea ſuppoſitio ex qua falſum ſequitur, ꝙ erit falſa. Nã nullam veram ſuppoſitionem falſum ſequitur, oſtendit igitur falſum ſequi, ⁊ per primam ⁊ ſecundam figuram, ⁊ per primam ſic, ſi a/omni b/ſolum ineſt, ⁊ b/alicui c/ex neceſſitate. Ego dico (inquit) ꝙ a/omni c/de ineſſe ineſt. At ſi quis diceret ex neceſſitate, cõcedatur hoc et ſi nullum falſum ſequatur. Eſto vera concluſio, quod ſi inuenerimus aliquod falſum ſequi, patet quod erit ſuppoſitio falſa, quę dicit neceſſarium concludi, quare ſolum de ineſſe concluditur. Cum igitur a/omni c/ex neceſſitate ſuppoſuimus, erat quoq; b/omni c/ex neceſſitate, igitur c/alicui b/ex neceſſitate inerit. Nam conuertitur, ſi ergo a/omni c/ex neceſſitate ineſt, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate ineſt, ergo a/alicui b/ex neceſſitate inerit. Nam fit tertius modus primę figurę, ſed hoc falſum eſt. Nam ſupponebatur ſolum a/omni b/ineſſe, ⁊ omne quod ineſt, contingit nulli ineſſe, ⁊ alicui ex neceſſitate ineſſe, ceu verum eſt dicere omni corpori moueri ineſſe, ſed hoc poteſt etiam alicui neceſſario ineſſe, ceu corpori cęleſti. Rurſus dicimus omni naui ineſſe ipſum moueri, vel homini ſedere, ſiue moueantur, ſiue ſedeant, ſed etiam nulli contingit ineſſe. Si ergo talis eſt natura ipſius eſſendi, ſi ergo poneretur ex neceſſitate a/ineẽ alicui b/non poterit idem eidem nulli contingere ineſſe. Hęc nanq; erat natura ipſius de ineſſe proprię, igitur falſum ex neceſſitate a/alicui b/ineſſe, ſed falſum ſequutum eſt propter ſuppoſitiõnem dicentem a principio concludi neceſſariam concluſionem, igitur de ineſſe concludetur. Et conſidera quomodo non inquit impoſſibile eſſe a/alicui b/ex neceſſitate ineſſe, ſed falſum. Nam neq; ſi aliquod falſum, hoc illico eſt impoſſibile, ſed ſi aliquid eſt impoſſibile, hoc ſtatim eſt etiam falſum, vt etiam in ſuperioribus diximus. Neq; enim propoſuit oſtendere hoc deductiõe ad impoſſibile, quocirca oppoſitum non ſupponebat omni ineſſe, ſed ſolum oſtendere falſum dicens, quod neceſſaria concluditur concluſio. Nam neq; impoſſibile eſt in aliquo idem eidem, ⁊ de ineſſe omni ineſſe, ⁊ ex neceſſitate alicui ineſſe. Nam vt dicebam tale eſt communius ineſſe vt per terminos demonſtrauimus, igitur falſum eſt illud ex neceſſitate alicui ineſſe, ⁊ omni ſimpliciter, id eſt ſm vniuerſale ſignificatum de ipſo ineẽ, quod quidem poteſt, ⁊ alicui ex neceſſitate ineſſe, ⁊ nulli contingere ineſſe. Sic igitur oſtenditur per primam figurã, ⁊ per tertiam ſic. Nam ſi a/ex neceſſitate omni c, vt aliquis putaret, inerat autem etiã b/ex neceſſitate ipſi omni, igitur a/alicui b/ex neceſſitate inerit. Nam fit primus modus tertię figurę duabus exiſtentibus neceſſarijs cõcludens concluſionem particularem affirmatiuam neceſſariam, ⁊ ſupponebatur omni b/a/ineſſe, igitur falſum eſt a/alicui b/ex neceſſitate ineſſe. Nam contingit ⁊ in ipſo de ineſſe id quod ſumptum eſt, velut omni ⁊ nulli eidem ineſſe, igitur falſum eſt illud alicui ex neceſſitate, ſed falſum ſequutum eſt, quia ſupponebamus omni c/a/ineſſe ex neceſſitate. Sic igitur Ariſto. Item ex terminis manifeſtum eſt, ꝙ non erit concluſio neceſſaria, ceu ſi eſſet a/motus, ⁊ b/animal in quo c/homo. Nam motus omni animali ineſt de modo de ineẽ, ⁊ animal omni homini neceſſario, concluſio concluditur non neceſſaria, ſed de ineẽ. Motus enim oĩ hoĩ ineſt non neceſſario, ſz de ineẽ.

Sed ſcire opus eſt in his terminis ꝙ nõ idẽ intellexit poſſibile fieri, ⁊ de quo dixit neceſſariam concluſionẽ concluſam eẽ ex maiore neceſſaria. Nam vt hic accipiẽdo motũ maiorẽ terminũ, demõſtrauit cõẽ nõ neceſſariam, ſic ⁊ ibi ſi ſumpta fuerit eadẽ minor nõ erit neceſſaria cõcluſio, ceu a/animal, ⁊ b/homo, ⁊ c/motus, igit ſi animal homini ex neceſſitate ineſt, ⁊ homo mouetur de ineẽ, ⁊ animal neceſſario mouetur, ſed hoc eſt falſum, eſt igitur totũ inuolucrum minus recte perſpectũ, ⁊ cõſtat ad quod reſpiciens deduceret. Nam ſi acceperimus vt in predicatione c/ſub b/inuenitur vt ſpẽs ipſorum, hoc ⁊ in oĩbus ſuſpicatus eſt, ſed nõ eſt. Nã neq; hic ſub hoĩe q eſt ſpẽs motus ponit. At ordine terminorum motus eſt ſumptus ſub ipſo, ſed velut ſubiectũ. Vel igit contẽpſit, vel neceſſarium ex ſuppoſitione accepit, vt diximus iam.

¶ Conſimiliter autem ⁊ ſi priuatiuum eſſet a/b/eadem enim demonſtratio.

¶ Diximus octo hic factis vniuerſalibus coniugationibus ⁊ quatuor ſyllogiſticis, quatuorq; aſſyllogiſticis, ⁊ duos ſyllogiſticos ex ambabus affirmatiuis tradidit, nũc duo negatiuas tradidit, ⁊ inquit eandem demonſtrationẽ eẽ in his eẽ. Eſto igitur maior neceſſaria, ſi ergo a/nulli b/ex neceſſitate ineſt, ⁊ b/ex neceſſitate omni c/ineſt, igitur pars ipſius b/quę eſt c, ſed a/ſeparata eſt ab omnibus partibus ipſius b/ex neceſſitate cum ſit pars eius b, hoc igit modo ſm Ariſtotelem oſtenditur. Eadem rurſus mouet Theophraſtus contra hęc, vt ſupra. Nã vtroq; terminorum eſſet neceſſarius cum fuerit alter de ineſſe, concluſio erit de ineſſe. Et in coniugatione habente neceſſariã ad minorem ipſe Ariſtoteles etiam ſimul fatetur, ſed in habente maiorem neceſſariam liquet, quia etiam oſtenditur priuatiua per terminos. Oſtenditur autem per cõmuniores dicendo ſic. Nam quia a/nulli b/ex neceſſitate, ⁊ b/omni c/ineſſe, perſpicuum eſt. Nam ſi a/nulli b/a/ patet quod neq; c. Nam c/ſub ipſo b/ ponitur, ſed non amplius ex neceſſitate, nulli c/a, quemadmodum b, quia ipſius b/c, ſupponitur eſſe pars de ineſſe ⁊ non neceſſario. Quo igitur ad terminos nequaq; neceſſarium concluditur. Nam ſi acceperimus ſpecies inuicem contradiuiſa, ceu nigrum, album, ⁊ horum alterum faciemus maiorem terminum, ⁊ alterum medium, ⁊ deinde acceperimus tertium qđ vtriſq; diuiſim põt ineẽ ⁊ non ineẽ, ⁊ hoc faciemus minorem terminum, ceu equum, conſtat qđ altera contradiuiſarũ ſpẽrum ex neceſſitate negabit ab altera, ceu album negabitur de nigro, ⁊ cũ mediũ affirmet de vltimo inexiſtẽter, nõ ex neceſſitate primũ de vltimo negabit, ſed de ineẽ, q ſi de ineẽ de ipſo medium pdicaretur, cõſtat qđ etiam põt nõ ineẽ eidẽ, ſed medio nõ exiſtente de ineſſe ex neceſſitate contradiuiſa inerit, ſi aũt põt ineſſe ⁊ non ineẽ, patet quod quoties negaret, nõ ex neceſſitate negabitur. Nã ſi albũ nulli nigro ex neceſſitate ⁊ nigrũ oĩ equo de ineẽ. Nam ſi nigrũ omni de ineẽ, poteſt etiam

non ineſſe, nō exiſtente autem albus omnino inerit, vel aliquid intermediū. Naꝫ proꝛſus opꝫ participare altero cōtrarioꝝ, vel aliquo intermedio, ſi aūt pōt oi equo ineſſe ipm albus, pꝫ quod quādo nigrū ineſt, albus de ineē ꝛ nō neceſſario negabiē. Sꝫ notādū eſt ipm nō accepiſſe minorē terminū cui alterū aliqḋ ꝯtrarioꝝ ex neceſſitate ineſt, ceu coꝛuo nigrū cui nō ampliꝰ ſuabimꝰ minorē de ineē.

℄ In ſyllogiſmis ſꝫo qui ſunt in parte/ ſi vniuerſale eſt neceſſarium/ ꝛ concluſio erit neceſſaria, ſi autem quod ſꝫm partem / non neceſſaria/ neqꝫ priuatiua/ neqꝫ pꝛędicatiua/ exiſtente vniuerſali propoſitione.

℄ Cum aſſignaſſet quatuoꝛ ſyllogiſticas ppōnes ex duabus vlibus de aſſyllogiſticis nihil ingt. Nam per eadeꝫ oſtēdunē per quę ēt ſunt oſtēſę aſſyllogiſticę de ineē, pficiſcitur igiē ad ꝯiugationes quę fiunt ex vna vli, ꝛ altera pticulari, ꝛ ingt, qḋ eo modo q ſe habuerit maioꝛ ppō etiam ſe habebit cōcluſio. Naꝫ diximus qḋ in pma figura vult maiorē ſequi cōcluſionē in vna nečia ꝛ altera de ineē, ſed in qua altera eſt vlis, ꝛ altera particularis, proꝛſus maioꝛ eſt vlis in pma figura, ſiqdē dꝫ ſyllogiſtica eē ꝯiugatio ppter ħ ingt qḋ vlem ppōnem ꝯcluſio ſeqtur. Naꝫ idē eſt dicere rurſus ꝯcluſionē ſequi maioꝛem.

℄ Sit autem primum vniuerſale neceſſariū, ꝛ a/ omni b/ inſit ex neceſſitate, b/ ſꝫo alicui c/ ſolum inſit, neceſſe vtiqꝫ a/ alicui c/ ineſſe ex neceſſitate, nam c/ ſub b/ eſt, b/ ſꝫo omni a/ inerat ex neceſſitate.

℄ Primā rurſus ponit habētem vle neceſſarium in ppoſitione maioꝛi, ſed in minore particulare de ineſſe eſt, ꝛ ambas affirmatiuas atqꝫ eadem oſtenſione, rurſus oſtēdit neceſſarium cōcluſuꝫ. Nam ſi a/ inquit omni b/ ex neceſſitate ineſt, ꝛ b/ alicui c/ de ineſſe competit, cōcluditur quod a/ alicui c/ ex neceſſitate ineſt. Nā ſi b/ oī a/ ex neceſſitate, ꝛ c/ eſt aliqua pars ipſius b, a/ igiē alicui c/ inerit ex neceſſitate cū ſit pars ipſius b. Dicimus auteꝫ ad ħ rurſus eadem quę ēt in his ꝯiugationibus ex duabus affirmatiuis, qḋ de ineē ſub c/ eſt aliquid g, ꝛ ob id poteſt non eſſe ſub eodem, ſed a/ ipſi b/ inerat ex neceſſitate .i. ſemꝑ eiuſdem partibus exiſtentibus, quare non ex neceſſitate, ſed de ineſſe alicui b/ inerit. Sint autem termini, ſcientia, grāmatices, homo. Naꝫ ſcientia omni grāmaticę ex neceſſitate ineſt, ſed grāmatices de ineē alicui hoi ineſt, cōcluditur ſcia alicui homini ineē de modo de ineſſe.

℄ Conſimiliter autem ꝛ ſi priuatiuus eēt ſyllogiſmus, eadem enim erit demonſtratio.

℄ Rurſus ingt. ſi priuatiuū nečiuꝫ poneretē vle ſilr concluſio nečia ꝯcludeē. Nam ſi a/ nulli b/ ex neceſſitate, ꝛ b/ alicui c/ de ineē, ꝛ a/ alicui c/ ex neceſſitate nō inerit. Nam ſi a/ nulli b/ ex neceſſitate, ꝛ c/ eſt aliqḋ ipſiꝰ b, ꝛ a/ igitur alicui c/ nō inerit ex neceſſitate. Eadē rurſus dicenē ēt ad ħ, qḋ ipm ineē ꝛ nō nečiuꝫ cōcludiē, q̄ qdē dicta ēt ſunt in ꝯiugatiōe ex duabꝰ vlibus maiore negatiua. Termini aūt de ineē ꝯcludunē, vigilia/ ſomniās/ hō. Vigilatio nulli ſomniāti ex nečitate, ſomniās alicui hoi de ineē, ꝛ ſimpliciter opꝫ accipe contradictia, ꝛ aliqꝫ ponere maioꝛeꝫ terminum, aliud medium, ꝛ aliud minorem cui maioꝛ inſit non ex neceſſitate.

℄ Si ſꝫo quod eſt in parte neceſſariū ſit, non erit cōcluſio neceſſaria, nullū eniꝫ impoſſe cōcidit, quemadmodum neqꝫ in vniuerſalibus ſyllogiſmis. Conſimiliter autem ꝛ in priuatiuis. Termini/ motus/ animal/ album.

℄ Exponēs duas ppōnes hūcs maiorē .i. vleꝫ nečiam ꝛ oſtēdens nečiaꝫ cōcluſionē ſequi illam, nūc reliq̄s duas ponit .i. eas quę habent minorem particularem neceſſariam, ꝛ inquit. quod quēadmodum in vniuerſalibꝰ ſyllogiſmis qui habent minorem neceſſariā nō ꝯcludūt neceſſariā ꝯclones, ſed de ineē, ſic ēt in pticularibus coniugationibus cōcluſio eſt de ineſſe, conſtat autem quod ħ concluditur ex his quibus nullum īpoſſibile accidit ipſi concluſioni, ſed neqꝫ hic, neqꝫ in vniuerſalibus propoſitionibus, ſed neceſſariū ſequebaē. Nā ſi a/ oī b/ ineſt, ꝛ b/ alicui c/ ex neceſſitate ineſt, ꝛ a/ alicui c/ inerit, ꝛ cāꝫ apponēdo. inquit. Non eniꝫ impoſſibile accidit, quēadmodū neqꝫ in ſyllogiſmis vlibus. Nam quoties in illis accepimus minorem ex neceſſitate, ꝛ ſuppoſuimus concluſionem aliquam de ineſſe concludi nihil falſi ſequebatur, ſed ſi ſuppoſuerimus concluſionem nečiam cōcludi aliquod falſum ſequebaē, vt in illis docuimus. Vt igiē i illis ſuppoſito nečio aliquod falſum ꝯcludebaē, ꝛ ſuppoſito de ineſſe non amplius, ſic inquit, ꝛ in particularibus ſyllogiſmis ſi ſuppoſuerimus ſequi concluſionem neceſſariā falſum ſeqtur, ſed ſi de ineſſe, minime. Silr aūt ꝛ ſi priuatiuus fuerit vniuerſalis, ſed neceſſaria eſt minoꝛ, concluditur concluſio. Et hoc rurſus in terminis oñdit motus, animal, albuꝫ, motus omni animali de ineſſe competit, ꝛ animal alicui albo ex neceſſitate cigno, cōcluditur motus ineē/ cigno de ineſſe, nō tamē nečio. Similiter etiam in priuatiuo ſyllogiſmo, motus nulli albo cui album ineſt, album alicui animali ex neceſſitate, concluditur motus non omni animali ex neceſſitate, motus nulli animali de ineſſe, animal alicui albo ex neceſſitate motus alicui albo non ineſt.

℄ Sed in ſecunda figura ſi priuatiua ppoſitio eſt neceſſaria, ꝛ concluſio erit neceſſaria, ſi ſꝫo pꝛędicatiua/ non neceſſaria.

℄ Cum expleuiſſet ſermones de prima figura hic conſiderat quo modo ſe habent mixtiones in ſecunda figura quę ſunt ex ipſo de ineſſe ꝛ neceſſario, ꝛ cum propoſitiones fuerint diſſimiles figura in ſcḋa figura, vult Ariſto. concluſionem ſequi propoſitionem negatiuam, ꝛ ſi fuerit de neceſſario negatiua, erit cōcluſio neceſſaria, ꝛ ſi de ineē, concluſio quoqꝫ erit de ineſſe, quoniam igitur ſyllogiſmi in ſecunda figura perficiūtur deductione ad abſurdū in pᵃ figᵃ, ꝛ aliqñ opꝫ oīno in pᵃ figᵃ maiorē negatiuā eē, ꝛ oſtēſuꝫ eſt qḋ quomō ſe habuerit maioꝛ ppō in prima figura, ita neceſſe eſt ſe hāē ēt ꝯcluſionē, nā redacta ſecūda figura ad pmā, pꝛoꝛſus negatiua maioꝛ inueniē.

℄ Sit eni primū priuatiua neceſſaria/ ꝛ a/ nulli ꝯtingat b, ipſi ſꝫo c/ ſolū inſit, qm̄ itaqꝫ conuertiē priuatiuū, ꝛ b/ a/ nulli cōtingit, a/ ſꝫo oī ineſt c/ q̄re nulli c/ ꝯtingit b/ naꝫ c/ ſub a/ eſt.

℄ Primā mixtionē exponit, q̄ cōſtat ex maiore nečia negatiua, ꝛ minore vli affirmatiua de ineē, cōcludiē (ingt) cōcluſio nečia, nā cōuerſa negatiua fit ſcḋa modus pmę figurę, nam ſi a/ ex neceſſitate, nulli b/ ꝛ c/ omni ineſt, dico ingt, ꝙ etiam b/ ex nečitate nulli c/ inerit, nā cū a/ nulli b/ ex nečitate ineſt, ꝛ b/ nulli a/ ex nečitate inerit, ſed a/ oī c/ ineſt, fit igitur pma figura, igiē b/ nulli c/ ex nečitate, ſi a/ omni c/ ineſt, fit igitur prima figura, igitur b/ nulli c/ ex neceſſitate. Sic igitur Pħs probat, qḋ ſꝫo non concludatur neceſſariū, pꝫ ex ſubiectis terminis, vtus nulli mulieꝝ ineſt ex neceſſitate, ineſt aūt hoi cuicūqꝫ de ineē, cō

cluditur etiã nulli homini ineſſe malitia ex neceſſitate. Ineſt aũt homini de ineẽ, ↄcluditur etiã malitia nulli homini cõpetere de mõ de ineẽ, q̃nquidẽ nõ ex neceſſitate. Rurſus ſanitas, morb⁹, hõ. Nã ſanitas nulli morbo ineſt ex neceſſitate, ⁊ tãtũ de ineẽ cõpetit hoi cuicũq̧, ↄcludit etiam morbus de ineẽ nulli homini competere. Nã ſi ſanitas nulli morbo ex neceſſitate ineſt, ⁊ morbus nulli ſanitati ex neceſſitate inerit, et ſanitas cuicũq̧ homini de ineſſe competit, ⁊ morbus nulli homini ex neceſſitate, igitur. Et vniuerſaliter propoſitionibus abundare poterimus accipientes ſpecies diuiſas contra ſeſe inuicem, ⁊ alteram facientes maiorem terminum, ⁊ deinde ſumere poſſumus alterum aliquid ponẽtes ipſum minorẽ terminũ qui poſſit pticipere vtroq̧ diuiſiz nõ ex neccĩtate.

℄ Conſimiliter autem ⁊ ſi ad e/ponatur priuatiuum, ſi enim a/nulli e/contingit, ⁊ e/nulli a/ↄtinget, a/ ſ̃o oĩ ineſt b, quare nulli b/contingit c, ſit enim prima rurſus. igitur neq̧ b/ ipſi c, conuertitur enim ſimiliter. Si autem prędicatiua propoſitio eſt neceſſaria / nõ erit concluſio neceſſaria, inſit enim a/omni b/ ex neceſſitate, c/ ſ̃o nulli inſit ſolum. Conuerſo itaq̧ priuatiuo prima efficitur figura, monſtratum eſt autem in prima ꝙ non neceſſaria exiſtente priuatiua/ quę ad maius/ neq̧ concluſio eſt neceſſaria, quare neq̧ in his erit ex neceſſitate.

℄ Tradit coniugationem ex maiore vniuerſali affirmatiua de ineſſe, ⁊ minori vniuerſali negatiua neceſſaria, ⁊ oſtendit eãdem cõcludere neccĩaz per cõuerſionez minoris propoſitionis. i. negatiuę. Nam ſi a/omni b/ de ineſſe competit, ⁊ c/nulli ex neceſſitate, ⁊ c, igitur nulli a/ex neceſſitate, ⁊ c/nulli a/ex neceſſitate, ⁊ a/omni b/ de ineſſe, igitur c/nulli b/ex neceſſitate, ſed hoc non erat propoſitum oſtendere, ſed b/nulli c/ex neceſſitate, cum igit̃ vniuerſalis negatiua cõuertatur de neccĩo in ſeipſaz, ſi c/nulli b/ex neceſſitate, etiaz b/nulli c/ex neceſſitate inerit. Demõſtrabimus etiam hanc eiſdez rõnibus concludere nõ neccĩaz ſed de ineſſe per terminos p quos etiaz oñdimus priorẽ coniugationez, niſi ꝙ id quod accepimus ibi minorem terminum hic facimus maiorẽ, ceu ſanitas omni homini de ineſſe, ſed nulli morbo ex neceſſitate, concluditur ergo quod etiam homo nulli morbo de ineẽ competit cõuerſa ſimilr minore ꝓpõne ⁊ ↄcluſiõe. Nã ſi morbus nulli hoi de ineẽ, ⁊ hõ nulli morbo de ineẽ cõpetet. Si aũt pdicatiua pma eſt neccĩa, nõ erit cõcluſio neccĩa, oſtimus iã cauſam, cur in hac figura concluſio ſequat̃ priuatiuaz, cũ expoſuerit igit̃ duas ꝓpõnes quę hñt neceſſarias ad ꝓuatiuã, nũc igit̃ ecõuerſo ponit eas quę hñt neceſſariã ad pdicatiuã, ⁊ ad negatiuã ipm de ineẽ. Itez ponit in his eã q̃ habz neccĩam vniuerſale affirmatiuum ad maiorẽ, ⁊ ad minorẽ iũgit ipſum de ineſſe vniuerſale negatiuum ⁊ alteram omittit, quę habet ad maiorem negatiuum de ineſſe, ⁊ ad minorem affirmatiuum neceſſariũ. Naz eadem oſtenſio ſeruit ambabus, niſi quia alia eget duabus ↄuerſionibus, quã apponit, ⁊ alia eget vna quã ptermiſit, cõcludũt igitur vlem negatiuã de ineẽ concluſionem. Nã ſi a/omni b/ex neceſſitate, ⁊ nulli c/de ineẽ, ⁊ b/nulli c/de ineſſe competet. Nã ſi a/nulli c/de ineſſe, ⁊ c/nulli a/de ineẽ competit ꝗa conuertitur, ſed a/omni b/ ex neceſſitate, igitur c/nulli b/de ineſſe. Nam facta eſt prima figura ex maiore negatiua de ineſſe, ſed oſtenſuz eſt etiam in prima figura, ꝙ qualis fuerit maior terminus, talis ↄcludit̃ cõcluſio, igit̃ cõuerſa priuatiua ⁊ b/nulli c/ de ineſſe competet quod erat ꝓpoſitum oſtendere.

℄ Pręterea ſi concluſio eſt neceſſaria/ contingit c/alicui a/ non ineſſe ex neceſſitate, ſi enim b/nulli c/ineſt ex neceſſitate, ⁊ c/nulli b/ inerit ex neceſſitate, ipſum ſ̃o b/alicui a/ neceſſe eſt ineſſe, ſiquidem ⁊ a/omni b/ ex neceſſitate inerat, quare ⁊ c/ neceſſe eſt alicui a/non ineſſe, verum nihil vetat a/ tale acceptum fuiſſe, cui omni c/ipſum contingit ineſſe.

℄ Cũ oſtẽderit ꝓpoſitã ↄiugationẽ ↄcludere de ineſſe ⁊ nõ neẽ aꝫ cõcluſionẽ per ↄuerſionem, nũc idipm quoq̧ oſtẽdit deductiõe ad impoſſibile. Nã ſi ſuppoſuerimus (ingt) neceſſariã cõcludi cõcluſionẽ, aliquod abſurdum ſequetur ex hac ſuppoſitione, ſed abſurduz quod ſeqtur talem ſuppõnem eſt falſum, igitur falſum eſt ſupponere cõcluſionem neceſſariã. Naz ſi ꝗs diceret cõcludi b/nulli c/ex neceſſitate, ꝑfecto cõuertetur, ⁊ c/nulli b/ex neceſſitate ierit, rurſus qm̃ a/omni b/ex neceſſitate inerat, ⁊ b/ alicui a/ex neceſſitate inerit, ſi ergo c/nulli b/ex neceſſitate, ⁊ b/alicui a/ex neceſſitate, ⁊ ex duab⁹ neceſſarijs ſit cõcluſio neccĩa, ⁊ c/igitur ex neceſſitate alicui a/nõ inerit, ſz quia ſuppoſituz fuerat, a/nulli c/de ineſſe, ⁊ c/igitur nulli a/de ineſſe, ſed oſtẽſum eſt tale eẽ de ineẽ quod cum inſit alicui etiam eidem omni ⁊ nulli ineẽ poſſit, igitur põt oĩ a/ineſſe, concluditur autẽ nũc ex ſuppõne, ⁊ alicui ex neceſſitate nõ ineſſe, idem igit̃ eidẽ omni ineſt, ⁊ alicui nõ ineſt ex neceſſitate, quod abſurdum eſt, patet igit̃ quod abſurdum ſequutum eſt ex ſuppoſitione, ſi ex neceſſitate nulli c/ipſum b, veritas igitur erit ꝙ nulli inſit de ineſſe, quod oportebat oſtendere.

℄ Pręterea ⁊ terminos exponentez mõſtrare liceret, ꝙ concluſio non eſt ſimpliciter neceſſaria, ſed his exiſtentibus neceſſarijs, vt ſit a/animal b, homo, c/ ſ̃o album, ⁊ propoſitiones ſimiliter ſint accepte, contingit enim animal nulli albo ineſſe, ⁊ homo vtiq̧ nulli inerit albo, verum non ex neceſſitate, contingit enim hominem fieri album, non tamẽ quouſq̧ animal nulli inſit albo, quare his quidez exiſtentibus neceſſaria erit concluſio, ſimpliciter autem non neceſſaria.

℄ Inquit non ſolum rationibus vniuerſalibus propoſitionũ perſuadebimus, ſed etiam oſtenſione per exẽpla, quod concluſio de ineſſe concluditur, ⁊ non proprie neceſſaria, ſed ſi concluditur forſitan ex ſuppoſitione, nã hoc ſibi vult non ſimpliciter, ſed his exiſtentibus neceſſarijs. Ponit igitur terminos, animal, homo, albũ, animal omni homini ex neceſſitate, animal autem nulli albo de ineſſe, concluditur conuerſa negatiua ⁊ concluſione, quod homo nulli albo de ineſſe competit, non enim eſt ex neceſſitate, nullum album eſſe hominem, ſed ſi, forſitan ex ſuppoſitione, quouſq̧ ſuppoſitum fuerit animal nulli albo ineſſe. Sed apertior oſtenſio erit ſi motum, progreſſionem ⁊ hominem acceperimus, vel ſimpliciter aliquid vniuerſalius ⁊ particularius, ⁊ aliqd alterum, cui inſunt hęc non ex neceſſitate, nam motus omni progreſſioni ex neceſſitate, ⁊ nulli homini de ineẽ, con-

cluditur

cluditur progreſſio nulli homini de ineẽ, quare his exi‑ſtẽtibus neceſſarijs erit ɔcluſio neceſſaria, ſʒ ſimplr non neceſſaria quouſq; inquit. altera propoſitionum neceſſaria reuera erit, ⁊ altera ex ſuppoſitione, concluſio erit neceſſaria ex ſuppoſitione, ⁊ non ſimpliciter neceſſaria .i. proprie, ꝓpterea igitur ꝙ in quibus volebat concludi neceſſariũ, ex ſuppoſitione neceſſarium ⁊ non proprie dixit.

¶ Conſilr ſe habebit ⁊ in ſyllis in parte, quũ enim priuatiua ꝓpoſitio, ⁊ vliter ſit ⁊ neceſſaria, ⁊ ɔcluſio erit neceſſaria, quũ ꝟo pdicatiua ⁊ vliter ſit ⁊ neceſſaria, priuatiua autẽ ſm partẽ, non erit concluſio neceſſaria.

¶ Id eſt exiſtẽte negatiua vniuerſali, ſiue maior, ſiue minor fuerit ſequetur vniuerſalr concluſio talis, ſed ſi fuerit particularis negatiua nõ amplius. Fiũt autẽ coniugationes q̃tuor, altera ex vna particulari, ⁊ altera vli. Naʒ maiore exiſtente vniuerſali negatiua neceſſaria, ⁊ minor erit affirmatiua particularis de ineſſe, altera ex maiore negatiua de ineẽ, ⁊ minor erit neceſſaria affirmatiua, rurſus maiore exiſtente vniuerſali neccia affirmatiua, minor erit particularis negatiua de ineſſe, ſi autẽ maior de ineſſe, minor erit neceſſaria.

¶ Sit primũ priuatiua ⁊ vliter ⁊ neceſſaria, ⁊ a/nulli b/cõtingat ineſſe, alicui ꝟo c/inſit. Quoniã itaq; cõuertit priuatiuũ ⁊ b/nulli a/poſſet cõtingere ineſſe, a/ꝟo alicui c/ineſt, q̃re ex neceſſitate b/alicui c/non inerit.

¶ Primam mixtionẽ ex maiore vniuerſali negatiua neceſſaria, ⁊ minore particulari affirmatiua de ineẽ inquit. quod concludit cõcluſionẽ particularẽ negatiuã neccĩã. Nam ſit a/ingt nulli b/ex neceſſitate, ⁊ alicui c/de ineſſe, dico (ingt) qḋ a/alicui c/ex neceſſitate non inerit. Nã ſi a/ex neceſſitate nulli b/ ⁊ b/nulli a/ex neceſſitate ineſt, ſed a/alicui c/ineſt, igit̃ b/alicui c/ex neceſſitate nõ inerit, nã hoc oſtẽſum eſt in pͥma figura. Verũ hi termini cõgruẽt adaptarię poſſunt etiam hic ad oſtendendam concluſionem de ineſſe, quod quidem etiam in prima figura in hoc modo facimus.

¶ Rurſus ſit pdicatiua vliter ⁊ neceſſaria, ⁊ ponat̃ ad b/pdicatiuum, ſi itaq; a/omni b/ex neceſſitate ineſt, c/ꝟo alicui non ineſt, ꝙ itaq; non inerit b/alicui c/manifeſtuʒ, ſed nõ ex neceſſitate, iidem nãq; termini erũt ad demonſtrationem, qui ⁊ in vlibus ſyllogiſmis.

¶ Secũdam mixtionem ponit ex maiore vniuerſali affirmatiua neceſſaria, ⁊ minore particulari negatiua de ineſſe, ⁊ inquit ipſam concludere concluſionem de ineſſe, oſtenditur autem hęc coniugatio per ipſos terminos ꝑ quos etiam oſtendit illam ex maiore vniuerſali affirmatiua neceſſaria, ⁊ minore de ineſſe particulari negatiua. Nam motus omni progreſſioni ex neceſſitate ineſt ⁊ homini non omni de ineſſe concluditur, quod progreſſio alicui homini non ineſt ſolum, nam eędem congruent ⁊ adaptari poſſunt demonſtrationes, ⁊ hic, quę etiã in vniuerſalibus accepte fuerunt.

¶ Sed neq; ſi priuatiuum neceſſarium acceptum ſit in parte, eſt concluſio neceſſaria, per eoſdem nãq; terminos. Demonſtratio vno ſolo tranſumpto.

¶ Tertiam deinceps ponit mixtionẽ quę ordinat vniuerſale affirmatiuum ad maiorem de ineſſe, ⁊ ad minorem particulare negatiuum neceſſarium. Et eoſdem terminos. inquit. his etiam congruere adaptandoſq; eſſe ꝑter hoc, quia tranſmutatur ordo. Nam minorem oportet facere maiorem ⁊ maiorem terminum medium ſic, progreſſio omni homini de ineſſe, ſed motui non omni ex neceſſitate concluditur homo non omni motui de ineſſe, ⁊ non opponitur illud alicui ex neceſſitate non ineẽ, itaq; non aliquando in eiſdem terminis Nam ſemp concluſum eſt de ineſſe, quia etiaʒ illud, vel ex neceſſitate ineſt, vel non, ⁊ hoc ſimpliciter dicitur, vel ineſſe, vel non ineſſe, neq; hęc oſtenſa eſt per conuerſionem, quia nulla conuertitur ad ſeipſam Verum reliquam coniugationẽ pretermiſit quę eſt ex maiore vniuerſali negatiua de ineſſe, ⁊ minore particulari affirmatiua neceſſaria, perinde ac compertum ſiat ꝙ particularis negatiua de ineẽ concludatur concluſio per conuerſionem.

Sed in tertia figura quũ termini ſint vniuerſaliter ad mediũ ⁊ ambę propoſitiones pdicatiue, ſi vtrelibet neceſſarius exiſtat, ⁊ concluſio erit neceſſaria, ſin autem hoc pdicatiuũ, illud ꝟo priuatiuum ſit, quũ priuatiuuʒ ſit neceſſarium ⁊ concluſio erit neceſſaria, quando autem pdicatiuum non erit neceſſaria.

¶ Cum expleuiſſet ſermonem de ſecũda figura, hinc ordine dicere de tertia, ⁊ tradit coniugationes ex ambabꝰ vniuerſalibus ꝓpoſitionibus, ⁊ inquit. quod in affirmatiuis coniugationibus ex ambabus propoſitionibꝰ eiuſmodi qualis erit propoſitio habens neceſſarium, ſiue minor, ſiue maior fuerit, prorſus ſequetur concluſio hanc. Et vniuerſalr dicendũ eſt quod in coniugationibus ex ambabus affirmatiuis propoſitionibus omnino neceſſaria eſt concluſio. Et in quibus altera eſt affirmatiua, ⁊ altera negatiua, concluſio ſequetur negatiuam prorſus, ⁊ merito. Naʒ rurſus conuerſa negatiua primam figuram faciente maior inuenietur negatiua, ſed in pͥma figura ſemper concluſio ſequebatur maiorem.

¶ Sint eniʒ primuʒ a/ nbę pdicatiue propoſitiones ⁊ a/ ⁊ b/omni c/inſint, neceſſariũ ꝟo ſit a/c/quoniam igitur b/omni c, ⁊ c/alicui b/inerit eo ꝙ vle ſm partem cõuertit̃, quare ſi omni c/ineſt a/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b, neceſſarium eſt a/alicui b/ineſſe, naʒ b/ſub c/eſt. Fit igitur rurſus prima figura.

¶ Primam mixtionem tradit ex duabus vniuerſalibus affirmatiuis maiore exiſtente neceſſaria, ⁊ inquit. hanc concludere concluſionem particularem neceſſariam, et conſtat, quia in omni modo tertię figurę concludit̃ cõcluſiones particulares. Nam ſi a/inquit, omni c/ex neceſſitate, ⁊ b/eidem omni ineſt conuerſa minore ſit prima figura, Nam c/alicui b, ſi ergo a/omni c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ineſt, igitur a/alicui b/ex neceſſitate ineſt, quod eſt pars ipſius c. Nam hoc oſtenſum eſt in prima figura. Eidem termini poſſunt adaptari ad oſtendẽdaʒ ipſam de ineſſe, qui etiã ſumpti fuerũt in pͥma figura.

¶ Conſimiliter monſtrabitur ⁊ ſi b/c/eſt neceſſarium, conuertitur enim c/cum aliquo a,

quare ſi omni c/b/ex neceſſitate ineſt, ⁊ a/alicui b/inerit ex neceſſitate.

℄ Alterā ponit ex duabus affirmatiuis que habet in minori neceſſariū, ⁊ īgt ipſaz ēt ꝯcludere neciuz. Oſtendit aūt hoc ꝑ duas ꝯuerſiōes.ſ.maioris ꝓpōnis ⁊ ꝯcluſiōis. Nam ineſt b/omni c/ex neceſſitate, ſed a/omni de ineſſe, igitur a/alicui b/de ineſſe. Si ergo b/omni c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui a/ſolum ineſt patet, quod concluditur b/alicui a/ex neceſſitate. Nā hoc oſtenſuz eſt in prima figura, ſed querebamus nos ſi a/alicui b/ ⁊ hoc demōſtratuz eſt per cōuerſionem concluſionis. Nam ſi b/alicui a/ex neceſſitate, ⁊ a/alicui b/ex neceſſitate. Sed ſcitu dignum eſt cur Phs cum poſſit minorem propoſitionem ꝯuertere ⁊ facere concluſionez de ineſſe quo pacto vna eſſet tm̄ cōuerſione opus conuertit maiorem ⁊ eget duabus cōuerſionibus, vt faciat concluſionem neceſſariam. Nā quod potuit conuertere minorem propoſitionem ⁊ facere cōcluſionem de ineſſe perſpicuuz eſt. Nā ſi b/omni c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate, q̄re ſi a/omni c/ineſt, ⁊ c/alicui b/ineſt ex neceſſitate, cōcludit̄ a/alicui b/ineē, vt oſtenſuz eſt ſuperioribus. Quid igit̄ dicimus qđ ⁊ ſi potuit hoc facere, tamē ſemꝑ ſequitur concluſio. Nā ambabus exiſtētibus vlibus affirmatiuis ⁊ vtriq extremo iunctum fuerit neceſſariū potuit neceſſarium concludi, ſed ipſum de ineſſe non ſemꝑ, q̄re dōm eſt ſemꝑ ineē.

℄ Rurſuz ſit a/c/priuatiuum, b/c/vero affirmatiuum priuatiuuz autez neceſſariū. Quoniā igitur conuertitur c/cum aliquo b, a vero nulli c/ex neceſſitate, neqꝫ b/alicui inerit a/ex neceſſitate, naz b/ſub c/eſt, ſi vero ꝑdicatiuū neceſſarium nō erit ꝯcluſio neceſſaria, ſit eniz b/c/ꝑdicatiuū ⁊ neceſſarium, a/c/vero priuatiuuz ⁊ nō neceſſarium, quoniā igitur cōuertit̄ affirmatiuuz/inerit ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate, q̄re ſi a/nulli c, c/vero alicui b, a/alicui b/nō inerit/ſꝫ non ex neceſſitate, monſtratum eſt eni in prima figura/qꝛ priuatiua ꝓpoſitione non neceſſaria exñte, neqꝫ ꝯcluſio erit neceſſaria. Amplius per terminos planum fieri poſſet. Sit enim a/bonuz b/animal, c/vero equus, contingit igitur bonum nulli equo ineſſe, aīal autez neceſſe omni ineſſe, ſed nō neceſſe animal qꝑpiam non eſſe bonuz, ſi quidem cōtingit omne bonuz eſſe. Si nautez non hoc poſſibile, ſꝫ vigilare/aut dormire terminum ponēdum, omne nāqꝫ animal bonuz eſt ſuſceptiuū. Si igitur termini vniuerſalr ad medium ſunt, dictum eſt, quādo erit cōcluſio neceſſaria.

℄ Diximus in cōiugationibus ex vna negatiua ⁊ altera affirmatiua, ſi negatiua fuerit vniuerſalis eādez ſemꝑ ſequi cōcluſionez in omnibus figuris, in prima, qa negatiua proꝛſus erit maioꝛ, ⁊ vt ſe habuit maioꝛ, ita etiaz ſe habebat cōcluſio, ſed in reliquis duabus, qa cōuerſio reducit ad primam figuraz eas ⁊ maiorem negatiuā oīno faciebat. Primū igitur exponit coniugationē habētem maiorem negatiuaz neceſſariaz, ⁊ minorem vlem affirmatiuam de ineſſe. Cū igitur a/nulli c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ineſt, ſit ꝑma figura, ⁊ concludit̄ a/alicui b/ex neceſſitate nō ineſſe. Nā pars ipſius c/eſt aliquid b/cui a/nulli ineſt ex neceſſitate. Iidem termini accipi poſſunt, qe concludunt ineē ⁊ non neceſſariuz, qui etiam in prima figura a nobis accepti ſunt. (Si autem predicatiuum neceſſarium non erit cōcluſio neceſſaria.) Ex maiore vniuerſali negatiua de ineſſe, ⁊ minore vniuerſali affirmatiua neceſſaria concluditur concluſio de ineſſe. Nā ſi b/omni c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate, ſi ergo a/nulli c, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate, igitur a/alicui b/nō ineſt. Nam oſtēſum eſt in prima. Adhuc etiaz per terminos erit valde manifeſtuz. Nam ſit a/bonū ⁊ b/animal, ⁊ c/equus/bonum qdē nulli equo de ineſſe, ⁊ animal omni equo ex neceſſitate, concluditur bonum alicui animali non ineē ſolum. Nam poteſt ⁊ omne animal bonum eſſe, patet inqꝫ quod eſt bonuz naturale. Sed ſi quis (īngt) inſtet nō concedendo maiorem ꝓpoſitionem. Naz aliquod aīal ex neceſſitate eſſe non bonum patet, ceu animalia venenoſa. Sumendū igitur eſt loco boni vigilare, vel dormire. Nā vigilatio nulli equo ineſt de ineſſe, ⁊ animal omni, concluditur vigilatio alicui animali nō ineſſe ſolum, q̄re pꝫ qꝑ de ineſſe ⁊ non neceſſarium concluditur.

℄ Si vero hic quidez vniuerſalr, ille autē in ꝑte vtriſqꝫ ꝑdicatiuis exiſtētibus, ſi vle ſit neceſſarium/⁊ cōcluſio erit neceſſaria. Demōſtratio vero eadem/que ⁊ prius, cōuertit̄ enim ⁊ predicatiuum in parte. Si itaqꝫ neceſſe eſt b/omni c/ineē, a/vero ſub c/eſt, neceſſe eſt b/alicui a/ineſſe, ſed ſi b/alicui a, ⁊ a alicui b/ineſſe neceſſarium, conuertitur enim.

℄ In habētibus alteram ꝓpoſitionem vniuerſalem, ⁊ alteram particularē exiſtentibus ambabus ꝓpōnibꝰ affirmatiuis cōcluſio ſequitur vlem. Naz particularis cōuerſe reductione ad ꝑmam figuraz ſit maioꝛ vlis, ⁊ ibi concluſio ſeqbatur maiorez, pulchre igitur dictum eſt in his concluſionez ſequi vlem. Ponit autem in his ꝑmam habentem maiorez particularem affirmatiuā de ineē, ⁊ minorez vlem affirmatiuam neceſſariaz, cōcluditur ꝑ conuerſionem maioris ⁊ cōcluſionis neceſſaria cōcluſio. Sit a. īngt. alicui c/inexiſtēs, ⁊ b/omni ex neceſſitate concludit igitur a/alicui b/ex neceſſitate aliquo mō. Nā ſi a/alicui ipſius c, ⁊ c/alicui a/ineſt, igitur ſi b/omni c/ex neceſſitate ⁊ c/alicui eorum que ſunt a/ineſt cōcluditur b/alicui a/ex neceſſitate cōuertas ergo cōcluſionez habebis ꝓpoſitum. Nā ſi b/alicui a/ex neceſſitate, ⁊ a/alicui b/ex neceſſitate inerit quod opoꝛtebat oſtendere.

℄ Similiter ⁊ ſi a/c/ſit neceſſarium vniuerſaliter exiſtens, nam b/ſub c/eſt.

℄ Cum poſuerit priorez habere in minori vlez affirmatiuam neceſſariam, ⁊ in maiore particularez affirmatiuā de ineſſe, nūc econtra ponit, ⁊ rurſus neceſſariā īngt concludi concluſionez. Nā ſi a/omni c/ex neceſſitate, ⁊ b/alicui eſt ſoluz alicui c/⁊ c/alicui b/ineſt, igitur ſi a/omni c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ineſt, igitur a/alicui b/ex neceſſitate ineſt. Nam oſtenſum eſt iam prius.

℄ Si vero qđ in parte neceſſarium eſt, nō erit cōcluſio neceſſaria, ſit enim b/c/in parte ⁊ neceſſariuz, a/vero omni c/ineſſe/nō tamē ex neceſſitate, cōuerſo igitur b/c/prima efficitur figura, ⁊ vlis quidez ꝓpoſitio nō neceſſaria, que

autem

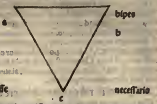
autem in parte neceſſaria, ſed quum ita ſe habeant ꝓpoſitiones/non erat concluſio neceſſaria, quare neq; in his. Amplius ⁊ ex terminis manifeſtum, ſit a/vigilatio b/bipes, in quo autem c/animal, b/igitur alicui c/neceſſe eſt ineſſe, a/vero ipſi c/contingit, ⁊ a/ipſi b/ non neceſſarium, non enim neceſſe bipes aliquod non dormire aut vigilare.

℄ Cum poſuerit priorẽ in ipſo vli neceſſario, ſiue maior fuerit vlis, ſiue minor ⁊ oſtẽderit neceſſarium eſſe id qḋ ↄcludit, nunc ecõtra facit. Nã ſupponit alias duas ꝓpoſitiones ex duabus rurſus affirmationibus, altera vli de ineſſe, ⁊ altera particulari neceſſaria. Et inqt rurſus ↄcluſionẽ ſequi vniuerſalẽ, ſiue maior, ſiue minor fuerit. Itẽ; rurſus oſtẽdit eã quę hʒ de ineſſe ad maiorẽ ꝓpter vnaʒ minorẽ cõuerſionẽ hoc mõ. Si b/alicui c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate. Si ergo ſupponit̃ a/omni c/ineſſe, ⁊ c/per conuerſionẽ ex neceſſitate alicui b, ⁊ a/igit̃ alicui b/inerit ſolũ. Naʒ hoc oſtẽſum eſt in prima figura. Item oſtẽdit p terminos idẽ. Nam accipit maiorẽ terminũ vigilantẽ, ⁊ mediũ aial, ⁊ minorẽ bipedẽ. Nam vigilatio oĩ animali cõpetit de ineſſe, ⁊ bipes alicui ex neceſſitate, cõcluditur etiam vigilatio alicui bipedi de ineſſe.

℄ Conſimiliter ⁊ per eoſdẽ terminos mõſtrabitur, ⁊ ſi a/c/ſit in parte ⁊ neceſſarium.

℄ Hęc oſtẽdit̃ dico. ſ. ea quę habet maiorẽ particularem neceſſariã ⁊ per duas ↄuerſiones, vt iaʒ diximus. ſ. maioris ⁊ cõcluſionis. Nam ſi a/alicui c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui a/ex neceſſitate, ſi ergo ſupponitur b/omni c/ineſſe, ⁊ c/per cõuerſionẽ, alicui a/ex neceſſitate ineſt, certe concluditur b/alicui a/ineſſe ſolũ. Nam hoc oſtẽſum eſt etiã per eoſdẽ terminos dũtaxat ordine ipſoꝝ variato. Nam quẽ terminũ ibi accipiebamus minorẽ, hic maioreʒ facimus, ceu bipes. Nã bipes alicui aiali ex neceſſitate, ⁊ vigilatio omni de ineſſe, cõcluditur etiam per dictas duas conuerſiones bipes alicui vigilationi de ineſſe cõpetit.

Vigilatio quia de ineſſe.

℄ Si vero hic quidem prędicatiuus, ille autẽ priuatiuus terminoꝝ, quando vniuerſale priuatiuum ſit ⁊ neceſſariũ/⁊ concluſio erit neceſſaria, ſi eniʒ a/c/nulli contingit, b/vero alicui c/ineſt, a/alicui b/neceſſe non ineſſe.

℄ Maiore exiſtẽte vli negatiua neceſſaria, ⁊ minore particulari affirmatiua de ineſſe, cõcludit̃ particularis negatiua cõcluſio neceſſaria, nam ſi b/alicui c/ineſt, ⁊ c/alicui b/ineſt. Cum igitur a/nulli c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui b/ineſt, cõcludit̃ a/non omni b/ex neceſſitate. Nã oſtenſuʒ eſt hoc in pma figura. Vnde eoſdẽ hic etiã ſumemus terminos ad demõſtrandũ neceſſariã concluſionem, quos ſane in prima etiã figura cõplexi ſumus. Et vigilatio ſomniuʒ, hõ, nam vigilatio nulli ſomniãti ex neceſſitate. Somniãs alicui homini de ineſſe, concluditur vigilatio nõ omni homini ex neceſſitate.

℄ Quñ aũt affirmatiuũ neceſſariũ poſitum ſit vlr exiſtens, aut in parte, aut priuatiuum ſm partem, non erit concluſio neceſſaria.

℄ Cum quatuor factę ſint ſyllogiſticę coniugationes, altera exiſtẽte propoſitionũ negatiua, ⁊ altera affirmatiua, atq; vli ⁊ particulari, naʒ maiore exiſtẽte vli ⁊ negatiua, ac minore particulari affirmatiua, fiunt duę coniugationes, vna qdẽ ex maiore neceſſaria, ⁊ ex minore de ineſſe. Scda ex maiore de ineſſe, ⁊ minori neceſſaria, rurſus maiore particulari exiſtẽte negatiua, ⁊ minore vli affirmatiua, fiunt alię duę, vel maiore rurſus exiſtẽte neceſſaria, ⁊ minori de ineſſe, vel ecõtra maiori de ineſſe, ⁊ minore neceſſaria. Alię vero quatuor fiunt hñtes maiorẽ affirmatiuã, vel particularem, vel vlem, q̃ aſſyllogiſticę ſunt. His igit̃ quatuor ſyllogiſticis exñtibus vnã tradens ex maiore vli negatiua neceſſaria, ⁊ minore particulari affirmatiua de ineſſe, ⁊ oſtẽdens hanc neceſſariã cõcludere cõcluſionẽ per ↄuerſionẽ minoris ꝓpoſitionis, nunc reliquas tres per eoſdeʒ tradit, ⁊ oſtẽdit ipſas cõcludere cõcluſionẽ de ineſſe, nam qꝛ dicit, qñ aũt affirmatiuũ neceſſariuʒ poſituʒ fuerit vlẽ, vel in parte duas ſignificat cõiugationes, aliaʒ ex maiore particulari negatiua de ineſſe, ⁊ alteram minore vli affirmatiua neceſſaria, aliã quoq; ex maiore vli negatiua de ineſſe, ⁊ minore particulari affirmatiua neceſſaria. Sed qꝛ dicit vel priuatiuuʒ ſubintellecto. ſ. particulari neceſſario ſignificat reliquã coniugationẽ ex maiore particulari negatiua neceſſaria, ⁊ minore vli affirmatiua de ineſſe. Has igit̃ inquit tres ineſſe ſignat.

℄ Sed alia quidem eadem/quę ⁊ in prioribus/diccemus.

℄ Inquit alia p quę oſtendẽdo demõſtramus alias etiaʒ cõiugationes dico. ſ per cõuerſionẽ. Verum ſcire opʒ qꝫ nõ inquit de tribus his, nã neq; tres per ↄuerſiones oſtẽdunt̃, ſed de vna ſola hñte maiorem vlem negatiuam de ineſſe, ⁊ minorẽ particularẽ affirmatiuã neceſſariã. Nam hęc particulari affirmatiua ↄuerſa minore ⁊ neceſſaria. ſ. reducit̃ in quartũ modũ pmę figurę. Sit eniʒ a/nulli c/de ineſſe, ⁊ b/alicui c/ex neceſſitate, cõcludit̃ qꝫ a/non omni b/de ineſſe. Nam cum ↄuertat̃ particulare affirmatiuũ neceſſariũ, erit ex neceſſitate c/alicui b/qꝛ ig. t̃ a/nulli c/de ineſſe, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate, igit̃ a/non omni b/ineſt. Nam ſit quartus modus pmę figurę. Sic igit̃ ipſa p cõuerſionẽ oſtendit̃, ſed alię duę nõ pñt per conuerſioneʒ oſtendi, quia minor eſt in vtriſq; affirmatiuis. nam ſi ipſam conuerterimus ad particularem cõuertitur ⁊ aſſyllogiſticã demõſtrabit coniugationẽ, ſed neq; maior poteſt conuerti cum ſit particularis negatiua.

℄ Termini vero qñ ſit vlẽ prędicatiuũ neceſſariũ/vigilatio/aial/homo, medius homo.

℄ Aliam ex minore vli affirmatiua neceſſaria, ⁊ maiore particulari negatiua de ineſſe p terminos pſuadet̃ ⁊ oſtẽditur. Vigilatio nõ omni homini inſit, animal omni homini inſit ex neceſſitate, concluditur vigilatio non omni animali de ineſſe.

℄ Quñ aũt in parte pdicatiuũ ſit neceſſariũ/vigilatio/aial/albũ, neceſſe nãq; eſt aial alicui albo ineſſe, vigilatio autẽ cõtingat nulli/⁊ non neceſſe alicui aiali non ineſſe vigilationeʒ, ſed qñ priuatiuũ in parte exiſtẽs/neceſſarium ſit/

bipes/motum/animal,animal medium.

¶ Hi ſunt termini electiue ꝯiugationis ex maiore vli negatiua de ineſſe, ⁊ minore particulari affirmatiua neceſſaria. Hęc enī oſtēſa eſt per cōuerſionē particularē negatiuā de ineſſe cōcludere cōcluſionē. Sed oſtēdit̄ ēt ꝑ terminos ſic, vigilatio nulli albo de ineſſe, aīal alicui albo de neceſſario, cōcludit̄ vigilatio non oī aīali de ineſſe ⁊ non neceſſario. ¶ Quādo autē priuatiuū in neceſſarius exiſtit,bipes,motū,aīal,mediū animal. Pec hęc quoqꝫ reliquā triū coniugationū concludentiuꝫ de ineſſe tradit quę eſt ex maiore particulari negatiua neceſſaria, ⁊ minore vli affirmatiua de ineſſe. Demōſtrat aūt per terminorū appoſitionē concluſionē, bipes non omni aīali ex neceſſitate, motū omni aīali de ineſſe, cōcludit̄ etiā bipes non omni moto de ineſſe. Sed ſcire opꝫ quidā vetuſtiores libri hīt mediū ipſuꝫ bipes. Sed dicunt hanc ſcripturam eſſe errorē, qm̄quidē nō cōcludet̄ per hos terminos medio accepto bipede ineſſe cōcluſionē, ſed neceſſariaꝫ vt ex ꝑdictis pꝫ, qḋ ſcḋo non bipes ponat̄ mediū, ſed aīal poteſt ex his quibus mētionē fecit prius de bipede, ⁊ poſterius de aīali. Nā tertię figurę mos hꝫ ponere medium poſterius ⁊ nūc animal poſterius poſuit.

¶ Planum itaqꝫ ꝙ inexiſtēdi ſylls nō eſt/niſi vtręqꝫ ſint ꝓpoſitiones inexiſtētes, ſed neceſſarij/eſt ⁊ quum altera ſolū ſit neceſſaria.

¶ Videt̄ Ariſt. hanc cōcluſionē inducere de tribus figuris ꝑdictis. Sed hoc exiſtimandū non eſt, quippe Phs in abſurda incideret dicendo ꝙ planū eſt ex dictis, quod ſi ambę ꝓpōnes non fuerint de ineſſe, nō cōcludit̄ concluſio de ineſſe. Nā demonſtrauit in prima ⁊ ſcḋa figura qḋ ſi maior ſola de ineſſe fuerit vlis negatiua, cōcluſio concludet̄ de ineſſe, opꝫ igit̄ dicere ꝙ hęc cōcluſio nō eſt de tribus dictis figuris, ſed ſolū de tertia. Sed videbitur hic ſermo neqꝫ de tertia figura verus eſſe. Nā oſtēſum eſt in hac etiā, qḋ vna ſola ꝓpōne exiſtēte de ineſſe, ſit cōcluſio de ineſſe. Dicendū eſt igit̄ ꝙ hęc cōcluſio dicta eſt de tota tertia figura ⁊ quatuor coniugationibus ex ambabus vlibus ꝓpōnibus. Nā in his demōſtrauit ꝙ tres ſunt ex his cōiugationes neceſſariā cōcludentes ꝯcluſionē, quauis neceſſaria ꝓpōne ſumpta, ſiue ſit maior, ſiue minor. Vnde veluti nunc ꝯcludēs quę cōſecūtur ad oſtenſionē ſuā hęc inquit, qḋ nō vt in his cōiugationibus verū erat ſimplr̄ dicere qḋ quauis ꝓpōne neceſſaria exiſtēte, prorſus neceſſaria ꝯcludit̄ cōcluſio, ſic etiā in his quę concludūt de ineſſe verū eſt ſimplr̄ dicere ꝙ de ineſſe omnino concluditur cōcluſio, ſed ambabus exiſtētibus de ineſſe, prorſus de ineſſe ſit concluſio, ſed ex vna de ineſſe non omnino concluditur concluſio de ineſſe.

¶ In vtriſqꝫ ſcḋo ⁊ quum prędicatiui ⁊ quuꝫ priuatiui ſyllogiſmi ſint/neceſſe alterā ꝓpoſitionē conſimilem eſſe concluſioni, dico aūt ſi inexiſtis inexiſtētē/ſi neceſſaria/neceſſariā, quare ⁊ hoc manifeſtū/ꝙ nō poterit ꝯcluſio aut neceſſaria/aut inexiſtens eſſe/niſi accipiatur neceſſaria/aut inexiſtens propoſitio.

¶ In vtriſqꝫ inquit dictis modis .ſ. de ineſſe ⁊ neceſſario affirmatiuis vel negatiuis exiſtētibus ꝯcluſionibus, vel neceſſarijs, vel de ineſſe, neceſſe eſt vt vna ꝓpō ſit ſſlis concluſioni, ⁊ ſi concluſio fuerit de ineſſe, neceſſe eſt vt vna propoſitio prorſus ſit de ineſſe, ſi autem neceſſaria ⁊ vna propoſitio neceſſaria.

¶ De neceſſario itaqꝫ quomodo ſit, ⁊ quam habet ad inexiſtens differentiam/dictum eſt quaſi ſufficienter.

¶ Inquit qḋ ex duabus neceſſarijs ꝯcluſio ſit neceſſaria, ⁊ qḋ ſi ſola etiā fuerit maior neceſſaria, rurſus ſit concluſio neceſſaria, ⁊ qḋ ſimilr̄ exiſtētibus ſiunt neceſſarię cōplicationes ſyllogiſticę, ⁊ qḋ neceſſarium eo qḋ ſemper eſt, differt ab ipſo de ineſſe.

MIXTIONES DE CONTINGENTI. C.VII.

De contingēti ſcḋo poſt hęc dicamus quādo ⁊ quomodo, ⁊ per quę erit ſyllogiſmus.

¶ Cuꝫ diſſeruiſſet de mixtione ꝓpoſitionū de ineſſe ⁊ neceſſarijs, quonā pacto hę ſm̄ ſe ⁊ quō inuicem ſe habeāt cōplicite, nunc deinceps de mixtione contingēti efficit ſermonez, ſed priuſqꝫ nobis afferat ſermonē de ꝓpoſitionibus cōtingentibus, tradit nōnullas contēplationes de ipſo cōtingenti, ⁊ primo quid eſt vlr̄ contingens, deinde tradit cōnē de cōuerſionibus ꝯtingētis. Equidē dicebamus qḋ cōuerſionuꝫ alia eſt ſimplex, alia ex tranſpoſitione, ⁊ alia cōtingens, docet igit̄ nos hic de cōtingēti cōuerſione, q2 etiā vlr̄ de cōtingenti ſermo eſt, quales ſunt ꝓpōnes quę inuicem conuertunt̄, ⁊ tertio in his tradit diuiſionē contingētis quot modis dr̄, qḋ etiaꝫ fecit in libro de interꝑtatione, poſt qḋ deinde docet quō ſe hīc ꝓpōnes ꝯtingentis, ⁊ quę aliqbus cōplicite faciūt aliquas ſyllogiſticas cōiugationes, deinde miſcet eas cū ipſo de ineſſe ⁊ neceſſario, ⁊ poſt hęc docet ſimplicē conuerſionem de contingēti. Significat aūt hoc ⁊ per quę, vt ēt alias dictū eſt, ſyllogiſticū fieri ad minimū ex duabus ꝓpōnibus, ⁊ ꝑpter illud (⁊ quō) ordinē terminoꝝ, quod opꝫ mediuꝫ vel de alio pṙdicari ⁊ alteri ſubijci, vel ambobus ſubijci, vel de vtriſqꝫ prędicari. Et ꝑ illud (quando) indicauit qḋ quouis modo complicitę ꝓpoſitiones efficiunt ſyllogiſmum.

¶ Dico autem contingere ⁊ cōtingens, quod quum non ſit neceſſarium, ſi ponatur ineſſe, nihil erit propter hoc impoſſibile.

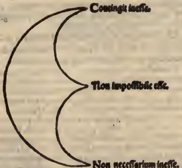
¶ Definit per hoc contingens ⁊ inquit illud non eſſe ex neceſſitate eius inexiſtentiā, qḋ ſi quis ſm̄ ſuppoſitionez illud ꝙ nondū exit ad actum velut exiiſſe poneret, nullū impoſſibile ſequitur ex ſuppoſitione illius, ceu cōtingēs eſt Socratem de nocte comedere, ſi ſupponamus ipſum de nocte comedere, nulluꝫ impoſſibile ſeqtur ex hac ſuppoſitione ⁊ ſi falſa. Dictum eſt igitur quod impoſſibile omnino eſt etiā falſum ceu hominem eſſe alatum, ſed falſum non eſt omnino impoſſibile.

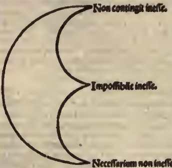
¶ Nāqꝫ neceſſariū ęquoce cōtingere dicim⁹.

¶ Cuꝫ in libro de interꝑtatione ordinauerit contingens cum neceſſario, hic autē inquit ꝙ contingens eſt, quo nō exiſtēte neceſſario. Propter hoc igit̄ inquit neceſſarium ęquiuoce eſſe dictū ⁊ de contingenti, ⁊ de proprio neceſſario, ⁊ in alijs modis.

¶ Q2 aūt hoc eſt cōtingēs/manifeſtuꝫ ⁊ ex negationibus ⁊ affirmationibus oppoſitis.

¶ Traditū ſermonez de contingēti vult ꝑſuadere ꝙ pulchre recteqꝫ tradidit dicēdo quo nō exiſtente neceſſario, ⁊ quo poſito ineſſe nullum impoſſibile accidit, facit fidē de hoc per oppoſita. Hanc igitur contingentis affirmationē oſtendens negationē impoſſibilis ſequi ⁊ illaꝫ neceſſarij. Similiter etiam negationem eas ſequi quę ſunt his oppoſitę, vt deinceps ponuntur in deſcriptione.

¶ Nam nō cōtingit ineſſe/ ⁊ impoſſibile ineſſe ⁊ neceſſe non ineſſe, aut eadē ſunt, aut ꝯſequētia ſeinuicē, quare ⁊ oppoſita cōtingit ineſſe/ ⁊ non impoſſibile ineſſe, ⁊ non neceſſe nō ineſſe, aut eadē ſunt, aut cōſequētia ſeinuicem.

¶ Si ergo ex hoc cōtingit ineſſe ſequitur illud nō neceſſe non ineſſe, pulchre igit̄ dictū eſt, quo non exiſtēte neceſſario, ⁊ rurſus ſi huic contingit ineſſe ſequitur non impoſſe ineſſe, pulchre igit̄ dictū eſt quo poſito cōtingētie, nullū impoſſe ſequitur. Nam qđ cōtingit eſſe, hoc eſt oſtēſum nō impoſſe eſſe. Hę autē ꝓpoſitiones vel eędē ſunt, vel mutuo ſe conſequūtur. Eędē enim ſunt ſignificato quippe q̄ ſimul verificētur, ⁊ ſeſe mutuo ꝯſequūtur cū proxius nō ſint eędē. Nam differūt iuxta prolationem vocis.

¶ De omni enim affirmatio aut negatio erit, igitur contingens non neceſſarium ⁊ non neceſſarium contingens.

¶ Cum pluſuaſiſſet ea ac oſtēdiſſet quę ſunt de illatione ꝓpoſitionū expoſitaꝝ viſus eſt ſimul dignitate ꝯdictionis. Nam q̄ ꝯtingit pulchre diximus ſequi vel ęquiualere has ſibi ſe ꝓpōnes, patet ex quibus de oī re neceſſe eſt vel affirmationē vel negationē eſſe verā cum fuerint oppoſitę ꝯdictorię. Nā hoc cōtingere ineſſe oīno neceſſe eſt vel neceſſariū non ineē ſimul verificari, vel non neciūꝫ non ineē. Si ergo inquit idē cōtingere ineē, ⁊ neceſſariuꝫ non ineē falſum eſt dicere, igit̄ verū erit oppoſitū illud. ſ. alteri alij ineſſe, dico. ſ. cōtingere ineſſe nō neceſſe nō ineſſe. Silr̄ dē de impoſſi. Nam ſi cōtingere ineē non pōt ſimul verificari impoſſe ineſſe, patet qđ oppoſitum ꝯdictorię ſimul verificabit̄ illud non impoſſe ineſſe. Nam nō cōtingit ineſſe hoc non eſt impoſſe ineē. Si ergo contingēti neceſſe eſt neciū vel non neceſſariū ineē, ⁊ nō poteſt neceſſarium ineſſe. Nam hoc modo idē erit contingēs ſimul ⁊ neceſſariū, igit̄ non neciūꝫ inerit. Pulchre igit̄ dictuꝫ eſt, qđ cōtingēs illud eſt, quo nō exiſtēte neceſſario. Et rurſus ſi neceſſe eſt cōtingēs vel impoſſe eē vel non impoſſe, ſed impoſſe non eſt. Nam quo pacto fieri pōt, vt ſimul ſit cōtingens ⁊ impoſſibile. Pulchre igitur ac bene dictum eſt, quo poſito ineſſe nullum impoſſibile accidit.

¶ Accidit autēꝫ omnes quę ſm̄ cōtingēs ſunt propoſitiones conuerti inter ſe.

¶ De conuerſione cōtingētis hinc ſermonē facit. Nā cōuerſio (vt dictū eſt) ꝯtingens eſt quę eundē ordinē terminoꝝ ſeruat, ⁊ ſolā qualitatē mutat. Inquit igit̄ qđ ꝓpoſitiones cōuertunt̄ ꝯtingentis inter ſe, vlēs quidē affirmatiuę ad vlēs negatiuas, ⁊ particulares affirmatiuę ad particulares negatiuas, ſed non amplius vlēs cōuertunt̄ ad particulares, ⁊ hoc merito. Nam ſi cōtingēs eſt illud qđ poteſt eodē modo eē ⁊ nō eē, patet qđ de quibus eſt affirmationē afferere, ⁊ de eiſdem eſt negationē dicere. Nam ſi ꝯtingit oēm hominē moueri, cōtingit etiā nullū hominē moueri. Et ſi aliquē cōtingit non moueri, ⁊ aliquē contingit moueri, ſꝫ vlēs minime ſequi particulares pꝫ, cōſtat itaqꝫ qđ oppoſito mō ſe hñt ſm̄ qualitatē. Nā neqꝫ ſi aliquē contingit nō eē album, dici poteſt qđ etiā cōtingit omnē eē album. Nam ſi aliquē cōtingit non opus eſt, vt oēs contingat eſſe, ceu ꝯtingētē. Verum quāuis vlēs nequeāt cōuerti ad particulares, tñ particulares poſſunt ad vlēs conuerti. Nam ſi cōtingit oēm hominē moueri, contingit aliquē non moueri, ⁊ hoc qr̄ vlr̄ accidit. Nam quia nullum cōtingit moueri, hęc autē conuertit̄ ad vlēꝫ affirmatiuā, ꝓpter hoc etiam aliquem non moueri cōtingit. Non particulare ſequitur vniuerſale.

¶ Dico autem non affirmatiuas cum negatiuis, ſed quęcūqꝫ affirmatiuam habēt figuraꝫ ſm̄ oppoſitionē, vt contingere ineſſe cum eo qđ eſt cōtingere non ineſſe, ⁊ omni contingere cuꝫ eo qđ eſt nulli contingere, ⁊ non omni ⁊ alicui cum eo/qđ eſt/alicui non.

¶ Q̄m dixit oēs ꝓpōnes contingētis cōuerti. Hic notat qđ dicit negationes cōuerti cū affirmationibus nō negatiuas ſm̄ figurā dicens, ceu cōtingit oī, non cōtingit omni. Nam hę inuicē pugnant, ſed ꝯtingit quot habent figuraꝫ affirmatiuā, ⁊ vim negationis, ceu cōtingit omni huic cōtingit nulli, ⁊ hęc cōtingit alicui huic cōtingit non omni, quę (inquit) ſm̄ oppoſitionē eſſe, ⁊ non eē ordinatę ſunt, nam cōtingit eē, ordinat̄ ſm̄ eē, ⁊ cōtingit non eē ſm̄ nō eē. Verum primo ponit eas quę ſunt inter ſe indeterminatę, deinde definitas ſm̄ ipſum vlē. Ponit quoqꝫ oppoſitā huic oī, illaꝫ nulli, ⁊ non omni, qr̄ vt ſpecies dicimus opponi. Equidēꝫ particulares ad vlēs poſſunt conuerti, ſꝫ vniuerſales minime ad particulares, quocirca illud alicui opponitur ſolum non alicui.

¶ Eodem autē modo ⁊ in alijs. Q̄m enim cōtingens non eſt neceſſariū, non neceſſariū vero cōtingit non ineſſe planū ꝙ ſi ꝯtingit a/ineſſe b/cōtingit ⁊ nō ineſſe, ⁊ ſi oī cōtingit ineē, ⁊ oī cōtingit nō ineſſe. Conſimiliter aūt ⁊ in affirmationibus in parte, nāqꝫ eadē demōſtratio.

¶ Cum dixerit ꝓpõnes cõtingẽtis conuerti inter ſe.ſ.illã omnis,cũ illa nullus, ⁊ eã aliquis cũ illa non ois,idipſuʒ per hęc probat per nãm cõtingẽtis. nam ſi hoc eſt(inqt) cõtingens qđ quibus ineſt,nõ ex neceſſitate ineſt,ſed po teſt eiſdeʒ non ineſſe, merito dicimus ꝙ de quibus dici mus affirmationẽ,de eiſdẽ vi ꝑ etiã dicere eiuſ negatio nẽ. naʒ ſi contingẽter omnes homines mouẽtur,ipſimet etiã non mouebũtur contingẽter, pulchre igiť iam dictũ eſt ꝓpoſitiones contingentis conuerti inter ſe.

¶ Verũ tales ꝓpões affirmatiuę ſunt ⁊ non priuatiuę,cõtingit eniʒ ad ſimilitudinẽ ipſius eſſe ordinať,quẽadmodũ dictuʒ eſt prius.

¶ Quod quidẽ ſuperius dixit qđ ꝯuertũtur inter ſe non negatiuę cũ affirmatiuis,ſed quę hñt affirmatiuã figurã, hoc etiã nunc inquit,nam vt inqt in ꝓpõnibus ex tertio adiecto p̄dicato qñ ſolũ fiebãt negatiuę ꝓpoſitiones qñ negatio cõſtruebať ipſi eſt,ita inquit ⁊ in his cum modo dũtaxat mõ copolata negatione ſit negatio, ⁊ aliter nul lo modo. Si ergo in contingẽti non eſſe ⁊ cęteris eiuſmo di manet modus integer ſine negatione,patet qđ affirma tiuę ſunt in hac figura,vt ſępe dictum eſt.

¶ Determinatis ṽo his rurſum dicimus ꝙ contingere ſᵐ binos dicitur modos.

¶ Cũ dixerit quę ſit natura cõtingẽtis, ⁊ qđ ꝓpoſitiones eiuſdẽ ꝯuertonť, nunc inquit quot modis diciť, ⁊ in qui bus ꝓprie eſt ꝯtingẽre,dupľr igiť(inquit)diciť, vel enim definitũ eſt,vel indefinitũ,⁊ inquit definitũ eẽ,ceu id qđ plerũq; ſit circa qđ natura ⁊ ars verſať,dico.ſ.ſępius fie ri gnque digi os ꝙ nõ fieri totidẽ,⁊ medicũ ſanare ꝙ ſe cus Indefinitũ aũt inquit qđ ęqualiter vel raro euenit, il lud quidẽ ęquale circa qđ pręelectio verſať,ceu ambulã dum vel non ambulandũ eẽ,⁊ id genus. Vocauit autem ipſum indefinitũ,qꝛ pñt talis ęqualiter eẽ ⁊ non eẽ,ſed il lud raro vř magis ad non eẽ ꝙ ad eẽ tendere,quo igitur modo vocat ipſuʒ indefinitũ: Dicimus qꝛ ipſe dixit in definitũ ſᵐ eẽ,quãdoquidẽ eius inexiſtentia non ſit de finita ceu illius exiſtẽtis quod plerũq; eſt cõtingens. Et adducit vniuſcuiuſq; exemplum.

¶ Vnum eo ꝙ vtplurimũ fit ⁊ deficit neceſſarium/vt caneſcere hominem vel augeri aut minui,aut penitus qđ aptum natũ eſt eſſe.

¶ Deficit plerunq; natura ⁊ ars, nam haud ſemꝑ natura ꝓpriũ ſcopũ attingit,neq; ars propriã mãm,ſed ẽt natu ra cũ erret diuerſa efficit. Et artifex cũ a ſua intẽtione ab errat Contingiť in his defectus fieri,ob id ab ipſis neceſ ſariũ auferreť,naʒ neq; prorſus in ſenectute caneſcit ho mo,neq; medicus curat, neq; prorſus aliqđ aliũ dico, ſcilicet ea quę verſanť in generatione ⁊ corruptiõe, neqʒ quicq; artifici aliũ hʒ neceſſarium,ſed velut plerũq;.

¶ Hoc enim nõ cõtinuũ quidẽ hʒ neceſſariũ: ꝓpterea ꝙ nõ ſemꝑ eſt hõ:atqui dum hõ ſit, aut ex neceſſitate aut vtplurimũ eſt. Aliuʒ/ipſuʒ infinitũ:qđ ⁊ ſic ⁊ non ſic poſſibile.

¶ Cãm per hęc aſſignat cur contingẽs plerũq; nõ habet neceſſiuʒ. Et inquit duas eſſe cãs vnã quidẽ ex ſubie cto,alterã ṽo ex prędicato,⁊ hęc ẽ ex ſubiecto, nã ſuapte natura hõ hʒ vt in ſenectute caneſcat,ſed accidit hoc ple rũq; non fieri,ꝓpterea quia hõ anteq̃ veniat ad ſenectu tẽ moriať,vel rurſus aptus eſt homo circa annuʒ vigeſi mum emittere barbã, ⁊ accidit priuſq̃ attingat annuʒ vi geſimũ ⁊ moriať. Hęc itaq; eſt vna cauſa ex ſubiecto vt cõtingens deficiat qđ vt in pluribus eſt,altera eſt ex par te prędicati,nam ſępe homo peruenit ad ſenectuteʒ, ⁊ ca nũ non facit,vel ad annũ peruenit vigeſimũ, ⁊ non ger minauit barbam, ⁊ quęcũq; huiuſmodi.

¶ Vt ambulare aial/aut ambulante terrę motũ fieri aut oino qđ a fortuna fit:nil enim magis ſic aptum eſt natum/ꝙ in contrarium.

¶ Cum dixerit aliũ eẽ modũ contingẽtis indefiniti,quia (vt diximus)vno noie indefiniti vocat cõtingẽs ęquali ter,⁊ raro exẽpla vniuſcuiuſq; apponit, ⁊ p̄mo illius ęq liter,ceu aial ambulare.nã hoc ęqualiter põt eẽ ⁊ non eẽ, ⁊ exẽplũ illius raro,ceu ambulante aliquo fieri terrę mo tum,nam hoc raro ⁊ in minus accidit, qđ cõi verbo indi cans ſubiũxit,vel prorſus a fortuna ⁊ in minus. Equidẽ a fortuna ſunt hęc ceu qñ aliqs accederet aliquo ad aliqđ fodiendũ plerũq; inueniet eũ quẽ cupiebat, vel eũ q iniuria ⁊ hereditatẽ ſubſtantiã q; abſtulit philoſophari, vel fodiẽtem inuenire theſaurũ, ⁊ id genus,cum inducit,cer te non magis ſic aptuʒ eſt,ꝙ in contrariũ, hęc non referę ad minus,ſed ad ęqualr cõtingens opʒ intelligere.

¶ Conuertitur itaq; ſᵐ oppoſitas ꝓpoſitiones vtrũq; contingentium:non eodem tamẽ modo: ſed qđ aptum natum eſt eſſe cum eo/ quod eſt/non ex neceſſitate ineſſe:ſic enim cõtingit non caneſcere hominẽ: ipſum ṽo infinitũ cum eo/qđ eſt nihil magis ſic/ꝙ illo modo ſe habere aut habitum ire.

¶ Et ſi ſᵐ oĩa ſignificata dicať eẽ contingẽs, ceu contingẽs vt in pluribus,cõtingens ęqualiter, ⁊ illud in minus, tñ vnũquodq; horũ ſiľr habebit cõuerſiones. Differũt aũt ab eo qđ eſt aptũ eẽ inquit, ideſt vt in pluribus per hoc qđ illud magis indicat affirmationẽ ꝙ negationẽ, ſʒ in ipſo cõtingenti ęqualiter nõ magis negatio ꝙ affirmatio ha beť,ſed contingẽs in minus hʒ magis vnũ quã alterum, ſcilicet negationẽ magis ꝙ affirmationem.

¶ Verũ ſcia ac ſyllͤs demonſtratiuus de ipſis qdẽ infinitis non eſt/eo ꝙ inordinatũ eſt mediũ: de apte ṽo natis eſt: ⁊ ferme rationes ⁊ cõſiderationes fiunt de ſic cõtingentibus.

¶ Cum definiuiſſet oĩa ſignificata ꝯtingentis, deinceps determinat de quo nũc ſit ſua cõſideratio, ⁊ inquit qđ eſt de cõtingẽti plerũqʒ,nã ſcientię verſanť circa eodẽ ſemꝑ modo ſe hñtia, quocirca ẽt circa cõtingẽs velut in pluri bus,tanq̃ magis affine neceſſario, ſed ꝓpter indetermina tionẽ alterius circa idẽ non verſať ſcia, ⁊ indefinitus ꝓpter inordinationẽ medij, nã mediũ eſt illud qđ ſpecificat fi guras,qñ igiť mediũ non magis in cõtingẽti ęquale pri mo ſubijciť ꝙ non ſubijciť, ⁊ de extremo non magis prę dicatur ꝙ nõ, ⁊ in ipſo cõtingẽti raro magis nõ ſubijciť primo ꝙ ſubijciať, ⁊ de minore magis nõ prędicatur ꝙ p̄dicať, ⁊ ob id indeterminatio ipſius ineſſe accidit, quia ponitur extra canones ſcientię,nam vt dictum eſt de his cõſideratio ſcientię eſt quę eſt de omnibus.

¶ De illis aũt accidit quideʒ fieri ſyllogiſmũ non tamẽ conſueuerunt quęri.

¶ Si etiam(inquit) poteſt de indefinito contingenti aliquando fieri ſyllogiſmum,attamẽ, qꝛ non eſt plurimum in vſu, omittatur de ipſo ſermo.

¶ Hęc igiť magis determinabunť in ſequentibus. Sed nũc dicamus qñ ⁊ quõ ⁊ quis erit ſyllͤs ex cõtingentibus propoſitionibus.

¶ Cum docuiſſet quęcunq; oportebat prius accipere de ꝯtingenti, hinc ꝓficiſcit̃ ad doctrinã ſyllogiſmoꝝ de cõtingenti. Et ſuper contingẽs dici vel ꝙ iam inexiſtẽs qđ ẽt dicebamus ipſũ ineſſe vel ꝙ nondũ ineſt, põt tñ ineſſe. Cũ igit̃ iam diſſeruimus de ipſo ineſſe, opꝫ primum hic de cõtingẽti diſſerere, qđ nõdũ eſt, ſed põt ineſſe, deinde hoc miſcere cum ipſo de ineſſe ⁊ definire qui ſunt ſyllogiſmi qui ex his fiunt. Nã opꝫ vt ſępe dictũ eſt ſimplicia ꝓcedere cõpoſita. Hęc igit̃ eſt ſnia expoſitoꝝ, ſed videamus hęc ẽt in alijs verbis, nã quędã hñt obſcuritatẽ.

¶ DE SYLLOGISMIS EX AMBABVS DE CONTINGENTI IN PRIMA FIGVRA. CAP. VIII.

SEd quoniam contingere hoc huic ineſſe biſariã erit accipere, aut enim cui ineſt hoc, aut cui contingit ipſum ineſſe, omnęq; cõtingere de quo b, horum alterũ ſignificat, aut de quo dĩ b, aut de quo cõtingit dici, a, vero de quo b, vel a ꝯtingit oĩ b, nihil differt: manifeſtũ igitur ꝙ biſariã dici poſſet a, contingere omni b, ineſſe.

¶ Vel cui ꝯtingit idẽ ineſſe, ideſt ꝙ nondũ ad actũ exijt, põt tñ exire (nã illud de quo b, hoĩ alteꝝ ſignificat, aut de quo dĩ b, aut de quo cõtingit dici,) hoc ꝑ b vult dicere, qñ (inquit) diximus qđ a, de oĩ b, cõtingit, vel hoc dicimus qđ quibuſcũq; iam ineſt b, contingit etiam a, ineſſe, vel qđ quibuſcũq; b, poteſt ineſſe numerãs non inexñs, his etiã a, poteſt ineſſe, ceu qñ dixerimus ꝙ cõtingit motum omni albo ineſſe, aut omni qđ omnibus quibus iã album ineſt, vel quibus inerit nunc non inexiſtẽs. Itẽ illud (a, vero de quo b, cõtingit, aut omni b, a, cõtingit nihil differt) qn dixit a, de quo b, ⁊ de quo dĩ b, explicans, hoc inquit ꝙ nihil aliud ſignificat illud de quo ꝗ̃ illud.

¶ Primum igitur dicamus, ſi de quo b, cõtingit ipſi c, ⁊ de quo a, ipſi b, quis erit ⁊ qualis ſyllogiſmus, ſic eniꝫ ⁊ propoſitiones vtręq; accipiũtur ſm contingere.

¶ Hęc manifeſta ſunt ex dictis, neq; in his aliud inquit ꝗ̃ nãm hoc, qđ oportet primum de cõiugationibus ex contingentibus propoſitionibus diſſerere ⁊ videre qualem concluſionem concludunt.

¶ Quum vero de quo b, ineſt a, contingat, illa quidem inexiſtens, illa autẽ cõtingens. Quęre ab ijs, quę conſimiles ſunt figurę incipiendum, quẽadmodum ⁊ in alijs.

¶ Inquit ſi ſic, qn a, cõtingit ineſſe omnibus quibus ineſt b, mixtas ꝓpoſitiones facimus ex ea de ineſſe ⁊ contingentibus. Oportet autẽ vt dictum eſt primo de ſimplicibus diſſerere, vt ipſe inquit quę ſunt ſimiles figura, ideſt quę ſunt ambę contingentes.

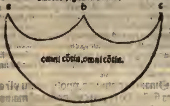
¶ Quando itaq; a, omni contingat b, ⁊ b, omni c, erit ſyllꝰ perfectus, ꝙ a, omni c, contingit ineſſe. Hoc autẽ manifeſtũ ex definitione, contingere nãq; omni ineſſe ſic dicebamus.

¶ Incipit deinceps de ipſis ſyllogiſmis facere ſermonẽ, ꝓſertim de his qui ſunt in prima figura, ⁊ tradit coniugationes quę ſunt ex ambabus vlibus. Cũ rurſus quatuor fiant ꝓpõnes ex cõplicatione vlis. Vel enim ambę ſunt affirmatiuę, vel ambę negatiuę, vl alia affirmatiua, ⁊ alia negatiua, ⁊ hoc dupl'r. Nam duę rurſus ſunt ſyllogiſticę, ſiue ex duabus affirmatiuis, ſiue ex maiore negatiua, reliquę vero duę aſſyllogiſticę, primã igitur tradit eam quę ex duabus affirmatiuis cõcludit cõcluſionẽ vlem affirmatiuam. Nam ſi a, omni b, cõtingit ineẽ, igit̃ omnibus partibus ipſius cõtingit ineẽ, ſed pars ipſius b, eſt c. Nã ſupponit̃ omni c, ipſum b, cõtingere ineẽ, igit̃ a, omni c, contingit ineſſe. Nam hoc inquit manifeſtũ eſt ex diffinitione ipſius ꝯtingentis, de oĩ perſpicuũ ꝙ eſt de oĩ. Nãꝫ de omni erat, qñ nihil erat ſubiecti, de quo pręd icatũ non diceret̃, igitur ſi de omni b, a, cõtingit ineẽ, ⁊ pars ipſius b, eſt ipſũ c, igit̃ etiã de omni c, cõtingit a, ineſſe. Termini autẽ huius ſunt, motus, vigilatio, homo. Nam motus oĩ vigilãti cõtingit ineẽ, ⁊ vigilatio omni homini contingit ineſſe, igit̃ cõcluſio erit motus oĩ hoĩ cõtingit ineſſe.

¶ Conſimiliter ⁊ ſi a, contingit nulli eorũ quę ſunt b, b, vero contingit omni c, ꝙ a, contingit nulli c, de quo enim b, contingit a, non contingere, hoc erat nullum omittere contingentium quę ſub b.

¶ Secũdus modus ex maiore negatiua, ⁊ minori affirmatiua cõcludẽs concluſionẽ vlem negatiuã contingentẽ, quã etiã ipſe conſtare ait ex diffinitione ipſius de nullo. Nam hoc erat de nullo, qñ nullis fuerit pars ſubiecti de

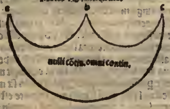
Motus vigilanti homo.

Omni contingit.

quo prędicatum non neget̃. Hi autẽ ſunt termini rurſus de hoc, motus enim contingit nulli vigilanti ineſſe, vigi-

Motus vigilanti homo.

Nulli.

lans vero omni homini contingit ineſſe, concluditur motum nulli homini contingere ineſſe.

¶ Quum vero a, omni b, contingat, b, vero nulli cõtingat c, per ſumptas igit̃ ꝓpoſitiones nullus fit ſyllogiſmus. Cõuerſa autẽ b, c, ſm cõtingere idẽ erit qui prius: nam qñ cõtingit b, nulli c, ineſſe, contingit ⁊ omni ineſſe. Hoc autẽ dictum eſt prius, quare qñ b, omni c, a, vero omni b. Rurſus idẽ efficietur ſyllꝰ. Cõſimi-

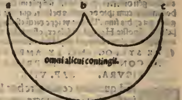
liter ꝛ ſi ad vtraſq; ꝓpoſitiones negatio ponaꝰ cum eo qḋ eſt cõtingere: dico autē veluti ſi a/nulli contingit b/ꝛ b/nulli c/per ſumptas enim propoſitiones nullus fit ſyll'ſ, conuerſis ꝟo rurſus idem erit qui prius. Planū itaq; q negatione poſita ad minus extremum/vel ad vtraſq; propoſitiones, aut nõ fit ſyll'ſ, aut fit quidem, ſed non perfectus, ex conuerſione nãq; concluditur neceſſarium.

C Reliquę duę cõiugationes alia quę h; maiorē affirmatiuã, ꝛ alia q̃ h; minorē negatiuã, aſſyllogiſticę ſunt quo ad ꝓpõnes, dico ſcil; q2 in ambabus eſt minor ꝓpoſitio negatiua. Sed q2 inquit dicebamus ꝓpõnes contingētis inuicē conuerti, illã ſcilicet (ois) ad hãc (nullus) eſt hanc aliqs ad illã nõ ois, ſi acceperimus ꝯuerti negatiuã in affirmatiuã, fieri ē ipſe ſyllogiſticę. Nam cõuerſa minore ꝓpõne reducetur primus modus aſſyllogiſticoꝝ ad modū ſyllogiſticoꝝ, ꝛ ſecūdus ad ſcdm, ſi aūt maiorē etiam ſecūdi cõuerterimus, ꝛ ipſe etiã reduceꝰ ad primum. Sic igiꝰ oſtdit etiã aſſyllogiſticas poſſe fieri ſyllogiſticas nõ per ſe ex principio acceptis, ſed per cõuerſionē, vt etiam oſtēderat in cõiugationibꝰ de ineſſe qḋ aſſyllogiſticę poterant fieri ſyllogiſticę cõuerſis ꝓpoſitionibus, quare ꝓ hoc neq; perfectos hos inquit eē, ſiquidē indigēt conuerſione. Niſi ſciendū ſit, qḋ cõuerſio ꝓpoſitionū contingētis non iuxta idē ſignificatū contingentis fit, ſed patet q cõtingens plerūq; cõuertiꝰ cū cõtingente raro, ꝛ econtra cõtingens raro ad cõtingens plerūq;. Nam q contingit omni ineſſe vt in pluribus, contingit nulli ineſſe raro. Illud contingēs ęqualiter habet in ſeipſo ꝓpõnes affirmatiuas ꝛ negatiuas ex equo cõuertentes. Verū hic ſimplr reſpiciēs ad latitudinē contingentis hęc dicit.

C Si vero hęc quidem ꝓpoſitionum vlr accepta ſit/illa ꝟo in parte vli poſita ad maius extremū ſyll's erit perfectus, ſi enim a/omni cõtingit b, b/autē alicui coꝝ quę c/contingit, a/alicui c/cõtingit: hoc aūt manifeſtū ex definitione eius/qḋ eſt de omni contingere. Rurſus ſi a/contingit nulli b/ſed b/alicui c/contingit ineſſe: neceſſe a/contingere alicui c/non ineſſe: demõſtratio autē eadē. Si ꝟo propoſitio in parte priuatiua accepta fuerit, vniuerſalis autē affirmatiua, poſitione ꝟo cõſilr ſe habeāt, puta a/oi b/cõtingit, ſed b/alicui c/ꝯtingit non ineſſe, ꝑ aſſumptas quidē ꝓpõnes non fit manifeſtus ſyll's, verū ſi eam quę in parte eſt/cõuerterimus, ꝛ ponamus b/alicui c/contingere ineſſe/eadē erit concluſio, quę ꝛ prius quēadmodum in his quę a principio.

C Vult in oībus cõiugationibus quę ſunt ex altera particulari, ꝛ altera vli ꝛ hñt in maiori vlē ꝛ in minori particulari, oēs tales eſſe ſyllogiſticas, ſed quales fuerint ſm qualitatē. Sunt aūt oēs quatuor, vel ex ambabus affirmatiuis, vel ex ambabus negatiuis, ꝛ alia ex maiore negatiua ꝛ minori affirmatiua, ꝛ alia ex maiore affirmatiua ꝛ minore negatiua, ꝛ quę habēt minorē affirmatiuam, perſpicuū eſt qḋ ꝑ ſeipſas oſtēdunꝰ eſſe ſyllogiſticę nõ egentes cõuerſione. Nam ſi a/omni vel nulli b/ꝯtingit ineſſe, ꝛ b/cõtingit alicui c/patet qḋ etiã a/alicui vel non omni c/cõtingit ineſſe. Termini aūt ſunt motus, album, animal. Nam motus omni albo cõtingit ineſſe album alicui aiali contingit ineſſe, ꝯcludiꝰ motū alicui aiali ꝯtingere ineſſe.

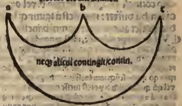
Motus album animal.

Alicui contingit.

Rurſus motus ꝯtingit nulli albo ineē, ꝛ albū alicui aiali cõtingit ineſſe, cõcludiꝰ motū cõtingere nõ oi aiali ineē.

Motus album animal.

Non omni contingit.

Sic quidē ſe habēt coniugationes hñtes minorē affirmatiuã q̃ ꝑ ſeipſas ꝛ nõ ꝑ alias oſtēdunꝰ. Nam rurſus ꝯuerſa in vtraq; minore ꝓpõne ꝛ tranſmutata in particularē affirmatiuã ꝛ faciente duos dictos modos particulares, ſic in his ijdem termini adaptari poterant.

C Quod ſi quę ad maius extremum in parte ſit accepta/quę ꝟo ad minus vniuerſalr, ſiue vtręq; affirmatiuę poſitę fuerint, ſiue priuatiuę, ſiue non cõſimilis figurę, ſiue vtręq; indefinitę, aut ſm partes, nullo modo erit ſyllogiſmus, nil enim prohibet b/tranſcendere a/ꝛ non prędicari in equis.

C Quę igiꝰ hñt ad maiorē ꝓpõnē vlē ꝛ ad minorē particulare dictę ſunt quō ſunt oēs ſyllogiſticę ꝛ quonaꝫ pacto q̃litatē habeāt, ſ; ille ꝗ hñt econtra quãtitatē; dico. ſ. in maiori particulare, ꝛ in minori vlē oēs aſſyllogiſticę ſūt quomodo ſe habeāt ſ; q̃litatē. Oſtdet aūt has eſſe aſſyllogiſticas hūc in modū, q2 b/ꝯngi in plus eſt q̃ a/oſtēdiꝰ ãt ꝑ hoc a/ex neceſſitate oi ineſt, ꝛ ex neceſſitate eīdē nulli. Si aūt b/ꝯcl'o cõcludeꝰ de nullo Nã ſi ꝯcludiꝰ neceſſe oi tollet illud neceſſe nulli, ꝛ neceſſe eſt non oi, ꝛ cõtingit nulli, ꝛ ꝯtingit non oi. Rurſus ſi ꝯcludiꝰ neceſſe nulli tollet hoc neceſſe oi ꝛ alicui. Si ḡ cūcta tolluntꝰ, viſū; erit cõcludi nulli ex his terminis, itaq; hę cõiugationes aſſyllogiſticę videnꝰ eē. Demonſtrabiꝰ ēt in terminis ſ; mõ ſe hñtibus, termini igiꝰ quos ipſe accipit, nõ efficiūt nobis theorema manifeſtū. Sint igiꝰ termini de oi ex neceſſitate albū peripateticū ꝛ cignus. Nã albū alicui peripatetico cõtingit ineſſe, ꝛ peripateticū oi cigno, ꝛ albū oi cigno ex neceſſitate ineſt. Termini quoq; ipſius nulli, ſi acceperimus

rimus pro cigno coruū, albū alicui peripatetico cõtingit ineē, ⁊ peripateticū oī coruo, ⁊ albū nulli coruo ex neceſſitate, ſi aūt ⁊ illud eſt verū ex neceſſitate oī ⁊ cõcluditur ex neceſſitate nulli, igiť oēs ↄ̄iōnes demanť, vt demonſtrauimus, qḋ ſi cūcte tollunť, aſſyllogiſtic̨ erunt cõiugationes tales. Eadez quoq; dicem⁹ ēt in negatiuis ⁊ in his q̄ ſunt figura ſimiles atq; in his q̄ ex ambabus particularibus vel indeterminatis vel quouis alio modo. Dubitat aūt in his interpres quidā cur Ariſto. non ſicut negatiuas trāſmutat in affirmatiuas ⁊ ſic facit ſyllogiſmus cõiugationes, ſic ēt affirmatiuas in negatiuas ⁊ oſtēdet aſyllogiſticas eſſe ſyllogiſticas cõiugationes. Nā ſi ꝓpoſitiones de cõtingēti ad ſeipſas ęqualiter cõuertunť, q̄ maior aſſignatio eſt, v. negatių mutētur in affirmatiuas, ⁊ nō ecõtra affirmatiue in negatiuas. Soluitur igiť tale qḋ poterat ſic ꝑſuaderi, q̄ negationū alie mo⁹ auferūt, alie ꝟo rē. Nā ea q̄ dicit nō neceſſe eſt ambulare, rē nō ſuſtulit, dico .ſ. ambulare, ſed modū abſtulit dico .ſ. illud neceſſe, ⁊ illa q̄ dicit neceſſe eſt nō ambulare, q̄ figura eſt affirmatiua, ſʒ in negatiua rē quidē ſuſtulit .ſ. ambulare, ⁊ modus ſeruant dico .ſ. illud neceſſe, ⁊ in oībus alijs ſilr. Sed hic cõtingētis negationes aſſumpte quidē ſunt figura affirmationes, quę neq; rē neq; modū auferunt. Nā illa oēs ↄ̄tingit nulli hoīez ambulare neq; modū tollit. Nāʒ manet integer, neq; rē. Si ergo nō tollunt modū nec rez, pʒ qḋ affirmationib⁹ ęquiualēt, ꝓp hoc igiť negatiuas in affirmatiuas trāſmutat, ceu ab occultiorib⁹ affirmationibus faciēdo mutationē in apertiores. Sed forſitan aliqs ēt illud dubitaret, cur ēt particulares nō mutat in vles ⁊ facit aſſyllogiſticas ↄ̄iugationes particulariū ſyllogiſticas ſiqdē oīno ꝓpōnes ↄ̄tingētis ad ſeipſas ↄ̄uertunť. Sʒ huius ſolutionē iam ſoluim⁹ dicētes qḋ pn̄i vles mutari in ꝑticulares, q̄ vlē pars ſeqtur, ⁊ ꝙ cõtingit oī cõtingit alicui, ⁊ qḋ nulli B ⁊ nō oī, ſed ecõtra nō prorſus, q̄nquidez qḋ alicui cõtingit B nō neceſſe ſit oī cõtingere. Nā pōt alicui cõtingere, ſed minime oī, ceu alicui aīali cõtingēter albū ineſt, ſed oī nō amplius cõtingēter, nā cigno ex neceſſitate, ꝓp hoc igiť non mutauit particulares in vles. Sed vid. amus ēt q̄ dicūtur in his verbis, inquit. Nihil .n. ꝓhibet b/trāſcēdere a/ideſt pōt mediū accipi de quo non oī primus terminus ꝑdicať, ⁊ non adequať primus medio, quāuis aliqū poſſet adequari, ceu qū ſomniāre videre ⁊ dormire acceperimus, nāʒ videre inſomniū ⁊ alicui dormiēti cõtingit ineſſe ⁊ oī, ⁊ ecõtra oī dormiēti ↄ̄tingit inſomniū videre, vel comedere, vel ambulare, ⁊ q̄cunq; talia, in q̄bus igiť ↄ̄tingit nō ęquatur p̄mus terminus medio, ſed trāſcēdit, ⁊ medius excedit pr̄dicationē primi, in his pōt omni ⁊ nulli concludi, ſiue ambę fuerint affirmatiuę ꝓpoſitiones, ſiue ambę negatiuę, ſiue ambę indefinitę, ſiue particulares. Jidem termini poſſunt adaptari quos appoſuimus in omnibus ⁊ qui ſunt his perſimiles.

℃ Quo autez trāſcēdit a/accipiať c/huic enim neq; oī/neq; nulli/neq; alicui / neq; nō alicui ↄ̄tingit a/ineſſe, ſiqdē cõuertunť ꝓpōnes/quę ſm cõtingere, ⁊ b/plurib⁹ cõtingit q̄ a/ineſſe. Amplius ⁊ ex terminis planū: ita nāq; ſe habētibus ꝓpōnibus/primū vltimo ⁊ nulli cõtingit ⁊ oī ineſſe neceſſariū. Termini ꝟo cõmunes omniuʒ ꝙ ex neceſſitate inſit/animal/album/hō ꝙ non cõtingat/aīal/albū/indumentum. Planū itaq; ꝙ hoc ſe habentibus modo/nullus ſit ſyll's / aut enim inexiſtēdi/aut ex neceſſitate/aut contingendi omnis eſt ſyll'us: ꝙ quidē inexiſtēdi ac neceſſarij nō ſit/planū: affirmatiuus enim priuatiuo tollitur: priuatiuus autē affirmatiuo: ſupereſt igitur vt cõtingendi ſit: hoc aūt fieri nequit: monſtratuʒ enim eſt/ꝙ ita terminis ſe habētibus/⁊ omni poſtremo neceſſe eſt primū ⁊ nulli contingit ineſſe: quare eſſe non poſſet cõtingendi ſyll's: neceſſarium nāq; non erit contingens.

℃ Ingt ſi pars illa medij termini accepimus, ideſt b/q̄tenus excedit ꝑdicationē ipſius a/dico inquā ꝑmi termini in B inquit inueniemus ↄ̄cluſionē nullā/neq; vlez neq; particularē/neq; affirmatiuā/neq; negatiuaʒ. Deinde ꝓbans hoc ingt ſiquidē conuertunť ꝓpoſitiones ſm ↄ̄tingere, ⁊ b/pluribus cõtingit q̄ a/ineſſe. Planū eſt igitur ꝙ cū hoc modo ſe habuerint termini nullus ſit ſyllogiſm⁹ eo modo .ſ. dicto ꝓxime, ſi maior particularis fuerit, nāʒ ſi neceſſe eſt (inquit) omnē ſyllogiſmum, vel neceſſariuʒ, vel de ineſſe, vel contingētē eſſe, ⁊ oſtēdiť neuter horum cõcludēs eſſe ꝑ ꝓpōnes. Vidētur itaq; oīno eſſe aſyllogiſtici, nā eo ꝙ ↄ̄cludūt affirmatiuū necīuʒ, tūc tolliť ipſe de ineſſe, ↄ̄tingēs, ⁊ neceſſariū negatiuū, ⁊ eo qḋ cõcludiť neceſſariū negatiuū, tunc tolliť affirmatiuū neceſſariū, de ineſſe, ⁊ cõtingēs quēadmodum demonſtrauimus.

℃ Manifeſtum itaq; ⁊ ꝙ ſi vlr termini extiterint in cõtingentibus ꝓpoſitionibus ſemꝑ fit ſyll's in prima figura/ ⁊ ſi pr̄dicatiui ⁊ ſi priuatiui fuerint: ꝑterq; ꝙ ſi pr̄dicatiui quidez ſint/perfectus/ſi ꝟo priuatiui/imꝑfectus.

℃ Nā in alijs modis nō oēs ex ambabus ꝓpōnibus vlibus ↄ̄iugationes fuerūt ſyllogiſticę, ſed de ↄ̄tingēti in p̄ᵃ fig⁹, oēs (ingt) demōſtrauimus ſyllogiſticas quouis mō ſe hn̄tes ſm qualitatē, ſed quaſdā ꝑfectas ꝑ ſeipſas oſtenſas, ⁊ quaſdā imꝑfectas ⁊ ope ↄ̄uerſionis indigētes dico .ſ. trāſmutatione negatiuarum in affirmatiuas.

℃ Accipere aūt opus eſt. Contingere non qḋ in neceſſarijs: ſed ſm dictam determinationem: plerūq; autem latet/quod tale eſt.

℃ Sępe inquit nos latet ipſas dicētes hoc cõtingere huic, an contingere illud inſit, an neceſſario, qḋ quidem ⁊ ipſe paſſus eſt, ceu quando diximus cõtingere omni homini album ineſſe. Nam ex neceſſitate alicui ineſt, ceu Sclauo, ⁊ alicui ex neceſſitate non ineſt, ceu ęthiopi. Propter hoc inquit quod oportet ipſuʒ contingere nō cum neceſſario accipere, ſed cuʒ proprie contingenti ſm eam diffinitionē ⁊ determinationē quā de eodem diximus.

℃ MISTIO CONTINGENTIS ET INEXISTENTIS IN PRIMA FIGVRA. CAP. IX.

Si autē hęc ineſſe/illa propoſitionū accipiatur ↄ̄tingere: quū quę ad maius eſt extremū cõtingere ſignificet ⁊ perfecti oēs erunt ſylli ⁊ cõtingētis ſm determinatam determinationem.

℃ Cum diſſeruiſſet de natura cõtingenti ⁊ determinaſſet quid eſſet contingēs atq; de conuerſione eiuſdē dixiſſet, dixit de ſyllogiſmis cum dixerit de cõtingentibus ex ambabus ꝓpoſitionibus, nunc cõſequēter de mixtione ip-

ſtus dixerit. Miſcet itaq; ipſum cū ipſo de ineſſe. In his igitur quādo altera fuerit contingens maior, ⁊ minor de ineſſe, tunc erūt ſyllogiſticę coniugationes, ſed qm̄ maior propoſitio ꝓpriam quātitatē ſeruans dico. ſ. vniuerſale, ⁊ minor qualitatē dico. ſ. affirmationez, ⁊ omnes tales ſyllogiſmi perfecti ſunt. Nam neq; egent conuerſione, neq; deductione ad impoſſe, ſed quādo maior fuerit de ineſſe, ⁊ minor contingens, tunc erunt ſyllogiſticę coniugationes ⁊ quādo ſola maior vl'is fuerit, vel non amplius minoris ꝓpōnis qualitas determinata eſſe dz. Naz ēt fieret ſyllogiſtica cōiugatio, ſi rurſus mutata ꝓpōne minori negatiua cōtingēti in affirmationē. Hę igiť ſunt cōiugationes ſyllogiſticę in hac figura. Cōcludūt aūt ↄcl'onē ↄtingentē hñtes maiorē ↄtingentē, ⁊ hñtes maiorez de ineſſe nō cōcludūt, ingt ſm̄ determinationē ⁊ diffinitionē ↄtingētis, ſed ↄcludūt vel ipſuz nō oi, vel ipſuz nulli ex neceſſitate ineſſe, q̄ ſunt negatiuę nō rē tollūt, ſed modū neceſſariū tantū. Et ſublato necio mō ↄcluſiones ↄtingētes ex neceſſitate erūt, ſed nō ingt cōtingētis ſm̄ determinationē, ſed ↄtingētis ad dimidiū, qd aūt hoc ſit ſciemus qñ oī ſputabimus de ipſis ꝓpoſitionibus, nunc autez dūtaxat exponit eas coniugationes quę habēt maiorez contingētem, ⁊ oſtendit contingentes cōcluſiones cōcludi. Sed videamus quę deinceps ſequuntur.

℄ Quum ꝟo quę ad minus ⁊ imperfecti omnes/⁊ priuatiui ſylli cōtingētis non ſm̄ determinationē, ſed eius qȯ eſt nulli aut non omni ex neceſſitate. Si enim non omni aut nulli ex neceſſitate contingere dicimus/⁊ nulli ⁊ non omni ineſſe contingat.

℄ Merito oēs ſylli ꝑ hñt minorē ↄtingentē ſunt imperfecti. Nā pficiunť vel ꝑ cōuerſionē vel ꝑ oſtēſionē ad impoſſe, ſed ꝓxime ex neceſſitate ingt cōcludere nulli vel non oi qȯ ēt cōtingens eſt, non tñ illud qȯ determinauit. Qȯ ꝟo cōtingēs eſt ꝑ eo q̄ ſequūtur deinceps concludit. Nā ſi nulli vel nō oi ex neceſſitate ↄtingere dicim⁹ ⁊ nulli ⁊ nō oi ineſſe merito, nā ſi nulli hoi ex neceſſitate ineſt ambulare, contingenter proſſus alicui ineſt.

℄ Cōtingere nāq; a/omni b, b/ꝟo omni c/ponať ineſſe, qm̄ igitur c/eſt ſub b/omni autez b/cōtingit a/planū ꝙ ⁊ c/omni cōtingit: fit itaq; perfectus ſyllogiſmus. conſiľr ⁊ ſi a, b/propoſitio extiterit priuatiua, b/c/ꝟo affirmatiua: ⁊ a/c/quidem contingere b, c/autem ineſſe accipiatur perfectus erit ſyllogiſmus ꝙ a/contingit nulli c/ineſſe.

℄ Exponit cōiugationes ex maiore cōtingenti ⁊ ingt eas ↄcludere cōcluſionē ↄtingentē. Nā ſi a/oi b/ↄtingit ineē, igiť oibus partibus ipſius cōtingentis ineſt. Sed pars ipſius b/eſt c. Equidē ſupponiť omni c/ipſum b/ineſſe, igiť a/contingēter ineſt c/qȯ eſt pars ipſius b. Sed termini hi ſunt, diſputare, ambulare homo. Nā diſputare omni ambulanti contingenter ineſt, ſed ambulans omni homini ineſt. Nam ſupponātur oēs homines ambulātes eſſe, cōcluditur cōcluſio diſputare omni homini ↄtingit ineſſe. Hęc aūt dicimus maiore priuatiua accepta ⁊ minore affirmatiua. Nam ſi a/cōtingit nulli b/igitur omnibus partibus ipſius cōtingentis ineſt, ſed pars ipſius b/eſt ipſuz c. Nā ſupponiť omni c/ipſum b/ineſſe, igiť nulli c/cōtingit a/ineſſe, vnde quoq; termini hic pñt adaptari.

℄ Qȯ igiť ſi inexiſtēs ad minorez ponať extremitatē/perfecti fiāt ſyllogiſmi/manifeſtū: ſed ꝙ dū ecōtrario ſe habeat/erūt ſyllogiſmi per impoſſibile monſtrandū: ſimul autē clarum erit ⁊ ꝙ imperfecti: monſtratio nāq; non eſt ex acceptis propoſitionibus.

℄ Inquit omnes ꝓpoſitiones quę habent maiorē contingētē, ⁊ minorē de ineſſe cum ſint ſyllogiſticę ꝑfecte ſunt. Nam nec egent oſtēſione per cōuerſionem nec per deductionē ad impoſſibile, ſed quę his oppoſito modo ſe habēt, dico. ſ. quę hñt maiorē de ineſſe, ⁊ minorez contingētē oſtēſe oſtēſione indirecta. ſ. vel per conuerſionē, vel ꝑ deductionē ad impoſſibile imperfecte ſunt. Naz omnes quę non oſtēduntur oſtēſione directa imꝑfecte ſunt.

℄ Cęterū primo dicendū eſt: qm̄ ſi duz a/fuerit/neceſſe eſt b/eſſe, ⁊ dū poſſibile a/extiterit/poſſibile erit ⁊ b/ex neceſſitate. Sit eniz ita ſe habētibus in quo quidē a/poſſibile, in quo autem b/impoſſibile: ſi igitur poſſibile vtiq; fieret/impoſſibile ꝟo quando impoſſibile fieri nequeat: ſimul autē ſi a/poſſibile ⁊ b/impoſſe/cōtingeret vtiq; a/fieri poſſe ſine b/ſi ꝟo fieri ⁊ eſſe: factum nāq; quādo factū fuit eſt.

℄ Aſſignaturus cōiugationes ex maiore de ineē ⁊ minore ↄtingēti, ꝑus accipit aliqȯ theorema ſibi conferens ad oſtēſionē horū. Nā qr oēs oſtēdunť ꝑ impoſſe, ⁊ trāſmutationē ꝓpōnū inter ſe. ſ. cōtingētis in eā de ineſſe, ⁊ econtra ipſius de ineſſe in ↄtingentē. Sed ħ quāuis falſuz ſit, non tñ eſt impoſſe, ſed poſſibile. Nā cōtingēs pōt exire ⁊ fieri de ineſſe, ⁊ de ineſſe interruptū eſt, qm̄ talē etiā naturam habet vt rurſus fieri queat contingēs. Quoniā igiť mutans ꝓpoſitiones deductione ad impoſſibile oſtēdit has cōiugationes, ne qs dicat qȯ ob mutationē ꝓpōnuz ſecutū eſt impoſſe ob id ꝑus ꝓpoſuit oſtēdere, qȯ nunq̄ pōt accidere vt aliqȯ impoſſe ſequať aliquā ſuppōnē, ſed ꝓrſus ex poſſe ſequeť poſſe, ſiqdē igiť mutatio ꝓpōnū fieri pōt ⁊ non impoſſe eſt, atq; ex poſſi non ſequeť impoſſe, igiť ex nulla mutatione ipſaꝫ ſequeť impoſſe. Oſtendit aūt hoc ſic. Sic inquit a/exiſtente, neceſſario ſequi ex ipſo ipſum b/qr igiť a/eſt antecedens, ⁊ b/ſequens, neceſſe eſt (inquit) ſi a/poſſibile erit, vt etiā b/poſſibile ſit. Nam ſi hoc falſum eſt, ⁊ accidit a/poſſibile exiſtente b/eſſe impoſſibile, ſupponať ſic, qr igitur a/poſſibile eſt, ⁊ poſſibile fieri poteſt, a/exeat igiť ad actū ſed poſtq̄ exiuit, profecto eſt, ſi ergo a/eſt, ⁊ b/ſupponitur ꝙ ipſum a/ex neceſſitate ſequatur, igitur b/erit, ſed qr cōtradicētes aiunt b/ſequi ipſum a/⁊ eſt impoſſibile eſſe, ⁊ qȯ eſt impoſſibile eē non eſt, igitur b/non eſt atqui ſupponebatur etiam eſſe. Nam ex neceſſitate ſequebatur ipſuz a/igitur idē eſt ⁊ nō eſt, qȯ eſt impoſſibile, igitur oſtēſum eſt per hęc qȯ omnino neceſſe eſt, vt id qȯ ſequitur poſſibile ſit poſſibile. Sic ergo Ariſto. oſtendit tale. Stoici ꝟo cum nequeant huic demōſtrationi cōtradicere per quędā exempla nitūtur refutare rationē Ph̄i. Nam poſſibile qȯ ſequitur poſſibile eſt impoſſibile eſſe. Nam dico ꝙ ſi mortuus eſt Dion, ſequitur hoc ꝙ is eſt mortuus, igitur Dionē mortuum eſſe poſſibile eſt, ſed hunc mortuū eſſe eſt impoſſibile, ſequiť autem prorſus hoc Dionē mortuum eſſe, ex hoc hūc mortuum eſſe. Si ergo moritur Dion, omnino ⁊ is demōſtratus profecto mortuus eſt, ſed hunc mori impoſſibile eſt. Nam illud (hunc) demōſtratiuum eſt ⁊ aliquam rem ſignificat, ſed mori vel mortuum eſſe non eſt

eius,

ens, ⁊ ens impoſſibile eſt non eſſe, igitur hunc mortuum eſſe eſt impoſſibile, ⁊ ex hoc ſeqtur Dioné mortuum, vꝫ. poſſibile, igitur impoſſibile ſeqtur aliqđ poſſibile. Rurſus ſi erit nox, ipſa dies nō eſt, ſed hoc .ſ. diēꝫ non eſſe eſt impoſſibile, igitur ex ipſo eſſe noctē quod eſt poſſibile, illud ſequetur nō eſſe hanc diem ꝙ eſt impoſſibile. Hęc igiť Stoici dicunt. Nos autē ad hęc reſpōdemus ꝙ oportet ꝓprie conſequēs in plus eſſe ꝙ̄ antecedens, qđ ſi fuerit in minus nō ſane ſequetur antecedēs, ceu ſequitur hominē eſſe ex neceſſitate animal eſſe, igitur proprie conſequēs eſt animal qđ etiam in plus ſe habet. Nam prorsus ſequitur hominēꝫ eſſe, ſimiliter etiam equum vel canem eſſe, tamē non amplius ſi accepimus antecedens animal, ⁊ cōſequens hominē vel equum, vel canem. Equidē non recte amplius ſequetur, neq̃ proprie erit cōſequens. Nāꝫ minime animal ſequitur homo, vel equus, vel aliquid tale, quia particularius eſt ⁊ in minus antecedens, ſi ergo ſ ita ſe habet, ⁊ oportet omnino conſequēs in plus eſſe ꝙ̄ antecedens, non igitur pulchre recteq̃ accipitis Stoici, antecedens Dionem mortuum, ⁊ hoc conſequens hunc mortuūꝫ. Nam in plus eſt Dion mortuus eſt ꝙ̄ hoc hic mortuus eſt, nam Dion mortuus eſt de ampliori tempore accipitur, ⁊ de illo quo vixit, ⁊ đ illo quo mortuus eſt. Sed illud(hic) de ſolo tēpore vitę accipitur, igiť in plus eſt Dion ꝙ̄ illud hic, ob id igitur poſſibile aliquid videbatur ſequi, eo quod acceptum erat nō proprie cōſequēs ceu ſi diceremus de homine, ſi animal eſt, hic etiā equus eſt, quēadmodum igitur ſi Dione exiſtēte ęquiuoco dicebamus ſimplr ſi. ſi Dion mortuus eſt, ⁊ hic forte mortuus eſt, verbi gratia ex theſſalia, ⁊ deinde ſic inferamus, Dion mortuus eſt qui ex Athenis, demōſtrauimus aliquod impoſſibile ſequi antecedēs, ſcilicet non mortuum Dionem mori, qui quidē paralogiſmus ob nil aliud fit, ꝙ̄ quia acceptū eſt ęquiuocū antecedens, ⁊ ob id in plus, ſed cōſequens particulare, ceu de Athenienſe. Sic etiam hic dicimus qđ nulla alia de cauſa factus eſt paralogiſmus, quā eo qđ ꝯſequens accipiebatur particularius, pręſertim cum nunq̄ antecedēte ſublato tollitur ꝯſequens, immo contrariuꝫ cōſequēs tollit antecedēs, ceu pręcedit homo, ſequitur animal ſublato homine non ſimul tollitur animal, ſed ſublato animali tollitur ēt homo ſimul. Si ergo hęc eſt natura conſequētis, vt ſublato antecedente ſimul non tollatur, male igitur acceperunt terminū ſequentē qui tollitur ſub antecedente. Nam qn̄ dicimus ꝙ Dion mortuus eſt tollimus ſ vt đ ipſo dici poſſit(hic) ſiquidē(hic) eſt demonſtratiuus de rebus ſubſiſtētibus, ſed qđ eſt mortuū nō ſubſiſtit, igitur male accepimus cōſequēs qđ tollitur ſub antecedente, non aptū natum tolli ſimul cum antecedēte, immo contrariū antecedens ſeipſo ſimul tollens, hoc autē accidit rurſus per eandem cauſam, qꝛ vult conſequēs eſſe in plus ꝙ̄ antecedens. Si autē poteſt etiam ęqualiter eſſe, qn̄ etiā ęqualiter ſe habent termini inter ſe ęqualiter, ceu de homine, ⁊ riſibile, nihil nobis hoc ad propoſitū, niſi quia impoſſibile eſt antecedēs in plus eſſe ꝙ̄ cōſequēs. Pręterea illud etiā dicimus, qđ ſm ipſos Stoicos nomina ſignāt proprie quale ⁊ proprie qualitate accidentia imprimūt vnāquāqꝫ ſubām, igitur impoſſibile eſt Dionē dicere de mortuo cum non ſit proprie, ſed vel corruptuꝫ eſt vel in corruptionē tendit. Cū ergo hoc impoſſibile ſit dico .ſ. dicere de mortuo qđ Dion eſt vbi aliqđ impoſſibile ſequiť, non eſt miruꝫ. Si autē dicunt ꝙ ſm relationē dicimus Dionē ceu quādo Dion eſt. Reſpōdebimus qđ nos etiā illud(hic) ſm relationē accipiemus quādo hic erit, ⁊ hic nō erit impoſſibile, ſed poſſibile. Etenim plura dicimus ſm relationeꝫ de pręterito tēpore ⁊ futuro, ceu quādo diceremus qđ ſepulchruꝫ hoc eſt Achillis, ſępe neq̃ quibuſuis reliquijs oſſibuſq̃ Achillis exiſtētibus in ipſo ſepulchro, ſed profecto illius qui quondā fuit Achilles. Rurſus domo habitanda dicimus qđ hęc domus eſt Platonis domus, ſꝫ cōſtat qđ futura eſt domus. Quod quidē igitur nō accidat poſſibile ex ſtēte antecedēte cōſequens eſſe impoſſibile patet, ſed ecōtra quū accidit ꝯſequēs eſt poſſibile, poteſt eſſe antecedens impoſſibile, ceu ſi quis dicat ſeipſuꝫ eſſe aſinū ⁊ inferat ſtatim ſe eſſe animal. Nam in his ꝯſequēs eſt poſſibile, ſed antecedens impoſſibile. Nam impoſſibile eſt hominem eſſe aſinum ſequebať tamen aſinum eſſe animal eſſe, ⁊ poſſibile eſt hominēꝫ animal eſſe, quare ipſum impoſſibile ſequiť poſſibile. Sic etiam Ariſto. in ſecundo libro oſtēdit falſas ꝓpoſitiones ſequi concluſionem verā, ceu ſi quis dicat, ꝙ homo eſt canis, ⁊ canis eſt animal, igitur homo animal, in his autem medius terminus non hꝫ principatū ⁊ dominiū cōcluſionis concludēdę ceu oportet ſyllogiſticas coniugationes habere, ſed ꝑ naturā extremoꝝ concluſio concludiť. Cum igitur octo ſint coniugationes ex poſſibili ⁊ impoſſibili, ⁊ ſit conſequēs ⁊ antecedēs neceſſe eſt vt cum ſit antecedēs poſſibile, ꝯſequens ſequatur vel poſſibile vel impoſſibile. Rurſus poſſibile cōſequēte antecedens erit, vel poſſibile, vel impoſſibile, ⁊ ſic quatuor ſunt poſſibilis vel cōſequentis vel antecedētis coniugationes. Quod ſi rurſus acceperimus impoſſibile antecedēs, neceſſe eſt ꝯſequens vel eſſe etiam ipſum impoſſibile, vel poſſibile. Rurſus ſi accepęrimus ꝯſequens impoſſibile eſſe, antecedens vel erit impoſſibile vel poſſe. Cum igiť octo ſint coniugationes qđ antecedēte poſſe prorſus ꝯñs poſſe erit ⁊ non impoſſe, patet ex his quibus Ariſto. demōſtrauit. Etiam ex eiſdē cōſtat ꝙ poſſe cōſequēti accedit poſſibile eſſe antecedens, ⁊ impoſſe ꝯſequente non accidit poſſe eſſe antecedēs, quarē habemus quatuor cōiugationes oſtēſas. Qđ vero antecedēte impoſſe accidat ſequi poſſe nos oſtēdimus. Et ex hoc pꝫ qꝛ poſſe ꝯñte accidit impoſſe eſſe antecedēs, quare habemus ſex cōiugationes. Rurſus impoſſe antecedēte, nō eſt miruꝫ impoſſibile ſequi ⁊ pręcedere cōſequens, quare habemus octo coniugationes.

¶ Uerum oportet accipere poſſibile atq̃ impoſſibile nō ſolū in gnatione, ſꝫ ⁊ in eo qđ eſt verificari ⁊ ineſſe, ⁊ quotcunq̃ modis aliter diciť poſſibile, in oībus enīꝫ ſimilr ſe habebit.

¶ Cum oſtēderit antecedēte poſſe exiſtente neceſſe eſt ēt ſequi ꝯſequēs poſſe per hęc, inquit ꝙ illatio hęc non ſolū de proprie poſſi eſt, qđ inquit eē in gnatione, id eſt ꝙ nōdū eſt, ſed pōt ineſſe, quādoquidē in idē veniat poſſe naturę cum ipſo cōtingēti, ſꝫ impoſſe eſt in generatione ceu in ꝓſundo videri teſtam impoſſe eſt, ſed hoc impoſſe nō natura ſed gnatione, igiť non ſolū inquit in hoc ſeruatuř hęc illatio, ſed ēt in ipſo poſſi ſm ꝙ verificatur, id eſt ſm neceſſariū. Nā ſępe dicimus qđ poſſe ⁊ cōtingēs dicūtur de nečio ⁊ de ipſo ineſſe, ceu dicimus poſſe eē Solem in ariete quāuis ſit nečiuꝫ, atq̃ Scithā poſſe eſſe vt albus ſit quāuis ſit. Vel nō prorſus poſſe eſt, vel non poſſe, ſed non poſſibile eſt falſum, igiť poſſibile, equidem impoſſibile dum verificatur eſt impoſſibile proprie, ⁊ in ipſo ineſſe. Similiter inquit illatio poſſibilis erit cum ipſo ſm neceſſarium ⁊ ſm ipſum ineſſe, ſed quia neceſſariū ſemper eodem modo ſe habet, ⁊ qui de ipſo aliquid dicit omnino verum dicit, ob id volens ſm ipſum neceſſarium ſignificare poſſibile, inquit ipſum eſſe dum verificatur. Et quot alijs modis dicitur poſſibile adiecit, vt ſignificaret

cõtinges vt in pluribus ęqualr ⁊ raro. Verũ Diodorus alia quędã ſignificata ipſius poſſis eſſe inqt, nam poſſe eẽ vel id qđ iam exiuit ad actũ qđ dicimus nos de ineſſe, vel id qđ põt exire, ⁊ nõdũ exijt. Et Philo inqt poſſibile eſſe vel qđ exijt ad eẽ, vel qđ põt exire, ſed nũq̃ exiuit, ceu dicimus ſenſibilẽ eẽ teſtã in ꝓfundo. Sed Ariſt. inter hos medius ab his alienus ꝓprie ſignificatũ poſſis nobis tradidit qđ inqt eſſe illud ꝙ nondũ exijt, ſed poteſt exire.

¶ Amplius exiſtente a/b/eſſe non oportet exiſtimare tanq̃ ſi vnũ eſſet a/b/fore, nihil nãq; eſt ex neceſſitate vno quopiam exiſtente, ſed duobus minimis.

¶ Quia nõ exercuit ſermonẽ in pluribus ꝓpoſitionibꝰ, ſed velut in duobus terminis ↄuertentibus inuicẽ, ob id hęc ſubiũxit dicẽdo ꝙ nõ velut de vna ꝓpõne accepimꝰ hãc demonſtrationẽ, ſed velut de ſyllo. Nã accipimus a/ ꝓportionale ipſis ꝓpõnibus, ⁊ b/loco ↄclõnis. Inqt igiť neceſſe eſt cũ fuerint ꝓpões poſſibiles, vt ẽt ↄcluſio ſit poſſibilis ⁊ impoſſibilis nunq̃ ſequi ex ꝓpõnibus poſſibilibꝰ, non.n. erit aliqđ ex neceſſitate, vno quodã exiſtente inqt, ideſt vno quodã p̃cedẽte nulla ↄclõ ſequeť. Cur igiť hoiẽ exiſtẽte neceſſe eſt alal eſſe. Sed nõ inquit de his illationibus ⁊ ↄñtibus, ſed de ſyllis, vt dicebã, quod vna ꝓpõne exiſtẽte nõ erit aliqua ↄcluſio, ſed opꝫ ad minimũ duabus cõſtare ꝓpoſitionibus, vt ſępe dictum eſt.

¶ Sicuti quũ ꝓpões ita ſe habeant veluti dictum eſt ſm ſyllogiſmũ: nam ſi c/de d, d/autẽ de f/ ⁊ c/de f/ex neceſſitate: ⁊ ſi vtrũq; poſſibile ⁊ concluſio erit poſſibilis, ac ſi quiſpiã poneret a/ꝓpoſitiones b/vo cõcluſionẽ, euenire poſſet/nõ ſolũ a/neceſſario exiſtẽte/ſimul ⁊ b/eſſe neceſſariũ, ſed ⁊ poſſibili poſſibile.

¶ Accipit aũt ꝓpões c/d/⁊ d/ꝫ/cõcluſionẽ vo c/ꝫ. Quũ igiť inqt ſic cõplicatę fuerint (vt diximus) ſm regulam ⁊ viã ſyllogiſticã, neceſſe eſt vt etiã cõcluſio ſequať, ſed ſequiť vt ſe habuerint ꝓpões, nam cũ fuerint poſſibiles, prorſus neceſſe vt ſit poſſibilis etiã cõcluſio, qđ ſi neceſſaria pręmiſſa, quoq; cõcluſio neceſſaria erit.

¶ Hoc aũt monſtrato/planum ꝙ falſo ſuppoſito ⁊ non impoſſibili/⁊ ↄcluſio ꝓpter hypotheſin falſa erit ⁊ non impoſſis: veluti ſi a/falſum quidẽ eſt/non tñ impoſſe: quũ vo a/ſit, b/eſt: ⁊ b/erit falſum quidem nõ tñ impoſſe, qm̃ mõſtratũ eſt ꝙ a/exiſtẽte b/eſt, ⁊ poſſibili exiſtẽte a/erit b/poſſibile. ſuppoſitũ aũt eſt a/poſſibile eſſe/⁊ b/erit poſſibile: ſi enim impoſſibile ſimul poſſibile erit ⁊ impoſſibile idem.

¶ Mõſtrato inqt qđ ꝓrſus exiſtẽte antecedẽte poſſe neceſſe eſt ẽt prorſus eẽ ẽt ↄñs poſſe, ſi inqt velut in ſuppõne acceperimus aliqđ antecedẽs qđ ſit falſum, per idipſuꝫ ſm ſuppoſitũ acceptũ ⁊ nondũ in actũ exierit, impoſſe autẽ nõ eſt qꝛ poſſe exijt ad actũ pp qđ etiã ↄñs ex hoc falſum erit, ſed impoſſe nõ erit, ceu ſi ſedente Socrate dicerẽ ꝙ ſi ambulat Socrates, neceſſe eſt etiaꝫ vt moueať. Accipio antecedẽs ambulare Socratẽ qđ falſum eſt, nã ſupponiť ſedẽs, nõ tñ impoſſe, igiť ⁊ ↄñs hoc. ſ. ipſuꝫ moueri, falſuꝫ igiť eſt ſed non impoſſe. Rurſus dicere nõ exiſtẽte die, ſi dies eſt, ſol ſup terrã, ſilr ẽt ↄñs ⁊ antecedẽs falſuꝫ eſt, ſꝫ non impoſſibile, nam ſi oĩno ſequiť (inquit) b/ipſum a/⁊ a/eſt poſſibile prorſus, neceſſe eſt etiã b/eſſe poſſibile, nã ſi impoſſe erit b/⁊ ſequeť ipſum a/itaq; poſſibile ⁊ impoſſibile erit, nam ſi ſequiť ipm a/ex neceſſitate poſſe erit, eſt ẽt impoſſe vt ſuppoſitio erat ſic volentiũ, idẽ igiť poſſibile ⁊ impoſſibile erit, atq; ens ⁊ non ens, qđ eſt abſurduꝫ, igiť falſuꝫ eſt ſupponere vt ex poſſibile ſequať impoſſibile, igiť verũ eſt poſſe ſequi qđ oportebat oſtẽdere.

¶ Determinatis vo his inſit a/oĩ b, b/aũt oĩ c/ↄtingat: neceſſe itaq; a/oĩ c/ↄtingere ineſſe, nõ enim ↄtingat: b/vo oĩ c/ponať tanq̃ inexiſtẽs: hoc falſuꝫ qdẽ/nõ tñ impoſſe: ſi itaq; a/non cõtingit ipſi c, b/vo oĩ ineſt c/a/nõ oĩ b/cõtingit: fit enim ſyllis per tertiã figurã, verum ſuppoſitũ fuerat oĩ contingere ineſſe: neceſſe igitur a/omni c/contingere: falſo enim ſuppoſito ⁊ nõ impoſſibili/qđ accidit eſt impoſſibile.

¶ Hic deinceps nobis tradit cõiugationes ex maiore de ineſſe, ⁊ minore cõtingẽte, ⁊ inqt cõtingentẽ cõcludi concluſionẽ. Sed p̃mo tradit cõiugationẽ ex duabus vlibus affirmatiuis, ⁊ ipſaꝫ oſtẽdit ſic a/inqt, inſit oĩ b/⁊ b/cõtingat omni c/dico (inquit) qđ cõcludiť a/omni c/cõtingere ineſſe. Nam ſi quis diceret hanc eſſe falſam cõcluſioneꝫ, patet qđ oppoſitũ cõtradictoriç verũ eſſe dabit. ſ. non cõtingit omni. Supponatur igitur a/non omni c/cõtingere, qꝛ igiť nõ cõtingit oĩ, ęquiualet huic neceſſe non oĩ, nam qđ non cõtingit oĩ, hoc neceſſe eſt nõ omni, nã ſi non cõtingit oĩ aĩali bipedẽ eſſe, neceſſe eſt nõ eſſe alal bipedeꝫ eſſe, ſi ergo ęquiualet, ſupponať a/⁊ c/ex neceſſitate non omni ineſſe, rurſus qꝛ b/ſupponitur omni c/ↄtingere ineſſe. Supponať cõtingens exijſſe ⁊ factũ eſſe in actu, nam ſi hoc falſum, tñ nõ impoſſe, ſi ergo a/neceſſe eſt non oĩ c/ineſſe, ⁊ b/omni c/ineſſe, fit tertia figura ex neceſſarijs ⁊ ꝓpõnibus de ineſſe. Equidẽ oſtenſuꝫ eſt in tertia figura qñ maior fuerit neccia particularis negatiua, ⁊ minor vniuerſalis de ineſſe affirmatiua, qđ cõcludiť cõcluſio particularis de ineẽ negatiua, igiť a/oĩ b/ineſt, ſupponebať ẽt omni ineſſe, igitur idẽ eidẽ omni ⁊ nõ omni inerit qđ eſt impoſſibile. Vnde ergo ſecutũ eſt impoſſibile: Dico qđ eo qđ ſupponebatur a/nõ omni c/ineſſe cõtingere, ſed ergo ex hac ſuppoſitione aliqđ impoſſibile ſecutũ eſt, igiť falſum eſt dicere qđ concluditur nõ cõtingit omni. Si autẽ hoc falſum oppoſitũ erit verũ. ſ. cõtingere omni quod oportebat oſtẽdere. Sed quidã dubitãt ↄ hanc oſtẽſionẽ Ariſto. quoꝝ dubitationẽ dignũ eſt cõſiderare cum nõ ſit inepta, nam inquiũt qđ nullũ impoſſe accidit ſi ſupponemus concludi a/non omni b/cõtingere, nam cur non cõcludebatur ꝙ a/non omni b/ineſt, ſed inerat etiaꝫ omni, ⁊ hoc falſum eſt idem omni ⁊ non omni ineſſe, nõ tamen impoſſibile, naꝫ ſi de ineſſe eſt tale, vt etiã aliquando poſſit non ineſſe, igiť poſſibile eſt vt illud omni ineẽ, aliquãdo non omni ineſſe. Vt igitur dicũt ⁊ non trãſmutatio contingentẽ in neceſſariam, qđ quidẽ falſum eſt, verũtamẽ nõ eſt impoſſibile. Quid ergo abſurdi erit, ſi ex ꝓpoſitione falſa ⁊ non impoſſibili cõcluderetur ↄcluſio falſa ⁊ nõ impoſſibilis. Quid ergo ad hęc nos dicimus: ſic inquã qđ tranſmutatio contingẽtis in illam de ineſſe non eodẽ tẽpore neq; manente cõtingẽter ipſa ↄtingens ſit de ineſſe, nam hoc nõ ſolum eſt falſuꝫ, ſed etiã impoſſibile, vt eadẽ ꝓpoſitio ſit ſimul cõtingẽs ⁊ de ineſſe, ſed trãſmutata eſt ꝓpoſitio a tẽpore futuro in p̃ñs, ſi quideꝫ contingens indicet futurũ ⁊ ꝓpõ de ineẽ p̃ñs, igiť mutare ↄtingentẽ in neceſſariã, ⁊ ſi falſum ſit qđ pro futuro tẽpore accipimus p̃ſens, non tamen hoc eſt impoſſibile,

vt aliqui

vt aliqñ cõtingens fiat de ineẽ,ſed cũ eadẽ ꝓpoſitio mãſerit vlis affirmatiua de ineſſe ⁊ nõ tranſmutata in alterã cõcluderetꝰ ex ſuppoſitione nõ cõtingere oi c/ipſuʒ a/ineſſe,q2 a/nõ omni b/ineſt,⁊ impoſe eſt ſm idẽ tẽpus ideʒ eidẽ oi ⁊ non oi ineſſe,quare non ſolũ falſum eſt tale,ſed etiã impoſſibile. Videamus igiꝰ vnde impoſſibile ſecutũ eſt duabus ſuppõnibus poſitis,vna quidẽ dicẽ a/nõ omni c/ↄtingit,⁊ altera mutãte minorẽ ꝓpõnẽ contingẽteʒ in illã de ineſſe, neceſſe eſt oĩno per alterã barũ ſequi abſurdũ. Qõ igiꝰ ꝑ mutationẽ cõtingẽtis in illã de ineẽ non ſecutum eſt impoſe pʒ. Nam ſi poſſibile eſt mutare contingentẽ in illã de ineẽ ⁊ non eſt impoſe,⁊ oſtẽſuʒ eſt paulo prius,qõ nunq̃ ſuppoſito poſe aliqõ impoſe ſeq̃tur. Nã ob id prius acceptũ eſt theorema de B, igiꝰ pʒ qõ non ꝑꝑ hãc ſuppõneʒ impoſe ſecutũ eſt, igiꝰ relinq̃tur ꝑ alterã.ſ.a/ipſi c/nõ cõtingere omni dicenteʒ ineẽ. Si ergo falſa eſt ꝓbata hęc ſuppoſitio eẽ,pʒ qõ oppoſitũ huic cõcludiꝰ cõtingit omni qõ oportebat oſtẽdere. Videamus quoq̃ Ariſto.demõſtrationis illationẽ. Naʒ hʒ aliquid occultius exponẽs ꝓpões ⁊ dicẽs qꝫ ↄtingere oi cõcludiꝰ, ꝓbat B deductione ad impoſe ſupponẽs oppoſitũ ↄdictorię non cõtingit oi. Sed b/ipſi c/ponaꝰ ineſſe. Supponẽs oppoſitũ cõcluſioni trãſmutat ẽt minorẽ ꝓpõneʒ b/c/in illã de ineẽ, vt iam diximus. Nã hoc ⁊ ſi falſuʒ eſt, non tñ impoſe. Diximus aũt qõ ẽt non cõtingit omni c/ipſum a/qõ ex ſuppõne accepit qõ concluſum trãſmutat in neceſſariũ ęquiualentẽ alicui,⁊ B quideʒ ꝑ ſe nõ videꝰ Ariſto trãſmutare,ſʒ ex ↄclõne videaꝰ B velle. Naʒ inquit ↄcludendo ipſuʒ a/non oi b/cõtingit, pro hoc nõ oi ineſt,nam cõtingẽs pro ipſo ineſſe dixit,⁊ qõ hoc eſt concludens abſurdũ inquit. Sed ſuppoſituʒ fuerat oi contingere ineſſe. Atqui nõ ſupponebaꝰ a/oi b/cõtingere,ſʒ cõtingere pro ineſſe inq̃t,qõ igiꝰ dicebam,patet qꝫ mutans hãc nõ ↄtingit oi in hanc neceſſe alicui,q2 ſi nõ mutauit, vñ pʒ in tertia figura ex maiore cõtingenti particulari,⁊ minori de ineſſe affirmatiua aliqd debuit cõcludi, nã nil dixit de ipſis,ſed de mixtione neceſſariȷ ⁊ de ineẽ dictuʒ eſt, quocirca cõfugit ad cõceſſum igiꝰ neceſſe eſt a/omni c/cõtingere. Nã ſi ex ſuppoſitione dicẽte non cõtingit oi ↄcludi ſeq̃tur aliqõ impoſe erit a/b/omni ⁊ nõ oi ineſſe, ſed erat ſuppõ vt impoſe ſequereꝰ,itaq̃ falſã eſt,patet ğ qõ oppoſitũ erit verũ contingere omni qõ quidẽ oportebat oſtẽdere. Nõ eniʒ inq̃t certe per mutationẽ ↄtingẽtis in illam de ineſſe impoſe ↄcluſuʒ eſt, nã falſa exiſte ſuppoſitione ⁊ nõ impoſſibili,nunq̃ impoſſibile ſecutũ eſt, vt oſtẽſum eſt,nõ igiꝰ ob iſ accideret impoſſibile.

¶ Verum ⁊ per primam figuram licet facere impoſſibile ponentes b/ineſſe ipſi c. Si enim b/omni c/ineſt,a/ſo omni b/cõtingit, ⁊ c/omni contingeret vtiq̃ a/ ſed fuerat ſuppoſitum non omni contingere.

¶ Alio modo oſtẽdit ipoſe ſequi ſuppoſitionẽ dicentem nõ ↄtingere oi cõcluderẽ ꝓpoſitã ↄiugationẽ. Oſtẽdit autẽ hoc accipiẽdo vtrãq̃ ꝓpoſitionẽ in alterã,dico auteʒ maiorẽ de ineẽ in cõtingẽte mutatã,⁊ minorẽ cõtingẽteʒ mutatã in illã de ineẽ. Nã ſi a/oi b/cõtingit ineẽ,⁊ b/oi c/ineſt,cõcludiꝰ ↄcluſio qõ a/omni c/cõtingit ineſſe. Nam paulo ante B oſtẽſuʒ eſt,atqui ſuppoſitũ erat a/nõ cõtingere oi c/de ineẽ,vt ſuppoſitio, igiꝰ idẽ eidẽ contingit oi ⁊ non oi qõ eſt impoſe, cum igiꝰ ſequaꝰ impoſe non per mutationẽ alterius ꝓpõnũ. Naʒ ipſę falſę fuerunt,nõ tñ impoſſibiles,⁊ nulluʒ impoſſibile ſequiꝰ ex poſſibile, vt oſtẽſum eſt, ſed pʒ q2 ſupponebaꝰ a/ineẽ non cõtingere omni c. Et potuit Phs tranſmutans primas ꝓpões,per ſe cõtingere oi cõcludentes. Naʒ hoc cõcludebant ⁊ non egebãt deductione ad impoſe, tñ ex abũdantia licẽtiaq̃ aliquoꝝ ſupponebaꝰ oppoſitũ,⁊ oſtẽdit hoc impoſſibile. Sciẽdũ aũt eſt qõ nõ eſt hęc ꝓprie deductio ad impoſſibile. Nã deductio ad impoſe ſupponẽs oppoſitũ illi ex ꝑncipio,⁊ hoc ꝓpoſitionẽ faciẽdo ⁊ addens ipſi aliquaʒ ꝓpoſitionẽ poſitaʒ ex principio,ſic oſtẽdit impoſe qꝫ poteſt eſſe, vt ſępe ꝑ ea quę prius accepimꝰ demõſtrauimꝰ, ſed illã hic non cõtingit oi non efficit parẽ ſyllogiſm, ſʒ poſitas ꝓpões cõuertẽtes ⁊ mutãs illas viciſſim ⁊ oſtẽdens cõcluſionẽ eſſe cõtingere omni c/a/ineſſe,in ↄtradictionẽ incidemus qõ eſt impoſſibile inq̃t. Sciendũ auteʒ qõ ẽt ſi vnã ſolam ꝓpõnẽ conuerterimus ad alteraʒ ſilr ſufficeret idẽ oſtẽdere impoſe factuʒ eſſe,nã ſiue maiorẽ contingentẽ fecerimus,fit ſyllogiſmus ex ambabus ↄtingẽtibus affirmatiuis cõcludẽs ↄcluſionẽ cõtingẽtẽ vleʒ, ⁊ rurſus contradictio ſequeꝰ ſiue minorẽ in illã de ineſſe mutauerimus fit ſyllogiſmus ex duabus de ineſſe cõcludẽs cõcluſionem affirmatiuã, ⁊ ſimiliter rurſus abſurdũ ſequiꝰ. Nam idẽ eidem vel ineſt, vel contingit ineſſe, vel contingit omni quod eſt impoſſibile.

¶ Sumere ſo oportet omni ineſſe nõ ſm tẽpus determinãtes,puta nunc, aut in hoc tempore,ſed ſimpliciter, nãq̃ per has ꝓpoſitiones ⁊ ſyllogiſmos facimus. Quoniã ſi ꝓpoſitio ſm nunc accipiatur/nõ erit ſyllogiſmus, nihil eniʒ fortaſſe prohibet aliqñ omni moto hominem ineſſe, veluti ſi nil aliud moueretꝰ, motuʒ ſo contingeret omni equo, ſed hominem nulli equo ineſſe contingit.

¶ Qõ vult dicere tale eſt,quũ accipimus (inq̃t) vlem affirmatiuã de ineẽ ꝓpoſitionẽ,ceu nũc accepimus a/de oi b/pręedicatũ non opʒ de oi tpe accipere verũ, ſed ſemper q2 aſſyllogiſtica erit cõiugatio,neʒ cõcludet ex neceſſitate ipſum nulli,ceu ſi dixero hominẽ,motuʒ,⁊ equũ,nam hic vſus eſt terminis, ⁊ dico ſic homo omni moto ineſt, nam ſupponãtur ſola mota eẽ hoies, motuʒ omni equo ↄtingit ineſſe,cõcludetur homo ex neceſſitate nulli equo ineſſe,ex ꝓpoſitionibus de ineſſe ⁊ cõtingẽti cõcluſionẽ neceſſariã negatiuaʒ concludens. Sed hoc inquit,accidit q2 accipiebatur maior ꝓpoſitio in tẽpore verificata, quo homines ſoluʒ mouebanꝰ,quare inquit obſeruãdum eſt tale vt ꝓpoſitiones ſumantur, non ſm tempus vęrũ ſed ſimpliciter ideſt vniuerſaliter.

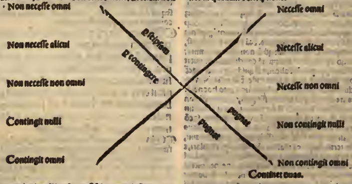
¶ Pręterea ſit primũ animal/mediũ motum, vltimũ ſo homo, ꝓpões itaq̃ conſimiliter ſe habebũt,ↄcluſio ſo neceſſaria non cõtingẽs/ ex neceſſitate eniʒ homo animal. Manifeſtũ itaq̃/ꝙ vniuerſale accipere oportet ſimpliciter/⁊ non tempore determinantes.

¶ Per hęc mutat minorẽ terminũ,⁊ ſeruans ꝓpões vt a ꝑncipio ſm qualitatẽ, ⁊ modos oſtẽdit ↄcluſionẽ ⁊ illud omni ex neceſſitate. Nã ſi animal omni moto ineſt,ſi rurſus mota aĩalia erũt ſolũ, ⁊ motũ omni hoi ↄtingit ineẽ, cõcludiꝰ ꝑſpicuo qõ aĩal oi hoi ex neceſſitate ineſt,⁊ illũ ↄdictorię oppoſitũ cõtingere omni eſt,huic ex neceſſitate nulli,qõ quidẽ demõſtrauit in terminis ante hũc. Sed qm prorſus abũdãs terminoꝝ ↄcludẽtiũ ẽt illud ex neceſſitate oi huius grã hoc ſubiũxit. Sed vnde vniuerſaliter illũ nobis ſuppeditauit,ſcilicet cõcludere ex neceſſita

te omni, qꝛ accepit minorē terminum qui ſit ſpecie maioris, quare neq; oportet maiorē terminū accipere tempore definitum, neq; minorē cū ſit ſpecies prioris, alioquin nō concludemus contingens.

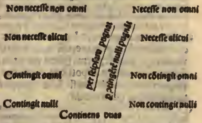
¶ Rurſus ſit priuatiua vniuerſaliter ꝑpoſitio a/b/ ⁊ ſumptū ſit a/ineſſe nulli b, b/vero omni contingat c/ineſſe, his itaq; poſitis, neceſſe eſt a/contingere nulli c/ineſſe.

¶ Cum dixerit cõiugationes ex ambab⁹ vlibus affirmatiuis, nūc ponit eā ex maiore vli negatiua de ineſſe, ⁊ minore vli affirmatiua ꝯtingēte, ⁊ cõcludit cõtingere nulli c/a. Oſtēdit etiā hāc eadē demonſtratione. Dico aūt mutatione, ⁊ deductione ad impoſſe. Si a/ingit nulli b/ineſt, ⁊ b/omni c/cõtingit ineſſe, dico inquit qꝺ etiā a/nulli c/contingit ineſſe. Nam ſi hoc falſum, verum erit ꝯtradictorię oppoſitū non cõtingit nulli ineſſe a/ipſi c. Hoc autē rurſus idem eſt cū hoc alicui neceſſe eſt. Nam qꝺ non cõtingit nulli ineſſe, hoc neceſſe eſt alicui ineſſe. Si etiam non mutaretur, hoc rurſus ipſe per propoſitiones perſpicue ꝯcludit, ⁊ qꝺ ipſe vult hoc eſt. Si ergo a/neceſſe eſt alicui eoꝝ quę ſunt c/ineē, ⁊ b/ineſt omni c. Nam rurſus mutē ꝯtingens in illā de ineē ob claritatē ⁊ pręſtantiā eius, igitur a/alicui b/ineſt. Sed ſuppoſitū erat nulli igiꝫ idē nulli ⁊ alicui qꝺ eſt impoſſibile, ⁊ impoſſe rurſus ſecutū eſt nō per tranſmutationē cõtingentis in illā de ineſſe. Si n. falſa erat, ſꝫ nō impoſſibilis, itaq; pꝫ qꝛ ſupponebamus illud neceſſe alicui c/ineſſe a/vel non cõtingit nulli, nam idem eſt, igiꝫ hoc eſt falſum, ⁊ verū erit oppoſitū cõtradictorię cõtingit nulli, qꝺ quidē oportebat oſtēdere per impoſſibile ꝙ cõtingit nulli cõcludit, inducit etiā per hęc ⁊ inquit qꝺ hęc ꝯcluſio nō eſt ipſius cõtingentis ſm determinationē, id eſt nō eſt hoc cõtingens qꝺ definiuimus a principio, qꝺ dicebamus etiā cõuerti ſm affirmationes ⁊ negatiuas, ſed eſt concluſio ipſius nulli ex neceſſitate, qꝺ dimidium contingentis eſſe inquit. Sed quonam pacto hoc ſe habeat, ſic oſtēdemus exponētes oēs propoſitiones in quadam deſcriptione.

Hanc contingit nulli volens oſtēdere concluſionem accepit cõtradictorię oppoſitā huic non contingit nulli, vt oſtēdens aliqꝺ impoſſibile ſequi ex hac cõcludet oppoſitū cõtradictorię ipſe cõtingit nulli. Sed qꝛ vt dictū eſt, oſtēditur per tertiā figuram deductio ad impoſſibile accipientibus nobis velut vnam ꝑpoſitionē ſyllogiſmi cõcluſionē acceptā ex ſuppoſitione, ⁊ tranſmutantibus minorē ꝑpoſitionē in illā de ineſſe. Equidem incertū eſt in tertia figura ex mixtione ipſius ineſſe, ⁊ ꝯtingētis qualis fiat cõcluſio, nā nihil nōdū dictū eſt de ipſis, ꝑpter hoc trāſmutat hanc ꝑpoſitionē non cõtingit nulli in ęquiualentē ipſi quę eſt neceſſe alicui, nā qꝺ non cõtingit nulli, hoc neceſſe eſt alicui, trāſmutāſ igitur hāc nō ꝯtingit nulli in hāc neceſſe alicui, ⁊ oſtendēs ex hac ſuppõne aliqꝺ impoſſe ſeq̄ᷓ, vt demõſtrauimus illud a/alicui b/ſ nulli ineſſe, ⁊ ob id cõfutās ſuppoſitionē tanq̄ falſū dicentem neceſſe alicui c/a/ineē oſtēdit merito verū eē ꝯxime oppoſitū eidē q̄ eſt nō neceſſe alicui, ⁊ pp ħ ēt hanc cõtingit nulli qꝺ a ꝑn⁹ propoſitū erat oſtēdere. Sed ħ ingit, cõtingit nulli nō eſt ꝯtingēs ſm determinationē, ſed dimidiū huius qꝺ eſt illud ex neceſſitate nulli. Sed quo ⁊ quo nā modo, qꝛ cõtingit nulli opponiꝫ per ipſam neceſſe eſt alicui, ⁊ per hanc cõtingit oī ęquiualentē eidē quę eſt neceſſe non omni, q̄re duę particulares neceſſarię ꝑpõnes pugnāt huic cõtingit nulli, ſed quidē affirmatiua neceſſaria alicui velut oppoſita eidē iuxta omnia ſm quātitatē, q̄litatē, ⁊ modū. Et neceſſe non omni opponiꝫ huic cõtingit omni, ſed qꝛ ęquiualet hęc contingit nulli, huic contingit omni, ob id neceſſe nō omni pugnabit huic cõtingit nulli, ceu etiā in ſecūda deſcriptione ſecūdoq; interuallo prępoſitū eſt. Si ergo huic cõtingit nulli, tanq̄ affirmationi negatio repugnat hęc non contingit nulli, ⁊ pugnāt inuicē ſm quantitatē, qualitatē ⁊ modū vtręq; particulares neceſſarię ꝑpõnes dicto modo, patet igiꝫ ꝙ nō cõtingit nulli continet duas ꝑticulares neceſſarię ꝑpõnes. Si ġ ħ ita ſe hꝫ, ⁊ inuenimus, ⁊ hoc neceſſe ē alicui ſuppoſito aliquod impoſſibile ſequi, ⁊ huic neceſſe non omni non eſt impoſſibile, igitur patet qꝺ cõtradictorię oppoſitū huic neceſſe alicui ſolū cõcluditur qꝺ eſt non neceſſe alicui. Si ergo duę quidē particulares neceſſarię ꝑpoſitiones quēadmodū diximus continētur ſub hac non cõtingit nulli, ⁊ oppoſitū alteri ſolum cõcludiꝫ, patet ergo qꝺ dimidiū oppoſiti huic non cõtingit nulli, id eſt cõcluſum ꝙ eſt nō neceſſe alicui, nā hoc erat cõtradictorię oppoſitū neceſſe alicui, qꝺ quidē ſoli ſupponēti accidit impoſſe, nā qꝺ ſupponēti nō neceſſe oī non accidet impoſſe, ex his ꝑpõnibus liquet, nam ſi a/neceſſe non omni c/ineſſe, ⁊ b/omni c/ineſt, igiꝫ a/non omni b/ineſt, ſed erat etiam nulli, ⁊ nullū impoſſibile eſt, vt idem nulli ⁊ non omni contingat. Quęreret autem aliquis cur non ſolum hoc poſito neceſſe alicui impoſſibile aliquod ſeq̄tur, ſed etiam ex hoc neceſſe oī ſequiꝫ, nam ſi a/neceſſe eſt omni c/ſ b/ineſt oī c/igitur a/oī b/ineſt, ſed erat etiā nulli, idē igiꝫ oī ⁊ nulli quod eſt impoſſibile, q̄re nō ſolū oppoſita ꝯdictiõe cõcluduntur

cludũtur per hęc, ſed etiam cõtraria, quare ſi ex ſuppõne qua ſupponiẽ omni neceſſe aliqd impoſe ſequutum eſt, cur nõ dicimus oppoſitũ cõtradictorię ipſi cõcludi, dico ſcʒ nõ neceẽ omni. Dicimus igiẽ ad hoc qđ ſi cõtineretur neceẽ omni ſub hac non cõtingit nulli, dicebemus etiã illud oppoſitũ cõtradictorię huic neceẽ omni cõcludi, ſʒ qa ẽ oppoſitũ huic nõ cõtingit nulli eẽ hoc eſt concluſum. Nũc aũt nõ ɔtineẽ ſub ipſa, ẽ cã ꝑ quã nõ ɔtineẽ hęc eſt. Nam ſi huic cõtingit nulli opponiẽ hęc non cõtingit nulli, ẽ ęqualet huic cõtingit omni, ſed cõtingit omni, nõ opponitur huic neceẽ omni, igiẽ non ɔtinebit hęc non cõtingit nulli hãc neceẽ omni quę ſe hʒ oppoſito mõ huic contingit omni, qa ęquiualet ipſa huic contingit nulli, ſed ſequutum eſt vniuerſalr ex hac neceẽ omni impoſſibile, qa vniuerſali negatiuę duę repugnãt affirmatiões, vna vniuerſalis, ẽ altera particularis, quę opponitur ei contradictorię, ẽ alia velut cõtraria. Per hęc igitur ẽ ex hac poſita. ſ. omni ſequutuʒ eſt impoſe non velut ex cõtradictoria, ſed velut ex cõtraria, igitur dũtaxat eſt cõcluſum oppoſituʒ huic neceẽ alicui, quod qdem eſt non neceẽ alicui, quod idcʒ eſt nulli ex neceẽtate. Veruʒ hoc nulli ex neceẽtate differt ab hoc ɔtingit nulli, ẽ ob id inquit ipſe qđ cõtingit nulli eſt cõcluſum in hoc ſyllogiſmo, ẽ non eſt contingens ſm determinationeʒ, ſed neceẽariuʒ nulli. Eqdem in plus eſt illud nulli ex neceſſitate, q̃ꝫ hoc cõtingit nulli. Et quod hoc ſit oſtẽdemus idẽ ẽ rõnabilius atq; per exẽpla. Eqdem magis ꝑ rationeʒ ſic per ꝓpões, huic cõtingit nulli opponitur hęc neceẽ alicui, ẽ hęc neceẽ non omni (vt dictuʒ eſt) ſępe. Naʒ de quibus illa falſa eſt ipſe vere ſiũt, ẽ ecõtra, ſed huic non neceẽ alicui quod idẽ eſt nulli ex neceſſitate opponitur ſola neceẽ alicui, quare etiam hic de qbus altera falſa eſt, altera vera ſit, ẽ econtra. Si ğ huic cõtingit nulli duę repugnãt ꝓpoſitiones neceẽ, illa ſcʒ neceẽ alicui, ẽ hęc non neceẽ omni, ẽ huic non neceẽ alicui quę ęquiualet huic nulli, ex neceſſitate altera harum ſolum quę neceẽ alicui repugnat, in quibus igiẽ duę propoſitiones, altera. ſ. neceẽ alicui, ẽ alia non neceẽ omni verificãtur, ẽ in eiſdeʒ hęc contingit nulli falſificatur. Sed de qbus neceẽ eſt alicui verificatur, in his ſoluʒ non neceẽ alicui falſificatur, quę ęquiualet nulli ex neceẽtate, in paucioribus igiẽ falſificatur, hęc nõ neceẽ alicui, quaʒ hęc cõtingit nulli, qđ ſi in paucioribus falſificatur hęc nõ neceẽ alicui, in pluribus verificatur. Q ð ꝰo hęc ſola neceẽ alicui repugnat huic non neceẽ alicui, ſed non amplius neceẽ non omni, patet ex qbus etiam ſimul verificãtur in terminis qbuſdam, ceu in ipſo ambulare ẽ animali. Etenim dicere ꝙ non neceẽ eſt alicui aiali ipſum ambulare ineẽ veruʒ eſt. Nã nullum animal ex neceẽtate ambulat, ẽ rurſus dicere ꝙ neceẽ non omni animali ambulare ineẽ eſt verum propter reptilia. Naʒ nullum reptile ambulat, ſic igitur cõmuni ratione oſtẽſum ſit ꝙ in plus ſe habʒ hęc propoſitio nulli ex neceẽtate q̃ꝫ hęc cõtingit nulli. Sʒ oſtẽdetur quoq; exemplis, dico. ſ. per eoſdem terminos, ſcʒ animal, ẽ ambulare. Nam dicere nulli ex neceſſitate animali ineſt ambulare, ẽ verificatur hęc ꝓpoſitio tam de animalibus ambulantibus taʒ etiam de reptilibus. Naʒ minime neceẽariũ eſt his ambulare, ſed illa propoſitio cõtingit nulli animali ambulare nõ eſt vera de omnibus, ſed de ambulantibus, ẽ de reptilibus minime vera eſt, quocirca de quibus contingit nulli, de eiſdem etiaʒ contingit omni verificatur. Si ergo contingit omni de reptilibus eſt falſum, patet quod etiam contingit nulli, itaq; de pluribus verificatur illud neceẽ nulli, q̃ꝫ hoc contingit nulli. Sed poteſt etiam ex duabus affirmatiuis coniugatio oſtendi hoc modo ꝙ non concludãt contingens ſm determinationẽ, ſʒ concludat contingentis dimidiũ, ſupponatur nobis primo hęc deſcriptio.

❡ Si enim a/omni b/ineſt, ẽ b/omni c/contingit ineẽ, igiẽ a/omni c/contingit ineẽ, ſi autẽ hoc falſuʒ, verum erit nõ contingit omni quod ęqualet huic neceẽ non omni. Si ğ a/c/neceſſe nõ omni, ẽ b/omni c/ineſt, mutata contingente, igiẽ a/ipſi b/ineſt non omni, ſed etiam erat omni, igiẽ idem omni ẽ nõ omni, quod eſt impoẽ, igitur eſt falſuʒ hoc non contingit omni, ẽ verũ contingit omni qđ oportebat oſtẽdere. Eſt igitur etiam hic ſimiliẽr oſtẽdendũ, ꝙ cõtingit omni nõ eſt cõtingentis ſm determinationem, ſed dimidium cõtingentis. Nam ſi repugnat huic cõtingit omni velut affirmationi negatio hęc nõ cõtingit omni, ẽ repugnante idem etiam alię duę neceſſarię particulares propoſitiones, alia neceẽ non omni per ſeipſaʒ, vt illi de omni oppoſita, ẽ eideʒ repugnat etiaʒ hęc neceẽ alicui per hãc contingit nulli tãq; ęquiualens ipſi, itaq; cõtinebit hęc nõ contingit omni duas particulares neceẽarię. Nã ſi duę particulares neceſſarię repugnãt huic contingit oĩ; ẽ eidem repugnat etiã non contingit omni, itaq; eadẽ cõtinebit has duas. Rurſus duabꝰ his acceptis in ſyllõ ſuppoſita hac neceẽ nõ oĩ, ĩuenimꝰ aliqđ ipoẽ ſeq, q̃re oppoſitum eidem eſt cõcluſum, ſed hac ſuppoſita neceẽ alicui nullaʒ impoẽ ſequitur, quare nõ concluditur oppoſituʒ eidem. Naʒ ſi nullũ impoſſibile ipſa ſuppoſita ſequitur, patet. Nam ſi a/neceẽ eſt ipſi c/ẽ b/omni c/ineſt, igiẽ a/alicui b/ineſt, ſed erat etiam omni, ẽ nihil põt eẽ ideʒ omni ẽ non omni, igiẽ dũtaxat concluditur oppoſitum huius neceẽ non omni, ſed neceẽ non omni dimidiũ erat huiꝰ nõ contingit omni, igiẽ oppoſituʒ dimidio huius non contingit, eſt cõcluſuʒ, quare etiã in hac coniugatione dimidiũ cõtingẽtis ɔcluditur. Quo igiẽ modo non hoc dixit Ariſto. de hac coniugatiõe, ſed de priuatiua ſola, Quid igitur ad hoc nos dicimus. Dicimus inquã qđ ea dixit q̃ ſibi ſunt cõſentanea. Nam qa velut ɔſequẽs ɔtingentem negatiuaʒ mutauerit in affirmatiuaʒ, ẽ affirmatiuaʒ non amplius in negatiuaʒ ob id dixit de priuatiua, qa concluſio negatiua erat cõtingẽs ſm acceptas hic negationes, dico autẽ cõtingit nulli, ẽ ꝓpter hoc inuenimus eidẽ repugnare duas neceẽarię ꝓpoſitiones particulares, aliam ꝑ ſeipſam, aliam ꝰo ꝑ hanc contingit omni, qa accipimus ęquiualẽtem hãc cõtingit nulli, huic cõtingit omni, quia igiẽ hic inuenimus duas neceſſarię particulares oppoſitas huic cõtingit nulli, ẽ ob id cõtentas ſub eadeʒ negatiua hac non cõtingit nulli, ẽ inuenimus ſolũ oppoſitũ alteri ꝓpõſitionum particulariũ cõcluſuʒ, ꝓpter hoc dicebamus dimidiũ cõtingentis ſolum concludi, ſed qa in ꝑdicatiua ɔiugatione affirmatio cõtingens eſt cõcluſio, ẽ non mutatur affirmatio in negationẽ, pʒ igiẽ quod vnã ſola neceſſaria particularis ꝓpoſitio opponiẽ cõcluſioni quę eſt neceẽ nõ omni, quare hęc nõ cõtingit omni ipſam

ſolū cōtinet, ⁊ ipſa poſita ſeq̄batur aliquod īpoſſe, pꝫ q̄ oppoſitū eidem erit verū, ſed hęc nō eſt dimidiū cōtingentis, ſed totū, ⁊ oppoſita huic, igitur nō erit dimidiū contingentis, merito igit̄ de affirmatiua cōiugatione nō dixit dimidium cōcludi cōtingentis, igitur Phi placitū vt erat p̄ hęc ſignauit. ſꝫ videamus & q̄ dicunt̄ in ꝯtextu.

¶ Non enim contingat, ⁊ b/ponatur ineſſe c, quemadmodum prius, neceſſe itaqꝫ a/alicui eorum, quę b/ineſſe, fit eniꝫ ſyll'us per tertiaꝫ figuram, hoc autem impoſſibile, quare contingeret vtiqꝫ a/nulli c/ineſſe, falſo enim poſito impoſſibile quod accidit.

¶ Cum dixerit cōtingit nulli cōcludi, de hoc facit fidem deductione ad impoſſe, ⁊ ponit oppoſitum cōtradictorię nō cōtingere nulli, q̄a de omni re, vel affirmationem vel negationē eſſe veraꝫ neceſſe eſt. Mutat autē minoreꝫ ꝓpoſitioneꝫ in illā de ineē. Eq̄deꝫ neceſſe eſt a/alicui b/ineſſe, ſed etiam ſupponebatur nulli quod eſt abſurdum, igitur falſa eſt ſuppoſitio non contingit nulli, igitur vera erit oppoſita cōtingit nulli q̄ oportebat oſtēdere.

¶ Hic igitur ſyllogiſmus non eſt contingentis ſm̄ determinationem.

¶ Inq̄t cōcluſionē concluſam nō eē huius cōtingētis q̄le nos a p̄ncipio determinauimus q̄ erat illō q̄ habebat cōuertentē ipſaꝫ nulli cū illa omni, ⁊ hęc ꝯcluſio nō eſt talis. Nā quod nequeat cōuerti cū illa omni, oſtēdimus ſīc ponentes oppoſitū hoc cōtingit omni, dico. f. illud neceſſe omni, ⁊ neceſſe nō omni, ⁊ nulluꝫ abſurdū inuenit̄ ſequi ex eo, vt igit̄ ꝓbemus oppoſitū, quare nō pōt concludi oppoſitū neceē non omni. Si aūt non cōcludit̄, igit̄ non ęquiualet hęc cōcluſio cōcluſa, dico. f. cōtingit nulli huic cōtingit omni, ſed ſm̄ determinationē cōtingēs habebat has propoſitiones ęquiualentes, igitur hęc cōcluſio non eſt ſm̄ determinationem contingentis.

¶ Sed eius/quod eſt nulli ex neceſſitate, hęc enim eſt cōtradictio facte ſuppoſitionis, ſuppoſitum enim eſt a/alicui c ineē, ſyllogiſmus ꝟo ad impoſſe oppoſite eſt dictionis.

¶ Cum dixerit nō eē concluſioneꝫ cōtingentis ſm̄ determinationeꝫ per hęc addit cuius ſit, q̄a nulli ex neceſſitate, ſed quę ſit differētia huius ad hoc cōtingit nulli diximus. Q̄ ꝟo hoc ſit cōcluſuꝫ. inq̄t. manifeſtuꝫ eſt. Nā deductione ad impoſſe volens ꝓbare illud contingit nulli, accipit eiū oppoſitū ipſi hic nō contingit nulli quod eſt ideꝫ cū hoc neceē alicui, in q̄ mutamus ob manifeſtationeꝫ. Supponētes igit̄ illud neceē alicui dicimus aliquod impoſſe ſequi, igitur prorſus neceē eſt, vt oppoſitum huic veruꝫ ſit. f. non neceē alicui, q̄ quidē ideꝫ eſt cū hoc neceē eſt nulli. Nā inq̄t. neceē prorſus eſt quādo ſyllogiſmus p̄ impoſſibile demonſtramus, oppoſitā dictionē. f. ꝓpoſitionē ſuppoſitioni ex qua impoſſe ſequutū eſt, eē verā.

¶ Amplius ⁊ ex terminis manifeſtuꝫ/ꝙ non erit cōcluſio contingens, ſit eniꝫ in quo a/coruus in quo b/diſcurrens/in quo c/homo, nulli itaqꝫ b/a/ineſt, nullum enim diſcurrēs coruus, b/ꝟo omni contingit c, omni eniꝫ homini diſcurrere, ſed a/ex neceſſitate nulli c, non igitur concluſio contingens.

¶ Terminos exponit, q̄bus oſtendit tādeꝫ ꝙ non cōcluderetur cōtingit nulli ⁊ hi ſunt, coruus, diſcurrens, hō. Maior eſt coruus, minor homo. Nam inq̄t. coruus nulli diſcurrenti ineſt, ⁊ diſcurrēs cōtingit omni homini concluditur coruus nulli homini ex neceſſitate, quare hactenus habemus per hęc ꝙ nō cōcluditur cōtingēs, ſed per terminos deinceps oſtēdit ꝙ neqꝫ neceīa eſt ſemꝑ concluſio, niſi quia neqꝫ hic pulchre accepit terminos. Nāꝫ neceſſariaꝫ accepit maioreꝫ nō de ineē ꝓprie. Nam coruus nulli diſcurrēti nō ineſt ſolū, ſꝫ &̄ ex neceītate nō ineſt.

¶ Sed neqꝫ neceſſaria ſemper, ſit eniꝫ a/motum b/ſcientia, in quo autē c/homo, a igitur nulli inerit b, b/ꝟo omni c/contingit, ⁊ nō eſt concluſio neceſſaria, non enim neceſſe nullū moueri hominem, ſed non neceſſe aliquem. Planum itaqꝫ ꝙ concluſio eſt eius/quod eſt nulli ex neceſſitate ineſſe, accipiēdi ꝟo melius ſunt termini.

¶ Cum oſtēderit per aſſumptos prius terminos ꝙ concluſio nō eſt cōtingens, per hęc oſtendit ꝙ neqꝫ neceſſaria cōcluditur, ſit eniꝫ motum ꝙ nulli ſcientię inſit, ⁊ ſcientia cōtingat omni homini ineē, concluditur motū nulli homini ex neceſſitate ineſſe, patet autē ꝙ hic ſcientiaꝫ pro ſciente accipit, q̄a neceſſaria ⁊ nō de ineſſe erit negatio, quare inq̄t. ſi neqꝫ ſemper eſt cōtingēs cōcluſio, neqꝫ ſemꝑ neceſſaria, merito dictū eſt ꝙ eſt ipſius nulli ex neceſſitate, vt prius oſtēſuꝫ eſt. Vbi etiā ipſe cōſentit ꝙ nō pulchre beneqꝫ accepit terminos, cum dicat. Accipiendi ꝟo melius ſunt termini, vnde eos melius acciperemus ſic ambulās, alteratū, aīal. Dico igitur ſic ambulās nulli alterato inſit, ⁊ alteratum cōtingit omni animali ineſſe cōcluditur ambulās nulli aīali ex neceſſitate ineſſe. Non eniꝫ verū eſt dicere nulli aīali ambulans ꝯtingere, q̄a in quibus illud nulli verificat̄, in his etiam omni cōtingit, ſed nō omne aīal ambulat, q̄ūdoq̄dem reptilia nō ambulant, quare ob id nō verificat̄ in his dicere nulli cōtingere, igit̄ ōūrandū eſt, veruꝫ illud nulli ex neceſſitate animali ambulare ineſt. Nam verū etiaꝫ eſt in reptilibus dicere ꝙ nulli ipſorum ex neceſſitate ineſt ambulare q̄ iam ⁊ ante hoc diximus.

¶ Sed ſi priuatiuū ad minorē ponatur extremitatem contingere ſignificans, ex ipſis q̄dē acceptis ꝓpoſitionibus, nullus erit ſyll'o. Cōuerſa autēꝫ ſm̄ cōtingere ꝓpoſitione, erit quē admodum in prioribus, inſit enim a/omni b, b/ꝟo contingat nulli c, ſic igitur ſe habentib' terminis, nihil erit neceſſarium, ſi autem conuertatur b/c/ ⁊ accipiatur b/omni c/cōtingere/ fit ſyll's/quemadmodum prius, nam cōſimiliter termini poſitione ſe habebunt, ſed eodē modo ⁊ quūꝫ priuatiua extiterint vtraqꝫ interualla, ſi a/b/quidem non inſit, b/ꝟo contingere c/nulli accidit, per ipſa quidē accepta nō fit neceſſarium, ſed ꝓpoſitione conuerſa, quę eſt/ſm̄ cōtingere erit ſyll'o, accipiat̄ enim a/q̄dem nulli coꝝ, quę ſunt b/ineſſe, b/ꝟo contingat nulli c, ꝑ hęc igitur/nihil neceſſarium.

¶ Cum expoſuerit oēs coniugatiōes vtium ſyllogiſmorum, quę habēt minorē ꝓpōnē affirmatiuaꝫ, ⁊ maiorem vel affirmatiuā, vel negatiuā, ⁊ in habētibus contingētis

nibus maiorez cõtingẽtem, ⁊ in his quę habent ſic mino rẽ, nunc ponit eas quę habẽt minorẽ negatiuã. Si ẽ inq̃t. minor fuerit cõtingens negatiua, fit quidem ſyll's ſ; imperfectus. Nõ enim per ſumpta nobis a pncipio, dico. ſ. manente minori negatiua, ſed ipſa trãſmutata in cõtingẽtez affirmatiuã. Si ergo maior affirmatiua eſt de ineẽ, p; q̃ cõuerſa minore fiet cõcluſio talis, ceu fiebat ex duab' affirmatiuis. Q̃ õ ſi maior fuerit etiã negatiua, rurſus conuerſa minore in affirmatiuã cõcluſionẽ habebit hęc coniugatio, ſicut illa ex maiore negatiua de ineẽ, ⁊ minore affirmatiua cõtingẽte, dico. ſ. huius nulli ex neċitate, ⁊ q̃cũq; ſimplr dicuntur ex illis. Hęc etiã in his dicẽtur.

℄ Q: ſi accipiatur b/contingere omni c/qȯ eſt verum, a/b/autem propoſitio ſimiliter ſe habeat/rurſus idem erit ſyllogiſmus.

℄ Q õ quidẽ eſt verũ, nõ hoc inq̃t. qȯ verum eſt negatiuam cõtingẽtem facere contingẽtem affirmatiuam. Naz hoc falſum eſt, ſed hoc inquit. quia veruz eſt poſſe negatiuam in affirmatiuam tranſmutari.

℄ Si ꝟo non ineſſe ponatur b/ipſi c/⁊ nõ contingere non ineſſe/non erit ſyll's nullo modo/ neq; quũ priuatiua, neq; quum affirmatiua fuerit a/b/ ꝑpoſitio. Termini cõmunes q̄ ex neceſſitate inſit/album/animal/nix/q̄ non cõtingat/album/animal/pix.

℄ Q õ poſuit cõiugationes habẽtes minorẽ negatiuã cõtingẽtem, ⁊ maiorẽ de ineſſe, vel negatiuaz, vel affirmatiuã, nunc ponit habẽtes minorẽ negatiuaz de ineſſe, ⁊ maiorem ꝯtingẽtem, vel affirmatiuam, vel negatiuã, ⁊ inq̃t, has eẽ aſyllogiſticas coniugationes. Nam etiã a principio diximus, qȯ in habẽtibus cõtingentẽ in maiore opz etiam quãtitatez maioris ſeruare ⁊ q̃litatez minoris, ſed in habẽtibus maiorẽ de ineẽ, ſolũ ſufficit ſeruare quantitatẽ maioris, q̄a cõtingens negatiua trãſmutatur in affirmatiuã, ⁊ facit ſyllogiſticez cõiugationem, ⁊ illa de ineſſe nõ tranſmutatur in affirmatiuã. Oſtẽdit autẽ has eẽ aſyllogiſticas eo q̄ cõcludunt omni ⁊ nulli. Nã hac ratione ſpecificantur ⁊ deſignãtur inutiles cõiugationes. Sed nos accipiemus terminos magis cõgruentes propoſito. Nã (vt diximus) ipſe aliquãdo terminis vtitur ſecurius. Sint igitur termini cõcludẽdi ipſum omni, album, peripateticũ, cignus, albuz omni vel nulli peripatetico contingat, ⁊ peripateticuz nulli cigno inſit, cõcluditur albuz omni cigno ex neceſſitate. Itẽ termini cõcludendi ipſum nulli, ſimiliter ponantur ⁊ pro cigno ſit coruus, album omni vel nulli peripatetico contingat, peripateticum nulli coruo inſit, cõcluditur album nulli coruo ex neceſſitate.

℄ Planum itaq; q̄ ſi termini vl'es extiterint, ⁊ hęc inexiſtens/illa ꝑpõnum ꝯtingens accipiatur, quãdo ꝑpoſitio/quę ad minorẽ extremitatẽ ꝯtingere accipiatur/ſemꝑ fit ſyll's.

℄ Merito ſiue affirmatiua minor, ⁊ quoniã ſe habebat maior per ſe ⁊ per eaſdẽ ꝑpõnes fiebat ſyllogiſmus, ſiue negatiua rurſus maiore indifferẽte ſm qualitatem, rurſus tranſmutata minori fiebat ſyllogiſmus.

℄ Pręterq̃ q̄ aliquãdo quidem ex ipſis/nõnunq̃ ꝟo ex conuerſa propoſitione.

℄ Illud autẽ ex ipſis, nõ ob id inq̃t, q̄a oſtẽdet recta oſtẽſione. Naz cũcte indigent trãſmutatione cõtingẽtis in ipſum de ineſſe, ⁊ deductione ad impoẽ, ſed dicit, q̄a ſeruatur ꝑpria qualitas, ceu quatenus habẽt minorez affirmatiuã, ſed alię nõ p ſeipſas indigent, ſed mutatę fuerant ex negatiua in affirmatiuaz. Q uid igit. inq̃t, nõne etiã in illis omnibus tranſmutamus cõtingentẽ modũ in illũ de ineẽ, ceu etiã in his negatiuam in affirmatiuã, quare neq; ille per ſeipſas indiguerũt. Sed dicimus qȯ ſicut ſylli in ſecũda ⁊ tertia figure reducti ad pmam figurã, nõ velut habẽtes in ſeipſis neċitaz. Nam nihilominus ⁊ ſi nõ reducti fuiſſent in primã figuraz, habuiſſent ex neceſſitate cõcluſionẽ ſequẽtem, ſed ob id ſoluz reducebantur, vt nobis euidẽtiorem oſtẽſionem p notiora facerent, ſic itaq; aſſero ⁊ in trãſmutatione cõtingentis in ipſum de ineẽ, quod ⁊ ſi nõ mutarẽtur ꝑpoſitiones, nihilominus haberet cõcluſionez cõſequẽtez, ſed q̄a hactenus nobis incerta eſt mixtio neceſſarij ⁊ cõtingẽtis ob id notiorẽ efficiẽs doctrinã mutauit cõtingẽtez in illaz de ineſſe. Verũtamẽ in habẽtibus minorez negatiuam nõ ſimplr ob manifeſtationem doctrinę fit mutatio, ſed quatenus ſeruata negatiua, ⁊ quatenus in ipſa aſyllogiſtica eſt cõiugatio, q̄a non eſt impoſſibile mutare ipſam in affirmatiuam, ſed tranſmutata efficit coniugationem ſyllogiſticam.

℄ Quando autem horum vtreq; ⁊ ob quaz cauſam diximus.

℄ Q õ per ſeipſas oſtendũtur quãdo habuerint minorez affirmatiuam, ſiue de ineſſe, ſiue cõtingẽtez, ⁊ per cõuerſionem, quãdo minor eſt negatiua cõtingẽs, per quã etiã cauſaz, qȯ proprius caracter ſyllogiſticaꝝ coniugationũ eſt in prima figura, vt habeãt minorem affirmatiuam, ⁊ quod negatiua contingens de contingenti, quo ad determinationẽ poſſit mutari in affirmatiuã.

℄ Q: ſi hoc vniuerſalr, illud ꝟo interuallorũ accipiatur in parte, quando qȯ ad maius eſt extremum vniuerſalr ponatur ⁊ contingens ſeu negatiuũ/ſiue affirmatiuũ, qȯ ꝟo in parte affirmatiuũ ⁊ inexiſtẽs erit ſyll's pfectus, quemadmodũ ⁊ vniuerſalr terminis exiſtẽtibus, demõſtratio aũt eadẽ, quę ⁊ prius.

℄ Cum cõpleuerit oẽs coniugationes ex ambabus vniuerſalibus hñtes maiorẽ cõtingẽtem ⁊ minorez de ineẽ, ⁊ ecõtra habẽtes, ⁊ oſtenderit quę ſint in his aſyllogiſticę, ⁊ quę ſyllogiſticę, nunc habẽtes alterã particularẽ exponit. Et primas rurſus exponit habẽtes maiorẽ contingentem. ⁊ alteram de ineẽ, ⁊ dicit qȯ ſi minor affirmatiua fuerit, ⁊ maior negatiua vel affirmatiua, ſyllogiſmus fit, qui quidem fiebat etiã in talibus ꝑpõnibus vl'ibus. i. cõtingens erit cõcluſio. Oſtẽdũtur etiaz hi ſyllogiſmi eadem oſtẽſione, per hoc. ſ. de omni ⁊ nulli. Naz ſi a/omni b/ineſſe cõtingit, ⁊ b/alicui c/ſoluz ineſt, igitur a/alicui c/contingit ineẽ. Naz q̄a a/contingit omni b, igit' omnibus partibus eiuſdẽ contingẽter ineſt, ſed aliquid ipſoꝝ c/eſt pars ipſius, igitur a/alicui/eorum quę ſunt c/cõtingẽter ineſt. Similr autez ſe habet etiaz in negatiua. Termini autem, ſomniãs, peripateticũ, animal. Eq̃dez ſomniãs omni peripatetico cõtingit ineſſe, vel nõ ineẽ, ⁊ peripateticuz alicui aiali ineſt, ꝯcluditur ſomniãs alicui aiali ꝯtigit ineẽ.

℄ Cęterum quãdo vniuerſale quidem ſit ad maius extremuz, ſed inexiſtẽs non cõtingens, alterum ꝟo in parte ⁊ contingens, ſeu negatiue, ſiue affirmatiue ponant' vtreq;, ſiue hęc negatiua, illa affirmatiua, omnino erit ſyllogiſmus imperfectus.

℄ Coniugationes hñtes modos alternatiz per hęc expo

nit, dico. ſ. habẽtes maiorem de ineẽ, ꝛ minorẽ cõtingẽtẽ, ꝛ vt dixit in cõiugationibus vl'ter que ſic ſe habẽt, quod oẽs ſunt ſyllogiſtice, quouis modo ſe habẽtes ſm qualitatẽ, ſic etiã in his. ingꝛ. ꝛ ſimplr dixit q̃les habebãt pclu ſiones ipſe vl'es coniugationes, eaſdem habebũt etiã cũ illis particulares hñtes ſe ſm qualitatez ſilr. Sed he omnes coniugationes imperfecte ſunt, ceu etiam vl'es, que ſimilr ſe hñt cũ ipſis, q2 nõ oſtẽdunt̃ ꝑ ipſm oı ꝛ nulli, ſꝫ oſtenſione ad impoſſibile omnes indigent.

℄ Preterea ꝙ hi quidẽ per impoſſibile monſtrabuntur, illi vero per cõuerſionẽ eius qđ eſt ꝯtingere, quẽadmoduꝫ in pcedẽtibus.

℄ Oportet addi ꝯiunctionez/et/ꝛ ſic dicere, illi vero ꝛ per cõuerſionez. Eteni qui per cõuerſionẽ oſtẽduntur, etiaꝫ indigẽt oſtenſione ad impoſſe. Oſtẽduntur autẽ per impoſſibile ſoluꝫ hi qui habẽt minorẽ affirmatiuã, vt etiam in vl'ibus. Nam ſi a/omni vel nulli b/ineſt, ꝛ b/alicui c/contingit, dico ingꝛ, qđ cõcluditur a/alicui vel nõ omni c/cõtingere ineẽ. Eqdẽ in hñte maiorẽ negatiuã ẽ illđ nõ oı, ꝛ in habẽte ipſaꝫ affirmatiuã illud alicui. Si autẽ h falſuꝫ eſt, erit vera cõtradictorie oppoſita, ꝛ in affirmatiua illđ ex neceſſitate nulli, ꝛ in negatiua omni, ſed ex ambabus aliqđ impoſſe ſequitur, ꝛ in affirmatiua. Nã ſi a/ex neceſſitate nulli c/ſm ſuppõnez, ꝛ b/alicui c/ineſt. Nam mutabimus rurſus ob occultationez cõtingẽtem in illã de ineẽ, igit̃ a/non omni b/ineſt, ſed erat etiã omni qđ eſt impoſſibile, ꝛ impoſſe ſequutũ eſt, q2 ſupponebat̃ a/nulli c/ex neceſſitate ineſſe, igit̃ hoc eſt falſum, ꝛ verũ erit oppoſitũ ſm omnia tale. ſ. contingit alicui qđ qdem oportebat oſtẽdere. Similr etiam ſe habet in negatiua. Naꝫ dico qđ ꝯcludit a/c/ꝯtigere nõ oı ineẽ. Nã ſi h falſuꝫ erit oppm ſꝫ ois oppm eſt, veꝝ illud. ſ. neceſſe oı, q2 igit̃ a/oı c/neẽ ineſt, ꝛ b/alicui c/ineſt, igit̃ a/alicui c/ineſt, ſed erat ẽt nulli quod impoſſibile eſt, igitur eſt falſum a/omni c/ineſt, ꝛ verum cõtingere nõ omni qđ oportebat oſtendere. Et hi ſyllogiſmi ſoluꝫ per impoſſe ſunt oſtenſi, ſed qui habent minorẽ negatiuã oſtẽdũtur oſtẽſione per impoſſe ꝛ conuerſione. Nam cõuerſa minore ſic fit oſtẽſio per impoſſibile, quẽadmoduꝫ diximus in pcedentibus. Sed notanduꝫ eſt rurſus etiã in his qđ interualla ꝓpõnes vocat, q2 vt diximus, vult aſſimilare his q̃ aguntur a geometris hec que dicuntur de ſyllogiſmis, merito igit̃ vt ꝓpoſitiones habẽt ſimilitudinez cũ lineis vocate ſunt interualla, ceu etiam linee, ſic etiaꝫ ſyllogiſmi habẽtes ſimilitudinẽ cuꝫ figuris. Quocirca vt ille ex lineis, ſic hi ex propoſitionibus componuntur, vocati ſunt figure.

℄ Erit autez ſyllꝰ per cõuerſionem, ꝛ quãdo vl'is ad maius poſita extremum ſignificet ineſſe, aut non ineſſe, que vero in parte priuatiua exiſtens, contingere accipiat, quemadmoduꝫ ſi a/omni quidem ineſt b, aut non ineſt, b/autẽ alicui c/contingit non ineſſe, conuerſa eniꝫ b/c/ſm contingere/fit ſyllogiſmus.

℄ Illud hoc loco/autẽ/ſumẽdũ eſt pro/et. Naꝫ hoc eſt cõcluſio dictoruꝫ. Nam cũ dixerit ꝙ minore exiſtẽte cõtingente negatiue, fit etiã hic ſyllogiſmus, quod idipſm fieri poſſit per hec oſtẽdit, q2 negatiua contingẽtis conuertitur ad affirmatiuã, igitur altera exñte pticulari negatiua in particularẽ affirmatiuã mutata merito fit ſyllꝰ.

℄ Sed quandoqꝫ ſm partem ponitur nõ ineſſe accipiat nõ erit ſyllogiſmus. Termini ꝙ inſit album/animal/nix/ꝙ non inſit/albũ/animal/pix, ꝓ infinitũ nãqꝫ ſumẽda eſt demrõ.

℄ Merito. Nam minime particularis de ineſſe negatiua trãſmutatur in affirmatiuã. Hanc autẽ oſtẽdit, ꝛ inquit, qđ erit ſyllꝰ per indeterminationẽ, vt in ſimplicibꝰ ſyllogiſmis dixit coniugationẽ habẽteꝫ minorẽ particularem negatiuam, qđ oſtenduntur tales eẽ aſſyllogiſtice eo. qđ incerto habet particularẽ negatiuã verum. Naꝫ q2 verificatur, vel per ſeipſam, vel per vniuerſalez negationez, ſed quando per ſeipſam verificaretur, ſubijt ſyllogiſticam coniugationez eo ꝙ poteſt mutari in affirmatiuã, q2 quod nõ omni ineſt, alicui ineſt, ob id ergo abijcit ipſam velut incertã ꝛ indefinitã. Sed quando acceperimus ipſam per vl'em verificãtez, tũc perſpicuuꝫ eſt ꝙ aſſyllogiſtica eſſe oſtẽditur. Nã cõcludit omni ꝛ nulli. Sed termini quos aſſumit non ſunt valde manifeſti ꝛ apti propoſito, quãdoqdem albuꝫ qbuſdaꝫ animalibus ex neceſſitate ineſt, vel nõ ineſt, ꝛ animal rurſus niui, vel pici ex neceſſitate nõ ineſt. Sint igit̃ termini huius omni motũ, albuꝫ, ambulãs, motũ contingit omni albo ineẽ, album inſit nõ omni ambulãti, cõcluditur motũ omni ambulãti ex neceſſitate. Termini ipſius nulli, motũ, albũ, ſtans, motuꝫ contingit omni albo, album, non omni ſtanti ineſſe, cõcluditur motum nulli ſtanti ex neceſſitate.

℄ Si autẽ vniuerſale ad minus ponat̃ extremũ, qđ vero in parte ad maius, ſiue priuatiuũ/ſeu affirmatiuũ, vel ꝯtingens, aut inexiſtens, quocũqꝫ, nullo pacto erit ſyllogiſmus.

℄ Relicte fuerant cõiugationes hñtes maiorẽ particularem ꝛ minorem vl'ez que omnes ſunt aſſyllogiſtice quouis modo ſe habeant cũ modo ꝛ qualitate. Similr autez etiam particulares ambe ſi accepte fuerint, ꝛ ambe indefinite, aut altera particula ꝛ altera indefinita, ꝛ he rurſus quouis mõ ſe habeant ſm hos modos ꝛ qualitatez, oẽs he ſunt aſſyllogiſtice. Sed oſtẽſio huius ꝙ ſint aſſyllogiſtice, hec eſt que etiã dicta eſt in alijs aſſyllogiſticis. Hec autẽ eſt exẽplaris oſtẽſio, inueniuntur autẽ termini ꝯcludentes ꝛ omni ꝛ nulli, ꝛ quibus cõcludebatur ipſm omni, ꝛ nulli, tales aſſyllogiſtice fuerunt cõiugationes ob idefinitatem. Sint igit̃ termini ꝑlurium cõmunes, ꝛ ipſius oı, ſcientia, motuꝫ, grãmatica. Sciẽtia alicui moto cõtingat ineſſe vel nõ ineſſe, ꝛ motum omni vel nulli grãmatico inſit, cõcluditur ſciẽtia omni grãmatico ex neceſſitate ineſſe. Termini nulli ſcientia, motũ, equus, vel ſimplr irrationale alal. Scientia cõtingat alicui moto vel non oı, et motũ inſit omni, vel nulli equo, cõcludit̃ ſcientia ex neceſſitate nulli equo ꝛ in alijs ſimiliter.

℄ Neqꝫ quãdo in parte aut indefinite ponantur propoſitiones/ſeu contingere accipiẽtes/ſiue ineſſe, aut viciſſim, neqꝫ ſic erit ſyllogiſmus, demonſtratio vero eadem, que ꝛ in prioribus. Termini cõmunes/ꝙ inſit ex neceſſitate/animal/album/homo/ꝙ non cõtingat/animal/album/indumentum.

℄ Adduxit hec viciſſim, ſiqdem cõcludens ola de cõtingenti hec dicat, dixit autem viciſſim, qđ alia eſt de ineẽ ꝛ alia cõtingens. Nam cũ diceret ſiue cõtingere accepte ſiue ineſſe ſubiũxit viciſſim, ſi autẽ ꝓxime dicta concluderet, dico. ſ. mixtionẽ de ipſo ineẽ ꝛ contingenti, ſic intelligẽdum eſt illud (viciſſim) ſiue in parte, ſiue indefinite, ſiue viciſſim, ꝓ hoc alia particularis, ꝛ alia indefinita.

¶ Planū itaq; q ſi vniuerſale ad maius po/natur extremū ſemper fit ſyllogiſmus, ſi vero ad minus/nullius vnquā.

¶ Subintelligendū eſt q ſemp fit ſyll'ſ. Atqui ſi maior fuerit vl'is ꝛ minor negatiua de ineē nō fiet ſyll'ſ vt oſtē/ſum eſt. Sed q̄rebatur a nobis nūquid ydem termini ac/cepti ſunt ad oſtēdendū coniugationē habētem minorē particularē negatiuā de ineē maiore exiſtente vl'i cōtin/gente affirmatiua vel negatiua. Si ergo accepti ydē fue/rint, ꝛ minor fuerit particularis affirmatiua de ineē oſtē/dent ipſas cōiugationes eē aſſyllogiſticas. Nā concludēt omni ꝛ nulli ex neceſſitate ſic motū iſit omni albo, albū alicui ambulāti inſit, cōcluditur motū omni ambulanti ex neceſſitate ineē. Item cōcluditur etiā nulli ſic motum omni albo cōtingat, albū alicui ſtanti, cōcluditur motū nulli ſtanti ex neceſſitate, ſimil'r etiā ſi fuerit cōtingēs p/ticularis, eadē ruſus accidēt incōuenientia, quare quo/ad hos terminos oſtēdentur etiam ipſe eē aſſyllogiſticę. Quid ergo dicimus, ſic inq̄ quod ipſe Ph's dixit q op; maiorem ꝑpōnem nō definiri tempore ſub minori, ſed definitur tempore quoties medius terminus excedit ma/iorē, ꝛ hic excedit igit' medius terminus maiorē. Nam ſi albū quod eſt medius terminus ꝑdicatur de ambulante ꝛ ſtante, ꝛ motū eſt maior terminus qui de ſolo ambu/lante ꝑdicatur, ꝛ nō amplius de ſtāte, patet qō in plus eſt medius terminus q̄ ipſe maior terminus. Si aūt hoc ad/mittitur maior ſit particularis ꝑpoſitio, ꝛ particulari exi/ſtente ſit aſſyllogiſtica cōiugatio, quare merito concluſit omni ꝛ nulli. Sic igit' affirmatiua exiſtēte minore dicit', ſi vero negatiua fuerit, non amplius definitur determina/tur q; maior ſub minore ſuperexcedente medio maiorem. Nā ſi dicimus albū nulli ambulāti ineē, neq; ſtanti, qa negatur ab ipſis ꝛ nō ꝑdicatur, ob id nō erit in plus quā maior, patet igit' q coniugatio hēs minorē particularē negatiuā, ꝛ maiorem vl'em, ob hoc quia habet minorē particularem negatiuam de ineſſe ſolū aſſyllogiſtica eſt, ꝛ non quia maior non determinatur tempore. Nā neq; determinatur, vt diximus.

MISTIO NECESSARIAE ET CONTIN/GENTIS IN PRIMA FIGVRA, CAP. X.

Quum vero hęc quidem propoſitio/num ex neceſſitate ineſſe/aut nō in/eſſe, hęc autem cōtingere ſignificet, ſyll's quidem erit, eodem modo ſe habentibus terminis ꝛ perfectus quādo ad minorē extremitatē ponatur neceſſarium.

¶ Cum diſſeruiſſet de mixtionibus contingētis ꝛ ipſius ineſſe in ꝑma figura, ꝛ oſtēderit quę ſint ipſarum ſyllo/giſticę, ꝛ quę aſſyllogiſticę, nūc cōuertitur ad mixtionem neceſſarij ꝛ cōtingentis, ꝛ inq̄t. in his etiā fieri ſyllogiſti/cas coniugationes, ſimil'r ſe habēte ordine terminorum, vt ſe habuit in mixtione cōtingētis ꝛ ipſius de ineſſe, di/co. ſ. maiore exiſtēte neceſſaria, ꝛ minore cōtingēte, quo/uis mō ſe habuerint ambę ſm qualitatē. Nā ꝛ minor ne/gatiua ſi fuerit, nihilominus ſyllogiſtica erit coniugatio mutata ipſa in affirmatiuā, qa ꝯtingens eſt. Quod ſi ma/ior ꝯtingēs fuerit, ꝛ minor neceſſaria, ꝛ in maiore ſimil'r quale eſt indifferens, ꝛ in minore non amplius erit, ſ; ſo/lū op; ipſam eē affirmatiuā, vt euadat ſyllogiſtica.

¶ Concluſio vero/ſi termini fuerint prędicati/ui/erit eius qō eſt cōtingere ꝛ non eius quod eſt ineſſe/ꝛ vniuerſal'r ꝛ non vniuerſal'r poſi/tis, ſed quū hoc quidē affirmatiuum ſit, il/lud vero priuatiuū, quādo affirmatiuū qui/dem neceſſarium ſit eius, qō eſt cōtingere ꝛ non eius qō eſt non ineſſe, quā vero priuatiuū ꝛ eius/qō eſt contingere non ineſſe/ꝛ nō in/eſſe, ꝛ vniuerſalibus ꝛ non vniuerſalib9 ter/minis exiſtentibus.

¶ Vt in mixtione de ipſo ineē ꝛ cōtingenti differētes cō/cluſiones fiebāt, ꝛ aliquādo ſm determinationē cōtingē/tis, ꝛ aliquādo aliter, ſic etiā in his inq̄t. quod ſi fuerint ambę affirmatiuę, vel maior negatiua contingēs, qō con/cluſio erit contingentis ſm determinationē, ſed quando maior negatiua non amplius eſt neceſſe, vt concluſio ſit contingētis ſm determinationē, ſed illius q cōcurrit cū ipſo de ineſſe Perfecti autē ſiūt ſyllogiſmi in omni mi/xtione qui habēt ꝑpoſitionem minorem neceſſariā af/firmatiuā, ꝛ maiorem negatiuā, vel affirmatiuam cōtin/gētem, ſil'r etiā particulares ſe habent, quoad ꝯnes ꝛ pfe/ctionē, vt etiā ſe habēt vl'es coniugationes.

¶ Contingere autem in concluſione eodē pa/cto accipiendum/quo ꝛ in prioribus.

¶ Q ois dixit qō quando priuatiua neceſſaria fuerit, erit etiam cōcluſio de ipſo cōtingere nō ineſſe, ꝛ non de ipſo ineſſe, ob id ſubiūxit, qō op; hic accipere contingēs nō ſm determinationē, ſed quēadmodum etiā prius cōcur/rens cum quodā alio. i. cum ipſo de ineē. Nā contingēs ſimpliciter prędicatur etiam de ipſo ineſſe.

¶ Eius vero/qō eſt ex neceſſitate non ineē/non erit ſyllogiſmus. Alterū enī eſt nō ex neceſſi/tate ineſſe ꝛ ex neceſſitate non ineſſe.

¶ Cū dixerit q cōcluſiones deducte, vel ſunt de cōtin/genti ſm determinationē, vel de cōtingēti cōcurrēte cū ipſo de ineſſe, in his ſubiūgit q nullo modo fit ſyll's ip/ſius ex neceſſitate non ineē, igit' nullo pacto erit ſyll's de neceſſario. Deinde cū dixerit q ex neceſſitate nulli non fit ſyll's, quia ſuperius dixit, quod illud nō ex neceſſitate ineſſe idē eſt cum cōtingente, ob id in his infert quod al/terum eſt ipm ex neceſſitate ineſſe, ꝛ ipm non ex neceſſi/tate ineſſe. Nā ex neceſſitate nō ineſſe, nullo pacto nūſ/quā ſignificat ipſum ineſſe, quod etiam hic dicimus nō concludi. At illud non ex neceſſitate ineſſe eſt q̄dem de ineſſe, ꝛ non neceſſario ſed contingenter negatum.

¶ Qō itaq; ſi termini affirmatiui extiterint/nō ſit concluſio neceſſaria/planum, inſit nāq; a/omni b/ex neceſſitate b/ꝯtingit omni c. Erit vtiq; ſyll's imperfectus q a/contingit omni c/ineſſe, q autem imperfectus ex demonſtra/tione manifeſtum, nam eodē monſtrabitur pacto/quo ꝛ in prioribus.

¶ Hinc deinceps exponit cōiugationes mixtionis ex ne/ceſſario ꝛ cōtingenti, ꝛ oſtēdit q in nulla iſtarum neceſſa/ria cōcluditur cōcluſio, ſed illa quā prius accipiendo di/xit. Et prius exponit coniugationē ex duabus vl'ib9 affir/matiuā, cuius maior eſt nec'ia, ꝛ minor cōtingens, ꝛ inq̄t. quod cōtingens vl'is affirmatiua concluditur cōcl'io. Sit enim inq̄t. a/omni b/ex neceſſitate, ꝛ b/omni c/cōtingen/ter, dico qō a/omni c/ꝯtingit. Si aūt hoc falſū eſt, erit op/poſitum cōtradictorię verū. ſ. non cōtingit omni, qō idē eſt cū hoc neceſſe non omni. Cū igit' a/omni b/ex neceſ/ſitate ineſt, ꝛ c/nō omni, fit ſecūda figura ex ambabus ne.

ceſſarijs, ⁊ cõcludit b/ipſi c/ex neceſſitate nõ omni, ⁊ ſuppoſitũ fuerat etiam nõ omni cõtingere, qđ eſt impoſſibile, ⁊ impoẽ ſequutũ eſt, quia ſuppoſuimus a/ipſi c/nõ contingere omni/igiẽ hoc eſt falſum, ſed huic cõtradictorię oppoſitũ eſt cõtingit omni, qđ oportebat oſtendere. Sed pꝫ qđ imꝑfectus eſt ſyllogiſmus iſte, ſiqdem ꝑ impoſſibile oſtenſus ſit, q2 dimidium contingentis concludit, q̃ñquidẽ neceſſe nõ ol ſolo ſuppoſito ipoẽ ſeq̃bař.

¶ Rurſus a/contingat omni b/ineſſe, b/xo oi c/inſit ex neceſſitate erit vtiqꝫ ſyllogiſmus ꝙ a/omni contingit c/ineſſe, ſed nõ ꝙ ineſt/ ⁊ ꝑfectus, non autem imperfectus, ſtatiꝫ nãqꝫ ꝑficitur per ꝓpoſitiones/quę a principio.

¶ Hic aſſignat ſcđam coniugationẽ ex duabus vlib9 affirmatiuis, ⁊ eaꝫ quę hꝫ minorem neceſſariã, ⁊ ingt hanc etiam contingere omni concludere oſtẽſione recta, iccirco etiã ingt eſſe ſyllogiſmũ perfectuꝫ. Nã cũ omni b/contingat, igiẽ omnibus eiuſdem cõtingenter ineſt, ſed inter partes ipſius b/eſt c, igiẽ a/omni c/contingẽter ineſt, ⁊ in hac cõcluſione ↄtingens ſm determinationẽ ↄcludiẽ.

¶ Si autẽ non conſimilis figurę propoſitio nes extiterint/ſit primũ priuatiua neceſſaria, ⁊ a/nulli contingat coꝝ/quę b/ex neceſſitate, b/xo oi c/contingat, neceſſe eſt a/nulli c/ineẽ, ponatur enim ineχiſtẽs/aut omni/aut alicui/ b/xo ſupponebaẽ nulli contingere, q̃m̃ itaqꝫ conuertiẽ priuatiuũ/ ⁊ b/nulli contingit a, a/ xo omni c/aut alicui poniẽ ineſſe, quare nulli aut nõ omni c/ↄtingeret b/ineẽ, ſupponebaẽ autem a principio omni contingere.

¶ Cum diſſeruiſſet de affirmatiuis mixtionibus ex ambabus vlibus, nunc de his quę ſunt diſſimilis figurę diſputat, ⁊ vt in his quę ſunt ꝓpõnes ſimiles figura ponebat illam ex maiori nečia, ſic etiaꝫ in his facit, ⁊ ingt, qđ ſi maior fuerit neceſſaria negatiua vlis ⁊ minor vniuerſalis affirmatiua cõtingens, cõcluſio ſit vlis negatiua de ineſſe. Nam ſit a/ex neceſſitate nulli b, ⁊ b/omni c/contingat, dico (ingt) ꝙ a/nulli c/ineſt. Nã ſi hoc falſuꝫ, ſit ergo oppoſitũ contradictorię veruꝫ, hoc. ſ. ineχiſtẽs alicui, vel illud cõtrariorũ nulli, ineſt omni, cũ igiẽ a/ex neceſſitate nulli b, nulli etiã b/a/ex neceſſitate inerit, ſed a/etiaꝫ oi vel alicui c/ineſt ſolũ, cõcluditur b/ipſi c/vel nulli vel nõ omni ex neceſſitate, ſed ſuppoſitũ fuerat etiã omni contingere, qđ eſt impoſſibile. Sed ſciẽduꝫ eſt qđ impoſſibile ſequebaẽ hic, q2 vult Ariſt. in mixtione neceſſarię ⁊ ipſius de ineẽ cõcluſionẽ ſequi maiorẽ ꝓpõnem, ſed ſi ſuppoſuerimus ipſaꝫ deteriorẽ ꝓpõnem ſequi, vt oſtenſum eſt ſuperius, nõ ſequetur aliqđ īpoſſibile. Naꝫ erit b/ipſi c, vel nulli ineχiſtẽs, vel nõ omni, ſed ſuppoſitum fuerat etiã omni cõtingere, ⁊ nulluꝫ eſt impoẽ. Nã etſi nulli eorum quę ſunt c/ineſt ipſm b/poſſumus dicere ꝙ contingẽter oĩbus ineſt. Similr̃ etiã ſi quibuſdã ineſt, ⁊ qbuſdam non põt, cõtingẽter omnibus ineſt. Sic igiẽ non ſeq̃baẽ impoſſibile. Verũ Ariſto. ſequẽdo ꝓprias ſuppõnes, dico. ſ. q2 vult cõcluſiones ſequi maiorẽ ꝓpoſitiones merito cõcludit impoẽ. Sciendũ autẽ qđ non ſolũ ſi a/ipſi c/omni ineſſe ſuppoſuerimus, impoẽ ſeqtur, ſed etiaꝫ ſi idem eidẽ ex neceſſitate omni vel alicui ſuppoſituꝫ fuerit, nihil minus ſequetur impoẽ. Nam ſit in eiſdẽ terminis a/ipſi c/ex neceſſitate omni vel alicui ineẽ, quia igitur a/ipſi b, nulli neceſſe ſupponitur, ⁊ b/ipſi a/nulli ex neceſſitate inerit, ſed a/omni c/ex nečitate, vel alicui ſuppoſitũ fuit, ſit ergo pma figura, ⁊ cõcluditur b/ipſi c, nečẽ nulli vel non omni, ſed ſupponebaẽ etiam contingit omni ꝙ eſt impoẽ. Item ſuppoſitũ fuit cõtingit omni c/a/ineẽ, ⁊ ſic impoſſibile ſeq̃tur. Naꝫ ſupponatur a/omni c/contingere. Cũ igitur ſuppoſitũ ſit etiã b/omni c/ↄtingere, igiẽ a/alicui c/contingit ineſſe. Nam ſic cõuertitur. Si ergo a/omni c/ↄtingit, ⁊ c/alicui b/cõtingit, ⁊ a, igitur alicui b/cõtingeret ineẽ. Nam ſit pma figura, ⁊ ſuppoſitũ fuit etiam ex nečitate nulli b/a, qđ eſt impoẽ. Si ergo ⁊ his ſuppoſitis impoẽ ſequutuꝫ eſt, erũt ipſis oppoſita vera, ⁊ accidet nõ ſolum ineẽ nulli cõcludi, ſed etiaꝫ hoc nõ nečẽ oi, vel nõ neceſſe alicui, ⁊ nõ contingit omni. Quid igiẽ ad hęc dicimus, illud inq̃ã qđ etiã ſuperiorib9 diximus qđ ex his omnibus impoẽ ſequutũ eſt nõ ꝓpter modos, ſꝫ ꝓpter qualitatẽ, quoniã ſuppoſito nulli ineẽ oppoſitum eſt affirmatiuũ, vel cõtradictorię particulare, vel contrarię vniuerſale. In his igitur oĩbus ſuppõnibus ideꝫ affirmatiuũ ſumptũ eſt, merito idem cõcluſit impoſſibile.

¶ Sed manifeſtuꝫ ⁊ quoniã eius qđ eſt contingere non ineſſe/efficitur ſyllogiſmus, ſiquidem ⁊ eius/qđ eſt non ineſſe.

¶ Oſtẽdens in dicta coniugatione Phs ꝙ cõcluſio cõcluditur ipſius nulli ineẽ, nunc notat qđ etſi ipſm ineſſe nulli cõcluditur, perſpicuũ eſt, quod etiam contingere nulli concludiẽ, ſed cõtingens nõ ſm determinationẽ, ſꝫ ſimpliciter cõtingẽs ꝙ ꝓdicatur etiaꝫ de ipſo ineſſe.

¶ Rurſuꝫ ſit affirmatiua ꝓpoſitio neceſſaria/ ⁊ a/contingat nulli b/ineſſe, b/xo omni c/inſit ex neceſſitate, ſyllogiſmus itaqꝫ erit ꝑfectus, ſed non eius, quod eſt non ineſſe/ſed eius qđ eſt contingere non ineſſe.

¶ Supponẽs maiorem ꝓpõneꝫ nečiaꝫ negatiuã, ⁊ oſtendens de ineẽ cõcluſaꝫ ↄcluſionem negatiuã, cõuertit nũc ordinem ꝓpõnuꝫ, ⁊ ſupponit maiorẽ ꝓpõnem cõtingentem negatiuã, ⁊ minorẽ nečiaꝫ affirmatiuam. Et ingt cõtingentẽ negatiuam vlem cõcludi cõcluſionẽ cõtingẽtis ſm determinationẽ, ⁊ non cõtingẽtis ꝓdicati de ipſo ineſſe. Et hoc oſtẽditur deductione ad impoẽ. Verũ oſtẽdet oſtenſione directa per ſolum id de nullo, ideo etiam perfectus eſt ſyllo. Naꝫ q2 a/nulli coꝝ quę ſunt b/contingit, igitur ab omnibus partibus eius contingẽter ſeparatum eſt, ſed vna partium ipſius b/eſt ipſuꝫ c. Nã oi c/ipſꝫ b/ex nečitate ineſt, igiẽ a/nulli c/contingit ineſſe.

¶ Nãqꝫ propoſitio ſic accepta fuit/quę eſt a maiori extremo, ⁊ ad impoſſibile non eſt ducere, ſi enim ſupponatur a/nulli c/ineſſe, poſitum eſt autem ⁊ b/nulli contingere ineſſe/nihil accidit propter hęc impoſſibile.

¶ Cauſam inducit ꝓpter quaꝫ ꝓdicta cõiugatio cõcludit cõcluſionẽ cõtingentẽ, ⁊ non de ineẽ, ⁊ ingt, qđ primuꝫ B patet ex ipſo de omni ⁊ nullo. Nam hoc eſt ꝓpoſitio ſic accepta a maiori extremitate. Scđm ꝙ nõ ↄtingit nobis vt in ea cõiugatione quę ecõtrario ſe hꝫ, vti deductione ad impoẽ ad oſtẽdendaꝫ cõcluſionem nulli ineẽ. Nam ſupponaẽ a/nulli coꝝ quę ſunt b/cõtingenter, ⁊ b/omni c/ex neceſſitate, dico ꝙ non eſt poſſibile oſtendere deductione ad impoẽ, a/nulli c/ineſſe. Nam ſupponatur oppoſitũ cõtradictorię quod eſt ineẽ nulli, vt ſi hoc ſequaẽ impoẽ, dicemus nulli ineſſe cõcluſum de ineſſe, q2 igiẽ b/omni c/neceſſe eſt ineſſe, ⁊ c/alicui b/ex neceſſitate ineſt. Si

eſt. Si ergo a/nulli c/ineſt vt ſuppoſitio, ⁊ c/alicui eorũ q̃ ſunt b/ex neceſſitate, fit etiã prima figura mixtiõis de ipſo ineſſe ⁊ neceſſario, igit̃ a/nõ omni b/inerit, ſed ſupponebatur etiã nulli ↄtingere, qḋ nõ eſt impoſſe, nec igit̃ ꝑ impoſſibile oſtenditur ineſſe nulli concluſum.

¶ Si vero ad minus extremum ponatur priuatiuum, quando contingere quidem ſignificet, ſyllogiſmus erit per conuerſionem/quemadmodum in prioribus.

¶ Supponens maiorem negatiuam in præceptis coniugationibus, ⁊ minorem affirmatiuã, nunc ecõtra ſupponit, ⁊ inquit. ꝙ ſi minor negatiua fuerit, quando contingens fuerit maiore, videlicet exiſtente neceſſaria ⁊ indifferente ſm qualitatem fit ſyllogiſmus mutata negatiua contingente in affirmatiuam, ⁊ ↄcluſiones tales erũt, quales etiam prius fuerunt in ſimilibus coniugationibus, itaq; minore exiſtente contingente negatiua ⁊ maiore neceſſaria/vel affirmatiua/vel negatiua mutata cõtingente negatiua in affirmatiuam, planum eſt ꝙ eędẽ rurſus fiunt coniugationes, quare etiam eędem concluſiones ⁊ ędem modi demonſtrationis cum ſuperiorib9, dico ſcilicet cum his quę habent maiorem neceſſariam affirmatiuã/vel negatiuã, ⁊ minorẽ ↄtingẽtẽ negatiuã.

¶ Sed quando non contingere/non erit.

¶ Merito. Nam ſi neceſſaria negatiua fieret minor, ſolueretur proprium primę [illegible] rę cum non habeat minorem affirmatiuam. Verum amplius non poteſt mutari negatiua neceſſaria in affirmatiuam.

¶ Neq; quando ambo ponantur priuatiua/non fit autẽ contingens/quod ad minus, termini vero ĩdẽ eius/qḋ eſt ineſſe/albũ/aial/nix, non inexiſtendi/album/animal/pix.

¶ Ambabus, inquit, ppoſitionibus negatiuis acceptis, ſi minor non fuerit contingens per eandem rurſus cauſam ſyllogiſtica fit coniugatio. Nam rurſus mutatur negatiua in affirmatiuam, ſed ſi neceſſaria fuerit minor nõ amplius. Exponit terminos concludentes omni ⁊ nulli, quos quidem adiecit etiam in mixtione ipſius de ineſſe ⁊ contingentis. Naz album ex neceſſitate omni niui, ⁊ nulli pici. Aſſumemus autem rurſus terminos ⁊ in his meliores, quos quidem etiam in illis accepimus, exemplum de omni album contingit nulli equo, ⁊ equus nulli cigno ex neceſſitate, albũ ex neceſſitate omni cigno. Exẽplum nulli, ſi pro cigno coruum acceperimus. Nam album contingit nulli equo, equus vero nulli coruo ex neceſſitate, ⁊ album ex neceſſitate nulli coruo.

¶ Cęterum eodem pacto ſe habebit ⁊ in ſyllogiſmis in parte, nam quum priuatiuum ſit neceſſarium ⁊ concluſio erit eius quod eſt non ineſſe, veluti ſi a/nulli eorum/ quę ſunt b/ contingit ineſſe neceſſe eſt a/alicui eorũ/quę ſunt c/non ineſſe, ſi enim omni ineſt, nulli vero b/contingit, ⁊ b/nulli a/contingit ineſſe, quare ſi a/quidem omni c/ineſt, b/vero nulli a/ipſum b/nulli eorum, quę c/contingit. Aliter/quare ſi a/omni c/ineſt, b/nulli eorum quę c/contingit, verũ ſuppoſitũ fuerat alicui ↄtingere.

¶ Cum expleuerit ſermonẽ de mixtionibus ex propoſitionibus vniuerſalibus vtriſq; deinceps trãſit ad eas quę habent alteram particularem, ⁊ breuiter dicit quomodo ſe habebant vniuerſales, eodem etiam modo ſe habent ipſę particulares ſm ipſas cõcluſiones, ⁊ modos demõſtrationum, ⁊ ſolo vniuerſali ⁊ particulari diſcrepãt. Exponit autem coniugationes diſſimiles figuræ primas in quibus differẽtia concluſionũ fiebat. Naz alię contingẽtem concluſionem concluſerũt, alię vero de ineſſe, vt ſm continuationem ꝑficeret ſermonez de his quę ſunt figura diſſimiles. Primas autẽ exponit concludẽtes ipſum de ineſſe, ⁊ inquit, quod quãdo alterũ fuerit priuatiuum neceſſarium, ideſt quando maior neceſſaria fuerit negatiua vniuerſalis. Naz diſſimilibus exiſtentibus figura ꝑpoſitionibus in prima figura, neceſſe eſt vt maior ppoſitio ſit negatiua, rurſus altera exiſtẽte particulari, ⁊ altera vniuerſali, neceſſe eſt maiorem eſſe vniuerſalem, q̃re hoc inquit. quia in his quę ſunt diſſimiles figura coniugationes ⁊ habẽt alteram particularẽ, quãdo maior fuerit neceſſaria. vz. negatiua exiſtẽs ⁊ vľis, ⁊ minor cõtĩgẽs particularis affirmatiua cõcluſio de ineſſe erit, ⁊ nõ contingens ſm determinationem, vt oſtenſum eſt etiam in alijs vniuerſalibus coniugationibus. Nam ſit a/ex neceſſitate nulli b/ineſſe, ⁊ b/alicui eorum quę ſunt c/contingat ineſſe, dico (inquit) ꝙ a/alicui c/non ineſt. Nam ſi hoc falſum, erit verum contradictorię oppoſitum .ſ. ineſſe omni, quia igitur a/ipſi b/ex neceſſitate nulli, ⁊ b/ipſi a/ex neceſſitate nulli. Nam conuertitur, Si ergo b/ipſi a/ex neceſſitate nulli, ⁊ a/ipſi c/ineſt oĩ, vt ſuppoſitio vult, fit igitur prima figura mixtionis ex ipſo de ineſſe, ⁊ neceſſario. Verum in tali mixtione ſm Ariſtotelem cõcluſio ſequebatur maiorem propoſitionez, igitur b/nulli c/ex neceſſitate ineſt, ſed ſupponebatur ⁊ alicui contingere ineſſe, quod quidem eſt impoſſibile, ſed impoſſibile ſequebatur, quia ſupponebamus nos a/ipſi c/omni ineſſe, igitur falſum eſt hoc, igitur eſt verum contradictorię oppoſitum non omni ineſſe, quod oportebat oſtendere. Similiter etiam ſi ſuppoſuerimus minorem contingentem particularem negatiuam, vt coniugatio fiat ex ſimilibus figura propoſitionibus vtriſq; negatiuis, eadem rurſus fit concluſio, quia eadem rurſus coniugatio fit mutata negatiua ꝑticulari in ꝑticularẽ affirmatiuã.

¶ Sed quum particulare affirmatiuũ/quod eſt in ſyllogiſmo priuatiuo neceſſariũ ſit, vt b/c, aut vniuerſale in prędicatiuo, vt a/b/non erit eius/qḋ eſt ineſſe ſyllogiſmus. Demonſtratio vero eadem quę ⁊ in prioribus.

¶ Cum dixerit ex particularibus quaſdam coniugationes concludere ipſum de ineſſe, nunc de ipſis concludentibus contingentem concluſionem differit. Quid igitur inquit: quod quoties in ſyllogiſmis contrarię dictionis minor propoſitio affirmatiua exiſtens neceſſaria fuerit, maiore. vz. ↄtingẽte exiſte vľe negatiua, nõ cõcludit̃ ↄcľo de ineẽ ſʒ nec̃ia. Oñdit̃ aũt ſicut ẽt vľis coniugatio, cũ ſilr habeat oſtẽſionẽ directã, ꝑ ſolũ ipʒ de oĩ ⁊ ipſum de nullo. Nam quia a/ipſi b/contingit nulli, igitur ab omnibus partibus eiuſdem contingenter ſeparatum eſt, ſed inter partes ipſius b/eſt ipſum c, igitur a/alicui eoꝝ quę ſunt c/ↄtingẽter non ineſt. Silr aũt (ingt) etiam in ſyllõ ꝑdicatiuo .ſ. in eo q fit ex ambab9 affirmatiuis ppõnib9, ſi vľis ppõ nec̃ia fuerit .ſ. maior nõ inexiſtẽs rurſus ſʒ ↄtingẽs eſt ↄcľo, hoc aũt ꝑ impoſſe oſtẽdit̃, ſicut etiã in vľi coniugatione ſe habente ſimiliter cum illa. Nam ſit a/omni b/ex nec̃itate, ⁊ b/alicui eoꝝ q̃ ſunt c/ↄtingẽter, cõcludit̃ ingt ꝙ a/alicui eoꝝ q̃ ſunt c/ↄtigẽter ineſt. Nam ſi hoc falſuz erit veꝝ ↄdictorię oppoſitũ nõ cõtingit alicui quod idez eſt huic neceſſe nulli, quia igitur

a/ipſi c/ex neceſſitate nulli, ⁊ ipſi b/omni ineſt, fit ſecunda figura ex ambabus neceſſarijs maiore negatiua, et concluditur b/ex neceſſitate nulli eorum quę ſunt c, ſed erat etiam contingit alicui, quod eſt impoſſibile, ⁊ impoſſibile ſequebatur, quia ſupponebatur ꝙ a/alicui c/non contingit, igitur falſum eſt hoc ⁊ verum contingit alicui qđ oportebat oſtendere, ſed manifeſtum eſt etiam hic qđ dici poteſt quod dimidium contingentis ꝯcluditur.

¶ Si autem vniuerſale ponatur ad minus extremum/aut affirmatiuum/aut priuatiuum contingens, quod autem in parte neceſſariū ad maius extremum/non erit ſyllogiſmus. Termini eius/quod eſt ineſſe ex neceſſitate/animal/album/homo, non inexiſtendi autem animal/album/indumentum.

¶ Exponens coniugationes quę ſunt ex altera vniuerſali, ⁊ altera particulari habentes maiorem vniuerſalem, ⁊ oſtendens quę ſint in his ſyllogiſticę, ⁊ quę aſyllogiſticę, nunc exponit habentes ſe cōtrario modo ſm quātitatem, dico ſcilicet maiorem particularem ⁊ minorem vniuerſalem, ⁊ has omnes inquit eſſe aſyllogiſticas. Nā omiſit maior propriũ primę figurę, dico ſcilicet vniuerſale. Et quum dicit, vel contingens ponitur pro hoc, ⁊ contingens. Nam primas exponit aſyllogiſticas habentes minorem contingentem. Concludunt nāq; ipſe ſ̄m oī ⁊ nulli. Nam animal omni homini ex neceſſitate ⁊ indumento nulli, rurſus vero accipiantur melius longe termini animal alicui albo ex neceſſitate, album contingit nulli, vt omni equo, ⁊ animal ex neceſſitate omni equo inerit. Termini nulli ſi pro equo acceperimus indumentum, animal alicui albo ex neceſſitate, album contingit nulli vel omni indumento eſſe, ⁊ animal ex neceſſitate nulli indumento inerit.

¶ Quum vero vniuerſale neceſſarium ſit, quod autem in parte/contingens/vniuerſali exiſtēte priuatiuo. Termini eius/ quod eſt ineſſe/animal/album/coruus/non inexiſtendi animal/album/pix. Si vero affirmatiuum fuerit animal/album/cignus, eius vero quod eſt non contingere/animal/album/nix.

¶ Mutat per hęc ordinem modorum, minori tribuendo neceſſarium, ⁊ maiori contingens. Nam ipſe omnes quouis modo ſe habuerint ſm qualitatem omnes ſunt aſyllogiſticę. Nam ipſe concludunt omni, ⁊ nulli ex neceſſitate per terminos quos ipſe exponit.

¶ Neq; quando indefinite accepte fuerint ꝓpoſitiones/aut vtręq; ſm partem, neq; ſic erit ſyllogiſmus, termini cōmunes/ inexiſtēdi/animal/album/homo, non inexiſtendi/animal/album/inanimatum.

¶ Hę complectuntur in prima figura cōiugationes, quę omnes aſyllogiſticę ſunt. Nam ex ambabus particularibus aſyllogiſticę maiore nō ſe habente vniuerſaliter, ⁊ hę coniugationes ex indefinitis ambab⁹, quocirca ſm Ariſtotelem indefinite ęquiualent particularibus abundantia probandi terminos cōmunes affert qui concludunt omni ⁊ nulli, animal ineſt albo, vel alicui ex neceſſitate/vel contingenter, ⁊ album homini ineſt/vel alicui ex neceſſitate vel contingenter, cōcluditur animal omni homini ex neceſſitate, ⁊ rurſus ſimiliter ſe habentibus propoſitionibus animal nulli animato ex neceſſitate.

¶ Nāq; animal alicui albo/⁊ album inanimato alicui/⁊ neceſſarium ineſſe, ⁊ non cōtingit ineſſe, ⁊ in eo/quod eſt contingere conſimiliter, quare ad omnia termini ſunt vtiles.

¶ Vult per hęc oſtendere quomodo dicti termini pariter in omnibus accōmodātur nobis vſuiq; ſunt quibus exponit coniugationes particulares ⁊ indefinitas, ⁊ hoc oſtendit, quia inquit dici poſſe alicui albo ex neceſſitate ineſſe, ceu in cigno vel ſcithę, quare per hęc quod queat propoſitio maior neceſſaria affirmatiua accipi, qđq; negatiua patet. Nā dicimus aīal nō omni albo ex neceſſitate ineſſe, ceu in niue, ſic igitur oſtenſum eſt ꝙ poſſit maior propoſitio particularis exiſtens accipi neceſſaria affirmatiua ⁊ negatiua. Similiter etiam minorem oſtendemus. Nam dicimus album alicui albo, ceu ſcithę, inanimatū ex neceſſitate ineſſe poteſt niui, ⁊ ex neceſſitate nō omni animato ineſſe. Nam neq; in ebeno, ſic igitur eſt accipere ambas affirmatiuas ⁊ negatiuas, ſimiliter quoq; ⁊ contingenter poteſt accipi. Nam animal alicui albo contingit, ceu Socrati, ⁊ non omni contingit. Nam neq; in ceruſa, ⁊ rurſus album alicui inanimato contingit ceu lapidi, ⁊ alicui non contingit. Nam neq; ebeno vel homini contingit alicui ⁊ non cōtingit, Socrati ⁊ ęthiopi, verbi gratia, quare quouis modo accepte fuerint ipſe propoſitiones aſyllogiſticę ſunt, ⁊ non contingit ineſſe pro hoc non neceſſe ineſſe.

¶ Planum itaq; ex dictis/ꝙ terminis ꝯſimiliter ſe habentibus/⁊ in eo/qđ eſt ineſſe/⁊ in neceſſarijs fit ⁊ non fit ſyllogiſmus.

¶ Hęc eſt concluſio communium prędictarum mixtionum contingentis, dico ſcilicet ad ineſſe ⁊ neceſſarium. Tradit autem ex dictis concluſionibus etiam quid cōmune ſit amborum ipſis mixtionibus inter ſe, ⁊ quid differens. Cōmune igitur inquit ipſis eſſe quod ſimiliter ſe habeant vtręq; propoſitiones ſm qualitatem, quantitatem, ⁊ modum, ⁊ ſint vel ſyllogiſticę vel aſyllogiſticę, et eaſdem concluſiones concludebant hę coniugationes quę ſimiliter ſe habent. Vel enim contingentis ſm determinationem, vel alicuius alterius, cum dicat igiť cōmunionem inducit etiam diſcrimen.

¶ Prętereaq; ꝙ ſi ſm ineſſe ponebatur priuatiua propoſitio/eius quod eſt cōtingere/erat ſyllogiſmus, verum ſi ſm neceſſarium priuatiua, ⁊ eius/quod eſt cōtingere ⁊ eius/qđ eſt non ineſſe.

¶ Hęc inquit, eſt differētia harum duarū mixtionum, qđ altera mixtio de ineē ⁊ cōtingēti in diſſimilib⁹ figura ꝓpoſitionibus fit, ſi maior fuerit de ineſſe, pꝫ qđ negatiua exiſtēs, ⁊ minor contingens affirmatiua ꝯcludebat ꝯcluſionē cōtingētē, ſed in mixtione ꝯtingētis ⁊ neceſſarij, ſimiliter rurſus ſic hītibus ꝓpoſitionibus maiori neceſſaria negatiua, ⁊ minori affirmatiua ꝯtingēte, ꝯcludebatur concluſio de non ineſſe, ⁊ non contingere ineſſe, ⁊ conſtat ꝙ illud contingens ſit prędicatum de ipſo ineē. Hęc igitur ſic dicuntur ab ipſo. Sed ſciendum eſt qđo inquit contingens erat cōcluſio in mixtione de ineē ⁊ contingēti, quando maior erat negatiua de ineſſe, ⁊ minor affirmatiua contingens, cum ſuperius dixerit quod in tali mixtiōe ſm ipſaꝫ ꝯiugationē nō ꝯcludeť ꝯtingēs, ſꝫ illđ nulli ex nećitate. Dicimus igiť id qđ ēt ibi diximꝰ ꝙ illđ nulli ex neceſſitate ꝯtentiuū eſt contingentis ⁊ neceſſarij, quia

ru, quia igitur ipſum nulli ex neceſſitate ſm aliquid eſt contingens, iz non ſm determinationem, ob id inquit, ꝙ contingentis eſt concluſio. Cõcludebatur autem ipſum ineſſe de dicta coniugatione mixtionis contingẽtis & neceſſarij, quia viſus eſt in hac deductione ad impoſſibile per quam volebat oſtẽdere cõcluſionem de ineẽ cõcluſam incidit in mixtionem de ipſo ineẽ & neceſſario in qua volebat cõcluſionem ſequi maiorem ꝓpõnem, & ex hac oſtendere aliquod impoſſibile deductũ, hoc ſcilicet ꝙ b/ipſi c, & neceſſe nulli, & contingit omni, quod eſt impoſſibile, quia ſi non maiorem concluſio ſequeretur, ſed deteriorem nullum impoſſibile ſequeretur. Naz concludebatur b/ipſi c/ineſſe non omni, & cõtingere omni & nullum impoſſibile. At qui Theophraſtus etiam in hac cõiugatione contingentem concluſionem dixit eſſe, vt etiã hic cõcluſio ſequeretur deteriorem ꝓpoſitiõez, & ſi oſtẽdit deductione ad impoſſibile ſic. Nã ſint propoſitiones ſicut diximus, aio quod a/contingit nulli c. Nam ſi hoc falſum, erit verum non contingit nulli quod idem eſt neceſſe alicui, quia igitur cõuertitur particularis affirmatiua, & c/igitur alicui eorum quę ſunt a/ex neceſſitate ineſt. Si ergo b/ponitur contingere omni c/& ipſũ c/alicui eorum quę ſunt a/ex neceſſitate ineſſe ſupponitur, igitur b/alicui cõtingit eorum quę ſunt a, quia igitur ſuppoſitũ erat a principio, a/eorũ quę ſunt b/ex neceſſitate, nulli, & b, igitur ipſi a/ex neceſſitate nulli, ſed ſuppoſitum erat & cõtingere alicui ꝙ eſt impoſſibile, & impoſſibile ſequebatur, quia ſupponebamus a/ipſi c/non contingere nulli quod idem eſt cum ipſo neceſſe alicui, igitur hoc falſuz eſt, & verum cõtradictorię oppoſitum ſcilicet contingit nulli. Hoc igitur eſt deductum. Item aliter poteſt oſtendi, Naz ſi a/ipſi b/ex neceſſitate nulli, & b/ipſi a/ex neceſſitate nulli, ſed b/neceſſe eſt alicui c, igitur b/alicui c/neceſſe non omni, ſed erat etiam ꝯtingit omni ꝙ eſt ipoſſe.

¶ Manifeſtum autez & ꝙ omnes ſyllogiſmi imperfecti/ & ꝙ perficiuntur per ꝓdictas figuras.

¶ Non enim ſunt omnes ſimpliciter imperfecti, ſed quicũq; habent minorem contingentem, ſed omnes perficiuntur reductione ad primam figuraz, vel ſint ſyllogiſmi ſimpliciter, vel mixti. Nam ob id dixit figuras & non figuram.

¶ SECVNDA FIGVRA EX AMBABVS CONTINGENTIBVS. CAP. XI.

SEd in ſecunda figura quando contingentes vtreq; accipiuntur ꝓpoſitiões/nullus erit ſyllogiſmus/ſeu ꝓdicatiue/ſiue priuatiue ponantur/ vel vniuerſaliter/aut ſm partem.

¶ Cum Phs tradiderit propria vniuſcuiuſq; contingentis & ipſiꝰ de ineſſe & in tribus figuris ſyllogiſmos ſimplices aſſignauerit, deinceps expoſuerit horum mixtionem in prima, ſecũda, & tertia figura, deinde poſt hoc tradidit ipſius cõtingentis per ſe in prima figura ſimplices ſyllogiſmos, & ſtatim decens fuit reliquas duas figuras ſimpliciũ cõiugationum cõtingentis afferre, quod quidem fecit etiam in alijs, & deinde ſic ꝯuertere ſe ad mixtionem cõtingentis cum alijs duobus modis. Sed non ſic facit Phs, ſed poſtq̃ tradidit ſimplices coniugationes in prima figura ipſius cõtingentis, illico conuerſus eſt ad mixtionez ipſius quę eſt in prima figura cum ipſo de ineſſe & neceſſario, proinde conſequẽter deſcendit ad ſecũdam figuram, & hoc fecit, quia omnes cõiugationes in ſecũda figura contingentis aſſyllogiſticę ſunt, & ob id quod cõſueuit, ſic etiam nunc facit priores ſyllogiſticas tradens, dico icz ſimplices & mixtas in prima figura, deinde ſic deſcendendo ad ſecundam figuram, & oſtendẽs ꝙ omnes aſſyllogiſticę ſimplices contingentis in hac propoſitiones ſunt. Sed anteq̃ has exponat prius accipit aliquod aſſumptiuum oſtendens ꝙ non conuertitur ad ſeipſam negatio contingentis, ceu in alijs modis, ſed neq; ad aliquam aliam. Nam meminimus quãdo tradebat conuerſiones ipſarum propoſitionum de ineſſe & neceſſariarum, quod ſimiliter hi duo modi conuertuntur, quando dixit ꝙ contingentis propoſitiones ſm affirmatiuas, ſimiliter etiam ipſe conuertuntur, ſed ſm vniuerſalem negatiuam minime, non enim ad ſeipſam conuertitur vniuerſalis negatiua ꝯtingentis. Hoc autem erat manifeſtum quando de contingenti dicebamus. Quod igitur ibi promiſit, nunc tradit; quid ergo inquit. Initio orſus Phs ab ambabus propoſitionibus contingentibus in ſecunda figura, inquit, quod ſiue fuerint vniuerſales, ſiue particulares, ſiue indefinite, ſiue determinate, & eędem, ſiue affirmatiuę, ſiue negatiuę, ſiue diſſimiles figura nequaq̃ fit ſyllogiſmus Et cauſa manifeſta eſt, nam quia in ſecunda figura ſyllogiſticę propoſitiones volunt eſſe diſſimiles figura, ſi acceperimus ipſas figura ſimiles ob idipſum erunt aſſyllogiſticę, ſi vero diſſimiles figura, quia poteſt negatiua in affirmatiua mutari, & rurſus ob id fiunt ſimiles figura ob id vniuerſaliter non fiunt in ſecunda figura ex ambabus contingentibus propoſitionibus ſyllogiſmi.

¶ Quum vero hęc inexiſtere, illa autem ſignificet contingere/ſi affirmatiua quidem ſignificat inexiſtere/nũquaz erit, ſi autem vniuerſaliter priuatiua/ſemper.

¶ Cum ſic pręfatus & ante demonſtrationem ſimul, gans quod omnes ꝯiugationes ſunt aſſyllogiſticę quę ſunt ex ambabus contingentibus in ſecunda figura, nunc inquit, de habentibus vnam contingentem, & alteram de ineſſe, & breuiter diuidit ſyllogiſticas & aſſyllogiſticas hac ratione. Quęcunq; inquit, affirmatiuam ꝓpoſitionem habent de ineſſe, hę omnes ſunt aſſyllogiſticę, nam & ſi negatiua fuerit contingens, ob rurſus mutari negatiuam contingentis in affirmatiuam, & rurſus fieri propoſitiones ſimiles figura, tales profecto coniugationes aſſyllogiſticę ſunt, ſed quęcunq; habent negatiuam de ineſſe, contingente vt ſors tulit ſe habente, ſiue negatiuę, ſiue affirmatiuę, prorſus fit ſyllogiſtica cõiugatio, nam tunc manet coniugatio habens diſſimiles figura propoſitiones, quia neq; negatiua de ineſſe poteſt mutari in affirmatiuam, neq; contingens negatiua in affirmatiuam iuxta ea quę videntur Ariſtoteli. Sed etiam ſi negatiua fuerit contingens potens mutari in affirmatiuam, & facere coniugationem diſſimilem figura. Sed oportet negatiuam vniuerſalem de ineſſe conuerti ad ſeipſam, nam ſi particularis fuerit non omni, non facit ſyllogiſmum, vt diſcemus in hoc loco.

¶ Eodem pacto & quum hęc propoſitionum ex neceſſitate/illa ꝯtingere accipiat. Oportet autem & in his accipere in ꝯcluſionibus contingens, quemadmodum in prioribus.

¶ Concluſiones inquit concluſas in ſecunda figura in mixtione contingentis cum ipſo ineſſe & neceſſario exiſtens coniugatio contingens. Equidem de tali cõtingẽti

eam eſſe oportet quale erat in prima etiam figura in mixtione contingentis, ⁊ eoſdem duos modos conſtat ꝙ coniugationibus ſimiliter ſe habentibus cum illis quę ſunt hic, ceu in mixtione contingentis ⁊ ipſius de ineſſe maiore exiſtente negatiua de ineſſe, ⁊ minore contingenti affirmatiua, vt etiam in prima figura nulli ex neceſſitate oportet accipere deductum ꝙ eſt dimidium contingentis. Et in mixtione contingentis ⁊ neceſſarij ſimiliter ſe habente rurſus coniugatione contingit nulli quod eſt prędicatum de non ineſſe, ⁊ in alijs coniugationibus, quemadmodum ſe habent coniugationes primę figurę ſm concluſiones, ita ſe habent etiam in ſecunda figura.

℄ Primum itaq; monſtrandum/ꝙ non conuertitur contingens priuatiuum, quemadmodum ſi a/contingit nulli eorum/quę b/nõ neceſſe ⁊ b/contingere nulli eoꝝ/quę a. Ponatur enim hoc ⁊ cõtingat b/nulli a/ineſſe.

℄ Hic oſtendit vniuerſalem negatiuam contingentem non conuerti in ſeipſam, ⁊ oſtendit ipſam per tria argumenta Primum quidem eſt in ipſis propoſitionibus, vbi rationem exercet per vniuerſales quod impoſſibile ſit conuerti. Deinde appoſitione terminorum, ⁊ talis fides eſt exemplis facta. Tertio/ꝙ neq; ſi quis ſuſpicaretur per oſtenſionem ad impoſſibile poteſt perſuaderi ꝙ vniuerſalis negatiua contingentis in ſeipſam conuertatur. Primo igitur per propoſitiones ipſas ſic oſtendit, non quia a/inquit, nulli eorum quę ſunt b/conuertēs dicere poteſt, quod etiam b/contingit nulli eorũ quę ſunt a. Nam ſi hoc eſt poſſibile, ſupponatur conuerti ⁊ a/nulli eorum quę ſunt b/contingenter, ⁊ b/nulli eorum q̃ ſunt a/contingat, ſi ergo nulli eorum quę ſunt a/ipſum b/contingit, ⁊ omni igitur contingit. Nam oſtenſum eſt ante hoc quod omnes contingentis propoſitiones ad ſeipſas conuertuntur, dico ſcilicet negatiue ad affirmatiuas ⁊ econtra. Nam hic dicitur de illa quę in terminis ſit conuerſio, ideſt de ſimplici cõuerſione nobis eſt ſermo. Si ergo nulli eorum quę ſunt a/contingit b/ineſſe, igitur ⁊ omni contingit. Rurſus ſi a/nulli eorum quę ſunt b/contingit. Nam hoc ſuppoſitum fuerat initio ob eam cauſam quam diximus, ⁊ omni b/ipſum a/contingit, quare concluditur ex hoc quia b/omni a/contingit, ⁊ a/omni b/contingere, igitur vniuerſalis affirmatiua contingens conuertitur ad ſeipſam quod eſt impoſſibile. Nam in nullo modo vniuerſalis affirmatiua conuertitur in ſeipſam, quare hic deductione per impoſſibile quod ipſum nequeat vniuerſalis negatiua conuerti in ſeipſam oſtendit, ⁊ in ſecunda oſtenſione non ſimpliciter per impoſſibile hoc oſtendit, ſed per oſtenſionem ꝑ impoſſibile per quam aliquis ſuſpicatus eſt vniuerſalē negatiuam contingentem poſſe oſtendi vt in terminis conuertatur ad ſeipſam quam cum ſit falſa confutat.

℄ Quoniam itaq; conuertuntur contingētes affirmationes cum negationibus ⁊ contrarię ⁊ oppoſitę, b/vero contingit nulli a ineſſe, planum ꝙ ⁊ omni a/contingere poſſet b/ineſſe, ſed hoc falſum, non enim ſi hoc huic omni contingit/⁊ hoc huic neceſſariũ, quare nõ conuertitur priuatiuum.

℄ Contrarias nunc inquit, ſcilicet illam omnis, ⁊ illam nullus atq; illam, aliquis ⁊ illam non omnis, ſed contradictorię oppoſitas illas ſcilicet nullus, ⁊ aliquis ⁊ has omnis ⁊ non omnis. Hę igitur inter ſe conuertũtur, vt illa nullus ad illam non omnis ⁊ econtra, ⁊ hęc aliquis ad hanc non omnis. Sic igitur ſunt contrarię, ſed oppoſitę hoc modo conuertuntur ea omnis, ad eam non omnis, ⁊ illa nullus, ad eam aliquis, ſed econuerſo minime, ceu illa aliquis ad hanc nullus. Nam neq; hęc nõ omnis ad hanc omnis. Nam diximus iam in ſermone de his quod vniuerſales inferant particulares, ſed particulares econtra vniuerſales minime.

℄ Amplius nihil prohibet a/contingere nulli b, b/vero alicui eorum/quę ſunt a/ex neceſſitate non ineſſe, quemadmodum album omni homini contingit non ineſſe ⁊ ineſſe, hominem autem non verum dicere/ꝙ contingit nulli albo, multis enim ex neceſſitate nõ ineſt. Cęterum neceſſarium non erit contingens.

℄ Is eſt ſecundus modus oſtenſionis qui in ipſis terminis oſtendit non poſſe conuerti vniuerſalem negatiuam contingentem in ſeipſam. Eſt autem exemplaris oſtēſio vt dicebam. Nam neq; (inquit) ſi a/nulli eorum quę ſunt b/contingit, ⁊ b/nulli eorum quę ſunt a/contingit. Equidem hoc eſt impoſſibile. Nam aliquibus ex neceſſitate non ineſt, ceu ſit a/album, ⁊ b/homo, ⁊ album nulli homini contingit, quia etiam omni contingit. Nam hoc ſignificat illud, etenim ineſt, ſed ꝙ homo nulli albo contingat non eſt verum dicere. Nam ſi nulli cõtingit, ⁊ omni contingit, quod eſt impoſſibile. Nam quibus albus non ineſt, illud in cigno ⁊ niue. Sꝫ melius ſumendi ſunt termini hi motus ⁊ homo. Nam motus contingit nulli homini ineſſe, quia etiam omni, ſed homo ꝙ nulli motui inſit eſt impoſſibile. Nam ſi contingit nulli motui homo ⁊ omni contingit ineſſe, hoc autem eſt impoſſibile. Nam aliquibus ex neceſſitate non ineſt vt circulari.

℄ Verum neq; ex impoſſibili monſtrabitur conuerti, veluti ſi quis exiſtimaret/quoniam falſum eſt b/contingere nulli a/ineſſe/verum non contingere, dictio nãq; ⁊ negatio, ſi autē hoc verum, ⁊ b/ex neceſſitate ineſſe alicui eorum/quę a/quare ⁊ a/alicui eorum/quę b.

℄ Per quam oſtenſionem aliquis ſuſpicaretur poſſe illam oſtendi vt vlis negatiua ꝯtigēs conuertatur in ſeipſam dico inquã ob oſtenſionem per impoſſibile. Hãc itaq; ipſe exponit ⁊ confutat. Exponit tãdem ipſam deductionem ad impoſſibile quę videtur oſtendere negatiuam vniuerſalem contingentem in ſeipſam hoc modo conuerti. Si a/nulli eorum quę ſunt b/contingit, dico inquit. quod etiam b/nulli eorum quę ſunt a/contingit. Nã ſi hoc falſum, erit oppoſitum verũ ꝙ non contingit nulli eorum quę ſunt a/ipſum b/quod idem eſt cum hoc neceſſe alicui. Nam quod non contingit nulli/hoc neceſſe eſt alicui, quia igitur b/ex neceſſitate alicui eorum quę ſunt a/ineſt, vt ſuppoſitio eſt, ⁊ a/igitur alicui eorum quę ſunt b/ex neceſſitate inerit. Nam particulares in quocũq; modo affirmatiuę conuertuntur in ſeipſas, ſed ſuppoſitum fuerat etiam contingit nulli eorum quę ſunt a/ipſum b, igitur idem eidem contingit nulli ⁊ alicui neceſſe eſt quod eſt impoſſibile, igitur non eſt verum neceſſe alicui, ideſt non contingit nulli, ſi autem hoc falſum, verum erit contingit nulli eorum quę ſunt a/ipſum b. Sic ergo oſtenſio videtur per impoſſibile. Sed quomodo hanc confutat videamus.

¶ Sed hoc impoſſibile, non enim ſi b/non cõtingit nulli eorum/quę ſunt a/neceſſe ineẽ alicui ſolū/ſed ⁊ ex neceſſitate non omni, nãq; non contingere nulli/bifariam dicitur/vnum ſi ex neceſſitate alicui ineſt/alterum ſi ex neceſſitate alicui non ineſt. Quod enim ex neceſſitate alicui eorum/quę a/non ineſt/non eſt verum dicere/ꝙ omni contingit non ineſſe, quemadmodū neq; ꝙ alicui ineſt ex neceſſitate/ꝙ omni contingit ineſſe.

¶ Cum expoſuerit ſuperius deductionem ad impoſſibile qua aliquis vteretur ad oſtendendum vniuerſalē negatiuam contingentem in ſeipſam conuerti, per hęc ipſam oſtenſionem confutat tãq; non exiſtentem verā ſ; īpoſſibilē. Quid ergo dicit. Non oportet (inquit) ſi hęc ſupponeretur neceſſe alicui ⁊ aliquod impoſſibile ſequeretur oppoſitum contradictorię eſſe verum. ↄ͂tingit nulli, ⁊ ob id putare ꝙ negatiua contingẽs ad ſeipſam conuertatur. Nam non contingit nulli quã ſupponimus, vt oſtenderemus impoſſibile, non ſolum hanc neceſſe alicui contingit, ſed etiam hanc neceſſe non omni vt ſuperius oſtenſum eſt. Si ergo huius ↄ͂tingit nulli ambę particulares neceſſarię partes ſunt. Nã continentur ſub ipſa, non oportet vna ſola parte eius oſtẽdere impoſſibile ſequi ex hoc neceſſe alicui, ſed etiam ex hoc neceſſe nõ omni. Oportet igitur ⁊ hanc ſupponere ⁊ oſtendere impoſſibile aliquid ſequi vt ex tota propoſitione/hac/cõtingit nulli, id eſt ex partibus eiuſdem oſtendere impoſſibile ſequi. Nam contradictorię ipſi oppoſitum introducimus tunc hoc contingit nulli. Nam totum contingens oportet oſtendere conuerti ad ſeipſum, id eſt totam propoſitionem ad ſeipſam totam, ⁊ non ad dimidiam. Atq; hac ſuppoſita neceſſe non omni nullum impoſſibile ſequitur. Nã neq; principio cõuertitur, patet igitur quod nobis non eſt vtendum deductione ad impoſſibile ad oſtẽdendum vniuerſalẽ negatiuam in ſeipſā conuerti. Et talis eſt ſentẽtia. Sed verba contextus oportet explicare. Inquit igitur quod male ſupponentes ex neceſſitate alicui ſolum pro non contingit nulli ex hac oſtendere impoſſibile ſequi. Nam hęc non contingit nulli duo continet vnum neceſſe alicui, ⁊ aliud neceſſe non omni, oportebat igitur ſupponentes hoc neceſſe alicui ſupponere etiam hoc neceſſe non omni. Nam illud ex neceſſitate alicui (inquit) eorū quę ſunt a/non inexiſtẽs, non eſt verum dicere ꝙ omni contingit non ineſſe, vt neq; hoc alicui inexiſtens ex neceſſitate ꝙ omni contingit ineſſe. Ex proportione ⁊ ſimilitudine quadam oſtendit quod in hac contingit nulli non ſolum neceſſe alicui contingit, ſed etiam neceſſe non omni, vt inquit, neceſſe alicui nõ continetur in hac contingit omni, quia quod contingit omni/hoc contingit etiam nulli, ⁊ quia in hac prorſus non continetur, neceſſe vt in ipſa contradictoria oppoſita contineatur, quę eſt huic oppoſita non cõtingit omni. Sic etiam neceſſe non omni quia non continetur in hac contingit nulli. Nam quod contingit nulli, contingit omni, ⁊ quod contingit omni/non eſt verum dicere, ꝗ̃ neceſſe non omni. Si ergo non continetur in hac contingit nulli illud neceſſe non omni, prorſus neceſſe eſt, vt in hac non contingit nulli ipſum contineri, patet igitur ꝙ non contingit nulli continet neceſſe alicui ⁊ neceſſe non omni. Sciendum autem eſt ꝙ pro hoc ꝙ non eſt verum dicere ꝙ contingit nulli ineſſe, dixit tñ non omni contingit ineſſe. Equidem vnum ⁊ idem eſt. Nam ſi omni contingit non ineſſe, contingit etiã nulli ineẽ.

¶ Si itaq; quiſpiam cenſeret propterea ꝙ nõ contingit c/omni d/ineſſe/ex neceſſitate alicui ipſum non ineſſe/falſo acciperet, omni enim ineſt, ſed quoniã quibuſdã ex neceſſitate ineſt/ob hoc dicimus non omni contingere, q̄re huic quod eſt contingere omni ineſſe/opponitur ⁊ ex neceſſitate alicui ineſſe ⁊ ex neceſſitate alicui non ineſſe. Conſimiliter autẽ ⁊ ei quod eſt nulli contingere.

¶ Quod dicit hoc eſt (vt inquit) ſi quis cenſeret vniuerſalem affirmatiuam ad ſeipſam conuerti ⁊ dicit ſic, quia d/omni c/ineſſe contingit, ⁊ c/omni d/contingit ineſſe. Deinde hoc niteretur ſic probare. Nam ſi falſum eſt hoc ipſum c/omni d/contingere ineſſe, erit verum igitur non contingit omni d/ipſum c/ineſſe, deinde ꝓ hoc acciperet neceſſe non omni ſolum male facit, quia contingit in quibuſdam terminis ipſum c/omni d/ineſſe, ⁊ ſic omni ineſſe perinde/ac quibuſdam inſit ex neceſſitate, ⁊ quibuſdam de ineſſe, ⁊ ob id accidit, quia non omnibus ineſt ex neceſſitate, vt verificatur neceſſe non omni d/ipſum c/propter quod rurſus etiam quibuſdam ex neceſſitate ineſt. Verificatur illud etiam neceſſe alicui, ceu ſit motum/corpus, dico ſic quod motum omni corpori ineſt. ⁊ oratio eſt vera, poſſum etiam in his terminis conuertendo dicere etiam ꝙ corpus omni modo ineſt, ſed alicui ex neceſſitate, ceu circulari ipſius cęli, ⁊ alicui non ex neceſſitate, ceu ambulationi. Nã neq; ſemper ſimul ſunt corpus, ⁊ ambulatio propter quod non eſt neceſſaria coexiſtentia eorum ſimul, quare non bene aliquis accipit quod ſi non c/contingit omni d/neceſſe eſt non omni ſolum. Nam oſtenſum eſt ꝙ poſſumus inuenire terminos concludentes ipſum c/omni d/ineſſe, ſi autem omni ineſt, falſum igitur eſt dicere, quod neceſſe non omni tantũ, ſed quod etiam neceſſe alicui, quare illi contingit omni duę opponerentur propoſitiones, alia neceſſe non omni ⁊ neceſſe alicui, ⁊ nõ oportet hanc neceſſe non omni ſolam aſſumere, velut oppoſitam. Similiter autem ⁊ huic contingit nulli hę duę opponerentur, ⁊ eos non oportet hanc neceſſe alicui ſolā aſſumere, qui volunt aliqđ impoſſibile inducere, ⁊ contradictorię oppoſitum huic non contingit nulli introducere illud contingit nulli. Sed notabimus dicta quę ſunt in contextu, cum inquiat. Si itaq; quiſpiam cenſeret, propterea quod non contingit c/omni d/ineſſe ex neceſſitate alicui ipſum non ineſſe, falſo acciperet. inquit, ſi ſupponentibus nobis ipſum d/ipſi c/omni contingere conuertendo aliquis diceret, ⁊ ipſum c/omni d/contingere. Si enim hoc falſum, verum erit non omni contingere, quod eſt idem cum hoc neceſſe non omni tantū, igitur talis dicit falſum. Nam quod mentiatur cauſam adducit. Nam (inquit) omni ineſt. id eſt poſſunt inueniri termini concludentes ipſum c/omni d/ineẽ, igitur non eſt verum dicere ꝙ neceſſe non omni tantum, vnde vniuerſaliter poteſt verificari illud neceſſe nõ omni ſm̃ aliquid, ſiquidem poſſunt inueniri termini concludentes de ineſſe omni, huius cauſam adducit, ſed qꝛ inquit. aliquibus ex neceſſitate ineſt, ob id dicimus nõ omni contingere, in quibus inquit, terminis inuenimus prędicatum c/de omni d/quibuſdam eorum quę ſunt ſub d/neceſſario ineſt, quibuſdã autem non neceſſario, quia

igitur non omnibus neceſſario ineſt, ob id verum eſt dicere quod neceſſe nō oī, quādoquidē quibuſdā nečio ineſt verificabitur etiam hoc neceſſe alicui. Quare inquit ipſius ꝯtingere omni oppoſitā, quę quę ſupponere volebat duo ſunt illud neceſſe alicui ⁊ neceſſe nō omni, ſimiliter etiaꝫ contingere nulli.

¶ Manifeſtuꝫ igitur, quod ad ſic cōtingens ⁊ nō cōtingens, quemadmodū in principio determinauimus, non ſoluꝫ ex neceſſitate alicui in eſſe, ſed ⁊ ex neceſſitate alicui non ineſſe accipiendum, hoc autem accepto nil accidit impoſſibile, quare non fit ſyllis, manifeſtū itaqꝫ ex dictis, quod non cōuertitur priuatiuum.

¶ Cōcluſionē dictoꝝ īfert, ⁊ inquit, manifeſtum eſt nobis quod determinato ac definito a nobis ꝯtigēte ab initio quod nō exſtit nečio ⁊ poſito nulliū ipoſſe ſequitur. Nam eſt etiā cōiter dictū cōtingēs, vt ſępe diximus, de hac negatione ꝯtingit nulli, ⁊ hac affirmatione ꝯtigit omni, duo quoqꝫ ſunt vnicuiqꝫ horū oppoſita, illud neceſſe alicui ⁊ neceſſe non omni, quare eos qui volunt vti deductione ad impoſſibile in vtraqꝫ harum ꝓpoſitionuꝫ oportet accipere ambo oppoſita, ſuppoſito aūt hoc neceſſe non oī nulliū impoſſe ſequutū eſt, q̄re inquit, non fit ſyllis .i. nulla cōcluſio impoſſibilis nobis accidet. Naꝫ hic ſyllogiſmum hic vocauit concluſionem, quod ſi non ſequitur aliquod impoſſibile, neqꝫ igitur per hęc oſtendetur conuerſa ad ſeipſam contingens vniuerſalis negatiua.

¶ Hoc autem monſtrato, ponatur a nulli quidem b contingere, c vero omni, per conuerſionem igitur non fit ſyllogiſmus, dictū eſt eniꝫ quod non conuertitur talis propoſitio.

¶ Quę ſunt ei future vtilia ad doctrinam ſyllogiſmoruꝫ in ſecunda figura cum prius docuiſſet, nūc vero ad ꝯiugationes ipſorum ꝓficiſcit̄, ⁊ oſtendit quod non contingit ex ambabus propoſitionibus contingentibus in ſecunda figura ſyllogiſmuꝫ fieri. Naꝫ oportet in hac figura propoſitiones ſyllogiſticas eſſe diſſimiles figura, ſed vtriſqꝫ cōtingentibus exiſtētibus impoſſe eſt, quoniam mō ipſas accepisse dissimiles figuras, ſemper negatiua mutata in affirmatiuā. Naꝫ ſupponatur (inquit) coniugatio ex maiore negatiua minori affirmatiua, ceu a nulli b contingat, ⁊ c omni, hāc igit̄ inquit, neqꝫ per cōuerſionem poſſibile eſt oſtēdere reducēdo eā ad p̄mā figurā, neqꝫ deductiōe ad impoſſe, neqꝫ terminoꝝ adiectione, ⁊ quod quidem per conuerſionem non poſſit, patet. Naꝫ oſtenſum eſt quod negatiua contingentis non conuertitur in ſeipſam.

¶ Sed neqꝫ per impoſſe ſi nāqꝫ ponat̄ b omni c contingere ineſſe nihil accidit falſi, cōtingere enim poſſet a ipſi c ⁊ oī ⁊ nulli ineſſe.

¶ Cum oſtēderit nō poſſe fieri ſyllm in ſecūda figura per ꝯuerſionē, nūc oſtēdit quod neqꝫ deductiōne ad ipoſſe pōt ꝯcluſio aliqua cōcludi in ſecunda figura. Nā ſit a ipſi b contingere nulli, ⁊ c contingere omni. Videamus igit̄ ſi poſſumus vti oſtenſione ad impoſſibile. Naꝫ ſupponatur quod b contingit nulli c ineſſe. Nam hoc concluſit ſi ꝯcluſit, oſtendamus igitur hoc ſi poſſibile eſt vti oſtēſione per impoſſibile. Nam ſi falſum contingit nulli c ipſum b ineſſe, erit verum non cōtingit nulli, quod idem eſt enim hoc neceſſe alicui, ſi ergo a contingit nulli b, ⁊ b neceſſe alicui c, ſit prima figura ex maiori contingenti negatiua ⁊ minore neceſſaria particulari affirmatiua, ⁊ concludit quod a non omni c contingit, ⁊ erat etiam omni contingere, ⁊ nullum impoſſibile illud omni contingens contingere non omni, ſic igitur non poteſt vti oſtenſione per impoſſibile. Sciendum autem quod Ariſtoteles huic non contingit nulli ęquiualentem accepit hanc neceſſe omni, quod quidem in quibuſdam terminis verificatur, verum non in omnibus, ſed ſemper illud neceſſe alicui. At Ariſtoteles ex ocio ⁊ ſuperabundantia volens confutare rationem illud neceſſe omni ſuppoſitum eſt oſtendens quod ſi ex hac ſuppoſitione nullum impoſſibile ſequitur, multomagis ex hac neceſſe alicui. Nā particulare ſequitur ex vniuerſali. Nam poſito, inquit, b omni c contingere ineſſe, ideſt neceſſe omni ineſſe, nullum impoſſibile accidit. Nam ſi a nulli b contingit, ⁊ b omni c, neceſſe eſt ineſſe, ſit prima figura, ⁊ cōcluditur a nulli eorum quę ſunt b. Erat autem ⁊ omni contingēter, ⁊ nullum impoſſibile accidit.

¶ Sed ſi omnino eſt ſyllis, planuꝫ quod eius quod eſt contingere vtriqꝫ eēt, proptercea quod neutra propoſitionum accepta fuit in eo quod eſt in eſſe. Et iſte aut affirmatiuus aut priuatiuus, neutro autem modo accidit, ſi affirmatiuus quideꝫ ponatur, monſtrabitur per terminos, quod non cōtingit ineſſe, ſi vero priuatiuus, quod cōcluſio non ꝯtingens eſt, ſed neceſſaria, ſit enī a album, b hō, in quo c equus, a, itaqꝫ album ꝯtingit huic quidem omni, illi vero nulli, ſꝫ b ipſi c neqꝫ ineē contingit, neqꝫ non ineſſe.

¶ Nunc per terminos vult oſtendere aſſyllogiſticas cōtingentis coniugationes in ſecunda figura. Nam ſi vniuerſaliter, inquit, concludunt contingentis propoſitiōes aliquam concluſionem in ſecunda figura contingentem concludunt, cum ambę ſint contingentes, ⁊ hęc proſus neceſſe eſt vel affirmatiua vel negatiua eſſe, ſiquis igit̄ ſupponeret concluſionem eſſe affirmatiuam, primo quidem abſurdum eſt vna exiſtente negatiua pręmiſſa concluſionē non eſſe negatiuam, ſiquidem eſt verus ſermo qui dicit, quod concluſio ſequitur deteriorē propoſitionem. Deinde confutatur hoc terminorum appoſitione. Nam exponit terminos concludentes illud neceſſe nulli. Nam album contingit equo nulli ineſſe, ⁊ omni homini, ⁊ ſimiliter equus ex nečitate nulli homini ineſt, quod quidem non fiat concluſio affirmatiua conſtat ex his quos inuenimus per ꝓprios terminos ex neceſſitate nulli concluſum. Nam hoc eſt deſtructiuū oīum affirmatiuarum, quod vero neqꝫ negatiua cōtingens cōcluſio cōcludat̄, patet ex his quos nečiuꝫ negatiuū per terminos cōcludimus. Nā hoc eſt deſtructiuuꝫ oīum ꝓpōnuꝫ cōtingētiuꝫ, q̄re neqꝫ affirmatiua, neqꝫ negatiua ꝯtingēs ꝯcludit̄. Sic igitur Ariſto. per terminos oſtendens vlem negatiuam nečiam cōcludi cōcluſionē oſtēdit aſſyllogiſticas coniugationes in ſecūda figura cōtingētis non iuxta ꝯſuetudinē ſcientes. Nā ſemp demōſtrauit aſſyllogiſticas cōiugatiōes oſtendēdo ipſas cōcludere ſimul omni ⁊ nulli ex nečitate. Hic vero terminos ſoluꝫ adiecit ex nečitate nulli ꝯcludentes. Verum, inquit, Alexāder quod pōt ēt hic ſuppeditari terminoꝝ copia quę cōcludāt ex nečitate oī. Sint enī termini, albuꝫ, aīal, ⁊ aliqua ſpecies earum quę ſub animali ſunt, ceu homo, albuꝫ nulli aīali cōtingat, ⁊ album omni homini contingat, cōcluditur aīal ex nečitate omni hoī. Hęc igit̄ Alexādre volēs oſtēdere quod poſſunt hę cōiugationes oſtendi aſſyllogiſticas eē, quia cōcludāt omni

⁊ nulli

ꝛ nulli ex neceſſitate inquit, ſed ipſi herēdū nō eſt in hoc. Nam opꝫ, vt ſępe dictū eſt, ambas ꝓpōnes ſm idem tꝑs veras eſſe, ſed ꝓpōnes accepte ab Alexādro tanq̄ con- cludētes ex neceſſitate oi nequeūt ſm idē tꝑs ambę verę eſſe. Nam ſi contingere nulli aiali albū eſſe ſupponeba eſſe verū, erit ergo falſum dicere, ꝯtingit oi homini albū eſſe, nam hō ſub aiali eſt, ꝛ dictū eſt nulli aiali contingere album. Niſi hoc notauerit Alexāder poſt multo qđ non poſſunt accipi termini ex neceſſitate oi ineē ꝛ merito peꝛ ſertim, nam qūo ꝯcedit neceſſe oi concludi, nam ſi cōclu- derē neceſſe oi, ꝛ neceſſe eſt minorē terminū eſſe ſpeciē maioris. Itē qūo ſemper ſub ipſo erit, ſi aūt hoc conceditē ꝓrſus eſſet neceſſariū, vt mediū ꝓ̄dicet de maiori, ꝛ ſic ꝓ̄dicari de minore, q2 de tota maiori atq3 omni ꝓ̄dicat, ꝛ de omni ꝓ̄dicatū ꝯtinet in ꝓ̄dicatione etiā minorē, ſed in ſecūda figure ꝓpōnes ſunt diſſimiles. Si ḡ accepe rimus ſpēm maioris termini q̄ ſit minor terminus, pror- ſus neceſſe eſt falſum accipere alterā ꝓpoſitionē, ſꝫ falſa accepta ꝑ ſe ob māꝫ, ꝛ nō ꝑꝑ figurē erit aſſyllogiſtica.

℃ Q: igitur ineſſe non accidit manifeſtuꝫ: nullus enim equus homo: cęterū neq3 contingere non ineſſe: neceſſe nāq3 eſt nullum equum hominem eſſe: ſed neceſſarium non erat contingens: non itaq3 ſit ſyllogiſmus.

℃ Quod quidē igiē (inquit) affirmatiua cōcluſio non cō- cludat, liquet ex terminis, nam cōcluſuꝫ eſt ꝙ ex neceſſi- tate nulli equo homo ineſt. Q ȯ āo neq3 ꝯcluſio negati- ua cōtingēs cōcludatur, patet ex quibus eſt neceſſarium negatiuum concluſum. Nam definientes contingens di- cebamus ipſum non eſſe neceſſarium.

℃ Itidem autē monſtrabiē ꝛ ſi ecōuerſo poſitum fuerit priuatiuum: ꝛ ſi vtraq3 affirmatiuę accepte fuerint/aut priuatiuę: per eoſdem nāq3 terminos erit demonſtratio.

℃ Hęc quidē (inquit) dicta ſunt de ipſa cōtingenti maio- re negatiua ꝛ minore affirmatiua, ſed q2 etiā ſi mutaretur ordo ꝓpoſitionū ꝛ altera fuerit maior affirmatiua, ꝛ mi- nor negatiua, ꝛ hęc erit aſſyllogiſtica ꝯiugatio. Similiter etiā ſi fuerint ꝓpōnes diſſimiles figura. Nā in omnibus his cōiugationibus proxime dicti termini ad oſtēdendū ipſas eſſe aſſyllogiſticas ſufficiūt ꝯcludēres neceſſariū.

℃ Et qū hęc vlr illa i parte/aut vtręq3 ſm partē/aut indefinitę / aut quotcūq3 modis aliter ꝯtingit tranſumere ꝓpoſitiones, ſemper eniꝫ erit demonſtratio per eoſdem terminos.

℃ Cū oſtēderit oēs cōiugationes quę ex ambabus ꝓpo- ſitionibus cōtingentibus vlibus in ſecūda figura aſſyllo- giſticas eſſe, nūc reliquas oēs exponit, ꝛ inquit ipſas eſſe aſſyllogiſticas. Nam concludunt per eoſdem terminos omni ꝛ nulli ex neceſſitate.

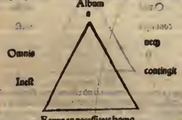
℃ Planum itaq3 ꝙ ſi vtręq3 ꝓpoſitiones ſm cōtingens ponunē/nullus ſit ſyllogiſmus.

℃ Hęc eſt concluſio ex dictis.

MISTIO INEXISTENTIS ET CONTINGENTIS IN SECVNDA. CAP. XII.

Si autē hęc inexiſtere, illa āo contingere ſignificet, ſi pręꝺicatiua ponaē inexiſtere, priuatiua autē cōtingere, nullus erit ſyllꝰ, neq3 duꝫ vlr, neq3 dum in parte termini accipiūtur, demonſtratio āo eadem ꝛ per eoſdem terminos.

℃ Cum expoſuerit cōiugationes cōtingentes ex ambabꝰ ꝓpōnibus, nunc vult de mixtione ipſius de ineſſe ꝛ ꝯtin gētis diſputare. Inquit igiē has eſſe aſſyllogiſticas cōiuga- tiones in hac mixtione in hac figura, dico. Lſcđa quęcūq3 hñt affirmatiuā de ineſſe, ꝛ negatiuā contingentē, nā cūꝫ mutetē negatiua cōtingēs in affirmatiuā, mutata aūt ſiunt ꝓpōnes figura ſimiles, ſed in ſcđa figura oēs ex ꝓpōni- bus ſimilibꝰ figura cōiugationes aſſyllogiſticę ſunt. Q ȯ āo (inquit) aſſyllogiſticę ſint tales cōiugationes termini ꝓxime dicti ſufficiūt nobis ad oſtendendū ipſas conclu- dere oi ꝛ nulli ex neceſſitate, album oi equo ineſt, ꝛ nulli hoi ꝯtingit, concludiē equus nulli homini ex neceſſitate.

Equus ex neceſſitate homo.

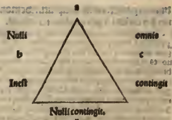
Hoc autē eſt deſtructiuū oiuꝫ cōtingentiū ꝛ inexiſtētiū, nam qđ cōtingit nulli hoc ꝛ̄ cōtingit oi, ſic ꝛ̄ ꝙ ineſt nulli hoc ineſt aliqū omni, nam ipſum de ineſſe eſt cōtingēs qū iaꝫ exiuit ad actū, ſed neceſſe nulli, hoc neq3 inerit aliquando omni, neq3 poterit contingere omni.

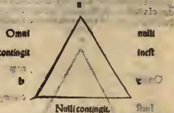
℃ Sed qū affirmatiua cōtingere, priuatiua autem inexiſtere, erit ſyllꝰ. Sumatur enim a/b/ nulli ineſſe, c/āo omni contingere, conuerſo itaq3 priuatiuo b/a/nulli inerit, ſed a/omni c/ contingit, ſit igitur ſyllogiſmus ꝙ cōtingit b/ nulli c/per primam figuram.

℃ Cum oſtēdiſſet qđ cōiugationes habētes affirmatiuaꝫ de ipſo ineſſe ſunt aſſyllogiſticę, nūc ꝙ ecōtra ſe habētes ſm modos ſyllogiſticę ſunt; ideſt quę hñt ꝓpōnē de in- eſſe negatiuā ꝛ cōtingentē affirmatiuā. Cōcludunt aūt ta- les cōiugationes cōtingentē negatiuā cōcluſionē, ſed nō illud cōtingēs ſm determinationē, ſed cōcurrens cū illo nulli ex neceſſitate ꝙ eſt dimidiū cōtingētis. Et tandem oſtēdit maiorē de ineſſe ꝛ minorē ꝯtingentē, nam a/ꝯtingit b/nulli ineſſe, ꝛ oi c/cōtingere, ſi ergo ꝯuerterimus maio- rem ꝓpoſitioneꝫ ſit prima figura, nam ſi a/nulli b/ineſt, neq3 b/nulli a/inerit, ſed a/omni c/cōtingit. Itē oſtēſa eſt talis coniugatio in prima figura deductione ad impoſſe hoc nulli ex neceſſitate cōcludēs, qđ erat dimidiū cōtin- gentis ſm determinationē, ne ſępe eadē dicamus.

℃ Conſimiliter autem ꝛ ſi ad c/ponatur priuatiuum.

℃ Si minor (inquit) acciperetur vlis negatiua de ineſſe, ꝛ maior vniuerſalis affirmatiua cōtingens, hic ſit ſyllogiſ- mus conuerſa negatiua de ineſſe, ceu a/omni b/cōtingat ineſſe, ꝛ nulli c/inſit, ſi ergo a/nulli eoꝝ quę ſunt c/ineſt, neq3 c/nulli eoꝝ quę ſunt a/inerit, ſed a/omni b/cōtingē- ter inerat, igitur c/ꝯtingit nulli eoꝝ q̄ b/ineſſe. Sed quęri- mus oſtēdere, ꝙ b/nulli c/cōtingit, ꝛ oſtēſuꝫ eſt 3riū ꝙ c/ nulli eoꝝ quę ſunt b/cōtingit, ꝛ q2 ſyllꝰ eſt de ipſo cōtin-

gere, ⁊ contingēs negatiuū nō cōuertitur in ſeipſum, quō adhuc cōcludemus quęſitū cum nequeāt cōcluſionē conuertere, niſi forte inquit, Alexāder cōtingens accepit nō ſm determinationē ſed quatenus verificaŧ de ipſo ineē, nam oſtēſum eſt in prima figura tale deductā maiore negatiua ſumpta, ⁊ talis negatio in ſeipſaʒ conuertiŧ, quare etiam concluſio cōuerteŧ cum ſit vlis de ineſſe negatiua. Qȯ vero talis fiat cōcluſio ⁊ non ſm determinationē cōtingētis, etiā per hęc deinceps manifeſtū facit, prius autē hoc dixit initio ſecūdę figurę, vbi dixit, opʒ aūt ē in his accipe cōtingēs in cōcluſionib⁹ quēadmodū in priorib⁹. Sed motas dubitationes ɜ hoc inuenies in Alexādro.

Quum vero vtrę ꝗ ſunt priuatiuę, ſignificet autē hęc non ineſſe, illa cōtingere non ineſſe, ꝑ ipſa quideʒ aſſumpta nihil accidit neceſſariū, ſed conuerſa ꝓpoſitione, quę eſt ſm cōtingere, ſyllogiſmus efficitur, ꝙ b nulli c contingit ineſſe, quemadmoduʒ in prioribus, erit enim rurſus prima figura.

Illud (conuerſa) inquit pro hoc mutata cōtingēte negatiua in affirmatiuā. Naʒ hoc facto fiunt rurſus duę ſyllogiſticę cōiugationes cōcludētes eaſdē cōcluſiones.

Si vero vtrę ꝗ ponanŧ pręedicatiuę, non erit ſyllogiſmus, termini, ꝙ inſit ſanitas, animal, homo, ꝙ non inſit, ſanitas, equus, homo.

Cum aſſignauerit in ſcđa figura vles ſyllogiſticas coniugationes ex mixtione cōtingētis ⁊ ipſius de ineſſe, nūc iquit qȯ cū oēs fuerint ſimilis figura erūt aſſyllogiſticę. Merito, naʒ neq; vult accipi ɔtingentē affirmatiuā in cōtingentē negatiuā, vt ſicut ex ambabus negatiuis ꝓpoſitionibus mutata cōtingēte negatiua in affirmatiuā fit ſyllogiſmus, ſic ē ex affirmatiua rurſus in negatiuam mutatio efficiet ſyllogiſticā cōiugationē. Apponit igiŧ rurſus terminos per quos oſtdit ipſos ɔcludere oī ⁊ nulli. Sanitas omni aīali cōtingēter inſit ⁊ homini cuicū ꝗ inſit, cōcludiŧ animal omni homini ex neceſſitate. Rurſus ſanitas equo omni contingat, ⁊ homini inſit omni, ⁊ equus nulli homini ex neceſſitate.

Eodeʒ pacto ſe habebit ⁊ in ſyllogiſmis in parte, quū eniʒ affirmatiuū ſit inexiſtens, aut vlr, aut in parte acceptum, nullus erit ſyllogiſmus. Hoc aūt cōſimiliter ⁊ per eoſdē mōſtratur terminos, quibus priora.

Naʒ merito negatiua exiſtente cōtingēte, ⁊ ob id mutata in affirmatiua fiunt coniugationes cōſimiles figure, ⁊ omnes tales in ſcđa figura aſſyllogiſticę ſunt.

Quum vero priuatiuum erit per conuerſionem, quēadmodum in prioribus.

Patet qȯ vli exiſtente negatiua de ineſſe, naʒ ſic ſe ipſa habēte ⁊ poſita ad maiorē ꝓpōneʒ ſemꝑ fit ſyllogiſmus per cōuerſionē reducentē ipſoʒ ad primā figurā. Sʒ quonā pacto ſe habeant cōiugationes quę habēt particularē negatiuam de ineſſe procedendo docebit.

Rurſus ſi ambo quidē interualla priuatiua fuerint accepta, vlr autē qȯ non inexiſtere, ex ipſis quidem ꝓpoſitionibus non erit neceſſariuʒ, ſed conuerſo eo, qȯ eſt contingere, quēadmodum in prioribus erit ſyllogiſmus.

Rurſus inquit cōuerſa pro mutata cōtingēte negatiua in affirmatiuā. Verū in his ſemꝑ opʒ ipſam de ineſſe maiorē eſſe, vt ſeruetur propriū ſecūdę figurę, rurſus eę dē ɔcluſiones ɔcludanŧ quales etiā per ſe cōpetunt his cōiugationibus quę ſunt ex ꝓpōnibus diſſimilib⁹ figuræ.

Si vero priuatiuū quidē inexiſtens ſit, ſed in parte acceptū non erit ſyllō, ſiue affirmatiuū, ſiue priuatiua altera fuerit propoſitio.

Inquit ſi ꝓuatiua fuerit de ineſſe accepta particularis, ⁊ altera ꝓpōne vli affirmatiua cōtingente, vel ē negatiua nullus fit ſyllō, ⁊ hoc merito, nā particularē conuerti opʒ vt ad primā reducamus figurā ipſaʒ ɔiugationē, ſed particularis negatiua in omni materia, vt oſtēſuʒ eſt, nō cōuertitur, ⁊ particularis conuerſa efficit maioreʒ ⁊ aſſyllogiſticaʒ ob id coniugationē, merito igitur nullo pacto in hoc modo fit ſyllogiſmus.

Neq; qū vtrę ꝗ indefinitę ſint acceptę, aut negatiuę, aut affirmatiuę, vel ſm parteʒ. Demōſtratio vero eadē ⁊ per eoſdē terminos.

Quouis modo ſe habuerit (inquit) ſm qualitatē ꝓpoſitiones nullo modo fit ſyllogiſmus, qʒ etiam indefinitę ęquiualent particularibus, inquit etiā has poſſe oſtendi per eoſdē terminos, ceu ſanitas, animal, homo.

MISTIO NECESSARIÆ ET CONTINGENTIS IN SECVNDA. CAP. XIII.

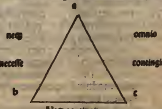
Verum ſi hęc ex neceſſitate, illa ꝓpoſitionū ɔtingere ſignificet, priuatiuā exiſtēte neceſſaria, erit ſyllō, non ſolum ꝙ cōtingit non ineſſe, ſed ⁊ quū non ineſt, affirmatiua autem non erit.

Cū expleuiſſet mixtiones cōtingētis ⁊ ipſius de ineſſe, in ſcđa figura trāſit ɔſter ad mixtionē cōtingētis ⁊ neceſſarij eiuſdē ſecundę figurę hoc modo, ⁊ inquit, qȯ quū neceſſaria negatiua fuerit, ſiue maior, ſiue minor, prius fit ſyllō cōtingentis non ſm determinationē, ſed cōtingentis ꝙ pręedicaŧ de ipſo ineſſe. At ſi neceſſaria fuerit affirmatiua patet qȯ exiſtente negatiua cōtingente omnes tales cōiugationes ſunt aſſyllogiſticę. Et eadem rurſus cum

ſa aſſignanda eſt, q2 mutat̃ negatiua ɔtingēs in affirmati-uā, ⁊ ob id cōiugationes fiunt ſimiles figure.

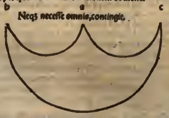
℄ Ponatur enī a/b/nulli ex neceſſitate ineſſe, c/vō omni contingere. Cōuerſa igitur priua tiua ⁊ b/a/nulli inerit, ſed a/c/omni contingit, fit igitur rurſus per primam figuram ſyllo-giſmus, q̄ b/nulli c/contingit ineſſe.

℄ Ponit primā cōiugationē ex maiore vli neceſſaria ne gatiua, ⁊ minore cōtingēte affirmatiua ⁊ inquit concludi ɔcluſionē cōtingit nulli. Oſtendit autē ipſaꝫ cōuertēdo maiorē ꝓpoſitionē ⁊ ea reducendo ad primam figuram. Nam ſi a/inquit neceſſe nulli eoꝝ que b/⁊ b/neceſſe nulli eoꝝ que ſunt a/ſed a/omni c/cōtingit, igitur fit pma figu ra maiore exiſtēte vli negatiua neceſſaria, ⁊ minore vni-uerſali affirmatiua cōtingēte. Cōcludit̃ etiā eadeꝫ comu

Neq; contingit.

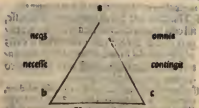
gatio deductione ad impoſſibile, hoc ɔtingit nulli equi-ualet ineſt nulli, ⁊ iaꝫ cōmemoratū eſt hic ēt de deductio ne ad impoſſibile de qua mentionē fecit etiā in prima fi-gura per quam oſtendit cōcluſionem de ineſſe.

Neq; contingit.

℄ Simul aūt manifeſtum q̄ ⁊ b/nulli c/ineſt, ponat̃ enī ineſſe, igit̃ ſi a/b/nulli ɔtingit, b/vō ineſt alicui eoꝝ, que c/a/alicui eoꝝ, que c/nō cō tingit/ſed omni ſupponebatur cōtingere.

℄ Ideſt non ſolum contingere nulli concluditur, ſed etiā ineſſe nulli. Oſtendit igit̃ hoc oſtēſione ad impoſſibile, nam ponatur de ineſſe, igitur ſi a/nulli b/cōtingit, ⁊ b/in-eſt alicui c/⁊ a/alicui c/nō cōtingit, ſed omni ſupponebat̃ cōtingere. Siquis (inquit) cōtradiceret q̄ non concludit ineſſe nulli, patet qḋ oppoſitū ɔcludet̃. ſ. ineſſe alicui eo-rum que ſunt c/ipſum b. Si ergo a/nulli b/ex neceſſitate ineſt, ⁊ b/alicui eorum que c/ineſt, fit quartus modus pri-me figure ex ambabus neceſſarijs maiore negatiua vni-uerſali, ⁊ minore particulari affirmatiua, ⁊ cōcludit a/nō omni c/ex neceſſitate ineſt, ⁊ ſupponebat̃ cōtingere om-ni, qḋ eſt impoſſibile, ⁊ impoſſibile fit q2 ſupponebam⁹ illud ineſſe alicui concludi, igitur hoc eſt falſum, ⁊ veruꝫ ipſum de ineſſe nulli quod oportebat oſtendere.

Nulli neceſſe.

℄ Eodem pacto monſtrabitur ⁊ ſi ad c/ponā tur priuatiuum.

℄ Cū aſſignaſſet mixtionē ex maiore neceſſaria negati-ua, ⁊ minore ɔtingēte affirmatiua, nūc alterā coniugatio-nē tradit ſe habentē ecōtrario ordine ꝓpoſitionuꝫ. ſ. vbi maior eſt vlis affirmatiua cōtingens, ⁊ minor vlis nega tiua neceſſaria, pōt etiā ipſa inquit eādē cōcludere cōclu-ſionē dicō. ſ. ineſſe nulli, ⁊ cōtingere nulli per eundeꝫ mo dū oſtenſionis a/q; b/cōtingit, ⁊ c/neceſſe nulli, igitur ⁊ c/ nulli a/neceſſe, ſed a/b/ɔtingit omni, dico qḋ etiā c/b/nul li ineſt. Sed b nolebamus oſtēdere, ſed ſi b/nulli c/ineſt, q2 igit̃ cōuertitur vlis negatio, ⁊ a/nulli c/ineſt, oſtende-mus hoc rurſus ꝑ impoſſibile, nam ſi falſuꝫ eſt, q̄ b/nul-li c/ineſt, erit veruꝫ q̄ ineſt alicui, q2 igit̃ a/cōtingit oī b/⁊ b/ineſt alicui eoꝝ que ſunt c/fit prima figura ex ambab⁹ affirmatiuis maiore vli ⁊ minore particulari, igitur a/ali cui eoꝝ que ſunt c/cōtingit ineſſe, ſed erat ēt neceſſe nulli q̄ eſt impoſſibile ſecutuꝫ eſt q2 ſupponebamus b/alicui c/ineſſe, igit̃ hoc eſt falſum, ⁊ verū ipſum ineſſe nulli.

℄ Rurſus ſit pr̨dicatiuū neceſſarium, alterū vō contingēs, ⁊ a/cōtingat nulli b, c/vō om-ni inſit ex neceſſitate, ſic itaq; ſe habētibus ter minis/nullus fit ſyllogiſmus, accidit enim b/ ipſi c/ex neceſſitate nō ineſſe. ſit nāq; a/albū, in quo b/hō, in quo c/cignus, albuꝫ igit̃ cigno ex neceſſitate ineſt, homini vō contingit nulli, ⁊ hō nulli cigno ex neceſſitate. Or igit̃ eius qḋ ē cōtingere non eſt ſyllo/planū, qḋ enim ex ne-ceſſitate non erat cōtingens, verūtamen neq; neceſſariū, neceſſariuꝫ nāq; aut ex vtriſq; ne-ceſſarijs, aut ex priuatiua accidit.

℄ Cum poſuerit negatiuā neceſſariā ⁊ pr̨dicatiuā cōtin-gentem, ⁊ aſſignauit duas cōiugationes factas ex talibus ꝓpōnibus, nūc ecōtra ponit cōiugationes habētes neceſ ſariā affirmatiuā ⁊ contingentē negatiuaꝫ. Et inquit has eē aſyllogiſticas, q2 negatiua cōtingēs mutat̃ in affirma tiuā ⁊ facit ꝓpōnes ſiles figura. H̨ aūt ſunt aſyllogiſti-c̨ in ſcḋa figura. Oſtēdit igit̃ has ꝑ terminos cōcludētes nullā concluſionē/neq; contingentē/neq; de ineſſe/neq; neceſſariā ſic, albū omni cigno ex neceſſitate ineſt, ⁊ ho-mini cōtingit nulli, ceu illis qui ſunt in Alexādria. Et rī cignus ex neceſſitate nulli homini. Sic igit̃ per terminos illud neceſſe nulli oſtēdit deductū, ⁊ ex hoc ꝓbat q̄ nul-lam cōcludūt cōcluſionē tales ꝓpoſitiones. Nam (inqt) qḋ cōtingens nulli ɔcludat̃, patet ex eo qḋ neceſſaria ne-gatiua cōcluſio cōcluſa eſt, ⁊ neceſſarium omnium cōtin gentiū eſt deſtructiuuꝫ. Qḋ vō neq; neceſſarium inquit cōcludatur, patet hic q2 neceſſaria cōcluſio vel ex amba-bus ꝓpoſitionibus neceſſarijs cōcluditur, vel ex negati-

ua neceſſaria exiſtēte, nūc autem horum neutrum eſt.

¶ Amplius aūt ⁊ hꝫ his poſitis b/ipſi c/ineſſe, nil eniꝫ ꝓhibet c/ſub b/eſſe, a/ūo b/omni ꝯtingere, c/autē ex neceſſitate ineſſe/veluti ſi c/eſſꝫ vigilatio b/aīal, in quo a/motus, nam vigilanti ex neceſſitate motus ineſt, aīali ūo omni cō tingit/ ⁊ omne vigilans animal.

¶ Cum oſtēdiſſet ꝙ nulla neceſſaria cōcluſio ꝯcluditur, qꝛ neqꝫ ambę ſunt neceſſarię neqꝫ negatiuę, ne qa ſuſpicet̄, qꝛ vlē ſuperius illud neceſſe nulli ꝑ terminos cōcludebat̄, hoc aūt ſemꝑ definite cōcludit̄, nūc oſtēdit quod etiā exiſtētibus ꝓpōnibus pōt ſuppeditari copia terminoꝝ cōcludentiū ex neceſſitate oī, quare ꝯ hac rōne oēs cōcluſiones neceſſarię tollunt̄. Nam per vlem negatiuā tollunt̄ oēs affirmatiuę, ⁊ ꝑ vlem affirmatiuaꝫ oēs negatiuę. Ponit igit̄ terminos q ꝯcludūt ex neceſſitate omni, motū, vigilationē, animal. Nā motus cōtingit oī animali ineſſe, ſed vigilāti ex neceſſitate oī, ⁊ ſilr aīal omni vigilanti ex neceſſitate. Sed animaduertendū eſt ꝙ hi termini nō ſunt bene accepti. Nam ſuperius diximus qđ oportet eodē tēpore ꝓpoſitiones accipi veras eſſe, ſed in acceptis terminis non poſſunt ambę ꝓpoſitiones accipi eodē tpe vere, nam ſi omni animali cōtingit ineſſe motus, nō erit aliqđ aīal ex neceſſitate motū. Et eniꝫ vigilationē accepit eſſe motū qui ineſt ex neceſſitate omni vigilanti. Si aūt erit aliquid vigilans vt ex neceſſitate ipſi inſit motus vigilādi, nam quo vigilat ex neceſſitate vigilans eſt, maior eſt falſa propoſitio dicēs ꝯtingere omni aīali motum, naꝫ alicui animali ex neceſſitate ineſt. ſ. vigilanti, cū vigilās ſit animal, quare non bene per hos terminos ex neceſſitate omni concluſit.

¶ Manifeſtum itaqꝫ ꝙ neqꝫ non inexiſtendi, ſiquideꝫ ita ſe habentibus neceſſe ineſſe, neqꝫ vtiqꝫ oppoſitarum affirmationuꝫ, quare nullus erit ſyllogiſmus.

¶ Oſtēdit per hęc qđ neqꝫ cōcluſio de ineſſe cōcluditur, nā oēs affirmatiuę tollūtur ab ipſa neceſſaria negatiua, ⁊ negatiuā ab ipſa neceſſaria affirmatiua, quare neqꝫ cōcluſio de ineſſe cōcluditur. (Neqꝫ vtiqꝫ oppoſitum affirmatiuū.) Duplex fertur ſcriptura, altera dictionū, altera ūo affirmationū. Si ergo prima eſt ad ſuperius dictuꝫ obiectio fit per hoc neceſſe omni ⁊ neceſſe nulli, naꝫ opponerent̄ his neceſſe oī ⁊ neceſſe nulli hę cōtingit omni ⁊ contingit alicui. Si ergo ſic ſe hꝫ ſcriptura. Si ūo iacet (affirmationū) ad ipſuꝫ ineſſe nulli dicit̄ obiectio neceſſe nulli, nam poſtqꝫ inuenit terminos cōcludētes neceſſe omni, ⁊ ob id ſuſtulit neceſſariū negatiuū vlē, ⁊ ipſum ineſſe induxit, ꝙ neqꝫ oppoſitę his affirmationes cōcludunt̄. Opponūtur aūt huic neceſſario nulli, vt diximus, cōtingit alicui, ⁊ huic ineſt nulli hęc ineſt alicui.

¶ Conſimiliter monſtrabitur ⁊ ſi econuerſo ponat̄ affirmatiua. Et ſi eiuſdē figurę ſint ꝓpoſitiones/quū priuatiue ſunt ſemper fit ſyllogiſmus cōuerſa ꝓpoſitione quę eſt ſm contingere, quēadmodū in prioribus, accipiatur enim a/ipſi b/ex neceſſitate non ineſſe, conuerſis igit̄ ꝓpōnibus b/nulli a/inerit, a/ūo omni c/cōtingit, fit itaqꝫ prima figura, ⁊ ſi ad c/ponerēt̄ priuatiuū conſimiliter. Si in autē prędicatiue poſite fuerint/non erit ſyllogiſmus.

¶ Superius pōſuit maiorē cōtingentē negatiuā ⁊ minorē affirmatiuā neceſſariā vlēs, nūc autē econtra ponit maiorē. ſ. cōtingētem negatiuā, ⁊ minorē vlēꝫ neceſſariā affirmatiuā, ⁊ ꝯcludit ſimpliciter eē aſſyllogiſticā per eaſdē oſtēſiones quibus ⁊ ante hanc oſtēdit. (Qđ ſi eiuſdē figurę ſunt ꝓpōnes cū priuatiue ſint, ſemper fit ſyllogiſmus cōuerſa ꝓpōne quę eſt ſm cōtingere.) Cū tradidit quaſdā cōiugationes ex diſſimilibus ꝓpōnibus figurę, nūc aſſignat eas quę ſunt ſimilis figurę. Rurſus igit̄ ait ꝙ ambabus exiſtētibus negatiuis ſyllogiſticę fiunt cōiugationes nō per aſſumptas ꝓpōnes, ſed per mutationē ꝯtingētis negatiuę in affirmatiuā, ⁊ eaſdē cōcluſiones ꝯcludunt cum iaꝫ traditis ꝓpōnibus per eaſdē oſtēſiones, et ꝯ mutata cōtingētis negatiua in affirmatiuā eędem fiunt ꝯiugationes. At ſi ambę affirmatiuę accepte fuerint omnes ſunt aſſyllogiſticę, quia non trāſmutatur contingens affirmatiua in negatiuam, vt ſępe dictum eſt.

¶ Nāqꝫ non inexiſtendi, aut ex neceſſitate nō inexiſtendi planū ꝙ non erit, ꝓpterea ꝙ non fuit accepta priuatiua ꝓpoſitio neqꝫ in eo/qđ eſt ineſſe/neqꝫ in eo qđ eſt ex neceſſitate ineē, verūtn̄ neqꝫ eius/qđ eſt cōtingere non ineſſe, ex neceſſitate enim ſic ſe habētibus b/ipſi c/nō inerit, quēadmodum ſi a/poneretur album/in quo b/cignus, c/ūo homo.

¶ Hoc inquit qđ ambabus exiſtētibus affirmatiuis nulla cōcluſio cōcludit̄ ꝑꝫ, nam neceſſaria nō ꝯcludit̄ neqꝫ negatiua neqꝫ de ineē, qꝛ nulla ꝓpoſitio negatiua aſſumpta eſt nec neceſſaria nec cōtingēs. Qđ aūt (inquit) neqꝫ cōtingēs negatiua cōcludat̄, liquet, nā ex abūdantia terminoꝝ hoc pōt declarari q cōcludāt neceſſe nulli, quo autē cōcluſo tollūtur oēs cōtingētes. Termini autem ſunt, album, cignus, hō, nā albū cigno ex neceſſitate oī, ⁊ hoi cōtingit nulli, ⁊ cignus ex neceſſitate nulli homini ineſt.

¶ Neqꝫ vtiqꝫ oppoſitarum negationū, quoniam monſtratuꝫ eſt b/ipſi c/ex neceſſitate nō inexiſtēs, non igit̄ fit ſyllogiſmus omnino.

¶ Cōcluſo enim hoc neceſſe nulli per terminos, omnes affirmatiuę tollent̄ cōcluſiones ⁊ neceſſarię, ⁊ de ineſſe ⁊ contingentes, nam negationibus oppoſitas dicit affirmationes proxime dictas.

¶ Conſimilr autē ſe habebit ⁊ in ſyllogiſmis in parte, quū eniꝫ ſit priuatiuū ⁊ vle ⁊ neceſſariū/ ſemper erit ſylls ⁊ eius qđ eſt cōtingere/ ⁊ eius qđ eſt non ineſſe, demōſtratio autē per ꝯuerſionē. Quū ūo affirmatiuū/vtrūqꝫ, eodem nanqꝫ pacto monſtrabitur/ quo ⁊ in vniuerſalibus ⁊ per eoſdem terminos.

¶ Perfecit ſermonē de vlibus ambabus ꝓpoſitionibus, ⁊ nunc tradit breues particularē priuatiuā. Vt aūt ſe habebant vlēs (inquit) ſic etiā ipſe ſe habent, nam quę ibi fuerant ſyllogiſticę, eędē etiā ⁊ hic fiūt. Similiter etiā aſſyllogiſticę, nam neceſſaria negatiua vlis fuerit maior ꝓpoſitio, ſemꝑ facit ſyllogiſticā cōiugationē, ⁊ eandē ꝯcluſionem cōcludit cum vlibus, dico. ſ. contingētem equiualentem ipſi de ineſſe, ſi autē vniuerſalis affirmatiua neceſſaria fuerit nunqꝫ fit ſyllogiſtica coniugatio, quia mutatur negatiua contingens in affirmatiuam.

¶ Neqꝫ qn̄ vtręqꝫ fuerint accepte affirmatiuę. Huius enim eadē demōſtratio/q̄ ⁊ prius,

quū ꝟo vtreq; priuatiue, vl'is aūt neceſſaria/ q̄ nō ineſſe ſignificat, per aſſumptos terminos non erit neceſſarius, ſed conuerſa propoſitione/ q̄ eſt ſm contingere erit ſyllogiſmus, quemadmodum in prioribus.

¶ Vt inquit etiā in vl'ibus ſic ſi fuerint ꝑpōnes affirmatiue ſimiles figure, ſunt aſyllogiſtice. Equidē ꝙ negatiue fiant ſyllogiſtice permutationem contingentis negatiue, patet, ſi ponetur propoſitio maior vniuerſalis, quia hoc eſt proprium ſecunde figure.

¶ Oꝫ ſi ambe indefinite aut in parte poſite fuerint/ nō erit ſyll's, demōſtratio eadē ⁊ ꝑ eoſdē terminos. Planū itaq; ex dictis/ ꝙ dū priuatiua vl'r ponitur ⁊ neceſſaria/ ſemper fit ſyll's, nō ſolū eius/ q̄ eſt cōtingere nō ineſſe, ſed ⁊ eius q̄ eſt nō ineſſe, dū ꝟo affirmatiua nūq̄, ⁊ ꝙ eodē modo ſe habentibus in neceſſariis ⁊ inexiſtentibus fit ⁊ non fit ſyllogiſmus.

¶ Quia inquit neq; ex ambabus particularibus fit concluſio, neq; ex ambabus indefinitis, quia equiualent etiā ipſe particularibus.

¶ Sed ⁊ manifeſtū ꝙ oēs imperfecti ſylli ⁊ ꝙ perficiuntur per predictas figuras.

¶ Merito imperfecti, nam nullus ipſoꝝ ꝑ dici de omni ⁊ nullo oſtēdunt ſed egent ꝙ ſi reduci debēt ad primaꝫ figurā. Dixit aūt figuras pluraliter, non q2 ad plures figuras reducantur, nam omnes ad primaꝫ reducūtur, ſed q2 vnaqueq; in ſecunda figura ad primaꝫ figuram propria mixtione reducitur.

¶ FIGVRA TERTIA EX AMBABVS CONTINGENTIBVS. CA. XIIII.

Sed in vltima figura ⁊ vtriſq; cōtingentibus, ⁊ altera erit ſyllogiſmus, quū itaq; contingere ſignificēt ꝑpoſitiones, ⁊ cōcluſio erit cōtingens, ⁊ quādo hec contingere illa ineſſe. Quum ꝟo altera neceſſaria poſita ſit, ſi affirmatiua quidem non erit concluſio, neq; neceſſaria, neq; inexiſtens, ſi autē priuatiua, inexiſtendi erit ſyllogiſmus, quēadmodum in prioribus.

¶ Expleuit ſecūdā figuram, hinc tertie dat initiū. Inquit ergo eſſe in hac figura ſyllogiſticas cōiugationes contingētes ex ambabus ꝑpoſitionibus, q2 ēt diſſimilibus figura exiſtētibus ꝑpōnibus ⁊ ſiſibus in hac figura fit ſyll's. Nam oportet ſolā minorē affirmatiuā ſeruare, ⁊ oēs alie ſint quouis modo nihil intereſt. Cōcludi inquit in hac figura ambabus exiſtētibus cōtingētibus, vel altera de ineſſe, ⁊ altera cōtingēti cōcluſionē cōtingentē. Si autē altera fuerit neceſſaria ⁊ altera contingens, ⁊ hec affirmatiua fuerit inquit rurſus fieri cōcluſionē contingentem, ſed ſi neceſſaria negatiua erit ipſius non ineſſe ⁊ contingentis equiualentis ipſi erit concluſio.

¶ Accipiendum ꝟo ⁊ in his ſimiliter contingens q̄ in concluſionibus.

¶ Tale in hac ꝑceptis notauit ꝙ cōtingens ſm determinationē in cōcluſionibus non eſt acceptū, ſed cōſequens ipſum de ineſſe, ⁊ q̄ de ipſo vere dicitur.

¶ Sint itaq; primū ꝯtingētes, ⁊ a/ ⁊ b/ oi c/ cōtingāt ineſſe, qm̄ igiť cōuertiť affirmatiuū in parte, b/ ꝟo oi c/ cōtingit, ⁊ c/ alicui coꝝ q̄ b/ contingere poſſet, quare ſi a/ omni cōtingit c, c/ autem alicui eorū q̄ b/ neceſſe ⁊ a/ alicui b/ contingere. Fit enim prima figura.

¶ Primas ponit cōtingentes cōiugationes ex ambabus ꝑpōnibus. Nam opꝫ precedere ſimplices ꝑpōnes ipſas mixtas. In his igiť primas vl'es affirmatiuas tradit, ⁊ inquit cōcludere cōcluſionē particularē affirmatiuaꝫ cōtingentē. Oſtēdit aūt cōiugationē cōuertēdo minorē ꝑpoſitionē, ⁊ reducēdo in tertium modum prime figure.

¶ Et ſi a/ contingit nulli c/ ineſſe, b/ ꝟo omni c/ contingeret/ neceſſe ⁊ a/ alicui eorū q̄ b, contingere non ineſſe. Erit enim rurſus prima figura per conuerſionem.

¶ Secūdaꝫ ponit ex maiori vl'i negatiua, ⁊ minore vl'i affirmatiua. Cōcludit igiť ⁊ ipſa cōcluſionē particularem negatiuā, rurſus cōuerſa minore ꝑpoſitione, ⁊ reducente ad quartum modum prime figure.

¶ Oꝫ ſi vtreq; priuatiue poſite fuerint ex ipſis quidē aſſumptis nō erit neceſſarius, ſed conuerſis ꝑpōnibus erit ſyll's, quēadmodum in prioribus, nāq; ſi a/ ⁊ b/ contingit non ineſſe ſi trāſumptū fuerit contingere non ineſſe/ rurſus erit prima figura per conuerſionem.

¶ Ex eiſdē inquit nullā cōcludi cōcluſionē, q2 cum ambe fuerint negatiue nō ſeruant propriū tertie figure, ſed mutata minore in affirmatiuā ⁊ conuerſa ad particularē rurſus cōiugatio reduciť ad quartū modū prime figure, ⁊ cōcludit particularem negatiuam contingentem.

¶ Si ꝟo hic terminoꝝ eſt vl'r/ ille in parte/ eodē pacto ſe habētibus terminis/ quo in eo q̄ eſt ineſſe/ erit ⁊ non erit ſyllogiſmus. Contingat enim a/ omni c/ ineſſe, b/ autē alicui c/ erit itaq; prima figura/ ꝑpoſitione cōuerſa, q̄ eſt in parte, nā ſi a/ omni c, c/ ꝟo alicui coꝝ/ q̄ b, a/ igiť alicui eorū q̄ b/ cōtingit. Et ſi ad b/ c/ poſitū fuerit vl'e/ cōſimiliter. Itidē ⁊ ſi a/ c/ ſit priuatiuum, b/ c/ ꝟo affirmatiuū. Erit enim rurſus prima figura per ꝯuerſionē. Si autē vtreq; poſite fuerint priuatiue/ hec vniuerſal'r/ illa in parte/ per ipſa aſſumpta non erit ſyll's, ſed cōuerſis erit, quēadmodū in prioribus. quū ꝟo vtreq; indefinite, aut in parte accepte ſint, nō erit ſyll's, neceſſe etenim a/ omni ⁊ nulli b/ ineſſe. Termini inexiſtēdi/ animal/ homo/ albū, non inexiſtendi/ equus/ homo/ album.

¶ Vt ſe habebāt (inquit) cōiugationes ex ambabus de ineſſe ꝑpōnibus, ſic etiā ſe habēt cōiugationes ex ambab' cōtingētibus altera particulari exiſtente, ⁊ altera vl'i, niſi q2 differūt iſte ab illis, q2 in ꝯtingētibus ambabus exiſtētibus negatiuis fit ſyllogiſmus mutata minore negatiua in affirmatiuam. Si ꝟo mutatur minor negatiua in affirmatiuam in cōtingentibus, vt fiat ſyllogiſtica cōiugatio, nihil igitur differunt inter ſe.

MISTIO INEXISTENTIS ET CONTINGENTIS IN TERTIA FIGVRA. CA. XV.

Ceterū ſi hec inexiſtere/illa ꝓpoſitionū ſignificet cōtingere/ꝯclo erit/ ꝙ contingit/ ⁊ non ꝙ ineſt, ſyllogiſmus autē erit eodem modo ſe habentibus terminis/quo ⁊ in prioribus.

℄ Cum tradiderit cōiugationes ipſius cōtingētis per ſe in tertia figura, nūc miſcet ipſum cū ipſo de ineſſe. Et inquit cōcluſionē nullo pacto eſſe de ineſſe in his. Neq᷑.n. in prima figura in hac mixtione fiebat cōcluſio de ineē, ſed dūtaxat cōtingēs. Sic igit̄ ⁊ hic. Equidem cōtingens idē nō eſt in oībus cōiugationibus, ſed queçūq̄ habent (inquit) affirmatiuā de ineſſe cōcludūt ꝯtingēs ſm determinationē, queçūq̄ autē habēt negatiuā de ineſſe, he nō cōcludūt ꝯtingēs ſm determinationē, vt diximus letius in prima figura, ſed ſyllogiſtice cōiugationes he ſūt que in prima figura fuerūt.i. oēs ſimplices aliē abſq̄ hoc, vt habeant minorem negatiuam de ineſſe.

℄ Sint enim primū prędicatiue/ ⁊ a/omni inſit c/b/ſ'o omni cōtingat ineſſe. Conuerſo igitur b/c/prima erit figura, ⁊ concluſio ꝙ cōtingit a/alicui b/ineſſe, nā quādo in prima figura propoſitionū altera ſignificaret contingere, concluſio erat contingens.

℄ Rurſus primas tradit ex ambab' affirmatiuis, ⁊ in his primam ex maiore de ineſſe ⁊ minore cōtingente, ⁊ inqt cōcludere cōtingētē cōcluſionē. Nam cōcluſio deteriorē ſemper ſeqtur ꝓpoſitionē. Oſtēdit̄ aūt per cōuerſionē minoris ꝓpōnis cōuerſa minori ꝓpōne ad particularē affirmatiuā ⁊ faciente tertiū modum primę figurę.

℄ Cōſilr aūt ⁊ ſi b/c/ineſſe a, c/ſ'o contingere.

℄ Ponēs maiorē de ineſſe ⁊ minorē contingētē, nūc ecōuerſo ponit maiorē cōtingētē, ⁊ minorē de ineſſe. Etiā hec cōcludit eādem cōcluſionē ⁊ per eandē oſtenſionem.

℄ Et ſi a/c/priuatiuū, b/c/autē prędicatiuū, ſit autē vtrumuis, vtroq᷑ modo erit cōcluſio cōtingēs, ſit eniz rurſus prima figura, mōſtratū ſ'o eſt/ꝙ dū altera ꝓpoſitio in ipſa cōtingere ſignificat, ⁊ concluſio erit contingens.

℄ Cū dixerit duas ſyllogiſticas cōiugationes ex ambabus ꝑdicatiuis, nunc duas ſimul diſſimiles figure tradit, vnā maiore exiſtēte negatiua inqt ⁊ minore affirmatiua, ⁊ ea ō ineſſe vel loco maioris vel minoris poſita, due ſūt cōiugationes, ⁊ ambe concludūt concluſionē contingentē, ſed altera habēs maiorem cōtingentē ſm determinationē, ⁊ altera illam de ineſſe, vt oſtenſum eſt in prima figura, ſed oſtēſio hec in ambabus conuerſa minore propoſitione ad particularem affirmatiuam ⁊ faciente quartum modum primę figurę.

℄ Sed ſi contingens priuatiuū ad minus extremum poſitum fuerit, per ipſa quidē poſita non erit ſyllogiſmus, conuerſis autem erit, quemadmodum in prioribus.

℄ Oportet addere priuatiuū contingēs, nam ſi priuatiua de ineſſe fuerit minor aſſyllogiſtica fit coniugatio cū nequeat mutari in affirmatiuam.

℄ Qꝫ ſi hec propoſitionū vlr, illa in parte ſit, vtriſq᷑ prędicatiuis exiſtētibus, aut ea priuatiua q̄ vlr, affirmatiua ſ'o que in parte, idem erit ſylloꝝ modus, oēs enim per primā cōcludunt̄ figuras, quare manifeſtū ꝙ eius, qͦ eſt cōtingere/ ⁊ non eius qͦ eſt ineſſe erit ſylls.

℄ Cum tradiderit cōiugationes ex vlibus, nunc tradit cōiugationes ex altera vli ⁊ altera particulari. He igitur ex ambabus affirmatiuis inquit ⁊ maiore vli negatiua oēs per cōuerſionē minoris cōcludunt̄ in prima figura. Prędicatiue ex vtriſq̄ in tertium modū, alie ſ'o ex maiore negatiua vniuerſali in quartum.

℄ Qꝫ ſi affirmatiua vlr, priuatiua ſ'o in parte per impoſſe erit demōſtratio, inſit enim b/omni c, a/ſ'o contingat alicui c/non ineſſe, nāq᷑ ſi a/inerit ex neceſſitate omni b, b/ſ'o omni c/ponit̄ ineſſe, a/omni c/ex neceſſitate inerit. Hoc autem monſtratum prius, verum ſupponebatur alicui contingere non ineſſe.

℄ Si inquit minor vlis fuerit affirmatiua, ⁊ maior particularis negatiua, fit quidē ſyllogiſtica ꝯiugatio, non tñ ꝑ cōuerſionē oſtēdit̄, ſed ꝑ deductionē ad impoſſibile, nā ponat̄ b/omni c/ineſſe, ⁊ a/cōtingat nō oī c/ineſſe, cōcludit̄ qͦ a/cōtingit nō omni b/ineſſe. Nā ſi hoc falſum, erit oppoſitū verū, ꝙ ex neceſſitate a/omni b/ineſt, ſꝫ ſupponebat̄ etiā b/oī c/ineſſe, igit̄ a/ex neceſſitate oī c/ineſt, nā ſit prima figura ex maiore vli affirmatiua neceſſaria ⁊ ō ineſſe vli affirmatiua minore in qua cōcludebat̄ concluſio vlis affirmatiua neceſſaria, ſed eſt impoſſibile omni c/ex neceſſitate ineſſe. Nā ſuppoſitū fuit ꝯtingere nō omni ineſſe, ſed impoſſibile ſequebat̄ qꝛ ſupponebamus ex neceſſitate ineſſe a/ipſi b. Niſi forte poſſit oſtēdi ſyllogiſtica eſſe cōiugatio ꝑ cōuerſionē, ſiquidē apud ipſuꝫ particularis negatiua contingēs ꝯuertat̄ in particularē affirmatiuā contingentē. Si ergo a/cōtingit non oī c/ineſſe, ⁊ c/alicui eoꝝ que ſunt a/ꝯtingit ineſſe, ſꝫ b/omni c/inerat, ⁊ a/alicui c/cōtingit ineſſe, igitur ⁊ a/contingit omni c/ineſſe quod oportebat oſtendere.

℄ Sꝫ quū indefinite aut in ꝑte vtreq᷑ fuerint accepte nō erit ſylls. Demōſtratio aūt eadē que ⁊ in vlibus ⁊ per eoſdem terminos.

℄ Vlr nūc dicit cōiugationes ex ambabus cōtingētibus quaſi dicat ꝑ quos terminos oſtēſe fuerūt ille, ⁊ prorſus ꝯtingētes he cōiugationes due in ꝑte oſtēdunt̄ eē aſſyllogiſtice. Termini ſ'o fuerūt de oī ineſſe aīal, hō, albū, animal cōtingit nō oī albo, homo alicui albo cōtingit cōcluditur aīal neceſſe omni hoī ineſſe. Termini nulli equus, homo, albū. Equus non omni albo ꝯtingēter, homo alicui cōtingit ⁊ equus nulli homini ex neceſſitate. Niſi forte etiā oſtenſio peccauerit inquit Alexāder. Et decēs eſt oſtēſio hec vt ſit etiā in cōiugationibus ex ambabus cōtingētibus, ⁊ illud in vlibus tranſcriptum eſt.

℄ MISTIO NECESSARIÆ ET CONTINGENTIS IN TERTIA FIGVRA. C. XVI.

Verū ſi eſt hec quidē ꝓpoſitionū neceſſaria, illa ſ'o cōtingēs/dū termini ſunt ꝑdicatiui ſemꝑ eius qͦ eſt ꝯtingere erit ſylls, quū ſ'o ſit hoc qdem prędicatiuum, illud aūt priuatiuū, ſi affirmatiuum ſit neceſſarium eius, qͦ eſt contingere non ineſſe,

non ineſſe, ſi vo priuatiuũ ⁊ eius qđ eſt cõtingere, ⁊ eius qđ eſt non ineſſe. Sed eius quod eſt ex neceſſitate nõ ineſſe non erit ſyll9, quẽadmodum neq; in alteris figuris.

¶ Cum expleuerit mixtionẽ cõtingẽtis cũ ipſo de ineſſe, nũc deinceps vertit̃ ad mixtionẽ cõtingẽtis ⁊ neceſſarij. Et cõcludunt̃ eedẽ ↄcluſiones in his ↄiugationibus que cõcludebant̃ ẽt in prima figura, in eadẽ mixtione ſilr ſe hñtibus ꝓpõnibus. Naz ſi ambe ꝑdicatiue fuerint cõtingẽs ſm determinationẽ nõ ↄcludit̃, ſi vo altera fuerit affirmatiua ⁊ altera negatiua, ſiquidẽ negatiua ↄtingẽs fuerit cõcluſio erit rurſus cõtingẽtis ſm determinationes, ſi vo fuerit neceſſaria negatiua ↄtingẽs fit cõcluſio nõ ſm determinationẽ, ſed cõcurrens cũ ipſo de ineſſe.

¶ Sint itaq; pꝛedicatiui primũ termini ⁊ a/ omni c/inſit ex neceſſitate, b/ vo ↄtingat ineſſe omni c/ qm̃ itaq; a/ oĩ c/ ex neceſſitate, c/ vo alicui b/ cõtingit, ⁊ a/ alicui b/ cõtingens erit ⁊ nõ inexiſtẽs. Sic igit̃ accidebat ⁊ in prima figura. Conſimilr autẽ monſtrabit̃ ⁊ ſi b/c, neceſſarium poſitum fuerit, a/c/ vo contingens.

¶ Rurſus pͥmas ponit ex ambabus affirmatiuis ⁊ in his primã ponit hñtem maiorẽ neceſſariaz, ⁊ minorẽ contingentẽ, ⁊ cõcludit particularẽ cõtingens concluſionem cõuerſa minore ad particularẽ, ⁊ faciente tertiũ modum prime figure. Si aũt ⁊ in hac figura ⁊ in alijs de mixtione neceſſarij ⁊ cõtingẽtis nõ vult cõcluſionẽ ſequi meliorez ꝓpõnẽ, ſed deteriorẽ, igit̃ pz qđ in mixtione neceſſarij ⁊ ipſius de ineſſe, qñ dixit ↄclõnẽ ſequi maiorez ꝓpõnẽ, ⁊ hos hñtes maiorẽ neceſſariã concludere cõcluſionẽ, non ꝓprie neceſſariũ volebat cõcludi, ſed neceſſariũ ex ſuppoſitione. Vt aũt ſe hz ↄiugatio hñs maiorẽ neceſſariam ſm cõcluſionẽ, ſic etiã ecõtra illa ſe hñs dico. ſ. que hz maiorẽ cõtingentẽ. Sed in oſtẽſione differunt, qz alia habens maiorẽ cõtingẽtẽ poſt cõuerſionẽ minoris oſtẽſione directa oſtẽdunt̃ per dici de oĩ ⁊ nullo, ſed que hz maiorẽ neceſſariã poſt cõuerſionez minoris deductione ad impoſſe oſtẽdunt̃. Naz a/ oĩ c/ ex neceſſitate oĩ c/ inſit, ⁊ b/ omni c/ ↄtingat, non igit̃ ⁊ c/ alicui b/ ſit igitur prima figura ipſius a/ omni c/ ex neceſſitate, ⁊ ipſius c/ b/ alicui cõtingentis. Concludit igitur illud dico contingit alicui. Et h̃ oſtendo deductione ad impoſſibile. Nam ſi falſum eſt illud contingit alicui, verũ erit neceſſe nulli. Si ergo a/ neceſſe nulli b/ ⁊ b/ omni c/ contingit, igitur a/ nulli c/ contingit ineſſe. Nam hoc oſtẽſum eſt in pª figª, ſed erat etiã ex neceſſitate omni qđ eſt impoſſibile, qz contingit nulli, h̃ cõtingit omni. Similiter autem ſe hñt tales ꝓpões in hac mixtione cõtingentis ⁊ ipſius de ineſſe, nam oẽs habẽtes maiorẽ vel de ineſſe, vel neceſſariã, ſed minorẽ cõtingentẽ per impoſſibile oſtendantur.

¶ Iterũ ſit hoc pꝛedicatiuũ, illud priuatiuũ, ſed pꝛedicatiuũ neceſſariũ, ⁊ a/ contingat nulli coꝝ que c/ ineſſe, b/ vo omni inſit c/ ex neceſſitate, erit itaq; rurſus prima figura. Etenim priuatiua propoſitio ↄtingere ſignificat. Planum igitur ꝙ concluſio erit contingens, nãq; quum ſic ſe haberent in prima figura propoſitiones ⁊ concluſio erat contingens.

¶ Nunc tradit coniugationes diſſimiles figura, ⁊ primaz ponit hñtẽ maiorem cõtingentẽ negatiuã, ⁊ minorez affirmatiuã neceſſariã, ⁊ hec cõcludit cõuerſa minore ad particularem affirmatiuã cõcluſionẽ negatiuam contingentẽ, ⁊ oſtenſio fit per ipſum de omni ⁊ nullo, nam hec eſt directa, nam ſi a/ cõtingit nulli eoꝝ que ſunt c/ ⁊ omnibus igitur partibus eiuſdẽ non ineſt ↄtingenter, ſed in partibus ipſius c/ aliqđ horũ b. Nã c/ alicui b/ inerat ꝑ cõuerſionẽ, igit̃ a/ alicui eoꝝ que b/ contingẽter nõ ineſt.

¶ Sed ſi priuatiua propoſitio neceſſaria, ⁊ cõcluſio erit ꝙ cõtingit alicui non ineſſe, ⁊ ꝙ nõ ineſt, ponit̃ eñi a/ nulli c/ ineſſe ex neceſſitate, b/ vo oĩ ↄtingere, cõuerſo itaq; b/c/ affirmatiuo prima erit figura ⁊ neceña priuatiua propõ.

¶ Exiſtente maiori neceſſaria negatiua, ⁊ minori affirmatiua cõtingẽti, fit cõcluſio de ipſo nõ ineſſe. Et oſtẽſio fit per cõuerſionem minoris, ⁊ deductione ad impoſſibile. Hec vo oſtenſa ſunt latius in prima figura.

¶ Verũ qñ ita ſe haberẽt ꝓpões accidebat a/ ipſi c/ ⁊ cõtingere alicui nõ ineſſe ⁊ nõ ineſſe: quare ⁊ a/ ipſi b/ neceſſe alicui non ineſſe.

¶ Reuocat nobis in memoriã primã figuraz ⁊ ea que ibi ſunt oſtẽſa, qñ inqt in prima figura ſic ſe habebãt ꝓpoſitiones, ideſt qñ maior neceſſaria erat negatiua, ⁊ minor ↄtingens affirmatiua particularis. Accidebat tũ a/ ipſi c. Nam hi fuerant termini extremi ibi alicui nõ ineſſe, ⁊ cõtingere non ineſſe. Sic igitur inquit etiã hic, qz conuertentes minorẽ ꝓpoſitionẽ, eandẽ modum rurſus facientes prime figure, rurſus eandẽ neceſſe eſt cõcludi concluſionẽ, quare a/ inerit b, nam ſunt hi termini extremi hic ſi alicui nõ inerit, ⁊ alicui cõtingit nõ ineſſe, patet qđ de cõtingente nõ exiſtente ſm determinationẽ, ſed de illo ꝙ pꝛedicatur de ipſo ineſſe erit concluſio.

¶ Quum vo priuatiuũ ad minus extremum poſitum fuerit/ ſi contingẽs erit ſyllogiſmus tranſumpta ꝓpoſitione/ quẽadmodũ in prioribus: ſi vo neceſſariũ non erit: etenim omni neceſſe ⁊ nulli ↄtingit ineſſe. Termini ꝙ omni inſit/ ſomnus/ equus/ dormiens/ homo/ ꝙ nulli: ſomnus/ equus/ vigilans/ homo.

¶ Supra minorẽ ponẽs affirmatiuã ⁊ maiorẽ vel ẽt ipſaz accepit affirmatiuã, ꝑinde ac ſint cõiugationes ex vtriſq; affirmatiuis, vel negatiuis. Hic aũt minorẽ negatiuã ſupponẽs maiorẽ vel negatiuam vel affirmatiuam accipit, ſi ergo inqt minor exiſtens negatiua cõtingẽs fuerit, fit ſyllogiſtica cõiugatio mutata minore negatiua in affirmatiuã, ⁊ cõuerſa ad particularẽ, ⁊ faciente vel tertiũ modum pͥme figure, ſed ſi fuerit maior affirmatiua, vel quartum eiuſdẽ. He aũt cõcludũt ↄclõnẽ particularẽ cõtingentẽ, ſi autẽ minor fuerit neceſſaria negatiua, fit aſyllogiſtica cõiugatio. Nã ꝓprium tertie figure omiſit. ſ. hñre minorem affirmatiuã. Cõcludit porro oĩ ⁊ nulli ex neceſſitate, ⁊ oĩ ſic. Somnus contingit omni equo vel nulli ineſſe, equus nulli homini dormiẽti ex neceſſitate ineſt, cõcludit̃ ſomnus omni homini dormiẽti ex neceſſitate. Exẽplũ nulli. Somnus cõtingit omni equo ineſſe, equus nulli homini vigilanti ex neceſſitate ineſt, cõcluditur ſomnus nulli vigilanti homini ex neceſſitate ineſſe.

¶ Conſimiliter ſe habebit/ ⁊ ſi hic terminoꝝ vtr/ ille in parte ad mediũ: nam quũ pꝛedicatiui fuerint vtriq; eius qđ eſt cõtingere ⁊ nõ eius quod eſt ineſſe/ erit ſyllogiſmus.

¶ Eadē rurſus dicētur q̄ ēt dicta ſunt in ſyllis ex ambab⁹ vlibus de cōcluſionib⁹ ⁊ de oſtēſionibus, ēt in hītib⁹ maiorē ppōnē vlem ⁊ minorē particularē ſyllogiſticaꝝ cōiugationū, dico.ſ. habētiū maiorē negatiuā vel affirmatiuā, ⁊ minorē affirmatiuā. Nā hę ſunt ſyllogiſticę ⁊ in tertia figura, ſed ſola eſt dīa harum cū vlibus cōiugationibus, qꝛ illę hītes minorē vlem in particulari habebāt ipſam cōuerſionē, ſed in his particulari exiſtēte minori cōuerſio curſus fit ad ipſam particularē. Sed in habētibus minorē vlem, ⁊ maiorez particularē, patet qḋ rurſus hūi ſyllogiſticę cōiugationes, ambabus ꝟo exiſtētibus affirmatiuis dīa hęc eſt ad vles, qꝛ ibi minorē conuertimus, hic ꝟo maiorē. Et ibi oſtēdentes cōcluſionē rectam, vel per impoſſibile nullo alio indigebamus, hic autē poſtq̄ oſtendimus, etiā cōuertimus ꝯcluſionē, ceu ſi maior de ineſſe particularis, ⁊ minor vlis cōtingēs ambę affirmatiuę, dico igiẗ ſic qꝫ a/alicui c/inſit, ⁊ b/omni c/contingat ineſſe, deinde cōuerto maiorē ppoſitionē. Nam ſi cōuertero minorē fit aſſyllogiſtica coniugatio. Nā ambę ſiunt particulares, qꝛ igiẗ a/alicui c/ineſt, ⁊ c/alicui a. Si ergo b/oī c/cōtingit ineſſe, ⁊ c/alicui a/ineſt, fit prima figura, igiẗ b/alicui a/cōtingit ineſſe, ſed h̄ nō ppōnebaẗ oſtēdere, ſed ſi a/alicui eoꝝ quę ſunt b/cōtingit ineſſe. Quia igitur particularis affirmatiua cōuertiẗ cōuertēdo cōcluſionez habeo quęſitū. Naꝫ ſi b/alicui eoꝝ quę a/cōtingit ineſſe, ⁊ a/alicui eoꝝ quę b/cōtingit ineſſe, qḋ oportebat oſtēdere. Et hęc qꝛ ſuppoſuimus maiorē contingētez, ⁊ minorē neceſſariā, qḋ ſi ecōtra ſuppoſuerimus maiorē.ſ. neceſſariā, ⁊ minorē cōtingētē poſt cōuerſionē maioris ppōnis nō amplius oſtēſione vtemur directa, ſed velut in vlib⁹ cōiugationibus deductione ad impoſſe oſtendiẗ b/ipſi a/ cōtingēter alicui ineſſe, ideſt minor de maiori, ⁊ ſic cōcluſionē conuertētes inuenicmus etiā a/alicui eoꝝ q̄ b/contingenter ineſſe.i. maiorez de minori cōcludi. Sic igitur ſi ambę ꝓpōnes fuerint affirmatiuę, ſed ſi altera negatiua, ⁊ altera affirmatiua maiore exiſtēte negatiua, pꝫ qḋ aſſyllogiſtica erit cōiugatio. Equidē ſi maior vlis fuerit, quēadmodū ſi habebāt ex vlibus ꝓpōnibus ſm eadez etiaz ipſe ſe habebūt in oībus. Si autez maior particularis fuerit. Sed videamus verba quō ſe habēt. Conſimiľr ſe habebit ⁊ ſi hic terminoꝝ vlē ille in parte ad mediū. Ideſt altera propoſitio fuerit vlis ⁊ alia particularis. Naꝫ per terminos ꝓpōnes ſignificauit. Eo enim qḋ extrema ad mediū cōiungi ſignificauit. Simul etiā tertiā figuram deſcripſit, in qua duo extrema de medio prędicātur, naꝫ ſecūda figura eſt in qua vnum de duobus prędicatur, ſicut etiā pma erat in qua medius terminus alteri ſubycicbatur ⁊ de altero prędicatur.

¶ Et qn̄ hoc priuatiuum acceptū fuerit/illud ꝟo affirmatiuū/ſed neceſſarium affirmatiuū eius qḋ eſt contingere.

¶ Si maior fuerit particularis negatiua cōtingēs ⁊ minor vniuerſalis affirmatiua neceſſaria cōcluſio fit particularis cōtingens qualis fiebat quādo etiaꝫ erant ambę vles fit ꝟo per deductionē ad impoſſibile. Nam illud cōſimiliter ſe habebit non dixit de oſtēſionibus ſed de ꝯcluſione. Nam cōtingat a/non omni c/ineſſe, ⁊ b/omni c/ex neceſſitate, cōcluditur a/non omni b/cōtingere. Nam ſi hoc falſum omni c ex neceſſitate ſed b/omni c ex neceſſitate, igitur a/omni c/ex neceſſitate, ſed ſupponebaẗ nō omni cōtingere, termini, albū, homo, animal, album contingit non omni homini ex neceſſitate, animal omni homini, ⁊ album cōtingit non omni animali, nam ſi hoc falſuz erit verū omni ex neceſſitate, ſꝫ etiā animal omni homini ex neceſſitate, igiẗ etiā albū omni homini ex neceſſitate, qḋ eſt falſum, nā ſuppoſitū fuerat nō omni. Fieri quoqꝫ poteſt, vt oſtēdaẗ cōiugatio per cōuerſionē in partē eſſe ſyllogiſtica, nā particularis cōtingēs negatiua cōuertitur in particularē affirmatiuā, ſic igiẗ cōuerſio tali modo. Si a/contingit nō omni c/⁊ c/alicui eoꝝ quę a/contingit, ſed etiā ipſi b/oī c/ex neceſſitate, ⁊ b/igitur alicui eorū quę a/ꝯtingit, itaqꝫ cōuerſa cōcluſione in particularē negatiuā cōtingentē, ⁊ a/nō oī b/cōtingit qḋ oportebat oſtēdere.

¶ Quando autem priuatiuum neceſſarium ⁊ concluſio erit eius quod eſt non ineſſe: idem nāqꝫ mōſtrationis modus ⁊ vlr terminis exiſtentibus: neceſſe etenim per primam figurā ſyllogiſmos perfici: quare quēadmodum in illis/ ⁊ in his neceſſarium accidit.

¶ Si igiẗ accepimus priuatiuā neceſſariā, ⁊ affirmatiuaꝫ ꝯtingentē, pꝫ qꝫ ꝯrio mō ſe hꝫ hęc cōiugatio cū priore, concluſio fiet particularis negatiua de ineſſe. Sint ꝟo termini hō loco a/⁊ peripateticū loco b/⁊ aīal loco c, nam hō non oī aīali ex neceſſitate, ⁊ peripateticū cōtingit oī aīali, ⁊ hō non oī ineſt peripatetico Cōcludiẗ quoqꝫ cōtingēs nō ſm determinationē ſed illud qḋ cōcurrit cum ipſo de ineſſe. Qḋ ꝟo nō ꝯcludaẗ cōtingēs ſm determinationē hinc patet, nam ſi a/cōtingit alicui eoꝝ quę b/ineſſe, ⁊ b/cōtingit alicui eoꝝ a/nō ineſſe, nam cōuertūtur particulares propter cōtingētis, ſed inerat etiam c/omni b/igitur c/alicui eorū quę a/cōtingit ineſſe, Si aūt hoc ⁊ a/alicui eorum quę c/contingit ineſſe, ⁊ qḋ cōtingit alicui contingit etiā nulli, igitur a/cōtingit nulli eoꝝ quę ſunt c/ineſſe, ſed qḋ contingit nulli cōtingit etiā omni. Nam cōtingit oēm hominē lauari ⁊ non lauari, igiẗ ꝯtingit a/omni c/ineſſe, ſed ſupponebatur nō omni ex neceſſitate, igiẗ non eſt verum a/cōtingēter non omni b/ineſſe. Verū hic Alexander negatiuā neceſſariaꝫ vniuerſalē vult accipi, ⁊ contingentē affirmatiuam in parte, a/nulli c/inſit ex neceſſitate, ceu equo nulli homo, ⁊ b/alicui eorum quę c/contingat ineſſe, ceu album alicui equo cōcludet a/ideſt hominem non omni albo ineſſe, ceu ceruſſę vel niui, ⁊ patet qꝫ non contingēter, ſed ſimpľr non ineſt. Sed cauſa qꝫ hę cōcluſiones fiant adiecit illud qḋ quēadmodum in ambabus vniuerſalibus, ſic etiā in his per primā figuram perficiūtur ſyllogiſmi. Illud ꝟo, quēadmodum ⁊ in illis, ⁊ in his neceſſarium accidit. Ideſt quales fuerūt in illis cōcluſiones, tales etiaꝫ in his accidunt. Sed aliquis quęreret, inquit Alexāder opportune hic, cur non in mixtionibus ex ipſo de ineſſe ⁊ cōtingētē etiā ſic dixit fieri in prima figura cōcluſiones, vt in prima figura oſtēſe ſunt. Inquit igitur qḋ etiaꝫ quę nunc dicta ſunt, oportet cōmuniter intelligere in omnibus ſimpľr, naꝫ in prima figura retineret cōcluſio ſic etiaꝫ in alijs deinceps figuris potentibus habere ſimilem complicationem per conuerſionem.

¶ Quū ꝟo priuatiuū vlr acceptū ad minus poſitū fuerit extremū/ſiquidem cōtingēs/erit ſylls per cōuerſionē: ſi aūt neceſſarium/non erit: monſtrabiẗ aūt eodē pacto quo ⁊ in vlibus ⁊ per eoſdem terminos. Planum itaqꝫ ⁊ in hac figura/quādo ⁊ qūo erit ſylls/ ⁊ qn̄ contingendi ⁊ quando inexiſtendi.

¶ Maiore exiſtēte particulari affirmatiua necīa, ⁊ minori vli negatiua ꝯtingēte, fit ſylls cōtingere nō oī ꝯuerſa enī particulari affirmatiua ad ſeipſaz fit pͣ figura. Nā ſi a/eſt

coꝛum

eoꝝ alicui c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui eoꝝ q̄ a/ex neceſſitate. Si ḡ b/nulli eoꝝ q̄ c/contingit, ⁊ c/alicui eoꝝ q̄ a/ex neceſſitate, igit̃ b/cõtingit nõ oĩ a/q̄ua cõuerſione cõuerſa, ⁊ a/cõtingit nõ oĩ b. Nã particularis negatiua cõuertitur ſm̃ determinationẽ cõtingẽtis. Si aũt minor vl̃is negatiua neceſſaria fuerit, patet qd̓ maiore particulari exiſtẽte affirmatiua cõtingẽte nõ erit ſyll̃s. Nam reducit̃ ad p̃mã figurã maiore rurſus cõuerſa ad ſeipſaꝫ. Nã ſi a/cõtingit alicui eoꝝ q̄ c/⁊ ipſum c/alicui eoꝝ quę a/cõtingit, q̄ꝛ igit̃ b/nulli eoꝝ q̄ c/ex neceſſitate, ⁊ c/alicui eoꝝ quę a/ cõtingit, cõcludit̃ b/nõ oĩ c/ineſſe, non cõuerſa aũt particulari de ineſſe negatiua nõ põt cõuerti ꝯclo. Nã ꝯuerſa cõcludit̃ oĩ ⁊ nulli. Sed termini ipſius oĩ ſunt. Sõnus equus, ⁊ motus homo. Nã ſomnus alicui equo ineſſe ꝯtingit, hõ aũt motus nulli equo ex neceſſitate. Conuerſa igit̃ maiore. Nã cõtingit equũ alicui ſomno ineſſe. i. ſomniãti, ꝯcludit̃ ſomnus oĩ hoĩ moto ineſſe. Termini de nullo ſi pro hoĩe moto vigilantẽ hoĩeꝫ accepimus. Nã ſomnus nulli hoĩ vigilãti ineſt. Sed ſi minor fuerit particularis negatiua nec̃ia, ⁊ maior vl̃is affirmatiua contingẽs nõ fit ſyll̃s. Nã rurſus cõcludit̃ oĩ ⁊ nulli. Termini quoq̄ eidẽ p̃nt adaptari. Somnus ineſſe oĩ equo cõtingit, dormiens hõ nõ oĩ equo ex neceſſitate. Vbi particularis negatiua nũc verificat̃ ꝑ vl̃em negatiuã. Cõcludes igit̃ ꝙ ſomnus ineſt dorm. ẽti. Qd̓ ſi vigilantẽ hoĩeꝫ acceperimus etiaꝫ illud nulli cõcludet̃. Sed ſciendũ ꝙ de reliq̄s ſyllogiſticis cõbinationibus mentionẽ nõ fecit, dico. ſ. de his q̄ ex ambabus particularib' vel indefinitis affirmatiuis ⁊ negatiuis ⁊ figura diſſimilibus, vt iam manifeſtis exiſtibus.

¶ Sed ⁊ manifeſtuꝫ ꝙ omnes imperfecti/⁊ ꝙ perficiantur per primam figuram.

¶ Nã alij ſylli ꝑ ꝯuerſionẽ ꝓpõnũ reducebant̃ ad ſyll̃os p̃ᵉ figᵉ, alij aũt deductione ad impoſ̃e. Hoc aũt erat qd̓ ẽt de ſc̃da figura dixit, ꝙ ꝑficiant̃ ꝑ dictas figuras pro hoc ꝑ p̃dictã figurã. i. p̃mã, vbi vtit̃ plurali pro ſingulari vt mos eſt. Itẽ figuras dixit pro modis ſyllogiſticis p̃ᵉ figᵉ, ad q̄s reducebant̃ oẽs ſyllogiſticę ꝯiugatiões 2ᵉ ⁊ 3ᵉ figᵉ.

¶ Finis miſtionum.

¶ QVOD FIGVRÆ SYLLOGISMORVM SINT TANTVM TRES.

QVod igit̃ ſylli/qui in his ſunt figuris/ꝑ vl̃es perficiunt̃ ſyll̃os/q in prima figura ⁊ in iſtos reducunt̃ planũ ex dictis: ꝙ autẽ ſimpl̓r oĩs ſyll̓s ita ſe habebit/nũc erit manifeſtũ: qñ monſtratũ fuerit ſyll̓m oẽm ꝑ harũ aliquã figurarum effici: neceſſe igitur oẽm demõſtrationẽ atq̄ oẽm ſyll̓m aut ineſſe quippiã aut non ineſſe/ ſtẽs mõſtrare: ⁊ hoc aut vl̓r/aut ſm̃ partem. Amplius aut oſtenſiue aut ex ſuppõne: eius ho qui eſt ex ſuppõne/pars eſt qui ꝑ impoſ̃e. Primum itaq̄ dicamus de oſtenſiuis.

¶ Cum dixerit de modo inexiſtẽdi, neceſſario, cõtingẽti ⁊ mixtionib' horũ. Itẽ cũ reduxerit hos ſc̃dę ⁊ ter tię figurę ſyll̃os ad primã figurã, ⁊ quoſdã in prima figuras ad vl̃es modos, nũc vult oſtẽdere non poſſe eodẽ mõ fieri ſyll̃s ſuppoſitiuus ſeu hypothe icus ⁊ cathegoricus, niſi vno modo harũ triũ figuraꝝ. Vt aũt hoc oſtẽdat, proficiſcit̃ ex ſyllogiſmis ad ea quę ſyllogiſmo habẽtur velati ad apriora, ⁊ producit ſermonẽ ex diuiſione ſic, omne ſyllogiẑabile (vt ita dixerim) vel vniuerſale, vel particulare eſt, ⁊ adhuc vnũqđq̄ hoꝝ vel affirmatiuũ vel negatiuũ. Deinde modũ oſtẽſionis ex diuiſione inquit. Nam omne ꝙ oſtẽditur inquit, vel oſtẽſiue oſtẽditur, id eſt per ꝓpoſitiones affirmatiuas, vel ex ſuppõne. His igitur ſic ſe hñtibus dicamus primo de oſtẽſiue oſtẽdentibus. Et rurſus accipit a/b/elementa pro ſyllogiẑabilibus. ſ. his q̄ ſyllogiſmo ꝯcludunt̃. Si igit̃ inq̄t noluerimus oſtendere qd̓ a/ipſi b/ineſt, vel non ineſt, ſiquidẽ ꝑ ſe hoc acceperimus ꝙ nõ ineſt, petemus id qd̓ eſt in principio, ⁊ quęſitũ vt conceſſum accipiemus, q̄ꝛ igit̃ neceſſe eſt per altera velut cõceſſa quęſitũ probare, ſi ergo accipiamus, quod a/ ipſi c/ineſt, vel alteri c/vel alterũ a/vel alicui alio b/nihil ſciemus, nã vna ꝓpoſitione accepimus, ſed ſyllogiſmus ad minimum ex duabus cõſtat ꝓpoſitionibus, nam quibuſdã poſitis alterũ expoſitus ex neceſſitate accidit. Rurſus ſi duas acceperimus propoſitiones, ceu a/de c/⁊ c/de quodam alio, vel de quo aliud a/vel quot alias acceperimus cõplicites ꝓpoſitiones non coincidẽtes cuꝫ ipſo b/ ſyllogiſmũ quidẽ faciemus, ſed non propoſiti, igitur neceſſe prorſus eſt, ſi oportet oſtẽdi qd̓ a/ipſi b/ineſt, vel nõ ineſt accipere aliquẽ terminũ cõmunẽ, qui cõiunget b/⁊ tranſeat per ipſum ab a/in b/affirmatiuę vel negatiuę, igitur neceſſe eſt hunc cõmunẽ terminũ vel de alio prędicari, vel alteri ſubijci, vel de ambobus prędicari, vel ambobus ſubijci, ⁊ ſic tres videbũtur eſſe figurę. Sic ergo patet ꝙ omnis ſyllogiſmus p̃dicatiuus in vnaꝫ prorſus trium figuraꝝ reducit̃. Sed non ſolum hi (inquit) ſed etiaꝫ oẽs hypothetici in eaſdẽ figuras reducunt̃, dicit autẽ hoc nõ q̄ꝛ hypothetici eãdẽ deductionẽ terminoꝝ habeant, ſed q̄ꝛ accipientibus quãdam ſuppoſitionẽ, ⁊ ex eadẽ cętera probantibus, ceu ſi prouidentia eſt, animus immortalis eſt, atqui prouidẽtia eſt, igit̃ animus imortalis. Vnde neceſſe eſt aſſumptã ſuppoſitionẽ probare verã eſſe, vt qui ſecũ diſputat cętera cõcludi concedat. nam vnde conſtat ꝙ ſit prouidẽtia. Si autẽ hanc volẽtes oſtẽdere ſuppoſitionẽ per alterã ſuppoſitionẽ eandẽ oſtẽdemus, neceſſe erit ẽt illã oſtẽdere ⁊ hoc quouſq̄ in aliqđ conceſſuꝫ occurramus, qđ quidẽ ſuppoſitionẽ p̃mã cathegoricę oſtẽdit, ceu etiã Plato fecit in Phędone. Nã volens oſtẽdere animũ imortalẽ, accipit virtute hanc ſuppoſitionẽ, ſi animę noſtrę poſt mortẽ in inferis, non igitur interierunt atq̄ primũ, ergo ſc̃dꝫ. Sed vnde liquet animas noſtras eſſe in inferis per alias ſuppoſitiones oſtẽdit, viuens ⁊ mortale ex inuicẽ ſunt animę in inferis, atqui primũ, ergo ⁊ ſc̃dꝫ, ſed vnde liquet qđ viuens ⁊ mortuus ſint ex inuicẽ, deinceps porro deſcendit in conceſſum ⁊ ſic cathegoricę ſuppoſitionẽ introducit. nã viuens ⁊ mortuus cõtraria ſunt, ſed cõtraria ſunt ex inuicẽ, nam qđ ꝯtraria ſint ex inuicẽ perſpicuũ eſt, igitur etiam viuẽs ⁊ mortuus ex inuicem, nam albo nigrum fit, ⁊ ex calore frigus, ⁊ in alijs ſimiliter, quia igitur neceſſe eſt aſſumptã ſuppoſitionẽ in ſyllogiſmis hypotheticis per cathegoricũ ſyllogiſmuꝫ oſtẽdit, ⁊ omnis cathegoricus ſyllogiſmus in vnam trium figurarum incidit, merito igitur inquit etiã hypotheticos ſyllogiſmos ad eaſdem reduci figuras.

¶ DE SYLLOGISMIS HYPOTHETICIS.

QVIA Ariſtoteles hactenus de hypotheticis dicendo finẽ fecit, ⁊ nihil nos de illis docuit, ſed oẽ ſui ſtudiũ cõtulit ad ſermoneꝫ de ſyll̃o cathegorico, q̃quideꝫ his cathegoricis exiſ̃tibus ꝑfectis ⁊ nullo extrinſecus indigentibus hypothetici egeãt illis. Dicamus etiã nos de ipſis, nã ſciendũ qđ varię ac multę tractationes de his in mediũ ꝓducũtur atq̄ ſuſcipiũtur. Equidẽ diſcipuli Ariſto-

telis ⁊ Theophraſtus ⁊ Eudemus atq; alij ⁊ Stoici. Dicemus ēt quibus nominibus vſi ſunt in partibus ipſorū ⁊ totis Peripatetici ⁊ Stoici. Et adhuc dicemus diuiſionē ipſoꝝ ⁊ quot modi ex ea hypotheticorū ſyllogiſmorum eſſe videātur. Sciendum igitur qḋ cum hęc deinceps ſe habeant inter ſe, res, cōceptus, voces, rurſus quoq; ſe habēt deinceps hęc in ſyllogiſmis hypotheticis vt cognoſcemus. ſ. antecedens, ꝯſequēs, deductū, aſſumptio, ꝯcluſio. Nam Peripatetici cōi cōſuetudine vſi, res quaſdā per ſe nominarunt, ⁊ cōceptus per ſe, ſimilr etiā voces. Adhuc etiā antecedēs in ſyllogiſmis hypotheticis hoc ipſuꝫ antecedēs, ⁊ cōſequēs ſimiliter, ceu ſi dies eſt, hoc eſt antecedens, ⁊ ſol ſuper terrā hoc cōſequēs. Nam ſequiť ipſuꝫ ſm ⁊ totum hoc ſi dies eſt ſol eſt ſuper terraꝫ diciť deductū ⁊ ꝯtinuatiuū, qꝛ hęc cōiungit hęc inuicē. Veruꝫ Peripatetici vocant hoc ſi dies eſt aſſumptū, qꝛ aſſumptus eſt ex ſecūdo. Nam iam aſſumptus eſt in antecedēte, ⁊ illud ſol igiť ſuper terrā vocant cōcluſionē. Hoc igitur modo Peripatetici. At Stoici magis nouā ingreſſi viaꝫ vocant res, cōſequētia, qꝛ volumus ſequi res, ⁊ conceptus delatiua, qꝛ quę in ipſis intelligibilibus extra proferimus, ⁊ voces dicibilia, ſed antecedēs ipſi quoq; ſic vocarunt, nam ſm hoc tantū cōſentiunt cuꝫ Peripateticis, ſed cōſequēs vocant deſinēs ⁊ deductum inuerſiuū, qꝛ cōuertimur ex antecedēte ad cōſequēs, ſi dies eſt, ſol eſt ſuper terram, ⁊ aſſumptionē vocant apphenſionē ⁊ hoc manſit in cōſuetudine, ⁊ concluſionē vocant illationē, qꝛ ab alijs omnibus infertur. Hęc igitur ſunt nomina quibus vtunť Peripatetici ⁊ Stoici. Sꝫ deinceps accipiamus ex diuiſione ſpēs ſyllogiſmoꝝ hypotheticoꝝ. Et vl̄r ōis ſyllogiſmus vel eſt vel non eſt oſtēdit, vel aliquo exiſtēte quid eſt, vl̄ qḋ non eſt, vel aliquo non exiſtēte qḋ eſt, vel qḋ non eſt, qui ergo aliquo exiſte vel non exiſte, quid nō eſt vel qḋ eſt oſtendentes hi appellanť per tria ⁊ vl̄r hypothetici vl̄r quidē vt per tota, qꝛ oēs ꝓpoſitiones ſumptę ſunt hypotheticę, per tria qꝛ ad minus hi ſyllogiſmi tribus ſuppoſitionibus cōcludūtur, ceu volo oſtēdere, qḋ ex ſuppoſitione dicēte deū eſſe bonuꝫ, ſeqtur eū eſſe ſempiternū, qꝛ igiť has duas ſuppōnes volo oſtēdere inter ſe ſequi, propſus neceſſe eſt vt hoc per alterū probetur, qꝛ ſi p ſe accipimus qḋ eſt in ꝓncipio rurſus petimus, igitur vſus nobis atq; opus eſt pluribus, vel ad minimū vna alia ſuppoſitione, per quā mediā has inter ſe cōiugemus velut ſic dicamus. Si deus bonus, efficit bonū, ſi bonū efficit, ſempiterna facit, ſi ergo deus bonus ſempiterna efficit. Similr etiam ſe habēt hi qui aliquo exiſtente qḋ non eſt ꝓbantes, ceu ſi deus iuſtus ⁊ bonus, ſi bonus, ſunt in inferis loca iudicioꝝ, ſi hoc nō ſūt animę hominū mortales, itaq; ſi deus bonus non ſunt animę hominū mortales. Iteꝫ aliquo non exiſtēte quid vel nō eſt aliqui oſtendant ceu in his, ſi nō eſt deus numēq; iniuſtū ſunt apud inferos iudicia, ſi hoc, animę hominū ſunt imortales ⁊ non ſunt mortales. Conſidera autē ꝙ p hęc omnis non probauimus non eſſe aliquid ſimpliciter, vel non eſſe, ſed qꝛ hoc ſuppoſito ſic ſeqtur. Et quia nullo pacto hoc eē aliquid vel non eſſe demōſtrauimus, merito appellātur vniuerſaliter ſyllogiſmi hypothetici. Nam in quibus eſſe aliqḋ vel nō eſſe ꝓbauimus indigemus omnino etiā cathegorico ſyllogiſmo. Eoruꝫ igiť qui oſtēdant aliquid eſſe vel non eſſe, alij cathegoricę demōſtrant, alij ꝟo hypotheticę, de ſyllogiſmis cathegoricis ſufficienter dictū eſt, ⁊ de hypotheticis ſic dicemus qui probāt vel eſſe vel non eſſe, qꝛ talū alij illationē probant, alij ꝟo diſcurſum, ⁊ eoruꝫ qui probant illationē, alij poſitionē antecedētis ꝓbant cōſequens, alij ꝟo ex deſtructione cōſequentis tollūt antecedens, ceu ſi accedēs eſt homo, eſt aial, ſed eſt homo, ergo aial. Et iſte eſt primus modus hypotheticoꝝ qui ex cōſequēti poſitione antecedētis ꝓbat ꝯñs rurſus ſi adueniēs eſt homo eſt animal, ſed nō eſt animal nō eſt homo, iſte eſt ſecūdus modus hypotheticorū qui ex cōſequenti deſtructione cōſequētis tollit antecedēs aliquo modo, igiť hi differūt ab ijs qui per totū ſunt hypothetici ſi illi quādam illationē probant. Naꝫ oſtēdunt aliquo exiſtēte aliquid eſſe vel aliquid nō eſſe, ⁊ nō amplius dicunť ꝓbare illationē. Dico igiť ꝙ illi tantū dūtaxat hoc ſolum ſequi ex ſic ſuppoſito dicunt, ſed hi oſtēdunt ēt ipſam ſuppoſitionē probātes, igitur ⁊ hoc eſt, ceu ſi deus eſt bonus, bona facit, ſi bona, ⁊ ſempiterna facit, igitur ſi deus bonus ſempiterna facit. Conſidera eniꝫ ꝙ non ſimpliciter oſtēdit qḋ ſempiterna facit, ſed ſi bonus eſt ſempiterna facit. Sed in his qui probant eſſe vel non eſſe ipſa rei inexiſtētia probetur. Nā dicimus ſi bonus ſempiterna facit, deinde aſſumentes atqui bonus eſt, inducimus igiť ſempiterna facit, igitur in his oſtēdimus qḋ ſempiterna ſunt hęc a deo facta, ſimiliter ſe habet etiā in alijs, ⁊ ſi probemus per plures ſuppoſitiones. Rurſus igitur dico ꝙ eoꝝ ſyllogiſmoruꝫ qui probant eſſe vel non eſſe, alij probant illationem, alij ꝟo diſiunctioneꝫ, ⁊ eorū qui illationē probant, alij ſuppoſitione antecedentis probant cōſequens, alij ꝟo deſtructione cōſequētis tollunt etiā antecedens, facti ſunt igitur hi duo modi hypotheticorum ſyllogiſmorū, primus ⁊ ſecūdus. Iteꝫ eoꝝ qui probant diſiūctionē alij accipiūtur cum nō oppoſitis, alij ꝟo cum oppoſitis. Et in oppoſitis vel imediatis, vel mediatis, ⁊ mediatoꝝ vel habentiū mediata definita, vel habētium media indefinita. Et in imediatis vel ſm cōtrarie, vel ſm habitū ⁊ priuationē, vel affirmationē ⁊ negationē, diſiūctionē autē dicimus ſuppōnē in diuiſione, ceu ſi ōis numerus vel par eſt vel impar, ſi aia vel mortalis vel imortalis, ſi diameter vel lateri cōmēſurabilis vel incōmēſurabilis. Nā hęc hñt ꝯiunctionē diſiunctiuā. Horū igiť hypotheticoꝝ ſylloꝝ ſm diſiunctionē, vel in non oppoſitis accipiuntur, vel in ipſis mediatis oppoſitis, ⁊ habent media indefinita, non opꝫ diuiſionē ꝓducere ſm diuiſionē, ceu accedēs, vel homo, vel canis, vel equus, vel aliquid tale, hęc auteꝫ non ſunt oppoſita. Vel rurſus accedens vel album eſt, vel nigrū, vel fuſcum, vel rubrum, vel id genus, hęc autē ſunt cōtraria mediata ⁊ indefinita. Nam ſi ſm diuiſionē fecerimus ſuppoſitionē neq; diuiſionē ſanuꝫ faciemus. Nā omnia percurri nequeūt nō oppoſita vl̄ mediata vel indefinita oppoſita neq; poſſumus in cōcl̄one deſtructione vnius reliquuꝫ introducere, ſed opꝫ deſtructione cęteroꝝ oiuꝫ ꝙ relinqtur concludere, ſed hoc impoſſibile eſt, qñquidē cūcta adnumerari nequeunt. Si dixero qḋ accedēs vel homo eſt, vel equus, vel id tale, mentimur. Nā pōt quippiā aliud eſſe. Similiter ēt adueniēs, vel albū, vel nigrū. Nam pōt eſſe fuſcum vel pallidū, ſed ſingula percurrere vel difficile, vel impoſſibile eſt. Sed neq; in cōcluſione ſic dicere poſſumus, atqui nō equus, igiť homo. Itaq; qḋo oportet facere, oportet ergo facere diuiſionem cum negatione, accedēs non homo ⁊ equus eſt. Verū dicimus ſic dicētes, deinde ſuppoſitione vnius reliqua tollimus, atqui homo eſt, igitur nō eſt equus. Et iſte modus eſt tertius ſylloꝝ hypotheticoꝝ, qui ex negatiua cōplicatione ⁊ ſuppoſitione vnius reliqua tollit. Si autē vel in oppoſitis imediatis faciemus diuiſioneꝫ, vel mediatis hñtibus media definita, fiunt duo modi ſyllorū hypotheticoꝝ. Immediatoꝝ qdē ceu numerꝰ vel impar ē, vel par, diameter vel lateri cōmēſurabilis, vel incōmēſurabilis. Et mediatoꝝ definitoꝝ exēplū ceu accipientis

duas magnitudines dicimus ꝙ hęc huic ęqualis vel maior eſt, vel minor, vel bonũ, vel malũ, vel neutrũ. Sȝ hęc poteſt rurſus diuidi vel in demõſtratiuã diuiſim vtrũq; oppoſitoꝝ, vel in neutrum horum recipiens. Fiunt igiť ex his vt dicebam alij duo modi hypothetici. Equidem quartus ex diſiunctione ex ſuppoſitione vnius tollit reliquũ vel reliqua. Quintus aũt diſiunctiuus deſtructione vnius vel reliquoꝝ ꝙ relinquiť introducit. Exẽplũ huius primi latus lateri, vel ęqualis eſt, vel maior, vel minor, atqui ęqualis eſt, ergo non maior, neq; minor. Quinarius numerus vel eſt par vel impar, ſȝ eſt impar, ergo non par, ⁊ ſecũdi diameter lateri vel cõmenſurabilis vel incõmenſurabilis, atqui cõmẽſurabilis non eſt, ergo eſt incõmenſurabilis. Item latus lateri, vel ęquale, vel maius, vel minus, atqui nec maius nec minus, ergo ęquale. Sciendũ autẽ ꝙ poſſumus etiam quartũ modum ⁊ quintum ex negatiua cõplicatione facere. Naȝ dico ſic ꝙ diameter lateri non eſt ⁊ cõmenſurabilis ⁊ incõmenſurabilis, ⁊ qđ litera literę non ęqualis ſimul ⁊ maior ⁊ minor. Dico igitur ꝙ qñ ſic pferimus tertium modũ facimus, niſi vanum ſit ſic proferri, quãdo ſic proferendum ex diuiſione vt ſeparentur hypothetici ſyllogiſmi maxime hi de rebus vt iaȝ diuiſimus, deinde etiam figura reductionis eius ⁊ probationis. Si autẽ hoc nil eſt mirum diuidere quartũ ⁊ quintũ non realiter cũ proferimus cum cõplicatione negatiua, tunc dicendũ eſt eſſe tertium modum. Sed qꝛ etiaȝ inquit ſyllogiſmos pro impoſſibile eſſe partim ſylľos ex ſuppõne, videamus etiaȝ quõ hoc inquiat. Dicimus qđ vniuerſaliter aliquo mõ ſyllogiſmus ꝑ impoſſibile per duos hypotheticos cõcluditur ⁊ vnum pręducatiuũ, ⁊ primus per impoſſibile eſt quintus, ⁊ ſecũdus per impoſſibile eſt ſecundus hypotheticoꝝ. Cum igitur proſus omnis ſyllogiſmus per impoſſibile oſtẽdẽs vtitur ſyllis hypotheticis, non tñ ois hypotheticus eſt ꝑ impoſſibile, ob id inquit ſylľos per impoſſibile eſſe partes hypotheticoꝝ, ceu liquet in exẽplo. Volẽs geometra qđ diameter ſit incõmẽſurabilis coſtę vtiť ſylľo per impoſſibile. Diameter inquit lateri vł incõmẽſurabilis vel cõmẽſurabilis eſt, atqui nõ cõmẽſurabilis, vt oſtẽdã, igitur incõmẽſurabilis. Iſte aũt eſt quintus modus hypotheticoꝝ. Vnde igiť ꝙ non eſt cõmẽſurabilis probat ꝑ ſcdm modũ hypotheticoꝝ. Diameter lateri ſi eſt cõmẽſurabilis, numerꝰ par erit impar, atq; numerus idẽ par ⁊ impar nõ erit, igiť neq; diameter lateri cõmẽſurabilis eſt. Hãc igiť ſuppoſitionẽ ꝙ ſi diameter eſt cõmẽſurabilis lateri neceſſe eſt vt idẽ numerus ſit par ⁊ impar ꝑ cathegoricũ ſyllm probat. Siťr ſe habebãt ẽt hi qui oſtẽſi fuerant per impoſe in ſyllogiſmis cathegoricis, ceu gcũq; ſunt in ſecũda figura ex maiore vlĩ affirmatiua, ⁊ minori particulari negatiua. Nã iſte qꝛ per ꝯuerſionẽ nõ potuit oſtẽdi, oſtẽdebať per impoſe, ceu eſto a/oi b/ineſt ⁊ nõ omni c/ dicebamus eſſe cõcluſionẽ, ꝙ b/non oi c/ineſt, ⁊ demonſtrauimus hoc per impoſe ſic, b/ipſi ꝗ/vel omni vel non oi ineſt, ſed falſum omni, vt oſtẽdã, igiť nunc non omni. Nam hęc virtute dicebamus. Hic rurſus igitur eſt quintus modus hypotheticoꝝ. Vnde igiť ꝙ falſum ſit qđ b/omni c/inſit, oſtẽdimus hoc ꝑ ſm modũ hypotheticoꝝ, ſi b/omni c/ineſt, idẽ igitur eideȝ omni ⁊ nõ omni inerit, ſed idẽ eidẽ omni atq; nõ omni ineſſe eſt impoſſibile, igitur neq; b/ipſi omni c/inerit. Vnde igiť qđ ſi b/omni c/ inerit, idẽ erit eidem oi ⁊ non oi, hoc igiť per ſyllm cathegoricuȝ probauimus. Si b/c/omni ineſt, ⁊ erat a/omni b, igitur a/omni c/inerit, ſed ſupponebatur non omni, ideȝ igitur eidem omni ⁊ non omni, patet igitur ex dictis qđ omnis ſyllogiſmus per impoſſibile eſt ex duobus hypotheticis ⁊ vno cathegorico, ⁊ ob id quia ex duobus hypotheticis eſt, partẽ ipſoꝝ eẽ inquit ſyllogiſmos per impoſſibile. Sed forſitan aliqs dubitaret cõtra hęc ſi ſyllogiſmi per impoſſibile ſunt pars hypotheticoruȝ, ⁊ aliqui cathegorici per impoſſibile oſtẽdũtur, erunt etiã quidaȝ pdicatiui cathegorici pars hypotheticoꝝ. Dicimus igiť qđ gcũq; cathegorici ꝑ impoſe oñſi ꝑ deductionẽ cathegorici fuerũt, ⁊ habuerũt ꝯſonẽ neceſſariã ꝑ ſe ⁊ ſi non ꝑ impoſe oſtẽdanť, ⁊ ob id nõ reducenť ad hypotheticos, qꝛ aũt nobis manifeſtã non exhibẽt ꝯſonẽ neceſſariã, ob id deductione ad ipoſe neceſſariũ ipſoꝝ natura ⁊ nobis ſit cõpertuȝ. Hęc igiť eſt deductio ꝑ impoſe q̃ eſt accepta vt oſtẽdat nobis euidẽter neceſſariuȝ ipſius ſylli, ⁊ hęc eſt pars hypotheticoꝝ ⁊ nõ ipſe eſt cathegoricus eſt ꝑs ſylľoꝝ hypotheticoꝝ q nõ hȝ neceſſitatẽ ſuã ex ſylľo ad impoſe, ſed ꝑ ſe illã poſſidet. Hęc igiť de ſyllis hypotheticis. Sȝ videremus verba Phi ſuperius dicta. Quod autẽ ſimpľr ois ſylľs ita ſe habebit nunc erit manifeſtũ. Omnis ſiue cathegoricus ſiue hypotheticus patet, oſtenſiue vel ex ſuppoſitione. Dixit oſtẽſiue ideſt cathegoricę. Nam hi per ſe oſtẽdunt ꝓpoſitũ idcirco dicta eſt oſtẽſio cathegorica ⁊ directa, alia autem per impoſſibile quę pars hypotheticoꝝ circularis oſtenſio eſt tanq̃ ex quodã periodo ⁊ non per ſe oſtendens propoſitum.

¶ His eniȝ monſtratis/planũ erit ⁊ in his qui ad impoſſibile/ ⁊ omnino qui ex ſuppoſitione. Si igitur oporteat a/de b/rõcinari/ vt inexiſtens aut nõ inexiſtẽs/neceſſe eſt accipere aliquid de aliquo. Si ergo a/de b/acceptum fuerit: qđ eſt a principio/ſumptum erit.

¶ Quia diximus ꝙ ois hypotheticus ſylľs indiget cathegorico ſylľo vt perficiať, merito qñ oſtẽſum eſt ꝙ ois cathegoricus ad tres figuras reductus eſt, ẽt planuȝ erit ſic de ſyllis hypotheticis, qđ etiã ipſi reducẽtur ad eaſdem, ſiquidem egeant cathegoricis qui ad hęc reducuntur.

¶ Si autem de c,c/ſo de nullo.

¶ Vt fiat prima figura ſiqdẽ accepta fuerit de aliq̃ ipſȝ c.

¶ Neq; de illo aliud.

¶ Videlicet ipſius c/ vt fiat tertia figura. Nam ſi accepta a/de c/acceptũ ẽt erit quippiã aliud de ipſo c/⁊ fit 3ª figª.

¶ Neq; de a/alterũ nullus erit ſyllogiſmus.

¶ Vt rurſus fiat prima. Nã accepimus a/de c/ſi ergo acceptum fuerit ⁊ aliud qd de ipſo a/rurſus fit prima figura, niſi ſupius velut mediuȝ terminuȝ ipſum c/accepit. Hic autem a/⁊ b/prętermiſit tanq̃ euidens, ⁊ velut per extremũ ⁊ medium complectens.

¶ Eo eniȝ ꝙ vnũ de vno ſit acceptũ/nil accidit ex neceſſitate, q̃re aſſumẽda ⁊ altera ꝓpoſitio.

¶ Inquit vnã ꝓpoſitionẽ per hęc oia accepimus ⁊ ſylľs ad minimũ ex duabꝰ ꝓpõnibus eſt, ⁊ ꝑ vnã ꝓpoſitioneȝ nihil ꝯcludiť. Nã ſylľs eſt oratio in qua qbuſdaȝ poſitis aliqd alteꝝ a poſitis ex neceſſitate accidit eo ꝙ hęc ſint.

¶ Si itaq; a/de alio fuerit acceptum.

¶ Ecce hic ſecũdã ſignificauit figurã. Nã dicẽdo vnã ꝓpoſitionẽ ſupra dũ dicebat a/accipi de ipſo c/nũc rurſus a/de alio quodã ponit quod eſt ſecunda figura.

¶ Aut aliud de a.

¶ Vt ſit primum. Nam habemus a/de ipſo c/⁊ nunc de ipſo a/alterum.

¶ Aut de c/alterũ eſſe quidẽ ſyllogiſmũ nihil prohibet ad b/tñ non erit per accepta.

¶ Vt tertiā,naz de c/t a/quippiāq3 aliud, nam vbiq3 mediū terminū a/accepit de c. Erit igiť ingt per hęc ſyllo aliquis nō iſti propoſiti,nā volumus oſtēdere ꝙ a/ipſi b/ineſt nō alicui aliq/vel huic aliud/vel alteri alterum.

¶ Neq3 quādo c/alteri/ꝛ illud aliq/ꝛ hoc alteri nō fuerit autem ad b/copulatuz, nec ſic erit ad b/ipſius a/ſyllo:omnino enim diximus ꝙ nullus vnq3 erit ſyllo alio de alio nō accepto aliquo medio:quod ad vtrūq3 ſe habet quodāmodo pręadicationibus.

¶ Et ſi plures ingt ꝑpoſitiones inter ſe cōnectimus, nulla tamē propoſito habet aliquā habitudinē ad b/nunq3 quod a/ipſi b/ineſt probabimus.

¶ Syllogiſmus nāq3 ſimplr ex ꝑpōnibus eſt, ad hoc aūt ſyllo ex ꝑpōnibus ad hoc:ſed impoſſibile ad b/ ꝑpoſitionē capere nihil de ipſo/aut pręadicātes/aut negātes/aut iterū ipſius a/ad b/nihil cōe accipientes: veruz de vtroq3 ſigillatiz quędā pręadicātes aut negātes:quare accipiendum mediū aliquod vtroruq3:qđ ꝑdicationes copulabit: ſiquidē erit huius ad hoc ſyllo. Si igitur neceſſe quidez eſt accipere ad vtraq3 cōmune:hoc aūt triſariā ꝯtingit, aut enim a/de c/ꝛ c/de b/pręadicaturos, aut c/de vtriſq3,aut vtraq3 de c/hę ꝟo ſunt dictę figurę, planum qđ ſyllogiſmum oēm neceſſarium fieri per harum aliquam figurarum.

¶ Quod vult dicere hoc eſt ꝙ ſimplr omnis ſyllus per ꝑpoſitiones cōcludiť, ſi ad aliquid facimus ſyllm,ceu ſi de anima volumus oſtēdere vel ratiocinari ſyllz nō definitę ꝙ ſit immortalis, vel ſeipſa mobilis, vel incorporea, vel aliqđ tale,ſed ſimplr ꝛ indefinitę quęrimus quęnam animę cōpetunt,opz ꝑpōnes acceptas copulare inuicē ad animā aliogn nō erit ad ipſaz ſyllogiſmus,ſi autem quęremus ſi animę imortalis opz ꝑpoſitiones copulare ad animā ꝛ imortalē. Nā aliter non erit ſyllogiſmus de imortali ad alaz niſi ꝑpōnes copulenť ſylli ad animā ꝛ imortalē. Et hęc ſunt quę videtur dici ab ipſo. Qđ ꝟo ſimplr ſyllo ſit ex propōne ꝛ ſyllo huius de hoc, ꝟbi gra imortalis de aia ex copulatis ꝑpōnibus ad immortalē ꝛ ad animā palā fit. Naz in ſyllo dicēte ꝙ aia ſeipſa mobilis ꝛ ſeipſo mobile ſemper mobile, ꝛ ſemper mobile immortale, igiť ola imortalis deducte ꝛ cōnexe ſunt ꝑpoſitiones ad imortalē ꝛ animā,ſed dicere ꝙ ad hoc ſit ſyllo ex his ꝑpōnibus de ipſo videť vanū ꝛ alienū ab intelligentia eſſe,nam ois ſyllus huius ad hoc eſt. Nam nullus ſimplr proponit oſtēdere animā, vel lapidē, vel aliquid eiuſmodi,ſed aliqđ de aliquo vel ab aliquo ꝑponit ſyllogiſmo oſtēdere,qđ ipſe nūc ingt huius ad B. Si aūt diceret qđ ſimplr qñ ꝑponebamus q̄ inſunt alicui ſyllo ꝯcludere, nō definimus ꝗ huius ad hoc. Sciēdū ꝙ ꝑpoſitio ſyllo nō eſt ꝛ ipſe ingt de ſyllis. Qñ aūt ſyllo fieret proriūs ꝛ oino huius ad B ſit, niſi quis diceret qđ qñ ſi eſt aliqđ vel non eſt quęrimus. Nā hic nō quęrim⁹ aliqđ ineſſe vel nō ineſſe rei,ſed idipſum nūm vťr inſit. Niſi aliquid rurſus diceret ꝙ etiā hic illud eſt de quo ꝑdicatur,quare eſt huius ad hoc. Nā eſt huius ad animā, quare nequaq3 poteſt hic contextus cōſtitui niſi in ꝑpoſitione idem aliquis accipiat. Hoc autē rurſus non erit verum,nam ipſe de ſyllogiſmis inquit.

¶ Eadem enīz ratio ꝛ ſi per plura copulet ad b/eadē nāq3 erit figura ꝛ in multis.

¶ Id eſt ꝛ ſi non ꝑ duas ſolū ꝑpoſitiones cōcludiť ſyllo, ſed ꝑ plures,nā rurſus ingt ꝛ ſi nō imediate,ſed ꝑ quędā alia ad mediū terminū extrema copulāt. Hoc aūt fit qñ accepte ꝑpoſitiones probatione indigēt, vt qñ voluero oſtēdere ꝙ voluptas nō bonū oſtēdā ꝑ mediū ꝙ imperfectū eſt.ſ. voluptas eſt aliqđ imꝑfectū,ꝛ imꝑfectū nō eſt bonū,igiť voluptas nō eſt bona. Sed vnde voluptas eſt imꝑfecta,quia ois motus imꝑfectus,ſz voluptas eſt motus et motus imperfectus, igitur voluptas imperfecta. Sed vnde ꝙ imperfectū non ſit bonum,qt imꝑfectū vel aliqbus indiget vel a perfectione longe excidit, ꝛ vtrūq3 borū nō eſt bonū, igitur imperfectū non eſt bonum.

¶ Qđ igiť oſtenſiui oēs cōcludunť per pręadictas figuras/manifeſtū ꝙ aūt ꝛ qui ad īpoſſibile planū erit per hęc: oēs enim per impoſſibile cōcludentes/falſum quidē rōcinanť: qđ autē a principio ex ſuppōne mōſtrāt:quū īpoſſibile aliquid accidat contradictione poſita:vt ꝙ diameter incōmēſurabilis eo ꝙ imparia ęqualia paribus fiunt ſi fuerit poſita cōmenſurabilis:ęqualia igiť fieri imparia/paribus ratiocinať:diametrum ꝟo incōmēſurabilem eſſe/ex ſuppoſitione monſtrat: qm̄ falſuz accidit ꝑꝑ contradictionē:hoc enim erat per impoſſibile ratiocinari/aliquid monſtrare impoſſibile ꝑpter ſuppoſitionez/quę ex principio:quare quoniam falſi ſyllogiſmus fit oſtenſiuus in his/quę ad impoſſibile deducuntur, oſtenſiuos aūt prius diximus ꝙ per has cōcludunť figuras:manifeſtū ꝙ per impoſſibile ſyllogiſmi per has erunt figuras.

¶ Cum non fuerit ꝑpoſitū per ſe demōſtrare,ponimus ipſum tanq3 in ſuppōne,deinde ꝯdictionē huius vel ꝯtriū accipiētes,ſi imediatū vel hoc cathegoricę probamus,qđ protſus neceſſe eſt in talibus alterū verificari vel falſificari,ꝛ inueniētes hoc modo falſuz ſequi, qñ quidē falſuz ſit acceptū hoc quidē remouemus ꝛ ſuppoſitionē a principio deinceps ex neceſſitate ponimus. Hoc igitur eſt ꝙ inquit qđ ſemꝑ in ſyllogiſmis per impoſſibile aſſumptū eſt falſum in probatione impoſſibilis,ꝛ hoc eſt per ſyllogiſmū cathegoricū oſtenſum,ceu(inquit)geometra fecit. Nam volens oſtēdere ꝙ diameter ſit lateri incōmēſurabilis,ꝛ hoc nō poteſt directa oſtēſione oſtendere inquit, ꝙ ſi hoc non eſt oīno erit cōmenſurabilis,atqui ſi cōmēſurabilis erit,accidit vt idez numerus ſit par ꝛ impar, qđ neceſſe eſt accidere poſita diametro cōmēſurabili, qđ cū abijciť introduciť ex neceſſitate ſuppoſitio ex principio, dico ſcilicet ꝙ ſit incōmenſurabilis. Nam ſi falſuz eſt ꝙ ſit cōmēſurabilis,neceſſe eſt eſſe verum vt ſit incōmenſurabilis,igitur ſi omnis ſyllogiſmus per impoſſibile oſtēdit falſum cathegoricę, ꝛ oēs cathegorici ad ipſas tres figuras reducūtur,ꝛ iā diximus de reliqa hypotheticis, qñ etiam ipſi ad eaſdem reducuntur,quādo impoſſibile aliquid accidit cōtradictione poſita ꝛ contradictionē dicit alteram partem cōtradictorię oppoſitā ſupponētē ex principio,ceu incōmenſurabili cōmenſurabile.

¶ Cōſilr ꝛ alij oēs qui ex ſuppoſitione:in omnibus

nibus enim ſyllꝰ quidē fit ad trāſumptū: qđ autem ex principio concluditur per cōceſſionem/aut aliquam aliam ſuppoſitionem, ꝙ ſi hoc verum/oēm demōſtrationem ⁊ omnes ſyllogiſmuꝫ neceſſe fieri per tres prędictas figuras. Hoc autem monſtrato/planum ⁊ ꝙ omnis ſyllꝰ perficit per primā figuraꝫ, ⁊ reducitur ad vlēs ſyllogiſmos.

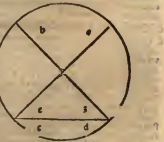
℄ Et aliq(inqt)ſyllogiſmi hypothetici reducūtur ad tres figuras, qa in his oībus aſſumptio cathegoricę oſtēdit, ⁊ cathegorici ad tres figuras qdeꝫ nō aſſumptiones, ſed aſſumptū accipiunt. Nō eniꝫ ſemp(inqt) ſola aſſumptio eget pbatione, ſed aliquādo etiaꝫ cōiunctuꝫ, ⁊ oportet ħ cathegoricę ſyllꝰo oſtendi, itaq; intelligendum eſt aſſumptū ſimplr ꝙ indigent pbatione, ſiue deductū copulatiue, ſiue aſſumptio. Cōtra hoc bene Alexander inſtat ꝙ male putarunt. Nam ad ſolā aſſumptionē hoc intelligendum eſt. Nam ſi cōiunctuꝫ ⁊ deductuꝫ fuerit īmanifeſtū, nec vniuerſalr fit ſyllꝰ, quādoqdem ſecū diſputās nō cōcedet, ceu ſi moueatur aliqd, hoc etiā volet, per ſe īſtabit cōtra cōiūctum ⁊ deductuꝫ, ⁊ nō cōcedet ꝑcedere ſyllogiſmū. Atqui aſſumptio eſt in ſyllꝰis quę ſemꝑ indiget ꝓbatiōe, ceu ſi homo eſt ⁊ animal, atq hō, quod deinceps ꝓbare opꝫ. Nam vnde qa homo, qa hoc veruꝫ eſt indicat etiam ipſe, quod ex ꝑncipio concludit per cōceſſum ꝙ ſi homo eſt ⁊ aīal, quare deductū vt cōceſſum accipit, ⁊ aſſumptionē veluti indigētez probatione. Illud autem vel alicuius alterius ſuppōnis, ceu ꝙ vni cōſilium ſpērum inſit, hoc etiaꝫ oībus qđ etiaꝫ Ariſto. dixit in liꝰ de cęlo. Naꝫ accipiēdo quod cęleſtia ſunt ſimilis ſpēi qđ quidem inqt. in vno inuenieſmus, etiaꝫ in cūctis fateri neceſſe eſt, ⁊ ita cōcludūtur oīa eſſe ſphęrica ex vno quod eſt luna quę ſic ꝓbatur eē ex ſuis illuminationibus. Verum differt hoc ab aliqs. Nam ibi in vno accepimus ꝯſequēs ſi hō, ⁊ aīal, ſi non aīal, neq; homo, hic autē vno plura.

℄ Quodq; in omni oportet terminorum aliquem ꝑdicatiuuꝫ eſſe/⁊ vlē exiſtere.

℄ Nunc omnia tradita theoremata ex prędictis in caput ⁊ ſūmam redigūtur. Naꝫ ex dictis inqt, planū erit nobis, qđ duę negatiuę/vel duę particulares nūq̄ faciūt ſyllꝰs.

℄ Nam ſine vlī/aut non erit ſyllꝰs/aut non ad poſitum/aut qđ ex principio petet, ponat enī muſicam voluptatez eſſe ſtudioſam, ſi itaq; quiſpiam cenſeat voluptatem eē ſtudioſaꝫ, non addēs omnez/non erit ſyllꝰs, ſi ꝗ̄o aliquā voluptatē, ſiquidēꝫ aliaꝫ/nihil ad poſitū, ſin autē ipſam hanc/qđ ex principio accipit. Sꝫ magis efficitur manifeſtum in deſcriptionibus/vt ꝙ ęqcruris ęquales qui ad baſin, ſint ad centruꝫ ducte a/b, ſi igitur ęqualē accipiat a/c/d/angulum ipſi b/d/c/non oīno exiſtimās ęquales/qui ſemicirculorum, ⁊ rurſus c/ipſi d/non oēm aſſumēs eum qui ſecti. Amplius ab ęquis exiſtentibus totis angulis ⁊ ablatorum ęquales eſſe reliquos e/f/quod ex pricipio petet/niſi acceperit ab ęqualibus/ęqualibus demptis ęqualia derelinqui. Planum igitur ꝙ in omni oportet vlē exiſtere.

℄ Si nō haberēt(inqt) ꝓpōnes aſſumptę in ſyllꝰo vniuerſalez ꝓpōnem aſſyllogiſticę fiunt. Nam ſi voluero oſtendere qđ muſica voluptas ſtudio digna ſit, dicaꝫ, muſica voluptas eſt voluptas, ⁊ voluptas eſt ſtudio digna, deinde cōcludaꝫ aſſyllogiſticę, qa indefinite ęqualēt particularibus. (Aut nō ad poſitum) hoc ſic exponitur. Si inqt dixero muſica voluptas eſt voluptas, inducam proſus omnez geometricā muſicaꝫ voluptatez eē ſtudioſaꝫ, deinde non cōcludaꝫ ꝓpoſiti, ſed alterius ſyllꝰm faciēs, particularem quoq; dicimus eē hanc ꝓpōnem, qa non vlēm voluptatem accepimus, ſed geometricam/lꝫ oēm talem. Dico igit ad hoc qđ maxie dicētes ꝙ muſica voluptas eſt voluptas ſtudioſa, deinde inducētes oīs geometrica voluptas eſt ſtudioſa, ſed fecimus mediū terminū aliuꝫ. At opꝫ eūdem eē in duabus ꝓpōnibus. Deinde dicentes(omnia) vniuerſalē fecimus ꝓpōnem, qa cui additus eſt ly/oīs eſt vniuerſale. Nā ob ſignū determinationis ⁊ nō terminum vlēm fit ꝓpoſitio vlis, ceu quādo dixero, omnis hō. Naꝫ reſpectu aīalis hō non eſt vniuerſale. Sꝫ ipſe ſupponendo duas particulares ſic cętera adiecit, ⁊ neq; videbatur ly(omnis) quare falſa eſt hoꝝ expoſitio. Cōſidera igit non ſic magis cōtextus verificaret ſi qs ita exponeret. Si inqt dixero, qđ muſica voluptas eſt voluptas, ⁊ deinde adiecero alterā ꝓpōneꝫ dicēdo aliq̄ voluptas eſt ſtudioſa, Idē autē eſt ⁊ ſi indefinitū dixero, qa particulare verificat de aliqua voluptate, hāc igit quādam voluptatē accipiendo ſtudioſam eē, aliquam accepit. Nam ſi aliquā aliam. Vbi grā. geometricaꝫ diceret nihil erit ad ꝓpoſituꝫ. Non eniꝫ ſi geometrica eſt ſtudioſa ꝓpter hoc etiā muſica. Quod ſi dicēdo quādā voluptatem eē ſtudioſam hac quādā de muſica diceꝫ quaſi dixerit, muſica voluptas eſt voluptas ⁊ muſica voluptas eſt ſtudioſa, id qđ in ꝑncipio peto. i. quęſituꝫ vt cōceſſuꝫ accipiebam. Naꝫ ⁊ ipſe in ſequētibus palā hoc vult. Sꝫ magis fit manifeſtum in ipſis deſcriptionibus, ceu ꝙ ęq̄les ſint anguli iſocheliſ ad baſim, qa inqt, neceē eſt omnino vt in ſyllogiſmis ſit q̄dam ꝓpoſitio vlis. Planū eſt etiaꝫ

in ipſis methodis geometricis. Nā quādo geometra voluerit oſīdere qđ iſocheliſ trianguli anguli ad baſim ſint ęquales qa iſocheles triangulus fit per lineas ductas recta per cētrum baſi facta ꝑ alteraꝫ lineam recta intercidente ſectio circuli ſic ſyllꝰo oſtēditur, qa omnis ſemicirculi anguli ſunt ęq̄les, ſed ſemicirculi anguli ſūt a/c/b/d, ęquales ergo erūt inter ſe. Nam hic nō accepimus angulos iſocheliſ, ſed angulos ſemicirculoꝝ ſemicꝛoꝝ ꝑ a/b/ rectos ductas per cētruꝫ, igit tādem cōcluditur ꝙ anguli ſemicirculi ſunt ęq̄les, ⁊ qa baſis triāguli aliquā ſectionem ſemicirculi ſecat, ⁊ oīs ſectionis circuli ęq̄les ſūt anguli, igit ęquales ſunt hi anguli c/d/ſectionis, igit ęq̄les

a/c/angulus ipſi b/d,ideſt ſemicirculi,ſed ęq̄les etiā ſunt ſectionis c/t d/anguli,ſi autem ab ęq̄lib⁹ & qualia demas relicta erūt ęq̄lia,ſublatis igitur ex a/c,& a/d/angulis ęq̄libus exiſtētibus c/t d/ęq̄libus exiſtētib⁹,quę remanent ęqualia euaſerūt,dico ſcʒ illū angulū e/t illum ʒ/g ſunt anguli iſopleuri,ęq̄lium ſcʒ laterum. Sic igiť geometra vbiq; vleʒ ꝓpōnem accipit alioquin nō vtereť ſyllō. Si enim diceret qđ ęqualis eſt a/c/angulus huic b/d/non dicēdo quod omnes circuli ſunt ęq̄les anguli, nō oſtēderet hoc ſyllō,ſed ambiguū vt cōcetium acciperet. Siľr etiaʒ ſi angulaʒ c/t illaʒ/a/diceret ęq̄les eē non addēdo,quod etiā omnes ſectionis anguli ſunt ęq̄les eēt petitio & non ſyllō. Et rurſus ſi diceret,q2 auferamus ab ipſis a/c/t b/d/angulis illum c/muge relictos eſſe ęquales,non fieret ſyllogiſmus ſine vniuerſali propoſitione.

¶ Et ꝙ vniuerſale quideʒ ex omnibus terminis vniuerſaliter monſtratur.

¶ Nūquā enim fit concluſio vniuerſalis non exiſtentib⁹ propoſitionibus vniuerſalibus.

¶ Qđ autem in parte & ſic & illo modo, q̄re ſi concluſio quidem vniuerſaľr ſit & terminos neceſſe vniuerſaľr eſſe,ſi vero termini vniuerſaľr/cōtingit ꝯcluſionē non eſſe vlter.

¶ Nam pōt cōcludi ꝯcluſio particularis etiaʒ nō exiſtentibus ꝓpōnibus vlibus quę ſunt cōcluſiones ꝑticolares in prima figura. Cōtingit et ꝓpōnes eē vles,& cōcluſio particularis quemadmodum in tertia figura.

¶ Sed manifeſtum ꝙ & in omni ſyllogiſmo aut vtraſq;/aut alteram ꝓpōnem ſimileʒ neceſſe fieri concluſioni. dico autem nō ſolum affirmatiuam/aut priuatiuam,ſed neceſſariā aut inexiſtentem/aut contingentem.

¶ Nam ſi fuerit affirmatiua concluſio neceſſe eſt ambas eē affirmatiuas,ſi negatiua altera erit negatiua,ſi neceſſaria vel contingens/vel de ineſſe ambas/vel alteram ꝓpoſitionum ſic eſſe neceſſe eſt.

¶ Conſiderare vero opʒ & alia prędicamēta.

¶ Ceu ſi opinabilis fuerit concluſio vera neceſſe eſt/vel ambas eē veras/vel vnaʒ eē ſimileʒ,ſi poterint/vel vna/vel ambę ſimiles eē cōſiderandū eſt. Item ſi falſa cōcluſio & in oībus talibus ſimiľr ſ̄cet:q; qđ variat ſolaʒ quo ad verum & manifeſtuʒ. Eqdem pōt cōcluſio vera ex falſis ꝓpōnibus cōcludi,ceu ſi dixero ꝙ hō eſt q̄litas,qualitas eſt ſuba,igiť hō ſuba,& eſt vera cōcluſio,quāq; ambę ꝓpoſitiones ſint falſę. Iteʒ de ipſo manifeſto ſi cōcluſio erit manifeſta,proſus neceſſe eſt ꝓpōnes eē manifeſtas,ceu manifeſtaʒ eſt ꝙ eclipſis deliquʒ eſt,ſi ĝ oporteret hoc ſyllō cōcludi dicā ſic/luna nō habēs ꝓprium lumen incidit in vmbrā terrę,ſed omnino incidēs in vmbraʒ terrę ſi nō habet ꝓpriuʒ lumē deficit,igiť luna deficit. Sunt autē in hoc ſyllō immanifeſtę his qui non callent aſtronomiā,tamē cōcluſio eſt plana. Naʒ ſenſu fidē habet. Veruʒ qdam dicūt ꝙ non oīno imanifeſta cōcluſio hʒ ꝓpōnes manifeſtas. Nam ſi oporteret oſtēdi imanifeſtum per imanifeſtum quomodo eſſet oſtēſum,ſed querendum eſt huius exemplum.

¶ Planum autem & ſimpľr,quādo erit & q̄n non erit ſyllogiſmus,& quando poſſibilis,& quando perfectus,& ꝙ ſi fuerit ſyllogiſmus neceſſarium eſt ſe habere terminos,ſm aliquem dictorum modorum.

¶ Planuʒ eſt qđ ſylli perfecti in pma figura ſunt,& imperfecti in ſecūda & tertia,q2 indigēt cōuerſione quos ſignificat per poſſibile. Nam potētia habēt perfectionē & nō actu. Si vero adponiť in qbuſdaʒ exēplaribus illud imperfectum & imꝑfectuʒ intelligemus ſiľr de his q ſunt in ſecūda & tertia figura,q2 etiaʒ ipſe illos vocauit imperfectos,poſſibiles autē dicimus ſyllōs qui egent extriſecus ꝓpōne ad perfectionē ipſius manifeſtandi. Vbi gr̄a. volens igiť oſtēdere qđ anim⁹ ſit imotalis,dico ſic ꝙ animus ſeipſo mobilis,qđ ſeipſo mobile eſt imortale,igiť animus imortalis,dico itaq; hunc ſyllm̄ eē poſſibilē,q2 extrinſecus deficit ꝓpoſitio ad perfectā oſtēſionē manifeſtandi. Verūtamē poteſtate vna eſt ꝓpoſitio deficiēs in ſyllō. Nam deficit hęc ꝙ eſt ſeipſo mobile eſt ſemper mobile,ſemꝑ mobile ex neceſſitate eſt imortale. Veruʒ potētia in ipſo per ſe mobile eſt ipm̄ ſemꝑ mobile. Naʒ omne ſeipſo mobile eſt ſemper mobile.

¶ Sed manifeſtum & ꝙ omnis demōſtratio erit per tres terminos & non plures,niſi per alios & alios eadem concluſio fiat.

¶ Propoſituʒ ꝑſpicuuʒ eſt,nā vult oſtēdere ꝙ oīs ſyllogiſmus per ſolos tres terminos & nō plures fit. Naʒ volumus cuʒ cōcludiť ſyllō aliquid in eē vel nō ineē oſtēdere. Habemus igiť hos duos terminos,ſed oſtēdimus hoꝝ habitudinem inter ſe per aliquē alium terminū habētem habitudineʒ ad hos ambos,& per ſeipm̄/vel concludētem/vel diſiungētem extremitates,quare tribus ſolis opus eſt terminis in ſyllō. Niſi (inqt) per alios & alios eadeʒ ꝯcluſio fiat.i.niſi differētibus argumentis voluerimus idē ꝓbare. Nā tum alio quodā medio vtimur,ceu Plato volens ꝓbare,ꝙ anima ſit imortalis, aliquādo qdem ꝓbat per hoc mediuʒ ſemꝑ mobile,vt in Phedro,aliquādo autē quia ipſa eſt eē animalis & dat eē corporibus vt in Phedone,aliquādo autem q2 nō corrūpiť a ꝓpria malitia vt in Critone. Naʒ ſi omne ꝙ corrūpiť a ꝓpria malitia proprioq; detrimēto corrūpitur, & aīa a propria malitia non corrūpitur,igiť animus nō corrumpitur ſecūda figura. Rurſus ꝙ hō ſit ſuba ꝓbamus aliquādo per mediū aīal,aliquādo per mediū alatum, oīs homo animal,omne aīal ſuba,igiť omnis hō ſubſtantia & de altero ſimiľr. Sed quādo hoc ꝓbamus vnā qdem cōcludimus cōcluſionē,veruntamē nō vno ſyllō. Nā differentia medii accepimus,& ob id differentes ꝓpoſitiones. Nam neq; idē eſt dictu ꝙ hō ſit animatus cum ſi ꝙ homo ſit aīal. Simiľr in aliqs quare ſunt plures ſylli. Similr autem inqt. & ſi nō eodē medio termino vtemur nō eādem habitudinem habēte ad extrema idē rurſus concludemus,iʒ per alios & alios,& rurſus ꝓpter ſi nō vnus ſyllō,ſed plures erunt,quia differēs eſt medii habitudo. Nam hoc eſt id qđ hʒ ꝑncipatum in ſyllogiſmis, ceu q̄n oſtēdimus particularē negatiuā per pmā & ſcdam & tertiam figurā. Etenim hic vna eſt ꝯcluſio,ſed plures ſylli,& ſi ſyllō per ſyllōs ꝓbaretur,nihilominus plures erunt ſylli,q2 etiaʒ plures ſunt hic ꝯcluſiones. Nam ſemꝑ concluſuʒ in pma figura ꝓpōnē illius ſequētis facimus propoſitionem & ꝑmiſſam,ceu quādo voluerimus oſtēdere ꝙ iuſtū eſt bonū per mediū pulchrū ſic,iuſtum eſt pulchrū,pulchrū bonoʒ,igiť iuſtuʒ bonū. Hunc igiť ſyllm̄ probemus p ꝓſyllōs. Nam vnde cōſtat qđ pulchrū bonum,dicimus porro iterū ſic iuſtū pulchrū,pulchruʒ deſiderabile,nam pulchrū ad ſeipm̄ alia cōuertit & rapit & ſeipm̄ amare efficit,vnde etiam nomē hʒ tāq; vocās oīa ad ſeipſa,& appellatur pulchrū bonū. Itē vnde pʒ qđ de-

Hoc vł in greca vocabula / vñ calon pulchrū & callo voco hoc noſcunt grece penit.

ſiderabile, bonū ſit, q̄a deſiderabile ⁊ expetēdū eſt cōfe rēs. Nā nullus cupit id qđ nocet, igitur appetibile eſt bonū. Itē vnde liquet q̄ iuſtū eſt bonū, q̄a iuſtū eſt expetendū ⁊ expetēdū cōferēs quippe cum nullus deſideret ea quę lędūt, igiť iuſtū eſt cōferēs, ſi iuſtū cōfert, ⁊ conferēs eſt bonū, igiť iuſtū bonum, quare ſi etiā per pſyllogiſmos cōcludemus plures erūt ſylli. At ſi nō ꝑ pſyllogiſmos cōcludimus, ſed ipſas cōcluſiones copulātes, faciemus vnū ſyllm̄, ceu iuſtū eſt laudabile, ⁊ laudabile pulchrū, pulchrū expetendū, expetēdū cōferēs, cōferens bonū, igiť iuſtū eſt bonū. Hic inquit ſyll̄s per plures terminos cōcludiť, tamē eſt cōpoſitus ⁊ nō ſimplex. Sed de ſimplicibus eſt ſermo q̄ neceſſe eſt vt ꝑ tres terminos ſolos concludatur, ceu hic proximi termini qui principatum obtinent tres ſunt cōcludentes probātes q̄ propoſitum, iuſtum, conferens, bonum.

¶ Vt e/per a/b, ⁊ per c/d.

¶ Hoc eſt exēplum ɔcluſionis cōcluſę per aliud ⁊ aliud mediū, vt hoiem eē ſubſtam, per aial, per aiatū, ⁊ animam imortalem, ꝑ ſemꝑ mobile ſeipſo mobile. Accipit autē e/concluſionem, ⁊ a/⁊ b/duas ꝓpoſitiōes, ⁊ rurſus alias duas c/⁊ d.

¶ Aut per a/b/⁊ a/c/⁊ per b/c, plura nāq̄ media eorūdem eſſe/nihil prohibet, his autē exiſtentibus/non vnus, ſed plures ſunt ſylli.

¶ Hoc exēplum eſt oſtēdi eādem cōcluſionem in diuerſis figuris, q̄a vt diximus eadē ꝑticularis negatiua oſtēditur in tribus figuris, vt albū non omni hoi in ipſa prima figura ſic albū nulli ęthiopi, ęthiops alicui hoi, cōcluditur albū non omni hoi, ⁊ in ipſa ſecunda figura albū nulli ęthiopi, hō alicui ęthiopi, ⁊ albū non oi homini. Nam maior in p̄ma figura cōuerſa facit, ſm̄ dico. ſ. negatiua. Nam q̄a album nulli ęthiopi, ⁊ ęthiops nulli, fit igitur ſc̄da figura, ſi autē minorē primę cōuerterimus, dico ſ. affirmatiuā fit tertia figura. Nā ſi ęthiops alicui homini, ⁊ hō alicui ęthiopi, vide igiť quomō per mutationem elemētoꝝ hoc ſignificauit. Nam a/b/primā figurā ſignat, ē autē a/minor ꝓpoſitio affirmatiua, ⁊ b/maior negatiua, q̄a igitur in ſc̄da ſeruamus figurā, cōuertimus autem maiorē, ob id ſc̄dam per a/c/indicauit ſeruās a/⁊ mutans b. Rurſus q̄a in tertia ſeruamus maiorē, ⁊ conuertimus minorē, ob id etiā ipſe ſeruauit ipm̄ b. Verū mutauit ipſum a/in c. Nā b/c/tertiam indicant figuram.

¶ Aut rurſus quando vtrūq̄ eorum/quę a/b/per ſyllogiſmum fuerit acceptum, vt a/per d/e, ⁊ rurſum b/per f/g.

¶ Ideſt quādo duę ꝓpōnes cōprehēſę indigēt pſyllogiſmis, nam demōſtrauimus qđ iuſtū eſt pulchrum, q̄a iuſtū eſt laudabile, ⁊ laudabile pulchrū, ⁊ q̄ pulchrū bonū per quę demonſtrauimus itaq̄ per hęc d/e/⁊ f/g/propoſitiones proſyllogiſmorum ſignificat.

¶ Aut hoc inductione/illud ſyllogiſmo, verū ⁊ ſic plures ſyllogiſmi.

¶ Sępe inq̄t altera ꝓpōnū opus eſt ad ꝓbationē ⁊ altera ad deductionem, ceu volumus oſtēdere q̄ medicina eſt vtilis vitę, ⁊ ſic dicimus medicina eſt ars, ois ars vtilis vitę, igiť medicina vtilis vitę, aliā harū ꝓpōnum per ſyllogiſmū ꝓbamus q̄ medicina ſit ars. Eadem medicina ⁊ methodus faciens viā omnis methodus faciēs viā eſt ars, igitur medicina eſt ars. Sed illā per rōnē dicentem ois ars vtilis vitę, dūtaxat ꝑ inductionē ꝓbamꝰ oſtēdentes qđ oēs particulares artes ſunt vtiles vitę.

¶ Plures nāq̄ ɔcl'ones ſunt, vt a/⁊ b/⁊ c.

¶ Nam quādo planū fit q̄ per pſyllogiſmū hāc ꝓpōnē a/ꝓbamus cōcluſionē facimus a, ſimiľr etiā de b/ꝓpoſitione, ſed ex his cōcluſionibus a/⁊ b/ꝓpōnibus facile concludimus c. Sciēdum aūt q̄ pro e/hic c/accepit, nam ſupra dixit e/concluſionem eſſe ipſius b.

¶ Si igitur non plures/ſed vnus, ſic accidit ꝑ plura eandem fieri concluſionem, vt ſ̄o c/ꝑ ea, quę ſunt a/b/impoſſibile.

¶ Quod vult dicere/hoc eſt q̄ ſi ꝑ plures terminos oſtēdens ſyll̄s diceret vnus ⁊ nō per pſyllogiſmos, ſic diceretur vnus, vt compoſitus non tamen vt ſimplex. Rurſus ipſum c/accepit pro e.

¶ Sit enim e/concluſum ex a/c/d.

¶ Propoſitū erat oſtendere q̄ per duas ſolas ꝓpoſitiones principaliſſimas ⁊ ꝓprias cōcluſiones fit ſyll̄s ⁊ nō per plures. Oſtēdit igitur per hęc, nā ſi accidit (inq̄t) ſupponatur per a/b/c/factus ſyll̄s. i. per q̄tuor ꝓpōnes, nam vnūquodq̄ elementū velut ꝓpōnem accipit, ⁊ concluſerunt ipſę ꝓpōnes ipm̄ e, q̄a igitur (inq̄t) oſtēſum eſt q̄ ꝓpoſitiones efficiētes ſyllm̄ habēt aliquas habitudīes inter ſe, diuidens in duas has q̄tuor ꝓpōnes, de vnaquaq̄ ſectione interrogarē. Nam a/b/ꝓpōnes/vel habēt habitudinē adinuicē/vel nō habēt, ⁊ ſi nō habēt, fruſtra erūt aſſumptę. Nam opꝫ ſylli ꝓpōnes habere habitudinē inter ſe, quare quę nō habēt habitudinē nō efficiunt ſyllogiſmū, ſi autē habēt habitudinē inter ſe, vel e/ꝓpoſitum nobis a p̄ncipio concludunt, vel alterā ꝓpōnum c/d, vel aliud q̄d p̄ter has. Rurſus c/d/ꝓpōnes/vel habēt īter ſe habitudinē/vel nō habēt, ⁊ hę nō habēt quādoq̄de nihil cōcludentes fruſtra erūt aſſumptę. Si autē habēt, vel tales cōcludūt e/vel alterā ꝓpōnum a/b, vel q̄ppiā aliud pręter has. Hic ergo ſic ſe habētibus ſi a/b/ꝓpōnes concludūt e/habemus q̄ſitum, qđ ſolum ex duabus ꝓpōnibus fit ſyllogiſmus, ⁊ c/d, ſi ipſe etiā cōcludūt e/vna erit ⁊ eadē cōcluſio ꝑ plures ſyll̄os cōcluſum, q̄re rurſus plures erūt ſylli, ſi autē c/d/cōcludūt alterū a/b/ꝓpōnum ꝑ pſyllogiſmos erit oſtēſum ipm̄ e. Nam pſyll̄o hę c/d/ꝓpoſitiones cōcludunt vnā ꝓpōnum a/b/ex q̄bus tn̄ concludebatur. Si ſ̄o aliq̄d aliud concludunt c/d/ꝓpoſitiones nō ſolum plures ſylli fiūt, ſed etiā incōicantes inter ſe. Nam alius eſt ſyll̄s qui per a/b/cōcludit e, ⁊ alius qui concludit per c/d, aliud q̄d, verbi grā ȝ. Sic igiť ſi ſuppoſuerimus a/b/cōcludere ipm̄ e, ⁊ c/d/vel ipſuꝫ e/vel alterām ipſarū a/b, vel q̄ppiaꝫ aliud p̄ter has. Similiť etiaꝫ ſi ſuppoſuerimus a/b/cōcludere, vel alteram c/d, vel aliq̄d alterū p̄ter has impoſſibilis eē oſtēditur rō. Nāꝫ ſi aliud quid p̄ter hos cōcluderet a/b/c/d/⁊ ipſe aliud p̄ter poſita etiā plures ſylli ſunt ⁊ nō ꝓpoſiti, eadem ꝓpoſitū erat e. Si autē ipſarū a/b/alterū per pſyll̄os aliud q̄d rurſus ⁊ nō ꝓpoſitum oſtēdemus. Nam pſyllogiſmus eſt a/b/cōcludentis c/d, aliud q̄d a/ꝓpoſitis. Si autē a/b/aliq̄d ipſorum c/d/cōcluderēt, ⁊ c/d, rurſus ſi e/per pſyll̄os concludimus habemus q̄ſitum q̄ ꝓprię ⁊ principales ꝓpōnes concludētes e/ſunt duę c/d, ſi ſ̄o alterā a/b/vel aliud q̄d p̄ter hęc, ſimiliter etiā plures ſyllogiſmi fiūt ⁊ non ꝓpoſiti, quare vbiq̄ oſtēſum eſt q̄ neceſſe eſt ꝑ duas ſolas ꝓpoſitiones p̄ncipaliſſimas oēs ſyllogiſmos fieri.

¶ Ergo neceſſe eſt ipſoꝝ aliq̄d aliud ad aliud acceptum eſſe, hoc vt totū/illud vt pars, hoc enīꝫ prius oſtēſuꝫ eſt, q̄ ſi fuerit ſyllogiſmus neceſſe eſt terminorūꝫ aliquos ita ſe habere,

ſic ſe igitur habeat a/ad b,eſt itaq; aliq̄ ex ip/ſis concluſio/aut ergo c,aut corū/que c/d/alterum,aut aliud quippiam p̄ter hec.

℄ Pro hoc aliam ꝓpōnē cōtinere,⁊ alterā cōtineri.Cōtinet autē maior,⁊ minor cōtinetur.Nā ſi dixero ꝙ ſubſtātia omni aīali,aīal omni homini,patet qḋ cōtinentior ⁊ vniuerſalior maior eſt que dicit ſubſtantia omni aīali. Nam habet maiorem terminum ſubſtātiam qui conti/net animal ⁊ hominem.

℄ Et ſi c/qdē ex a/b/tm̄ ſyllogiſmus vtiq; eſ/ſet,c/d/v̄o ſiquidē ſic ſe habēt,vt ſit hoc vt totum/illud vt pars/erit aliqd ⁊ ex illis,⁊ aut c,aut corū que a/b/alterū,vel aliud qppiā p̄/ter hec,⁊ ſi c/qdem/aut eoꝝ que a/b/alterū, vel plures erunt ſyllogiſmi,aut vt continge/bat/idem per plures terminos concludi acci/dit,ſi v̄o aliud preter hec/plures erunt ⁊ in/coniuncti ſyllogiſmi ad ſeinuicem,

℄ Plures igitur ſiūt ſylli ſi ipſarū a/b/alterū cōcludant, q̄ etiā ꝯcluſiones ſunt diuerſe.Sed illud qḋ dicit,aut vt cōtingebat idem per plures terminos cōcludi accidit,ſi c/cōcludūt.Hoc autē ſignificat ꝓpōnes cōcludētes idē per diuerſa media,⁊ eas que per plura media,⁊ plures ſi/guras,ſilr eandē cōcluſionē ꝯcludūt.Qḋ v̄o etiā in his plures ſyllogiſmi ſint iam diximus.

℄ Oꝫ ſi non ita ſe habeat c/ad d/vt faciat ſyllo/giſmum/fruſtra erunt accepta.

℄ Sunt notanda verba.Nam ſuppōnes per ꝓpōnes c/d/ oēs alias ſuppōnes.Vel.n.habent habitudinē(ingt)in/ter ſe,vel non habēt.Et ſiqdem hn̄t/vel c/cōcludunt/vel alterum a/b/vel aliqd aliud p̄ter hec.Hec igitur oīa ſup/poſuit.Nūc autē ſupponit,qḋ ſi non hn̄t habitudinem, neq; aliqd cōcludūt.Sed hoc notaui,q̄ inferius etiā re/liquas ſuppōnes de ipſo a/b/exercēs.Nam ſolū exercēs a/b/ipm c/ꝓfecto ſuppoſuit/inducit nō fieri ex ipſis c/d/ nullam cōcluſionē,decens erat dicere ex his a/b.Nā hic iam ſuppoſuit c/d/nihil cōcludens,ꝑꝫ igit̄ ꝙ ſupius ſcri/bitur q̄dam error.Nā omnes libri ſic ſe habent.

℄ Niſi abductionis/aut occultationis,aut ali/cuius alius talium gratia.Sin autē ex/a/b/nō c,ſed aliud quid ſit cōcluſio,ex c/d/v̄o aut ho/rum alterū,aut aliud quiddā p̄ter hec,⁊ plu/res ſiunt ſylli/⁊ nō ipſius ſuppoſiti,ſuppoſi/tum naq; fuerat ſyllm̄ eſſe ipſius c.

℄ Si ingt a/b/hn̄tibus habitudinē inter ſe,⁊ ob id cōclu/dunt aliquā cōcluſionē c/d/ꝓpōnes ſine habitudie fue/rint fruſtra erunt accepte,niſi ingt abductionis occulta/tioniſq; cauſa ſint accepte,abductionis tamē pro indu/ctione per ſingula poſuit,ceu etiā ſuperius accipientes, qḋ oīs ars ē vite vtilis ⁊ gratia labilis ſue,atq; in aliqs ſi/milr.Illud v̄o occultationis tale eſt quādo voluerim⁹ ſo/phiſtas cōcludere aliqd ſyllo.v.g.ꝙ voluptas eſt bonū offerimus ipſis,nōne videtur vobis voluptas eſſe appe/tēda,deinde ipſam accipiētes ꝓpōnem ſi ſtatim alterā induxerimus dicentes,cur nō expetendū eſt bonū con/ſentiēdo cōcluſioni,nō cōcedet ꝓpōnem,vel etiā q̄ con/ceſſa fuerūt deponit,quocirca ne ipm lateamus accipi/entes priorē ꝓpōnem,qḋ voluptas expetēda eſt,parum inſiſtimus ſermoni de ipo expetēdo,quid ſit ⁊ quot mo/dis dicatur ⁊ alia infinita eiuſmodi volētes occultare il/lationē ſylli,deinde expellētes dimittēteſq; p̄mā ꝓpoſi/tionē,poſt plura etiā alterā interrogemus.Si ois appe/titus boni ſit appetitus,⁊ accipientes hoc copulemus ꝓ/poſitiones ⁊ cōcluſionē oſtendimus.Hoc igit̄ eſt quod ingt,vel occultationis.i.occultare volētes illationē ſyl/logiſmi extrinſecus q̄buſdā ſepe vtimur.Itē illud aut alicuius alterius taliū gratia.i.lōgitudinis ꝓrogatiōiſq; rationū verboꝝ ⁊ repletionis,aut alicuius g̃re ne ſit arri/da ratio,⁊ maxime quādo ad demōſtrādū reſpicit,ceu quando dicētes iuſtū pulchrum,⁊ pulchrū bonū parū extendimus ſermonem de pulchro.

℄ Oꝫ ſi ex c/d/nulla efficit̄ cōcluſio,fruſtra ac/cepta ea fuiſſe accidit,ac ſyllm̄ non eſſe eius, qḋ a principio,quare planum ꝙ omnis de/monſtratio ⁊ omnis ſyllogiſmus erit ſolū ꝑ tres terminos.Quū aūt hoc planū ſit,mani/feſtū ꝙ ⁊ ex duab⁹ ꝓpōnib⁹ ⁊ non pluribus, tres naq; termini due ſunt propoſitiones.

℄ Horū verboꝝ cauſa notaui ſuperius,Nam patet qḋ de a/b/eſt ſermo.Nā ſuppōnēs ſuperius a/b/conclude/re ipm c,quedā paulo ante dicendo.Si autē ex a/b/non c/ſed alia ſit cōcluſio,cōſequens erat inducere.Si autem non ſit ex a/b/aliqua concluſio.Verum contextus habē c/d,quare patet ꝙ error eſt.

℄ Niſi aſſumat̄,quēadmodū ex principio di/ctū eſt ad ſyllogiſmorum perfectionem.

℄ Ideſt niſi per inductionem/vel per proſyllogiſmi pro/poſitiones probabimus.

℄ Planum itaq; ꝙ in qua ratione ſyllogiſti/ca/non ſunt pares ꝓpoſitiones,per quas con/cluſio propria ſit(quaſdam naq; ex ſuperio/ribus concluſionibus,neceſſe eſt ꝓpoſitiōes eſſe)hec ratio,aut nō eſt ratiocinata,aut plu/ra neceſſarijs interrogauit ad poſitionem.

℄ Si oſtē ſum eſt ꝙ que maxime cōtinēt ſylli ꝓpoſitiōes due ſunt.Nā proſyllogiſmoꝝ.ſ.vꝫ.cōcluſiones ꝓpōnes ꝓpoſiti ſyllogiſmi ſiūt.Neceſſe igitur vt in quo ſyllogiſ/mo plures ſunt q̄ⷨ due ꝓpōnes hunc vel prorſus nō eſſe ſyllm̄,ceu ſi diceres equus aīal,canis quadrupes,homo bipes,vel plures q̄ⷨ neceſſaria ⁊ eos que maxime conti/nent ꝓpōnes rōcinando petijt a ſecus diſputāte,ceu vo/lens oſtēdere ꝙ hō ſub a dicas ꝙ homo eſt riſibile,⁊ ri/ſibile animal,⁊ aīal ſubſtātia,homo igit̄ ſubſtātia.Nam patet additio ipſius riſibilis eſt ſuꝑflua,nā ſufficiebat di/cere animal oſtendendo ꝙ ſit ſubſtantia per ſe.

℄ Si itaq; ſyllogiſmi ſm̄ ꝓprias accipiant̄ ꝓ/poſitiones,omnis erit ſyllis/ex ꝓpōnibus q̄/dē paribus,ex terminis autē imparib⁹,vno naq; plures termini q̄ⷨ propoſitiones.

℄ Propōnū per hec oſtēdere quouis mō ſe habeant ad inuicē numero termini ⁊ ꝓpōnes ⁊ cōcluſiones,inquit igitur ꝙ ſi ꝓprias acceperimus ſylli propoſitiones,certe ꝓpoſitiones erunt pares,⁊ termini impares,ideſt due ꝓ/poſitiones ⁊ tres termini.

℄ Concluſiones v̄o dimidiū ꝓpoſitionū.

℄ Ideſt vna eſt harū ꝯcluſio.Nam duabus exiſtib⁹ ꝓpo/ſitionibus,dimidiū hoꝝ eſt vnū ꝓfecto,qḋ ſi per ꝓſyl/logiſmos probauerimus cōpoſitus erit ſylls.i.ſi conclu/ſiones proſylloꝝ copulātes ſic adducemus rationem, ceu iuſtū ordinis eſt cauſa ⁊ ordinis cauſa pulchrū,pul/

chrum expetēdum, expetēdū bonū, iuſtū igit̄ bonū. Si milr̄ ingt, termini plures vno ſunt q̄ ꝓpōnes, ⁊ pluribꝰ minime, eędem termini impares, ꝓpōnes pares ſunt, ⁊ vniuerſalr̄ oppoſito mō ſe hñt. Naꝫ terminis exiſtētibus īparibus ꝓpōnes pares ſunt ⁊ viciſſim. Cōcluſiones autē ingt, in his eūdē ordinē nōn hñt. Nō eniꝫ dimidiū ꝓpōnum ſed multo plures q̄ termini ⁊ ꝓpōnes. Nā ex ꝑncipio ingt, cōcluſionibus ſuppoſitis vno minus ꝓponit̄ ꝯcluſio q̄ termini. Qđ aūt dicit, hoc eſt, ſi fuerint tres termini a/b/c, in facientibus cōcluſionē ipſius a/ante c/ſi adderet̄ alter terminus, ceu d, cū ꝑexiſtētibus terminis, fuerāt aūtē tres a/b/c/ vno minus diuerſę addunt̄ cōcluſiōes, i. duę vt oēs tres ſint ꝯnes, ſꝫ erat ex ꝑncipio a/ ante c/ſit nūc ⁊ ipſius b/ad d, ⁊ ipſius a/ad d/eadēꝫ ſiliter in omnibus ſemper proſyllogiſmis fit.

Sed quū per ꝓſyllogiſmos ꝯcludūtur, aut per plura media non cōtinua, vt a/b, per c/d, multitudo quidem terminorum, conſimiliter vno ſuperabit propoſitiones.

Planuꝫ eſt q̄ aliquādo hoc fit per ꝓſyllogiſmū, qñ ꝓpoſitiones ꝓbantes ipſo deductione ſyllogiſtica ꝑ ſe vtemur, ceu vnde liquet q̄ iuſtū pulchrū, dicimus ſic, iuſtū eſt ordinis cauſa, ⁊ ordinis cauſa pulchrū, igit̄ iuſtuꝫ eſt pulchruꝫ, per plures autē terminos quādo ſyllm̄ cōpoſituꝫ faciemus ordinātes aliqua intermedia inter iuſtuꝫ ⁊ pulchrū, vt ordinis cauſa, ⁊ rurſus inter bonū ⁊ pulchrū expetēdum, deinde oēs ꝓpōnes cōiungimus, vt iā diximus. Sed illud (nō cōtinua) i. quādo accepti termini extrinſecus nō fuerint cōiuncti inter ſe, ceu ſi aſſumpti fuerint ad ꝓbationē huius qđ iuſtuꝫ bonū, duo termini, ſcꝫ ordinis cauſa ⁊ expetēdum. Sed hi non deincepē inter ſe poſiti fuerint, ſꝫ lōge a medio termino, dico ſꝫ a pulchro, niſi quęcūqꝫ in his qui extra accidūt termini nō ſm̄ cōtinuationē poſiti ſequūtur, hęc etiā in his qui ponuntur ſm̄ cōtinuationeꝫ inuariabilr̄ ſequant̄, ſed velut ſi ambiguuꝫ magis poſuit Ariſto. ponūtur etiā termini tales eoꝝ qui extra incidūt vt quādo qđ pulchruꝫ bonū ꝑ media/ꝑꝫ c/d/ conſiderandū ⁊ cōferens ꝓbabimus. Nam hos deincepē ⁊ conſequenter ordinamus pulchrū expetendū, ⁊ expetendū conferens, ⁊ conferens bonum.

Aut eni extrinſecus/aut ad mediū ponet̄ intercidēs terminus, vtroqꝫ aūt mō accidit interualla vno minora eſſe terminis.

Si habuerimus tres terminos poſitos hos a/b/c/ indigerimuſqꝫ alio quodā termino neceſſe eſt omnino hūc extrinſecus ab his ponere, vel āte a/dico vel poſt c/vel inter, vel ipſius a/b/vel ipſius b/c.

Propoſitiones ꝟo ęquales ſunt interuallis, non tamen pares ſemper erunt; illi autē impares, ſed viciſſim, quando propoſitiones pares/impares termini, quuꝫ ꝟo pares termini/propoſitiones impares.

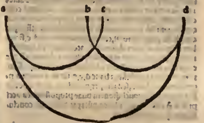
Scimus q̄ ſm̄ aliā intelligentiā ꝓpō eſt ꝓpoſitio, ⁊ ſm̄ aliam appellatur interuallum, vt diximus, quia igit̄ idē ſunt ſubiecto merito ſunt ęquali numero.

Simul eniꝫ cū termino vna addit̄ ꝓpō, vndecunqꝫ addat̄ terminus, q̄re qñ illi pares/iſti impares erāt neceſſe eſt ꝑmutari, quū eadem fiat appoſitio. Concluſiones ꝟo nonēt eandem habebunt ordinem, neqꝫ ad terminos, neqꝫ ad propoſitiones, quum eni vnus terminus additur, concluſiones addent̄ vno pauciores ꝑexiſtentibus terminis.

Probatio huius q̄ neceſſe eſt terminos viciſſim ſe habere cū ꝓpōnibus ſm̄ numerū parem ⁊ imparē. Naꝫ ſi ꝓpoſitis terminis, ingt, alter terminus adderet̄ ex neceſſitate ſtatiꝫ ⁊ altera adderet̄ ꝓpō, neceſſe oīno eadeꝫ additione, vt termini ſiāt ⁊ ꝓpōnes, ⁊ ita viciſſim alternā ſiūt iuxta numerū pareꝫ ⁊ impareꝫ. Naꝫ ſi ſunt tres termini, duę ſunt ꝓpōnes, quare ꝓpōnes pares, ⁊ termini ipares, qđ ſi adderetur alter etiā altera propoſitio adderet̄, q̄re facti ſunt viciſſim, propoſitionibus impares. Nam tres, illę duę, ſi quatuor, illę ꝟo tres.

Ad ſolū nāqꝫ vltimū nō facit ꝯcluſioneꝫ, ſꝫ ad alios oēs, veluti ſi a/b/c, adijciat̄ ipſi d/ſtatim ⁊ concluſiones duę adijciūtur, ⁊ quę ad a/⁊ quę ad b, conſimilr̄ aūt ⁊ in alijs.

Supponēs extrinſecus additū terminum hoc dicit, qđ vno termino addito, neceſſe eſt vno minores extātibꝰ terminis addere cōcluſiones hic patet. Naꝫ ſiue ſola extremitate poſtq̄ ponit̄ q̄ proponit̄, ſiue in ꝑncipio ſiue in fine cum alijs oibus facit cōcluſiōes. Nā ſuppoſiti ſint quatuor a/b/c/d, deinde addat̄ e, ꝑꝫ igit̄ q̄ pōt cōcludi ꝑ ipm̄ oēs alios ſine extremo, dico ſcꝫ ſine ipſo d.

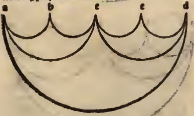
Veruꝫ ⁊ ſi ad mediū itercidat/eodē mō, ad vnū nāqꝫ ſolum/non faciet ſyllogiſmum.

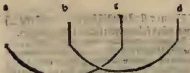
Supponēdo extrinſecus terminum, nūc ingt, qđ ⁊ ſi in mediū adderetur idem rurſus accidet. i. cōcluſiones erūt numero minores pauciores ſue ꝓpoſitis terminis. Nam ſi e/intermediū aliorꝫ adderetur, ceu inter b/c, rurſus erūt tres addite cōcluſiones, ſcꝫ ipſius a/ad e, ⁊ b/ad e/⁊ e/ad d, ſed horū nihil erat a ꝑncipio, ſed ipſius a/ad c/⁊ ipſius b/ad d, ⁊ ipſius c/ad e. Veruꝫ qꝫ Ariſto. ingt, q̄ ad vnū

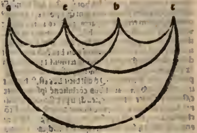
solum nõ facit syllm̄, necesse est vt hoc abyciamus ũdiq̃ rõne exercitata in duabus ppõnibus. Nã duab⁹ existẽbus ppõnib⁹ si ad mediũ inciderit terminus fit causa vt alterũ intervallorũ efficiat cõclusionez, ceu b/c. Nam medius ipsius a/b positus est e. Fecit igit̃ ipsius a/ad b/cõclusionẽ, si aũt ad vnũ solũ intervallũ nõ facit ꝯnẽ, ad alterũ efficiet, patet ꝙ si nõ acceperimus, velut in duab⁹, sed in plurib⁹ ꝙ erit falsa rõ. Ponant̃ rursus ppositiões tres q̃tuor terminoꝝ a/b/c/d, ꝛ incidat ipꝫ e/inter b/c, pꝫ igit̃ ꝙ vno intervallo causa fit incidẽs faciendi ꝯnẽ b/c, sed ad reliq̃ intervalla nõ efficiet, dico scꝫ a/b, ꝛ c/d, similr aũt adhuc plurib⁹ nõ faciet si fuerint plura intervalla.

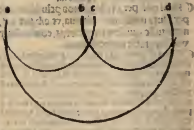
Quare multo plures conclusiones erũt ꝛ terminis ꝛ propositionibus.

Nam si supponerentur ex principio quatuor termini, patet ꝙ propositiones tres sunt, ꝛ cõclusiones tres ipsi⁹ a/ad c, ꝛ ipsius b/ad d, ꝛ ipsius a, rursus ad d, si adderetur alter terminus, ceu e/addentur aliç tres conclusiones ipsius a/ad e/b/ad c/ꝛ e/ad d, vt fiant omnes conclusiones sex. Sunt autẽ omnes termini sex, ꝛ propositiones tres. igitur plures conclusiones q̃ termini ꝛ propositiones, ꝛ quanto plures terminos adiecerimus/tanto augemus conclusiones, sexto igitur addito termino fiunt decem conclusiones, quare plures sunt conclusiones q̃ termini ꝛ propositiones simul. Nam termini septem, propositiones sex, vt fiant omnes tredecim, conclusiones autẽ 16. ꝛ sic semper addito termino augetur numerus conclusionum, aliquando autem velut propositionibus acceptis, nam ad probationem b/conclusionis assumpta conclusio propositio fit, ceu concludentes a/ad c, si voluimus, rursus a/per d/concludi accipimus propositionem a/c, quç erat ante conclusio, ꝛ hanc c/d, rursus si per e/a/voluerimus concludere accipiemus a/d/propositionem quç erat conclusio, ꝛ hanc d/e, ꝛ sic in omnibus ppositionibus factis, sed semper dimidium, nam oportet s̃m vnamquãq; conclusionem duas propositiones accipi, sed Aristo. vt dixi plures, dũtaxat dixit esse conclusiones q̃ propositiones.

Quoniaꝫ autem habemus de q̃bus syllm̄, ꝛ quale in vnaquaq; figura.

Videlicet de ꝓblematibus ꝛ quale in vnaquaq; figura, idest conclusio, ꝙ in prima omnia, ꝛ vniuersaliter ꝛ particulare affirmatiuum ꝛ negatiuum.

Et quot modis monstratur.

Quia vle affirmatiuũ ꝛ in sola prima figura, ꝛ in vno mõ, ꝛ vle negatiuũ in p̃ma ꝛ in scđa, ꝛ in prima semel, in secunda bis, ꝛ in tertia figura particularis negatiua, ꝛ in oĩb⁹ figuris. Vꝫ in p̊ semel, in 2ª bis, in 3ª ter.

Manifestum nobis est ꝛ quale problema difficile, ꝛ quale bene argumentabile, qđ eñi in pluribus figuris, ꝛ per plures casus concluditur/facilius, quod autem in paucioꝛib⁹ ꝛ p pauciores difficilius argumentabile, vle itaq; affirmatiuum per solam primaꝫ monstratur figuram, ꝛ per hanc vno tm̄ mõ, priuatiuum autem, ꝛ per primam, ꝛ per mediã, ac per primam quidem vno soluꝫ modo per mediaꝫ ꝟo duplr̄, sed affirmatiuum in parte per primã ꝛ per vltimã, vno tm̄ modo p primã, trifariã autẽ per vltimã. Priuatiuũ ꝟo s̃m partem/in omnibus figuris monstrat̃, p̃terq; ꝙ in prima quidem semel, in media ꝟo atq; vltima, in illa bifariã, in hac triplr̄. Planũ itaq; ꝙ vle p̃dicatiuum, cõstruere quideꝫ difficillimũ, destruere ꝟo facilius, oino aũt tollere vlia facilius, q̃ ea q̃ sunt in parte.

Intentio per hçc est ostẽdere q̃le ꝓblema possit citius probari, ꝛ quale nõ, ꝛ quale facilius ad confutãdũ, ꝛ q̃le non

non.inquit igitur ꝙ oſtenſa in pluribus figuris, ⁊ per plures modos hęc probare promptum eſt ⁊ facile, ſed hęc ſunt particularia, quia inquit, particularia probare volentes, ⁊ per ipſaſmet, ⁊ per vniuerſales probamus, ſed reprobamus ⁊ confutamus per ſolas vniuerſales, nam ſi oſtendero ꝙ alicui, ⁊ rurſus ꝙ omni particulare affirmatiuum probando, quuꝫ reprobabo per ſolam vniuerſalem negatiuam, ⁊ vniuerſalis affirmatiua ſolum per ſeipſam comprobatur ⁊ reprobatur per vniuerſalem negatiuum, ⁊ per particularem, nam ſi oſtendero ꝙ nulli vel non omni auferam ꝙ omni. Rurſus vniuerſale negatiuum probatur ſolum per ſeipſum, ſꝫ reprobatur per vniuerſale affirmatiuum, ⁊ per particulare, nam ſi oſtendero ꝙ vel omni/ vel alicui, auferam nulli, ⁊ particulare negatiuum reprobatur per ſolum vniuerſale affirmatiuum, probatur autem in omnibus figuris, ⁊ per plures modos, quare vniuerſale affirmatiuum quo ad probationem difficile eſt, nam per vnuꝫ modum ⁊ figuram vnam probatur, ſed quoad confutationem facile, quia vniuerſali negatiua ⁊ particulari tollitur, quorum vniuerſale in duabus figuris probatur ⁊ oſtenditur, ſemel in prima/bis in ſecunda, ⁊ particulare negatiuum in omnibus figuris, ⁊ in prima ſemel, in ſecūda bis, in tertia ter. Similiter vniuerſale negatiuū magis facile eſt ad probandum, ⁊ minus ad reprobandum per eaſdem cauſas, particulare affirmatiuum tertium ordinem habet, ⁊ quartum particulare negatiuū.

¶ Nāqꝫ ⁊ ſi nulli, ⁊ ſi alicui non ineſt/ſublatum eſt, horum autem alicui quidem non/in omnibus monſtratur figuris/ nulli vero in duabus.

¶ Patet quod vniuerſale affirmatiuum, nam hoc eſt ꝙ ꝑ ambas negatiuas tollitur per vlem ⁊ particularē.

¶ Sed eodem pacto ⁊ in priuatiuis.

¶ Eodem modo vniuerſale quoad probationem difficilius particulari, ſed ad cōfutationem facilius.

¶ Nāqꝫ ⁊ ſi omni ⁊ ſi alicui/ ſublatum eſt/ quod a principio, hoc autem erat in duabus figuris, in his vero/quę ſunt in parte/vno tantūmodo, aut omni, aut nulli oſtendenteꝫ ineſſe, ſed conſtruenti faciliora/quę in parte, nāqꝫ ⁊ in pluribus figuris/ ⁊ per plures caſus.

¶ Idcit vniuerſale negatiuum, nam hoc per ambas affirmatiuas tollitur per vniuerſalem ⁊ particularem, ⁊ ħ volens ſignificare, dico ſcilicet vniuerſale negatiuum ſubiunxit. Hoc autem erat in duabus figuris.

¶ Et omnino non oportet latere/ꝙ deſtruere per ſeinuicem eſt, ⁊ vniuerſale per ea/quę ſunt in parte, ⁊ hęc per vniuerſalia, conſtruere vero non eſt vniuerſale per ea/quę ſunt ſm partem, ſed per illa hęc eſt.

¶ Inquit, ꝙ magis poſſint probari particularia ꝙ̄ vniuerſalia, ⁊ reprobari difficilius communi ratione perſpicuum eſt, quia particularia ſuamet ope, ⁊ per vniuerſales probantur, per ſeipſas ac ſua ope, ceu quando oſtendero quod animal, homo, ⁊ non omne animal homo, per vniuerſalem quoqꝫ, ceu quando oſtendero ꝙ omnis homo animal. Nam ſi omnis profecto etiaꝫ aliquis, ⁊ rurſus quando oſtendero ꝙ nullus lapis homo, patet ꝙ etiam non omnis. Nam dictum eſt ſępe quomodo accipitur particularis negatiua, equidem probatur dupliciter particularis, reprobatur autem dūtaxat ꝑ vniuerſalia, illud aliquis per nullum probatur, ⁊ illud non omnis per hoc omnis, verūtamen vniuerſales ꝓbantur, dūtaxat per ſeipſas, ⁊ reprobantur etiam per ſeipſas, ⁊ per particulares, equidem illud per omnis, per nullus ⁊ non omnis, ⁊ nullus per omnis ⁊ aliquis.

¶ Simul autem manifeſtum ꝙ ⁊ deſtruere facilius eſt/ꝙ̄ conſtruere, quomodo igitur efficiatur omnis ſyllogiſmus, ⁊ per quot terminos ac propoſitiones, ⁊ quomodo ſe habentes inuicem. Amplius quale problema in vnaquaqꝫ figura, ⁊ quale in pluribus, ⁊ quale in paucioribus monſtratur/planum ex dictis.

¶ Non vniuerſalem oportet accipere, quia falſa erit ratio. Nam particulares magis probantur ꝙ̄ confutantur, vt oſtenſum eſt, quare in vniuerſalibus hoc ſolum congruet.

¶ SECTVM SECVNDVM DE ABVNDANTIA PROPOSITONVM.

Quomodo autem abūdabimus ſyllogiſmis ipſi ſemper ad poſitum, ⁊ per qualem viam accipiemus principia/quę circa vnumquodqꝫ/iam nunc dicendum, non enim ſolum fortaſſe oportet generationem conſiderare ſyllogiſmorum, veruꝫ ⁊ faciendi potentiā habere.

¶ Prima libri ſectio finem habet in qua de generatione ſyllogiſmorum nos docuit, deinceps initium facit a ſecunda parte in qua docet quomodo problemate nobis propoſito poſſimus abundare propoſitionibus ꝓbantibus hoc, ceu ſi quis nobis hoc problema proponeret, vnde copertum eſt ſi animus ſit imortalis. Quadam ergo videte via ⁊ methodo poterimus propoſitiones inuenire, quas complicantes inuicem propoſituꝫ ꝓbabimus. Nam ſcientis eſt non ſolum ſpecies rerū ſubiectarum conſiderare, ſed etiam materiam ⁊ idoneitatem ad receptionem talium formarum ⁊ ſpecierum eligere, ceu nauium conſtructor idonea conſiderat ligna ad conſtitutionem nauigii, ⁊ ędificator lapides aptos ad ędificationem, ſimiliter etiaꝫ in cęteris. Sic ergo Ariſtoteles ſpecies ſyllogiſmorum nobis tradens, ⁊ ſpecies ſyllogiſmorum concluſionum. E dicendo qualis in vnoquoqꝫ ſyllogiſmo ſit concluſio in ſimplicibus ⁊ mixtis, nunc deinceps docet quomodo poterimus propoſitiones in vnamquāqꝫ concluſionem inuenire. Equidem materia ſyllogiſmorū ſunt propoſitiones. Sed priuſꝗ̄ tradat nobis hanc methodum, prius quęrit de quibus apti ſumus ratiocinari ſyllogiſmo. Nam triſariam ingt rebus diuiſis atqꝫ vniuerſalibus exiſtentibꝰ ſemper his quę de aliis prędicantur, ⁊ nunꝗ̄ ſubiicientibus aliis in prędicatione, quales ſunt genera generaliſſima, dico ſcilicet decem prędicamenta, ⁊ quibuſdam nunꝗ̄ de alio proprie prędicantibus, ſed ſemper ſubiicientibus, quales ſunt particularia ⁊ omnia indiuidua, ⁊ quibuſdam medio modo ſe habentibus, ⁊ aliquando prędicantibus de aliquibus, ⁊ aliquando ſubiicientibus aliis in ꝑ

dicationem, quęrendum itaqꝫ eſt de quibus ſyllogiſmi & cõſiderationes nobis ſunt, patet autem ꝙ fere circa ſola media. Nam ſi ſyllogiſmus vult quęrere aliquid de aliquo, vel ab aliquo ineſſe, & generaliſſima non habent ſuapte natura, vt de ipſis prędicata alia ſint patet, ꝙ aliquis non habebit de his ſyllogiſmo cõcludere. Nam de aliquibus conſiderationes fiunt, num hoc huic inſit vel non inſit, ceu num inſit animę immortale, vel non, quare etiam problemata de generaliſſimis ſiquidem ſunt de his eſſent, ceu ſi ſubſtantia forte ſit, aut ingenita ſit, quare ſi nihil de vniuerſaliſſimis generibus eſt prędicatus, quia ipſis nihil eſt vniuerſalius, neqꝫ problema erit de illis, neqꝫ ſyllogiſmus, niſi raro de his fiat ꝓblema, ſed quale & quomodo ipſe docebit. Atqꝫ quod ipſa alijs inſint vel non inſint, poſſunt oſtendi, ſed de ſingularibus ſimiliter nullus ſyllogiſmo concludet, ceu aliquid inſit/ vel non inſit Socra. vel Platoni. Nam ſenſibilia ſunt hęc, & ſenſibilia ſenſu percipiuntur non ratione. Nam ſi quis de Socrate tentaret oſtendere quod albus/ vel ſimus ſit, eo quod non habet materiam idoneam ad ſyllogiſmi generationem, & quia rem efficiet in euidentiorem perceptioni per ſenſus, quare problemata & ſyllogiſmi prorſus de his quę ſunt medio modo fiunt, cęterum eas dicit principia quę circa vnumquodqꝫ, ideſt propoſitiones circa vnumquodqꝫ problema.

¶ Omnium itaqꝫ entium, hęc quidem talia ſunt, vt de nullo vere vniuerſaliter prędicetur, vt Cleon & Callias, & quod ſm vnumquodqꝫ & ſenſibile, de his autem alia, etenim horum vterqꝫ homo & animal, illa vero ipſa quidem de alijs prędicatur, de his autem alia prius non prędicantur, ſed & alia & ipſa de alijs, & de ipſis altera, vt homo de Callia, & de homine animal. Quę igitur entium quędam de nullo apta nata ſunt dici manifeſtum, ferme enim ſenſibilium vnũquodqꝫ tale eſt.

¶ Nullum enim particulare aptum eſt de alio prędicari, niſi per accidens, vt deinceps dicemus, & hoc nõ vniuerſaliter, ſed particulariter. Nam ſi dixero ꝙ omnis homo Socrates eſt/ vel Plato, patet ꝙ talis eſt falſa prędicatio. Adiecit autem & ſenſibile, quia omnia ſenſilia particularia ſunt, & ipſa alijs ſubijciuntur in prędicatione et vniuerſalibus & accidentibus. Hęc autem de alijs non prędicantur niſi pręter naturam, vt quando dixero hoc caluum eſt Socra. vel per accidens vt quando dixero/ hoc caluum Phs eſt.

¶ Ut de nullo prędicetur, niſi vt accidens, dicimus nãqꝫ aliquando album illud Socratem eſſe & accedens Calliam.

¶ Nullum inquit particulare de alio prędicatur niſi per accidens, vt quando dicimus, ꝙ caluum illud Socrates eſt. Sciendum ꝙ in naturali hanc prędicationem pręter naturam dixit eſſe non per accidens verius dicens. Nam inquit in illis ꝙ prędicatorum alia ſunt ſm naturam, alia vero pręter naturam, & alia per accidens, Et ſm naturam quidem, ceu quando vniuerſaliora de particularioribus prędicantur, vt homo de Callia, & color de albo, vel accidentia de ſubſtantijs, vt quãdo dicimus Socrates Phs eſt/ vel ſimus, & pręter naturam, vt quando ſubſtantię de accidentibus prędicantur, quam prędicationem per accidens hic dixit, velut quando dixero quod caluum accidens eſt Socra. & per accidens, quando accidens de accidente prędicatur, vt quando diceremus ꝙ caluum illud Phs eſt, nam accidit caluo eſſe Philoſophum.

¶ Quę autem & ſurſum tendentibus, ſtatꝫ aliquando, rurſus dicemus, nunc vero ſit hoc poſitum.

¶ Ut inquit, deorſum tendentes poſtquam peruenimus ad particularia maxime, non amplius habemus facere et aſſignare quod prędicata de aliquo ſint, ſed ſolum manent ſubiecta, ſimiliter etiam ſurſum aſcendentes, ideſt ad vniuerſaliora incidimus in aliqua, quibus vniuerſaliora amplius inuenire non poſſumus vt de ipſis prędicẽtur, ſed ſolum manent prędicata. Hęc autem ſunt decem prędicamenta. Hoc igitur inquit, ꝙ ſic ſe habet, dico ſcilicet ꝙ ſunt quędam vniuerſaliſſima non habentia ſupra ſe alia, ſed quę ſint, in alijs oſtendemus. Nam demonſtrauit in facultate demonſtrandi ꝙ non in infinitum procedunt prędicata, ſed neceſſe eſt ſtare cum verſus ſupremum, tum etiam verſus infimum. Sed hoc nunc velut conceſſum accipiatur inquit.

¶ De his igitur non eſt demonſtrare alterum prędicatum, niſi ſm opinionem, ſed hęc de alijs, neqꝫ quę ſm ſingula/ de alijs, ſed altera de illis, quę vero intermedia ſunt, planum ꝙ vtroqꝫ modo contingit, nãqꝫ & ipſa de alijs, & alia de his dicentur.

¶ Vere inquit, nullum eſt de decem prędicamentis prędicatum, niſi aliqua opinio tenuit apud quoſdam eſſe hoc falſum. Nam exiſtimauerunt aliqui ens, vt genus prędicari de decem prędicatis. Sed hoc oſtenſum eſt in decem prędicamentis non eſſe verũ ens, ſed quod ſit vox ęquiuoca ens diuiſa in diuerſa ſignificata. Rurſus et vnum quidam opinati ſunt de ipſis prędicari, quod et neqꝫ ipſum eſt genus, ſed velut ens, ſed etiam qui vnum aliquid elementorum principium ſupponentes, vel ignẽ, vel aliud quid pręter hęc. Nam hoc patet, quia vt genus prędicatum faciunt de decem prędicamentis.

¶ Et quaſi rationes & conſiderationes ſunt maxime de his.

¶ Merito. Nam ſyllogiſmi & demonſtrationes quęrunt aliquid de aliquo prędicatum vel non, ceu de anima prędicatur immortale/ vel non. Generaliſſima igitur, ſiue alia non habentia prędicata de ſeipſis nullam talem inquiſitionem habent, ſed maxime particularia, rurſus quę ſunt ſenſibilia, quia ſolum ſubijciuntur. Similiter nullũ tale quęſitum habent, ſed media quia partim ſubijciuntur, & partim prędicantur in hanc incidunt quęſtionem, an aliquid de aliquo, vel non prędicetur.

¶ Oportet itaqꝫ propoſitiones circa vnumquodqꝫ ſic excerpere/ ſupponentem ipſum primum & definitiones/ & quęcũqꝫ propria rei ſunt.

¶ Cum dixerit de aliquibus eſſe demonſtrationes & problemata, quia ſunt de his quę medio modo ſe habent cum partim apta ſint prędicari, & partim ſubijci inter ſe hinc reliquum nobis methodum tradit inueniendi propoſitiones propoſito problemate, ideo inquit, quando voluerimus aliquid ineſſe, vel non ineſſe probare, primo ipſum prędicatum terminum & ſubiectum, ceu quęrimus oſtendere ꝙ voluptas bonum eſt. Notandum tũc

bonum

bonum eſt ⁊ voluptas deinde quęrenda, ⁊ notandum eſt quid vtrunq; eorum ſequatur, ceu ꝙ bonum ſequi, tur ipſum vtile ⁊ eligibile, ⁊ alia quę ſunt in ipſa figura. Item voluptatem ſequuntur motus, actus ſm naturam ⁊ reliqua. Rurſus inquit eligenda eſſe quę vtrũq; ipſo, rum ſequitur, ceu bonum ſequitur fęlicitatem ⁊ reliqua, ⁊ voluptas ſanitatem ⁊ reliqua. Patet autem ꝙ quę ali, quid ſequuntur/vel in plus ſunt, vel adequata, nam ſe, quuntur hominem animal ⁊ in plus, ⁊ riſibile ęqualiter, quare in pdicatis ordo eſt, item quę ſequuntur, vel ęqualiter, vel in minus. Etenim ⁊ riſibile aliquid ęquali, ter ſequitur, ⁊ Phm/ vel grammaticum in minus, quare ⁊ quędam quę aliqua ſequuntur, partim loco ſubiecti or dinantur. Item inquit, eligendam eſſe etiam ea quę ſunt ab his aliena, ceu a bono imperfectum fugiendum, ⁊ a voluptate morbus labor, nam qui ſic hęc elegerit faci, lis erit ei inuentio propoſitionũ, vt in ſequentibus oſtẽ detur. Exponentes igitur nos tãq̃ de omnibus termi, nis, dico ſcilicet de bono ⁊ voluptate figurã ipſa verba conſiderabimus poſtea.

Bonum A

Voluptas E

Aſſyllogiſtica in ſecunda figura ex duabus affirmatiuis.

Quę ipſius B bonũ ↄſequun, tur, eligibile ex, petendum, frugi ferum, vtile con ferens.

Z Quę volu, ptatem ſequun, tur motus, perfe ctio, act⁹ ſm na, turam, eligibile, vita ſine imped i mento expeten, dum ſm naturã, optimus ſine tri ſtitia ⁊ moleſtia.

Alienũ im D perfectum, fugi, endum, leſiuum inconferens dã, noſum malũ in, utile.

TH Alienũ morbus, metus, labor, indigen, tia, pręter natu, ram, motus, tri, ſtitia.

Quę ſequi, C tur fęlicitas vir, tus ſm naturã, bona habitudo pfectuſ, corpale bonũ, ⁊ q̃ eſt ea q̃ ſũt ſm nãz, vi ta ſm virtutem.

H Quę ſequit voluptas, abun, dãtia, claritas, ſa nitas, boni, par, tus, vita ſm eli, gibile, ⁊ virtutẽ, vita ſine labore.

¶ Sit igitur illud in quo a/bonum.ideſt terminus qui p̄dicatur,⁊ id in quo b/quę conſequuntur ipſu̇ʒ, quę ſunt eodem vniuerſaliora,⁊ prędicantur de ipſo, ⁊ ea in quibus c/quę bonum ſequitur,igitur ipſis bonum eſt vniuerſalius,⁊ de eiſdem prędicatur, illa ꝟo a bono aliena in quibus d,de quibus etiam ipſum negatur, ⁊ ipſa de ipſo. Rurſus illud in quo e/voluptas, ideſt terminus qui ſubijcitur in problemate, ⁊ ea in quibus ʒ/ſequentia ipſum, ⁊ ea in quo ipſum b/quę ipſe ſequitur, ⁊ quę in eo th/aliena ab ipſo. Verum illud notandum eſt quod cum plura ſint quę adequantur ceu bonum,⁊ expetendum,certe patet ꝙ in his alterum viciſſim/alterum diceretur ſequi. Etenim bonum eligendum ⁊ eligendum bonum in talibus.igitur nihil intereſt ad propoſitum accipere aliquod conſequens.Nam ſi propoſitum fuerit in conſideratione bonuʒ,accipiemus vt cōſequens eius eligendum,ſi ꝟo fuerit propoſitum eligendum,vt conſequens eius accipiemus bonū,⁊ ita in alijs omnibus. Cum dicit ſupponentem ipſum primū,ideſt propoſitum nobis in problemate terminum ſubiectuʒ ⁊ prędicatum. Et definitiones ⁊ quęcunq; propria rei ſunt. Nam aliquando definitionibus indigemus in demonſtratione, aliquando proprijs, ceu riſibile de homine,motum ad latus,recte ambulans, ſolum animalibus proprium vti manibus, ⁊ cętera propria quę ſunt conuertētia,⁊ quę poſſunt,ceu ſequi hominē ⁊ ipſe ecōtra poteſt ſequi illa quęcūq; ſint.

¶ Deinde poſt hoc quęcunq; rem ſequunt̄/ac rurſus quę res ſequitur.

¶ Hominem ſequitur animal rationale,ſequitur etiam homo PEm,grāmaticū,ſimū,vel Socratē/vel Platonē.

¶ Et quęcūq; non contingunt ipſi ineſſe.

¶ Quod non ineſt homini immortale, irrationale, volatile,⁊ ſimilia.

¶ Quibus autem ipſum non contingit non eligendum eo/ꝙ conuertitur priuatiuum.

¶ Non ſunt eligenda,inquit ea homo nō ſequitur,ſi homo erit id quod proponitur in conſiderationem. Nam cum acceperimus quędam ipſum talia non ſequentur. Item habemus quędam quę ipſe non ſequitur. Naʒ vniuerſalis negatiua ad ſeipſam conuertitur. Nam ſi nullū hominem ſequitur irrationale vel immortale, igit̄ nullum iſtorum homo ſeqoetur ex neceſſitate.

¶ Diuidenda autem ſunt ⁊ conſequentium/quęcūq; in eo quod eſt quid, ⁊ quęcunqʒ propria/⁊ q̄cūq; vt accidentia prędicant̄.

¶ Cum dixerit oportere accipere diffinitiones ⁊ propria rei,⁊ quę conſequuntur definitum, nunc diuiſionem eorum quę ſequuntur,facit. Nam talium inquit,aliqua ſunt ſubſtantialia,aliqua ꝟo cōnſubſtantialia, ⁊ eorum quę conſubſtantialia,alia propria, alia accidentia, ⁊ hęc igitur non ſunt accipienda ⁊ notanda. Naʒ ſequitur ethiopum animal riſibile,nigrum/ſed animal per ſe ⁊ ſubſtantialiter, ⁊ nigrum per accidens,⁊ riſibile vt proprium,⁊ ſupra de proprijs mentionem fecit,ſed ibi quidem tāq; diuidens ipſa contra ea quę per ſe inſunt, dico ſcʒ ſubſtantialia. Hic ꝟo tāq; ꝯtra accn̄tia diuidit,

¶ Et bonum qualia ex opinione, ⁊ qualia ſm veritatem.

¶ Scd̄m veritatem quidem igitur motus ſequitur voluptatem ⁊ expetendum. Et ſm opinionem illud ſm naturam.Non enim omnis voluptas ſm naturam eſt, voluptas nāq; eorum qui prurito ſcabiei delectantur non eſt ſm naturam. Neqʒ certe iucunditas, tranquillitaſue ſm veritatem ſequitur voluptatem,ſed ſm opinioneʒ. Non enim omnis voluptas efficit tranquillitateʒ vel relaxationem moleſtiarum. Nam neq; ſcabie laborantiū eſt voluptas,imo nec torpis voluptas. Nam magis intendit aduerſitatem ⁊ moleſtiam atq; eas perturbationes quę ex affectionibus emergunt.Item decem prędicamenta(vt diximus)ſm opinionem ſequuntur vnum ⁊ ens,vel hoc omnia ex aqua eſſe,vel igne,vel aere,non tamen ſm veritatem.

¶ Quanto enim pluribus talibus abundauerit quiſpiam/citius concluſioneʒ aſſequetur, quanto autem verioribus/magis demonſtrabit.

¶ Talibus.ideſt pręcedentibus ⁊ cōſequentibus ⁊ alijs. Sed diximus etiam hęc. Quanto autem verius tanto magis etiam demonſtramus.

¶ Verum oportet eligere/non quę aliquod ſequuntur, ſed quę totam rem ſequuntur, quemadmodum non quid aliquem hominem, ſed quid omnem hominem ſequitur, per vniuerſales nāq; propoſitiones ſyll'ſ.

¶ Nam ſequuntur aliquem hominem,ceu ethiopem nigrum,non tamen omnem hominem, etiam ſequit̄ aliquem hominem habere ſex digitos,⁊ aliquam voluptatem illud ſm naturam,non tamen omnem voluptatem. Non enim eam quam habent ſcabioſi ex prorito,inquit igitur illud quod ſequitur omne eſſe eligendum, quia quę ſequuntur p̄dicantur de his quę ſequuntur.Sed opʒ vniuerſalia prędicare,quocirca etiam propoſitionibus vniuerſalibus/in ſyllogiſmo indigemus.

¶ Nāq; quum eſt indefinitum/incertum ſi vl'is ꝓpō eſt/quum ꝟo definitū/planū.

¶ Quia non ſolum non oportet ponere ea quę aliqueʒ hominem ſequuntur,ſed nullum indefinitum talē ſubiectum exponere afferreq; oportet, ⁊ ſic ſequentia ipſum quęrere,ceu homo,ſed omnis homo. Naʒ indefinite dicuntur,vt in libro de interpretatione dictum eſt ęquiualere particularibus.

¶ Conſimiliter autem eligenda/⁊ quę ipſuʒ ſequitur tota/ob dictam cauſam.

¶ Vt inquit quę ſequunt̄ terminos oportet accipere vniuerſalia,ideſt prędicata de ipſo toto termino,ceu bonuʒ de omnibus ſub ipſo ⁊ voluptas. Sic etiam quando acceperimus ea quibus ſequuntur,ſic accipienda ſunt tāq; omnia conſequentia,ceu omnem fęlicitateʒ ſequitur bonum,⁊ omnem ſanitatem voluptas, ſi autem acceperimus bonum, velut conſequens voluptatem non vniuerſaliter, accipiebamus,non enim de omni voluptate bonum prędicatur.Non enim de voluptate cinedoruʒ ⁊ ſcabiei prorito delectantium, ⁊ hoc igitur oportet accipere vniuerſaliter per eandem cauſam vt vniuerſales faciamus propoſitiones.

¶ Ipſum ꝟo conſequens non aſſumendum totum ſequi, dico autem veluti hominem omne animal/aut muſicam ſciam omneʒ.

¶ Non enim dicendum eſt ꝙ omnis motus ſequitur voluptatem vel ſanitatem omnis voluptas/vel bone habitudini omne bonuʒ. Hoc autem nihil aliud eſt q̄uid qō

dictum eſt in libro de interpretatione, quod determinatio ſigni non eſt addenda prędicato ⁊ copulanda, ſed ſubiecto. Non enim dicendum eſt ꝙ bona habitudo ſit omne bonum, ſed econtra omnis bona habitudo eſt bonum, ⁊ in alijs ſimiliter.

¶ **Sed tm̄ ſimpliciter ſequi/ quemadmoduʒ ⁊ protendimus.**

¶ Paſſiuo pro actiuo uſus eſt. Nam uult dicere ꝙ protendimus, quid igitur inquit ꝙ ſimpliciter ⁊ indefinite ponimus ſequi voluptatem omnem ſanitatem, non tamen omnem voluptatem, ⁊ omnem voluptatem motū, ſed non omnem motum. Nam ſic etiam conſueuimus propoſitiones facere contra nobiſcum diſputantes.

¶ **Nāqʒ inutile alterum ⁊ impoſſibile/ veluti omnem hominem eſſe omne animal/ aut iuſtitiam omne bonum.**

¶ Et ob id patet ꝙ inutile ⁊ impoſſibile. Nam nullus protendit ⁊ offert ſi animus ſit omne immortale, ſed ſimpliciter immortale, quale autem alterum eſt, vbi determinatio vniuerſalis prędicato annectitur.

¶ **Sed ex quo ſequitur/ in illo omni dicitur.**

¶ Ideſt ſubiecto. Nam hoc eſt quod ſequitur conſequēs. Nam conſequens, ideſt prędicatum niſi vltius.

¶ **Sed quum ab aliquo contineatur ſubiectum, quod conſequentia/ oportet accipere, quę ſequuntur vniuerſale/ vel non ſequuntur/ non eligenda in his, ſunt enim in illis accepta, quęcunqʒ enim animal/ ⁊ homines ſequuntur/ ⁊ q̄cunqʒ non inſunt/ conſimiliter.**

¶ Subiectum hic dicit, non omnino ſubiectum terminum, ſed ſimpliciter propoſitum cuius conſequentia inquirenda ſunt, quale ſit ſubiectum, ſiue prędicatū. Quid igitur inquit, quando volumus accipere quę ſequuntur aliquem terminum, non accipiemus quę hęc ſequuntur. Nam in primis habemus etiam ſecunda, ceu ſi quęrimus quid hominem ſequatur, deinde inuenimus qḋ animal non quęrimus tum quę conſequuntur animal. Nam dum accipimus animal habemus in potentia etiā ea quę conſequuntur ipſum, ceu animatum ſenſitiuum, corpus, ſubſtantia, ⁊ ſimilia. Hęc enim ipſum ſequuntur vniuerſaliter, ideſt conſequens ponimus. Nam conſequentia vniuerſaliora ſunt his quę ſequuntur, ideo prędicatur de ipſis. Et quęcunqʒ non inſunt conſimiliter, vt inquit non oportet accipere quę conſequuntur conſequens, ſic non oportet accipere quę ſunt aliena a conſequente. Nam quęcunqʒ ſunt aliena a genere, hęc etiam a ſpecie ex neceſſitate, quare hoc vt cōceſſum non oportet accipere.

¶ **Quę vero circa vnumquodqʒ propria accipiendum, ſunt enim quędam ſpeciei propria pręter genus, neceſſe nāqʒ diuerſis ſpeciebꝰ propria quędam ineſſe.**

¶ Propria circa vnumquodqʒ, ideſt aliena circa vnumquęqʒ terminum propoſitum proprie nobis. Hęc nāqʒ accipienda ſunt proponitur nobis terminus homo nō accipimus aliena velut ab animali. Naʒ dum accipitur animal, vt conſequens habemus conceſſum, quod cuiuſ aliena ab animali etiam homine ſunt aliena. Accipiamus igitur quę ſunt proprię ab homine aliena, ceu irrationale quadrupes, ⁊ ſimilia. Nam habent (inquit) ſpecies aliena appropriata quę non ſunt a genere aliena, ceu irrationale, ⁊ quadrupes ab homine aliena, non tamen a genere, quod vero ſic ſe habere neceſſe ſit, dico ſcilicet eſſe aliena quędam a ſpeciebus, quę a generibus non ſunt aliena plane probauit dicendo. Nam neceſſe eſt etiam alijs ſpeciebus propria quędam ineſſe. Si ergo inquit, contradiuiduntur inter ſe ſpecies, inter ſe diuerſę erunt, vnde neceſſe eſt vt quęcunqʒ habeat aliquid quo vnaquęqʒ ſit aliena ab altera, ceu homo ab equo ⁊ econtra, tamen hęc quę habent cōtradiuiſę ſpecies inter ſe alienę a genere non ſunt aliena. Naʒ nihil qḋ ineſt ſpeciebus eſt alienum a genere.

¶ **Neqʒ igitur vniuerſali eligendum/ quę ſequitur quod continetur/ vt animali quę ſequitur homo neceſſe enim ſi homine ſequit̄ animal, ⁊ hęc omnia ſequi.**

¶ Vt apertiorem faciamus oſtenſionem, oportet addentes aliquid parum ſic legere, neqʒ vniuerſali eligendum eſt, velut ſubiecto quę ſequitur continens. Quod autem dicit hoc eſt. Si inquit, de animali aliquid nobis propoſitum fuerit, quęremus quę ſequitur animal, nō oportet dicere ꝙ ſequatur Phm, vel ſimum. Non enim oportet hęc accipere vt ſubiecta animalis, ſed oportet dicere ꝙ ſequatur hominem. Nam hoc proxime ſequitur animal. Vnde accipientibus nobis quod hominem ſequitur ex neceſſitate concluſio accepta eſt de homine, ⁊ quę continentur ab ipſo, dico ſcilicet ſimū Phm ⁊ ſimilia. Vt igitur quando quęrebat conſequentia termini dixit, ꝙ non oportet accipere conſequentia quę conſequuntur conſequens, ſic inquit, neqʒ ea quę ſequunt̄ oportet quęrentem accipere, ⁊ ea quę ſequuntur. Nam habemus hęc potentia in ipſis.

¶ **Conuenientiora autem hęc hominis electionis. Aſſumenda vero ⁊ quę vt plurimum ſequuntur. ⁊ quę ſequitur. Problematum nāqʒ vtplurimum ⁊ ſyllogiſmus ex propoſitionibus vtplurimum, aut omnibus, aut aliquibus.**

¶ Inquit, ſi erit hoc quo aliquis homo ſequitur, quę animal non ſequitur, tunc oportet accipere ea quę conuenientius ſe habent. Nam proxime homo continet Phm, ſimum ⁊ ſimilia, ceu animal proxime continet hominem ⁊ per illum cętera.

¶ **Similis nāqʒ vniuſcuiuſqʒ concluſio principijs.**

¶ Nam per plura oſtenſum eſt ꝙ neceſſe proteſſus eſt, vt ſe habet concluſio, ita etiam ſe habere propoſitiōes, vel ambas, vel alteraʒ. Et hinc cauſaʒ habes per quā de abūdantia ſyllogiſmoruʒ caput habetur, nec in libro Topicorum expoſuit, quomō abundabimus dialecticis propoſitionibus, neqʒ in libro de demonſtratione, quomō abūdabimus propoſitionibus demōſtratiuis, neqʒ in libro de ſophiſticis, ideſt apparētibus argumentis, quādoquidem in his exponat, quomodo in omni ſpē ſyllogiſmoꝝ propoſitionibus, abūdabimus, ob id igit̄ non ſolum quę ſunt per ſe nos ponere iuſſit, ſed etiā quę inſūt per accidēs, ⁊ ea quę in pluribus, ⁊ aliena, vt habeamus materiā poſteaʒ ad oēm ſyllogiſmuʒ cōficiendā. Eadēʒ patet, qḋ ſi oſtēſiue ratiocinari voluerimus ex definitio

nibus, ꝛ his que inſunt per ſe propoſitiones eligemus. Si autem dialectice accipiemus ea que inſunt, vt in pluribꝰ, ꝛ ſm opinionem. Si autem ſophiſtice ea que pdicantur per accidēs. Etenim equiuoca ſunt ex quibus maxime ſophiſtici ſyllogiſmi fiunt, ꝛ aliena cōferunt ad hoc, vt ipſum non ens tanq̄ ens pdicetur. Et maxime aliena poſuit quia preſertim cōferunt ad ſyllogiſmos negatiuos.

¶ Amplius que omnia ſequuntur non eligendum, non enim erit ex ipſis ſyllogiſmus, ob quam autem cauſam in ſequentibus erit manifeſtum.

¶ Non hoc inquit. ꝙ non oportet eligere que ſequuntur ambos terminos, ꝛ deſcribere, quādoquidem opus ſit, ſed quia cū vtimur medio termino non ſunt eligēda ea que ſequuntur ambos terminos ſi eadem erunt. Nam oſtēdit deinceps ꝙ ex his non pōt ſyllogiſmo concludi in ſcōa figura ex duabus affirmatiuis facta cōplicatione. Videtur autem hoc differt ꝛ remouetur hic, qꝫ hactenus quomō eligenda ſint que inſunt terminis tradit, ꝛ quos ipſi ſequūtur, non tamē quomō ipſis vtendum ſit ꝛ quod nō ſola ipſa eſt electio inutilis, ſed etiam alie due, alia que accipit aliena ab ambobus, ꝛ alia que accipit ſubiecta a predicato aliena, ꝛ aliena a ſubiecto, de hac ſola hic mentionem fecit.

¶ Conſtruere igitur volentibus de aliquo toto.

¶ Cum dixerit quomodo oportet eligere ea que ſequūtur terminos, ꝛ ea que ipſe ſequuntur, adhuc etiam aliena. Hinc inquit. quomodo ex deſcriptis vnumquodq̄ problema probare conſtruereq̄ vniuerſale ꝛ particulare, affirmatiuum ꝛ negatiuum poſſumus. Nam ſi vniuerſale affirmatiuum (inquit) voluerimus probare atq̄ conſtruere, querendum eſt quid ſit ſubiectum pdicato, ideſt que ſequantur illud, ꝛ eorum que ſequunt ſubiectum, ideſt predicatorum de ipſo. Nam idem eſt, ꝛ ſi in his inuenerimus aliquid ꝙ idem ſit conſtruemus vniuerſale affirmatiuū, ceu in ſubiectis ipſius predicati, dico ſ. vt bonum ſequitur ipſum ſm naturam. Sic ergo efficiemus ſyllogiſmum, ſi bono omni ineſt id quod eſt ſm naturam. Nam ei ſubijcitur, ſed hoc ſm naturam idem eſt cum ſequente voluptatem, dico ſcilicet cum expetendo ſm naturam, igitur bonum omni expetendo ſm naturam ineſt ꝙ de voluptate predicatur, ſed hoc omni voluptati ineſt, igitur bonum omni voluptati ineſt. Sic igitur vniuerſale conſtructum eſt, ſi uō particulare quererimus conſtruere, videamus ſi quid ſubiectorum idem ſit cum ſubiecto ꝛ predicato, dico ſcilicet bono ꝛ voluptati idem ꝛ ſi inuenerimus vt habemus in his vitam ſm virtutem eodem methodo concludemus particulare affirmatiuum, ꝛ per hoc in tertia figura conuertentes minorem propoſitionem per ipſam primam, ſi autem vniuerſale negatiuum quęrimus probare, videamus ſi aliquid ſit alienum a predicato ꝛ conſequentibus ſubiecto idem, ceu in his habemus imperfectum, motum. Etenim omnis motus imperfectus. Nam rurſus hic quia bonum nulli imperfecto ineſt, ꝙ eſt dictu nulli motui, ꝛ motus ineſt omni voluptati, ꝛ bonum nulli voluptati, ꝛ econtra facientes (inquit) idem probare poſſumus ſi inueniemus aliquid eorum que ſunt aliena a ſubiecto, ꝛ idem ſequentium predicati. Nam ſic cōcludemus in ſecunda figura vniuerſale negatiuū. Sic n. alienum a voluptate x, ꝛ conſequens bonum n, quia igitur x nulli voluptati ineſt, ꝛ x idem eſt ipſi n, igitur n nulli voluptati ineſt, ſed ineſt omni bono. Nam ſequitur ipſum, igitur bonum nulli voluptati ineſt. Poſſumus idipſum etiam in prima figura probare conuertentes negatiuam propoſitionem ꝛ concluſionem. Nam quia x nulli voluptati ineſt, ꝛ voluptas nulli x, ꝙ eſt idem dictu cum ipſo n, ꝛ ipſum n omni bono ineſt, igitur voluptas nulli bono ineſt, quare etiam conuertitur bonum nulli voluptati. Si autem particulare negatiuum quęrimus, videamus ſi quid eſt idem cum alienis a predicato ꝛ ſubiecto, ſcilicet ſubiecto quod ſequitur, ceu hic inutile ꝛ ocium. Nam ocium eſt ipſa carentia laboris deſiderate. Vel etiam ſi quid ſimpliciter in his idem, fit autem in tertia figura ſyllogiſmus. Nam bonum nulli inutili ineſt, quod dictu ſit idem nulli ocio, voluptas ineſt omni ocio, igitur bonum non omni voluptati, ſecūda figura, ſed conuertendo minorem, ideſt affirmatiuā efficies primam figuram.

¶ Aſpiciendum quidem in ſubiecta eius, qḋ conſtruitur, de quibus ipſum dicitur, de quo autem oportet predicari, quecunq̄ hoc ſequuntur, ſi nanq̄ horum aliquid idem fuerit, neceſſe eſt alterum alteri ineſſe. Si uō non quod omni, ſed ꝙ alicui, que ſequitur vtrūq̄, ſi enim horum aliquid idem, neceſſe alicui ineſſe. Ceterum quum nulli oportet ineſſe, cui non eſt opus ineſſe, ad ſequentia, quod autem oportet non ineſſe, ut que nō contingunt ipſi ineſſe, aut econuerſo, cui quidem oportet non ineſſe, que non contingunt ipſi ineſſe, quod autem non ineſſe, in conſequentia, quum enim hec vtralibet eadem fuerint, nulli contingit alteri alterum ineſſe, fit enim quandoq̄ quidem qui in prima figura ſyllogiſmus, quandoq̄ autem qui in media. Si uō alicui non ineſſe, cui oportet non ineſſe, que ſequitur, quod autem non ineſſe, que non poſſunt ipſi ineſſe, ſi enim horum aliquid idem ſit, neceſſe alicui non ineſſe.

¶ Dicit de aliquo toto predicato, ſcilicet de pdicato termino, ꝛ de quo oportet predicari, ſcilicet ſubiecto. Sed vt ſermonem euidentiorem faciamus perfecte exponemus figuram in ipſis elementis, que termini vocantur, vt diſcamus quot fiunt complicationes, ꝛ que poſſunt habere conſtitutionem, ꝛ que nequeunt conſiſtere. Sit igitur a predicatus terminus, e ſubiectus terminus, c. b. e. a. que conſequuntur predicatum, ꝛ e. ea que ipſum ſequuntur, ꝛ d. illa que ſunt aliena ab ipſo. Similiter ipſum ꝫ, ea que ſequuntur ſubiectum, dico ſcilicet ipſum e, ꝛ h. ea que ipſum ſequitur, ꝛ th aliena ab ipſo, oportet igitur reſpicere ſi idem eſt vnum alicui eorum cum ipſo z, ꝛ vnum alicui cum ipſo e. Complicita igitur ea que ſunt ad a cum his que ſunt ad e faciunt coniugationes nouem. Nā tribus exiſtibus poſitis cum ipſo a. ſ. q̄ ſequuntur atq̄ ea q̄ ipm ſeqtur, ꝛ aliena, ſimiliter ꝛ eorum que ad e, tria tribus complicita faciunt nouem coniugationes.

Vel a.b/ipſi z/idem inuenit, vel b/ipſi th/vel b/c b/rurſus d/vni eorum z/b/th/idē inuentum facit tres alias. Et rurſus c/eiſdem reliquas tres & aliter, quia oportet deſcriptorum in ſubiecto termino & in prędicato accipere aliquid idem vt per ſyllogiſmum medium copulemus extrema dico. ſ. a/c/vel deſtrin-gamus, neceſſe prius inter ſe accipere vel ea quę ſequuntur ambos eadē eſſe, vel ea quę ipſi ambo ſequuntur, vel aliena ab vtriſque, vel ea quę ſequuntur ſubiectū, & ea quę ſequuntur prędicatū, vel contraria, vel aliena a prędicato, & prędicta ſubiectū, vel econtra, vel ea quę ſequuntur prędicatū, & ea quę ſunt aliena a ſubiecto vel econtra, & alius modus nō eſt pręter hos. Primę igitur cōiugationes poſitę, aliquę ipſius bz/cb/dth/cz/bh/bz/bth/dh/ch/ cum igitur nouē facte ſint cōiugationes ſex conſtant & faciunt ſyllogiſmum, reliquę vero tres incōſtantes ſunt & aſſyllogiſticę. Incōſtātes quidē quę accipit eadem ſcilicet bz/& dth/& ch/reliquę vero faciunt ſyllogiſmum, illa igitur bz/incōſtās ſit, quia ſcḋa figura fit ex duabus affirmatiuis. Nam b/omni a/& b/ipſi z/idem igitur b/omni a/ ſed etiam omni e/ igitur incōſtans eſt cōiugatio, nam duę affirmatiuę in ſcḋa figura. Verum ſi cōuerteris hanc b/a/particularis fit maior in prima, & ſic aſſyllogiſtica. Nā a/alicui b/ideſt ſ/& z/omni e/vna igitur hęc aſſyllogiſtica cōiugatio. Secunda autē eſt hęc d/th/ideſt quę accipit ambo a ſinea a terminus. Nam duę fiunt negatiuę. Tertia in his aſſyllogiſtica eſt c/h/ideſt hęc quę accipit ea quę ſequitur prędicatum & aliena ab e/ſubiecto, nā a/omni c/ideſt th. Nam idem c/h/& th/nulli e/quare minor in prima negatiua. Sed etiam ſi tertia fieret figura ordine terminorum cōuerſo pcludit particulare negatiuū, quod e/non omni a/quo fit vt amplius non poſſimus cōuertere cōcluſionē vt propoſitū cōcludamus, quia particularis negatiua ad nullā cōuertitur. Hęc igitur de aſſyllogiſticis dicta ſint. Sed de ſyllogiſticis dicamus illis

ſcilȝ quoꝝ vna eſt bdb/q̄ ↄcludit vle negatiuū in prima ⁊ ſcḋa figure,in ſcḋa igiť ſic,nam qꝛ b/ipſi ib/idē,⁊ b/omni a/⁊ ib/omni a/⁊ nulli e/igiť ⁊ e/nulli eorum que a,deinde ↄuerſa ↄcluſione neq; a/nulli eoꝝ que e,ↄcludiť autē idem ⁊ in prima figura per duas ↄuerſiones,nam quia ib/nulli eoꝝ que e/neq; ipſum e/nulli eoꝝ que ib/ſed ib/omni a/igiť ⁊ e/nulli eoꝝ que a/quare neq; a/nulli eorum que e.Niſi forſitan ⁊ hic ſolū per ſe dicendū q̄ e/nulli eorum que ib.Nā neq; neceſſariū ab ipſo ib/incipere.Sed bb/ↄiugatio ↄcludit particulare affirmatiuū per primā ⁊ ſecūdā figurā,nam qꝛ b/omni a/⁊ a/alicui b/⁊ idē b/ipſi b/igitur a/alicui eoꝝ que e/ſic igiť in tertia figura , ſed in prima p ↄuerſionē ↄcluſionis,nam qꝛ e/omni b/⁊ b/ipſi a,nam idē eſt cū ipſo b/q̄ omni a/ineſt. Rurſus hec ↄiugatio dȝ/ↄcludit vle negatiuū in prima figura ⁊ ſcḋa. nam qꝛ ipſuȝ d/ipſi ȝ/idē ⁊ d/nulli eoꝝ que a/igiť ⁊ ȝ/nulli eoꝝ que a/ſed omni e/igiť a/nulli eoꝝ que e/⁊ in prima p ↄuerſionē maioris,nam qꝛ ȝ/nulli a/neq; a/nulli ȝ,⁊ ȝ/omni e,igiť a/nulli eoꝝ que e.Poteſt quoq; nō indigere ↄuerſione,nam qꝛ ipſum d/eſt alienū ab a/⁊ ipſum a/ patet eſſe alienū ab ipſo e/quare illico dici pōt a nulli eorū que e/ineſſe,ideſt eoꝝ que ȝ. Poteſt etiā hic in hac ↄiugatione particulare negatiuū concludi in tertia figura minorē ↄpōnē conuertētibus nobis, nam qꝛ ȝ/omni e/⁊ e/alicui ȝ/ineſt,⁊ a/nulli eoꝝ que ȝ. Nam idē eſt d/cum ȝ, ſed a/nulli eoꝝ que d/quare a/non oī e. Nam fit tertia figura ex vli negatiua maiore , ⁊ pticulari affirmatiua minore. Item ↄiugatio bd/ↄcludit particulare negatiuū in tertia figura ⁊ in prima minorē ↄuerſa. Nam in ipſa tertia ſic,qꝛ a/nulli eoꝝ que d, ⁊ d/idē eſt ipſi b/⁊ b/nulli eoruȝ que a/⁊ e/omni b/igitur a/non omni e.Et in prima ſic,qꝛ e/omni b/⁊ b/alicui eoꝝ que e,⁊ a/nulli eoꝝ que b. Nā idem d/igitur ⁊ a/nō oī e. Rurſus ↄiugatio cȝ/vniuerſale affirmatiuū ↄcludit.Nā qꝛ c/ipſi ȝ/idē ⁊ a/omni c/⁊ a/igiť omni ȝ/ineſt,⁊ ȝ/omni e/igiť ⁊ a/omni e , patet autē q̄ pōt in hac etiā particulare affirmatiuū ↄcludi in tertia figura ↄuerſa minore.nam qꝛ ȝ/omni e/⁊ ipſum e/ alicui eoꝝ que ȝ/⁊ a/omni ȝ/igiť a/alicui eoꝝ que e.Sexta eſt in oībus ſyllogiſtica cb/ↄcludēs particulare affirmatiuū in tertia figura ⁊ in prima per ↄuerſionem minoris, in tertia igiť figura ſic a/omni c/idē eſt b.Nā idem eſt c/cū ipſo b/⁊ e/ineſt omni b/igiť a/alicui eoꝝ que e.Naȝ figura tertia,ſi autē e/b/ↄuerteris ⁊ dixeris b/alicui eoꝝ e/facit primā figuram. T otidē ſunt ⁊ ſyllogiſtice ↄiugationes ⁊ ſic ſe habētes.Sed breuiter vle affirmatiuū per vnā ſolam ↄiugationē ↄcludiť.ſ.per hanc cȝ/⁊ vle negatiuū per duas.ſ.dȝ/⁊ bdb. Et particulare affirmatiuū per tres per ſe ⁊ per duas.ſ.bb/cb/⁊ per vniuerſale ē cȝ. Particulare negatiuum per vnam hanc db/⁊ per dȝ/per quam etiam vniuerſale negatiuum concludebatur.

¶ Sed magis forſaſſe ſic erit vnūquodq; dictorū manifeſtū. Sint enim ↄſequētia a/in quibus b/que vero ipſum ſeqtur/in quibus c/que autem non contingūt ipſi ineſſe/in quibus d. Rurſus ipſi e/ineriſtētia/in quibus f/ que vero ipſum ſequitur in quibus g/que autē non contingunt ipſi ineſſe/in quibus h.

¶ Quia exēpla manifeſtationē doctrine efficiunt, vult ꝑ exēpla de dictis fidē facere, ⁊ exēpla adducit per elementa,nam pſit materie elementis adaptari,dico.ſ. ipſos terminos.Et planū eſt hoc exēplū iam equidē dixi ⁊ in quibus accipit a/⁊ b/⁊ reliqua elemēta qn̄ poſui figuram.

¶ Si itaq; aliquid eorū que c/idem erit alicui eorū que ȝ/neceſſe eſt a/omni e/ineſſe:nāq; ȝ/omni e,a/vero omni c/quare a/omni e.

¶ Inquit ſi eadē erunt ea que ſeqūt p̄dicatū dico.ſ.a/⁊ ea que ſequūtur ſubm, dico.ſ.e/concludetur vle affirmatiuum,nam qꝛ a/omni c/⁊ ipſum c/idem ȝ,igitur a/omni ȝ,⁊ ȝ/omni e/igitur a/omni e.

¶ Qz ſi c/⁊ g/idem neceſſe a/ineſſe alicui eorū que e/nāq; a/ipſi c,e/autē ſequitur omne h.

¶ Ideſt que ſeqūť ſubm ⁊ p̄dicatū,ex his ↄcludiť particulare affirmatiuū in tertia figura. Et diximus quō.

¶ Si vero ȝ/⁊ d/idē nulli eoꝝ que e/a/inerit ex proſyllo:qm̄ enim ↄuertiť priuatiuuȝ ⁊ ȝ/ipſi d/idē nulli eoꝝ que ȝ/inerit a/ȝ/autē omni e.

¶ Deinde inquit que ſequūtur ſubiectuȝ ⁊ aliena a p̄dicato ſi eadē fuerint ↄcludiť vle negatiuū ex ꝓſyllogiſmo. nam ſi d/inquit nulli a/⁊ ipſum a/nulli d/⁊ ipſum d/idem cum ȝ/igiť a/nulli ȝ/inerit. Hic eſt proſyllogiſmus , quia igiť a/nulli ȝ/⁊ ipſuȝ ȝ/omni e/igiť a/nulli e/⁊ patet q̄ iſte non eſt proprie ſyllogiſmus,nā d/⁊ ȝ/vnus eſt terminus ⁊ nō duo,Deinde ſi vle ⁊ iſte eſt ſyllo ⁊ oia alia oſtenduť per proſyllogiſmū,naȝ eandē deductionē hēt etā vle affirmatiuū,ſi a/omni c/⁊ c/idē cuȝ ȝ/igiť ⁊ a/omni ȝ/quare ⁊ ſic iſte eſt proſyllogiſmus,⁊ in aliis ſiſt , ⁊ non ſoluȝ in vli negatiuo, Niſi igiť forte exēpli gratia de hoc dixit b ex proſyllogiſmo dando nobis hoc vt idem de reliquis ſubintelligamus. Sed proprie talē ſyllogiſmuȝ appellare non opȝ, naȝ ſi d/idē eſt cū ȝ/vnus eſt terminus quare d/ ȝ/non facit ꝓpoſitiones,niſi ſic ſumaſ idē tanq̄ adequatū,tanq̄ ſi riſibile aliquis idem diceret ⁊ hominē,naȝ in talibus non poteſt alterū de altero p̄dicari.

¶ Rurſus ſi b/⁊ h/idē nulli eoꝝ que e/inerit a/ naȝ b/omni a:nulli vero inerit eoꝝ in quibus e/ idē nāq; erat ipſi b,h/autē nulli eoꝝ q̄ e/inerat.

¶ Diximus quō vle negatiuū oſtēditur non ſolū accipientibus nobis aliena a p̄dicato ⁊ ſequētia ſubiectū,ſed etiā econtra ↄſitia p̄dicatū ⁊ aliena a ſubiecto. Hoc igiť eſt quō oſtendit per hec,diximus etiā nos ſufficienter.

¶ Quod ſi d/⁊ g/idem a/alicui eoꝝ que e/non inerit. ipſi nanq; g/non inerit : quoniam neq; ipſi d, g/ autem eſt ſub e/quare alicui eorum que e/non inerit.

¶ Ideſt ſi acceperimus aliena a p̄dicato ⁊ que ſeqtur ſubiectū,ↄcludemus particulare negatiuū ⁊ iam diximus quō.

¶ Si vero ipſi g/h/idem conuerſus ſit ſyllogiſmus : g/ nāq; inerit omni a,h/enim omni a,e/ vero ipſi h/nam idem erat ipſi g,a/autem omni quidē e/nō neceſſe ineſſe: alicui vero neceſſe eo q̄ que ſm partē cum vli p̄dicatione ↄuertitur. Planū itaq; q̄ ad p̄dicta inſpiciendū vtriuſq; ſm vnūquodq; problema: per hec enim oēs ſyllogiſmi. Utruȝ opȝ ⁊ conſequentium ⁊ que conſequitur vtrūq; ad prima ⁊ vniuerſalia maxime inſpicere.

¶ Iaȝ quidē demōſtrauit oīa problemata p expoſitiones terminoꝝ.Rurſus aūt p eoſdē oſtdit q̄ particulare affirmatiuū ⁊ aliter pōt ↄcludi. Si inquit inuenimus aliqd idē ↄſitiū p̄dicatū,⁊ ea que ſeqtur ſubiectū. Nā demonſtrauimus ingt ⁊ ſic particulare affirmatiuū, ſed nō per ſe.

ſed qꝛ cõcluſio deducta ex his cõuertiť. Nam hoc erit ſyl
logiſmus cõuerſus Nam ſi h/omni a/ꝛ idez h/ipſi h/ꝛ h/
omni a. Rurſus qꝛ c/omni h/ꝛ h/idẽ ipſi h/igitur ꝛ c/om
ni h, ſed h/omni c, igiť ꝛ c/omni a. Sed non hoc erat ꝓpo
ſitum. Si c/omni a/ineſt per hęc, ſed ſi a/alicui eoꝝ quę c/
ineſt. Nã vl'is affirmatiua ad particularẽ cõuertiť. Opoꝛ
tet autez ſequentiũ ꝛ eoꝝ quę ſeqtur vnũqđq; in prima ꝛ
vl'ia maxime reſpicere, vt ipſius c/magis in ipſum h/ʒ/ꝙ
in ʒ/ſolũ ꝛ ipſius a/in k/c, quã in c/ſolũ, hoc eſt propoſitũ
per hęc. Inquit deinde nos accipientes opꝫ ea quę ſequũ
tur terminos ꝛ quę ſeqtur eadẽ eſſe, non ſolum proxima
accipere, ſed ẽt remotiora, nam ob id poterimus pluribꝰ
ꝓpõnibus abũdare ad probationẽ ꝓpoſiti, ceu ꝙ homo
ſit ſubã volẽtes oñdere, ꝛ accipiẽtes aial ꝙ ſeqtur homi
nẽ, demõſtramus per hoc hõ aial, aial ſubã, igitur homo
ſubã. Si ergo acceperimus ea q̃ ſequũtur ipſuz ſequẽs di
co.ſ. vl'iora ipſo aiali, qđ abundantior fiet ratio, ceu ani
matũ corpus. nam ꝓbabimus etiã per hęc ꝙ hõ eſt ſub
ſtantia dicẽtes hoc modo, hõ animatũ, animatũ ſubã, igi
tur homo ſubã. Et de corpore ſimiľr quere quãto vl'iora
diſcimus, tãto pluribus abũdabimus ꝓpoſitionibus. Si
militer etiã ſi habebit in his quę ſeqtur, naz ſeqtur ſubſtã
tiã proxime ipſum corpus, deinde animatuz, deinde aial
ꝛ in oibus ſiľr. Sed quęrẽdũ qũo ſuperius dicẽdo ꝙ nos
non opꝫ accipere niſi tm̃ proxime ſequẽtia ꝛ que ſeqtur,
ſed remotiora minime, qꝛ in his cõtinẽtur, nunc cõtrariũ
plane dicit, cuz aſſerat etiã remotiora ſumẽda eſſe. Dici
mus igiť ad hoc ꝙ ibi dicẽdo qũo opꝫ hoꝝ facere deſcri
ptionẽ dixit ꝙ ꝓxime ſequẽtia tm̃, vel quę ſeqtur deſcri
bi, ſed remotiora minime, ne cogamur deſcribere. Nã ha
bemus inquit per hęc ꝛ reliqua, nam qꝛ accipimus tanq̃
ꝯñs hominẽ ipſum aial ꝛ quęcũq; animal ſequũtur, idcir
co ibi nõ dixit oportere deſcribere hęc tanq̃ cõfeſſo per
illa inſine. Hic tñ qꝛ de ipſis ꝯſtructionibus ꝛ probatio
nibꝰ fit ſermo, qđ eſt aſſumptionis medij termini, ob id
inqt oportere ẽt hęc aſſumere. Nam opꝫ ſi cõtingit reſpi
cere per vl'iſſima cõcludere propoſitũ ꝛ horũ idẽtitatem
accipere, vt abũdemus in demõſtratione per plures idez
ſyll'o cõcludentes, nam quanto ꝑ vl'iſſima concludimus
ꝯclõnẽ, pluribus abũdamus medijs, naz idẽ ꝛ per parti
cularioꝛa põt cõcludi. Quod ſi aliqđ per particularioꝛa
cõcluderetť non prorſus ꝛ per vl'iora cõcludeť, ceu ſi enĩ
per mediũ corpus cõcluſero ꝙ homo eſt ſubſtãtia, proꝛ
ſus ẽt per ea quę ſunt ſub corpore idẽ cõcludere potero,
ceu per animatũ, animal, rõnale, tñ ſi aliquid per particu
lare cõcluderetť non oĩno ꝛ per vl'e idem cõcludetur, ceu
hoiem rõnale eſſe qꝛ pꝛbatur homo pꝛbatur, qđ pꝛbatur, ra
tione vtitur, ꝛ hoc eſt rõnale, igitur homo rõnalis, ſed nõ
amplius idẽ poſſum oſtẽdere per vl'iora hoc.ſ. pꝛbari ceu
per ipſum habituz, vel diſpõnẽ, vel qualitatẽ. Nam neq;
qui participat habitu vel qualitate, iam ꝛ ratione vtitur,
ſi quidẽ etiam nomen eſt habitum habere.

ℭ Ut ipſius c/magis ad k/ʒ/ꝙ ad ʒ/ſolum.

ℭ Sequentia ipſum c/ea in qbus ipſum ʒ/erat, accipit igiť
ꝯñs ipſum ʒ/k/ʒ/ideſt vl'ius ipſo ceu aiali aiatũ eſt vl'ius.
Inqt, opꝫ igitur in ipſum k/ʒ/reſpicere ꝙ in ʒ/ſolum.i.
incõſequẽs id qđ ſeqtur, ceu in aiatũ, vel in aial, hoc autẽ
patet, qꝛ opꝫ facere ſiľr ſi contingit idez ꝛ per particulare
ꝛ per vl'e cõcludere. Nam prius cognoſcendus eſt vl'ius.
Pulchre aũt dicit ſequens ipm ʒ/eſſe ipſum k/ʒ/qꝛ parti
culare cõtineť in vl'iore, ꝛ in animato animal.

ℭ Ipſius autẽ a/ad k/c/ꝙ ad c/ſolum: ſi enim a/ineſt k/ʒ/ꝛ ʒ/ꝛ c/inerit: ꝙ ſi non ſequitur ex hoc accidit ipſum ʒ/ſequi, conſimiliter autem ꝛ in quibus ipſum ſequitur conſiderandus: ſi enim prima ꝛ quę ſub illa ſequitur, ꝙ ſi nõ hęc, ſed quę ſub hęc accidit.

ℭ Rurſus ea quę a/ſequebať ꝛ ea in qbus c/erat, accipit.
Rurſus igiť accipit k/c/velut vl'iora c/ideo ꝛ k/c/idẽ ap
pellat tanq̃ cõtinẽs in ſeipſo c. nam cõtinẽtur particula
riora ſub vl'ioribus. Reſpicere igiť opꝫ ſi cõtingit ꝑ k/c/
magis ſyll'm effici ꝙ per c/ſolũ. Accepit aũt in his ipſius
c/ſequẽtia, ꝛ ipſius a/quę ſeqtur, qꝛ per hęc oſtendebatur
vl'e affirmatiuũ in vno ꝓblemate tanq̃ exẽplo exercens
rationẽ. Sed illud ſciendũ eſt ꝙ cuz ponit ea quę inſunt
terminis, dixit oportere vt in ſequẽtibus, qđ non opꝫ ac
cipere ẽt ea q̃ ſequũtur ſequẽtia, ſ; quę velut a/vt a/ſequũ
tur ideſt quę ſunt ꝓxime vl'iora ipſis. Sic aũt ꝛ in aſſum
ptione eoꝝ quę ſequebať a/ꝛ c/ea quę a/vt a/ſeqtur acci
pere opꝫ. Si aũt fuerint aliqua q̃ etiã illa ſequũtur, nõ am
plius. naz iuſſit illa propria eligẽda eſſe propoſitis termi
nis ſupra ꝛ infra, quare proxime ſubiecta terminis iuſſit
accipiẽda eſſe, ꝛ quę proxime alicui ſubia vl'iſſima ſunt
eoꝝ quę ſeqtur. non enim ſiľr ea quę aliquid ſeqtur, ꝛ ea
quę ſequũtur idẽ, nam proxime ſequẽtia particularis ma
xime ſunt reſpectu eoꝝ quę ſequũtur, ꝛ ꝓxime ſubiecta.
Eadẽ aũt ſunt ea quę ſeqtur, ꝛ vl'iſſima eoꝝ quę ſeqtur.i.
ſubiectoꝝ, ceu animal ꝓxime ſequiť animatus ꝛ eſt par
ticularius corpore, ꝛ ſubã, ſequens hõ aial. Sequiť autez
ꝓxime animal ipſuz rõnale, ꝛ hoc eſt vl'ius reliquis quę
ſeqtur ceu hoie Socrate. His igiť ſic ordinatis in aſſum
ptione medioꝝ terminorum dicẽdo oportere ſi cõtingit
vl'iſſima accipere, opꝫ ſolũ in pdicatis.i. ſequẽtibus ter
minos hoc facere, nam ʒ/de ipſo c/ꝓxime pdicatur, ꝛ
erat particularius pdicatoruz, merito igiť accipit vl'iora
ipſo k/ʒ/ſed in ſubiectis a/ſubijciť ipſi c/ſi proxime ſub
iecta accipiebanť. Idẽ aũt eſt ꝙ vl'iſſima ſubiectoꝝ, naz
ipſo c/in his eſt vl'ius, qũo igiť accipit ipſo vl'ius k/c. Di
co igiť qđ in oppoſitione propinquiſſima accepit, vt quę
ꝑ ſe ſunt pdicata ꝛ ſubia acciperet ꝛ nõ quę ſunt per aliđ,
nam de rõnali pdicať animatũ per aial, ꝛ hõ ſubijcitur
aiali per rationale, ſed in expõne medij cuz cenſeat reſpi
ciẽdũ eſſe ad vl'iſſima ſi fieri poteſt exẽpli ſolius ꝛ expli
cationis cauſa ipſo c/velut particulariori vſus eſt, vt do
ceat eligentes mediuz non in ſola deſcripta reſpicere, ſed
ſi quid eſt ſubiectis vniuerſalius, ꝛ ſi cõtingit vt hoc me
dio talis methodus vtatur, hoc accipere.

ℭ Palaz ẜo ꝛ ꝙ per tres terminos ac binas propoſitiones conſideratio; ꝛ per predictas figuras ſyllogiſmi omnes.

ℭ Vult oſtẽdere Phs etiã per hęc oſtenſa in hac ſectione
dico.ſ. de abũdantia ꝓpõnũ ꝙ prorſus neceſſe eſt oẽm
ſyll'z per ſolos tres terminos fieri, ꝛ per pdictas tres fi
guras, ꝛ alius eſt impoſſibile, nam ſi bene accepta fuerit
electio eoꝝ quę ſequunť terminos, ꝛ quę ipſi ſequuntur.
Adhuc etiã aliens ab ipſis in vnoquoq; ꝓblemate opꝫ
horũ aliquid idẽ inueniri, ceu de vl'i affirmatiuo. Et ea q̃
ſeqtur pdicatũ, ꝛ quę ſequunť ſubz ꝛ in alijs, vt oſtẽſuz
eſt. Habẽtibus igiť nobis duos terminos illius de quo
fit ratio.ſ. ſubm ꝛ pdicatũ, ꝛ accipiẽtibus quẽdã alium,
ꝛ erat ſubiectũ pdicati, ꝛ ſubiecti pdicatuz, tres ſolos
neceſſe eſt fieri terminos. Idẽ etiã in alijs problematibꝰ
ſimiliter. Sic igiť tres ſoli accepti in ſyll'm ſunt. Qđ ẜo
tres ſolę figurę ꝛ hic rurſus per hęc oſtẽderit patet, nam
oſtẽdebatur vl'e affirmatiuũ per primã ꝛ per ſecũdã figu
ram ꝛ particulare affirmatiuũ per tertiã, ꝛ per primã, ſed
particulare negatiuũ per tertiã ꝛ pmã. Hęc ſunt ab Ari

ſtotele oſtenſa,ſed plane ſunt verba contextus.

¶ Monſtratur nãq; a/ ineſſe omni e/quando eorum que c/⁊ ʒ/idem aliquid acceptuʒ fuerit:hoc autem erit medium.

¶ Hoc quale,patet ꝙ c/⁊ ʒ,nam hec idem ſunt. Medium autẽ ingt.i.medius terminus per quod infert.

¶ Extrema vero a/⁊ e/ſit itaq; prĩa figura. Sʒ alicui qñ c/⁊ g/ſumptum ſit: hec autẽ vltima figura:mediũ enim ſit g. Nulli vero quãdo d/⁊ ʒ/ideʒ:ſic autẽ ⁊ prima figura ⁊ media: prima ꝙ a/ineſt nulli ʒ/ſiquidẽ cõuertitur priuatiuum,ʒ/autẽ omni e/media vero quoniã d/nulli a, e/auteʒ omni ineſt. Verũ alicui nõ ineſſe: quando d/⁊ g/idem ſit:hoc autẽ vltima figura:a/nãq; nulli g/inerit:e/vero omni g.

¶ Ideſt termini extremi maior ⁊ vltimus,hoc autem erit prima figura,mediũ autẽ b/q2 c/⁊ b/idem,hoc autẽ eſt mediũ,patet ꝙ nil differt dicere c/vel mediũ b,nã idẽ ambo.

¶ Planuʒ itaq; ꝙ per prędictas figuras ſylliſmos: ⁊ ꝙ non eligenda quęcũq; oĩa ſequunt eo ꝙ nullus ex ipſis ſit ſylls:conſtruere nãq; penitus non erat ex ſequẽtibus:priuare auteʒ non cõtingit per id qđ oĩa ſequitur:opʒ enim huic quidem ineſſe:illi vero non ineſſe.

¶ Ex facta deſcriptione ſequentiuʒ terminos, ⁊ eoꝝ quę ipſi ſequũtur,⁊ alienoꝝ ab ipſis nouẽ ſiunt ꝯiugationes, vt oſtẽdimus,alię vero ſex nobis viſi ſunt ad ꝯſiderationẽ ꝓpõnũ,quas ⁊ iam tradidit,⁊ tres ſunt inutiles,quas nunc exponit,⁊ cãs aſſignat per quas ſunt inutiles,⁊ ingt quę ſunt ſequẽtia terminos inutilia, q2 per hec neq; ꝓbare,neq; cõfutare poſſumus. Nõ poſſumus quidẽ ꝓbare, q2 in ſcđa figura faciũt ex duabus affirmatiuis coniugationẽ q̃ eſt aſſyllogiſtica. Nã b/⁊ ʒ/qđ eſt idẽ ipſi a/⁊ ipſi omni e/neceſſe eſt ineſſe. Hęc autẽ (vt dixi) cõiugatio inutilis eſt,neq; ꝑ hec reprobare poſſumus,q2 opʒ cõfutantẽ in ſyllm hr̃e alterã ꝓpõnẽ negatiuã, ſed hę ambę ſunt affirmatiuę. Et rurſus ſi acceperimus eadẽ cuiia ⁊ ea quę ſegtur pręedicatũ ⁊ altera a ſubiecto,ideſt c/b/ſit in prima figura ſylls minorẽ ꝓpoſitionẽ hñs negatiuã,itaq; aſſyllogiſtica erat hęc cõiugatio,ceu a/oĩ c/ꝙ eſt idẽ dictu tb/⁊ ipſum tb/nulli e/quare minor negatiua,igr̃ aſſyllogiſtica. Si vero ambo aliena acceperimus vel hic ꝯſpicuo inutile erit. Nã ambo ſiunt negationes ſiue aliqs fecerit ſm primã figurã ſyllm,ſiue in ſcđa. Scđm primaʒ ſic a/nulli d/ꝙ eſt dictu nulli tb/⁊ tb/nulli e. Iteʒ ſecunda ſic d/⁊ tb. Naʒ ambo idẽ ſunt a/⁊ e/nulli,quare ⁊ hęc aſſyllogiſtica coniugatio, igitur ſm ſolas ſex coniugationes facienda eſt conſideratio propoſitionum.

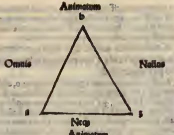
¶ Sed ⁊ maniſeſtũ ꝙ alię cõſiderationes eorum q̃ ſunt ſm electiones/inutiles ſunt ad faciendũ ſyllm : quẽadmodum ſi ꝯñtia vtrũq; eadẽ ſunt,aut ſi quę ſegtur a/⁊ quę non cõtingunt ipſi e/ aut quotcunq; rurſus non accidit vtriq; ineſſe:non eniʒ efficitur ſylls per hec: nãq; ſi ꝯñtię eadem/vt b/⁊ ʒ/ſit media figura ꝑdicatiuas habens ꝓpoſitiones: ſi autẽ quę ſequit̃ a/⁊ quę non cõtingunt ipſi e/vt c/⁊ h/ prima figura priuatiuã habẽs ꝓpoſitionem/ quę ad minus extremum: ſi vero quotcũq; nõ cõtingunt vtriq;,vt d/⁊ h/priuatiuę ambę ꝓpoſitiones , aut in prima,aut in media figura: ſic autem nullo modo ſyllogiſmus.

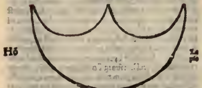
¶ Qm̃ vnaʒ cõiugationẽ poſuit accipientẽ quę cõſequũtur ambos terminos ob id ingt,⁊ alię pter has dictimus, inutiles ſunt illa quę ambo aliena accipit ⁊ ea quę ſequit̃ ꝑdicatũ,⁊ ea quibus non ineſt ſubiectũ. Deinde volẽs has ponere accipit rurſus rõnẽ ⁊ incipit ab ea quę accipit ea ſequũtur ambos terminos. Nã inquit ſi ſequẽtia vtrũq;. Deinde exponẽs tres cõiugationes oſtendit poſt hęc ea quę ex ipſis terminis , a prima inchoans ꝙ inutiles ſint ad ſyllogiſticas methodos.

¶ Sed maniſeſtũ ⁊ qualia eadẽ accipienda/q̃ ſm inſpectionẽ ⁊ nõ qualia diuerſa aut ꝯria.

¶ Per hęc eſt ꝓpoſitũ oſtẽdere, qđ nõ poſſumus vti alia methodo ad aſſumptionẽ ꝓpoſitionũ niſi tradita dico.ſ. eaʒ per ea quę ſequũtur ex quibus ſegtur,⁊ aliena,quoꝝ aliquid idem accipere neceſſe erat ſm alterum terminorum. Nam ſiquis (inquit) aliam intelligere ſuſpicariq; videretur prorſus in vnam traditaꝝ incideret ignarus. Nã diceret quis ꝙ poſſum nihil deſcriptorũ ideʒ accipere ꝙ in cunctis problematibus vt neceſſarium Ariſto. tradidit,ſed accipiendo quędã cõtraria horuʒ, vel ſimpliciter diuerſa inter ſe ⁊ non potentia eidem ineſſe, ſic negatiua problemata probare,ceu ſit b/⁊ ʒ/cõtraria, vel q̃ nequeũt eidem ineſſe,probabo ex his vniuerſale negatiuũ ſic, q2 b/omni a/⁊ ʒ/nulli. Nam cõtrarium,⁊ a/igr̃ nulli ʒ/⁊ ʒ/oĩ e/igitur ⁊ a/nulli e. Nam ſit b/nigrum ⁊ ęthiops a/⁊ ʒ/album ⁊ e/cignus,q2 igitur nigrũ omni ęthiopi ineſt ⁊ nulli albo nigrum,qñdoquidẽ ſit contrariũ, igitur ⁊ ęthiops nulli albo,ſed album omni cigno, cõcludit̃ igitur ex his ꝙ ęthiops nulli cigno, ſimiliter autẽ oſtendetur ⁊ ſi non contraria eſſe ipſum b/⁊ ʒ/accipiamus,ſed ſimpliciter cõtradiuiſa ⁊ non potẽtia eidem ineſſe, ceu ſi b/erit animatum,⁊ a/homo,⁊ ʒ/inanimatũ,⁊ e/lapis. Nam eadem methodo cõcludit̃ ꝙ homo nulli lapidi. Dicentes igr̃ hęc inquit ignorarunt ꝙ cõcluſio ſit in his per dictas cauſas a nobis ⁊ non q2 accipitur cõtrariũ b/ipſi ʒ. Nam ſi habemus omnia aliena ab a/⁊ e/⁊ b/nulli ʒ/ineſt,⁊ ob id nulli e/ineſt b. Et habemus illa omnia ab e/aliena, igr̃ b/erit idem alicui alienorum ab e. Quare inquit nõ potuerunt cõtueri dicentes hęc idẽtitatem b/⁊ tb/⁊ ob id putarunt

alia methodo cōcludi cōcluſionē. Sed videamus verba ipſa Ph̃i. Sed ⁊ manifeſtū qualia eadē accipiēda que ſm̄ inſpectionē ⁊ qualia diuerſa aut ꝯria. Verū Alexander inq̄t differentē ſcripturā contextus afferri ſolere, nam in q̄buſdā libris inquit ſic eſſe ⁊ nō qualia diuerſa aut ꝯria. Si ergo diceret̃ ⁊ qualia diuerſa ⁊ ꝯria, ſic exponēdū eſt cum nobis manifeſtū ſit ex dictis qualia aſſumēda eadē ſunt, etiā manifeſtū erit qualia ſunt in his diuerſa vel cōtraria, vt tanq̄ quoddam correlariū ex dictis hoc cōcludatur. Equidē nos intelligere opꝫ, qualia in his diuerſa aut ꝯria, nam nihil cōfert ad propoſitū cognoſcere hec, quare ſm̄ hanc ſcripturā velut correlariū hoc erit deductū, ſed qualia ſunt diuerſa aut cōtraria, verbi grā. Si aūt accipiebamus c/⁊ z/idē erit d/ipſi z/ꝯrium aut diuerſum, q̄ etiā a/c/eſt alienus, rurſus ſi c/⁊ th/idem ⁊ d/⁊ th/diuerſa erunt vel ꝯria, nam ſi a/omni c/ineſt th/⁊ d/nulli eorum que a/igit̃ nec d/nulli eoꝝ que th/igit̃ d/th/ꝯria vel aliena inter ſe. Si aūt c/h/idē fuerit ⁊ ab ipſis c/th/diuerſa vel cōtraria. Et in reliquis ſit̃ ſm̄ eādem methodum. Videt̃ ⁊ altera ſcriptura aptior eſſe in propoſito theoremate ⁊ inductis verbis. Dico aūt ⁊ non qualia diuerſa aut ꝯtraria vt ꝯtinuatio hec ſit. Sed ⁊ manifeſtū ex dictis ſit qualia in his deſcriptis ſm̄ vnūquodq; problema oportet accipere eadē, non enim accipienda qualia diuerſa aut ꝯtraria, ⁊ quod hoc velit ſignificare planum ex inductis ſtatim, nam quid inquit.

¶ Primū quidē quoniā inſpectio mediū gratia: medium vō non diuerſum/ſed idem opꝫ accipere: poſtea ⁊ in quotcunq; accidit fieri ſyll'm/eo q̄ fuere accepta ꝯria/aut non contingentia eidē ineſſe/in p̄dictos omnia reducent̃ modos/veluti ſi b/⁊ z/cōtraria/aut non cōtingunt eidē ineſſe: erit enim his acceptis ſyll's/q̄ a/cōtingit ineſſe nulli eorum que ſunt e/ſed non ex ipſis/verum ex predicto modo.

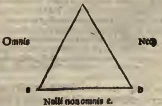
¶ Inquit qd non oportet querere qualia in deſcriptis ſint diuerſa, ſed qualia ſint eadē patet, nā volumus medium terminū inuenire, ꝓ qd mediū h̄is habitudinē ad vtrūq; terminum, vel affirmatiuē, vel negatiuē, poterimus extremū de extremo p̄dicare vel negare. Si ergo qd mediū gratia ſit ⁊ cōſideramus que opꝫ accipere ex deſcriptis mediū terminū. Equidē oportet mediū eſſe vnum ⁊ idem, patet igit̃ q̄ qualia eadē in deſcriptis in vtroq; extremorum terminoꝝ oportet accipere, ⁊ non qualia diuerſa aut cōtraria, cum duo accipiemus media ⁊ non vnū, ⁊ ſic duas faciemus ꝓpōnes non cōicantes inter ſe, ceu b/omni a/⁊ z/omni e/ſi aūt aliquid inquit accideret ex tali aſſumptione ſyll'm fieri hoc ſit non ſimplr̃, q2 ꝯria accipiebamus, nam quantū ex hoc due ſeparate propoſitiones fiebant, ſed q̄ accidat vt hi neſcientes incidant in methodū a nobis traditam diximus iam quomodo.

¶ Nam b/a/quidem omni: e/vō nulli inerit: quare neceſſe b/idem eſſe alicui b.

¶ Nam q2 b/omni a/ineſt, ⁊ ꝯrium b/eſt ipſi z/vel diuerſum, ⁊ ob id b/nulli z/⁊ e/eſt pars ipſius z/igit̃ b/nulli eorū que e/inerit, ſed habemus deſcripta aliena ab e/hec autē erant th/ igit̃ b/idē alicui eoꝝ que th/erit, quare rurſus ꝑ noſtrā methodū cōcluſio ſit, nā diximus vl'e negatiuū concludi, acceptis d/z/eiſdem, vel b/⁊ th.

¶ Rurſus ſi b/⁊ g/non cōtingunt eidē ineſſe: q̄ a/non inerit alicui eoꝝ que ſunt e/ſic etenim media erit figura: nam b/a/quidē omni: g/vō nulli inerit: quare neceſſe b/alicui eorum que b/idem eſſe: nanq; non contingere b/⁊ g/eidem ineſſe nihil differt q̄ b/idē eſſe alicui eorūq; b/omnia enim accepta ſunt non contingentia ineſſe ipſi e. Manifeſtum igitur q̄ ex his ipſis inſpectionibus nullus ſyll's. Quod ſi b/⁊ z/contraria neceſſe b/idem eſſe alicui eorū que b/⁊ ſyllogiſmum per hec fieri.

¶ Cū oſtēderit q̄ in quibus ⁊ cōcluditur vl'e negatiuum ꝯrijs quibuſdā acceptis vel nō ꝯtingētib⁹ eidē ineſſe, nō ꝑ aſſumptionē ꝯrioꝝ ꝯcludit̃, ſed q2 incidit in traditam methodū ab ipſo, idipſum oſtēdit ēt in particulari negatiuo. Cōcluderet̃ aūt ex ꝯrijs ſic. Cum b/oī a/⁊ b/nulli, ⁊ a/nulli eorum que b/⁊ b/alicui e/⁊ a, igit̃ non omni e/rurſus inq̄t igit̃ ignorant in his q̄ in traditā a nobis methodum incidunt, nā nihil aliud (inquit) dicū accipiētibus b/⁊ b/non ꝯtingētia eidē ineſſe, quā q̄ b/alicui eoꝝ que th/idē, nec ſi nulli eoꝝ que b/⁊ b/pars ipſius e/eſt ſed omnis ip-

Nulli non omnis e.

ſius e/aliena accepimus in ipſis th/igit̃ erit b/idem alicui eoꝝ que th/quare rurſus ꝑ h/noſtrā methodū ſit concluſio. Et hic quidem Ph̃s dicit, ſed videt̃ vel erraſſe in his, vel ob traditā methodū hic indifferēter vti terminis, nā oportebat ipſum ſic dicere, nā nō ꝯtingere b/ipſi ⁊ b/idē ineſſe nihil differt b/vel alicui eoꝝ que d/ineſſe, nūc autē dixit vel b/eoꝝ aliqd eſſe que th, nam q̄ hoc falſum ſit,

patet, nam b/⁊ h/poſſunt nõ eidẽ ineſſe, neq; h/eſſe alicui eoꝝ que th, nam ſi accipiamus c/genus ⁊ b/⁊ h/ſpẽs contradiuiſas, ceu c/aial, ⁊ b/hoiem, ⁊ h/equũ, homo ⁊ equus non recidunt eidẽ ineſſe, nulli tamẽ eorũ que th/dico ſcilicet alienoꝝ ab animali nõ eſt homo, quãdoquidẽ etiã homo ſit animal. Eodẽ modo etiã in cõtrarijs ceu ſi acceperimus colorẽ c/⁊ b/album, ⁊ h/nigrũ, igiť eidem ineſſe b/⁊ h/non accidet, tamẽ nulli eoꝝ que th/idẽ erit h/ que erant aliena ab c. Nam ⁊ ipſum eſt color, tamẽ ſi accipiamus b/⁊ d/idẽ verificabitur ratio, nam ſi a/nulli h/ idẽ, quia in q̃bus nulli h/igitur neq; h/nulli a/quare alienũ eſt a/ab ipſo h/ſed aliena ab ipſo a/erant d/quare idẽ aliquid erit h/alicui eorum que d.

¶ Accidit itaq; ita ſpeculãtibus inſpicere aliã viam a neceſſaria propterea ꝙ latet identitas eorum que b/⁊ eorum que h.

¶ Inquit putarunt dicentes hęc aliã viã abundãdi ppoſitionibus ſe inueniſſe q̃ eſt per cõtraria, ignorãtes qđ in his que dicunt, noſtra rurſus apparet methodus quare p hanc ⁊ non ob eam quã ipſi dicunt accidit cõcluſio, quare putantes per hanc methodũ concludi aliquid plus q̃ neceſſe ſit per quẽdam circulũ meant circa eãdẽ methodum noſtrã ſemper circũuoluti, oportet autẽ rurſus pro h/th/ipſum d/h/accipere.

¶ Eodem aũt pacto ſe hñt ⁊ ſylli ad impoſſe deducentes eũ oſtenſiuis: nãq; ⁊ hi fiunt p ꝯñtia ⁊ que cõſequiť vtrũq;: ⁊ eadem inſpectio in ambobus: qđ enim oſtẽſiue monſtratur, ⁊ per impoſſe eſt rõcinari per eoſdem terminos: ⁊ qđ per impoſſibile ⁊ oſtenſiue.

¶ Nõ ſolũ inquit cathegoricę per methodũ hanc abũdabimus ſyllo, ſed ẽt in oſtenſionẽ per impoſſe eędẽ methodi nobis vtiles ſunt, nam idẽ problema per eoſdẽ terminos cathegoricę ſimul ⁊ per impoſſe rõcinabimur, ⁊ ecõtra, qđ per impoſſe oſtẽdemus, hoc p eoſdẽ terminos cathegoricę habebim⁹ ſyllm̃ facere, ſed q̃uo h erit ſubiũgit.

¶ Ut ꝙ a/nulli eoꝝ que e/ineſt. Ponať enim alicui ineſſe: quoniã igitur h/omni a/a/ꝟo alicui eorum que e/h/alicui eorum que e/inerit: ſed nulli inerat.

¶ Inquit ſit per impoſſe oſtẽdere vlẽ negatiuã, rurſus igitur ſumať aliqđ ſequentiũ ipſum a/ideſt h/⁊ alienorũ ab ipſo e/ideſt th/idẽ exiſtens. Accedat igiť oſtẽſio ſic qꝛ h/ idẽ ipſi th/⁊ h/omni a/⁊ th/oi a/⁊ e/nulli. His igitur exiſtẽtibus dico qđ a/ipſi e/nulli ineſt. Nã ſi hoc falſum, verũ erit hoc alicui, igiť cũ h/omni a/inſit, ⁊ a/alicui eoꝝ q̃ e/cõcludiť qđ h/alicui eoꝝ q̃ e/ſed ſupponebať nulli etiã qđ eſt impoſſibile. Nam h/idẽ erat alicui eorum que th/ qđ erat alienũ ab c/ſi ergo ex ſuppõne dicẽte a/ineſſe alicui eoꝝ que c/aliqđ impoſſibile ſecutũ eſt, idẽ h/eidẽ c/ ⁊ nulli ⁊ alicui inerit, igitur falſum eſt ipſum ineſſe alicui eorum que c/⁊ verum nulli.

¶ Rurſus ꝙ alicui ineſt: ſi enim a/nulli eorũ que e: e/ꝟo omni g/nulli eorum que g/inerit a/ſed omni inerat.

¶ Similr̃ ſe habebit in particulari affirmatiua, nã eiſdem methodis oſtẽdemus p deductionẽ ad impoſſe ⁊ h pblema, qꝛ accipianť quędã eoꝝ que ambo termini ſequunť dico. ſ. eoꝝ que c/⁊ eoꝝ que h/cũ ſint eadẽ inter ſe oſtẽdimus, igiť rurſus p impoſſe ſic, naꝫ dico qđ a/alicui eoꝝ q̃ e/ineſt. Nã ſi hoc falſuꝫ, veꝝ erit illud nulli, cũ igiť a/nulli e/⁊ ipſum e/oi h/igiť ⁊ a/nulli eoꝝ que h/ſed ſupponebať ⁊ oi qđ eſt impoſſe, nã ipſi⁹ c/extitit vlis erat ipſum a/qđ idẽ cũ h, quare ⁊ h/oi ineſt a/igiť falſa ſuppõ dicẽs a/nulli e/igiť vera illa alicui qđ oportebat oſtendere.

¶ Conſimiliter autem ⁊ in alijs problematibus: ſemper enim ⁊ in omnibus erit monſtratio per impoſſibile.

¶ Ideſt in vli affirmatiuo ⁊ particulari negatiuo, oſtẽdemus igiť ⁊ in his, demõſtremus igiť vlẽ affirmatiuũ accipiẽtes c/⁊ ꝫ/idẽ eẽ, igiť per eoſdeꝫ terminos idẽ ẽt p impoſſibile oſtẽdere. Nã dico ꝙ a/omni e/ineſt, ſi aũt h falſum, verũ erit non oi, qꝛ igiť a/non oi e/ſed ꝫ/omni e/concludiť in tertia figura a/nõ omni ꝫ/ſed ſupponebať ⁊ oi, qđ eſt impoſſibile. Nam de omni c/a/⁊ c/idem erat cũ ipſo ꝫ/quare ⁊ a/de omni ꝫ. Item in ſcđa figura idem poteſt concludi, nam cum a/non omni c/vt ſuppoſitio, ⁊ erat oi ꝫ/a. Nam idem eſt c/ipſi ꝫ/⁊ c/omni a/quare cõcluditur ꝫ/ nõ omni c/ſed ſuppoſitũ fuerat ⁊ omni, qđ eſt impoſſibile, igitur falſa eſt ſuppoſitio ꝙ a/non oi c/inſit, igitur vera a/omni e. Similiter ⁊ particulare negatiuũ oñdiť q̃dẽ exiſtẽtibus d/⁊ h. Rurſus igiť oſtẽdemus, eiſdẽ terminis etiã per impoſſibile, nam dico qđ a/non omni e/ineſt. Si aũt hoc falſum, verũ erit omni, qꝛ igiť omni e/a/ineſt, ⁊ e/ omni h/igiť ⁊ a/omni h/ſed ſupponebať etiã nulli ꝙ eſt impoſſibile, naꝫ a/nulli d/idẽ nãq; eſt d/cum ipſo h/igiť nulli h/a/ineſt, igiť falſum eſt, a/omni e/cõpetere, igiť verum non omni. Poteſt etiã in ſcđa figura ⁊ in tertia p impoſſibile deduci, in ſcđa quidẽ qꝛ a/omni c/⁊ nulli h/ igiť ⁊ e/nulli h/ſed ſupponebať ẽt omni. In tertia quoq; qꝛ a/ omni e/⁊ h/alicui eoꝝ que c/igitur ⁊ a/alicui eorũ que h/ ſed ſupponebatur ⁊ nulli.

¶ Ex conſequentibus ⁊ que ſequiť vtrũq;.

¶ Conſtat vniq; ꝙ etiam in alienis.

¶ Ac ſm̃ vnũquodq; problema eadem conſideratio ⁊ oſtenſiue volenti ratiocinari ⁊ ad impoſſibile ducere: ex eiſdem nãq; terminis vtreq; demonſtrationes.

¶ Vult oſtẽdere ꝙ ipſe oſtẽſiones conuertũtur inter ſe. Nã ꝙ per impoſſibile oſtẽditur, hoc per eoſdẽ terminos ⁊ oſtẽſiue, ⁊ qđ oſtẽſiue oſtẽditur hoc etiã per eoſdeꝫ terminos ⁊ per impoſſibile. Quia igiť poſuit eaꝫ oſtẽſionẽ p impoſſibilẽ, vult idem etiam oſtendere per eoſdeꝫ terminos ⁊ oſtenſiue.

¶ Quẽadmodũ ſi monſtratũ eſt a/ineſſe nulli e/qm̃ accidit ⁊ h/ineſſe alicui eorũ que e/qđ impoſſe: ſi acceptũ fuerit h/ineſſe e/quidẽ nulli: a/ꝟo omni, planũ itaq; ꝙ a/inerit nulli e.

¶ Si inq̃t vlẽ negatiuũ oſtẽdimus p impoſſe ſupponẽtes oppoſitum ⁊ ex hoc inueniẽtes aliqđ impoſſe ſequi, dico ſcilꝫ h/alicui eoꝝ q̃ c/ineſſe nulli ineſſe, ſi aũt hoc falſum, ꝯclõnẽ mutabimus in verã dico. ſ. qđ h/nulli eoꝝ que e. Deinde addamus alterã ppõnẽ, que etiã in oſtẽſione p impoſſe inerat, illã. vꝫ. ꝙ h/oi a/cõcluditur in ſcđa figura oſtẽſiue ꝙ a/nulli e. Reperit igiť dicta vt oſtẽdat oſtẽſiones inuicẽ cõuerti. ſ. oſtẽſionẽ directã, ⁊ oſtẽſionẽ per impoſſibile. Dubitaret aũtẽ aliq̃s in his merito q̃uo inquit oſtẽſionẽ p impoſſibilẽ ⁊ illã directã cõuerti inter ſe. Nã oſtẽſum eſt in ſermone de tribus figuris qđ quartus modus ſcđę figurę, ⁊ q̃ntus tertię, dũtaxat deductione ad impoſſibile oſtẽdunť, ſed oſtẽſione directa minime. Nã verã ppõnẽ quis ꝯuertere voluerit, vt directã efficiat oſtẽſionẽ aſſyllogiſticã efficiet cõplicationẽ ppõnũ. Itẽ neq;

in quarto

in quarto mō ſcōꝫ figurꝫ poterat cōuerti minoꝛ ꝓpō, qm̄ quidē ſit ꝑticularis negatiua q̄ ad nullaꝫ cōuertitur, itaqꝫ quō hic īqt ꝙ oīa q̄ oſtēdunt̄ ꝑ impoſe ⁊ directa oſtenſione oſtēdunt̄, ⁊ ecōtra q̄ directa ēt ꝑ impoſe. Rn̄deo igit̄ ad hęc ꝙ qꝺ hic nō eſt ſermo de modis figuraꝝ, ſed de ꝓblematib⁹ oībus vl̄i. ſ. particulari affirmatiuo negatiuo, qꝺ vnūqꝺqꝫ hoꝝ directa oſtēditur ⁊ per impoſe, non tn̄ ſm̄ vnūqnēqꝫ modum figurarū. Deinde neqꝫ in ipſis modis eſt falſus ſermo. Nam ad memoriaꝫ reuocemus cur dixit nō poſſe in ꝑdictis modis illos duos oſtēdi oſtēſione directa. Patet certe qꝺ etiā iaꝫ dixi qꝺ altera ꝓpōnum non pōt conuerti, ⁊ aliꝫ cōuerſꝫ efficiunt aſſyllogiſticā figuram. Cur aūt vl̄r egit cōuerſionibus, Ipſe plane in ſermone de ipſis dixit. Nā qꝛ imꝑfecti ſunt ſyllogiſmi in ſcōa ⁊ tertia figura (inqt) indigemus conuerſionibus nō ad faciendū neceſſariū in his figuris, ſed vt appareat neceſſiū. Nō eniꝫ cōuerſio efficit neceſſitatē ſyllogiſmis, nā ipſe figurꝫ ꝑ ſe hn̄t neceſſium, ſed nō apparēs qꝺ ꝯuerſio efficit eſſe apparēs, ⁊ deductio ad primā figurā. nā hac rōne dicunt̄ eſſe imꝑfectꝫ figurꝫ ſcōa ⁊ tertia, qꝛ nō ꝑſpicuā neceſſitatē hn̄t, quare ſi nō facerēt neceſſariū ꝑ cōuerſionē, tn̄ ſolū oſtēdunt. Cōtingit certe ⁊ in dictis duobus modis recta oſtēſione ſyll'm fieri, ſed qꝛ neceſſiuꝫ nō apparet, neqꝫ ꝑ ꝯuerſionē ꝓpōnū ꝯtingit h̄ oſtēdi, ꝓpꝫ h̄ ſolū īqt hos modos oſtēdi ꝑ impoſe, naꝫ ob id vt ipſoꝝ neceſſariū, quare ēt in cūctis modis verū eſt ſm̄ ideꝫ ⁊ directa oſtēſione ⁊ ꝑ impoſe oſtēdi, ⁊ qꝺ vl̄r inter ſe cōuertuntur oſtenſio directa ⁊ per impoſſibile.

Rurſus ſi oſtenſiue ratiocinatum fuerit a/ ineſſe nulli e/ ſupponētibus ineſſe per impoſſibile monſtrabitur nulli inexiſtens.

Cum cōuerterit ad oſtēſionē per impoſe illā oſtēſiuā, nūc ecōtra cōuertit illā ꝑ impoſe ad oſtēſiuā, nā ſi oſtenſaꝫ fuerit oſtēſiue, ⁊ ꝑ ſecūdā figurā ꝙ a/ nulli e/ ſi oppoſitū huic accepimus illud alicui rurſus oſtēdemus idē etiā ꝑ impoſe, naꝫ ſi alicui eoꝝ q̄ e/ a/ ⁊ b/ ol a/ rurſus cōcludit̄ in prima figura ipſuꝫ b/ alicui eoꝝ quꝫ e/ ſed ſuppoſitum fuerat nulli, igit̄ falſuꝫ eſt a/ alicui eoꝝ quꝫ e/ igitur nulli, igit̄ oſtēſum eſt ꝑ hęc ꝙ ambꝫ oſtēſiones cōuertunt̄, illa ſcilicet cathegorica ⁊ illa per impoſe, ⁊ per eandē methodū dico. ſ. per abūdantiā ꝓpoſitionū ambꝫ procedunt.

Conſimiliter autem ⁊ in aliꝫs.

Quia in ſola velut vl̄i negatiua ſermonē exercuit conuerſionū. Eadē inqt ⁊ in reliqs problematibus inquit.

In oībus enim neceſſe cōem aliquē accipere terminū aliū a ſuppoſitis: ad queꝫ erit falſi ſyll's: quare conuerſa hac ꝓpoſitione/ altera ꝟo ſimilr̄ ſe hn̄te/ oſtēſiuus erit ſyllogiſmus per eoſdē terminos. Differt nāqꝫ oſtenſiuus ab eo qui ad impoſſibile, qm̄ in oſtenſiuo ſm̄ veritateꝫ vtreqꝫ ponuntur propoſitiones, in eo autem qui ad impoſſibile ſolum vna.

In oībus inquit ſyll's per impoſe opꝫ quēdā cōem terminū accipe ꝑter vtraqꝫ extrema, naꝫ hęc ſignificauit qꝛ dixit ſubiecta, naꝫ hęc ex ꝑn⁰ ſuppoſita fuerāt de quibus eſt cōſideratio a/ ⁊ e. Cōmunē aūt dicit nō pro medio habēte cōuenientiā cū vtroqꝫ, ⁊ per ſeipſum cōnectēs extrema, ſꝫ cōem inqt eūdē aſſumptum in oſtēſione directa ⁊ ꝑ impoſe, nā qꝛ dixit qꝺ ex eiſdē terminis ambꝫ oſtēſiones ſūt, hoc vult oſtēdere. Si ergo ſubiecti termini a ꝑn⁰ dico. ſ. ipſius ꝓblematis, vt a/ ⁊ e/ de qbus ꝯſideratio, ydē in ambobus, oportet aūt ⁊ alterū quēdā circa hos in ambobus oſtēſionibus inueniri eundē, ⁊ manifeſtū eſt, tum ex eiſdē terminis ambꝫ oſtenſiones ꝯcludunt̄. Qꝺ igit̄ cōis termin⁹ aliqs ſ ambob⁹ circa ſubiectos accipit̄, oſtēdit. Etenīꝫ in ꝓpoſitis oſtēſionib⁹. ſ. directa ⁊ ad ipoſe eſt cōis termin⁹ b/ nā iſte in oſtēſione directa vere negat̄ ab e/ ⁊ facit minorē ꝓpōnē, ſꝫ in oſtēſione ꝑ impoſe falſo affirmat̄ b/ de ipſo e/ in ꝯclōne. Ad h̄ igit̄ inqt ꝑ cōem terminū falſa fit ꝯcluſio, nā ꝯcludebat̄ falſo qꝺ b/ alicui eorū q̄ e. Hac igit̄ inqt falſa ꝓpōne occurrēte q̄ erat ꝑ deductionē ad impoſe ꝯclō. i. in veraꝫ mutata, ceu pro hac b/ alicui eorum quꝫ e/ vt accipiamus ꝙ nulli qꝺ ex ꝑncipio ſuppoſituꝫ fuit, ⁊ altera ꝓpōne ſeruata. vꝫ. ea vbi eſt mediū ad maiorē terminuꝫ, hac. ſ. ꝙ b/ ineſt ipſi a/ ſic erit inquit, oſtēſiue ſyllogiſmus qui per impoſſibile erat, nam b/ omni a/ ⁊ nulli e/ igitur ⁊ a/ nulli e/ inerit.

Hęc igit̄ magis erūt manifeſta ꝑ ſequentia, qn̄ de impoſi dicamus, nunc ꝟo tm̄ nobis ſit manifeſtū, ꝙ ad eadē inſpiciendū ⁊ oſtēſiue volenti rōcinari/ ⁊ ad impoſſibile ducere.

Quia dixit quo differt oſtēſiuus a ſyll'o ꝑ impoſe. Hęc inqt in ſequētib⁹ diligētı⁹ ſciemus. Dicit aūt in ſcōo lib⁰, nā ibi exactius explorātiuſue de his ſnīaꝫ narrabit, nā dicit ibi ꝙ differt rect⁹ ſyll's ab eo q ꝑ impoſe dicto mō, qꝛ alter ambas ꝓpōnes veras accipit, alter ꝟo alterā falſaꝫ.

Sed in aliꝫs ſyll'is qui ex ſuppoſitione, quēadmodū quicūqꝫ ſm̄ tranſumptionē, aut ſm̄ qualitateꝫ in ſubiectis non in ijs, quꝫ a principio, ſed in trāſumptis erit conſideratio.

In aliꝫs. ſ. ex ſuppōne, nā poſtq̄ oſtendit ꝙ cathegorici ſyll'i ⁊ ſyll'i per impoſe per eandē methodū cōcludunt̄, nūc inqt qꝺ etiā aliꝫ hypothetici ſyll'i quicūqꝫ vtunt̄ trāſmutatione ꝑ hęc oſtēdūtur, naꝫ in his inquit trāſumptio trāſmutatione indiget oſtēſione, ſed nō oſtēdunt̄ alr̄ q̄ꝫ cathegoricꝫ, ⁊ cathegorici ꝑ hos oſtēdunt̄, igit̄ ⁊ hi ꝑ eandē methodū oſtēdent̄. Verū nō ꝯdiuidit trāſumptioneꝫ ꝯ q̄litatē, nā trāſumptio mutatione vl̄ioꝛ eſt ⁊ vl̄e nō diuidit̄ ꝯ particulare, quare illud vel ſm̄ qualitatē pro hoc dixit ⁊ ſm̄ qualitatē. Eādē iam diximus ꝙ Stoici aſſumptionē vocabāt hoc qꝺ Peripatetici trāſumptionē dixere, oēs igit̄ hypothetici ſyll'i ſunt ſm̄ tranſumptionē, ſm̄ qualitatē illi dicunt̄ qui ex ipſo magis ex minori, vel ſimili probent. Sunt quoqꝫ q cōfutant ex ipſo magis, ⁊ aliꝫ qui probāt ex minori, aliꝫ aūt ex ſimili q ſe hn̄t ad vtrūqꝫ ſimilr̄, ceu ex magis, ſi ſanitas magis bonū q̄ꝫ diuitꝫ, nō bonū aūt prorſus ſanitas, neqꝫ igitur diuitꝫ. Ex minori ſi ſanitas minus bonū videt̄ eſſe q̄ꝫ virtus, tamē bonum eſt, igitur ⁊ virtus bonum. Ex ſimili probamus ſic, ſi ſimiliter robur, ⁊ pulchritudo ſunt corporis vires, bonuꝫ autē eſt robur, igitur ⁊ pulchritudo. Rurſus cōfutamus ſi ſimiliter ambo a corpore ſunt aliena, ſic robur non eſt bonū, ergo nec pulchritudo, inquit igitur in ſyllogiſmis ſm̄ tranſumptionē ⁊ qualitateꝫ. Non enim qꝛ cuncti ſm̄ tranſumptionē iam oēs etiam ſunt ſm̄ qualitatē, quꝫſtio in ſubiectis fit, ⁊ ſuppoſitis ſubiectiſqꝫ non a principio, ſed poſterioribus. Verum ꝙ dicit hoc eſt, quod indigꝫt oſtēſione in ſyll'is hypotheticis trāſumptio eſt qꝺ etiam iam ſupra dixit, nam trāſumptionē volens ſignificare dixit in ſuppoſitis ſubiectiſue non a principio antecedens ⁊ cōſequens, ſubiectū dixit antecedēs, ⁊ ſubiectū ex principio, nā dicimus ſi homo eſt ⁊ animal, ſed homo eſt, qꝺ eſt aſſumptio, ⁊ hoc inquit ſubiectum, ſed ſubiectum ſm̄ tranſumptionem de quo inquit fieri quꝫſtionem. Nam hoc eſt ꝙ indiget oſtenſione.

¶ Modus ſo inſpectionis idem.

¶ Et in his inqt ſyllis eadẽ methodo.ſ. abundantia pro-poſitionũ vtẽdũ eſt, nã ſi demõſtrauimus ſupius ꝙ cun-cti hypothetici indigẽt cathegorico ſyllo ad ꝑfectionẽ, ⁊ ſylli ꝑ impoſſibile nobis rõcinãtibus falſuȝ cathegoricę acci-piũt, ⁊ reliq aſſumptionẽ cathegoricę aſſumpta, ⁊ cunctí cathegorici in eãdẽ methodũ reducti ſunt, patet ꝙ ẽt hy-pothetici ad eãdẽ reducent̃. Sȝ in his Alexãder dubitat de his q̃ dicunt̃a Theophraſto ꝑ vniuerſuȝ de hypothe ticis. Nõ.n.egẽt ſyllo cathegorico, q̃re nihil proderit his tradita methodus. Theophraſtus vocat hypotheticos ꝑ totũ, q accipiũt ꝓpõnes ⁊ ꝯclõnẽ ex ſuppõne, ceu ſi a/ ⁊ b/ſi aũt b/⁊ c/igit̃ ſi a/⁊ c. Nã cõſiderat ꝙ ẽt ꝯclõ accepta ſit ex ſuppõne. Inquiũt igit̃ ad h, qḋ neqȝ vſr ſunt ſylli q ꝑ totũ hypothetici. Nã ſolũ illationẽ ſigñt, quare metho-dus cõis eſt in oibus ſyllis. Dixit autẽȝ Theophraſtus, qḋ hi etiã pñt ad tres figuras reduci, nam qñ diximus ſi a/⁊ b/ſi b/⁊ c/deinde ꝯclones igit̃ ſi a/⁊ c/ꝙ aſſimilatur a/ minori termino ⁊ ſubiecto, ⁊ b/aſſimilat̃ medio ꝑdicato de ipſo a/⁊ c/ipſi ſubiecto ꝙ aſſimilat̃ maiori termino, quare ⁊ ſic erit prima figura. Fit rurſus ſcḋa quũ ſic dixe ro, ſi a/⁊ b/nõ c/neqȝ b/igit̃ ſi nõ a/nec c. Sil̃r ⁊ tertia ſic, ſi nõ b/neqȝ a/ſi b/⁊ c/igit̃ ſi nõ a/neqȝ aliqd eoꝝ quę c/pñt ẽt accipi ambę cathegoricę. Et illud eſt dictu ꝙ ſi ex ſup-poſitione ꝯcluſio ſumpta fuerit ⁊ nõ ex neceſſitate, qꝛ ẽt vnaquęqȝ ꝓpõnũ ſic eſt, patet igit̃ qḋ ſi voluerimus ne-ceſſitatẽ imponere ſyllo, vt reuera ⁊ ſylls fieret, opȝ vnã-quãqȝ ꝓpoſitionẽ cathegoricę oſtendere. Nã dictũ eſt a nobis in ſermone de hypotheticis ꝙ ſępe ſolũ deductoȝ ⁊ cõtinuatũ indiget ꝓbatione, vel aſſumptio, ⁊ ſępe am-bo quare ſi opȝ ⁊ hoc reuera fieri ſyllos ſub eadẽ metho do abũdantię ꝓpõnum cadẽt, probato deducto ſm vnã-quãqȝ ꝓpoſitionẽ, ſi i manifeſtũ fuerit, vel aſſumptione.

¶ Conſiderare autẽ ⁊ diuidere/quot modis/ qui ex ſuppoſitione, monſtratur itaqȝ vnum-quodqȝ problematum ſic.

¶ Hoc dicit quod iam diximus dicentes quot modis di cuntur hypothetici.

¶ Eſt aũt ⁊ alio modo nõnulla horuȝ ratioci nari, queãdmodum vlia per particulareȝ in-ſpectionem ex ſuppoſitione.

¶ Inqt q̃daȝ problemata pñt ⁊ aliter ſyllo ꝯcludi, dico.ſ. vle ⁊ q̃ pñt ex eiſdem ex qbus particularia ſyllo cõcluſi mus. Equidẽ vle per c/⁊ b, naȝ ꝑ eadẽ etiã particulare af-firmatiuũ oſtẽdebat̃. At vle negatiuũ ꝑ d/⁊ b, nam ꝑ ea-dẽ etiã particulare negatiuũ demõſtrabat̃. Quo igit mo do ꝑ eadẽ vle ſyllo cõcludimus nõ, vt ſimpl̃r inqt, ſȝ ex ſuppõne, dicit̃ aũt ex ſuppoſitione nõ qꝛ hypotheticę, ſȝ qꝛ nos accipimus aliqd ſm ſuppoſitionẽ. Quid igitur h eſt, dixit a principio qḋ nõ ſolũ ſm ſubſtantiã ſunt eligẽ da ea ⁊ deſcribẽda quę inſunt rebus, ſed ẽt propria. Si g̃ ſuppoſuerimus in ſubiectis ipſi c/dico.ſ. ipſis b/eẽ aliqd propriũ, qꝛ propriũ conuertit̃ cum eo cuius eſt propriũ, ſi c/omni b/⁊ b/omni e/inerit, qꝛ igitur a/omni c/ꝙ eſt di ctuȝ idẽ omni b/⁊ b/omni c/etiã a/omni e/inerit. Rurſus ſi ipſum a/nulli d/qḋ idem dictu eſt nulli b/⁊ b/omni e/⁊ a/nulli c/idem profecto faciunt ⁊ definitiones conuertẽ-tes cum definito.

¶ Si eniȝ c/⁊ g/eadem ſint, ſolis ſo g/accipia tur e/ineſſe a/ ineſſet vtrıqȝ omni e. Et rurſus ſi d/⁊ g/eadem, e/autem de ſolis g/pręadicare-tur, ꝙ a/inerit nulli eoruȝ, quę e. Planũ itaqȝ ꝙ ⁊ ſic inſpiciendum.

¶ Opȝ adhibere mẽteȝ ſnię Ph̃i, ⁊ ſic cõtextũ intelligere. Nõ enl diligẽter ⁊ plane verba dicunt̃, nã vult dicere ꝙ ſi aliqd ꝓpriũ inerit in his q̃ h/vel g/ vt ſolũ ipſi inſit ipſȝ e/ꝑ cõuerſionẽ erit, vt diximus a/oi e, naȝ ſi erit e/hõ, ⁊ h/ aliqḋ riſibile, hõ certe ſolũ ineſt riſibili, nõ tñ ſolo riſibi li, nã ineſt ẽt rõnali mortali ⁊ recte progreſſiuo ⁊ Ph̃o la tinugue ⁊ aliis ꝓpe infinitis. Si autem aliquis diceret ꝙ neqȝ ſolũ riſibili ineſt hõ, nã ineſt ẽt aial, rõnale, ⁊ ſupio-ra. Dico ꝙ nõ bene is inqt, nã in hoĩe ſupiora cõtinent̃, nã qḋ nõ valeãt verba ſm ſnĩaȝ Ph̃i qui dicũt. Solis ſo g/vel h/accipiat̃ e/ineſſe, ⁊ hic patet. Nã vult aliqḋ ꝓpriũ eẽ in his q̃ ſunt h/vel g/quare poterit cõuerti cum ipſo e, igit̃ ſolis h/ineſt e. Verũ ſo oibus q̃ ſub h/inqt vel ꝓpõ, ſi ergo cũctis ſemꝑ hoc ineſt ipſis h/⁊ ſolis ipm e, nã oia accepta ſunt q̃ ſeqtur e/q̃re aliis nequeũt ineſſe, qũo igit̃ inqt ex ſuppõne opȝ accipe ſemꝑ inextiſtẽs. Si aũt ꝓprio falſa erit rõ, nõ.n. ſolo ꝓprio ineſt h/ſed ẽt pleriſqȝ aliis, ⁊ maxime his q̃ ſequit̃ ſm ſubaȝ, quare pulcherrimũ op timũqȝ erit dicere, ſolũ accipiatur ipſis h/e/ineſſe. Aduerte al clemẽtiaſquis alr ſępe nos accipimus q̃ ſint in textu vt hoc loco g/ponit h.

¶ Eodem aũt modo ⁊ in neceſſariis ⁊ cõtin-gentibus, eadeȝ nãqȝ conſideratio ⁊ ꝑ eoſdẽ terminos erit ordine eius, qḋ eſt cõtingere ⁊ eius qḋ eſt ineſſe ſyllogiſmus.

¶ Poſteaq̃ exercuit ſermonẽ in ꝓpõnib⁹ de ineſſe, inquit q̃cũqȝ dicta ſunt de illis eadẽ ẽt de neceſſariis ⁊ ꝯtingẽti-bus dicere poſſum⁹, nã ſic electiones ⁊ inſpectiones ipſa-rũ ſm vnũqḋqȝ ꝓblema facere poſſum⁹ ſignificãtes qd necc̃io inſit, qdue cõtingẽter, nam eo dũtaxat differt ipm de ineſſe a cõtingẽti qꝛ de ineſſe eſt ꝑus ordine, qꝛ iaȝ eſt in actu, ſed ꝯtingẽs futurum eſt vt ſit in actu, nã ſic electa concludemus ex neceſſariis ꝓpoſitionibus neceſſarium ⁊ ex contingentibus contingens.

¶ Accipiendũ aũt in cõtingentibus ⁊ quę nõ inſunt, ſed pñt ineſſe, mõſtratũ eniȝ eſt, ꝙ ⁊ ꝑ hęc fit eius, qḋ eſt contingere ſyllogiſmus.

¶ Quia dr̃ ꝯtingẽs ẽt id ꝙ ineſt iaȝ. Equidẽ cõtingenter ineſt ⁊ nõ necc̃io. Iteȝ dr̃ cõtingẽs qḋ nondũ ineſt, ſed põt ineſſe, qḋ etiam proprie eſt cõtingẽs, nam illud de ineſſe erat, inquit ꝓpõnes aſſumendas in cõtingentibus, ⁊ hoc contingens ꝙ vt dicebã eſt proprie contingens.

¶ Cõſil̃r aũt ſe habebit ⁊ in aliis ꝑdicamẽtis.

¶ Ideſt in reliqs modis ceu his plane, bene, vtiliter, lau-dabiliter, ⁊ eiuſmodi, nã dictũ eſt in libro de interpretatio-ne infinitos modos eſſe, tamẽ tribus cõtineri, quibus ea-dem quoqȝ methodus abundantię ſeruit.

¶ Planũ igit̃ ex dictis non ſolũ ꝙ accidit per hanc viã fieri oẽs ſyllos, ſed ⁊ ꝙ per aliã im-poſſibile, mõſtratũ nãqȝ eſt ſyllm oẽȝ per aliquã prędictaꝝ effici figuraꝝ, hęc aũt non accidit ꝑ alia conſtitui q̃ȝ per ꝯntia, ⁊ quę vnũqḋqȝ cõſequitur, ex his enim ꝓpõnes ⁊ mediȷ acce ptio, quare neqȝ ſyllm accidit ꝑ alia fieri.

¶ Laudat inuẽtã methodũ ab ipſo de abũdãtia ꝓpõnũ, qḋ non poſſumus ꝑ aliã q̃ȝ per hanc in oi ſyllo abũdare ꝓpõnibus, nã paulopoſt oſtdet, qḋ ẽt ſi aliqua intellecta eſt a veteribus alia methodus, inutilis eſt ad demonſtra tionẽ, ⁊ nũc breuiter h ꝓbat, nã ſi oſtẽſum eſt ꝙ oẽs ſylli reducunt̃ ad tres figuras, ⁊ oſtẽſum eſt ꝙ oia ꝓblemata in tribus figuris ob traditã methodũ ſunt, itaqȝ vr̃ etiaȝ nulla alia eẽ methodus ꝑter hãc de abũdãtia ꝓpõnuȝ.

¶ Via

¶ Uia igiť de oibus eadē ⁊ circa phias ⁊ circa artē qualēcūq; ⁊ diſciplinā, opʒ eniʒ inexiſtētia ⁊ quibus inſunt/circa vtrūq; videre ⁊ his ꝗ plurimis abūdare atq; hęc per tres terminos cōſiderare/deſtruentē qdē ſic, cōſtruētem ꝟo ſic, ſm veritatē quideʒ ex ijs quę ſm veritatē deſcribūtur ineſſe, ad dialecticos autem ſylloꝰs ex ꝓpoſitionibus ſm opinionem. Principia ꝟo ſylloꝝ vlr dictum eſt, ⁊ quō ſe habent, ⁊ quō oportet ipſa venari.

¶ Quia qui vtunť ſyllo nō ſolū rōnalibus artibus incūbunt, ſed ēt mechanicis, vt alias diximus. Et ſimplr cuncti idonei aptiq; ſunt ex cōibus cōceptionibus quippiaʒ ſyllo ꝯcludere ēt ſi methodū ignorarint. Cū igitur dicit circa phiā indicauit eos qui reuera ſyllo ⁊ ſcientificę cōcludunt. Nā phię inſtrm propriū eſt logica. Sed qꝛ dixit ⁊ circa arteʒ qualecūq; ſignificauit reliquas/ſiue logicas/ſiue mechanicas, ⁊ diſciplinaʒ dixit forte qꝛ vlior ē alijs, nam dicēdo circa phiaʒ ⁊ qualēcūq; artē reduxit ſermonē ad vlē dicendo ſimplr ⁊ circa oēm diſciplinam vtilis eſt nobis aſſignata methodus ſyllogiſmo vtentibus.

¶ Nec aſpiciamus ad oia quę dicunť, neq; ad eadē cōſtruentes ac deſtruētes, neq; cōſtruētes de oi, aut aliquo, ⁊ deſtruentes ab oibus, aut aliqbus, ſed ad pauciora ⁊ determinata.

¶ Inquit ne in cūcta quę deſcripſimus indefinite iſpiciamus, ſed videamus ad quę reſpiciendū nobis eſt volentibus affirmatiuū cōcludere, qꝛ ad ſubiecta ⁊ p̄dicata, ⁊ ſi cōcludere volumus negatiuū in aliena. Etenī volentes cōcludere affirmatiuū ſi aliquid eoꝝ quę c/⁊ ʒ/idē videndum eſt, ſi ꝟo negatiuū num aliqd eorum quę d/⁊ ʒ/⁊ in alijs vt diximus. Vocat autē principia ſyllogiſmoꝝ propoſitiones de quarum abundantia docuit.

¶ Scōm ꝟo vnūquodq; entiū eligere vt de bono, aut ſcia, priuate aūt ſm vnāquāq; ſunt plurima. Quare principia qdē quę ſm vnūquōq; ſunt, experimenti eſt tradere, dico auteʒ vt aſtrologicā experientiam aſtrologicę ſcię, acceptis eniʒ apparentibus ſufficiēter, ita inuēte ſunt aſtrologicę demōſtrationes, conſimiliter aūt ſe hʒ ⁊ circa aliaʒ qualēcūq; artē ac ſciaʒ, quare ſi accepta fuerint q̄ inſunt circa vnūquodq; noſtrum iam demonſtrationes ꝓpalare, ſi enim nihil ſm hiſtoriā derelictum fuerit eoꝝ, quę vere inſunt rebus, habebimus de omni, cuius eſt demōſtratio/hāc inuenire ⁊ demōſtrare, cuius autē non eſt naturaliter demonſtratio/hoc facere manifeſtum.

¶ Opʒ (inqt) facere electionē vniuſcuiuſq; rei ſeorſum ⁊ nō cōiter, ceu boni ſeorſuʒ ⁊ ſepatiʒ de voluptate ſilr, nā plures inqt res ꝓpoſite nobis in ꝯſiderationē. ſ. q̄ inſunt ⁊ hę qbus aliqd ineſt, atq; alienę ſunt ſeparādę ſm vnāquāq; ſciaʒ, ceu qñ aſtrologicū fuerit theorema de q̄ opʒ oſtēdere aliqd, tuʒ eligēda ſunt ꝓpria ipſius aſtronomię q̄ inſunt ꝓpoſitis, ⁊ ea qbus inſunt, ⁊ qñ geometricū quę attinēt ad geometriā eligēda, ⁊ qñ nāle quęcūq; lr ſunt nāli facultati, ⁊ idē in alijs, idcirco inqt opʒ dmōſtrationē, qñ eidē aliqd adderet in demōſtrationē petere ē particularibꝰ artibus vel ſciētijs q̄ conſequunť ꝓpoſita ⁊, ea q̄ aliqd ſeqtur, nā ſi illa (inquit) ex experiētia ſciētes hęc nobis tradūt nihil relinquētes ꝓpoſiti deinceps vel ſyllogiſmo cōcludendū vel aſyllogiſtice oſtēdendū, nam plura ſunt q̄ demōſtrari nequeūt, naʒ deſinitionū nō eſt demrō, vt oñſuʒ eſt in libro de demrone, neq; vltimorū geneꝝ, nā de ipſis nihil p̄dicať, neq; de ſinglibꝰ, nam hęc de nullo p̄dicanť. Verū dixit plurimę, qꝛ ſūt electiones in oibus ſciētijs, dico. ſ. axiomata cōes cōceptiones, ceu de oi affirmatio vel negatio, ⁊ quę ſunt eideʒ ęqualia ſunt ęqualia inter ſe, ⁊ ſi ab ęqualibus ęqualia demūtur, relicta erunt ęqualia ⁊ quęcūq; eiuſmodi.

¶ Ulr itaq; quō opus eſt ꝓpoſitiones eligere, ferme dictū eſt, cum diligentia ꝟo percurrimus in negocio circa dialecticam.

¶ Hic inqt vlius tradidemus methodū abūdādi ꝓpōnibus, ſʒ ꝑticularıꝰ ⁊ diligētius de his l topicis diſſeruimꝰ. nā hūc librū vocat nūc negociū circa dialecticā, nā ibi aſſignauimꝰ locos vtiles ad oſtēdēdū vnūquōq; ꝓblema.

¶ Qꝛ aūt diuiſio per genera parua quędā particula eſt dictę methodi/facile eſt conſpicere, eſt enim diuiſio velut imbecillis ſyllꝰs.

¶ Vult ꝑ hęc laudare traditā methodū ab ipo, nā nullus inqt ante nos hāc nouit, ſʒ cūcti vſi ſunt methodo diuiſiua, ⁊ ꝑ hāc putarūt oſtēdēdū eē. Aiūt qdā ipm inuehi in Platonē, nā vꝫ Plato laudans methodū diuidēdi maxie illā q̄ ſit ſm ꝯdictionē tāq; maxime inuētibilē, tñ nō dicit hāc eē demōſtratiuā, nā plane ſciuit dñiā diuiſiue methodi ⁊ demōſtratiue, nā quatuor inqt eē methodos ſm phiaʒ q̄ ſūt inſtrā dialecticas. ſ. diuiſiua, diffinitiua, demōſtratiua, ⁊ reſolutiua. Sed forte inuehiť in aliquos alios exiſtimātes methodū diuidēdi ⁊ demōſtrādi. Quid igiť inqt, qō maxime nihil eſt oſtēdere ꝑ diuiſiuā methodū. Deinde ⁊ ſi aliq oſtēdūt aliquid, ipſa tñ ꝑ ſe non demonſtrat, ſed adiuta ab alia methodo a nobis aſſignata, idcirco vocauit eā imbecillē ſyllꝫ, qꝛ eget oino hac methodo, ⁊ ꝙ vt ipſe inqt ꝙ ꝓponiť nō oſtēdūt, ſed aliud circa ipſuʒ, ⁊ illud idē ſine ſyllo petit, ceu vult oſtēdere ꝙ hō rationalis eſt, ꝑmū qdeʒ accipit genus cōceſſuʒ, nā ſine demōſtratione accipit genꝰ, deinde diuidit genꝰ in ꝓprias dñias. ſ. in rōnale vel irrōnale, ⁊ ſic facit ſyllm, qꝛ ois hō aial, ⁊ oē aial vel rōnale vel irrōnale, igiť hō vel rōnalis vel irrōnalis, atqui nō irrationalis, ergo rōnalis, hic igiť hominē eē vel rōnalē vel irrationalē cōcluſum eſt ꝙ nō ꝓponebať oſtēdere, ⁊ hęc diuiſiua methodus ꝑ ſeipſam oſtēdit, ſed aſſumēs primā figurā, ſed qō erat ꝓpoſitum oſtēdere, hoc nō cōcluſum eſt. ſ. rōnale, ſed velut dignitatē accepit, nā accepit tanq; ꝯceſſuʒ ꝙ nō irrōnalis, ⁊ hoc diuiſiua methodus ſyllo ꝯcludere non pōt, ⁊ qō inqt, velut dignitatē accipit, hoc patet in ambiguis. Nam quęrať de diametro, non ſit cōmenſurabilis lateri, vel incōmenſurabilis, ſi ſyllogiſmo cōcludit cōmenſurabilē vel incōmēſurabileʒ eſſe, ⁊ hoc nō ipſa ꝑ ſe cōcludit, ſed petet incōmenſurabilē eſſe. Nā ſic dicet diameter ⁊ latus magnitudines, omnis magnitudo vel alicui magnitudini cōmēſurabilis vel incōmēſurabilis, igiť diameter vel cōmēſurabilis lateri vel incōmēſurabilis, ſʒ nō eſt cōmenſurabilis, vt ꝯcludat oppoſitū. Inqt aūt methoduʒ diuiſiuā eſſe exiguā partē methodi ſyllogiſtice, qꝛ demōſtratio ꝓpter ſit ꝑ deſinitiones, ⁊ deſinitiones fiūt nō ſine diuiſiua methodo, quare breuis particula diuiſiua methodus eſt demonſtratiue methodi. Inquit ipſam eſſe exiguam par/

tem aſſignare methodi, qđ ⁊ ſi cōcederemus per ipſaȝ ꝙ oſtēdiť vl'e affirmatiuū, nam nihil reliquoꝝ oſtēderetur, ⁊ ꝙ neqȝ accidentium aliquid, neqȝ proprioꝝ vt oſtēdet, ſed ſolū ea que inſunt ſm ſubſtantiam.

¶ Quod enim oportet monſtrare petitur.

¶ Nam opȝ oſtendere ꝙ homo eſt rationalis, hoc igitur ipſe petit dicendo, ſed non irrationalis, nam vnde patet in ambiguis, illud ſed hoc autem aliquid.

¶ Rōcinamur aūt ſemper aliqđ ſuperiorum,

¶ Semper inquit cōcluſio in his vl'ior eſt propoſito, naȝ ſuperius poſuit pro vl'iue, ceu proponitur oſtēdere ꝙ rationalis, ⁊ hoc quidē petit. Oſtēdit autē hoc vniuerſaliorem, ſcilicet ꝙ rationalis vel irrationalis.

¶ Primū vero ipſuȝ hoc latuerat omnes vtentes ipſa, ⁊ perſuadere conabantur, ꝙ eſſet impoſſibile de ſubſtantia demonſtrationeȝ fieri ⁊ eo quod eſt quid.

¶ Inquit in qbus antiqui plus ſcire ⁊ magnifacere aliqđ videnť, tanq̄ poſſe ea per diuiſiuā methodū đfinitionis oſtēdere, in his maxime cōfutanť ⁊ rep̄hendunť, ignorātes illius qđ eſt impoſſe fieri demōſtratiōeȝ definitionū ⁊ generū, nā ipſe oſtendit in libro de demōne ꝙ demōo fieri nō pōt ex gn̄ibus ⁊ diffinitionib⁹, ceu ipſi nitebanť hoc fieri poſſe aliȝ perſuaderi. naȝ qꝛ generis diuiſio fit ſm ꝑpas dr̄ias, ⁊ ois definitio eſt ex genere ⁊ differētiis exiſtimarūt poſt vniuſcuiuſqȝ oſtēſioneȝ dr̄ie que ineſt ſpeciei, ⁊ copulantes hāc cū gn̄e eaȝ poſſe p̄dicari de genere. Naȝ dicebant ſi hō aial ⁊ aial rōnale vel irrationale, igiť ⁊ hō rōnalis vel irrōnalis, ſed nō irrōnalis, igitur rationalis. Rurſus qꝛ animal vel mortale, vel imortale, ſȝ hō non mortalis, ergo mortalis, deinde que videbanť diuiſim oſtēdi, hec cōnectētes cuȝ gn̄e exiſtimarūt poſſe p̄dicari, ⁊ ſic oſtēdūt definitiones. Sed oſtēſuȝ eſt in libro de interp̄tatione, qđ nō p̄dicata particulariter ⁊ diuiſim poſſunt omnino ſimul etiam p̄dicari.

¶ Quare neqȝ ꝙ contingit ratiocinari diuidētes intellexere, neqȝ ꝙ ſic contingebat, quemadmodum diximus.

¶ Neqȝ inquit traditā methodoȝ a nobis ſciuerant, neqȝ valent per diuiſiuū methodū aliquid ratiocinari, naȝ qđ ratiocinio cōcludenduȝ eſſet ꝙ homo vel rationalis vel irrationalis, idipſum ignorarunt, ⁊ exiſtimarunt ꝙ concludendum eſſet ipſum eſſe rationale.

¶ In demōſtrationibus itaqȝ, qn̄ opus ſit aliquid ratiocinari ineſſe, opȝ mediuȝ per qđ ſit ſyll'o: ⁊ minus ſemper eſſe ⁊ nō vl'ius prima extremitatum, diuiſio autē contrariū vult, ipſum nāqȝ vniuerſale accipit medium.

¶ Cum oſtēderit ꝙ methodus diuiſiua inutilis ſit ad ſyllogiſmū ⁊ ꝙ ſi vl'r etiā rōcinať, imbecillis eſt ſyll'o, qꝛ ꝙ ꝓponiť non oſtēdit ſed petit, ⁊ aliqđ aliud probat, nunc rurſus vult oſtēdere, qđ etiā deductio per diuiſionē eoꝝ q̄ ſyll'o cōcludunť, ſit inutilis, ⁊ ꝙ econtrariū accipit ſm veritatē ipſi methodo ſyllogiſtice, naȝ in proprȳs ſyll'is medius terminus per queȝ copulanť extrema, particularior eſt maiori termino, ⁊ hoc merito, nā ſi maiorē đ minori volumus oſtēdere p̄dicatū affirmatiue vel negatiue, ⁊ h̄ oſtēdimus ꝑ mediū q ſeipſo copulat extrema, planū eſt ꝙ opȝ medium in plus eſſe q̄ ipſe minor, vt etiā p̄diceť de ipſo, ⁊ maiorē ipſo medio vniuerſaliorē. Si autē aliquis diceret ꝙ in ſecunda figura medius vtroſq̄ȝ eſt maior ⁊ in tertia minor, qꝛ forte ꝑ hec dicimus ipſos ſyllogiſmos in ſecūda ⁊ tertia figura imꝑfectos, qꝛ ſic ſe habentibus medȳs nō apparet in his neceſſariū ꝯcluſionis, ob id indigemus cōuerſione, vt per hanc reducantur in primā figurā. Et rurſus medius terminus ſuimet ordinē acciperet, ideo in ſcđa figura nunq̄ affirmatiuū cōcludiť cōcluſio, ſed vt fiat affirmatiua cōcluſio, opȝ ambas accipere affirmatiuas, vt aūt reducamus ad primā figuram, opȝ maiorē conuertere, ⁊ cōuerſa maior fit particularis, ⁊ ob id aſſyllogiſticā efficit figurā, qm̄ opȝ (inquit) ⁊ hic maiorem in plus eſſe q̄ minor, ſed in tertia figura nunq̄ vl'e, qꝛ vt vl'e cōcludať, opȝ duo accipere vniuerſalis, vt aūt reducatur ad primā figuraȝ oportet minorē cōuertere affirmatiuā exiſtētē, ⁊ cōuerſa fit particulari, ⁊ ſic rurſus medius terminus ſuū ordinē accepit, minor autē particularis facta efficit etiā cōcluſionē particularē, itaqȝ in ſyllogiſticis methodis, vt iaȝ dictū eſt in plus eſt maior termino q̄ ipſuȝ mediū, ſed in methodo diuiſiua econtrario medius terminus in plus accipiť q̄ maior. Nā volētes oſtēdere ꝙ homo rōnalis eſt, accipiunt mediū terminū aial, pȝ qđ hoīe exiſtente minori termino ⁊ rōnale maiori, in plus eſt animal q̄ rationale. Item hanc cōcluſionē qđ etiā ꝓponebāt (vt ipſe dixit) non demōſtrant, ſed petunt. Qđ autē probant eſt hoc, igiť homo vel rōnalis vel irrōnalis, qđ non eſt in plus q̄ mediū ipſum animal, ſed equale. Nā animal vel rōnale vel irrationale, ſed qa nō hoc ꝓponūt, ſed ꝙ ſi hō eſt rationalis, ob id dixit ꝙ ipſi accipiunt mediuȝ in plus q̄ maior ſit tanq̄ ad intentionē ⁊ ſcopū quē proponebāt, ſed nō ad cōplicationem ipſam ſyllogiſmi, nam in ſyll'o ſemper accipiūt maioreȝ adequatā medio, ſiquidē diuidūt ipſum in ſubalces dr̄ias eius, ⁊ his oībus tanq̄ vni termino vtunť, ſed qꝛ ꝓpōnē eſt vnam dr̄iaꝝ oſtēdere q̄ ſubiecto termino inſit. Equidē maior eſt p̄dicatuȝ in cōcluſione ob id inquit ipſos accipere in plus medium q̄ maior ſit.

¶ Sit eniȝ animal in quo a, mortale in quo b, ⁊ immortale in quo c.

¶ Exēpla dictoꝝ accipit dicēs, qđ ſyll'm facientes ꝑ methodū diuiſiuā, qđ proponūt, nō cōcludūt ⁊ oſtēdūt, ſed petūt, ⁊ ꝓpriā aliud cōcludūt, atqȝ medium terminū acceptūt in plus q̄ maior ſit. Illud d, ſit homo ⁊ a, ſit id quod eſt aial, a, igitur vel eſt b, vel c, ideſt vel mortale vel imortale, igiť d, vel c, eſt vel b, ideſt homo vel eſt mortale vel imortale, quare mediū eſt animal, ⁊ maior termin⁹ mortale, ꝙ volūt ineſſe hoī oſtēdere, ⁊ patet qđ non demonſtrarunt, ſed quippiam aliud. Vel enim mortale eſſe hominem vel immortale.

¶ Homo autem cuius rationem oportet accipere in quo d, omne igitur animal accipit, aut mortale, aut immortale. Hoc autem eſt quodcūqȝ ſit aut a, omne eſſe, aut b, aut c.

¶ Ideſt diffinitionē, nam dixit iam ꝙ exiſtimarunt vtentes diuiſiua methodo maxime per ipſam diffinitiones poſſe oſtendere. Nam ſemꝑ diuiditur genus in proprias differentias ⁊ determinantes ſm vnāquāqȝ diuiſionem cōſtitutiuaȝ hominis differentiā, ſic omnes cū genere cōnectētes putarunt oſtendere definitiones.

¶ Rurſus hoieȝ ſemꝑ diuidēs, ponit aial eſſe, quare de d, accipit a, ineſſe, ſyll's itaqȝ eſt, ꝙ d, aut b, aut c, omne eſt, quare hominē aut mortalē aut imortalē neceſſariū eſſe, aial, mortale aūt non neceſſariū eſſe, ſed petiť, hoc autē eſt

quod

qđ oportebat rõcinari. Rurſus ponẽs a/quidem aial mortale, in quo autẽ b/pedes hñs, in quo vo c/ſine pedibus, hoiem aũt d/cõſimilr accipit, aut in b/eſſe, aut in c/oẽ enim aial mortale aut cũ pedibus, aut ſine pedibus eſt, a/vo de d/hominez, nãq3 aial mortale eſſe accepit, quare cũ pedib⁹, aut ſine pedibus aial neceſſe eſt hoiem eſſe, cũ pedibus aũt non neceſſe, ſed accipit, ſed hoc erat qđ oportebat iterum mõſtrare, hoc igitur modo ſemper diuidẽtibus, accidit quidẽ ipſis vle mediũ accipere.

¶ Semper ingt pcedendo ſm diuiſionẽ accipit hominez aial eẽ, ⁊ rõcinat̃ al. quid ex diuiſione ipſius, ceu hõ aial, omne aial vel rõnale, vel irrõnale, igitur hõ vel rõnalis vel irrationalis, ſed non irrationalis, igitur rõnalis. Rurſus homo aial, ⁊ omne aial vel mortale vel immortale, igit̃ homo vel mortalis vel imortalis, ſed non immortalis, ergo mortalis, ⁊ ſic in omnibus differentiis animalis facit, quare q pponũt non cõcludunt ſyllo. ſ. illud vel B, vel B eſt iz q pponũt petunt, ſ. rõnale vel mortale eẽ. Non eniz oſtẽdunt ſed velut conceſſum accipiunt.

¶ De quo autẽ oportebat monſtrare ⁊ differentias extrema.

¶ Ideſt hominẽ ⁊ dĩas extrema. Nam accipit hominem minorẽ terminũ ⁊ mortalem ⁊ immortalem, vel pedatũ, vel ſine pede maiorem.

¶ Ad finẽ aũt q hoc eſt homo, vel qđcũq3 ſit queſitũ nihil dicunt planũ, vt neceſſariũ ſit.

¶ Sic inquit vnãquãq3 differentiarũ non oſtẽdentes ſed petentes, nihil eorũ tandez oſtendunt qđ pponunt. Nam proponũt diffinitiones rerum oſtẽdere, ⁊ putant ſi vnãquãq3 differentiarũ in diffinitione oſtẽderint inexiſtẽtẽ, ⁊ q hec ſit diffinitio hoie. Sed hoc non eſt neceſſarium. Nam oſtẽſum eſt, vt diximus, non pđicata propria de aliquo eadẽ ſimul ẽ poſſunt pđicari, quare oſtẽdentes vnãquãq3 dĩaꝝ fuerũt, ſed minime dẽfõnẽ oſtẽderũt.

¶ Etenim aliam viam faciũt diuiſionem, neq3 contingentes abundantias exiſtimantes.

¶ Aliã viam. i. reliquã, dico ſcilz vſq3 ad indiuiduas diuiſionẽ. Nã diuidunt animal in rõnale ⁊ irrationale, ⁊ rõnale in mortale ⁊ imortale, ⁊ mortale in hñs pedes ⁊ ſine pede, ⁊ habẽs pedes in bipedẽ ⁊ multipedem, quouſq3 inciderint in indiuiduã differentiã. Nam ponatur bipedem eſſe indiuiduã, igitur omnẽ talẽ viam faciunt non cõgnoſcentes ex quibus poſſimus abũdare differẽtiis in demonſtrationẽ, quarũ cõplexione voluit facere diffinitionẽ, ſed q homo rõnalis, ſi acciperent mediũ terminũ cõſultatiuũ vel voluntariũ, homo voluntarius, ⁊ voluntariũ rõnale, ergo homo rõnalis, itaq3 eo videre nequeũt, quo pcipiãt qui ſit medius terminus potẽs copulare extrema.

¶ Manifeſtũ autẽ q neq3 deſtruere licet hac methodo, neq3 de accñte aut pprio rõcinari, neq3 de gñe, neq3 in qbus ignorat̃ vtrũ q ſic ſe hz, an ne diameter incõmẽſurabilis, ſi acceperit q oĩs lõgitudo aut cõmenſurabilis aut incõmẽſurabilis, diameter autẽ eſt lõgitudo, rõcinatũ eſt q incõmẽſurabilis aut cõmenſurabilis eſt diameter, qđ oportebat ratiocinari acceptũ eſt, via eniz hec, per hanc aũt non eſt mõſtrare, incõmẽſurabile aut cõmẽſurabile/ in quo a/lõgitudo b/diameter. Palã igit̃ q neq3 ad oẽm cõſiderationẽ cõuenit inquiſitionis modus, neq3 in quibus maxime vigẽt decere, in his eſt vtilis. Ex qbus igit̃ demõſtrationes fiunt, ⁊ qño ⁊ ad q̃lia inſpiciendũ ſm vnũ qđq3 problema manifeſtũ ex dictis.

¶ Quod igit̃ diuidẽdi methodus inutilis ſit ad ſyllogiſmũ iaz dictũ eſt, ⁊ ſi poterit probus per ipſaz effici ſyllo, patet qđ (inquit) ſola affirmatiua ꝑ diuiſionẽ ꝑ hec oſtẽdi, ⁊ neq3 oĩa ſed ſolũ vlia, ſed negatiuũ nullum poteſt oſtẽdi per ipſam. Naz ſi diuiſio ſit generũ ſm proprias eius dĩas, ⁊ ipſe dĩe ſimr taliter cõnexe perficiunt ſpẽs, patet aũt q de his ſolis que inſunt rebus ſiũt. Sed ſi quis diceret, immo poſſum neg. iuuã concluſionẽ facere etiã dicendo ſic, hõ animal, oẽ animal non rõnale, vel irrationale, igitur hõ vel rõnalis vel irrõnalis, ſed rõnalis eſt, igit̃ non irrõnalis. Eadẽ rurſus ad hoc dicemus q hoc nõ eſt pbatio, ſed petitio, nam in illud vlr hz cõp. habitudinem apparentiã huc demõſtrationis vel rõnale vel irrõnale. At hec eſt cõcluſio affirmatiua. Qđ vo neq3 particulares affirmatiua poſſit cõcludi p eandẽ methodũ, hinc patet. Naz diuidũt mediũ terminũ in oẽs dĩas quare neceſſe eſt omnez hominẽ vel eẽ rationalẽ vel irrationalẽ, vel mortalem vel immortalẽ, igit̃ ſemper vle concludunt, ⁊ q ſcopus eſt oſtẽdere ea que aſſumunt̃ in termino qui eſt hõ. Hec autez inſunt neceſſario omni deſinito, neq3 de accidente inquit vel proprio, merito, eq̃ eẽ ſubalia ſunt, ⁊ ſz accidẽs inexiſtẽ iz. At diuiſio ſit in his que inſunt ſubaliter. Forte aliqs dubitaret q etiã oſtẽſio accidentiũ põt fieri per methodum diuiſiuaz, nam diceret homo albus ſit, ⁊ omne coloratũ, vel albũ, vel nigrũ, vel aliquod intermediũ. Sed ad hoc dico qđ methodus diuiſiua vnũquodq3 dicit pdicamẽtoꝝ a gnaliſſimis incipiẽs diuidit vſq3 ad ſpãliſſima, nõ tñ ope eius põt videri q aliqd accñtiũ inſit alicui ſubiecto, quare accipere q hõ coloret̃ non eſt opus diuiſiue methodi, nã qn accipiebamus q hõ aial hoc ex diuiſione fecimus aialis in ſpãliſſimas ſpẽs, neq3 de gñe inquit. Nã ſemp genus diuiſiua vt cõceſſũ accipit, ⁊ oſtẽdit ſpecies, ⁊ vt diximus, Ariſto. in demõſtratiuis oſtendit q demõſtratio fieri nequit de genere, dico. ſ. hoc h ius gñis, neq3 in qbus ignoratur vtruz ſic vel ſic ſe habet, in his videt̃ oſtẽdere (inquit) in quibus cõcluſio conceditur, nã qn conceditur q hõ rõnalis, ob id rõ ipſoꝝ procedit dicens, ſed non irrationalis igit̃ rõnalis cum in quibus ambiguũ quale, oportet aliqñ de cõtradictoriis aliquid pdicari de ipſo ſubiecto, repbẽditur diuiſiua methodus nõ potẽs oſtẽdere vtrũ in diametro ⁊ latere ſe habet. Nam qz neceſſe eſt vel cõmenſurabilẽ vel incõmẽſurabilẽ eẽ quãdiu ſit. ẽ. dẽ diameter ⁊ latus ſint magnitudines, ⁊ omnis magnitudo ſit cõmenſurabilis magnitudini vel incõmenſurabilis ⁊ diameter eſt, igitur lateri cõmenſurabilis vel incõmenſurabilis. Verũ autẽ cõmenſurabilis ſit vel incõmenſurabilis, adhuc non demõſtrauit. Naz hoc ambiguum eſt, quare quoad diuiſiuã methodũ non poteſt oſtẽdi ſiue cõmenſurabilis ſiue incõmenſurabilis ſit, nã eadem via, per hanc autem non eſt. Methodus inquit diuiſiua eadem eſt illud accipere propoſitionẽ hoc eſſe vel hoc. Equidẽ per eandẽ viaz non poteſt oſtẽdi q hoc aliquid ſit. Manifeſtũ eſt igit̃ q neq3 ad oẽm conſiderationẽ conuenit modus inquiſitionis, neq3 in quibus pręſentim vĩ decẽs eſſe in his eſt vtilis. Naz oſtẽſuz eſt q neq3

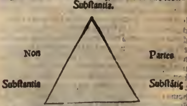
ad oſtēdēdū inexiſtētia ſm accñs vel ꝓpria vtilis eſt. Et qđ problematū ſolū vlē affirmatiuū vī oſtēdere, ⁊ ꝙ diſfinitiones ꝓmittēs oſtēdere has nō oſtendit, ſed petit ⁊ aliud quippiā oſtēdit, ꝙ nō vult, ⁊ qđ neqȝ de gñibus ꝙ hoc ſit genus huius cōtingit ꝑ diuiſiuā methodū oſtēdi. Sed ſi qs diceret ꝙ neqȝ per Ariſto. methodū eſt demōſtrare genera. Sciat tñ ꝙ ⁊ ſi nō demōſtratiue eadē oſtendere, tñ tradidit in topicis quoſdā modos per quos pōt fieri fides dialecticę de gñibus, ⁊ mirū nō eſt, ſi diuiſiua methodus accipit genera vt ꝯceſſa, qñ ex euidentia ꝑſpicua fuerint tanqȝ teſte cōprobata. Naȝ neqȝ methodi demōſtratiue poſſunt aliqđ oſtēdere nō accipientes aliqua ex apparētibus indemōſtrabiliter. Naȝ principiū oīs demōſtrationis ſunt cōes conceptiones, ⁊ q̄ ab euidētia vt teſte cōprobata ſunt. Nā ſi nō acciperet̄ aliqđ conceſſuȝ ſed ſemꝑ acceptū indigeret demōſtrari, tolleret̄ demonſtratio ꝑ ipm̄ ꝓceſſuȝ in infinitū. Nā ſemꝑ opus erit aſſumptū ꝑ aliā demōſtrationē oſtēdi, ⁊ oſtēſuȝ eſt in lib° de demōſtratione idipſum ꝙ nō procedūt in infinitum demōſtrationes, ſed hñt ꝑncipia ipſas cōes cōceptiones idemōſtrabiles, ⁊ q̄ ſunt teſtimonio euidētię cōprobata.

¶ SECTVM TERTIVM DE RESOLVTIONE SYLLOGISMORVM.

Quomodo aūt reducemus ſyllos in ꝑdictas figuras, eſſet vtiqȝ poſt hęc dicendū. Reliquū eniȝ iſtud adhuc ex cōſideratione, ſi enim ſyllogiſmoruȝ generationē ſpecularemur ⁊ inueniendi poteſtatē haberemus. Amplius autē factos reſolueremus in ꝑdictas figuras, finē habere poſſet, qđ a principio ꝓpoſitū. Accidet autez ſimul ⁊ prius dicta cōfirmari ⁊ planiora eē, qđ ita ſe hñt, ꝑ ea quę nunc dicētur, opȝ enim veruȝ omne ipſum ſibi ipſi confeſſum vndecūqȝ eſſe. Primum igitur tentare opȝ duas e ſyllogiſmo propoſitiones excerpere.

¶ Finem accepit ſcđa libri ſectio, quę eſt de abūdātia ꝓpoſitionū. Hinc deinceps ad tertiā deſcēdit, q̄ eſt quō poterimus ſyllogiſmos ꝑter veteres, vel quot nobiſcū diſputātes texunt, reducere ad pręđictas tres figuras. Nam hoc oſtēſo inqt finē accipiet ꝓpoſita facultas, nā ſi gñationē ſylloȝ didicimus, adhuc quō poſſim⁹ reducere ad tres figuras ꝑdictas ꝓpoſitos ſyllos ſi oſtēderimus tum habebimus perfectū habitū ſyllogiſticuȝ, opȝ igit̄ (inquit) ſyllm reducere in duas primas ꝓpōnes, nam ipſe ſunt q̄ proxime cōcludūt cōcluſionē. Deinde terminos conſiderare ex qbus ipſe conſtitute ſunt. Sępe aūt inquit neqȝ ſcribētes neqȝ diſputātes ꝓponūt duas ꝓpōnes, ſed aliqñ vnā omittūt ſiue maiorē ſiue minorē, ⁊ minorē qdeȝ, vt qñ dixero ſic oē frugiferū ⁊ familiare bonū, igit̄ ſanitas bonū, vel oē ꝭȝ nām bonū, igit̄ voluptas bonū, nam hic pȝ qđ minor ꝓpō ꝑtermiſſa eſt dicēs in ꝑ ſyllo ꝙ ſanitas frugiferū eſt, ſed in ſcđa ꝙ voluptas eſt ꝭȝ nām, ſit quoqȝ cōpertū in his ꝑtermiſſoȝ in ꝯclōne, nā ſi inuenerimus terminū in ꝯclōne exiſtē in ꝓpōnibus ⁊ nō haberemus vt in his ſanitatē vel voluptatē, patet ꝙ ob aliq̄ pręṫmiſſa ꝓpōne eſt hic terminus in conclōne Cognoſcemus aūt qualis ſit ꝑtermiſſa vtrū maior aut minor ex ordine recētioris termini in ꝯclōne, nam ſi ſubiectū fuerit minor, ſi aūt ꝑdicat̄ maior, ceu in his eſt voluptas ⁊ ſanitas, hȝ igit̄ hic ordinē ſubiecti in ꝯclōne, ⁊ ſubiectū in cō

cluſione eſt minoris ꝓpōnis ceu ꝑdicatū eſt maioris, igitur pȝ ꝙ minor eſt ꝑtermiſſa. Aliqñ aūt vt dixi, maioreȝ omittūt ⁊ dicūt minorē qualē ſunt oēs rhetorici ſylli, ceu de nocte errat, igit̄ fur eſt, aliqs laſciuę ornatur, ergo męchus. Nā hȝ cōcluſio, ille fure, altera ꝯo męchuȝ, ⁊ hi termini pręđicant̄ in ꝯclōne, igit̄ maior eſt ꝑtermiſſa, aliqs errat nocte, ⁊ oīs nocte errās fur eſt, igit̄ aliqs eſt fur. Itē aliqs laſciuę ornat̄, ⁊ oīs laſciuę ornatus męchus, igitur aliquis męchus. Aliqñ aūt inquit omittūt ꝓpōnē, ⁊ ſuꝑflua ponūt, vel etiā omittūt aliqua ⁊ alia ponūt ſuꝑflua. Et opȝ cōtueri ꝙ ꝑtermiſſum eſt, ⁊ h̄ addere, ⁊ qđ ſuperfluo dictuȝ, ⁊ h̄ demere quouſqȝ occurramus in duas ꝓpōnes. Et aliqñ omittūt vnā ꝓpōnē, vt iaȝ diximꝰ, ⁊ addūt ſuꝑflua, ceu ſi dixero, voluptas ꝭm nām, voluptas lenis actus, voluptas vita ſine moleſtia, omne ꝭm nām bonū. Nam in his ſolū vtile ad cōcluſionē eſt voluptas ꝭm nām ⁊ alia ſuperflua ⁊ fruſtra aſſumpta niſi per aliquam aliā cām aliquid ꝑdictoȝ aſſumeretur vel ꝑꝑ occultationē, vel aliquid aliud. Accidit igit̄ qñ ⁊ addunt ſuperflua vt ēt aliqđ neceſſarioȝ omittāt, ceu vt diximus iam maiorē ꝓpōnē, vel minorē. Quidā igit̄ inqt ꝓpoſitorū ſyllogiſmoȝ defectuoſe dicti facilē hñt reſolutionē in figuras, qdā ꝯo difficiliorē. Nā qcūqȝ (inqt) hñt terminū aliquē in ꝯclōne, quē in ꝓpōnibus nō aſſumpſerūt facilius reducētur ad figuras. naȝ pōt ex eodē termino faciliime ꝑſpici id ꝙ eſt ꝑtermiſſuȝ, ceu in qbꝰ adiecimus exēplis. Quicūqȝ aūt ſylli dicti dēfectiue, eoſdē terminos aūt hñt in ꝯclōne, quos ēt in ꝓpōnibus aſſumpſerūt, h̄ igit̄ inqt eſſe difficile reſolui in figuras, nō eniȝ ꝙ ꝑtermiſſum eſt facile ꝑſpici pōt, ceu ipſi apponit ſylłȝ. Habet aūt ſic nō deſtructa ſuba non tolleret̄ ſuba, ſed partibus deſtructis tolleret̄ totū, igit̄ ꝑtes ſubę nō ſunt nō ſubę, nā in ꝯclōne ſylli huius nullus terminus eſt q nō ſit in ꝓpōnibꝰ, ſȝ eſt alter nō ſuba in vna ⁊ partes in altera, difficilis igitur eſt in his reſolutio, qz neqȝ aſſumptū facile cōſpicitur, nam [illegible] ꝓpōnibus in hoc ſyllo nō copulant̄ inter ſe, termini in ꝯclōne duo, vterqȝ in vtraqȝ eſt ꝓpoſitionū. Eſt igit̄ ꝑtermiſſuȝ in h̄ nō terminus ſed ꝓpoſitio. Scopus aūt demōſtrare eſt ꝑ hęc ꝙ ꝑtes ſubarū ſunt ſubę, ⁊ h̄ oſtēdit. Hic ſyllo eſt in ſcđa figura accipiēs mediū terminū ſubaȝ, maiorem non ſubaȝ, ⁊ minorē partes ſubę, ⁊ dicit aliq̄ mō nō ſublate nō tolleret̄ ſuba, ꝑtes igit̄ ſubę non ſunt non ſubę, ſed ſubę, nā ſi non eſt nō ſubſtā-

tia, ſuba eſt ex neceſſitate, ſed in ꝓpoſito nō vtebat̄ eodē medio termino in minori ꝓpōne, ſȝ accepit pro ſuba totū, naȝ dicēdo nō ſuba ſublata nō tolleret̄ ſuba, ⁊ decens eſt dicere ꝑtib⁹ ſublatis tolleret̄ ſuba. Sic igit̄ nō dixit, ſȝ qđ partib⁹ ſublatis tolleret̄ totū, ⁊ viſus eſt pro medio termino ſubę ipſo toto, q̄re in eodē ſyllo duo media aſſumpſit ſciȝ ſubam ⁊ totū qđ fecit errare. Sed cur ſic viſus eſt diximus qđ duobus exiſtib⁹ ſyllis .ſ. proſyllo ⁊ ſyllo eodē ex vtroqȝ vna ꝓpō aſſumpta ē, ⁊ omiſſe ſunt reliquę duę. nam volēs ſylli ꝓpōnē minorē probare, ſciȝ ꝙ partibus ſublatis tolleretur ſubſtātia, oſtēdit ipſoȝ per proſyllogiſmum

ſyllogiſmoꝝ vſus medio termino ipſo toto, vt ſit pſyllo ſic partibus ſubſ͂ ſublatis tolleretꝰ totū, toto ſublato tolleretꝰ ſubſa, igitur ptes ſubſ͂ ſubſ͂ ſunt ꝑme figure, occultationis igitꝰ cauſa ꝙ͂ breuiter accipiēs minorē ꝓpōnē₃ ꝓſyllogiſmi dicētes₃ partibus ſublatis tolleretꝰ totū, ⁊ ſylli maiorē₃ dicētem nō ſubſa ſublata nō tolleretꝰ ſubſa, ſic intulit ꝯnē ꝙ partes nō ſunt nō ſubſ͂. Videtꝰ igitꝰ in ſyllo medio termino nō eodē, ſed in maiori reuera medio, dico le₃ ſubſa, ⁊ in minori ꝑ ſubſa toto, ꝗre huius ſpēi ſyllogiſmoꝝ difficilis eſt reſolō cū nequeamus ex ꝯne coniectura aſſequi ꝗlis ſit terminus ꝓtermiſſus eoꝝ q ponuntur in ꝯne, q fuerūt etiā in ꝓpōnibꝰ, ponit igitꝰ ēt diuerſas ſpēs occultationis ſylloꝝ, ſed ne oīs ſimul dicamus, vnūqdq₃ in ꝓprio loco cōtēplabimur. ¶ Accidet autē₃ ⁊ prius dicta cōfirmare ⁊ planiora eſſe, ꝙ ita ſe hñt ꝑ ea que nūc dicētur. Op₃ enim verū omne ipm ſibiipſi conſeſſum vndiq₃ eē.) Si inqt demonſtrabimus qđ qualitercunq₃ ſylli ꝓlati, prorſus in tres figuras eū reſoluunt, ꝑſuadebimus magis ꝓdicta ꝙ neceſſe eſt ſolas tres figuras eſſe. Nam ſi generationē ipſoꝝ tradētes demonſtramus has ſolas eē, ⁊ methodū abundandi ſyllis, ⁊ factos ſyllos reſoluētes inueniemus in eaſdē reſolui, ⁊ veritatē ſibimet cōſonantē inueniemus. Nō ſolum autē inueniemus per hec ſermonē de tribꝰ figuris cōfirmatus, ſed ēt illus de ſyllogiſticis ⁊ aſſyllogiſticis ꝯiugatiōibus Nam oſtēdet in his ꝙ g̃ᵗunq₃ ex indefinitis ꝓpōnibꝰ aliqđ ꝓbarit ſm ꝓprietā nāꝫ ſunt aſſyllogiſtici, ⁊ vtrinq₃ hñtur neceūm. Itē de reliqs hinc fidem obtinebimus.

¶ Facilius nāq₃ in maiora ꝙ͂ minora diuidere, maiora aūt ſunt cōpōſita. ꝙ͂ ex qbus.

¶ Nam facilius eſt diuidere in magnas partes ꝙ͂ in particulariora, ideo inqt, nos op₃ in duas magnas ptes ſyllogiſmi, ꝓpo. i. duas ꝓpōnes ꝯcludētes idē, diuiſionem facere, eqdem magnitudo eſt oppoſita multitudini. Na₃ quādo diuiſio in partes magnas fieret, in pauciora multitudine fit, ſed quādo in plura multitudine fit in minora magnitudine. Nam ſi in duo diuiſerimus cubitale lignū₃, ⁊ rurſus aliud cubitale in ꝗtuor diuiſerimus, p₃ ꝙ illius ptes magnitudine maiores ſunt, deide huius multitudo exigua magis. Vnde diuiſio huiꝰ in illa facilior eſt, ꝓpter hoc inqt, diuidēdū eē in duas ꝓpōnes concludētes, ⁊ ſic prius diuidere que ſunt magne ptes ſylli ⁊ nō ex qbus cōponitur. Dicit aūt in ꝓpōnes ꝓſyllogiſmoꝝ. Etenī facilius eſt hoc illo, ⁊ nihil nos impedit quin ꝓpoſitū attingamus. i. reducere ſyllos ad figuras Nam nihil nobis eſt opus de ꝓſyllogiſmis ad h, cōpoſita igitꝰ inqt, ipſas duas ꝓpōnes. Na₃ cōponunꝰ ex ꝓſyllogiſmis. Ex quibus aūt paralogiſmos. Niſi forte intelligendu₃ ſit h modo ea ex qbus. i. tres terminos ex qbus ꝓpoſitiones huius, q prius querēde ſunt ꝓpōnes ſylli ⁊ non termini. Nam facilius ꝓpōnes inueniemus ꝙ͂ terminos, ex inuentione autē ꝓpōnum inueniētur, ⁊ ſimul apparēt tres termini ex quibus propoſitiones componuntur.

¶ Poſtea conſiderare vtra in toto ⁊ vtra in parte, ⁊ ſi non ſint ambe accepte, ipſum ponentem alteram.

¶ Non dicit ꝙ ꝗlis eſt vlis, ⁊ ꝗlis particularis, ſ₃ qualis maior, ⁊ qualis minor, dixit autē vlē maiorē₃, ⁊ in parte minorē, quocirca ſemꝑ in plus eſt maior ꝙ͂ minor ⁊ minor cōtinetur in maiore. Nam quādo dixero, oīs homo aīal, ⁊ oē animal ſubſa, p₃ ꝙ ꝓpō dicens, oē aīal ſubſa in plus eſt ꝙ͂ minor, dico ſaīal ꝙ͂ hō, ⁊ ꝓdicatū ꝙ͂ ſubiectum. Nam in plus eſt ſubſa ꝙ͂ aīal, ſed cū dicitꝰ oē aīal ſubſtātia, nullū₃ aīal inanimatū Nam in plus eſt inanimatum ꝙ͂ aīal. Nam aīato ⁊ inanimato p₃ vnē diuiſo ex corpore ex aīato h₃ ſubdiuiſione₃ aīal, quare nō eiuſde₃ coordinationis aīal ⁊ inanimatū ſunt, ſed ſupius eſt inanimatū. Nam in plus eſt inanimatum ꝙ͂ animal ⁊ aīal ꝙ͂ hō, ſilr ſūt ⁊ in hoc nullū aīal inanimatū cōtinetꝰ etiā hō.

¶ Plerūq₃ nāq₃ vniuerſalem proponentes, quod eſt in hac non accipiunt, neq₃ ſcribentes, neq₃ interrogantes.

¶ In eadē dicit minorē, q₃ vt dicebā ꝯtinetur minor ſub maiore, ſimiliter in affirmatiuis ⁊ negatiuis. Nam hec dicens oē aīal ſubſa cōtinet hanc oīs homo aīal. Etenī ſubſa eſt contentiua aīalis ⁊ aīal hoīs. Silr etia₃ in negatione. Nam hec dicens nullū animal inaīatum cōtinet hāc, omnis homo animal. Nam ſi nullū aīal inaīatū, neq₃ hō.

¶ Aut has qde₃ ꝓponūt, per quas ꝗ̃o hec cōcluduntur/ꝓtermittunt, alia autē₃ fruſtra interrogant. Conſiderādū itaq₃ ſi qđ ſuꝑfluu₃ acceptu₃ eſt, ⁊ qđ ex neceſſarijs ꝓtermiſſum fuit, ⁊ hoc quidē ponendū illud ꝗ̃o auferēdu₃, quouſq₃ ad duas ꝓpōnes qſpia₃ deuenerit, abſq₃ eni₃ his nō eſt reducere ſic interrogatas rationes. Quarūdā igitur facile defectum conſpicere.

¶ Particulares. v₃. ꝙ eſt dictu minores. Na₃ de his ꝓxime dixit, per que aūt ipſe. i. vles qđ eſt idem dictu maiores. Nam minores ꝯcludunꝰ ꝑꝑ maiores, nam q₃ oē aīal ſubſa, ob id omnis homo eſt ſubſtantia, ⁊ quia nullū animal inanimatum, neq₃ homo.

¶ Quedā aūt latent ⁊ vidētur ratiocinari eo ꝙ neceſſariu₃ aliquid accidit ex poſitis, veluti ſi acceptum fuerit, non ſubſtantia ſublata non auferri ſubſtantiam.

¶ Queret autē aliqs ⁊ ſi ex poſitis aliqđ neceſſarium ſignificat, qđo inqt quod videnꝰ ſyllm efficere, ⁊ latēt tāꝙ͂ ſyllm efficientes, ⁊ nō ſylꝰo habenꝰ, ⁊ tn̄ ipſe definiēdo ſyllm dixit, qđ ſyllo eſt ōrō in qua poſitis qbuſdā alteru₃ ꝗppiā ex poſitis ex neceſſitate accidit eo hec eē. Si ꝗ ſe₃ ꝓpter poſita eē aliqđ neceſſariū ꝯcludit, qūo hic inqt ꝙ neceſſariū aliqđ ſignificat ex pc ſine, nō tn̄ ſyllogiſtice: Na₃ latēt (inqt) ⁊ videnꝰ ſyllm efficere, p₃ tn̄ q nō efficiūt ſyllm. Dico igitꝰ qđ ob id nō ſufficiebat diffōni dicere alterū ꝗppiā a poſitis ex neceſſitate accidit eo quod hec ſint, ſed interꝑiendū eſt aliud aliqđ e. de₃ accidit h eo qđ hec ſint. Nam ſubiūxit dico eo qđ hec ſint ꝑꝑ hec accidere, ⁊ hoc ꝑꝑ hec accidere nullo extrinſecus termino egere vt fiat neceū. Hic igitꝰ caret aliqū terminꝰ aliculꝰ ꝓpō, ⁊ ob id vliter inqt, in his accidit neceūm, q₃ in plus eſt neceūm ipſo ſyllo. Na₃ ſi qđ eſt ſyllo, hoc ēt eſt neceſſariū, ſed nō ſi q ⁊ eſt neceūm. i. etiā ſyllo qđ ꝑfecta in aſſyllogiſticis ꝯiugatꝰonibꝰ oſtēdebamus, ſepe aliqđ neceūm accidit ſe ꝙ nō accidit, q₃ ꝓpōnes cōplicaꝰ ſyllogiſtice, ſed q₃ h₃ nām ſumptā neceia₃, dico ſe₃ ꝙ ꝑꝑ vlem ꝓpōnem op₃ vera₃ eē dicēte₃ ꝙ oīs nō, nō alicuius igitꝰ ptes oēs ſi tollerenꝰ, cū his vna tolleretꝰ etiam ſubſa, ⁊ qūo h accidit iā diximus. Nā q₃ ꝑ ꝗdā vlem ꝓpōne₃ ꝓtermiſſam, ſeqtur neceiu₃ in talibꝰ, vt etiā Alex. i. videtꝰ ⁊ nō ꝑꝑ hoc, q₃ deductio eſt ſyllogiſtica, p₃ ex exēplis. Ponitur igitur plures tales ꝓpōnes, ceu ſi ipſi a/b/ꝗle, ⁊ c/ē equale, hagitur ⁊ a/ſit c/ꝗle. Na₃ hic vera eſt ꝯclō ⁊ poſita ſequuta eſt, ſed nō ſyllogiſtice. Na₃ ꝙ ſyllogiſtice p₃ ex q-

bus ambę ꝓpõnes ꝑticulares ſunt in 2ᵃ figura affirmatiuę. Sic autẽ ſe hñtibus ꝓpõnibus ſylls nõ ſiebat. Vnde igiẗ nec̃ium cõcluſum eſt. Dico qḋ ab aliq̃ vli ꝓpõne ꝑtermiſſa dicẽte, oĩa quę ſunt eidẽ ęq̃lia ⁊ inuicẽ ſunt ęq̃lia, vt fiat ſylls nec̃ium in hũc modũ a/⁊ c/ſunt ęq̃lia b/⁊ omnia quę ſunt ęq̃lia eidem ſunt ęq̃lia inter ſe, igiẗ a/⁊ c/ſunt inuicẽ ęq̃lia. Quod cũ vlis ꝓpo pȝ, termiſſa ⁊ poſtea aſſumpta ſit cauſa, vt hę rõnes ꝑ ſe ꝯcludant aliqḋ nec̃ium, pȝ ex his in qb⁹ res nõ ſic ſe hȝ. Nã ſi ſic dico a/eſt frater b, ſed etiã c/eſt frater ipſius b/nõ amplius ex nec̃itate ſeqṫur, igiẗ a/eſt frater ipſius c, ⁊ hꝫ ꝑ vlem ꝓpõnẽ falſã dicẽtẽ oẽs q ſunt eiuſdẽ fratres, ⁊ inter ſe ſunt fratres, q̃ igiẗ ꝓpõ vlis eſt falſa, ob id neq; nec̃ium concluſum eſt. Quod ṽo ſit falſa pȝ ex exẽplo. Nã ſupponaẗ mulierem quãdam ex hoĩe habere filios, ⁊ hoĩem ex aliqua muliere hñe filios, ⁊ mulier priueẗ viro, ⁊ vir muliere, ⁊ coeant ad nuptias ⁊ pariãt filiũ, pȝ igitur qꝫ nato ex ambobus vterq; ꝓgenitoꝝ eſt frater alter ex matre, alter ex patre, ⁊ tñ nõ ſunt inuicẽ fratres. Nam ſm m̃rem nõ conueniunt, nã alia eſt vtriuſq; m̃r, hui⁹. ſ. viue, ⁊ alteri⁹ mortua, neq; ſm p̃rem, q̃quidẽ ſunt diuerſi patres. Nam huius ſecũdus eſt viuẽs mulieris vir, ⁊ p̃mus eiuſdẽ ẽ mortuus, ſit igiẗ omnis ſylls hñs falſã maiorẽ ꝓpõnẽ hũc in modũ a/⁊ c/eiuſdẽ b/fratres ſunt oẽs qui ſunt eiuſdem fratres ſunt inter ſe fratres, igiẗ a/⁊ c/ſunt inter ſe fratres. Cũ igiẗ falſa ſit maior, falſa etiã eſt cõcluſio, ⁊ tñ figura ſyllogiſtica eſt, in qbus igiẗ aliqḋ nec̃ium cõcludiẗ non ſyllogiſticę cõplicans ꝓpõnibus per nãm poſitoꝝ concluditur, nõ tñ ex ſyllo, q̃a (vt dixit) nec̃iũ in plus eſt q̃ ſylls, q̃ ſi aliqd eſt ſylls, etiã eſt nec̃ium, ſed nõ adhuc ſi nec̃iũ, ſtatim idẽ ⁊ hoc eſt ſylls. Verũ pluribus etiã aliqs exẽplis vſus eſt ceu Dion dicit diẽ eſſe, ſed ẽt dies eſt, igiẗ Dion dicit verũ. Nam ⁊ hic aliqḋ verũ cõcluſũ eſt ex neceſſitate ꝑ poſita, nõ tñ ex ſyllo. Nã maior terminus exiſtens verificaẗ nõ cõſumptus in aliq̃ ꝑmiſſarum. Sed oportebat p̃orſus (vt didicimus) maiorẽ terminũ in maiore ꝓpõne eẽ. Et hic igiẗ nec̃ium cõcluſum eſt, nõ tamẽ eſt ſylls, ſed tñ nec̃iũ eſt ob vlẽs ꝓpõnes ꝑtermiſſam. Eſt autẽ hęc, oĩs qui dicit aliqd eſſe, qḋ eſt dicit verum, vt totus ſylls ſit talis, ſed Dion dicit diem eſſe exiſtente die, ⁊ omnis qui dicit/hoc eſſe dum eſt dicit verũ, igitur Dion dicit verum.

Sublatis autem/ex quibus eſt, ⁊ quod ex his corrumpi.

Loco huius partibus ſublatis vt nos diximus, ꝑtulit ſublatis aũt ex qbus ſubã. Nã ex partibus totũ, ⁊ totaliter vniuſcuiuſq; eſt ſubs eius. Rurſus loco huius tolliẗ totum dixit illud ex his. Nã ex ꝑtib⁹ totũ, vt dixim⁹.

His enim poſitis/neceſſariũ eſt ſubę partẽ ſubſtãtiã eſſe, non tamen per accepta ratiocinatũ eſt, ſed deſunt propoſitiones.

Concluſio quãuis diximus, igitur partes ſubę nõ ſunt non ſubę, ipſe inquit igitur neceſſe eſt partẽ ſubę eẽ ſubſtantiam. Nã nõ exiſtẽs nõ ſubã certe nõ ſuba eſt, nã de omni affirmatio vel negatio vera eſt.

Rurſus ſi homine exiſtente/neceſſe aĩal eẽ, ⁊ animali ſubſtantiam, homine exiſtente neceſſe ſubſtantiã eſſe, verum nondũ rõcinatũ eſt, non enĩ ſe hñt ꝓpõnes/vt diximus.

Et alterũ exẽplũ ponit per qḋ oſtdit qꝫ nõ p̃ſus ſi poſitis qbuſdã aliqd ſeqṫur ex neceſſitate, iã hoc eſt ſylls. Nã oſtẽſum eſt in ſermone de tribus figuris qꝫ ſylls nequit fieri ex duab⁹ particularib⁹. Et oſtẽſũ eſt qꝫ indefinitę ęqualent particularibus, igiẗ in ꝓpõnibus poſitis indefinitis nec̃iũ nõ ſyllogiſticę cõcluſũ eſt, ſed ꝑ ipſam nãm. Nã illa ꝓpõ vera eſt quę dicit vliter ſi aliqd ex neceſſitate ſequereẗ ex aliquo, ⁊ q̃cũq; ſequũtur id qḋ ſeqṫur, hęc etiã ex neceſſitate, ⁊ illud ſequunẗ, qḋ enim id qḋ ſeq̃batur ſeqṫur. Nã hoc eſt dictũ in p̃dicamentis, quod quęcũq; dicũtur de p̃dicato vt de ſubiecto, eadẽ ẽt de ſubiecto dicẽtur: ſed cũ ſit etiã huius rõnis cauſa vlis ꝓpõ pȝ. Totus nãq; ſylls ⁊ ſanus eſt talis ſi hoiem ſeqṫur aĩal, ⁊ animal ſubã. Et omne qꝫ ſeqṫur aliquod ſequẽs ex neceſſitate, etiam illud oĩno ſeqṫur qḋ medium ſeq̃batur, igiẗ homine exiſtente neceſſe eſt ſubſtantiam eſſe.

Decipimur aũt in talib⁹ eo qꝫ expoſitis neceſſariũ aliqd accidit, qm̃ ⁊ ſylls neceſſariũ eſt, in plus aũt neceſſariũ q̃ ſylls, ſylls enim oĩs neceſſariũ, neceſſariũ ṽo nõ omne ſylls. Quare nõ ſi qd accidit poſitis qbuſdã/tẽtandũ ſtatim reducere, ſed p̃imo accipiẽde duę ꝓpõnes, deinde ſic diuidendũ in terminos, medius aũt ponendus terminus/q in vtriſq; ꝓpõnib⁹ dẽ, neceſſe enĩ medium eẽ in vtriſq; in oĩbus figuris. Si itaq; p̃diceẗ ac ſubijciaẗ mediũ/aut ip̃ʒ qdẽ p̃diceẗ, aliud autẽ ab illo negetur, prima erit figura, qꝫ ſi ⁊ p̃diceẗ ⁊ negeẗ ab aliquo/media, ſi autẽ alia de illo p̃diceñẗ, aut hoc negeẗ, illud p̃dicetur/vltima.

Cauſam dicit ꝑ quã in plaũ rõnibus ſic decipimur, ⁊ putamus ſyllm feciſſe nõ facientes, q̃a vt diximus, ſi aliquid nec̃iũ accidit ex poſitis terminis etiã ſylls eſt neceſſarius, putamus igiẗ qꝫ ſi aliqd neceſſarium eſt, iã ⁊ ſylls eſt, ⁊ hoc nõ ita ſe hꝫ. Nã in plus eſt nec̃iũ (vt oſtenſum eſt) : ſi ſylls eſt oĩno eſt nec̃iũ, ſed nõ ecõtra ſi qd eſt neceſſarium oĩno ſylls. Si aũt hęc ita ſe hꝫ inqt, nõ ſi poſitis quibuſdã ex nec̃itate aliqd ſeq̃reẗ, ſtatim tentãdũ eſt talem figurã ſub ſyllogiſticis reducere, non enĩ prorſus ſyllogiſmus factus eſt, ſub hęc p̃ius ſunt facienda quę ipſe p̃ius plene exponit.

Conſiliũ ⁊ ſi nõ vliter ſint ꝓpoſitiones eadẽ nãq; medij determinatio. Planũ itaq; quoniã in qua rõne non diciẗ idẽ plerũq;/qꝫ non ſit ſylls, non enim acceptum fuit medium.

Quia ex ambab⁹ veluti ꝓpõnib⁹ vlibus expliub⁹ ſylls fecit rõnẽ ipſa (inqt) rõ ⁊ ſi particulares fuerint ꝓpõnes, certe pȝ qꝫ nõ ambę, ſed ſm vtraq; ſiue affirmatiua, ſiue negatiua/ſiue maior/ſiue minor, vt in ſecũda ⁊ tertia fig⁹, nam eadem methodo medium inueniemus.

Quoniã aũt habemus quale ꝓblematũ in vnaquaq; concludiẗ figura: ⁊ in qua vle ⁊ in quali qḋ in parte/manifeſtũ/qꝫ nõ in oẽs figuras perſpiciẽdũ, ſed in ꝓp̃iã cuiuſcũq; ꝓblematis, q̃cunq; ṽo in pluribus ꝯcludanẗ/medij poſitione/cognoſcemus figuram.

Volẽs facere reſolonẽ in figura facilẽ, hęc ꝓponit, vt qui voluerint ſyllos redigere ad figuras ĩdeterminata reſpiciãt. Cũ igiẗ oſtẽſũ eſt (inqt) vnũqḋq; ꝓblema in q̃libus figuris cõcludiẗ, q̃s vle affirmatiuũ ſolũ in p̃ma, ⁊ vle negatiuũ in p̃ma ⁊ ſcḋa, ⁊ ꝑticulare negatiuum in p̃a, ſecũda, ⁊ tertia, q̃s igiẗ pȝ in quali figura vnũqḋq; ꝓble·

mediū cōcludiť, quādo volumus ꝓpoſitā rōnem in figurā ſyllogiſticā reducere. Cōſiderandū igiť quale eſt ꝓblemaťq; oſtēſuʒ per ipſm, ⁊ ſic in propria figura reducēdum eſt, ſed quia per plures oſtendiť figuras medij poſitione diſcernenda eſt figura.

℄ Pleruñq; igiť decipi accidit circa ſyll'os ꝓpter neceſſariū, quēadmodū dictū eſt prius, aliquādo aūt iuxta ſilitudinē pōnis terminorū, qḋ nō opʒ latere nos, velut ſi a/de b/dr̄, ⁊ b/de c, videri eni poſſet ita ſe hn̄tib⁹ terminis eē ſyll's, nō ſit autē neq; neceſſariū quippiaʒ/ neq; ſyll's, ſit nāq; in quo a/ſemꝑ eē in quo b/ intelligibilis Ariſtomenes, in quo c/Ariſtomenes, verū itaq; a/ipſi b/ineē, ſemꝑ eni eſt itelligibilis Ariſtomenes, ſed ⁊ b/ipſi c, Ariſtomenes nāq; ē itelligibilis Ariſtomenes, a/ꝟo ipſi c/non ineſt. Corruptibilis enim eſt Ariſtomenes, nā nō efficiebať ſyll's ita ſe habentibus terminis, ſed oportebat vlr a/b/propoſitioneʒ acceptā fuiſſe, hoc aūt falſum/exiſtimare oēm itelligibilē Ariſtomenē ſemper eē/quaʒ ſit corruptibilis Ariſtomenes.

℄ Cum dixerit qūo reducendi ſunt ſylli ad figuras, quia prius ad ꝓpōnes reſpiciendū eſt, deinde in terminos ⁊ ex habitudine medij figurā inuenire, non ſolū aūt ex h, ſed etiā ex ꝓblemate aliquādo, nam ſi fuerit vl'e affirmatiuū ⁊ ad inuētionē medij, pʒ ꝙ in pma figura reduciť, ⁊ in reliquis vt diximus, nunc vult docere nos in quę alia nos oporteat reſpicere reſoluturos ſyll'os, nā plura ſunt per quę accidit nos decipi ⁊ exiſtimare ſyllʒ, efficere ꝟo exiſtēte cōcluſo, nō tn̄ cōcluſo ꝑ ſyllm. Dicit igitur modos deceptionis, vt quādo in aliq̄ rōne inuenīemus aliquis h mō ſcire poterimus quādo nō ſyllogiſtica erit rō non periclitabimur ipſaʒ reducere in figuras, ſed ꝯfutabimus tāq̄ aſſyllogiſticaʒ. Qḋ igiť accidat nos decipi ⁊ videri ſyllm eē, cū non ſit ꝑꝑ necītaʒ diximus, ⁊ cām addēte, q2 in plus eſt necītaʒ q̄ ſyll's. Nūc autē etiā aliquid aliud docet, ꝙ fit deceptio ꝓpter ſilitudinem poſitionis terminoꝝ. Nā ſępe terminis poſitis ſyllogiſticę videtur fieri ſyll's ꝑꝑ necītaʒ, vt liquet in exēplis poſitis. Sed ſępe ponunť termini ſyllogiſticę, ⁊ omittiť aliqd eoꝝ quę obſeruāda ſunt ad gnōnē ſyll'orum. Deinde vera exiſtēte ꝯne, ſi ita acciderit, putamus etiā ſyllogiſticę ipſaʒ concludi, q2 vt dixi termini ſyllogiſticę ponunť, ceu ſi a, ſequiť b, ⁊ b/ſequitur c, iā ⁊ a/ſequitur c/per poſitionē terminoruʒ. Sed hoc nō ita ſe hʒ. Nā pleruq̄ reꝑhendiť rō falſa, dico aūt ſic ingr. Ariſtomenes intelligibilis eſt. Nam eſt Ariſtomenis itelligētia, ⁊ itelligibilis Ariſtomenes ſemper eſt. Nā ſemꝑ eſt Ariſtomenis itelligētia, ſi etiā aliud in alio, ⁊ cōcludiť falſum, igiť Ariſtomenes ſemꝑ eſt, ⁊ tn̄ termini ſyllogiſticę ponunť, ⁊ ꝓpōnes vere ſunt, igiť apparet ſyll's fieri ob pōneʒ terminoꝝ, ſed nō ſufficit h ſolū, ſed et opʒ prorſus eē ꝓpōneʒ vleʒ, ⁊ hic ambę ſunt particulares. Nā indefinite ſunt, q2 igiť falſa eſt vl'is, ob id etiā ꝯcl'io falſa eſt. Nā ſi dixero ſic Ariſtomenes, itelligibilis eſt Ariſtomenes, ois itelligibilis Ariſtomenes ſemꝑ eſt, falſaʒ accepi vlem ꝓpōnē, q̄uis vera ſit ea quę dicit intelligibilis Ariſtomenes ſemꝑ eſt. Naʒ in ꝓpōnibus nō eodē mō poſſunt articulus ⁊ determinatio. Naʒ quādo dixero Socrates hō, ⁊ hō aial, vnaʒ ſpēm hois ſignifico quatenus ſinguli hoies dicūtur, ſed quādo dixero, ois hō aial, nō ampli⁹ accipio ſpēm vniformē, ſʒ ſingulos oēs q̄b⁹ ieſt ſpēs, ⁊ qḋ h ſit verū, pʒ ex his q̄b⁹ pōt dici, hō eſt ſpēs, nō tn̄ dici pōt ois hō ſpēs. Hinc etiā illi paralogiſmi ſiūt, cignus albus, albū color, igiť cignus color. Nā nō eſt amplius verū dicere, oē albū eſſe coloreʒ. Nā omne ſingl'a ſignificat quę albo participant, ſed non eſt verū dicere de his ꝙ ſint color, ſed quādo albū dixero, q2 ſpēm albi accipio veruʒ dicā ꝙ color eſt, q2 ꝓpoſitio vl'is eſt falſa, ⁊ ꝯcl'io falſa, vt igiť in his ſe hʒ, ita et in ꝓpoſito. Nam quādo dixero intelligibilis Ariſtomenes, ipſā ſpēm intellectiuā Ariſtomenis indico, ſed ſi dixero, ois intelligibilis Ariſtomenes nulli alterū, dico q̄ omnes ſinguli Ariſtomenes q̄bus accidit intellectiuum eē, ideo in his nō eſt verū dicere ꝙ ſemꝑ ſunt. Hinc igiť etiā falſa eſt ꝯcluſio, q̄re quoties ſic poſitas inueniem⁹ orationes, nullaʒ periclitabimur reducere, ſed reꝑhēdemus eas, q2 nō hnt ꝓpōneʒ vlem ſyllogiſticaʒ, ſine qua ſyllogiſmus non fiebat, cętera contextus plana ſunt.

℄ Rurſus ſit in quo c/Miccalus, i quo b/muſicus Miccalus/in quo a/corrūpi cras/verū igiť b/ꝑdicari de c, nā Miccalus muſic⁹ miccalus, ſʒ ⁊ a/de b, corrūpi enīʒ poſſet cras muſicus Miccalus, a/ꝟo de c/falſum, hoc igiť idem eſt ei/quod prius, non enim veruʒ vniuerſaliter/Miccalus muſicus ꝙ corrūpitur cras, hoc aūt nō ſumpto nō erat ſyll's.

℄ Aliud exēplum eiuſdē ponit, ſed in ſuppōne rō, nam ſupponiť Miccalus muſicus eē, ⁊ cras amittere muſicaʒ ⁊ ipſe nō corrūpiť. His ſuppoſitis fit ſyll's talis, Miccalus muſicus eſt Miccalus, muſicus Miccalus cras corrūpiť, ⁊ videbiť cōcludi, igiť Miccalus cras corrūpiť, ꝙ eſt falſuʒ. Nam ſuppoſitū fuit ipſm nō corrūpi, igiť eadē cā, ⁊ ſi ꝓpōnibus veris exñtib⁹ falſa ꝯcl'io cōcludať, q2 illā vl'e, nec ſumať, nec verificať, dico. ſ. illā vlem ꝓpōnē, ois muſicus Miccalus corrūpiť cras. Naʒ h falſuʒ cū ſuppoſitū ſit Miccalū cras nō corrūpi. Naʒ muſicus Miccalus cras corrūpiť in eadē ſpē muſici Miccali pluralis tāq̄ de muſico verificetur, ſed illud ois muſicus Miccalus, dicit ſingl'ia ois q̄bus accidit muſicū eē, igiť hoc falſuʒ eſt corrūpi cras. Nam ſil'e eſt huic ebenus niger, nigrum eſt color, igiť ebenus eſt color, naʒ falſa eſt vl'is, omne nigruʒ eſt color, nam neq; verum hoc de omnibus nigris q̄bus accidit ꝙ ſint hęc colores.

℄ Hec itaq; deceptio fit eo/ꝙ pene, tāq̄ enim nihil differat dicere hoc huic ineſſe/aut hoc huic omni ineſſe concedimus.

℄ Hęc deceptio in dictis rōnibus per quā putamus ſyllogiſmos eē nō exiſtētes, fit q2 parū aiaduertiť ſi quicq̄ negatur ꝙ oſtendat. Naʒ nihil itereſſe videť ſi ꝑ vli vtať indefinita ꝓpōne, dico. ſ. pro hac. v. g. ois hō animal, qḋ homo ſit animal. Hoc autē nō eſt pauci momenti, neq; aliquod parum exiguum neglectum, nam inter hęc non paruum eſt diſcrimen, vt oſtendemus.

℄ Cęterū pleruñq; mentiri accidet iuxta id qḋ nō bene exponunť termini/qui ſunt ſm ꝓpōnē, vt ſi a/ſit ſanitas/in quo b/morbus, in quo ꝟo c/hō. Verū eni dicere ꝙ a/nulli b/contingit ineſſe, nulli nāq; morbo ſanitas ineſt, ⁊ rurſus ꝙ b/oi c/ineſt, ois enīʒ hō ſuſceptiuus

eſt morbi, videri poſſet accidere nulli hōi cōtingere ſanitatē ineē, huius aūt cauſa non hñ expoſitos fuiſſe terminos ſm dictionē, qm̄ ſi tranſumant̄, q ſunt ſm habitudines non erit ſyllo/ vt pro ſanitate ſi poſitum fuerit ſanuz/ pro morbo autem morbidum, non enim verū ꝙ non cōtingit morbido ſanum ineſſe.

¶ Ad aliud peccatū deſcēdit. Naz ⁊ ſepe ponunt̄ termini ſyllogiſtice ſm poſitionē, ⁊ vere ſūt ꝓpoſitiões, ⁊ maior ꝓpō vna vel due aſſumpte ſunt. Sed ꝑter vba cōtextus fit quoq; defectus. Naz ſepe (inqt) habitus ꝓ participātibus aſſumimus, ⁊ hinc falſum fit, ceu ſanitas nulli morbo ex neceſſitate ineſt ⁊ morbus omni hōi cōtingēter, ꝯcludit̄ ſm Ariſto. ſanitatē nulli hōi ex neceſſitate ineſſe, qđ eſt falſuz. Naz ꝯtingit oī ineſſe, ⁊ ꝯtingens nō ineſt, ⁊ hoc fit circa vba cū inqt, ſi ꝓ habitib⁹ ꝑticipātia illis acceperimus falſa maior fit ꝓpō, ſi hoc mō dixero, ſanuz nulli morbido ꝯtingit ineē. i. ex nec̄itate non ineſt, h̄ autē eſt falſuz. Naz morbidū omni hōi ineē pōt, q̄re falſa exñte maiore merito ēt ꝯ̑ falſa eſt. Nā ꝯcludit̄ ſanum nulli hōi ex nec̄itate. Idē inqt, in 2ª figura, nā dico ſic/ ſanitas nulli morbo ex nec̄itate ⁊ oī hōi cōtingēter, ꝯcludit̄ morb⁹ nulli hōi ex nec̄itate, qđ eſt falſuz, nā oī cōtingit ineſſe. Rurſus aūt ſi ꝓ habitib⁹ acceperis ꝑticipantia falſa exñte negatiua, merito falſa erit ꝯclo, nā ſanuz nō eſt verū dicere, vel nulli morbido ex nec̄itate cōtingit ineſſe/ vel oī, q̄re falſa ꝯ̑ eſſe ꝑ hāc accideret. Deceptio aūt fit ꝙ adeſſe ſyllm̄, q̄a in terminis ponunt̄ habitus ꝓ ꝑticipātibus itaq; in pª ⁊ 2ª figª habituū poſitoꝝ in terminis ſm Ariſto. ꝯcludebat̄ falſuz. Naz eadē videt̄ ꝯ̑ ſeq maiorē nec̄iam exñtem. Quāq; Theophraſtus non ita ſentiat, ſed vult ſequi ꝯtingētē, vt dictū eſt, tamen in 3ª figura iuxta ea que vident̄ oībus ob dictā cām falſuz concludit̄, dico. ſ. q̄a ponunt̄ habitus in terminis. Nā oībus videt̄ ⁊ eſt nec̄iuz, vt duab⁹ ꝓpōnibus exñtib⁹ ꝯtingētibus cōtingēs fit ꝯclo, ⁊ duab⁹ nec̄arijs nec̄io, ⁊ duab⁹ de ineſſe ꝯ̑ de ineſſe, prorſus ⁊ oīno vnā ꝓpōnē ſequet̄ ꝯcluſio. Nō enī extrinſecus opꝫ ipm̄ eē ⁊ alterū oīno ab ipſis ꝓpōnib⁹ hñs nullā cōionez cū ipſis. Hoc igit̄ exiſtente vo, vide quo mō in 3ª figª habitib⁹ poſitis in terminis ⁊ ambab⁹ ꝓpōnib⁹ ꝯtingētib⁹ exñtibus ꝯ̑ nō ꝯtingēs, ſed nec̄ia ꝯcludit̄, tñ ſi pro habitib⁹ acciperētur participantia, etiā ꝯ̑ fit ꝯtingēs itaq; manifeſta ſit cauſa deceptiōis, q̄a fit circa vba ⁊ dictionū, dico. ſ. eo ꝙ habitus ponūtur ꝓ ꝑticipātibus in terminis. Nā ſic dico, ſanitas oī hōi cōtingit nō ineē, morbus cōtingit oī hōi ineſſe, ⁊ quātum in ꝓpōnibus ꝯcludit̄, ꝙ ſanitas nulli morbo ꝯtingit ineē, ⁊ h̄ falſuz eſt, nā ex nec̄itate nō ineſt. Hec igit̄ ſūt q̄ in his dicunt̄. Sed aliq̄s ambigeret, nūqd etiā aſſumptio ꝑticipantibus ſm habitus, ⁊ ſic fit aliqua deceptio. Nam qñ dixero ſanū nulli morbido ineſt cōtingēter, quō accipio illud morbidū, nā ſi cōpoſitū ex morbido ⁊ ſano nō erit vera rō. Nā nūq; erit verū vt morbido inſit ſanū vt morbido, nā cōtraria ſimul iūgi adeſſeq; nequeūt, igit̄ morbido vt tali nō inerit, ſed velut aīali, vel q̄a erit receptiuū morbi ⁊ ſanitatis. Rurſus quādo dixero morbidū omni hōi ꝯtingit ineſſe, verū ſit cōpoſitū, dico morbidū ineſſe hōi, vel q̄tenus ſimplex, dico autē q̄tenus eger eſt ꝑſpicuū erit qđ qua eger eſt. Naz morbidū eſt aliqđ ſingularium, ſed nullū ſingulare pōt alicui ineſſe, planuz erit aūt ſi ſingularis accepta fuerint, ceu Miccalus, intelligibilis eſt Miccalus, naz pꝫ qđ Miccaluꝫ intelligibilez qua intelligibile de ipo ſubiō ꝑdico nō qua intelligibilis eſt Miccalus. Naz ipſe de ſeipſo ꝑdicaret̄, ſimilr̄ ſi dixero Socrates morbidus eſt Socrates nō qua morbidū ē Socrates, terminus totus ꝑdicatus vt totus ꝑdicat̄ de Socrate, ſꝫ qua eger eſt. Naz idē eſt dictu Socrates eger eſt, vel morbidus egrotans eſt. Si ḡ hoc ita ſe hꝫ pꝫ ꝙ medius terminus ſm aliā partē ſui ſubijcitur maiori, ⁊ ſm aliā ꝑdicat̄ de minori. Nam quādo dixero ſanū nulli morbido contingit ineē non qua egrū eſt h̄ dico. Nā ſic ex neceſſitate non ineſſet. Nā nūq; morbiduꝫ q̄tenus egrotat ſanat̄, ſed quatenus hō eſt morbidus, vel aliqđ aliud aīal. Rurſus autē quādo dixero morbiduꝫ omni hōi ꝯtingit ineſſe, pꝫ ꝙ qua egrotat, nō qua aliqꝫ eſt aliqd ſubtū ipſi morbo, quare medius nō idē ſumptus eſt. Si aūt nō ſolū medius in cōpoſitiones ſumeret̄, ſed etiā maior, adhuc plus extendit̄ dubitatio. Videt̄ igit̄ ꝙ etiā ſi ex habitib⁹ acciperent̄ participātia, ⁊ hec eēt deceptionis cauſa, ſiqdē aliqs terminos ex aliqs maiare neceſſe ſit, ⁊ non idē mediꝰ ſeruatur, quare neq; cōplexio fit. Sed ad hec rñdēs Phs dixit, itaq; oſtēſum ſit in libro de interp̄tatiōe, q̄a participia equalent vbis, Naz dicendo Socrates ambulat, eq̄le eſt Socrates ambulās eſt, ⁊ in oībus idē ſimr̄. Si ergo h̄ ita ſe habet, pꝫ etiā qđ ſi accepero in medio egrotans quod ſit participiū, equalebit huic verbo egrotare, q̄re ſi trāſmutaretur pro participio vbuꝫ nullum impoſſe ſit, q̄a vt dictuꝫ eſt equalent inter ſe, quādo igit̄ dixero, ſanum nulli morbido, ſimul vo morbidū in ipꝫ egrotare patiq; morbuꝫ, ⁊ dixero ꝙ egrotare omni hōi ineſt, nō alterum pro altero accepi, ſiqdē equalet participiuꝫ vbo. Sed ad hoc illud dōm eſt, ꝙ nō omni vbo equalet participiū, ſed ſolis definitis ex q̄bus ꝯſtationē etiā hꝫ, ⁊ minime in ipſis infinitiuis, ſiqdeꝫ alia vba ſint ſignificatiua actiōis vel paſſionis cū agēte vel patiēte, ceu h̄ ſcribo ambulo, eadem hec etiā ꝑticipia ſignāt, tñ infinitiua ſignificatiua ſunt ſolius actionis vel paſſiōis, nō tñ ꝑticipantis hic, q̄re neq; equalent ꝑticipijs. Nā nō eſt idē ipꝫ vberare cū ipſo verberans eſt, q̄re non poſſunt accipi ꝓ participijs ipſa infinitiua, niſi igit̄ quādo poteſt addat̄ eis vbuꝫ (opꝫ) ceu opꝫ Socratem ambulare, ⁊ Socratē opꝫ ambulātē eē, ꝙ dicta nil aliud eſt q̄ Socrati deeſt ambulare, ⁊ Socratē deeſt ambulātē eſſe. Sed in nulla alia ꝯſtructiōe fit ob dictaꝫ cauſam. Dixit aūt in ꝓpoſitū, ⁊ illud qđ quādo dixero ſanuz eē egrotāti ineſſe cōtingit vel cōtingēter nō ineſt, nō qua hō eſt egrotās, vel q̄uis aliud, hac rōne dico ipſi cōtingere ſanitatē ineē vel nō ineſſe, ſed qua egrotat. Nā quatenus egrotat, hac rōne ꝯtingit ipſi ſanū eē, ⁊ hac rōne cōtingēter nō ineſt ipſi ſanitas. Nā ſi non qua egrotat, ſed qua homo forte fortuna eſt/ vel aliud q̄uis receptiuuꝫ morbi nō amplius erit verū dicere ipm̄ cōtingere ſanū fieri vel nō fieri, ſed de ineſſe eſt ſanus, ⁊ tūc contrariū. ſ. morb⁹ ꝯtingere eidē ineſſe vel nō ineē dicimus cui vtrūq; oppoſitoꝝ cōtingit ineē vel nō ineē, ſi alterū actu inerit vel h̄ ineſt, hac rōne ⁊ reliquum pōt ineē vel nō ineſſe in q̄bus imediata eſt ꝯrietas, ſed in ipſis mediatis cōtrarijs ſi intermediū fuerit ad vtrūq; extremoꝝ ſimilr̄ ſe hꝫ, ⁊ hoc ꝓrſus ſi intermedio participat, ceu fuſco cōtingit albū ineſſe, cōtingit aūt ⁊ nigruꝫ, ⁊ pꝫ qđ nō qua indumētuꝫ eſt fuſcū. Nā ſi qua indumētū eſt hac rōne ēē ineſſe iā albuꝫ vel nigrū potuit, nō tñ cōtingere ineē, qua tñ fuſco ꝑticipat. Sꝫ cū extremis non ꝑticipat, ⁊ pōt ꝑticipare hac rōne dr̄ ꝯtingere ipſi ineſſe albū vel nigrū, vel nō contingere. Nam ſi non q̄tenus fuſco ꝑticipat ſupponatur nō eē fuſcū, ⁊ nō amplius erit verū dicere idē ꝯtingere albū eē vel nigrum. Nā neceſſe prorſus eſt, vt id qđ eſt aptuꝫ participare cōtrarijs, altero actu participet, vel aliquo intermedioꝝ ſi media fuerint, quare de ineſſe vel

nigrũ, vel albũ erat, q̃re ⁊ quando dicit Ariſt. ip̃m ſanare egrotanti ineſſe nõ qua hõ eſt egrotãs ſed qua egrotans erat ↄtingere ipſi dicimus ineẽ ip̃m ſanũ eſſe/vel contin gẽter nõ ineẽ, q̃re cũ egrotans qua egrotans acceptũ ſit, ſi ꝑ egrotãte accipiat̃ egrotare non ꝓpriã aliud accipio. Nam ſm ip̃m egrotare ſubijciebat̃ maiori, ⁊ ſm idip̃m ꝑdicatur de minori, q̃re ſi etiã cõpoſitũ ſubiectũ in maiori accepi, qa ſm ip̃m ſimplex ſpecificatur. ſ. egrotare, ⁊ hac rõne de ipſo maior ꝑdicat̃ cõſentaneũ ſm idipſum ꝑdicari de minori, q̃re ⁊ ſi h̃ mõ dixero q egrotãs omni hoi ineſt, nõ ſm cõpoſitũ facio ip̃m ꝑdicatũ de minori, ſed ſm egrotare quatenus ſubijciebatur maiori. Et ſi idem ſimplex aſſumpſero nõ aliqd alterum accipiã, ſed idem forſitã nõ eſt verũ dicere, qđ quãdo dixero ſanum fieri cõtingere morbido egrotãtiue ineẽ vel nõ ineẽ, q̃tenus egrotat de ipſo ſanũ fieri ꝑdicatum efficio. Nam vt oſtẽſum eſt non qua hõ ſimplr̃ eſt ꝑdicaret̃, ꝓfecto neq; qua egrotat ſimplr̃, neq; de cõpoſito ſm ip̃m egrotare, ſed de cõpoſito vt cõpoſitũ. nã egrotans qua egrotãs eſt totũ hoc aptũ aliquãdo ſanari, nã neq; aliđ eſt hoc q̃ qđ contingit poſtq̃ ip̃m morbũ abiecerit recipere ſanitatẽ, naʒ ſi nõ ſm ambo ꝓfecto ſm ſimplex, ſʒ impoẽ eſt ipſum egrotare recipere ſanitatẽ, quare ſi de compoſito vt compoſito ꝑdicatur, opʒ ip̃m ⁊ de minori termino ꝑdicari, ſed hoc eſt impoſſibile, Hec igitur hactenus, conſiderabimus autem de hoc etiam ſtatim.

℃ Hoc autẽ non accepto/nõ fit ſyll̃s/niſi eius/ qđ eſt ↄtingere, hoc ỽo non impoſſibile, contingit enim nulli hoi ineſſe ſanitatẽ. Rurſus in media figura conſimiliter erit falſum, ſanitateʒ nãq; morbo nulli, homini ỽo omni cõtingit ineſſe, quare nulli homini egritudinẽ.

℃ Nam ambabus ꝓpõnib⁹ ↄtingẽtib⁹ exñtibus cõtingẽs fit ↄclõ eſt vera ⁊ nõ neceſſaria, falſa vt prius.

℃ In tertia autẽ figura ſm contingere accidit falſum, nãq; ⁊ ſanitatem, ⁊ morbum, ⁊ ſciẽtiam, ⁊ ignorantiam, ⁊ omnino cõtraria eidẽ contingit ineſſe, ſibi autẽ inuicẽ impoẽ.

℃ Si habitus accipiẽdo ↄtinxero in 3ª figura ſyll̃m concluditur falſa ↄcluſio nõ vt̃is ſed cõtingẽs, ceu ſanitateʒ cõtingit nulli hoi ineẽ, morb⁹ omni hoi cõtingit ineſſe, ⁊ quãtuʒ in ꝓpõnibus ↄtingit ſanitatẽ nulli morbo ineẽ, ſʒ non contingit, ſed quatenus neceſſe non ineſſe, ſm igitur ipſum contingens falſum.

℃ Hoc autẽ diſſonũ a ꝑdictis, quãdo enim eidẽ cõtingerent plura ineſſe/cõtingebãt ⁊ ſibiinuicẽ. Planũ igitur q in oibus his deceptio fit iuxta terminoꝝ expõnem, ſi enim tranſumpti fuerint/q ſunt ſm habitudines/nullũ efficit̃ falſuʒ. Manifeſtũ igit̃ q ſm tales propoſitiones ſemꝑ qđ ſm habitudinẽ ꝓ habitudine tranſumendũ ⁊ ponendũ terminum.

℃ Sanitatẽ ineſſe morbo impoẽ eſt, verũ qdeʒ eſt ⁊ contrariaʒ iaʒ ordinatis. Nã dictũ eſt, qđ ſi ambe fuerint cõtingẽtes, prorſus ↄcluſio cõtingẽs erit, ceu etiã ſi neceſſarie neceſſaria cõcluſio, nũc igitur ambabus exiſtẽtib⁹ cõtingẽtibus ↄcluſa eſt neceſſaria vel impoſſibilis, ſed h̃ accideret, qa aſſumpti oẽs habitus pro participantibus.

℃ Nõ opʒ aũt ſemꝑ querere, vt terminos nomine exponamus, plerũq; eni erunt orõnes, qbus nõ eſt poſitũ nomẽ, queꝓpter difficile eſt reducere tales ſyll̃os. Aliquando autẽ ⁊ decipi accidet ob taleʒ inquiſitionem, vt q immediatoruʒ eſt ſyll̃s. Sit a/duo recti, in quo b/triangulus, in quo c/equicrus, ipſi itaq; c/ineſt a/per b, ipſi ỽo b/non amplius per aliud, per ſe nãq; triangulus habet duos rectos, q̃re non erit mediuʒ ipſius a/b/quuʒ ſit demõſtrabile, manifeſtuʒ eniʒ q mediũ nõ ita ſemꝑ accipiẽduʒ, vt hoc aliqd/veꝝ aliquãdo ⁊ orationẽ, qđ accidit ⁊ in eo qđ diximus.

℃ Ad ꝓpriã aliud deſcendit, qđ etiã obſeruãdũ eſt dum reducunt̃ ſyll̃i ad figuras. Nã rerum alio noie ſignificãtur, vt hõ, equus, ambulo, ſcribo, ⁊ cetera alia q̃cũq; per vnaʒ dictionẽ ſignificant̃, ⁊ alie nõ ꝑ nomẽ ſignificant̃, ſed ꝑ orõnẽ. Nam quaſdam nãles ꝓprietates, vel nõ potuerũt, vel nõ adhibito ſtudio aduerterũt, vel ipõni nominis nõ a dicti impoſitores ꝑ nomẽ ſignare, ſed orone harũ nãm interꝑtati ſunt, inqt igit̃ nõ opʒ exiſtimare q prorſus ⁊ omniquaq; noie opʒ tres terminos ſyll̃i ſignificari. Nam aliqñ nõ inueniẽtes nomẽ, huiuſq; cuʒ deſit copia, oratione ſignificamus quoſdã terminos, ceu ſi voluerimus oſtẽdere qđ triãguli iſocheli tres anguli duob⁹ rectis ſunt eq̃les, primũ qdem igitur ip̃m ꝑdicatuʒ video quo non hʒ vnum nomẽ ſed orõnẽ. Querẽtes autẽ mediuʒ ꝑ qđ opʒ cõcludere ꝓblema, hic qdeʒ abũdabimus noie ip̃m exponendo dicẽtes ſic iſocheles triãgulus eſt, triãgulus ⁊ ois triãguli tres anguli duob⁹ rectis ſũt equales, igit̃ iſochelis triãguli tres anguli duobus rectis ſunt eq̃les. Si autẽ maiorẽ voluerimus ꝓbare ꝓpõnẽ, vñ pʒ q ois trianguli tres anguli ſunt eq̃les duob⁹ rectis non poterimus amplius noie mediuʒ ponere per qđ concludit̃ ↄcluſio, ſed opʒ orone ip̃m interꝑtari, ceu q ois triãguli tres anguli duobus deinceps eq̃les ſunt, ⁊ cũcti duobus ꝓximis, ⁊ deinceps eq̃les exñtes ſunt eq̃les duobus rectis, igit̃ ois trianguli tres anguli duobus rectis eq̃les ſunt, hi ergo inqt, tentauero oiquaq; ⁊ oino nomine exponere terminos, nobis fiat deceptionis cã. Nam putabimus q ↄtingit ſyll̃m eẽ ex immediatis, q qdem oſtẽſuʒ eſt impoẽ eẽ in libro de demõſtratiõe. Nam ois demonſtratio per aliquẽ terminũ medium fit. Nam q trianguli tres anguli duobus rectis ſint eq̃les, eſt demõſtratiuum, vt ipſa de ipſo oſtẽdit demõſtratio. Si ergo aliquis putaret q opʒ prorſus noie ponere terminos nõ inueniẽs nomina ſignificare mediũ terminũ per quẽ demõſtratio fit ipſius putabit immediate ꝑdicatum ineẽ ſubito, ⁊ immediate exñtes ꝓblematis demõſtrationẽ eius eẽ qđ eſt impoſſibile, q̃re inqt non oino putandũ eſt q noie oporteat exponi terminos, ſed aliquãdo per orones ipſius ſignificare, iccirco inqt tales ſyll̃os eſſe difficile reducere ad figuras. Naʒ qa nõ ponit̃ in cõſuetudie nomẽ medio termino, ⁊ nõ inuenit̃ aliqua oĩo que explicet nãm eius, difficilis eſt reſolõ. Que igitur dicitur in his hec ſunt, cetera ỽo ỽba cõtextus perſpicua ſunt, illud autẽ h̃ aliqd ꝑ hoc vt nomẽ ceu hõ, equus, Phatur ambulat.

℃ Oꝫ aũt inſir primũ medio ⁊ h̃ extremo non opʒ accipe tãq; que ſemꝑ de ſeinuicẽ ꝑdicẽtur, aut ſilr̃ primũ de medio, ⁊ h̃ de vltimo.

℃ Alterũ rurſus theorema tradit, nõ opʒ (inqt) exiſtimare q prorſus opʒ ſm rectum caſum exponere terminos, ceu homo aial, aial ſuba, igit̃ homo ſuba. Nam cũcti ter-

mini in h ſyllo ſm rectū caſum ponunt̄. Nā q̄a nō de natura ſola rerū exiſtimamus, ſed etiā de ornatu ſboꝝ vt grece cōſtructiones orōnis tradere, ⁊ nō ſolecismos proferre, opꝫ etiam curā habere de ipſo recto vſu noīuꝫ ſm ꝓpōnes, ⁊ nō ſufficit ſolum q̄ hec ſigñat aliqd intelligere, ſed verbis vtemur, q̄a igit̄ ſigñtur res nō ſoluꝫ rectis, ſed etiaꝫ obliq̄s caſibus. Naꝫ alterius habitudinis ſubiecti alius caſus eſt ſignificatiuus, ob id prorſus neceſſe eſt nō ſolum ſm rectū caſum, ſed etiā ſm obliquos ponere terminos. Sepe igit̄ cuncti termini ſm rectuꝫ caſum ponunt̄, ceu Socrates Phs eſt, oīs Phs bonus, igit̄ Socrates bonus. Naꝫ oēs termini ſm rectuꝫ caſum ponuntur. Aliquādo autē inq̄t, ⁊ ambe ꝓpōnes ſm obliquū caſuꝫ exponūtur, vel ſm obliquuꝫ, vel ſm rectū, ⁊ ꝯcluſio aūt ſimilr̄, eq̄dē ſepe recto caſu ꝯcluditur, ſepe aūt obliquo. Sciendūm autē q̄ quādo dicit, vel recto, vel obliquo terminos poni de ſubiectis dicit in ꝓpōnibus. Naꝫ p̄dicata ſemꝑ recto ponūtur caſu, ⁊ ſi aliquando caſus obliquus in p̄dicato inuētus fuerit, oīno ⁊ rectus extrinſecus itelligitur, vel prorſus per verbū, ſiq̄dem eē verbum rectum eſt caſu, ꝑter curat ⁊ cure eſt, ceu Socratē Phantē oportet nos audire, naꝫ in ipſo opꝫ eſt rect⁹ caſus. Nam nullū aliud eſt, quā nobis decēs eſt q̄ eſt recti caſus ⁊ verbi, ſꝫ in quo rectus nō cōſideratur, rō nō pficitur, igit̄ orōnes ex ſubiecto ⁊ p̄dicato prorſus ꝓferuntur recto caſu, ⁊ ille ex tertio adiacēte, ⁊ ille cū mō, aliquādo reco caſu, aliqñ obliquo, recto q̄dē Socra. bonus eſt, obliquo ſbo Socratem Plato audiuit, vel diſcipulus eſt Plato Socratē ipſe cōſuluit, vel cōſultator eſt, Socratē Atheniēſes interfecerunt, Socrates pōt ambulare, Socratem cōtingit audire, Socratē ꝯtingit diſputare, Socratem verberare cōtingit. Snia igit̄ hic aſſignatoꝝ talis eſt, ſꝫ quo mō ſingulis exēplis viatur examinantes ſba ſciemus. Qđ autē inſit p̄muꝫ medio ⁊ cetera, dicit p̄mū maiorē terminuꝫ, ⁊ extremū minorē, de p̄dicandis inq̄t, pro hoc ſm rectū caſum. Naꝫ in his ſunt ꝓprie p̄dicationes, dico. ſ. hoc ineſt huic, hō alal eſt, ⁊ ſic p̄ceptor. Exiſtimo aūt ipſum dicere ſimplicius oēm p̄dicationē. Naꝫ dicēdo vt ſemꝑ p̄dicatis inuiceꝫ ſubiūgit, ſimilr̄ primuꝫ de medio, ⁊ hoc de extremo. Sicaūt p̄dicatuꝫ non recto caſu ponit̄, erat p̄ter oppoꝛtunitatē īducere ſilr̄ p̄mū de medio, ⁊ h de extremo.

¶ Et in eo aūt qđ eſt nō ineſſe ꝯſimiliter.

¶ Ideſt in negatiuis ꝓpōnibus. Etenim hec aliqñ recto caſu ꝓferūtur, aliquādo autē obliquo, ceu hō non eſt inanimatum, indiuiduoꝝ non eſt genus, ſubꝫ nihil eſt contrarium, bonuꝫ hoīem nihil nocere poteſt.

¶ Sed quot modis eſſe dicitur ⁊ verū dicere ipſuꝫ hoc, tot modis exiſtimare opoꝛtet ſignificare ⁊ ineſſe ⁊ non ineſſe.

¶ Inq̄t, quot modis vnū q̄ ens dicit̄ totidē aliud de alio p̄dicari pōt, dicit autēꝫ vnūqđq; eſſe ſm caſus noīum. Naꝫ fertur Socra. eſt Socratis eſſe, Socratem eſſe, quot igit̄ modis vnūquodq; dicit̄ eſſe ⁊ vere eſſe totidē poſſunt propoſitiones complicari, vel ambas eodē modo, vel aliam ſic, ⁊ aliam aliter.

¶ Veluti q̄ contrarioꝛuꝫ eſt vna ſcia. Sit eni a vnaꝫ eſſe ſciaꝫ, ꝯria inter ſe in quo b.

¶ Reliquuꝫ dicta exēpla tradit, ⁊ tādem quod contingit ſm generalem caſum cōuerti propoſitiones, vt quando dicitur contrarioꝛum vna eſt ſcientia.

¶ Vtraq; ipſi b ineſt, non tāq̄ ꝯria vnam eſſe ipſoꝛum ſcientiam, ſed q̄ verum de ipſis dicere vnam eſſe ipſoꝛum ſcientiam.

¶ Ideſt nō recto caſu a ineſt b. Nā hoc ſigñat apud ipſum illud nō velut cōtraria tāq̄ ſiquis dixit cōtraria hoſtilia ⁊ pugnātia ſunt, ſed ſm genitiuum cōtrarioꝝ vna eſt ſcientia. Verū dicendo nō velut cōtraria, adiecit vnā eē ipſoꝛuꝫ ſciam. Quid igit̄ vult, vel igit̄ hoc inquit, q̄a dicit eoꝝ vnam eſſe ſciam non ſunt vt cōtraria. i. ſm rectū caſum, ſed q̄a verū eſt dicere de ipſis vnā eſſe ipſoꝝ ſcientiam. i. ſm genitiuū, vel q̄a non eſt ꝓpriuꝫ cōtrarioꝝ vt ipſoꝛum ſit vna ſciētia, ideo neq; recto caſu poſſunt poni, vt Socra. eſſe in hoīe conuenitur, ideo dicimus Socratis homo eſt, non ſic autēꝫ vnam eſſe contrarioꝝ ſciaꝫ, ideo nō dicimus ꝯria ſunt ſciētia, ſed contrarioꝛum.

¶ Accidit autēꝫ quādoq; in medio primū dici, medium ſbo in tertio non dici, quēmadmodum ſi ſapientia eſt ſcientia.

¶ Quia vt in vna ꝓpōne poſuit exempluꝫ non recto caſu, ſed ſm genitiuuꝫ cōplicita, ob id nūc in ambabus poſuit exēplum. Et illud dici inq̄t pro ſm rectuꝫ caſum. Naꝫ ipſe eſt noīatiuus caſus ſm quē vnūquodq; dicit̄. Accidit igitur (inq̄t) aliquādo poni maioreꝫ ſm caſum rectū, ⁊ minorē ſm aliquē obliquuꝫ. Exēplum autē tale eſt boni ſapiētia eſt. Sapiētia ſcia eſt, igit̄ boni ſciētia eſt. Nam in hoc minoꝛ ſm genitiuū caſuꝫ adducit̄, ⁊ maioꝛ ſm rectum, ⁊ concluſio eſt ſimilis minoꝛi.

¶ Boni autem eſt ſapientia ſcientia.

¶ Minorem ꝓpōnem volēs ponere. Nam expoſuit iam maiorē dicēs, ſapiētia eſt ſciētia cōplicuit tres terminos dicendo boni ſapiētia eſt ſcia. Nā q̄a dicere boni ſapiētia eſt, aliquo mō videt̄ occultuꝫ, ſignificat ſapiētiaꝫ eſſe boni, volēs oſtēdere dixit, q̄ boni ſciētia ſapiētia eſt, q̄re in plus eſt ſciētia q̄ ſapientia ceu ſiq̄s diceret geometria eſt de planis, tanq̄ ſi q̄s dicat planoꝝ eſt geometria, vel plana attinent ad geometriaꝫ, ⁊ geometria eſt ſciētia, igit̄ ſciētia planoꝝ eſt. (Eq̄deꝫ bonū non eſt ſcientia, ſed ſapiētia eſt ſciētia.) Qđ vult dicere, hoc eſt q̄ concluſio ſm caſum genitiuū infertur nō recto ⁊ minor ꝓpō. Nō eniꝫ ꝯcluſuꝫ eſt bonū, igitur ſciētia eſt, ſed boni eſt ſcientia. At maioꝛ ꝓpoſitio recto profertur caſu. Nā dicimus ſapientia eſt ſcientia.

¶ Quandoq; ſbo medium in tertio dicit̄, primuꝫ autēꝫ in medio non dicit̄, quēadmoduꝫ ſi oīs qualis eſt ſcia vel ꝯrij, bonū aūt ⁊ ꝯriuꝫ ⁊ quale, concluſio q̄ boni eſt ſcientia.

¶ Conuertit ꝓpōnes, ⁊ minoreꝫ recto caſu cōplicat, ⁊ maiorē genitiuo, ⁊ rurſus cōcluſionē in genitiuo concludit, ceu bonuꝫ quale eſt, qualis eſt ſcientia, igit̄ boni eſt ſcia, vel ſic bonuꝫ cōtrariuꝫ eſt. Nam pꝫ q̄ eſt cōtrarium malo, ſed ꝯriū eſt ſcientia, ergo boni eſt ſcientia.

¶ Non eſt autem bonum ſcientia, neq; quale, neq; contrarium, ſed bonum hec.

¶ Ideſt neq; ꝯcluſio recto caſu infert̄. Nō enim dicimus bonuꝫ igit̄ ſciētia eſt, ſed boni, ſed neq; maioꝛ. Nō enim dicimus qđ quale eſt ſciētia, vel q̄ cōtraria ſint ſcientia, ſed qualis, ⁊ cōtrarioꝛuꝫ eſt ſciētia, tamē minoꝛ recto caſu profertur. Nam hoc ſignificauit dicendo, ſed bonuꝫ hec. Nam ſic dicimus bonū q̄le eſt vel contrarium.

¶ Eſt aūt qñ neq; primū de medio, neq; h de tertio, quū primū de tertio aliqñ dicat̄, aliqñ nō dicat̄, veluti ſi cui⁹ eſt ſcia, hui⁹ eſt genus, boni aūt eſt ſcia, ꝯcluſio q̄ boni eſt genus.

¶ Quoniam

¶ Quia in ꝓacceptis vnã ꝓpõnẽ accepit caſu genitiuo, ꝛ vno recto ꝛ cõcluſit ꝯnẽ genitiuo caſu nũc ambas genitiuo caſu cõplicat ꝛ ꝯcludit ꝯnẽ, aliqñ in recto caſu, aliqñ in genitiuo. Nã illud, primũ de tertio aliqñ dicaꝛ, aliqñ non dicaꝛ, hoc ſignat. i. maior de minore ꝑdicatur. Nam tunc dicitur ꝙ hoc eſt hoc, ceu ꝙ hõ eſt animal. Naꝫ dicitur animal eſſe, non tñ quando dixero ꝯrioꝝ ſcia. Non enim dicitur de ſubiecto ꝑdicatũ. Non enim dicitꝛ ꝙ ſcia eſt ꝯria, ſed qͦ ineſt de ipſis ſcia. Exẽplũ aũt tale eſt boni eſt ſcia, cuius eſt ſcia huius eſt genus. Cõcluſio igiꝛ boni eſt genus. Itẽ Socratis pr̃ eſt cuiꝰ pr̃ eſt huius eſt cauſa, igitur Socratis eſt cauſa, ꝛ hꝫ ꝓpoſitiones igitur ꝛ cõcluſio in genitiuo complicite ſunt.

¶ Prędicatur autem nullum de nullo.

¶ Ideſt nihil recto caſu platuꝫ eſt, ꝛ vide quomõ illud ꝑdicari in recto, inqt ꝑdicari, quocirca ꝛ ſuperius dixit illud idq̃ꝫ ſemper ꝑdicãtibus, ideſt pro recto caſu platis.

¶ Si ſo cuius eſt ſcientia/genus eſt hoc, boni autem eſt ſcientia/concluſio ꝙ bonum eſt genus, de extremo igitur prędicaꝛ primum, de ſeinuicem autem non dicuntur.

¶ Cum dixerit ꝙ ambabus ꝓpõnibꝰ cõplicitis in genitiuo caſu, ꝯcluſio aliqñ in genitiuo, ꝛ aliqñ in recto concludiꝛ, ꝛ oſtẽderit quõ in genitiuo, oſtẽdit etiam ſic in recto, boni eſt ſcientia, cuius eſt ſcientia idem eſt genus, igitur bonũ eſt genus, genus aũt accipiatur ſimplr̃ vl̃ius ꝛ plurium ꝯtẽtiuũ. Nã vl̃ium ſcia eſt, ſiue gña ſint, ſiue ſpẽs, ſiue etiã accñtia, ceu ẽt eſt bonũ. Nã in oĩbꝰ cõſideraꝛ extĩſibꝰ nõ vt genus ipſoꝝ, ſꝫ velut ẽt extra ęquocũ his qbꝰ ineſt ꝙ prius vni cõpetit q̃ʒ alteri. Sed aiaduertẽda ſunt exempla. Nũquid vt ẽt in prioribus diximus, ꝙ nõ eoſdẽ medios ſeruãt, hic hꝫ, boni eſt ſcia, cuius ſcientia eſt huiꝰ eſt genus. Nam in minori ꝓpõne ſciẽtiã accepimꝰ ꝑdicatum terminũ, ꝛ in maiore nõ amplius eũdẽ ſeruamus. ſ. ſcientiã, ſed dicimus cuius eſt ſcia. Si aliud qppiã eſt ſcibile, ꝛ alia eſt de ipſo ſcia, igiꝛ nõ ſeruauimus idẽ mediuꝫ. Naꝫ de minori termino ꝑdicatuꝫ facimus ſciam, ꝛ in maiori nõ ſcientiam, ſed hoc cuius eſt ſciẽtia conſtruimus, ꝛ hoc eſt ſcibile. Similr̃ etiaꝫ in oĩbus conſimilibus, ꝛ ſi ſcibile eſt bonuꝫ. i. minor terminus eqdem ſcibile aſſumptũ eſt ſubꝫ in maiori termino, igitur minor terminus in maiori ꝓpoſitiõe ſubijciꝛ ꝙ eſt impoſſibile. Dicimus igiꝛ ad hanc dubitationem illud qͦ termini prędicati in plus eẽ volunt q̃ʒ ſubiecti ſiue ꝯueniẽtibus. Et vniuerſaliores cõtinent in ſeipſis particulariores, certe prĩus neceſſe eſt in ꝑma figura in medio termino cõtineri minorẽ, ꝛ in maiore ambo, ceu quãdo dixero, homo animal, pꝫ ꝙ in animali homo ꝯtinetur, ꝛ quando dixero, omne aĩal eſt animatum, dicẽdo omne animal profecto cõplexus ſum, ꝛ hominem in ipſo animato, quare ꝛ omnis homo aĩal, ꝛ hęc eſt cauſa concludendi extrema, alioqnin nũq̃ꝫ poterimus concludere extrema, quia igiꝛ hoc ita ſe habet, quãdo dixero boni eſt ſciẽtia, deinde accepero cuiꝫ quorũ eſt ſciẽtia, ꝑfecto compꝛhendo etiã bonuꝫ. Nõ ſolũ enim idẽ bonũ ſimplr̃ ꝙ ſcibile erat, ſed in alijs oĩbꝰ q̃ ſũt ſcibilia, qͦ idẽ eſt quorũ eſt ſcia, quare ſi eũdeꝫ per ſe ſubijciamus minorẽ terminũ maiori dicẽdo cuiꝰ eſt ſcia, reuera abſurda erit rõ, ſed ſi accipiẽtes vl̃em ſubtũ terminũ in maiore ꝓpõne compꝛhẽdimus ẽt minorẽ tãq̃ꝫ cõplexã ꝛ ꝯtẽtã in ipſo, ꝙ nõ mõ nõ eſt abſurdũ, ſed ẽt neceſ̃. Nã ſubiectũ oportet contineri in ꝑdicato in affirmatiõe vl̃ negatiõe. Naꝫ qñ dixero nullus hõ imortalis in ipſis imortalibus cõtinetur etiam hõ. Quod igiꝛ non minorẽ medium faciamus, ꝯſpicuũ factum eſt, ꝙ neq̃ꝫ aliud ꝛ aliud accipimus medium hinc patet. Nam neq̃ꝫ ſimplr̃ ſcia ſoluꝫ eſt mediꝰ terminus, ceu ſi dicamus, geometria eſt ſcia, ſꝫ illõ eẽ alicuiꝰ ſciaꝫ. Nam diximus boni eſt ſcia. i. de bono eſt ſcia, igiꝛ eẽ alicuiꝰ ſciaꝫ eſt ꝭ ꝑdicatũ, ſꝫ dico ꝭ nil aliud eſt q̃ʒ qͦ bonũ eſt ſcibile. Nã qd intereſt dicere boni eſt ſcia, vel ꝙ bonũ eſt ſcibile, porro docebit paulopoſt ꝙ qñ ęqualẽt termini, opꝫ ęqualẽtiuꝫ id qͦ dĩ accipꝰ aſſumere, q̃re ſi boni eſt ſcia, eſt ꝑinde ac diceretꝛ bonũ eſt ſcibile, qñ igiꝛ dicimꝰ cuiꝰ eſt ſcia nõ aliõ ꝛ aliõ mediuꝫ aſſumimꝰ ꝛ mutamus, ſꝫ idẽ. Naꝫ ꝭ cuius eſt ſcia id ſcibile eſt vnũ igiꝛ ꝛ idẽ mediũ ẽ i ambabꝰ ꝓpõnibꝰ aſſumptũ. Eqdẽ ꝑmũ ꝑdicaꝛ de extremo, ſꝫ de ſeinuicẽ nõ dicũꝛ. i. ꝯcluſio recto caſu ꝑduciꝛ, ꝛ ꝓpõnes nõ recto caſu. Ariſto. igiꝛ adiecit exẽpla de ſolo recto caſu, ꝛ genitiuo, ſꝫ eadẽ methodo põt eadẽ rõ exerceri in reliqs caſibꝰ, ceu bonũ neceẽ eſt eẽ iuſtũ, oĩs iuſtus e ſciẽs iuſtoꝝ, igr̃ bonꝰ ẽ ſciẽs iuſtoꝝ. Vel ſic bonꝰ ẽ iuſtus oẽꝫ iuſtũ neceẽ ẽ ſciẽtẽ eẽ iuſtoꝝ, igiꝛ bonũ nece eſt eẽ ſciẽtẽ iuſtoꝝ. Nam ꝓpõnũ altera recto caſu poniꝛ, ꝛ altero accuſatiuo caſu, ꝛ ꝯnes ſimilr̃. Illõ quoq̃ꝫ ſic, ſꝫ ẽt ambę ꝓpõnes in accuſatiuo caſu ꝓferri poſſunt, bonũ nece ẽ eẽ iuſtũ, ꝛ iuſtũ opꝫ ſciẽtẽ eẽ iuſtoꝝ, igiꝛ bonũ opꝫ ſciẽtẽ eẽ iuſtoꝝ, vel bonꝰ ſciens eſt iuſtoꝝ. Silr̃ ẽt in datiuo, q̃libꝰ ineſt ꝯrietas, ꝛ ꝯrietatibus ineſt corrũpi iter ſe, igiꝛ q̃libꝰ ineſt corrũpi viciſſiꝫ, q̃litates igiꝛ ſũt corruptiue viciſſim, pꝫ aũt ꝙ ꝑticularis minor. Nam in oĩbꝰ q̃litatibꝰ nõ eſt ꝯrietas. Rurſus iuſtitia accñs ẽ bonũ, accidẽti bono ẽ ꝯriũ igiꝛ iuſtitię ẽ ꝯriũ. Vñ nõ ſolũ cũ recto ꝑit aliq obliqui caſus cõnecti, ſꝫ ẽt cũ obliqs obliq, ceu ſtudioſoꝫ ſeqtur fęlicẽ eẽ, ꝛ fęlicem nemo offendere lederéq̃ꝫ põt, igiꝛ ſtudioſum nemo offendere põt. Itẽ ſm̃ genitiuũ põt vterq̃ꝫ complicari.

¶ Eodem itaq̃ꝫ modo ꝛ in non ineſſe accipiendum.

¶ Ideſt in negatiuis ſyllĩs. Eteniꝫ in his neceſſe eſt dicto modo variari propoſitiones.

¶ Nõ enim ſempꝛ ſignificat nõ ineſſe hoc huic non eſſe hoc hoc, ſed aliquando non eſſe hoc huius/aut hoc huic.

¶ Ideſt nõ ſempꝛ in negatiuis ꝓpõnibꝰ, ſicut neq̃ꝫ in affirmatiuis termini cõplicanꝛ in recto. Hoc ſdicat dicẽs, nõ hoc eẽ hoc. i. nõ eẽ hoĩem imortalẽ, ſed aliqñ ſm̃ aliũ caſum genitiuũ, vel datiuũ, vel accuſatiuum, ceu definitionum non eſt demonſtratio, in contradictione nullũ medium, ſaluę nil contrarium, bonum nemo iniuria afficere poteſt, ꝛ in cunctis ſimiliter.

¶ Quemadmodum/vt ꝙ non eſt motionis motio/vel generationis generatio, voluptatis autẽ eſt, non igiꝛ voluptas generatio, aut rurſus ꝙ ipſius riſus nõ eſt ſignum, ſed ſigni non eſt ſignuꝫ/quare riſus non eſt ſignum.

¶ Rurſus rõnem facit exẽplis euidẽtem. Eſt igiꝛ ſyllĩs talis motiõis nõ eſt motio voluptatis eſt motꝰ, igiꝛ voluptas nõ eſt motus. Silr̃ gñõnis nõ eſt gñatio, ꝛ voluptatis eſt gñatio, igiꝛ voluptas nõ eſt gñatio. Nam in his ꝓpõnes genitiuo caſu ꝓceſſerunt, ꝛ ꝯcluſio in recto. Vel rurſus ꝙ riſus nõ eſt ſignũ. Signi nõ eſt ſignũ, q̃re riſus non eſt ſignũ. Exẽpli gr̃a ponit terminos, quia res non indagat ꝓpter quod non ſunt diligenter perquirendę res. Nã eſt riſus ſignum cuiuſdam affectionis animę, ceu voluptatis ꝛ hilaritatis. Eſt autem etiam ſigni ſignuꝫ, ceu fumus facis. Nam fax eſt ſignum belli, ꝛ fumus facis, ꝛ

⁊ in pariete alter, alter ſ̄o, tunc ſit cinis, fuligo ue proxime fumi ſignum eſt, ſed neq̃ aliquod ſignum erit riſus. Nã ſi diceret aliquis quod labia aperire, aut talem ſtrepitũ efficere non ſunt hęc ſigna riſus, ſed materia riſus. Nã ex his ↄſtitutus eſt, q̃re nõ ſunt perquirende in his res.

¶ Conſilr ⁊ in alijs/in quotcũq̃ tollit̃ ꝓblema eo ꝙ ad ipſm quodãmodo dicitur genus. Rurſus ꝙ tẽpora non ſunt tp̄s opportunuʒ, deo eniʒ ſunt tẽpora, non autẽ eſt tp̄s opportunũ, eo ꝙ nihil deo vtile, terminos nãq̃ ponẽdũ tẽpora, ⁊ tẽpus opportunũ ⁊ deũ, ꝓpõnem ſ̄o accipienduʒ ſm nominis caſuʒ.

¶ Ideſt ⁊ in alijs figuris in qbus cõcluſio negatiua concluditur, ⁊ genus in ſecũda figura medium vocauit, quia eſt vniuerſaliter ambobus extremis, ceu generatio nulli generationi, generatio oi voluptati, igit̃ nulli voluptati gñatio eſt, rurſus ꝙ nõ eſt occaſio tempus decẽs Nã aliqui ſic definiũt occaſionẽ opportunitatẽue, ꝙ eſt tẽpus aptum cõueniensq̃; Naʒ tollit̃ hoc modo in 3ª fig ª. Deo occaſio eſt, quippe qui oia opportune facit, ⁊ deo tp̄s decens nõ eſt. Nã decens tp̄s eſt quo iuuatur is qui ẽ participat, ſed nihil deo eſt iuuãs, igit̃ non eſt occaſio tempus aptum figura tertia. Et ꝓpõnes datiuo caſu, ⁊ ↄcluſio recto. Patet etiam hic ꝙ non verſat̃ circa diligẽtiã rerũ, ſʒ exempli grã hęc ponit. Nã patet quod ſicut eſt deo occaſio non ad ipſum eſt, ſed ad ea quę fiunt ab ipſo, ⁊ ſic tẽpus aptum ⁊ decens eſt ad illa.

¶ Simplr eniʒ dicimus hoc de oibus/ꝙ terminos ſemꝑ ponẽduʒ ſm vocatiões noium, vt hõ, aut bonuʒ, aut contraria, non hois, aut boni aut contrarioruʒ, propoſitiones autem accipienduʒ ſm vniuſcuiuſq̃ caſus.

¶ Quod in his dicere vult hoc eſt, qõ in poſitione terminoꝝ in qbus q̃rimus q̃ inſunt ⁊ ↄſequunt̃, recto caſu opʒ ponere terminos, poſteaq̃ cõplicauerimus iter ſe, vt faciamus ꝓpõnes ſylli̇ ſm aliquẽ caſuʒ noie, ⁊ nõ ſolum in recto. Nam ſm inflexiones vocationeſq̃ nominum dixit pro hoc ſm rectos caſus. Nam ipſe ſunt per q̃s vnũquodq̃ vocatum eſt.

¶ Vel eniʒ quoniaʒ huic, vt ęquale, aut quoniaʒ huius, vt duplũ, aut quoniã ẽ vt verberãs, aut vidẽs, vel quoniã hic, vt hõ aial.

¶ Exemplum ꝓpoſitionum ⁊ genitiui, duplũ dimidij duplũ eſt. Exempluʒ datiui, ęq̃le ęquali ęq̃le. Accuſatiui, verberãs verberat verberantẽ, ⁊ videns videt videndũ. ſed etiam inquit, in recto homo animal.

¶ Vel ſi aliquo modo aliter cadit nomen ſm propoſitionem.

¶ At quinq̃ poſuit caſus ſine vocatiuo. Non eniʒ negati de oõni cõmodus eſt. Quomõ igitur inqt. vel ſi aliquo mõ aliter cadit nomẽ. Niſi qa ſępe etiam verbis vtimur in poſitis terminis, ceu ꝑhari bonũ eſt, ob id dixit, vel ſi aliquo modo cadit nomen. Eteniʒ hęc ſunt nomina verborum, ideo cum articulis dicuntur.

¶ Ineſſe autẽʒ hoc huic ⁊ verificari hoc de hoc, tot modis accipienduʒ, quot modis prędicamenta diſtincta ſunt.

¶ Cum dixerit de cõplicatione ſm caſus terminoꝝ, nũc dicit de formula ipſoꝝ ꝙ nõ ſemꝑ ex ſubã accipiunt̃, ſʒ etiã ex alijs ꝑdicamẽtis, eadẽʒ ex ſubã/hõ/aial/ex q̃litate ęthiops niger eſt, vel albuʒ color eſt. Naʒ põt etiam alter terminoꝝ ⁊ ambo accipi ex eodẽ ꝑdicamẽto, ⁊ in quãto numerus eſt quãtitas diſcreta, vł hõ tricubitus eſt. Ex prędicamento ad aliquid Socrates pater eſt, vel pr̃ cauſa eſt, ⁊ in alijs ſimiliter.

¶ Et hęc, aut quo, aut ſimpliciter. Amplius ſimplicia, aut complicita.

¶ Ideſt/vel ſm aliquam ſpẽrum, ceu Socrates albus, vel ſm genera, ceu Socrates coloratus eſt, vel qualificatus, ois inquã ſubã eſt cũ q̃litate, ⁊ negatiue nulla ſubſtantia eſt qualitas, ⁊ ipſa ſimplicia prędicamenta ex accidẽtib⁹, vel aliquo mõ/vel ſimpliciter, cõplicite aũt, vt quãdo dixero, Socrates ambulans dixit. Nã complicui quale cuʒ quantitate. Vel igit̃ hoc inqt, per illud complicita, vel ꝙ in vno termino prędicato dua prędicamenta complicita eſſe poſſunt, vel etiaʒ in tota ꝓpoſitione cõplicari poſſunt, vt vnuʒ terminorũ ex alio ꝑdicamento, ⁊ alium ex alio accipiamus, ceu ambulãs ſanatur. Verum nõ ſemꝑ cõplicari poſſunt. Nã ſępe ꝑdicamẽta poſſunt de aliquo ſeorſum ꝑdicari, ſed cõplicite non amplius. Naʒ ſic dico Socrates bonus eſt, Socrates medicus eſt, ſed ſi ↄiũxerimus ſimul nõ erit verum dicere, prorſus Socrates medicus bonus eſt. Nã contingit vt hominem bonum, vt aũt medicum malum eſſe, ſed neq̃ complicita vt prędicata, prorſus ⁊ ſeorſum. Naʒ contingit dicere aliquẽ ꝙ bonus medicus, non tamen quis ⁊ ſimpliciter bonus.

¶ Conſimiliter autẽʒ ⁊ non ineſſe.

¶ Ideſt in negatiuis propoſitionibus.

¶ Verum conſiderandum hęc ac diſtinguendum melius.

¶ Aut tãq̃ determinaturus de his hęc inquit, equidem quę ſint prędicamenta quę poſſunt ſeorſuʒ prędicari, nõ tamen complicite, ⁊ quę complicitę poſſent, vel hoc nobis facere iubet, vt ſimus pręparati ad hoc.

¶ Reduplicatũ autẽ in ꝓpõnib⁹ ad primum extremũ ponẽdũ, nõ ad mediũ. Dico autem quoniaʒ ſi fieret ſylli̇s/ꝙ iuſtitię eſt ſcia, quoniã bonũ ẽ qõ eſt quoniã bonũ vel inquãtum bonũ ad primũ ponẽdũ. Sit eni a/ſcia quoniã bonũ, in quo b/bonũ i quo c/iuſtitia a/itaq̃ʒ veꝝ de b/ꝑdicare, boni eni eſt ſcia qm̃ bonũ, ſʒ ⁊ b/de c, iuſtitia eni qõ bonũ, ita igit̃ ſit reſolutio, ſi ſ̄o ad b/poſitũ fuiſſet hoc/quod eſt, qm̃ bonũ nõ erit, a/nãq̃ʒ de b/verũ erit, b/aũt de c/nõ verũ, bonũ eniʒ quoniã bonuʒ ꝑdicare de iuſtitia falſuʒ ⁊ nõ intelligibile.

¶ Sed quia rurſus tradit theorema. Nam poſtq̃ inuenimus ſępe apud veteres poſitas oones quoſdam terminos bis acceptos in eadẽʒ propoſitione, ⁊ in cõcluſione poſitum terminũ, docet nos in his quomõ oportet ⁊ tales reſoluere ſyllȯs, ⁊ quę ſint ꝓpõnes qb⁹ cõnectendus eſt terminus reduplicatiuus. Reduplicatio aũt eſt ꝙ dixi eiuſdem termini bis in eadem ꝓpõne aſſumptio, quia etiam in concluſione omnino inuenitur. verbi gratia. ſit oſtendendum ꝙ iuſtitię ſit ſcientia, quia bonum. Nam ſimpliciter iuſtitię eſt ſcientia, quod ipſa ſit vnicuiq̃ ꝓ meritis diſtributiua, de qua ſcia habẽda eſt, qõ ſit virtus vtilis, vel aliqd eius modi, vt habeat ẽt nũc iõ. Illud igit̃ qõ bonũ non eſt cõnectẽduʒ, inqt minori ꝓpõni, ſed maiori in termino prędicato, ideſt maiori, ⁊ hoc merito,

quia

quia in ꝯcluſione ad prędicatum terminũ ponitur, vt iuſtitia bonũ eſt, ⁊ boni ſcia eſt, ꝙ bonũ/igit̃ iuſtitię eſt ſcia, ideſt quatenus bonum. Nã ſi non ſic poneretur, inqt, reduplicatus terminus, ſed ad minorem ceu iuſtitia bonũ inconſtans erit dictum ⁊ falſum. Nam quando diximus iuſtitia bonũ/qa bonus, ſi ergo hoc dicimus, qa bonum eſt, quoniã bonũ eſt, ridiculũ ⁊ non intelligibile dictum, quaſi dicamus Socrates homo eſt, quia homo eſt. Si autem non ſic dicimus/quia bonum, ſed pro hoc ꝙ bonũ/quia bonum eſt iuſtitia, non quoduis, ſed aliquod bonũ falſa erit ratio. Non enĩ eſt generale bonũ iuſtitia. Nã ⁊ alia bona ſunt, ceu prudentia, ſanitas tẽperantia, igit̃ ſolũ in maiori termino ponẽdus ẽ termin⁹ reduplicatiuus.

¶ Similiter itaqꝫ ⁊ ſi ſanabile demonſtraret̃ ꝙ eſt ſcibile inquantum bonum.

¶ Alterum exẽplũ ſanari bonũ, bonũ ſcibile eſt, qa bonũ, igit̃ ſanari ſcibile eſt, quia bonum.

¶ Aut hircoceruus opinabile ĩquãtũ nõ ens.

¶ Tertiũ ex^m hircoceruus nõ extãs, nõ extãs opinabile, quatenus non exiſtẽs, igitur hircoceruus opinabilis qua ratio exiſtens. Aſſumptum eſt opinabile.

¶ Aut homo corruptibile inquantum ſenſibile, in omnibus enim ſuper prędicatis ad extremum reduplicationem ponendum.

¶ Homo ſenſibile, ſenſibile corruptibile, qua ſenſibile, igit̃ hõ corruptibilis q̃ ſenſile, ⁊ in oĩbus idẽ modus.

¶ Nõ eſt autẽ eadẽ terminoꝝ poſitio, quando ſimplr̃ aliqd ratiocinatũ fuerit, ⁊ qñ hoc aliqd, aut quo, aut qño. Dico aũt quẽadmodũ qñ bonũ ſcibile mõſtratũ fuerit, ⁊ quãdo ſcibile qd/qm̃ bonũ. verũ ſi ſimplr̃ ſcibile monſtratũ fuerit/mediũ ponẽdũ ens, ſin autẽ quoniã bonũ/ſ qð eſt/aliqð ens.

¶ Rurſus ad alterũ ꝓficiſcitur. Sępe inqt, volumus oſtẽdere ꝙ hoc ineſt huic, ceu ꝙ homo ſcibilis eſt, ⁊ ſępe nõ ſimpliciter ꝙ ſcibile ipſi ineſt oſtẽdere volumus, ſed q̃tenus albus eſt, vel quatenus Phs. Vnde inq:, non oportet ponere eũdem medium terminum, quãdo ſimplr̃ ineſſe/vel alicui aliquid oſtẽdere volumus, ⁊ quando non ineſſe, ſꝫ ſi ſimplr̃ ineſſet ꝑdicatum, vlem oportet ponere mediũ terminũ, ſi autẽ aliquo mõ ⁊ medi⁹ termin⁹ ꝑticularis erit, ceu inqt, ſi bonũ ſcibile ſimplr̃ oſtẽdere volumus, ⁊ rurſus ſi nõ ſimplr̃ ꝙ ſcibile, ſꝫ q̃ bonũ eſt ſcibile, Nã erit medius terminus ꝑ quẽ oſtdit̃ ꝓblema ſpꝫ ens, patet igitur ꝙ in priore ẽns ſimplr̃ mediũ poſitũ fuit, ⁊ in 2° aliqð ens, ceu bonũ ens eſt, ens ſcibile eſt, quia ens igit̃ bonũ ſcibile qua ens. Et in 2° ſit mediũ aliqð ens, vt vtile vel eligendũ, vel expetendũ, vel aliqd eiuſmodi bonum vtile, vtile ſcibile qa bonũ, igit̃ bonũ ſcibile, qa bonũ. Nã eligendum ⁊ vtile non ſunt ſimplr̃ entia, ſed aliqua entia, ſed videamus verba.

¶ Sit enĩ a/ſcia quoniã ens/in quo b/ens aliqð/in quo c/bonũ. Verũ itaqꝫ a/de b/ꝑdicare, erat enĩ ſcia alicuius entis/quoniã aliqd ens, ſed ⁊ b/de c, qð enĩ in quo c/ens aliqð, q̃re ⁊ a/de c. Erit igit̃ ſcia boni quoniã bonum.

¶ Primũ huius aliquo modo ⁊ non ſimplr̃ exẽplum ponit, ceu bonũ aliqð ens, alicuius entis ſcia eſt, qa aliquod ens, igit̃ boni eſt ſciẽtia, qa aliquod ens, poſuimus autẽ iam in terminis propoſitiones.

¶ Nãqꝫ aliqð ens erat ꝓprię ſubę ſignũ.

¶ Ceu vtile, vel eligendum proprie ſubę boni ſignificatiua ſunt. At ens ſimpliciter non prędicatur de propria ſubſtantia, ſed de communi.

¶ Si võ ens mediũ poſitũ fuiſſet/⁊ ad extremũ ens ſimplr̃/⁊ nõ dictũ eſſet aliqð ens, nõ eſſet vtiqꝫ ſylls ꝙ eſt ſcia boni qm̃ bonũ/ſed quoniã ens, vt in quo a/ſcia qm̃ ens, in quo b/ens in quo c/bonũ. Manifeſtũ igit̃ ꝙ i ſyllis quí in parte ita accipiendi ſunt termini.

¶ Si in medio termino, inquit, non aliquod ens poneretur, ſed ſimpliciter ens, ⁊ in maiori termino non ſm aliquod ſcibile, ſed ſimpliciter ſcibile, vel ens, ⁊ cõcluſio talis erit ſimpliciter ⁊ non aliquo modo, ceu ꝙ bonum eſt ſcibile, non qua bonum, ſed ſimpliciter qua ens.

¶ Oportet autem ⁊ tranſumere quę idẽ poſſunt nomina pro nominibus ⁊ orationes pro orationibus ⁊ nomen ⁊ orationem.

¶ Ad quoddam aliud enuntiabile proficiſcitur. Nã qa pręter alia etiam explicationem dictorum aſſequi cõtendimus in quot inueniuntur plures termini idem ſi cõſequentes oportet accipere ex occultiorib⁹ manifeſtiores. Ex pronomine hic ſumenda eſt oratio, ⁊ ꝓ oratione oratio, ⁊ pro oratione nomen. Nam ſępe fit mutatio cũ voluerimus oſtendere aliquid apertius, ceu ſi minorem quis diceret eſſe partium animę ipſam actionem poterit trãſmutando aliquam orationem apertius dicere conuenientem actionem vniuſcuiuſqꝫ partis animę Nam oratio ꝓ oratione tranſumitur. Rurſus pro hoc, quia homo non eſt ꝙ vere animal ꝓ hoc quod vere animal oratione exiſtente, mutandum eſt in nomen apertius, quia homo nõ eſt genus. Nã quod vere animal generale animal ſignificat, vel pro hoc Socrates aĩal pedeſtre bipes recte progreſſiuum ad lat⁹ delatiuũ dicẽdũ eſt nomen, Socrates homo eſt, vel econtra pro nomine orationẽ ſi aptior eſt ad propoſitionem problema, ſed etiam pro nomine nomen, ceu pro hoc iuſtitia vtilis diceretur ꝙ iuſtitia eſt cõferens, vel bonum, vel vtile.

¶ Et ſemper pro oratione nomẽ accipere, facilior nãqꝫ terminoꝝ expoſitio, quẽadmodũ ſi nihil differat dicere ſuſpicabile nõ eẽ gen⁹ opinabilis, aut opinabile nõ eẽ qð ſuſpicabile quid, idẽ enĩ ſignatũ, pro dicta orõne ſuſpicabile ⁊ opinabile termini ponendi.

¶ Inquit/oportet tẽtare maxime nomina pro orõnib⁹ accidere. Nã facilis erit nobis, inqt terminoꝝ poſitio, ꝑſertim ad ꝓblema de abũdãtia ꝓpõnũ, vbi facile eſt inuenire ea q̃ ꝯſequunt̃ terminos, vel ea quę cõſequuntur totas orones, ⁊ vniuerſalr̃ ſi idẽ põt nomẽ ſeruire oroni. Nã in potẽtia vtimur terminis ⁊ in cõplicatiõe ꝓpõnũ orõnibus. Nã ad hoc nobis conferret, ceu ex eo exẽplo qð poſitum eſt, ceu qa opinabile quod non eſt ſuſpicandũ, vel opinabiles ſuſpicabile non eſt genus. Nã ambę ſunt orationes, ⁊ idem poſſunt ſignificare, ſed in expoſitione non oportet orationes ponere, ſed ſolos terminos, dico opinabile ⁊ ſuſpicabile.

¶ Qm̃ võ non eſt idẽ voluptatẽ eſſe bonũ ⁊ voluptatẽ eſſe ipſũ bonũ non ſimilr̃ ponendi termini, ſed ſi eſt ſyllogiſmus ꝙ voluptas ipſum bonũ/ipſũ bonũ, ſin autem ꝙ

bonum/bonum.conſimiliter ⁊ in alijs.

¶ Rurſus aliud theorema tradit,qđ non opꝫ nihil putare ob parū poni terminos ꝙ etiā ſuperioribus dixit,cum articulo,⁊ ſexto articulo.Naꝫ toto ⁊ omni propoſitus articulus,vel non adpoſitus facit variare terminos, ceu ſi quis diceret ꝙ voluptas eſt bonuꝫ.Nam dicere ꝙ voluptas eſt bonum/hoc ſignat ꝙ bonum eſt voluptas, ⁊ dicere,quod voluptas bonum,ideſt ꝙ omne bonum eſt voluptas,quia generis bonorūꝫ eſt quare, inquit,cōſiderare oportet quid volumus concludere.Nam ſi quis voluptas eſt aliquod bonum in maiori termino ponendum eſt bonum,vt voluptas naturalis eſt actio,⁊ oīs naturalis actio bonum,igitur voluptas bonuꝫ, ſi autem ꝙ ſimpliciter bonū eſt voluptas.i.id quod vere eſt bonum cūꝫ articulo ponēdus eſt maior terminus. Apponit aūt Alexāder aptiſſimū exēplum qđdā oſtēdēs ꝙ toto ⁊ oī poſitio ob parū terminoꝝ facit mutationē.Nam ſic dič, ſi nihil eſt,neqꝫ nox eſt,ſi non eſt nox,dies eſt,ſi ergo nil eſt/dies eſt.Et vide quomodo breuis mutatio tantā varietatem fecit.Naꝫ neqꝫ nox eſt decens ſic accipere, ⁊ in maiori propoſitione.Naꝫ ſic falſa fiebat maior propoſitio,ſi neqꝫ nox ē dies eſt.Nam hoc falſum, verum auteꝫ ſi neqꝫ nox eſt,neqꝫ dies eſt,⁊ concluſum erit ſi nihil eſt, neqꝫ dies eſt,igitur pro hoc,ſi neqꝫ nox eſt, dixit ſi non nox eſt,⁊ ſic reliquū potuit inducere dies eſt.

¶ Nō eſt auteꝫ idem neqꝫ eſſe neqꝫ dicere/ꝙ cui b/ineſt,huic omni a/ineſt, ⁊ dicere/ cui oī b/ineſt, ⁊ a/omni ineſt,nihil enim prohibet b/ ipſi c/ineſſe,non omni autē,vt ſit b/honeſtuꝫ quid,c/vo albū,ſi igič albo alicui ineſt honeſtum qđ,verū dicere/ꝙ albo ineſt honeſtuꝫ, ſed non omni fortaſſe.

¶ Qm̄ ſępe qđam veteruꝫ vel etiaꝫ diſputantes nō duas ꝓpōnes ſylli dicūt,vt etiā prius dictum eſt,ſed aliqñ minorē ſolā dicentes ſtatim inducūt ꝯcluſionem docet nos quo mō etiaꝫ hos reſoluemus ſyllōs,⁊ quo mō ſe hn̄tes recte ſe habēt,⁊ quo mō non recte.Sint autē tres termini ſylli,ceu a/b/c,maior vō a,minor c,medius vō b.Si ḡ inquit,ſic aliquis diceret,quod cui omni ineſt b,⁊ huic ēt omni ineſt a,hęc oratio ſyllogiſtica.Eſt autem minor ꝓpoſitio hęc b/c,concluſio autem a/c.Et maior quę prętermiſſa eſt hęc a/b,ſi auteꝫ ſic aliquis diceret(inquit)quod cui ineſt b/eidem omni a/ineſt, paralogiſmus ſit,⁊ b/inest c.Nā contingit a/non ſolū omni c/ineſſe,ſed neqꝫ nulli.Hoc autem accidit ob indefinitam aſſumptaꝫ quę eſt b/c,propoſitio dico ſcilicet minoreꝫ,ęquiualent naqꝫ indefinite cū ꝑticularibus.Nam eſto a/albuꝫ, ⁊ b/volatile ⁊ c/animal,verum autem dicere eſt ꝙ volatile ineſt animali.Naꝫ alicui animali ineſt,⁊ indefinite ęquiualēt particularibus,ſed non amplius verum dicere,ꝙ album oī animali ineſt.Nam alicui ineſt,ceu cigno.Si autem acciperetur pars animalis,cui non ineſt album,ceu coruo,hō volatile ineſt,⁊ albuꝫ non inerit,hęc igitur dicta ſunt,nō ſolū aūt quando ſic dicimus qđ in b/ineſt,huic oī a/ineſt. Nam ꝯtingit a/aliqñ alicui,aliqñ nō oī c,aliqñ aūt nulli, ſed ⁊ ſi ſic diximus,qđ cui b/omni,huic etiā a/omni. Nā neqꝫ ſic ſemꝑ veruꝫ illud cui b/omni,huic etiam a/oi.Nā contingit ⁊ nulli,nam ſi a/b/negatiua aſſumereč, eąđem b/omni c/inerit,⁊ a/nulli.Naꝫ ſit a/inanimatum, ⁊ b/animal,⁊ c/volatile,igitur b/omni c/inerit,⁊ a/nulli inqꝫ cōtingit,ceu ſi pro inanimato animatum accepero,⁊ in altera complexione idem contingit.Naꝫ ſi accepero albū, irrationale,cignum.Nam cui ineſt irrationale,ceu cigno huic omni ineſt albuꝫ,ſed ſyllogiſticę cōiugationes non in aliqua materia vera fuerunt, ⁊ in aliqua non , ſed in omni.Nam hoc inerat aſſyllogiſticis,ſi/ud vō de aliqua mā verificari,⁊ de aliq̄ mētiri tāqꝫ ſit,ꝑfecto ⁊ qñ verificate fuerunt,quia etiaꝫ ex falſis ꝓpōnibus poterat aliqđ falſuꝫ ꝯcludi ꝑ aſſumptā mā̄ꝫ,in his dixit Phs,qđ Ariſtoteles ꝑ ea q̄ nūc traduntč,nil aliud vult oſtēdere,quaꝫ quod iā docuit ꝙ ipoſe eſt in ꝑma figᵃ aliq̄ ꝯ vlis ꝯcludi niſi prorſus fuerit mior vlis.Nā ꝙ maiorē oportebat eſſe ſemꝑ vleꝫ pꝫ,ħ igič ſuppoſito,dico.ſ.vleꝫ eē maioreꝫ,ſi etiā minor vlis accepta fuerit,prſus erit ꝯclō vlis,ſi cūteꝫ idefinita nō olno,ſꝫ ſi ħ dicit,ꝑmū qdē ſupfluū eſt de hoc nūc dicere,de quo ſufficiēter in ſectiōe de gnōne ſyllogiſmoꝝ docuit. At impñtia de reſolōne ⁊ nō de gnatione ſylloꝝ docere vult,deide oportebat maiorē vt cōceſſam vlem affirmatiuā accipere,nō amplius verificaē de indefinita dicēs ꝙ cōtingit cui b/ineſt huic nulli ineē a.Si eni a/omni b/⁊ b/ineſt c,ideſt alicui,prſus ⁊ a/alicui c/inerit,⁊ nunqꝫ nulli.Nā ipoſe eſt ex duabᵘ affirmatiuis ꝯcluſio negatiua cōcludi.Quantū itaqꝫ mihi videč,non apꝑet ꝓpoſitū locū recte intelligere,tñ vba cōſideremus. Nō eſt autē ideꝫ eſſe neqꝫ dicere cui b/ineſt,huic oī a/ineſt.ideſt neqꝫ ſm̄ ſubſiſtētiā rerū,neqꝫ ſm ꝓlationē vborūꝫ idē eſt ineſſe,⁊ ſimplr ⁊ indefinite,⁊ omni ineſſe.Nā ſi non omni ineſt diceretur ſimpliciter ineſſe,vt dicimus Phari homini ineſſe,quāuis non omnis homo Philoſophetur,ſed quia alicui ineſſe.

¶ Si itaqꝫ a/ineſt ipſi b,non omni aūt de quo b,neqꝫ ſi b/omni c,neqꝫ ſi ſolum ineſt,neceſſe a/non ꝙ non omni,ſed neqꝫ ineſſe.

¶ Ideſt/ſi maior ꝓpō hęc a/b/particularis fuerit,⁊ ſi vniuerſalis fuerit minor hęc b/c,⁊ ſi particularis cōtingit a/ nulli c/ineſſe,vt in quibus poſuimus exēplis,quo igitur ad hęc videbitur ꝙ iam diximus maiorē ꝓpōnē ꝯceſſo vle affirmatiuū accipe,ſed ꝓcedēs in aſſyllogiſtica ꝯiugatiōe ħ nō amplius accipit,vt iam diximus.

¶ Sin auteꝫ de quocūqꝫ b/vere dicatur/huic omni ineſt a/accidet a/de quo omni b/dicitur de hoc omni dici.

¶ Syllogiſticā ponit ꝯiugationeꝫ,qđ ſi b/omni c/ineſt,ħ propoſito,⁊ a/omni b/ineſſe cōcluditur quod a/omni c/ inerit,illud igitur de quo b/dicitur vere pro hoc de oī intelligendum eſt,porro deinceps inquit accidet a/de quo c/omni b/dici.

¶ Si tamen a/dicitur de quo vtiqꝫ b/dicatur de omni/nihil prohibet b/ineſſe ipſi c,nō omni autē ipſum a/aut omnino non ineſſe.

¶ Aſſyllogiſticā ꝯiugationē repetit,⁊ ipbatos eſt dictio. Verūtamē ſi a/dicič de omni de quo b/dicitur,ſi ergo ſic ſe habuerit,vt minor ꝓpoſitio indefinita ſit, ꝯtingit(inquit)a/aliquādo nō omni c,aliqñ aūt nulli ineſſe ꝓrſus. Et conſidera ex his ꝙ ſi cōceſſo maiorem vlem affirmatiuam accepit,non habet locuꝫ dicere ꝙ contingit a/ nulli c/ineſſe.Naꝫ maiore exiſtēte vniuerſali negatiua, ⁊ minore indefinita affirmatiua, prorſus neceſſe eſt, ꝯcloneꝫ etiam eſſe particularem affirmatiuaꝫ,quomodo igič inquit,quod contingit a/ipſi c,prorſus non ineſſe.

¶ In tribᵘ itaqꝫ terminis.vꝫ.de quo b/oi a/dici,ħ eſt de quocūqꝫ b/dī/de oībus dici ⁊ a.

¶ Inqt dicere de quo oī b/dī,hoc ſignat,ꝙ ħ quibuſcūqꝫ b/diceč,etiam a/de his omnibus dicitur.

¶ Et

¶ Et ſi b/de omni ⁊ a/itidem, ſi ꝟo nō de omni/non neceſſe a/de omni.

¶ Ideſt ſi minor vlis affirmatiua fuerit, ⁊ ꝯclo talis, ceu ſi b/ol c/⁊ a/omni c, ſi aūt nō de oi ineſt, c/non neceſſe eſt a/omni c/ineſſe, ſed contingit etiam non ineſſe.

¶ Non opꝫ aūt exiſtimare/penes id qḋ exponimus aliquid accidere abſurdū, nihil enim vtimur eo qḋ eſt hoc aliquid eſſe, ſed queadmodum geometra pedalem ⁊ rectam hāc ⁊ ſine latitudine dicit, quę non ſunt.

¶ Qm̄ ꝑ totū librū ꝑ pōnes elemētoꝝ doctrinā fecit, ne aliqs ſuſpicet ꝙ poſitio elnoꝝ ſit cā, cur complicatiōes ſint ſyllogiſticę/vel aſſyllogiſticę idipſꝫ docet, qḋ nō circa pōnes elntoꝝ q̄ accidūt iūt, ⁊ qd dico elntoꝝ, qm̄ quidēꝫ neqꝫ circa nāꝫ coꝝ termioꝝ ꝗ aſſumpti ſūt, nō ꝑ accidētia hęc accidūt, ſꝫ queadmoduꝫ geometra grā explicatiōis alicui diſcēti ponit aliquaꝫ rectā, ⁊ hāc petit eē ſine latitudie, lꝫ nō ſit, vel ipſaꝫ eē limitaꝫ, lꝫ nō ſit, tū ⁊ circulū deſcribit, ꝗuis nō ſit circulus ⁊ diametrū ⁊ cētrū, ⁊ reliq̄ q̄ aſſumit, ⁊ nō ob poſita accidūt q̄ oñdunt, ſꝫ ob intellecta, ceu eē lineā ſine latitudie, ⁊ ſi poſita nō ſit ſine latitudine, ⁊ ob cētrū circuli, ⁊ diametruꝫ, ⁊ ſi poſita nō ſic ſe haberēt, ſꝫ doctrinę cā ſtā talia ponit, ga introducēdi egēt aliq̄ deductiōe ꝑ ſenſuꝫ nōdū ipa itellecta ꝑ ſe aggredi potentes, ſic iḡr ⁊ nos vſi ſumus elntis ⁊ terminis ad declaratioñ doctrinę, nō circa hęc oſtēdētes demōſtrata, ſed circa cōplicationes vlis ⁊ ꝑticularis affirmatiui ⁊ negatiui. Nā ſine taliū ⁊ tali ac tali cōpōne nihil oſtendebaꝰ, porro ſic dicebamus, qḋ ſi a/ol b/ineſt olbꝰ ꝗbus eiuſdē ineſt, ⁊ ſi b/ipſi c/ineſt vel oi, vel alicui, ga erit ipſius b/ꝑm c, q̄re ⁊ a/ol vel alicui c/inerit. Et ſic in omnibus ex his fiebat demōſtratio ⁊ non ex poſitis.

¶ Verū nō ſic vtiꝛ tāqꝫ ex his ratiocinans.

¶ Inqꝫ, nō ita vtitur poſitis vt ſunt in nā. Naꝫ neqꝫ expoſita recta eſt ſine latitudie, neqꝫ pedalis, ſic igiꝛ neqꝫ nos ſm nām elntoꝝ vel termioꝝ demraūmꝰ, vñ ſubiūgit.

¶ Omino eniꝫ/qḋ non eſt vt totū ad partem/⁊ aliud ad hoc vt pars ad totuꝫ ex nullo taliuꝫ monſtrat ipſe mōſtrās, neqꝫ fit ſyllogiſmus.

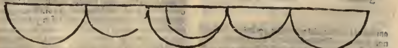
¶ Ideſt niſi ſic ſe habuerit termini, vt maior ꝯtineat medīū, ⁊ mediuꝫ minorem, ex nullo poſitoꝝ, ſiue terminorum, ſiue elemētoruꝫ demōſtratio fiebat.

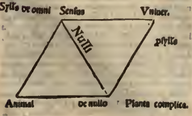
¶ Expoſitione ꝟo ſic vtimur, queadmodum ⁊ ſenſatione/addiſcenteꝫ dicentes, non eni ſic tāqꝫ ꝙ ſine hoc demonſtrari non poſſit, queadmodum ex quibus ſyllogiſmus.

¶ Ideſt vt in ma thematicis idigemus ſenſu diſcentis deſcribētes pedalē, ⁊ ſi nō pedalis ſit, ſilr ſine latitudie, ga nō pōt ſola phātaſia aggredi demrātio ea ex qbꝰ, ſic etiā nos grā ꝑtionis doctrinę terminis ⁊ elntis vtimur. Nō eni ſic (inqꝫ) ipſis vtimur tāqꝫ ſine his nō potētes oſtendere ꝑinde, ac negi oñdi ſine his, ex qbꝰ fit ſylls, dico vlis ꝑticulari affirmatiuo negatiuo, nā ſine his nihil pt oñdi.

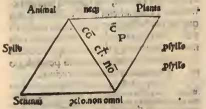
¶ Ne lateat aūt nos ꝙ in eodem ſyllo nō oēs ꝯclōnes ꝑ vnā figurā ſunt, verū hęc ꝑ hanc, illa ꝟo ꝑ aliā. Planū igiꝛ ꝙ reſolōnes ita faciēdū, qm̄ aūt nō oē ꝓblema in oi figura, ſed in vnaqueqꝫ ordinare, manifeſtuꝫ ex ꝯclōne in qua figura q̄rēdū, ⁊ ex rōnibꝰ q̄ ſunt ad definitionē q̄cūqꝫ ad vnū aliqd redarguūt coꝝ quę ſunt in definitione ad qḋ redarguēdū eſt/ponēdū terminū, ⁊ nō totā rōnē accidet eniꝫ minus cōturbari ꝑꝑ lōgitudinē, queadmodū ſi aquā monſtrauit, qm̄ humidū potabile, potabile ⁊ aquam terminos ponendum.

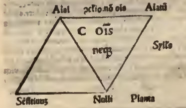
¶ Qḋ vult ꝑ hęc oſtēdere illḋ ē, ga ſyllōꝝ alij ſimplices ſūt, alij ꝟo cōpoſiti ⁊ vleꝰ ex ꝓſyllis oſtēdunꝛ, q̄rū ꝓpōnes nō ſūt imediate, neqꝫ ꝑ ſe fide digne, alij ꝟo neqꝫ indigēt ꝓſyllis, ga ſūt imediate ꝓpōnes, ⁊ ꝑ ſe credēde. Inquit ḡ nō opꝫ ignoreꝛ ꝙ qñ ex ꝓſyllis aliqs ꝯcluderet ſyllogiſmū nō omino ſm vnā ⁊ eādē figurā oēs ꝯnes ꝯcludunꝛ, ſꝫ aliqñ in duabꝰ, vel ēt i trībꝰ. Naꝫ ſi voluerīs oſtēdere ꝙ Socrates ſubā eſt, vtemur itermedio animali, ga Socra. aial, ⁊ ga non imediate ꝓpōnes, icirco opus eſt vtraqꝫ ꝓbatiōe, pono itermediū iter Socratē ⁊ aial homīnē, ⁊ iter aial ⁊ ſubāꝫ aiatū, ⁊ rurſus iter animatū ⁊ ſubaꝫ corpꝰ, ⁊ pꝫ ꝙ oēs ꝯnes in hac fuīt in pᵃ figᵃ, Socra. hō, hō aial, igiꝛ Socra. aial, aial aiatū, igiꝛ Socra. aiatū ⁊ ſic vſqꝫ ad ſubāꝫ ⁊ ꝯpoſite oēs ꝓpōnes vnū cōpoſitū i pᵃ figᵃ faciūt ſylls, Socrates hō, hō aial, aial aiatū, aiatū corpꝰ, corpus ſuba, igiꝛ Socra. ſuba, ſilr in zᵃ figᵃ ſola pñt oēs ꝯnes ꝯcludi, ceu ſi voluero oñdere ꝙ plāte nō ſūt aialia, oſtendā h̄ in zᵃ figᵃ mediū terminū ponēdo ſenſuꝫ, oē aial ſenſuꝫ hꝫ, nulla plāta ſenſuꝫ hꝫ, igiꝛ nulla planta eſt aial, ſi ḡ ꝑdicatiua ꝓpō idigeret ꝓbatiōe, dico. ſ. ꝙ oē aial ſenſum hꝫ, ꝓſus ꝑ pᵃᵐ figᵃᵐ oñdiꝛ cū ſit vlis, ſi aūt ꝑticularis fuerit ēt ꝑ pᵃᵐ ⁊ 3ᵃᵐ, ſi aūt negaᵃ idigeret ꝓbatiōe cū ſit vlis aliqñ, ⁊ ipa ꝑ pᵃᵐ oñdeꝛ aliqñ ꝑ zᵃᵐ figᵃᵐ, ceu nulla plāta

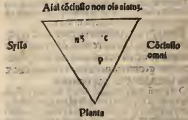

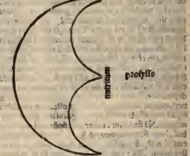
babet vim cognoſcendi ꝛ diſcernendi, quę occurrunt ꝛ accidunt.ꝛ omnis ſenſus eſt vis cognoſcens ꝛ diſcernẽs quę adueniunt ꝛ occurrunt,igitur nulla planta babet ſenſum,et ſic cõponendus eſt ſyll̃s,omne animal ſenſoꝫ babet,oĩs ſenſus vis eſt cognoſcendi ꝛ diſcernendi q̃dam, ꝛ nulla planta bꝫ vim cognoſcendi vel diſcernendi, igiẽ nulla plãta eſt animal.Nã negatiuũ quod in ſyll̃o primo eſt cõcluſio ꝓſyllogiſmi nõ aſſumemus in ſyll̃o cõpoſito.Nam cõponẽtes ſyll̃os ſyll̃orũ concluſiones omittimus,ceu dc Socrate aial,ꝛ aial aiatum,ꝛ aiatũ corpus,ꝛ corpus ſuba,igiẽ Socrates ſuba,põt etiam in 2ª ꝛ tertia ſi particulare fuerit quod debet ꝓbari per ꝓſyll̃m. Naꝫ ſi rurſus ꝓpoſituꝫ oſtẽdere quod nõ omne aiatũ ſit ſenſitiuum,ꝛ ſumptum ſit medius terminus aial, igitur aial omni ſenſitiuo ineſt,ꝛ animato non omni,igiẽ nõ omne animatũ ſenſitiuum,vel ſenſitiuum non omni aiato.Si ergo aliquis q̃reret vnde patet ꝙ animal non omni animato,oſtendemus boc in tertia figura mediũ accipiẽtes plantã ſic animal nulli plante,ꝛ aiatuꝫ oĩ plantę,igiẽ aial non omni aiato,et rurſus componẽs ſyllogiſmum, dico

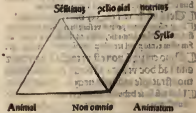

animal oĩ ſenſitiuo,aial nulli plãtę,ꝛ ꝯcluditur ſenſitiuũ non omni aiato.Eodẽ mõ etiã in 3ª figura ꝯtingit aliq̃ñ, vt oẽs ꝓnes per ſeipſas cõcludanẽ.Cõtingit etiaꝫ ꝑ 2ᵃᵐ figurã ꝛ tertiaꝫ,qȯ aial nõ omni aiato,oſtẽſum autẽ eſt ꝑ mediuꝫ plãtã,animal nulli plantę,aiatũ omni plãtę,igiẽ animal nõ omni aiato,vnde aũt liquet ꝙ aial nulli plãtę.Oſtẽdemus autẽ per mediã figurã accipiẽtes mediuꝫ ſenſitiuũ.Naꝫ ſenſitiuuꝫ omni aiali,ꝛ plãtę nulli,igiẽ aial nulli plãtę,cõponẽdo igiẽ ſyll̃ꝫ dico,ſenſitiuũ omni aiali,ꝛ plantę nulli,aiatuꝫ oĩ plãtę,igiẽ aial non omni aiato. Nam ga ſenſitiuũ nulli plãtę,neq̧ plãta nulli ſenſitiuo,ꝛ ſenſitiuũ omni aiali,igiẽ plãta nulli aiali,quare ꝛ aial nulli plãtę,ꝛ aiatũ omni plãtę,aial igiẽ non oĩ aiato.Quod ſi voluerimus affirmatiuã per ꝓſyll̃m ꝓbare,ꝓbabimus in p̃ª mediũ accipiẽtes nutriẽdũ,vel nutribile,oẽs plãtas nutriuntur,omne ꝙ nutritur eſt aiatũ,igiẽ concluditur animal non omni animato,cum autem omnis planta nutritur.ꝛ omne nutritum aiatũ,eſt igiẽ oĩs plãta aiata,ꝛ nulla planta eſt animal,igitur non oẽ aiatũ eſt aial,ſic igitur

in ꝓma ꝛ ſcḋa ſyll̃i,poteſt etiã per eãdem/dico.ſ.tertiam omnis cõcluſio cõcludi.Naꝫ ponaẽ gr̃a oſtẽſionis,ꝙ aliquod nutrituꝫ babeat ſenſuꝫ, ꝛ oſtẽdaẽ in 3ª figura medio aſſumpto aiatuꝫ.Nam nutritum omni aiato,ſenſus autẽ alicui aiato,igiẽ ſenſus alicui nutrito.Si ergo opus eẽt oſtẽdere,vnde qȯ ſenſus alicui animato, oſtẽdemus rurſus in 3ª figª per mediũ aial,ſenſus oĩ aiali,ſed etiam animatũ oĩ aiali,ꝛ cõcludes ſenſus alicui aiato,ꝛ componẽdo ſyll̃m dicã nutrituꝫ omni aiato aiatuꝫ omni aiali,ꝛ ſenſitiuũ omni aiali,igiẽ ſenſitiuuꝫ alicui nutrito.Nã ga nutrituꝫ oĩ aiato,ꝛ aiatum omni aiali,ꝛ nutritũ oĩ animali,Nõ omne aial nutritur,ſed etiã ſenſitiuũ ineſt oĩ aiali, aliqȯ igiẽ nutritũ eſt ſenſitiuũ.Sed in bis oĩbus illȯ ſciẽdum eſt ꝙ quãdo differẽtibus figuris ꝓnes cõcludenẽ, cõpoſite,ꝓpõnes ſeruant ꝓprietatẽ figurarũ,ſed quãdo in eadẽ oẽs cõcluſiones,cõcluderẽtur in cõpõne ꝓpõnũ non per oẽs eadeꝫ apparet figura,ſed duę cõplicationes ſeruant ꝓprietateꝫ figurę,ꝛ alię minime.Nam omittitur (vt diximus) ꝓbanda ꝓpõ vt fiat ꝓſyll̃i ꝯcluſio,ꝛ ga ꝓſyllogiſmoꝝ ꝓnes non aſſumũtur in cõpoſitione ꝓpoſitionum

tionẽ,quo ꝟo facto ſoluiẽ figura,⁊ in primaʒ reducitur.
Nã oſtẽdendũ ſit in ſcđa figura,ꝙ nulli c/b/per medium
a,igiẽ a/nulli eoꝝ quę b/⁊ omni c/oſtẽſum,igiẽ rurſus a/
b/ꝓpoſõne negatiua per mediũ d.Nam d/nulli a/⁊ omni
b/nõ amplius a/b/aſſumiẽ ꝓpõ,ſed hęc d/b,d/a,a/c,quã
hęc d/a,a/c,primaʒ efficiũt figurã,⁊ d/a,d/b/ſcđaʒ. Nã d/
omni b,⁊ nulli eoꝝ quę a,⁊ a/omni c,quare hęc d/b,d/a/
ſecũdam efficeret figurã,⁊ d/a,⁊ a/c/primã.Idẽ etiam in
oibus,qa ꝟo,ꝓſyllogiſmoꝝ ꝯnes accipientes ⁊ copulan-
tes alterã ꝓpoſitionẽ ſic ſyllõs plicamus. At illud ſciẽdũ
eſt,vt etiã Alexãder inqt,ꝙ ſi in tertia figura fuerit pro-
ſyllõs,ex eodẽ aũt ẽt in primaʒ proficiſcemur ⁊ ſemꝑ opꝫ
diuerſam ꝓpõnẽ addere,nã cum ſint ꝯcluſiones particu
lares ſi non inferius adderet ꝓpoſitio,figura fieret aſyl
logiſtica,in prima maiore exiſtẽte particulari,⁊ profecto
ſi negatiuũ fuerit ꝯcluſum in tertia nihil,cõtingit ad pri
mã figurã proficiſci.Nã vnde ſit additio,fit aſyllogiſti-
ca cõplicatio,ſilr ⁊ ſi ex ſcđa in primã fieret mutatio, ſilr
opꝫ additionẽ facere qđ minor negatiua ſit,naʒ negatiue
ſunt cõcl'ones ſcđę figurę. Silr ⁊ ſi ex prima in primã fie
ret progreſſus exiſtẽte cõcluſione vli affirmatiua incertũ
eſt vnde ſit faciẽda additio ſi fuerit ꝓpõ addẽda vlis , ſi
aũt particularis prorſus deorſum, ſi autẽ negatiua fuerit
cõcluſio vlis deſuper, ſi aũt particularis nõ accidit addẽ
tibus ꝓpõnẽ rurſus efficere primã figurã, nam ſiue deſu
per negatiuã feceris minorẽ ſiue deorſuʒ particularẽ ma-
iorẽ. Ideʒ quoqꝫ in ſcđa ⁊ tertia particularibus negatiuis
de quibus iã diximus. Nã ex his non põt fieri proceſſus
in primã,qđ ſi a ſcđa in ſecũdã fieret progreſſus,vlr qdẽ
exiſtẽte ꝯcl'one,ſi addẽda ⁊ ipſa vlis fuerit , incertũ eſt,ſi
aũt particularis prorſus deorſum ideſt ad minorẽ ne ma
iorẽ particularẽ faciamus,⁊ vlr eſt dicendũ ꝙ opꝫ efficere
re ne qd demaiur per additionẽ in vnaquaqꝫ figura eoꝝ
q̃ ſunt ꝯſeruanda. Et ſi ꝑ additionẽ ſeruanẽ propaę figu
rę addendũ eſt, ſin ꝟo per aliã figuram oſtendendũ eſt.
Ex rõnibus q̃ ſunt ad diffinitionẽ,quęcũqꝫ ad vnum ali
quid redarguũt eoꝝ quę ſunt in definitione ad ꝙ redar-
guũ eſt. Aliud rurſus ꝑ hęc non docet.Equidẽ ſyllõm ef-
ficiẽtes ſępe volumus ꝙ hoc nõ ſit huius diffinitio non
prorſus volentes cõfutare totã diffinitionẽ,ſed aliquam
partẽ diffinitionis.Cum igitur cõfutaẽ,ꝙ hoc nõ eſt hu
ius diffinitio,non eſt ponẽda inquit tota diffinitio vt ter
minus. Nã ſic difficulter inueniemus mediũ per qđ oſtẽ-
demus totam diffinitionẽ non ineſſe diffinito,ſed qđ erit
in diffinitione prauc ſumptũ hoc ponẽdũ eſt loco termi-
ni. Nã oſtenſo ꝙ hoc nõ ineſt ſubiecto ꝑ hoc ⁊ terminus
o ffinitione ſimul redargutus erit,ſiquidem comꝑhendat
aliqd qđ non ineſt,ceu inquit. Si quis definiret aquã eſſe
potũ humidũ non eſt ponenda diffinitio eſſe potũ humi
dnʒ,nã confeſſo ineſt aquę humidũ , ſed potus ponẽdus
eſt,⁊ medium mare,qꝛ igitur omne mare eſt aqua,⁊ nulli
mare eſt potus , igitur nõ ois aqua eſt potus,male igitur
in diffinitione aſſumptus eſt cum humido potus, quãdo
quidẽ non omni aquę inſit.

Amplius autẽ ex ſuppoſitione ſyllõs non
tentandũ reducere , non eniʒ eſt ex poſitis re-
ducere,nãqꝫ nõ ſunt oſtẽſi per ſyllm,ſed ꝑ cõ
poſitionẽ confeſſi oẽs,quẽadmoduʒ ſi ſuppo
nens,ſi vna quędã potẽtia non ſit ꝯrioꝝ,neqꝫ
ſcientiã vnaʒ eſſe,poſtea diſputatũ ſit , ꝙ non
eſt vna potentia contrarioꝝ,vt ſit ſanabilis ⁊
ęgrotabilis , ſimul enim idem erit ſanabile ⁊
ęgrotabile,ꝙ itaqꝫ non eſt vna omniũ cõtra-
rioꝝ potentia monſtratum eſt, ꝙ autẽ ſciẽtia
non eſt non fuit monſtratum , atqui confiteri
neceſſariũ,ſed non ex ſyllogiſmo,verũ ex ſup
poſitione, hanc igitur non eſt reducere,ꝙ au-
teʒ nõ vna eſt potentia,ſic enim fortaſſe ⁊ ſyl-
logiſmus eſſet,illud ꝟo ſuppoſitio.

Non opꝫ inquit oẽs hypotheticos ſyllõs tentare in fi-
guras reſoluere,ſed ſolã ipſoꝝ aſſumptionẽ, ⁊ deductuʒ
minime,qꝛ nõ oſtẽdiẽ per ſyllm, ſed ex ꝯceſſo accipitur.
Porro inquit hypotheticos oẽs in his minime , ſed eos
qui vocanẽ ex cõceſſo,dico.ſ.eos qui accipiũt deductum
⁊ cõtinuatũ iuxta cõſuetudinẽ,ceu ipſe Ariſt. in libro de
cęlo de figuris aſtroꝝ probauit,nam petendo ꝙ idem ꝙ
eſt in vno aſtro etiã in reliquis eſt,⁊ huc accipiẽdo ex cõ
ceſſo,ꝙ ſi vnũ qualitercũqꝫ ſphęricuʒ,⁊ reliqua oia erũt,
deinde aſſumptionẽ ꝓbando inquit. Atqui vnũ aſtroꝝ
eſt luna quę ẽt ſphęrica, igiẽ cõcluſit reliqua ſunt ſphęri-
ca,talis inquit ſyllõs non oẽs reducẽdos eſſe inquit , ſed
ſolã aſſumptionẽ,naʒ ipſa eſt qui ſyllõ oſtendiẽ,⁊ dedu-
ctũ ex cõceſſo aſſumptũ eſt. Verũ ꝙ in his q̃ non ſumun
tur ex cõceſſo ſępe ẽt deductũ per ſyllʒ oſtẽdatur , patet.
Porro Plato accipiens qđ ſi alal ⁊ mortale inuicem ſunt
animę noſtrę ſunt in inferis,ſed prius ergo ⁊ poſterius,
vbi non ſolũ aſſumptionẽ ſed etiã deductũ probauit ⁊ ꝑ
impoſſibile vt deinceps inquit deductũ eget probatione
vt diſcamus.Nunc igitur de hypotheticis quę ſunt ex cõ
ceſſo ſit ſermo.Et vſus eſt tali exẽplo. Si aliquis inqt pe-
teret ex cõceſſione,ꝙ ſi non erit ꝯrioꝝ vna potẽtia, neqꝫ
vna ſcia eſt. Hoc quidẽ totũ ſi ſic B ⁊ B non eſt reſoluen
dũ,qñ quidẽ nõ ſyllõ concluſum ſit,ſed ex confeſſo acce-
ptũ,illud tamẽ, atqui nõ eſt ꝯrioꝝ vna potẽtia reſoluen-
dũ eſt. Nam hoc oſtẽſuʒ eſt per ſyllm,qđ igiẽ non eſt cõ
trarioꝝ vna potẽtia,oſtẽdeẽ per mediũ ſanum ⁊ morbi-
dũ,nã ſanabile ⁊ morbiduʒ ꝯria ſunt,⁊ ſanandi ⁊ morbi-
di nõ eſt vna potẽtia , igiẽ ꝯtrarioꝝ non eſt vna potẽtia.
Qđ autẽ ſanabilis ⁊ morbidi non ſit vna potẽtia oſten-
dens per mediũ,qꝛ hęc nõ ſunt ipſoꝝ effectiua, nam ſana-
bile ⁊ morbidũ nõ ſunt ipſoꝝ efficientia, ⁊ omniuʒ quo-
rũcũqꝫ vna potentia eſt, hęc ſunt ipſoꝝ factiua,igitur ſa-
nabilis ⁊ morbidi non eſt vna potentia.

Conſimilr autẽ ⁊ in ĳs qui per impoſſibile
cõcludunẽ,neqꝫ enim hos eſt reſoluere, ſʒ ad
impoſſibile abductioneʒ eſt,ſyllõ nãqꝫ mon-
ſtraẽ,alterũ ꝟo non eſt,ex ſuppoſitione enim
cõcludiẽ,differunt aũt a pręcictis,qm̃ in illis
quideʒ opꝫ pręcõfiteri, ſi debet aſſentiri quẽ-
admodum ſi monſtrata fuerit vna cõtrarioꝝ
potentia ⁊ ſciaʒ eandẽ eſſe hic autẽ ⁊ nõ prę‑
confeſſi concedunt, eo ꝙ manifeſtum eſt fal-
ſum,veluti ſi poſita fuerit diameter cõmenſu
rabilis,imparia equa eſſe paribus.

Quod non de oib⁹ hypotheticis ſit ſermo,patet ex his
quos prius plane ex ꝯceſſo vocauit. Hinc autẽ deſcẽdit
ad ſyllõs per impoſſe. Et ſilr in his per impoſſe non oẽm
ſyllʒ hypotheticũ reſoluimus. Hic nãqꝫ ſub ꝯrio modo
ſe habẽt cum his ex cõceſſo , nam deductũ ipſoꝝ tanquã
ambiguũ probaẽ ꝑ ſyllm,⁊ aſſumptio tanq̃ conceſſa nõ
eget ꝓbatione, nã qui ducũt in abſurdũ nõ in ambiguũ,
ſed in conceſſo abſurdũ deductionẽ faciunt,ceu etiã geo
meter volẽs oſtẽdere ꝙ diameter lateri ſit incõmenſura-
bilis,vſus eſt deductione ꝑ impoſſe per ſyllm hypotheti-

tum hoc modo. Naȝ ſi non eſſet īqꝫ incōmenſurabilis, erit cōmēſurabilis, ſed ſi cōmenſurabilis inęqualia erāt atqȝ imparia ęqualia paribus, ſed nequeūt imparia paribus eſſe ęqualia, igiť non cōmenſurabilis, igiť deductuȝ in his ꝑ ſyllꝫ oſtēdiť, ꝛ aſſumptio nō amplius. Differūt aūt (inquit) deducētes ad impoſſe ab his qui ſunt ex conceſſo, qꝛ qui deducūt ad impoſſe aſſumptionem quā non oſtēdunt nō accipiūt ex cōſuetudine cōceſſaȝ, ſed ex ipſa euidētia vti teſte cōfirmatā. At illi ex cōſuetudine, tanq̄ ſi nō cōcederet ſecū diſputans nō ſolum aſſumptionē, ſꝫ etiā deductuȝ probare neceſſe eſt, duplex igiť diuiſio eſt eoꝝ ꝗ deducunt ad impoſſe cuȝ his quę ex conceſſo ſiūt, qꝛ eos dico qui probant deductum ad impoſſe, cōcedunt quoqȝ aſſumptionē, ſed illi cōtrariuȝ, ꝛ qꝛ hi ꝙ accipiunt non cōceſſionē ꝛ cōfeſſionē accipiūt, ſed velut ex euidentia vti teſte cōfirmatā, illi aūt ex cōſuetudine. Sed ad impoſſibile deductio eſt. Ideſt deductum ſi cōmēſurabilia paria imparibus ęqualia erant, nā hoc ꝑ ſyllm̄ oſtēditur ꝛ alterum inquit nō eſt, ideſt aſſumptio, dico .ſ. hoc alqui impoſſibile eſt vt paria ſint ęqualia imparibus, naȝ hoc conceditur ꝛ ſyllogiſmo non eget.

¶ Multi ſ̄o ꝛ alij concludunť ex ſuppoſitione, quos opȝ cōſiderare ꝛ notare pure, q̄ igiť ſint horū differentię, ꝛ quot modis fit qȯ eſt ex ſuppōne, poſtea dicemus, nunc autem tm̄ ſit nobis manifeſtū, ꝙ non eſt reſoluere tales ſyllōs in figuras, ꝛ ob quā cām diximus.

¶ Promiſit in his de hypotheticis diſſerere, ꝗ ſint ꝛ quot ſint horum ſpecies, tamen vt interpretes dicunt nondȝ videtur de ipſis tractaſſe.

¶ DE MVTVA SYLLOGISMORVM RESOLVTIONE.

Quęcūqȝ ſ̄o ꝓblematū in pluribus mōſtrātur figuris, ſi in altera rōcinatum fuerit, eſt reducere ſyllm̄ in alteram, quēadmodū priuatiuū qui eſt in prima, in ſecūdam, ꝛ eum qui eſt in media in primam, non oēs autem ſed quoſdam.

¶ Docet per hęc ꝙ nō oīno neceſſe ē reſolutionē ſylloꝝ in hanc figurā facere in qua ꝛ rōcinās ſyllm̄ cōſtituit, ſed quęcūqȝ problematū in pluribus ꝯcludiť figuris impoſſibile eſt hęc in qualē igiť reſoluēda ſunt, ceu vl'e affirmatiuū dūtaxat in prima oſtendiť, igiť non qn̄ aliquis affirmatiuū problema cōcluderet ſyllō, neceſſe eſt facere reſolutionē in ſolā primā, quinimo etiā vl'e negatiuū ꝑ primā cōcludiť ꝛ per ſcdā, ſiue igiť per primā ſyllō concluſum eſt, pōt ēi per ſcdaȝ reduci per conuerſionē ꝓpōnis negatiuę, ſiue in ſcda eodē modo, ſi aliqn̄ indigemus cōuerſione ꝯcluſionis, vt qn̄ in ſcda figura minor negatiua fuerit, in tertiā aūt nullo pacto eſt vl'is cōcluſio reducenda, qꝛ oēs particulares cōcludunť in tertia, ſed particulare affirmatiuū in ꝑma ꝛ tertia figura cōtingit reſolui. Nā ſi in prima fuerit ſyllō concluſum minore cōuerſa fit tertia figura, ceu ſi a/omni b, ꝛ b/alicui c. nam b/c/conuerſo, dico ꝙ c/alicui eoꝝ quę b/tertia fit figura. Similiter autē ꝛ in tertia ſyllō cōcluſuȝ eſt rurſus per ꝯuerſionē prima fiet. Et particulare negatiuū in oībus figuris oſtenditur, quare etſi ad oēs figuras idē reſolui contingit ꝑter quartum modū ſcdę figurę ꝛ quintum tertię ob cām quā ſcę e diximus. Naȝ eis qui ſic ſyllm̄ efficiunt non contingit in primā reduci figuraȝ. Et vl'r dico ꝙ hi reſoluēdi ſunt in prima ꝛ in ſcda figura qui negatiuū ꝯcludunt vl'e ꝛ in tertiā particulares ꝛ eos qui ſunt in ſcda negatiuos oēs eſſe reducēdos in primā ꝑter quartū aſſero ꝛ in tertia ꝙ vl'es non ꝯtingit reduci ꝑſpicuū eſt, qn̄quidē in tertia nō oſtēditur vl'e, ſed particularium alterū ſolū ꝛ tertiū qui ex maiore vl'i negatiuo ꝛ minore particulari affirmatiuo. Nam ambabus cōuerſis ꝓpōnibus fit prima figura ceu ſi a/b/nulli, ꝛ c/alicui. Nā patet ꝙ vtraqȝ cōuerſa, illa b/nulli a/ ꝛ c/alicui, ſꝫ ſuccēdēs minime qui ex maiore vl'i affirmatiua ꝛ minore particulari negatiua, naȝ neqȝ particularis negatiua cōuertitur, neqȝ vl'is, nā ſi cōuerteretť particularis fit. Rurſus oēs affirmatiuos in tertia figura reſolues ad primā ꝛ negatiuas ꝑter quintū modȝ, reliquas duas in ambas figuras reduces .ſ. primā ꝛ ſecundā, ſed in ꝑmā cōuertēdo alterā ꝓpoſitionū, in ſcdaȝ ambas cōuertēdo, ceu ſit maior negatiua ꝛ minor affirmatiua ambę vl'es, nam nulli b/a/ꝛ c/omni, quare ꝛ b/alicui eoꝛꝫ quę c/ꝛ fit prima figura, ſi autē ꝛ hāc b/a/ꝯuertero dicēdo ꝙ a/nulli b/erit b/ſimiliter ꝛ in altero modo habēte minorē particularez affirmatiuā. Rurſus conuerſa affirmatiua fit prima figura, conuerſus autem b.

¶ Manifeſtuȝ ſ̄o erit in ſequētibus. Si eniȝ a/nulli b, b/autez omni c/a/nulli c, ſic igitur prima figura. Si autē priuatiua cōuerſa fuerit/ media erit, naȝ b/nulli a, omni ſ̄o c/ineſt. Cōſimiliter autem ꝛ ſi non vl'r, ſed in parte ſyllogiſmus ſit, quēadmoduȝ ſi a/nulli b, b/ſ̄o alicui c/cōuerſo enim priuatiuo media erit figura. Syllogiſmoꝛuȝ ſ̄o qui in ſecūda, vniuerſales quidem reducentur in primam.

¶ Non oēs contingit reducere in omnes figuras. Manifeſtū inquit, erit percurrētibus nobis oēs modos figurarū, nam vnūqȯqȝ aggrediēť ꝛ oſtēdet ꝙ quartus moduȝ in ſcda ꝛ in tertia quintus non pōt reſolui in aliā figurā. Plane igiť ꝑ oēs diſcurriť ꝛ ꝑſpicua ſunt verba ꝯtextus.

¶ Eoꝛum autē qui in parte alter ſolus, ſit eniȝ a/b/quidem nulli, c/ſ̄o omni inexiſtens. Conuerſo igitur priuatiuo prima erit figura, nam b/nulli a, a/ſ̄o omni c/inerit.

¶ Diximus qualis, quia ille ex minore vl'i negatiuo ꝛ minore particulari affirmatiua, nō quartus ex maiore vl'i affirmatiua ꝛ minori particulari negatiuo nō reducitur.

¶ Si ſ̄o prędicatiuū ſit ad b/ priuatiuū autez ad c/primū terminū ponēdū c, hoc eniȝ nulli a, a/ſ̄o oī b, quare c/nulli b, ꝛ b/igitur nulli c, nāqȝ cōuertitur priuatiuuȝ. Si autē in parte ſyllogiſmus, qn̄ priuatiuū quidem ſit ad maius extremū/reducetur ad primā, quēadmodum ſi a/nulli b, c/ſ̄o alicui, cōuerſo eniȝ priuatiuo prima erit figura, nam b/nulli a, a/ſ̄o alicui c, ſed qn̄ prędicatiuū non reſoluetur, veluti ſi a/b/quidē omni, c/ſ̄o non omni.

¶ Ideſt ſi maior fuerit vel affirmatiua ꝛ minor negatiua ꝛ ambę vl'es, nā de his eſt ſermo nō aliter reducentur in ſcdaȝ figurā, vel potētiā extremoꝝ mutatis nobis terminos facientibus .ſ. maiorē minorē ceu minorē dico b/ꝛ maiorē c. Nam cōuerſa negatiua ꝛ facta prima figura cōcluditur ꝙ c/nulli eoꝝ quę b, ꝛ qꝛ cōuertitur vl'e priuatiuuȝ cōuerſa cōcluſione fit illud ex principio, qȯ neqȝ ipſum b/nulli c, nam hoc in ſcda figura deductum erat.

¶ Neqꝫ enim ſuſcipit conuerſionē a/b, neqꝫ facta erit ſyllogiſmus. Rurſus qui in tertia figura/nō oēs reſoluētur in primam, qui ꝟo in prima/oēs in tertiā, inſit enim a, omni b, b/aūt alicui c, ergo qm̄ cōuertitur ⁊ predicatiuū in parte/inerit c/alicui b, a/ꝟo oī inerat, quare efficiꝰ tertia figura, ⁊ ſi priuatiuus ſylls ſit/conſimilr, cōuertiꝰ enīꝫ ꝑdicatiuū in parte, quare a/nulli b, c/ꝟo alicui inerit, ſylloꝝ autē qui in vltima figura, vnus ſolus non reſoluiꝰ in primam, qm̄ priuatiuū fuerit non vlr poſitū, alīȷ ꝟo omnes reſoluuntur, predicentur nāqꝫ a/ ⁊ b/de omni c, igitur c/cōuertetur in parte ad vtrūqꝫ, ineſt ergo alicui b, quare erit prima figura, ſi a/quidēꝫ omni c, c/ꝟo alicui coꝝ que b, ⁊ ſi a/quidem omni c, b/autem alicui/eadēꝫ ratio, conuertitur enim c/ad b.

¶ Vlis inquit affirmatiua, nā hec eſt a/b/que maior erat, ſi vlr qua pōt conuerti erit cōuertenda dico.ſ.ad particularē affirmatiuaꝫ, quare b/alicui a/ineſt, particularis fiet maior ⁊ aſſyllogiſticus modus.

¶ Si ꝟo b/omni c, a/autē alicui c/primum terminū ponendūꝫ b, b/nāqꝫ omni c, c/ꝟo alicui a, ſed quoniam cōuertiꝰ qꝫ in parte ⁊ a/alicui b/inerit, ⁊ ſi priuatiuus ſylls terminis exiſtentibus vniuerſaliter ſimiliter accipiendū inſit enim b/omni c, a/ꝟo nulli, ergo alicui b/inerit c, a/autē nulli c, quare erit mediū c, cōſimiliter autē ⁊ ſi priuatiuū quidē vniuerſaliter, ꝑdicatiuum ꝟo in parte, nāqꝫ a/nulli c, c/ꝟo alicui coꝝ que b/inerit. Cū ſi in parte acceptū fuerit priuatiuū non erit reſolutio, queadmodūꝫ ſi b/oi c, a/ꝟo alicui non inſit. Conuerſo enīꝫ b/c/vtreqꝫ ꝓpoſitiones erunt ſm partem.

¶ Ideſt ſi ambabus exiſtentibus affirmatiuis minor fuerit vlis opꝫ rurſus vt ēt prius viꝫ terminoꝝ viciſſim mutare ⁊ minorē maiorē ponere, ⁊ maiorē minorē, ⁊ ɔ̄cludere ꝙ b/alicui coꝝ que a. Equidē cōuertentēꝫ ɔ̄cluſionem ꝙ ⁊ a/alicui eorum que b/oportet propoſitionem a principio concludere.

¶ Planū autē ⁊ ꝙ ad reſoluendas figuras in ſeinuicem ꝓpoſitio, que ad minus extremūꝫ cōuertenda in vtriſqꝫ figuris, hac enīꝫ trāſpoſita/trāſitio efficiebatur. Eoꝝ ꝟo qui in media figura, alter quidē reſoluitur, alter aūt nō reſoluitur in tertiā, qm̄ enim qꝫ vle priuatiuū ſit/reſoluiꝰ. Si enī a/nulli b, c/ꝟo alicui, vtraqꝫ ſimiliter ɔuertunꝰ ad a, quare b/quidē nulli a c/aūt alicui, mediū igitur a, ſed qm̄ a/omni b/ipſi ꝟo c/alicui non inſit/non erit reſolutio, neutra enim ꝓpoſitionūꝫ ex cōuerſione vlis, ⁊ qui ex tertia figura reſoluenꝰ in mediaꝫ, qm̄ priuatiuū ſit vle, queadmodū ſi a/nulli c/ipſi

autem b/alicui aut omni, nāqꝫ ⁊ c/a/ quidem nulli, ipſi ꝟo b/alicui inerit. Cū ſi in parte ſit priuatiuum/non reſoluetur, non enīꝫ ſuſcipit conuerſionem negatiuum in parte.

¶ Ideſt prima ⁊ tertia figura, nā de his nunc ſermonēꝫ facit, ſiue igiꝰ (inqꝫ) ex prima in tertiā mutare volumus ꝓpōnes, ſiue ecōtra, prorſus minorē neceſſe eſt cōuertere, nam in prima impoſſe erat maiorē conuerti, nam ſic ſcđa fit figura, nā medius de minore ꝑdicareꝰ. Conuerſa igiꝰ maiore ꝓpōne, accidēt etiā de ipſum de minore ꝑdicari. Hoc aūt erat ſcđa figura, ſi aūt ambe fuerint predicatiue rurſus fiebat ſcđa figura ⁊ ſm ambas aſſyllogiſtica, nam maior particularis ⁊ adhuc ambe affirmatiue, ſolū igitur minor cōuertenda eſt, ſilr ⁊ ſi ex tertia voluerimus mutare primā, nam ſi maior conuerteretꝰ negatiua manens faciet aſſyllogiſticā primā figurā, nam in minorē ex maiore tranſmutabiꝰ, ⁊ erit in prima figura minor negatiua, ceu ſi a/nulli c/⁊ b/omni, ſi ergo cōuerteretꝰ a/c/erit b/omni c, ⁊ c/nulli coꝝ que a, igiꝰ negatiua minor, ſi autēꝫ fuerit b/c/particularis affirmatiua, erit etiā prima alterū aliquod abſurdū, illud ſm maiorē particularē, ſi autēꝫ affirmatiua fuerit vlis a/c/poteſt concludi ꝙ b/alicui a/⁊ conuertere, quare ⁊ a/alicui b, ſed ſuperfluū eſt duabus egere cōuerſionibus, licet minorē cōuertēti ſufficere, ſi autē particularis fuerit b/c/ ⁊ cōuertiꝰ a/c/ambe erunt particulares ꝙ eſt impoſſe, igiꝰ ſolum in mutatione prime in tertiā ⁊ tertie in primā minor conuertēda eſt, ſi autē ex pⁱma in ſecundā fit mutatio prorſus maior cōuertiꝰ, nam hec eſt negatiua ⁊ minor impoſſa, qꝫ tertia fit figura, ſimilr ⁊ ſi ex ſcđa in primaꝫ fieret mutatio maior cōuerteꝰ preter vnū modum qui eſt ex maiore vli affirmatiua, ⁊ minore particulari negatiua, nā conuerſa maiore fit particularis in prima figura ꝙ eſt impoſſe. Cōuertitur igiꝰ minor cū in terminoꝝ deinde ɔcluſione cōuerſa fit illud ꝙ eſt ex principio. Si aūt ex ſcđa in tertiā, vel ex tertia in ſecūdaꝫ fieret mutatio opꝫ ambas cōuertere ꝓpōnes, ⁊ cā manifeſta eſt, nam medius in his viciſſitudinē patitur in his. Nā in ſcđa de ambobus extremis ꝑdicaꝰ, ⁊ in 3ª ambobus ſubijciꝰ, igiꝰ id ꝙ eſt ambobus ſubiectū nō pōt ꝑdicari de ambobus nō ambabus conuerſis ꝓpōnibus, ſilr ⁊ ſi de ambobus ꝑdicatū indigebit ambobus ſubijci.

¶ Manifeſtū igitur ꝙ ijdem ſylli nō reſoluūtur in his figuris, qui neqꝫ in primaꝫ reſoluebanꝰ, ⁊ ꝙ quū ſylli in primam reducanꝰ figuraꝫ/iſti ſoli per impoſſe ɔ̄cludunꝰ, quo igitur opꝫ ſyllogiſmos reducere, ⁊ ꝙ reſoluuntur figure in ſeinuicem/planum ex dictis.

¶ In his ſcđa ⁊ 3ª ſyllꝭ.ſ. quartus, ſꝫ ea ⁊ qntus modus tertie, non pōt reduci ad aliquā figurā, ideo tm̄ per impoſſe cū ſint ſyllogiſtici oſtēdunꝰ, qꝛ nequeūt reſolui in pⁱmaꝫ, ⁊ alij oēs modi ɔ̄cludūt neceſſariū reductione ad pⁱmā.

¶ Differt autē aliqd in ɔſtruendo ac deſtruēdo exiſtimare aut idē aut diuerſum ſignificare nō eſſe hoc ⁊ eſſe nō hoc, queadmodū non eſſe albū ⁊ eſſe nō albū, neqꝫ enim idē ſignificāt, neqꝫ eſt negatio eius/qꝫ eſt eſſe albū/hoc qꝫ eſt/eſſe nō album, ſed non eſſe album.

¶ Per hec nūc tradita vult Phs intellectū noſtrū inſtruere ne decipiamur, qm̄quidem putemus affirmationes ex trāſpoſitione negationes eſſe, naꝫ ſepe aliquo probante, qꝫ hoc nō albū eſt, putaret aliqs negatiuaꝫ eſſe hoc pro-

blema, deinde ipſe tentans reſoluere ipſum ſibimet eſſet decipiẽdi errãdiq; cauſa, quęrẽs ꝓpõnem negatiuã per quã tale cõcluſum eſt problema, nõ opz igiẽ inquit puta re ꝙ idẽ dictũ ſit ꝙ nõ eſt albũ, ⁊ hęc eſt non albũ, nã af firmatione dicẽte ꝙ albũ eſt non eſt negatio dicẽs nõ al bum eſt. Et hęc affirmatio eſt ex tranſpoſitione, ⁊ qõ hęc verũ ſit oſtẽdit ex ꝓpoſitione eius ad ꝓpõnes modales. Nam (inquit) vt ſe hꝫ illud eſt albuꝫ, ad hanc eſt non al bum, ſic ſe hꝫ, põt ambulare ad põt non ambulare, nam modus eſt tertio ꝑdicato ⁊ adiacẽte ęquiualet ⁊ ſilr ordi naẽ. Rurſus vt ſe hꝫ eſt albũ ad eſt non albũ ita ſe habet ſcitur bonũ, ad hoc ſciẽ non bonũ, ſcit igitur a/ eſt albuꝫ, ⁊ b/ eſt nõ albũ, ⁊ poteſt ambulare ipſum c/ ⁊ põt nõ am bulare d/ ⁊ ſcitur bonũ e/ ⁊ ſcitur nõ bonuꝫ ꝫ/ ſi ergo ita ſe hꝫ a/ ad b/ vt ſe hꝫ c/ ad d, ⁊ e/ ad ꝫ, ſi nõ fuerit d/ negatio c/ neq; ꝫ/ ipſius e, neq; igiẽ b/ eſt negatio ipſius a, ſꝫ a/ eſt al bum, ⁊ b/ eſt hoc eſt non album, igiẽ nec b/ ſunt negatiua, nec c/ poteſt ambulare, nec d/ põt non ambulare, nec hęc eſt negatio prioris. ſ. poteſt ambulare, ſilr nec huius e/ ſci licet ſciẽ bonũ negatio nõ eſt ꝫ/ ſcilicet ſcitur nõ bonũ, nã huius põt ambulare nõ eſt negatio põt nõ ambulare, nã ambę verificãtur de eodẽ ⁊ eodẽ tẽpore, nam idẽ eodeꝫ tẽpore hꝫ potentiã ambulãdi ⁊ nõ ambulandi, nã ambu lare ⁊ non ambulare eodẽ tẽpore ſunt impoſſibilia, nam ineſſe ⁊ nõ ineſſe eidẽ eodem tẽpore eſt impoẽ, tñ idem poſſe ſubire oppoſita eodẽ tẽpore ꝯtingit in materia cõ tingẽti, nam tale eſt cõtingẽs quo non exiſtẽte neceſſario nullũ impoẽ ſequr. Si ergo c/ ⁊ d/ ſimul eidẽ adeſſe ꝯtin git, ſed affirmatio ⁊ negatio eidẽ ſimul ineſſe ſm ideꝫ ne queũt, igiẽ ipſius c/ ipſum d/ nõ eſt negatio. Equideꝫ vt ſe habuit a/ ad b/ ita ẽt ſe hꝫ c/ ad d/ igitur neq; ipſius b/ a/ eſt negatio, dico. ſ. huius albũ eſt nõ eſt negatio eſt nõ albuꝫ. Silr etiã in hoc ſcitur bonũ ⁊ ſcitur non bonũ. Non eniꝫ huius ſciẽ bonũ negatio eſt ſcitur non bonũ, nam ſimul eidẽ adeſſe ambę poſſunt, nam idẽ ſcire poteſt ⁊ bonũ ⁊ nõ bonũ, qꝛ ⁊ ꝯtrioꝝ vna eſt ſcia quare ſi e/ nõ negatio ꝫ/ neq; ipſius a/ b/ erit negatio, igiẽ huius eſt albũ nõ eſt ne gatio eſt nõ albũ ꝙ quidẽ oportebat oſtẽdere, naꝫ oſten ſum eſt in libro de interꝓtatione ꝙ nõ aliter negatio fit in ꝓpõnibus ex tertio adiacẽte niſi ipſi eſt copuleẽ nega tiua particula, nam hoc efficies affirmationẽ ꝙ ſi nõ ne gatio tollereẽ non fieret negatio, ceu ẽt in ꝓpõnibus cuꝫ modo facit modus, nã ęquiualet modus ipſi eſt. Si ergo huius eſt albũ negatio non eſt hęc, eſt nõ album affirma tio erit ⁊ ex trãſpoſitione. Eſt igitur huius eſt albũ nega tio hęc nõ eſt albũ, ⁊ huius eſt nõ albũ/ hęc nõ eſt albũ.

¶ Hęc autem huius ratio, nãq; ſimilr ſe habꝫ poteſt ambulare ⁊ poteſt nõ ambulare ei/ qõ eſt/ eſt album ad hoc, qõ eſt/ eſt non album/ ⁊ ſcit bonum ad ſcit non bonum.

¶ Ideſt demõſtratio ⁊ cauſa, deinde inducit dictam a no bis ꝓportionẽ, nã qꝛ in hac eſt albũ, ⁊ eſt nõ albũ occul ta erat rõ, accipit cuꝫ modo ſilr hñtes affirmationes ſim plices ⁊ ex tranſpoſitione, vt iam poſuimus, ⁊ oſtẽdẽs ꝙ in illis nõ eſt ſimplicis affirmationis negatio ipſa ex trã ſpoſitione affirmatio, ſic ꝓportionẽ in ꝓpoſitis oſtẽdit.

¶ Nam ſcit bonum/ aut eſt ſciens bonuꝫ nihil differt/ neq; põt ambulare, aut eſt potẽs am bulare, quare ⁊ oppoſita non poteſt ambula re/ non eſt potens ambulare.

¶ Quia hoc eſt albũ, ⁊ eſt non albũ de quibus cõſidera tio fuit verbuꝫ habuit ſꝫm (eſt) ⁊ hę põt ambulare ⁊ põt non ambulare, ⁊ ſcitur bonũ ⁊ ſcitur non bonum nõ ha buerunt illud (eſt) ex ꝓportione ad hęc vult oſtẽdere ꝙ non eſt ſimplicis affirmationis huius eſt album negatio ex trãſpoſitione affirmatio quę eſt hęc eſt nõ album, ne quis exiſtimet ꝙ ob id, qꝛ non additur illud eſt huius grã ſit paralogiſmus, vult huiuſcemodi cã oſtẽdere ꝙ ęqui ualet ipſum eſt ipſi modo, nã dicere inqt ſcitur bonũ idẽ eſt cũ hoc eſt ſciens bonũ. Silr ⁊ põt ambulare cum hoc eſt potẽs ambulare, nã verbũ in participiũ ⁊ ipſuꝫ eſt re ſolutẽ, ceu Socrates ambulat idẽ eſt cũ hoc Socrates eſt ambulãs, quare (inquit) appoſita eadẽ erunt, ideſt nega tiones earũdẽ, dico. ſ. illud non poteſt ambulare cuꝫ hoc nõ eſt potẽs ambulare, nam verbũ põt reſolutũ eſt in ip ſum eſt, ⁊ potens participiũ. Similiter etiã illud non ſcit bonum idem erit cum hoc non eſt ſciens bonum.

¶ Si igitur non eſt potens ambulare ideꝫ ſi gnificat ⁊ eſt potenꝫ non ambulare aut haud ambulare, eadeꝫ vtiq; ſimul eidẽ inerunt, idẽ enim poteſt ⁊ ambulare ⁊ non ambulare, ⁊ eſt conſultus boni ⁊ non boni.

¶ Cuꝫ oſtẽderit ꝙ nil intereſt dicere põt ambulare ⁊ eſt potẽs non ambulare ⁊ in negationibus ſilr. i. qñ proferũ tur ꝓpões cum ſolo modo, vel reſoluẽdi ſunt modi in participiũ ⁊ verbũ eſt. Oſtẽdit rurſus ꝙ nõ eſt ſimplicis affirmationis negatio affirmatio ex trãſpõne. Oñdit aũt trãſpõne ad impoẽ, nã ponit eſſe idem affirmationeꝫ ex trãſpoſitione cũ ſimplici negatione. Et ratiocinaẽ ſequẽs abſurdũ, nã ſi dicẽtis eſt potens ambulare, negatio eſt di cẽs eſt potens non ambulare, qꝛ ꝯceſſo huius eſt potens ambulare negatio dicẽs nõ eſt potẽs ambulare ſimplex exiſtẽs etiã ipſa. Eſt quoq; ſm ſuppoſitionẽ ⁊ hoc eſt po tẽs nõ ambulare eiuſdẽ negatio, igiẽ idẽ ſignt ambę illa quę dicit nõ eſt potẽs ambulare, ⁊ hęc eſt potens nõ am bulare, nam ambę ſunt vnius ⁊ eiuſdẽ affirmationis ne gatio. ſ. huius eſt potẽs ambulare. Si ergo idẽ ſignt, in q̃ bus certe vna erit vera ẽt de eiſdẽ reliquã neceſſe eſt ve rificari, ſed qꝛ contingit vnuꝫ ⁊ eundẽ poſſe ambulare ⁊ poſſe non ambulare, ⁊ magis neceſſarium. Naꝫ q nõ am bulat põt ambulare, patet certe ꝙ etiã nõ ambulare po teſt. Non enim tum ambulat qñ dicit põt ambulare. Si g̃ ambę ꝓpões de eodẽ nõ verificanẽ ſimul alia ſimplex põt ambulare, ⁊ alia ex trãſpõne põt non ambulare, ſed hęc iaꝫ poteſt nõ ambulare ſignificauit ideꝫ ſm ſuppoſi tionẽ cum hac nõ põt ambulare, nam ambę negationes huius põt ambulare, alia ſm veritatẽ, ⁊ alia ſm ſuppoſi tionẽ, igiẽ poteſt ambulare idẽ ſignificat cũ hac non põt ambulare, igiẽ de eodẽ cõtradictio ſimul verificatur, qõ eſt impoſſibile, ſed non poſſibile ſecutũ eſt, qꝛ ſuppoſui mus hãc eſt potens non ambulare, negationẽ huius eſſe eſt potẽs ambulare, nam neceſſario in idẽ cõcludebatur cum hac non eſt potens ambulare, hęc eſt potens nõ am bulare, ſed hęc eſt potens ambulare ſimul verificaẽ cum hac eſt potens nõ ambulare, igiẽ ⁊ non eſt potens ambu lare, verificabiẽ cum hac eſt potens ambulare, contradi ctio itaq; qõ eſt impoẽ. Si igiẽ non eſt potẽs ambulare, idem ſigt, ⁊ eſt potens nõ ambulare. Non vt ipſe videẽ ſed ſm ſuppoſitionẽ, nam ſi eſt potẽs non ambulare ne gatio eſt huius eſt potens ambulare, ⁊ huius eſt potens ambulare, negatio eſt nõ eſt potens ambulare, igitur idẽ ſigt, hęc eſt potens non ambulare cũ hac non eſt potens ambulare, nam de eodeꝫ ambę negationes, quare inquit ⁊ eidẽ ſimul inerit, naꝫ ſi eadẽ ſunt ⁊ ſimul eidẽ inerunt, poſſibile aũt eſt, vt hęc etiã ſimul inſint eidem copulenẽ cum his quę ſubdit. Inducit igitur, nam idẽ poteſt ambu

lare ꝛ non ambulare, nam illud enim, ꝛ nõ, eſt dictio reddens cauſam, nam hoc vult.

¶ Dictio autem ꝛ negatio oppoſitę nõ inſunt ſimul eidem.

¶ Ideſt non põt cõtradictio de eodẽ verificari. Sed non ſine defectu dictus eſt ſylls, nam oportebat priuſq̃ diceret, dictiones aũt ꝛ negationes oppoſitę ſimul eidem nõ inſunt, cõcludere abſurdũ, qđ igiť idez poteſt ambulare ꝛ non poteſt ambulare, deinde inducere, dictio autẽ ꝛ negatio oppoſitę non inſunt ſimul eidez, ſed quomodo cõcludiťur abſurdum diximus.

¶ Quẽadmodũ igitur non eſt idem, non ſcire bonũ ꝛ ſcire nõ bonum, neq; eſſe non bonuz ꝛ nõ eſſe bonũ idẽ. Eoꝝ eniz quę proportionẽ hñt inter ſe, ſi altera ſint diuerſa ꝛ altera.

¶ Nam ob ſuppoſitionẽ dicentẽ ſimplicis negationis eẽ negationẽ ex trãſpoſitione ipſaz affirmationẽ ſequebať ꝙ ſimul verificať ſimplex negatio cuz illa affirmatione ex trãſpoſitione. Hoc aũt in abſurdũ inciderat ꝙ ꝯtradictio ſimul de eodẽ verificareť, quã ſuppoſitionẽ aũt impoſſibile ſeqtur. Lꝙ falſa eſt ipſa, igiť falſa dicens ſuppõ idẽ eẽ ſimplicẽ negationẽ eſſe cũ affirmatione ex trãſpoſitione. Hęc autẽ ſuppoſitio ſequebať eam dicentẽ negationẽ eſſe ſimplicis affirmationis ipſam affirmationẽ ex trãſpoſitione, hęc igiť ſuppoſitio falſa eſt, qđ quidẽ etiaz oſtẽdere ꝓpoſitionẽ erat, ſi ergo pfecta deductio ſylli eſt hęc, qꝛ aũt ꝙ dicebaz ex ꝓpõnibus cum modo Ariſt. redarguit ꝙ neq; in ſimplicibus affirmationibus de tertio adiacẽte negationes ſunt ex trãſpoſitione affirmatiões, deinde veriſimile erat aliqua exiſtimare non ſiľr ſe hẽe in hñtibus ipſum eſt, ꝛ in ipſis nõ hñtibus ꝓpõnibus, ꝛ ob id modũ reſoluit in participiũ ꝛ ipſum eſt, ob id idez ẽt nunc concludiť, qđ ſi vt ſe hꝫ non ſcitur bonũ ad bene ſcitur non bonũ, ita ſe hꝫ dicens nõ eſt bonũ ꝛ eſt nõ bonum, ꝛ oſtenſum eſt ꝙ non eſt idẽ a/cũ ipſo b/ igiť neq; c/cum ipſo d/idem erit, nam in his quę habent ꝓportionẽ, vt ſi hꝫ a/ad b/ita ꝛ c/ſe hꝫ ad d/illis igitur eiſdez non exiſtentibus neq; hęc eadem erunt.

¶ Neq; eẽ nõ ęquale/ ꝛ nõ eẽ ęq̃le, illi eni ſubijciť aliqđ exñti nõ ęquali, ꝛ hoc ẽ ęquale, huic ꝟo nihil, quocirca ęquale quidẽ aut inęquale nõ omne, ęquale aũt aut non ęquale omne.

¶ Rationẽ traducit ad euidentius exẽpluz, oſtendens ꝙ nõ eſt idem ſimplex negatio cũ affirmatione ex trãſpoſitione, nã non eſt ęquale non erit idẽ cum hac ꝛ tranſpoſitione affirmatiua, nam nõ eſt ęquale nõ eſt idem cuz hac eſt nõ ęquale, naz dicẽs eſt nõ ęquale affirmat alicui ineẽ nõ ęquale, ideſt inęquale, ꝛ dicens nõ eſt ęquale negat ſolum ęquale, ꝛ nihil affirmat, idcirco hoc eſt ęquale, ꝛ nõ eſt ęquale in oĩbus entibus ꝛ non entibus, diuidit verum ꝛ falſum, illud aũt ęquale ꝛ inęquale minime Non enim omne vel ęquale vel inęquale eſt, nã ꝙ non eſt quantum non eſt ęquale nec inęquale, ſed idẽ eſt illud eſt non quale cum hoc eſt inęquale.

Non ſcitur bonum	Scitur non bonum
Non eſt bonum	Eſt non bonum
Non eſt ęquale	Eſt non ęquale
Non eſt lignum albuz	Eſt lignum non album.

¶ Amplius eſt non album lignũ ꝛ non eſt album lignum, non ſimul ſunt, ſi enim eſt lignũ non albũ/erit lignũ, qđ autem non eſt albuz lignum non neceſſe lignum eſſe.

¶ Rurſus proceſſit ad apertius, nã ſuperioꝛibꝰ ſine aliq̃ ſubiecto dicens nõ eſſe bonuz, vel eſt non bonũ, ꝛ eſt nõ ęquale, nõ addens qđ ſit hoc ꝙ hęc dicit eſſe vel nõ eſſe obſcuriorẽ rationẽ fecit. Nũc autẽ dicendo nõ eſt lignum album, ꝛ eſt lignũ non albũ eo ꝙ additur etiã ſubiectuz, fecit euidens etiaz coexiſtens ex negatione ſimplici ꝛ affirmatione ex trãſpoſitione. Nam dicẽs eſt lignũ non albũ, dicit eſſe aliquid lignũ de quo pędicatur nõ album, ꝛ dicens non eſt lignum album, poteſt non ſolũ albuz, ſed ẽt lignum negare, nam eſt verũ dicere ꝙ aia ꝛ non ens non eſt lignũ album, igitur hęc non ſunt eadem.

¶ Quare manifeſtum ꝙ non eſt eius/ qđ eſt, eſt bonum negatio eſt non bonum.

¶ Cõcluſionẽ induxit per quã hęc omnia dixit, ꝙ nõ eſt ſimplicis affirmatiõis negatio ipſa affirmatio ex trãſpoſitione, ſed quõ hoc cõcluſum eſt ſępe dixi.

¶ Si itaq; đ oi vno/aut dictio/ aut negatio vera, ſi nõ eſt negatio, planuz ꝙ affirmatio quodãmodo eſſe poſſet. affirmationis ꝟo ois negatio eſt. ꝛ huius igiť non eſt non bonum.

¶ Cuz oſtẽderit ꝙ ex trãſpoſitione affirmatio nõ eſt negatio, neceſſario cõcludit ꝙ affirmatio eſt, nã neceſſe eſt vt ois oõ vel ſit affirmatiua vel negatiua, ſi ergo nõ eſt negatiua, igiť eſt affirmatiua, ꝛ pulchre adiecit quodãmodo, qꝛ non ſimplex eſt affirmatio, ſed ex tranſpoſitione ęquidẽ omnis affirmationis eſt aliqua negatio, igiť ꝛ dicentis eſt non bonuz, quę oſtenſa eſt eſſe affirmatiua, negatio erit non eſt non bonum.

¶ Habẽt autẽ ad ſeinuicẽ oꝛdinem hunc. Sit eſſe bonũ in quo a/non eſſe bonum in quo b/ eſſe non bonum in quo c/ſub b/nõ eſſe nõ bonuz in quo d/ſub a, omni itaq; inerit aut a/aut b/ ꝛ nulli eidem, ꝛ aut c/aut d/ ꝛ nulli eidez, ꝛ cui c/neceſſe b/omni ineſſe, ſi eniz verum dicere ꝙ eſt nõ albũ, ꝛ ꝙ nõ eſt albũ verũ, impoſſibile eniz ſimul eſſe albũ ꝛ non eſſe albũ, aut eſſe lignũ non albũ ꝛ eſſe lignũ albũ, quare ſi non affirmatio negatio inerit.

¶ Propoſitũ quidẽ fuit oſtẽdere ꝙ ſimplicis affirmationis nõ eſt negatio ipſa ex trãſpõne affirmatio tanq̃ hoc exñte nobis vtile ad reſolutiones ſylloꝝ, ne affirmatiuũ ex trãſpõne ꝓblema putantes negatiuũ eſſe in negatiuũ ſyllm reſoluant. Hoc igiť propoſitũ erat Ariſto. Deinde od huius oſtẽſionẽ dixit eundez poſſe ambulare ꝛ nõ ambulare, ꝛ eundẽ eſſe ſcientẽ boni ꝛ non boni, quorum alię fuere ſimplices affirmationes, alię ꝟo ex trãſpoſitione, ꝛ ꝙ nõ idẽ eſt non ſcire bonũ ꝛ ſcire non bonũ, quaꝝ alia eſt ſimplex negatio, ꝛ alia affirmatio ex trãſpõne, qꝛ igiť vtr mẽtionez fecit de his q̃ poſſunt ex ſimplicibus ꝛ ex trãſpoſitione idẽ ꝛ non idẽ, ob id vult quędã intermedia de illatione ſimpliciũ ꝓpõnũ, ꝛ ex trãſpoſitione nos docere, ꝛ quę in libͦ de interpꝛetatione inſinuauit de ipſaꝝ cõſecutione ꝛ illatione, hęc plane hic docet, ꝛ dicit vt breuiter dicã ꝙ ecõuerſo ſe habẽt ſm illationẽ ſimplices, ꝛ illa ex trãſpõne. Nã ex ſimplici affirmatione ſequiť negatio ex trãſpoſitione, ꝛ ecõtra ex affirmatione ex trãſpoſitione ſimplex negatio ꝛ ſimpľr ex affirmationibus negationes ſequitur, non tñ ecõuerſo affirmationes ſequanť ex negationibus. Naz in plus ſunt negationes q̃ affirma

tiones, vt igit̃ hoc oſtendat exponit ipſa in quadã deſcriptione, ⁊ ſimplicẽ affirmationẽ in qua a/ceu dicentẽ eſt lignũ albũ, huiꝰ negatio b/non eſt lignũ albũ. Deinde ſub a/ affirmationẽ ex trãſpoſitiõe in qua c/eſt lignũ nõ albũ, ⁊ ſub a/negationẽ ex trãſpõne in q̃ d/nõ eſt lignũ nõ albũ.

Simplex affirmatio	Eſt lignum album
Ex tranſpõne negatio	Nõ eſt lignũ non album.
a Nõ eſt lignũ album	b Simplex negatio
d Eſt lignum album	c Ex tranſpõ. affirmatio.

His itaqꝫ ſe hñtibus q̃ de oĩ exiſtẽte ⁊ nõ exĩte vel affirmatio verificat̃ vel negatio ꝯdictorie oppoſitꝫ, ꝯdictorie opponunt̃ a/⁊ b/⁊ adhuc c/⁊ d, igit̃ de omni a/vel b/⁊ vel c/vel d/q̃ igit̃ ipſi a/impoſſe eſt ineſſe c. Nam nõ põt idem albũ eſſe ⁊ non eſſe, igitur ineſt a/q̃ eſt lignũ albũ, hoc non eſt lignum non albũ, quare q̃ erit a/hoc etiam prorſus erit d, igitur ſimplicẽ affirmationẽ .ſ. a/ſeqtur negatio ex tranſpoſitione que eſt d/non tñ ecõtra ſeqtur ex ipſo d/ipſum a, nam in plus eſt d/q̃ a. Nam nõ eſt lignũ non albũ verificat̃, ⁊ ſi omnino nõ fuerit lignũ. Etenim anima nõ eſt lignũ non albũ ⁊ non ens nõ eſt lignũ non albũ, qđ aũt eſt lignũ albũ oĩno ⁊ lignũ eſt, igitur ex negatione per trãſpoſitionẽ que eſt in qua d/nõ ſeqtur ſimplex affirmatio in qua ipſum a/q̃ in plus eſt negatio ex trãſpõne q̃ ipſa ſimplex affirmatio. Quẽadmodũ autem ex ſimplici affirmatione ſequebatur negatio ex trãſpoſitione, ſic ſm̃ Ariſt. ex affirmatione ſm̃ trãſpõnem ſequitur ſimplex negatio, ⁊ non cõuertit̃ .i. in quo c/oĩno, ⁊ in h b/ non tñ in quo b/prorſus, ⁊ c/q̃ in plus eſt b/q̃ c. Qđ igit̃ in quo c/oĩno de eodẽ, ⁊ b/eodem mõ oſtendit, nam ſi nõ b/neceſſe oĩno a. Nã de omni affirmatio vel negatio, ſed impoſſe eſt, nam ſi eſt lignũ non albũ, non põt hoc lignũ eſſe albũ, quare oppoſitũ neceſſe eſt .ſ. nõ eſt lignũ album q̃ eſt verũ, nã q̃ erit lignũ nõ albũ hoc nõ eſt lignũ albũ, tñ non ſi qđ nõ eſt lignũ album, hoc erit lignũ non albũ. Etenim ea que nõ ſunt ligna ceu anima angelus, ⁊ q̃ non ens verũ eſt dicere q̃ non ſunt ligna alba, tamẽ nõ amplius verum dicere eſt lignum non album.

Ꝯ Vbo ipſi b/non ſemper, qđ enim omnino non lignum, neqꝫ lignum erit non album.

Ꝯ Nam diximus q̃ negatio etiã ꝑcedit vſqꝫ ad nõ entia, nam nõ eſt lignũ albũ fertur ẽt de aĩa, ⁊ de nõ ente, ſi ergo nõ eſt lignũ aĩa, nõ ens, neqꝫ lignũ non albũ eſt. Pulchre autem dixit illud nõ ſemper, nam cõtingit in quibuſdam in quibus inerat c/dico ſcilicet non albis lignis, nam in ebeno verum eſt dicere q̃ non eſt lignum album, quare verum eſt dicere q̃ non eſt lignum album, quare verum etiam q̃ eſt lignum non album.

Ꝯ Econuerſo igit̃ d/omni cui a/nãqꝫ aut c/aut d. Quoniã vero non poſſibile eſſe ſimul non albũ ⁊ album ipſum d/inerit: de exiſtẽte enim albo verũ dicere/q̃ nõ eſt non albũ: a/aũt de d/non omni: nãqꝫ de eo qđ penitus non eſt lignum/ non verum dicere q̃ eſt lignum album.

Ꝯ Ecõuerſo q̃ nõ ſm̃ vnũ ⁊ eũdẽ ordinẽ vel ille ex trãſpõne ſequunt̃ ſimplices, vel ſimplices illas ex trãſpõne, ſed ecõuerſo, ex ſimplici affirmatione ſeqtur negatio ex trãſpõne, ⁊ ex affirmatiõe ex trãſpõne ſimplex negatio, cũ ꝯtentus ad ambas ex affirmationibus ſequãtur negationes eandem ſeruarent coordinationem.

Ꝯ Quare d/verum: a/autem non verum: quoniam lignum album.

Ꝯ Ideſt de nõ exiſtẽte ligno prorſus, illud quidẽ d/verum q̃ nõ eſt lignũ nõ album ⁊ hoc a/non verũ q̃ eſt lignũ album, quare non ſeqtur ſimplex affirmatio ex negatione per tranſpoſitionem.

Ꝯ Planum vero q̃ ⁊ a/c/nulli eidem ⁊ b/⁊ d/ contingit alicui eidem ineſſe.

Ꝯ Cũ dixerit quõ ſe habeãt ꝓpõnes ſubalterne in deſcriptione, nũc querit quõ ſe hñt ẽt angulares, ⁊ inqt q̃ a/⁊ c/ nũq̃ eidẽ inerũt .i. ambe affirmatiões, alia ſimplex, ⁊ alia ex trãſpõne, nã q̃ eſt lignũ albũ hoc eſt impoſſe eſſe lignũ nõ albũ, tñ inqt negationes ꝯtingit aliqñ ſimul verificari, dico .ſ. de nõ ente, nã verũ eſt dicere q̃ nõ ens nõ eſt lignũ albũ, ⁊ rurſus nõ eſt lignũ albũ, non ſolũ aũt de non ente, ſed ẽt de nõ exñtibꝰ lignis ceu aĩa nõ eſt lignũ albũ, ſꝫ ẽt nõ eſt lignũ nõ album, quare affirmationes nũq̃ pñt ſimul verificari, ſed negationes ꝯtingit aliqñ, q̃ aũt in libro de interpretatione dictas deſcriptiones Ariſt. ponens vnã in ꝓpõnibꝰ indefinitis, alterã in ipſis determinatis ſigno, dixit in ipſis indefinitis affirmationes nũq̃ ſimul verificari, ſꝫ negationes ⁊ ex affirmationibꝰ ſemꝑ ſequi negationes, vt iam diximꝰ, ſꝫ in ipſis determinatis nõ ſic, ſꝫ ſolũ pticulares negationes ſequi, ceu ex hac nõ oĩs eſt iuſtus hõ hec ſeqt̃ nõ oĩs eſt nõ iuſtus hõ. Nã vles nũq̃ ſimul verificant̃, dico .ſ. oĩs eſt hõ iuſtus cum hac oĩs eſt hõ nõ iuſtus ⁊ nullus eſt iuſtus hõ cũ hac nullus eſt non iuſtus hõ. Si ḡ q̃ hic dicunt̃ cõferre debẽt ⁊ cõuenire his q̃ dicta ſunt in libro de interpretatione, vt Alexãder inqt, qñ diceret Ariſt. q̃ a/c/nulli eidẽ inſunt .i. affirmationes, vel vt in indefinitis negationibꝰ intelligemus, vel vt in pticularibꝰ negationibꝰ. Etenim indefinite pticularibus equiualẽt, ſꝫ velut in ipſis determinatis affirmationibꝰ. Qđ aũt velut õ indefinitis hic faciat ſermonẽ indicauit in libro de interpretatione, nã ibi exponẽdo deſcriptiones ⁊ figurã indefinitarũ ꝓpõnũ ⁊ dicẽdo quales ſeſe viciſſim inferũt, ⁊ q̃ nõ inquit hec quẽadmodum in reſolutoriis dictũ eſt, ſic ordinant̃, perinde ac iſta figura deſcriptionis prius facta ſit. Sed ſi q̃s dubitaret quõ ſupius ambas affirmationes dixit ſimul verificari .ſ. ſimplicem ⁊ illam ex trãſpõne, nã ipſe dicebat, põt ambulare ⁊ non ambulare idẽ, ⁊ ſcire bonũ ⁊ nõ bonũ idem. Et hic inqt q̃ a/c/nunq̃ eidẽ inſunt, dico .ſ. ſimplicẽ affirmationẽ ⁊ illã ex trãſpõne. Eſt lignũ albũ, ⁊ eſt lignũ nõ albũ, nã non põt idem albũ eſſe ⁊ nõ albũ, ⁊ rurſus ſupra dixit nõ idẽ eſſe non ſcire bonũ, ⁊ ſcire nõ bonũ .i. ſimplicẽ negationem ⁊ affirmationẽ ex trãſpõne, ⁊ ecõtra. Hic aũt oſtẽdit q̃ negationes ſequũtur ex ipſis affirmationibus. Sciẽdum igit̃ p̃ q̃ nõ idẽ eſt dicere nõ eẽ idẽ hoc huic ⁊ dicere hoc ſequi ex h. Nã ex hoĩe ſeqtur aĩal, tñ aĩal ⁊ hõ nõ ſunt idẽ ⁊ in aliis prope infinitis eodẽ mõ. Itẽ illatio ꝓpõnũ q̃ hic ⁊ in libꝰ de interpretatione tradita eſt, dico .ſ. q̃ in duabus ꝯdictionibus ſimplici ⁊ illa ex trãſpoſitione negationes ſequuntur ex affirmationibꝰ, ſed ex negationibus minime affirmationes, ⁊ h q̃ affirmationes nũq̃ de eodẽ ſimul verificant̃, ſed negationes cõtingit ſimul verificari de eodem nõ in oĩbus ꝓpõnibus dicit̃, non enim in illis eõ modo. Nam in his nõ amplius vera eſt talis illatio, nam in modalibus de modo cõtingẽti nũc eſt ſimul verificari affirmationes, vt iam diximus, ceu poteſt ambulare, põt non ambulare. Nunq̃ autẽ negationes ſequuntur ex affirmationibus, ceu ex hac poteſt ambulare, vel nõ poteſt non ambulare, vel ex hac poteſt non ambulare, vel non põt ambulare. Nam de eodẽ ſimul eſſe nequeunt, ſed neqꝫ negationes aliqñ ſimul verificant̃ vel nõ poteſt ambulare, ⁊ non poteſt non ambulare, ſed hic ⁊ ibi talis illatio dicitur de his que ſunt ex tertio adiacente. Sic igitur ⁊ in illis dixit,

llis dixit, quando aũt eſt tertium adiacens iam biſariam dicũtur oppoſitiones, quare ſi ibi plane dixit hãc ſituationem eſſe de his quę ſunt ex tertio adiacente, remittit aũt nos ad hęc quę hic dicuntur, in quibus inquit. Hęc igiť vt in reſolutorijs dicuntur ſic ordinantur, patet etiam ꝙ hic de ipſis docet, vt etiaꝫ indicat exempla. Nam propoſitiones poſuit ex tertio adiacente. Sciendũ autem ꝙ etiã in propoſitionibus modalibus extra materiam contingentem dico ſcilicet in neceſſaria ꝛ impoſſibili eadeꝫ ſeruatur illatio, vt

Neceſſe animal eſſe	Non neceſſe animal eſſe
Nõ neceſſe nõ aĩal eſſe	Neceſſe non animal eſſe
Impoſſibile lapidẽ eſſe	Non impoſſe lapidẽ eſſe
Nõ impoſſe nõ lapidẽ eẽ	Impoſſe nõ lapidem eſſe.

Conſiderat igitur ꝛ in his ꝙ affirmationes negationes ſequũtur, naꝫ qḋ neceſſe animal eſſe, hoc non neceſſe, nõ animal eſſe, ꝛ rurſus ꝙ neceſſe nõ animal, hoc nõ neceſſe animal eſſe, ꝛ affirmationes nunq̃ de eodẽ ſimul verificantur, dico ſcilicet neceſſe aĩal eſſe, ꝛ neceſſe non aĩal eſſe, ꝛ negationes cõtingit ſimul verificari. Nam nõ enĩ verum eſt dicere ꝙ non neceſſe animal eſſe, ꝛ ꝙ non neceſſe non animal eſſe. Nam non eſt prorſus verum dicere ꝙ non neceſſe non animal eſſe. Nam quod neceſſe nõ animal eſſe, hoc etiam eſſe neceſſe eſt, ſi ergo affirmatio falſa de non ente, vera vtiq; negatio, ſed iaꝫ ꝛ ſine hoc eſt vel eſſe, verbo exponimus neceſſariam materiam, ſiccum indifferenter ſequitur, ceu neceſſe non reſpirare, non neceſſe reſpirare, ꝛ quod neceſſe non reſpirare, hoc non neceſſe reſpirare, ꝛ affirmationes nunq̃ ſimul verificãtur, hęc neceſſe reſpirare, ꝛ neceſſe nõ reſpirare, ꝛ negationes cõtingũt. Nam non ens vniuerſaliter verũ dicere, ꝛ quod non neceſſe reſpirare, ꝛ qḋ nõ neceſſe nõ reſpirare, ideſt non neceſſe non reſpirantibus eſſe. Conſiderandũ autem nunquid non contingit in his neq; negationes ſimul verificari quęcunq; dicta ſunt de materia neceſſaria, hęc ẽt dicenď in materia impoſſibili. Naꝫ qḋ impoſſibile eſt volare, hoc non impoſſibile nõ volare, ꝛ ꝙ impoſſibile nõ volare, hoc non impoſſibile volare, ꝛ in reliquis ſimile, videntur autẽ propoſite propoſitiones differre ex tertio adiacente, ꝛ hac ratione ꝙ in illis negationibus non ſequebatur affirmationes. Non enim cõuertitur illatio, ſed in modalibus conuertitur, naꝫ non ſolũ ꝙ neceſſe eſt reſpirare, hoc non neceſſe nõ reſpirare, ſed etiã qḋ non neceſſe non reſpirare, ceu canẽ, hoc neceſſe reſpirare, ꝛ rurſus ꝙ non neceſſe reſpirare, hoc neceſſe non reſpirare. Dico autẽ ꝙ in his ex tertio adiacente ſi deſiniretur aliquid eſſe ꝙ dicitur album eſſe vel ambulare, vel tale aliquid neq; in illis conuerſio ſeruaretur, nam in hoc eſt lignum albuꝫ, ꝛ non eſt lignum album ꝛ reliquis, quia determinatum eſt aliquid ꝙ dicitur eſſe album vel non album ob id non eſt vti conuerſione, qꝛ ſi abſtuleris lignũ inuenies hic conuertentis, nam non ſolum ꝙ eſt album hoc non eſt non album, ſed etiam ꝙ non eſt non album ceu ceruſſa, hoc neceſſe eſt album eſſe; nam ſic etiam dicũtur negationes ex trãſpoſitione dico. ſ. eas quę non deſiniunt aliqḋ ſubiectum cui inſit prędicatum, poteſt vel de non ente dici, vel vniuerſaliter de non ſuſcipiẽtibus prędicatum. Non enim eſt verum dicere ꝙ anima vel non ens non eſt non album, nam non album vnum quidem tollit album ꝛ oĩa introducit pręter alba ꝛ entia ꝛ nõ entia, ſed tollũtur hęc ab ipſa negatione pręter in non ente, vt exiſtimo verificatur, nam propria eius affirmatio ex tranſpoſitione mentitur, naꝫ de non albis dicitur, ſed de exiſtentibus ꝛ rebus tanq̃ igitur in ſolis recipiẽtibus colores vere ſint negationes, ceu ſi ceruſſa non eſt nõ alba, ꝛ in his verificabitur ꝛ ſimplex affirmatio dicens eſt album, ſimiliter in quibus verificabitur dicens ꝙ non eſt album in hoc verificatur, ꝛ dicens eſt non albuꝫ, ceu anima, nam verum dicere ꝛ ꝙ non eſt album ꝛ ꝙ eſt non album, nam ꝙ non eſt vniuerſaliter quomodo erit non album. Sed in materia contingenti ſole affirmationes ſeſe mutuo ſequũtur, poteſt ambulare, poteſt non ambulare, ꝛ nulla alia cõplicatio, nam neq; negationes, vt hic non poteſt ambulare cum hac non põt nõ ambulare, neq; negationes cum affirmationibus, dico ſcilicet poteſt ambulare cum hac non poteſt ambulare, vel rurſus poteſt non ambulare cum hac non poteſt non ambulare, nam quia ſimul verificantur affirmationes ꝛ impoſſibile de eodeꝫ cõtradictiones verificari, patet ꝙ non contingit neq; ex ſimplici affirmatione negationẽ ex tranſpoſitione ſimul verificari neq; ex affirmatione ex tranſpoſitione ſimplicem negationem. Hęc igitur in tantum, redeundum autẽ eſt ad ea quę ſunt ex principio.

❡ Conſimiliter ſe habebunt ꝛ priuationes ad prędicamenta hac poſitionẽ/ęquale in quo a/ non ęquale in quo b/ inęquale in quo c/ non inęquale in quo d.

❡ Vt ſe habẽt (inquit) in illatione ille ex tertio adiacente ex tranſpoſitione ad ſimplices, ita ſe habent etiam priuatiue ad ſimplices, nam has indicat qꝛ dicit ad prędicamẽta, conſtat autem ex deſcriptione.

a	Eſt ęquale	b	Non eſt ęquale
d	Non eſt inęquale	c	Eſt inęquale.

Quod vere erat ęquale, hoc non eſt inęquale, non tamẽ ꝙ non eſt inęquali, iam hoc ęquale eſt, nam veruꝫ de nõ quanto vel non ente prorſus dicere ꝙ non eſt inęquale, ceu aĩa non eſt inęquale, vel color, non tamen ꝙ ꝛ ęquale eſt, nam ꝙ neq; quantuꝫ eſt, hoc neq; ęquale erit neq; non inęquale, rurſus ſi quid eſt hoc non eſt ęquale, ſed ſi quid non ęquale nõ omnino ꝛ inęquale, quia ęquale vel non ęquale omne eſt, ſed nõ omne ęquale vel inęquale, nam ꝙ non eſt quantum/neq; ęquale eſt, neq; inęquale, ꝛ affirmationes nunq̃ ſimul verificantur eſt ęquale, eſt inęquale, ſed negationes cõtingit de non ente, vel vniuerſaliter de non quanto, nam non ens vel color verum eſt dicere etiam ꝙ nõ eſt ęquale, ꝛ ꝙ non eſt inęquale, equidem medium ſortite ſunt ipſe priuatiuę inter ſimplices, ꝛ eas ex tranſpoſitione vt ſubordinatum eſt.

a	Eſt ęquale	d	Non eſt ęquale
d	Non eſt inęquale	a	Eſt inęquale
b	Non eſt non ęquale	c	Eſt non ęquale.

❡ Et in pluribus autẽ/quoꝝ his quidẽ ineſt, illis vo non ineſt/idẽ, negatio quidẽ ſilr verificari poſſet ꝙ non ſunt alba oĩa/aut ꝙ non eſt albũ vnũqḋq;: ꝙ aũt eſt nõ album vnũqḋq; aut oĩa ſunt non alba/falſum. Conſimilr autẽ ꝛ eius qḋ eſt/eſt omne aĩal albũ/non hoc qḋ eſt, eſt non albũ omne animal negatio: ambę enim falſę: ſed non eſt omne animal album.

❡ Recurrit ad id ꝙ ex principio dico. ſ. ꝙ ſimplicis affirmationis non eſt negatio ipſa affirmatio ex trãſpoſitione, ſed ſimplex negatio. Hoc autẽ (inquit) maxime manifeſtũ erit in talibus materijs quę aliquibus eiſdẽ inſunt, ꝛ aliquibus non inſunt, ceu albũ, quibuſdam equideꝫ hominibus ineſt, ꝛ quibuſdam non ineſt, in talibus igiť exiſtente affirmatione falſa, ceu ꝙ omnis homo albus, ne-

ceſſe eſt negationẽ eſſe veraʒ. Nam cõtradictionis altera pars neceſſe eſt eſſe vera, ⁊ altera falſa, qꝺ igiť huius omnis homo albus, negatio eſt hęc, non omnis homo alb⁹, patet ex his quibus illa exiſtente falſa hęc verificať, hęc tamen omnis homo non albus eſt ex tranſpoſitione exiſtens affirmatio falſa eſt, igitur non negatio eſt huius eſt omnis homo albus quę eſt omnis homo non albus, naʒ ambę falſę, ſed hęc non eſt omnis homo albus, ⁊ in omnibus talibus ſimiliter. Plane igitur per hanc materiam redarguitũ eſt ꝙ ſimplicis affirmationis non eſt negatio ipſa ex tranſpoſitione affirmatio, naʒ ambę ex neceſſitate falſę ſunt, ſed ſimplex negatio. Illud autem negatio ſimiliter verificať. i. in omni tali materia, ſimiliter negatio vera eſt exiſtẽte affirmatione falſa. Idem autẽ ſignificat hęc non ſunt alba oia, ⁊ illud non eſt album vnumqꝺqꝫ, nam tanq̃ expoſitiuum prioris ſm induxit. Similiter autem ⁊ huius eſt omne animal album non hoc eſt non album eſſe animal negatio. Nam ambę falſę, ſed illud non eſt omne animal album, per hęc etiam mentionẽ fecit de illatione ꝓpoſitionuʒ, nam ꝓpoſitum oſtendere ꝙ non ſunt negationes ſimpliciũ affirmationum, ex trãſpoſitione affirmationes ad ſermonẽ de illatione ꝓpoſitionũ cõferebat, quem explens redijt ad propoſituʒ. Vt igitur inquit in ipſis indefinitis ſimplicibus affirmationibus nõ ſunt negationes affirmationes ex tranſpoſitione, ſic neqꝫ in determinatis. Quod igitur nõ eſt huius omne animal album negatio ea quę eſt omne animal non albuʒ breuiter oſtẽdit, naʒ affirmatio inquit ⁊ negatio cõtradictorię oppoſitę ⁊ in entibus ⁊ non entibus diuidunt verũ ⁊ falſum ⁊ in nullo ſimul falſificanť ⁊ verificanť, ea aũt dicẽs omne animal albuʒ, ⁊ hęc omne animal nõ album ſimul falſificanť, igitur negatio huius omne animal album nõ eſt oẽ aial non albũ, ſi autẽ ipſę non cõtradictorię opponũtur, neqꝫ eſt ſimplicis affirmationis, huius oẽ animal album, negatio hęc omne aial non albuʒ quę eſt affirmatio ex trãſpoſitione, neqꝫ in alijs omnibus ideʒ erit. Et ſi in quibuſdam alia verificabitur, ⁊ alia falſificabitur, ceu in materia neceſſaria ol animal ſubſtãtia, omne aial non ſubſtãtia. Non enim in aliquibus ſic ſe habʒ cõtradictio, dico. ſ. diuidere verum ⁊ falſum, ⁊ in quibuſdam nõ, ſed ſemper in omnibus.

¶ Quoniã vero manifeſtũ ꝙ diuerſum ſignificat, eſt non albũ ⁊ non eſt albuʒ: ⁊ illud quidẽ affirmatio: hoc aũt negatio: manifeſtuʒ ꝙ non eſt idem modus oſtendendi vtrũqꝫ.

¶ Redijt ad ꝓpoſitiones ab initio ideo hęc omnia dixit. Naʒ propoſitum erat de reſolutione ſyllogiſmoꝝ docere, ⁊ ob id mentionẽ fecit de affirmationibus ex tranſpoſitione, ꝙ ſi aliqꝺ tale problema inuenimus non oportet putare ipſum negatiuũ eſſe, ⁊ ob id ipſum reducere in ſyllogiſmũ negatiuũ. Hoc igitur erat ꝓpoſitũ, ⁊ ob id oſtẽdit, ꝙ nõ ſunt negationes ipſę affirmationes ex tranſpoſitione, ⁊ interim diſſeruit de illatione ipſaꝝ. Hęc igitur cuʒ expleuiſſet reuerſus eſt ad propoſitũ, qꝛ igitur demõſtrauimus (inquit) ꝙ non idem ſignificat, hoc non eſt album, ⁊ eſt non album, ⁊ qꝛ aliud eſt negatio ⁊ aliud affirmatio ex tranſpoſitione. Planum erit ꝙ non vno modo vtrũqꝫ problema oſtẽdetur, ſed aliud non eſt album cuʒ ſit negatio per negatiuos ſyllogiſmos cõcluderetur, ⁊ illud eſt non album cum ſit affirmatio per affirmatiuos, quare ⁊ reſolutiones tales.

¶ Et quoniã quodcũqꝫ ſit animal non eſt album, aut contingit non eſſe album.

¶ Ideſt vniuerſalis negatio ſimplex ꝙ nullum animal album, vel contingit nullum animal eſſe album.

¶ Et ꝙ veruʒ dicere non album: hoc eniʒ eſt non album.

¶ Ideſt affirmatio ex trãſpõne cũ ſit vlis ⁊ ipſa, nã de cõt intelligendũ eſt ꝙ erit aial. i. oẽ aial veꝝ dicere nõ albuʒ. Deinde ad aptius ꝓgrediens ſubiũxit. Nã hoc eſt eſſe nõ albũ. Nã dicere (inqt) ꝙ oẽ aial verum dicere nõ album, idẽ eſt cũ hoc dicere ꝙ oẽ aial non albũ eſt. Nã veꝝ inqt cui eſt ſilr ordinatũ. i. ęquiualent hęc inter ſe, quare inter ſe viciſſim mutanť ⁊ ſeſe inferũt, ⁊ ponit pro hoc eſt veꝝ ois hõ aial eſt, ois homo veꝝ dicere ꝙ aial eſt ꝙ ęquiualet illud eſt verũ. Oſtẽdit ex hoc eſſe negationẽ ipſi addẽdam eſſe, ⁊ non aliter fieri negationem, niſi eidem negatio coordinaretur, ceu ⁊ hoc eſt. Huius verum dicere albũ, negatio eſt hęc nõ verũ dicere album, non tñ veꝝ dicere non album, ceu cã huius eſt album hęc non eſt albũ negatio non hęc eſt non album.

¶ Sed de eo, quodcũqꝫ ſit albũ, verũ eſt dicere albũ, ſiue non albũ idẽ modus. Cõſtructiue enim ambo ꝑ p̃mã monſtranť figurã: verũ enim ⁊ eſſe ſilr ordinanť: eius enim qꝺ eſt verũ dicere albũ, non hoc qꝺ eſt verũ dicere non albũ negatio: ſed non verũ dicere albũ.

¶ Nam ſi oſtenſum eſt ꝙ affirmatio eſt, ⁊ eſt vlis, ⁊ vlis affirmatiua in prima figura ſolum oſtenditur, ambabus ꝓpoſitionibus exiſtẽtibus affirmatiuis profecto in hoc reſoluendum eſt tale problema.

¶ Si itaqꝫ verum eſt dicere, quodcũqꝫ ſit homo, muſicuʒ eſſe, aut non muſicũ eſſe, quodcũqꝫ ſit aial accipiendũ, aut eſſe muſicuʒ, aut eſſe non muſicum, ⁊ oſtenſum eſt.

¶ Exemplum ponit qꝺo cõcluderetur tale problema, dico. ſ. affirmatiuuʒ vle ſimplex ⁊ ex tranſpoſitione, ꝙ ⁊ ſic de medio maior prędicari dʒ, ceu etiaʒ de minore, ceu ꝙ ois homo muſicus, omnis homo animal, omne aial muſicũ, igiť ois homo muſicus, rurſus qꝛ ois homo nõ muſicus omnis homo animal, omne animal non muſicum, igitur omnis homo non muſicus.

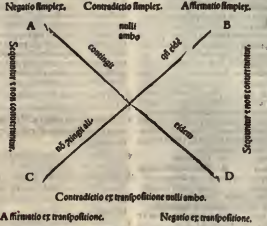
¶ Non eſſe aũt muſicũ qꝺcũqꝫ ſit hõ deſtructiue monſtratur ſm dictos modos tres.

¶ Negationeʒ poſuit ex tranſpoſitione, dico. ſ. nullus homo non muſicus. Hęc igitur inquit monſtrãda ſunt per tres dictos modos. Hi autẽ ſunt, quando ſecundus primę figurę ⁊ duo primi ſecundę. Nam per hos ſolos vniuerſale negatiuum oſtenditur.

¶ Simplr autẽ qñ ſic ſe habẽt a/ ⁊ b/ vt ſimul quidẽ eidem non cõtingant: omni autẽ ex neceſſitate alterũ: ⁊ rurſus c/ad d/ conſimilr: ſequiť autẽ ex c/a/ ⁊ non conuertiť: ⁊ ex b/d/ ſequeť ⁊ non conuertetur: ⁊ a/ ⁊ d/ contingunt eidẽ: b/ vero ⁊ c/ non cõtingunt. Primum igiť ꝙ ex b/ ſequiť d/ hinc manifeſtũ: qm̃ eniʒ ex c/ d/ alterum ex neceſſitate omni: cui autẽ b/ non contingit c/ eo ꝙ ſimul infert a, a/ vero ⁊ b/ non contingunt eidem, planũ ꝙ d/ ſequetur. Rurſus qm̃ c/ nõ cõuertitur cum a, omni aũt c/ aut d/ contingit a/ ⁊ d/ eidem ineſſe, b/ vero ⁊ c/ nõ

cõtingit eo q̃ a/cõſequit̃ ex c/accidit enim qḋ/dã impoſſe: manifeſtũ igitur q̃ neq; b/cum d/cõuertit̃, qm̃ accidit ſimul d/ ⁊ a/ineſſe.

¶ Rurſus repetit que dicta ſunt de illatione ꝑpoſitionũ ſimpliciũ ⁊ ea ꝝ ex tranſpõne, nã q̃ ſuperius in quadaʒ mã exercuit ſermonẽ accipiendo lignuʒ album ⁊ lignum non albũ, hic vlioꝛẽ efficiens demonſtrationẽ producit illationeʒ in elementis. Accipit igitur rurſus duas oppoſitiones ſimplicem.ſ. ⁊ aliam ex tranſpoſitione, vnaʒ quidem contradictionem a/b, alteram autem c/d/quia igitur ex affirmationibus negationes ſequũtur ⁊ non conuertũtur, ⁊ quod nequeunt affirmatiuę ſimul verificari, ⁊ negationes poſſunt vult oſtendere, ⁊ ponit igitur c/b/affirmationes, aliam ſimplicem, ⁊ aliam ex tranſpoſitione, ⁊ reliquas d/dico, ⁊ a/barum negationes.

Cum viſus ſit tribus ſuppoſitionibus reliquas oſtendit, vnã quidẽ q̃ ꝯdictoriẽ opponunt̃ a/⁊ b/⁊ etiã c/⁊ d. Scḋa autẽ q̃ neceſſe omni a/ineſſe vel b/⁊ rurſus omni ex neceſſitate, vel c/vel d. Naʒ talis eſt cõtradictio. Tertia ſuppoſitio q̃ ipſuʒ c/ſequit̃ a/⁊ non cõuertitur, dico.ſ. q̃ nõ ſequit̃ ipſuʒ a/c. His ſuppoſitis oſtẽdit alteras tres, vnã quidem q̃ ex b/ipſum d/ſequitur ⁊ non conuertitur, ⁊ q̃ c/⁊ b/quę ſupponũtur affirmationes nunq̃ de eodem ſimul verificant̃, ⁊ q̃ a/d/ideſt negationes cõtingit de eodem ſimul verificari, propoſita igitur hęc ſunt, primum aũt oſtendit, q̃ ex b/ipſo ſeq̃tur d/eodẽ modo. Nam quia ſupponitur q̃ horũ c/d/alterũ omni ex neceſſitate inerit, q̃ cõtradictoriẽ opponi niſi inerit ipſi b/ipſum d/neceſſe eſt certe c/ineſſe, ſed ſi c/inerit ipſi b/⁊ ſupponit̃ ſequi a/ex ipſo c/ideſt cui ineſt c/eidẽ ineſt a, ſed ipſi b/ineſt c, igitur a/inerit ipſi b/cui igitur b/eidem etiam a/qḋ eſt impoſſibile, q̃ cõtradictoriẽ opponũtur, ⁊ ipoſſibile ſequutũ eſt, q̃ ſupponebatur ipſi b/ineſſe c. Si ergo hoc falſuʒ, verũ erit, certe ipſi b/ineſſe d. Nam ſupponebatur ex neceſſitate omni, vel c/vel d/ſic igitur oſtendit q̃ ex b/ſeq̃tur d, cõſequẽs autem erat ſtatim oſtẽdere q̃ non cõuertitur, ideſt non cui ineſt d/eidẽ etiam b, ſed q̃ ad oſtẽſionẽ huius oſtendebatur q̃ a/d/contingit eidẽ adeſſe. Naʒ q̃ ſupponitur q̃ non cõuertitur c/ad ipſum a/ideſt non in quibus a/oĩno, ⁊ c/ſi acciperẽtur hęc in quibus a/ineſt, ⁊ c/non ineſt, q̃ de omni vel c/vel d, non ineſt autẽ c/cui ipſum a/ineſt, igitur ipſum d/inerit ipſi a/igitur a/d/contingit eidem non eſſe Deinde ſtatim copulat, ⁊ q̃ c/⁊ b/non contingit eidẽ, nam ſi cui b/eideʒ etiã c/q̃ cui c/eidẽ etiam ipſum a, nam ſupponitur ex ipſo c/ſequi a/cui igit̃ b/eidem etiaʒ a/cõtradictio q̃ eſt impoſſibile, igitur nulli eidem ipſum c/⁊ b/inerit. His autem oſtenſis oſtendit q̃ nõ cõuertitur b/cum ipſo d, nam hoc relinquitur, dico ſcilicet q̃ non in quibus ipſum d/p̃orſus in eiſdem ⁊ b/ q̃ oſtenſum eſt q̃ in quo ipſum d/in his contingit etiam ipſum a, nam ſi in quibus a/in his etiam d/contingit, ⁊ in quibus d/in his oĩno, ⁊ b/igitur in quibus a/in his etiã ipſum b/qḋ eſt impoſſibile. nam cõtradictoriẽ opponunt̃, igitur nõ ſequetur ex ipſo d/b. Sed ad verba (ſimpliciter autẽ quãdo ſic ſe habẽt a/⁊ b/vt ſimul quidẽ eidem non contingant, omni autẽ ex neceſſitate alterũ ⁊ rurſus c/ad d/cõſimiliter.) Primę duę ſuppoſitiones q̃ ꝯtradictoriẽ opponuntur a/⁊ b/⁊ adhuc c/⁊ d/⁊ qḋ omni ex neceſſitate alterum contradictionis vtriuſq;. Equidẽ ſeq̃tur ex ipſo c/a/⁊ non cõuertitur. Tertia ſuppoſitio q̃ ex b/ſequetur d/⁊ non conuertitur, ⁊ a/⁊ d/contingunt eidẽ, ⁊ b/⁊ c/non contingunt reliquas tres prius inuulgauit quas vult oſtẽdere. Si auteʒ aliquis inſtat contra tertiã ſuppoſitionem dico.ſ. vnde apparet q̃ ſequitur ex ipſo c/ipſum a/⁊ non conuertitur. Sciat q̃ ſi acciperetur aliqua materia ex ipſa euidẽtia probabilis vt poſuimus ſuperioribus exẽplis, cętera contextus verba ſunt plana.

¶ Accidit aũt qñq; ⁊ in tali terminoꝝ ordine decipi/eo q̃ non recte accipiantur oppoſita/ quoꝝ alterũ neceſſe eſt omni ineſſe: quemadmodũ ſi a/ ⁊ b/nõ cõtingũt ſimul eidẽ: neceſſe autẽ alteꝝ ineſſe cui non alterũ: ⁊ rurſus c/⁊ d/conſimilr: ex quo autẽ omni c/ſequatur a: accidet enim cui d/ipſum b/ineſſe ex neceſſitate: qḋ eſt falſum: ſit eniʒ accepta negatio coꝝ

queꝗ a/b/queꝗ eſt in quo ȝ: ⁊ rurſus eorū q̄ c/d/ queꝗ eſt in quo b: neceſſe igitur oī, aut a/aut ȝ/ aut etiam dictionē, aut negationem: ⁊ iterum vel c/vel b/dictio nāqȝ ⁊ negatio.

¶ Quoniam oſtendit ꝙ illatio propoſitionuȝ ſimpliciū ⁊ ꝓpoſitionū ex trāſpoſitione conuerſo modo ſe habet, dico.ſ. ꝙ ex ſimplici affirmatione negatio ex trāſpoſitione ſequitur, ⁊ ecōtra ex affirmatione ſimplex negatio, ⁊ ꝙ non vno ⁊ eodem ordine illę ex tranſpoſitione ſequūtur ſimplices, vel ſimplices ex his ex tranſpoſitione, vbi quibuſdā poteſt accidere aliqua deceptio per quā videretur contingere eodē ordine non ſolum ex ipſo c/a ſequi, ſed etiam ex ipſo d/ipſum b, ponit igitur ⁊ nititur tanꝗ per omnia oſtendere verum eſſe ſermonē de illatione, ⁊ per quę ipſum per ſe oſtenſum eſt, ⁊ per quę rationes probātes contrarium confutantur. Accidit autē (inquit) talis deceptio niſi pulchre accepta fuerint oppoſita, ceu ſi quis cenſeret ꝙ contingit ipſius a/⁊ ipſius b/vnam negationē eſſe ⁊ hanc eſſe ȝ/⁊ cōiter ambabus ⁊ ſeorſum vtrique, ceu ſit b/eſt bonū, ⁊ a/non eſt bonū, ⁊ harū ambarum ſupponatur vna eſſe negatio ȝ/hęc.ſ. non eſt bonum, neque non eſt non bonuȝ. Rurſus ipſius c/⁊ d/dico. ſ. huius eſt non bonum, ⁊ non eſt non bonum negatio th, ⁊ illud neqȝ re tio eſt non bonum/neque eſt non bonum.

a	Non eſt bonum	b	Eſt bonum
c	Eſt non bonum	d	Non eſt non bonum.
	Sequitur ſimplex ex ipſa ex tranſpoſitione.		
ȝ	Neque eſt bonum		Neque non eſt bonum
th	Neque nō eſt non bonum		Neque eſt non bonum.
	Ex tranſpoſitione ſimplex ambabus negationibus.		

¶ His igitur ſic ſe habentibus demonſtrabitur ꝙ vt ex ipſo c/ſequitur a/ſic ex ipſo d/ſequitur b. Nam quia ȝ/negatio eſt ipſius a/in omni autē vel a/vel ȝ/per eadē oportet in omni vel c/vel th. Nam negatio ipſius c/ipſum th, ſupponitur autē ꝙ cui ipſum c/ineſt, hoc omni accidit a. Neceſſe omnino ⁊ cui ȝ/eidem omni ipſum th/ineſſe, nā quia in omni, vel th/vel c/vel non th/ineſt huic, cui ineſt ȝ/ipſum c/inerit, ſed ſi cui ȝ/huic etiā c/⁊ cui c/eidē ſubijcitur a/igiẗ cui ȝ/eidē etiā a/inerit ꝙ eſt impoſſibile, nam contradictio eſt a/ȝ. Si ergo cui ȝ/eidem c/non contingit, certe neceſſe eſt ipſuȝ th/q̄ in omni vel c/vel th. Rurſus quia ȝ/contradictio eſt ipſius b/igitur omni vel b/vel ȝ/ per eadem autem in omni vel d/vel th, oſtenſum autem eſt ꝙ cui ȝ/eidem etiam th, igitur cui d/eidem etiam b, nā ſi cui d/eidem non inerit b/quia in omni vel b/vel b/cui igitur d/eidem ȝ/inerit, ſed cui ȝ/ineſt, eidem oſtēſum eſt etiam th/ineſſe, cui igitur d/eidem etiā th/inerit contradictio ꝙ eſt impoſſibile, non igitur cui d/eidem etiam ȝ, relinquitur igitur b/ſi ergo cui d/eidē etiaȝ b/⁊ ſupponitur cui c/eidem etiā a/igiẗ ſm̄ vnum ⁊ eundem ordinem vel ex ſimplicibus ſequētur iſte ex trāſpoſitione, vel ex illis ex trāſpoſitione ſequētur ſimplices. At contrariū oſtendebatur prius. Modus igitur deceptionis talis eſt. Accideret autē q̄ male aſſumptum eſt ȝ/eſſe negationē huius a/⁊ b/ſimiliter, ⁊ th/huius c/⁊ d. Nam falſum ꝙ in omni vel a/vel ȝ/⁊ rurſus vel b/vel ȝ/ſimiľr ⁊ in ipſis c/d/th, nā huius eſt bonum ꝙ erat b/negatio eſt non eſt bonuȝ, nō tamen neqȝ bonum eſt, neque non eſt bonuȝ, nam impoſſibile eſt aliquid ꝙ neqȝ bonum eſt neque non eſt bonuȝ, ſed omnino alterum neceſſe eſt, ſimiliter autē neque ipſius a/ꝙ erat non eſt bonum negatio eſt ȝ/neqȝ huius bonuȝ eſt neque non eſt bonū, nam ſimul comp̄henditur cum ipſo ȝ/ipſum a, nam non eſt bonum idem eſt huic/neque bonum eſt, ſimiliter autē neque th/negatio demonſtrabitur, vel huius c/vel huius d. Hoc autem conceſſo deceptio procederet, quare cum non vniuerſaliter accipiantur oppoſita dico.ſ. affirmationē ⁊ negationem oppoſitas contradictorię factus eſt error. (Quia oppoſita non accipiūtur recte, quarū alterū neceſſe eſt ineſſe) ideſt cōtradictorię oppoſita. Naȝ in his ſolis oppoſitis neceſſe de omnibus, ⁊ non cōibus alterū eſſe verum ⁊ alterū falſum, ceu ſi a/⁊ b/non cōtingant ſimul eidem. Reperit tres ſuppoſitiones a principio quibus ſuppoſitis oſtendebatur dicta ꝓpoſitionū ſana illatio eſſe, deinde his ſuppoſitionibus connectit deinceps falſam ſuppoſitionē ⁊ deceptio fit.

¶ Et cui c/omni/ſuppoſitum fuit a.

¶ Vna erat hęc ſuppoſitio ex acceptis a principio.

¶ Quare b/cui omni ȝ. Rurſus quoniam eorum quę ȝ/b/omni alterum, ⁊ eorum quę b/d/conſimiliter.

¶ Et diximus quō, q̄ neceſſe omni vel th/vel c, non contingere autem c/ipſi ȝ/q̄ a/ſecum ſimul infert.

¶ Sequitur autem ex ȝ/b/⁊ ex d/ſequetur b/ hoc eniȝ ſcimus: ſi igitur ex c/a/⁊ ex d/b, hoc autem falſum: ecōuerſo enim erat in ſic ſe habentibus conſequentia.

¶ Si enim de omni vel b/vel ȝ/nō ſequitur autem ex ipſo d, b/ipſum ȝ/ſequetur, ſed impoſſibile, nam ſecum infert th/q̄ oſtenſum eſt ꝙ ex ipſo ȝ/ſequitur th/quare ſi nō contingeret ex ipſo d/ſequi ȝ/⁊ b/ſequetur ex neceſſitate, ſed oſtenſum prius falſum eſſe tale. Non eniȝ ſequebatur ex ipſo d/b. Quę igitur ſit huius falſitatis cauſa indoxit.

¶ Non enim fortaſſe neceſſarium omni a/aut ȝ/neque ȝ/aut b, nō enim ȝ/eſt negatio ipſius a.

¶ Ideſt male aſſumptuȝ eſt ꝙ ȝ/negatio ſit vtriuſque, dico ſcilicet huius a/⁊ b/deinde hęc in materijs oſtendit.

¶ Nam boni negatio non bonum: non eſt autē idem nō bonum ei/quō eſt neqȝ bonum neqȝ non bonum. Similiter autem ⁊ in c/d/negationes enim acceptę duę ſunt.

¶ Ideſt huius eſt bonum, illud non eſt bonum, ⁊ ȝ/erat neque bonum eſt, neqȝ non eſt bonum, ſi ergo negatio eſt huius eſt bonum illud non eſt bonuȝ, ⁊ non idem eſt nō eſt bonum, cum hoc neque bonum eſt, neqȝ non eſt bonū, nō igitur negatio huius a/ȝ. Similiter autē ⁊ in reliquis iam prędiximus.

¶ Primi libri Priorum Reſolutiuorum Ariſtotelis, cum ſuis Commentariorum grecum eſt Ioannis Grammatici, Gulielmo Dorotheo Veneto interprete. Finis.

COMMENTARIVM IOANNIS *Grámatici in Secundum librum Priorum Reſolutiuorum. Guilelmo Dorotheo Veneto interprete.*

IN quot igitur figuris/ & per quales/ & quot ꝓpóñes/ & qñ/ & quõ fit ſylls. Amplius autẽ in qualis aſpiciẽdũ deſtruẽti ac ꝯſtruẽti, & quõ opꝫ querere de ꝓpoſito ſm qualẽcũqꝫ methodũ. Amplius autem per qualẽ viã accipiemus principia de ſingulis/iam tranſegimus.

HVIVS tractationis intẽtio ſm Alexandrũ eſt dicere ea quę reſtant primi libri, quę ſunt hęc ꝙ ex falſis verũ cõcludit, & ꝙ ex veris verum. Sed ſm eos qui exactius dicũt hęc eſt intentio, qꝛ in primo libro formã ſyllõꝝ dixit, in hoc materiã inquit, forma aũt erat cõcluſio, & mãꝫ ꝓpõnes, & hęc eſt intẽtio. In prohemio itaqꝫ repetit ea q̃ dicta ſunt in p libro, qꝛ oſtẽdimus in quot figuris fiũt ſyllogiſmi. Nam in tribus & p quas ꝓpõnes, vꝫ. in prima figura maiore vli exiſtente & minori affirmatiua, & in ſcđa maiore vli & minori exiſtẽte diſſimili figura ſm qualitatẽ. Sed in tertia minori exiſtẽte affirmatiua, per quot, qa ad minimũ duabus eſt opus. Et qñ & quõ. Hęc quidem prius dicta ſunt in pma ſectione primi libri, & in ſcđa ſectione dictũ eſt quõ opꝫ probare, qꝛ debemus accipere pdicata ſubiecti, aliena, & in tertia ſectione de reſolutiõe dixit, qua methodo victea debemus redire ad principia ſyllõꝝ. Hęc igit dicta ſunt in p libro. Inquit igit figuris & p q̃les, qꝛ de mã ſyllõꝝ dicturus eſt, is liber erit nobis vtilis ad tractandũ de locis argumentoꝝ, vt etiã prim9 vtilis eſt ad demrationẽ, & ſicut ille ꝯfert demrationi, ſic ẽt iſte ad tractãda loca & ſedes argumẽtoꝝ iuuat.

¶ Sed qm̃ alij ſyllõꝝ vles ſunt, alij ſm partẽ, vles oẽs ſemꝑ plura ratiocinant, ex ijs vo q in parte/affirmatiui quidẽ plura: negatiui aũt cõcluſionẽ ſolã: alię nãqꝫ ꝓpõnes cõuertunt, priuatiua vo non cõuertit. Concluſio aũt aliquid de aliquo eſt: quare alij quidẽ ſylli plura rõcinant, quẽadmodũ ſi a/ monſtratuꝫ eſt oi b/ aut alicui: & b/ alicui a/ neceſſariũ ineſſe, & ſi a/ nulli b/ & b/ nulli a. Hoc aũt diuerſuꝫ a pręcedenti. Si vo alicui nõ ineſt/ nõ neceſſe & b/ alicui a/ non ineſſe. Contingit enim oi ineſſe. Hęc itaqꝫ cõis omniũ cauſa & eoꝝ qui vniuerſaliter & eorum qui ſm partem.

¶ Hic expleuerat prohemiũ, & in his vult ſignificare ꝙ vles ſylli affirmatiui & negatiui & ſoli particulares affirmatiui plus rõcinant, ſed particulares negat oi non amplius, cur? qꝛ vlia problemata cũ particularibus cõuertũtur, & particularis in ſeipſis dico. Laffirmatiua, ſilr etiam negatiua vlis in ſeipſis, ſed particulare negatiuũ nec cũ alio/ nec in ſeipſo. Cõcluſionẽ inquit definitã eſſe, naꝫ h indicat p hęc dicit aliqđ de aliquo, ne quis exiſtimet fruſtra hęc dici, qꝛ plures ſunt ſylli ꝙ̃ in tribus problematibus, inqt ꝙ cõcluſio in vnoquoqꝫ eſt definita, ne quis dicat a/ alicui c/ & c/ alicui a/ idẽ ſunt & non ſunt plures oõnes, dicimus ꝙ vnaquęqꝫ eſt definita, & vnaquęqꝫ eſt aliquid de aliquo. Naꝫ alterũ eſt facere ſubſtantiã c/ & pdicatũ a/ & alterũ ſubiectũ a/ & pręđicatũ c/ ideo & ipſe plane dicens de vli negatiua, qđ ſi nulli a/ ipſiuꝫ b/ & a/ nulli b/ hoc inquit alieꝝ eſſe a priore, nã ex neceſſitate alieꝝ eſt, nam ꝙ erat prius habuit pdicatũ a/ & ſubiectũ b. Scđm vo habuit pdicatũ b/ & ſubiectũ a/ quare hę oꝛonea ſunt inter ſe diuerſę. Sed quõ plures cõcluſiones cõcludunt conſiderandũ eſt, vt totũ ſit de vli affirmatiuo, ceu ſi a/ ſorte oi c/ & c/ omni b/ & a/ igit omni b/ & b/ alicui a, ſimilr de particulari affirmatiuo. Naꝫ ſi a/ omni c/ & c/ alicui b, igitur a/ alicui b, igitur & b/ alicui a/ quare plures ſunt ſylli. Similiter ẽt de vli negatiuo, qꝛ a/ nulli b, & b/ nulli a/ & in particulari negatiuo nõ, qꝛ non ꝯtingit cõuerti, proinde neqꝫ plures fiunt ſylli. Concluſio aũt dicit aliqđ de aliquo, qa vnaquęqꝫ eſt definita ex cõuerſione ſcã, ſi aũt vnaquęqꝫ definita, profecto alter eſt ſylls, nam illud aliquid de aliquo idem indicat, ꝙ hoc vnaquęqꝫ definita eſt.

¶ Eſt autem de vlibus & aliter dicere: quęcũqꝫ enim aut ſub medio ſunt/ aut ſub cõcluſione/ oium erit idem ſyllus: ſi hęc in medio/ illa in concluſione poſita fuerint.

¶ Sic igit ex facta cõuerſione oſtẽſi ſunt facti eſſe plures ſylli. Sed eſt ẽt alr dicere ꝙ plures fiũt ſylli ex ipſo de oi & nullo ceu in exẽplo declarationis cã. Subã oi aiali, aial oi hoi, ſubã oi hoi, qꝛ de oi hoie pdicat aial, iccirco & de Socrate Platone, Alcibiade igitur & de his oibus ſubã, quare plures ſylli ex ipſo de oi. Silr ex ipſo de nullo plures ſylli fiũt, ceu inaiatũ nulli aiali, & aial oi hoi, igit & Socrati, Platoni, igit de his nõ oi inaiatũ, & ſic ex ipſo de oi & ex ipſo de nullo plures fiunt ſylli, nõ ſolũ aũt in his ſꝫ ẽt in medio termino, ceu ꝙ aial de equo, de hoie cane, igitur ſubã, quare ſilr erit ſylls non tñ idẽ. Eteniꝫ hic eſt affirmatiuus & alter negatiuus. Dicit aũt (ſub ꝯcluſione.) debemus memoriter tenere ꝙ vocauit extremũ terminũ cõcluſionẽ, profecto tanqꝫ illi extremũ vel ineſſe vel nõ ineſſe dicimus, idem ſyllogiſmum, pro ſimilis.

¶ Ut ſi a/ b/ concluſio per c/ quęcunqꝫ ſub b/ aut c/ ſunt, neceſſe de omnibus dici a: ſi enim d/ in toto b, b/ vo in a/ & d/ erit in a. Rurſus ſi e/ in toto c, c/ autẽ in a/ & e/ in a/ erit: conſimiliter & ſi priuatiuus ſyllogiſmus.

¶ Idẽ exẽplũ, velut, in elementis aũt facit rõnẽ, vt inqt, ſi a/ cõcluderet oi b/ p c/ & eſt d/ pars ipſius b, igit & partes pręđicantur, rurſus ſi omni c/ ipſum a/ & pars ipſius c/ eſt e, & a/ omni e/ quare plures ſunt ſyllogiſmi.

¶ In ſecũda autem figura qđ ſub cõcluſione ſolum erit ratiocinari: velut ſi a/ nulli b, c/ aũt omni, concluſio ꝙ b/ nulli c, ſi igitur d/ ſub c/ eſt planum ꝙ b/ non ineſt ipſi, ijs vo quę ſub a/ ꝙ non ineſt, non manifeſtũ per ſyllm, atqui non ineſt ipſi e/ ſi eſt ſub a/ ſed b/ quidẽ ineſſe nulli c/ monſtratum eſt per ſyllm: ipſi vo nõ ineſſe indemonſtratum ſumptum eſt.

¶ In prima figura vt demõſtrauimus plures ſylli eẽ oſtẽdunt̃ ex ipſo de oi, ſed in ſc̃da figura ſic oſtẽdi non põt. Nã ſi a/nulli b/⁊ c/oi ↄcluſio eſt ꝙ b/nulli c, eſt aũt pars ipſius c/ipſum d. Planũ aũt eſt ꝙ etiã ipſi d/non ineſt b/ ſi ꝟo e/pars ipſius a/nõ pʒ ſi b/non ineſt e. Niſi igit̃ fiat ↄuerſio. Si eniʒ a/nulli b/⁊ ipſm b/nulli a/⁊ ſic pʒ ꝙ neqʒ partibus ipſius a/ineſt, ſi autem non fiebat cõuerſio non planum fiebat ꝙ b/non ineſt ipſi e.

¶ Quare non ꝓpter ſyllm̃ accidit b/ nõ ineſſe ipſi e. In his ꝟo que ſunt in parte eorũ quidem que ſub cõcluſione ſunt non erit neceſſarium: non enim fit ſyllogiſmus.

¶ Non per ſyllogiſmũ primũ, qꝛ per cõuerſiones oſtẽdit̃ ꝙ b/ipſi e/non ineſt, qꝛ e/eſt pars ipſius a.

¶ Qñ hec accepta fuerit in parte: eoꝝ ꝟo que ſub medio erit oiũ, ꝑterq̃ ꝙ non per ſyllm̃.

¶ Quia ↄcludemus particulare affirmatiuũ, aliqua entia ſub medio põt oſtẽdi per ipſum de oi, ⁊ aliqua ſub extremo termino non põt, qꝛ inuenit̃ maior particularis ⁊ in pᵃ figura aſyllogiſtica, ceu ſi a/alicui c/⁊ pars ipſius c/ipſum e/quare ipſum c/alicui e/⁊ a/alicui c/⁊ inuenitur maior particularis ⁊ aſyllogiſtica in prima figura, põt autẽ oſtẽdi aliqua exiſtẽtia ſub medio termino p ipſm de oi, ceu ſi a/oi b/⁊ d/eſt pars ipſius b, quare ⁊ a/oi d/quare rebus que ſunt ad mediũ terminum ineſt extremũ, ⁊ rebus que ſunt ſub extremo non poteſt oſtendi ꝙ ineſt.

¶ Ut ſi a/omni b, b/ꝟo alicui c, eius enim qͦd ſub c/poſitũ eſt non erit ſylls: eius ꝟo qͦd ſub b/erit: ſed non propter antea factum.

¶ Exiſtentibus ſub c/extremo non fit ſyllogiſmus, quia ineſt extremum, ſed nõnullis exiſtẽtibus ſub b/fit qꝛ maior vniuerſalis ſeruatur.

¶ Conſimiliter autem ⁊ in aliis figuris: eius eniʒ qͦd ſub concluſione non erit: alterius ꝟo erit/ꝑterq̃ ꝙ non ꝓpter ſyllm̃: ſed quẽadmodum ⁊ in vl'ibus ex indemonſtrabili propoſitione que ſub medio erunt mõſtrabant̃: quare neqʒ ibi erit, aut ⁊ in his.

¶ Et in aliis figuris inquit hoc eſt oſtẽdendũ ꝙ extremũ medio ⁊ partibus ineſt, ceu in ꝓpõnibus vl'ibus, vel ꝙ poteſt oſtendi ẽt de extremo termino, ceu in particularibus cõcluſionibus. Sed vlem enũciationẽ dicit vt vbiqʒ ſit. Nã ſi non erit ⁊ in his particularibus ſylls ſecunde figure ⁊ tertie, neqʒ i particularibus pᵐe erit, neqʒ in particularibus affirmatiuis erit. Naʒ poteſt oſtẽdi pars ipſiꝰ c, ideſt e/ꝙ ineſt extremo, vt pro e/accipio c.

¶ DE EO QVOD EST EX FALSIS RATIOCINARI.

ESt itaqʒ ita ſe habere/ vt vere ſint ꝓpoſitiones, per quas ſyllogiſmus, eſt autẽ vt falſe, eſt ꝟo vt hec quidẽ vera, illa autem falſa. Ceterum concluſio aut vera aut falſa ex neceſſitate, ex veris igit̃ non eſt falſum ratiocinari, ex falſis autem eſt verum. preterq̃ ꝙ non propter quid ſed quia, eius enim quod eſt propter quid nõ eſt ex falſis ſyllogiſmus, ob quam ꝟo cauſaʒ in ſequentibus dicetur.

¶ Vult oſtẽdere hic Ariſt. qũo ex ꝓpõnibus ↄcluduntur cõcluſiones. Etenim propõnes vel ambe vere/vel ambe falſe, vel altera vera/et altera falſa, ⁊ ſi ambe vere, vera ẽt cõcluſio, ſi aũt ambe falſe, aliqñ vera, aliqñ falſa, ſi aũt ad aliqd falſum, ſi maior falſa ⁊ minor vera, cõcluſio falſa, ſi ꝟo maior vera ⁊ minor falſa ↄcluſio vera. Dicit igitur qͦd ſi ex ambabus falſis eſt concludere in ſylls veras cõcluſiones, ſed huius qꝛ ſylls non huius pp quid, nã ſcire opʒ ꝙ ſi vere ſunt ꝓpõnes medius terminus hʒ cauſam per quã cõnectit extremũ extremo, nam per mediũ terminũ extremũ de extremo oſtẽditur, ⁊ eſt ſylls ꝓpter qd, ſi autẽ falſe ſunt ꝓpõnes, ⁊ vera cõcluſio idipſum ſolum cõcludit̃ ꝙ extremum extremo ineſt ⁊ ſolum quia. nam neqꝫ cãm hʒ medius terminus in falſis ꝓpõnibus, qꝛ extremũ extremo cõnectitur, quare differt vera cõcluſio, ⁊ illud ex veris ꝓpõnibus cõcluſione vera, ⁊ illud ex falſis, qꝛ vera ex veris hʒ ſyllm̃ pp quid ⁊ vera ex falſis ſolum, qꝛ dicit igit̃ primũ de ea que eſt ex veris ꝓpoſitionibus ꝙ non cõtingit falſum cõcludi, ſed oino verũ. Scire autẽ oportet ꝙ verum vocauit ens, ⁊ falſum non ens, ⁊ ens verum ⁊ non ens falſum.

¶ Primũ ergo ꝙ ex veris non poſſumus falſum ratiocinari, hinc manifeſtũ, ſi enim a/exiſtente neceſſe eſt b/eſſe, b/non exiſtẽte, neceſſe eſt a/non eſſe. Sed igitur veruʒ eſt a neceſſe eſt b/verum eſſe, aut accidet ideʒ ſimul eſſe ⁊ non eſſe, hoc autem impoſſibile.

¶ Volens oſtendere ꝙ ex veris ꝓpoſitionibus vera fit cõcluſio accipit propoſitionẽ talem quãdam accipit a/ vt duas ꝓpoſitiones veras, ⁊ cõcluſioneʒ b/⁊ dicit ſic, ſi neceſſe eſt b/non exiſtẽte neqʒ a/eſſe, igitur neceſſe eſt etiaʒ a/exiſtente, ⁊ b/eſſe, ſi autẽ dicis ꝙ a/exiſtẽte, ipſum b/nõ eſt, idẽ eſt ⁊ non eſt ꝙ eſt abſurdum, nam diximus ꝙ verum ens vocat ⁊ falſum nõ ens, igitur ex neceſſitate a/exiſtẽte b/ſequitur, ens erit b/vt verũ, ſi autẽ dicis ꝙ non verum, ſed falſum eſt, erit non ens, ꝙ eſt abſurdum idem ⁊ ens ⁊ non ens dicit.

¶ Non autẽ quoniã poſitus eſt a/vnus terminus exiſtimetur contingere vno aliquo exiſtẽte ex neceſſitate aliquid accidere, non eniʒ poſſibile, qͦd enim accidit ex neceſſitate/concluſio eſt, per que autẽ hoc fit minima/tres termini, bina ꝟo interualla ⁊ propoſitiones.

¶ Quia accepit a/vt vnũ terminũ, ⁊ b/vt concluſionẽ verã inquit ne exiſtimes ꝙ a/ſit vnus terminus ⁊ ꝙ ex vno termino cõcluſum ſit b. Nam falſum eſt, nõ enim ex vno termino aliquid ↄcluditur, ſed ex tribus terminis ⁊ duabus propoſitionibus aſſumptum eſt.

¶ Si itaqʒ verũ eſt cui b/ineſt, ipſm a/oi, cui autẽ c/ipſm b/cui c/neceſſe eſt a/ineſſe, ⁊ nõ põt hoc falſuʒ eẽ, ſimul eniʒ ineriṫ idẽ ⁊ nõ inerit, a/igitur tanq̃ vnũ ponit̃ due ꝓpõnes ſimul accepte. Conſilr aũt ⁊ in priuatiuis ſe habet, non enim eſt ex veris monſtrare falſum.

¶ Oſtẽdit aũt poſitione ꝙ a/pro duabus ꝓpõnibus ſumpta eſt ⁊ tribus terminis, ſimul aũt qͦd ex veris verũ ↄcludit̃, nam ſi neceſſe a/ineſſe ipſi b, ⁊ b/ipſi c, igitur ⁊ a/ipſi c/quare verum ⁊ ens cõcluſio. Si aũt aliquis dicet hoc falſum, idem ens ⁊ non ens ꝙ eſt abſurdum. Similiter ⁊ in negatiuis eſt verum ex veris oſtendere.

¶ Ex

¶ Ex falſis autē verū eſt ratiocinari ⁊ vtriſq; ꝓpoſitionibus exiſtentibus falſis ⁊ vna, hac aūt non vtralibet, ſed ſcđa, ſi totā accipiet falſam, ſi ꝟo non tota accipiatur, eſt vtralibet.

¶ Cum dixerit de his q̄ ſiunt ⁊ cōcluduntur ex ꝓpōnibus veris, nūc de cōcluſis ex falſis, ⁊ dicit quādo falſū cōcludit, ⁊ quādo verū. Ex falſis itaq; ꝓpōnibus cōcludētibus in pma figura ſyll'z, vel ex ambab' falſis, vel altera ſola, ⁊ ſi ambabus falſis, vel ambabus totis falſis exiſtētibus ⁊ cōcludunt duę cōiugationes affirmatiuę ⁊ negatiuę, vel ambab' ꝓpōnibus, ꝙ quo ad aliqđ exiſtibus falſis, ⁊ alię duę ſiūt ꝯiugatiōes, vna affirmatiua ⁊ altera negatiua, vel altera tota falſa, ⁊ altera quoad aliqđ falſa. Et hoc dupl'r, vel eniꝫ maior ad aliqđ falſa, ⁊ minor tota falſa, ⁊ ſiūt alię duę affirmatiua ⁊ negatiua, q̄re tandē habemus octo ꝯiugatiōes, duę qdē ex totis falſis, duę autē ex ambabus quoad aliquid falſis. Et q̄tuor ex alia tota, ⁊ alia ſm aliqđ falſa. Sic ſi ex ambab' falſis, ⁊ ex altera falſa, ⁊ altera vera, ⁊ h̄ dupl'r, vel enī maior falſa ⁊ minor vera, vel minor falſa ⁊ maior vera. Et ſi maior falſa, minor vera, vel tota falſa et facit duas ꝯiugatiōes affirmatiuaꝫ ⁊ negatiuā. Vel ad aliqđ falſa, ⁊ facit alias duas, vnaꝫ affirmatiuā ⁊ vnā negatiuā. Si aūt maior vera ⁊ minor falſa, rurſus vel tota vera, ⁊ facit alias duas ꝯiugatiōes, vel partim vera ⁊ facit alias duas affirmatiuā ⁊ negatiuā, q̄re ſiūt oēs. 16. Has oſtēdit Ariſto.lꝫ nō omnes. Nā eas tota falſa, ⁊ partim falſa, q̄tuor ꝯiugationes nō oſtēdet tā q̄ꝫ manifeſtas ex alijs, ⁊ dicit ꝙ ꝯcludūt verā ꝯ̄nēꝫ ſi ambę fuerint falſę. Si aūt maior falſa non cōcludit verū ꝙ eſt mirabile, q̄nquidē ambabus ꝓpōnib' falſis exñtib' cōcludebat, ⁊ maiore exñte falſa non concluditur.

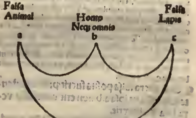
Omne Verum

¶ Sit enim a toti c inexiſtēs, eorūꝫ aūt quę b nulli neq; b ipſi c. Cōtingit autem hoc, vt lapidi nulli aial ⁊ lapis nulli homini. Si igitur acceptum fuerit a omni b, ⁊ b omni c, a omni c inerit, quare ex vtriſq; falſis vera cōcluſio, omnis enim homo animal.

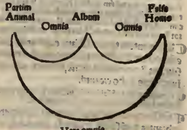
¶ Primū dixit de ꝯiugatione ex ambabus totis falſis, ſz totum vocat falſuꝫ, cuius ꝯ̄riuꝫ verum eſt, ceu ois hō volatilis, ceu falſuꝫ, q2 cōtrariū verum, nullus hō volatilis eſt, ⁊ falſum ſm aliqđ vocat, cui ꝯ̄dictorię oppoſitum eſt verū, ceu ois hō albus, hoc falſuꝫ eſt ſm aliqđ, q2 oppoſitū ei ꝯ̄dictorię eſt verum, illud. ſ. non ois hō albus. dicit igit' pmo de ꝯiugationibus ex ambab' falſis. Naꝫ dicit, ſit ꝙ ꝯcluſio ſit a omni c, ſint autē ꝓpōnes verę qdem vt negatiuę a b, ⁊ b c, falſę aūt vt affirmatiuę, vt ſint totę falſę, ceu a omni b, ꝙ eſt falſuꝫ. Nā erat veruꝫ nulli eorum quę b, ⁊ b omni c, ꝙ eſt falſuꝫ. Nam verū erat non omni, igit' cōcluditur ꝙ a omni c, ꝙ verū eſt. Et cōſiderabim' hic. Naꝫ q2 verę exñtes ꝓpōnes aſyllogiſticę fuerāt. Nā ambę negatiuę ⁊ cōcludebāt ois ⁊ nullus, ideo aſyllogiſticę ſunt, falſę aūt factę cōcluderent falſuꝫ. Naꝫ ſi verę ꝓpoſitiones exñtis aſyllogiſtica eēt cōiugatio, ⁊ falſę exiſtentes ſyllogiſtica erit, ſed etiaꝫ hoc ſcire opꝫ, qđ ambabus exñtibus falſis nō ſem p ꝯcluſio vera, ſꝫ qñ exñs ſyllogiſtica talē ꝯcluſionē ꝯcluſit, ceu ſi aſyllogiſtica exñs cōiugatio cōcluſit affirmatiuum, ⁊ falſis mutatis in affirmatiuas cōcludet etiam affirmatiuum veruꝫ ex falſis, qñ autem ex veris propoſitionibus aſyllogiſtica exiſtēs cōiugatio cōcluſit negatiuum tranſmutatis propoſitionib' falſas concludent falſam cōcluſionem per quod nō ſemper ex falſis verum, quia igitur nō ſemper tā q̄ꝫ de terminis dictum accepit. Sit eni a toti c inexiſtēs, ⁊ ipſi b nulli ſic verę acceptę, ⁊ falſę ꝯ̄rio acceptę p̄dicatiuę ⁊ nega^{ue}.

¶ Silr aūt ⁊ priuatiuū, eſt eniꝫ a ⁊ b nulli c ineſſe, a tamen omni b, veluti ſi eiſdē acceptis terminis, mediū poſitum fuerit homo, lapidi eniꝫ, ⁊ animal, ⁊ homo nulli ineſt, aial ꝟo oi homini, quare ſi cui quideꝫ ineſt accipit nulli ineſſe, ex falſis vtriſq;, vera erit concluſio.

¶ Dixit de vna cōiugatione affirmatiua quę eſt ex totis falſis nūc de alia dicit negatiua ex totis falſis cōcludēte verū, ſi ergo exñtibus veris aial oi hoi, vt hō nulli lapidi accipiamus ipſas falſas, ⁊ facimus ꝯ̄neꝫ ſic verā aial nulli hoi, ecce tota falſa, ⁊ hō oi lapidi, ecce tota falſa, ⁊ tamē animal nulli lapidi eſt veruꝫ. Ecce ⁊ hic veris exñtib' ꝓpoſitionib' falſa ⁊ aſyllogiſtica. ⁊ falſis fit ſyllogiſmus, quia eiſdem acceptis terminis. Eiſdem ſcilicet iam terminis dictis paulo ſuperius.

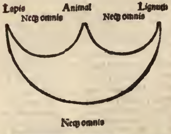

Neq; verum

Vera omnis

¶ Conſimiliter autẽ monſtrabitur ꝛ ſi ad aliquid falſa vtraqꝫ accepta fuerit.

¶ Dixit de duabus ꝯiugationibus ex ambabus falſis, ꝛ debuit dicere ſtatiꝫ de q̄tuor ꝯiugatiõibus ex tota falſa, ꝛ partim falſa, quę ſunt ex ambabus falſis, ꝛ partim ſiue ſm aliqd falſis. Verũ ipſe ſilẽtio bas trãſiens tãq̃ manifeſtas ex aliqs ꝯiugationibus ꝙ ipſe verã ꝯcluſionem cõcludunt. Dicit autẽ de ambabus falſis ſm aliqd ꝙ ꝯcludit veram ꝯnem, ceu ſi acceperis aial omni albo, ecce falſum ſm aliqd. Nã de coruo falſuꝫ, ꝛ de cane verũ, albuꝫ omni hoi, ꝛ hęc falſa ſm qd, ꝛ tamẽ aial omni homini, ſimiliter etiam de negatiua lapis nulli albo, album omni homini, ecce ambę falſę ſm aliquid, ꝛ tamen lapis nulli homini ꝙ eſt verum.

¶ Et ſi altera falſa poſita fuerit, prima exiſtente tota falſa vt ipſa a/b/non erit concluſio vera, ipſa ſ̲o b/c/erit.

¶ Cũ expleuiſſet ſmoneꝫ de ambab⁹ falſis ſm aliquid, nũc proceſſit ad aliã diuiſionem dicẽtem aliã eſſe verã, ꝛ aliã falſam. Et hoc erat bifariã, etenîꝫ maior falſa ꝛ minor vera, vel maior vera, ꝛ minor falſa, ꝛ ſi eſt maior falſa, vel tota falſa, vel ſm qd falſa. Et inqt, ꝙ ſi erit minor tota falſa nõ ꝯcludetur vera ꝯcluſio, ſi autẽ fuerit hęc b/c/minor ꝓpoſitio falſa concluditur. Rurſus ſi etiam maior fuerit tota falſa, ꝯcludit falſa ſm qd vt oſtẽdemus.

¶ Dico autem totam falſam contrariaꝫ, quẽadmodum ſi nulli inexiſtens/omni acceptuꝫ fuit, aut ſi omni/nulli ineſſe, ſit enim a/b/nulli inexiſtens, b/ſ̲o c/omni.

¶ Qualem dicit totã falſaꝫ hñtem ꝯ͛riaꝫ veram, ꝛ partim falſam habentem contradictorię oppoſitam.

¶ Si b/c/quideꝫ ꝓpoſitionem verã accepero, a/b/autẽ totã falſaꝫ, ꝛ a/ineſſe omni b/impoſſibile ꝯclõnẽ verã eſſe, nulli eniꝫ inerat eorũ q̄ c, ſiqdeꝫ cui b/nulli ipſum a, b/ſ̲o omni c.

¶ Dicit primũ de ꝯiugatione habẽte maioreꝫ totam falſam, ꝛ minorẽ verã, ꝛ iãdem de affirmatiua dicit ꝙ ſi a/vere nulli b/ineſt, deinde aſſumatᷣ ꝙ ineſt omni tota falſa eſt. Deinde ꝛ b/ex veritate omni c/nõ eſt verũ dicere, ꝙ ꝯcluſio eſt vera, ceu inanimatũ nulli aiali verũ mutauit in falſaꝫ totam, ꝛ dixit inaiatum omni aiali, aial omni homini verũ, cõcluditur falſum ꝙ inanimatuꝫ oi homini. Sic vna cõiugatio affirmatiua ꝛ negatiua falſa eſt ſic aiatum nulli aiali qđ eſt totum falſum, aial omni homini, animatum nulli homini ꝙ falſum, ſic duę coniugationes eędem habentes maiorem totam falſam nõ concludunt veram concluſionem.

¶ Conſilr autem neqꝫ ſi a/omni b/ineſt, ꝛ b/ipſi c, accepta ſ̲o eſt b/c/ꝓpoſitio vera, a/b/autem falſa tota, ꝛ a/nulli eoruꝫ, quibus b/concluſio falſa erit, omni enim c/inerit ipſum a/ſi quidem ipſum a/omni cui b, b/ſ̲o oi c. Planum igitur ꝙ ſi prima tota accipiatur falſa, ſiue affirmatiua, ſiue priuatiua, altera autẽ vera non ſit vera concluſio.

¶ Rurſus vt faciat negatiuã ꝯiugationẽ falſaꝫ accipit negatiuam falſam propoſitionem maioreꝫ, vt ſit a/nulli b/ꝙ eſt falſum. Nã omni animali ineſt animatum.

¶ Quũ ſ̲o nõ tota accipiᷣ falſa erit, ſi enim a/ineſt oi c, alicui autẽ b, b/ſ̲o omni c/vt aial cigno quidẽ omni, albo autẽ alicui, albũ ſ̲o oi cigno, ſi acceptum fuerit a/omni b, ꝛ b/omni c/inerit vere, omnis eniꝫ cignus animal.

¶ Si fuerit maior tota falſa nõ ꝯcludiᷣ vera ꝯcĩo, ſi aũt ſm aliqd falſa ꝯcluditur verũ, vt ſi affirmatiua ſic aial oi albo eſt falſa ſm quid. Naꝫ falſa de coruo eſt ꝛ de cigno vera, ꝛ album omni cigno, ꝛ ſimiliᷣ animal omni cigno, ſic affirmatiua coniugatio concluditur.

¶ Conſimiliter ꝛ ſi priuatiuum ſit a/b, accidit enim a/b/quideꝫ alicui ineſſe, c/ſ̲o nulli, b/autẽ omni c, vt animal alicui albo, niui aũt nulli, albuꝫ ſ̲o oi niui, ſi itaqꝫ acceptum fuerit a/nulli b b/ſ̲o omni c, a/nulli c/inerit.

¶ Vt vera affirmatiua concluditur ꝯcluſio, ita ꝛ negatiua vera maiore exiſtente falſa ſm quid, ceu hui⁹ aial nulli albo falſę ſm qd. Naꝫ de ſolo cigno falſa eſt, ꝛ albũ oi niui, ꝛ tñ aial nulli niui ꝙ eſt vera concluſio.

¶ Et ſi a/b/ꝓpoſitio tota accepta fuerit vera, b/c/aũt tota falſa erit ſylls verus, nil enim ꝓhibet a/b/ ꝛ c/omni ineſſe, b/aũt nulli c, vt quęcũqꝫ eiuſdem generis ſpecies nõ ſubalterne, aial eñi ꝛ equo ꝛ homini ineſt, equus ſ̲o nulli homini. Si itaqꝫ acceptum fuerit a/omni b, ꝛ b/omni c, vera erit concluſio, falſa tota exiſtente b/c/propoſitione.

¶ Aſſumpta maior ꝓpoſitio tota falſa ꝛ nõ cõcluſit verum, ꝛ falſa ſm quid cõcluſit duas ꝯnes veras. Nũc aũt accipit maioreꝫ veraꝫ, ꝛ minorẽ totam falſam, ꝛ dicit veras fieri cõcluſiones, ceu aial omni hoi vera, ꝛ hõ omni equo falſa tota, ꝛ tamẽ aial omni equo ꝙ eſt verum ſic ꝛ

affirmatiuum, tamē b/nulli c, ſi b/nulli c/verū, ſed vt ſiat falſum acciperetur omni.

¶ Conſimil'r autē ꝛ priuatiua exñte a/b/propoſitione. Cōtingit enim a/ ꝛ b/ ꝛ c/nulli, quē admodum ex alio genere ſpēbus ipm genus, aial enim neq; muſicę neq; medicinę ineſt, neq; muſica medicinę. Si igitur acceptum fuerit a/nulli b, b/ vero omni c/vera erit concluſio, ꝛ ſi b/c/non tota falſa, ſed ad aliquid, ꝛ ita erit concluſio vera.

¶ Negatiuaz ꝯiugationem cōcludimus verā maiore exiſtēte vera, ꝛ minore tota falſa, ſic animal nulli muſicę qḋ eſt verū, muſica omni medicinę qḋ eſt falſuz, ꝛ aial nulli medicinę qḋ eſt verū, ſic ꝛ ipſe coniugationes verę.

¶ Nihil enim ꝓhibet a/ ꝛ b/ ꝛ c/toti ineſſe, b/tñ alicui c, vt genus ſpeciei ac dñię, aial enim omni homini ꝛ omni pedeſtri, hō vero alicui pedeſtri ꝛ non oī. Si igiť a/omni b, ꝛ b/omni c/acceptū fuerit a/omni c/inerit, qḋ erat verū.

¶ Cum dixerit qḋ minore tota falſa exñte fiunt ꝯnes vere, ingt. ꝛ nō tota exiſtente falſa, ꝛ maiore vera, vere fiunt concluſiones vt aiali omni hoī, homo omni pedeſtri qḋ ſm aliquid eſt falſuz, ꝛ tamē aial omni pedeſtri qḋ eſt falſum. Sic vniuerſalę affirmatiuuz concludimus terminos accipientes genus ꝛ ſpeciem ꝛ differentiaz ꝛ ponētes extrema genus ꝛ differentiam, ꝛ medium ſpeciem.

¶ Silr aūt ꝛ priuatiua exñte a/b/ ꝓpōne. Cōtingit enim a/ ꝛ b/ ꝛ c/nulli ineſſe, b/tñ alicui c, vt genus ex alio genere ſpeciei ꝛ differētię.

¶ Nūc alteraz ꝯiugationes dicit negatiuā quō concludiť, quia accipiētes mediū terminum ſpēm alteri generis, vt animal nulli prudētię, ꝛ prudentia omni cōtēplatiuę, ꝛ tamē animal nulli cōtēplatiuę, ſic etiam negatiuū verū minore exiſtēte falſa ſm quid, ꝛ expleuit oēs coniugationes, cum dixit quando ex falſis concluduntur vere concluſiones, ꝛ quando non immutabiliter.

¶ Animal enim neq; prudentię vlli ineſt neq; ſpeculatiue, prudentia vero alicui ſpeculatiue. Si igitur acceptuz fuerit a/nulli b, b/aūt oi c/ a/inerit nulli c, hoc autem erat verum.

¶ Cum dixerit de cōcludentibus vſes cōcluſiones in prima figura, nūc dicit de particularibus, rurſus ex diuiſione accipiēns ꝯiugationes qḋ particulares ꝯcluſiones cōcludētiū in pma figura, vel alia eſt vera, ꝛ alia falſa, ꝛ minor verā, vel maior vera, ꝛ minor falſa. Et ſi maior falſa ꝛ minor vera, vel tota falſa maior ꝛ minor vera, ꝛ cōcludit vel affirmatiuā vel negatiuā, vel maior ſm aliqd falſa, ꝛ minor vera, ꝛ ꝯcludit, vel affirmatiuā, vel negatiuā, ſi autē maior vera, ꝛ minor falſa nō pōt minor tota falſa accipi. Si enim acciperet tota vel affirmatiua accipitur vel negatiua, ꝛ ſi negatiua acciperet minor aſſyllogiſticę ſunt in pma figura, ſi autē affirmatiua neceſſe eſt etiā maiorem vlem eſſe, ꝛ ex duabus vlibus ꝓpōnibus cōcluſio vlis. Sed nunc de particularibus, quare minor falſa exiſtēs non acciperet tota per dictas cauſas, ſꝫ dūtaxat eas que ſm aliqd falſę, ꝛ fit affirmatiua, vel negatiua coniugatio. Si autē ſunt ambę falſę, vel ambę ſm quid, ꝛ ꝯcluditur affirmatiua, vel negatiua, vel maior tota falſa, ꝛ minor ſm aliquid ꝛ cōcluditur affirmatiuū, vel negatiuū. Has decem coniugationes habet percurrere Ariſtoteles oſtēdens qḋ ex falſis concluditur verum.

¶ In ſyllis vo q in pte ꝯtingit ꝛ prima ꝓpōne tota falſa, altera aūt vera ꝯcluſionē verā eē, ꝛ prima exñte ad aliqd falſa, ꝛ hac qdē vera, illa aūt que in pte falſa ꝛ vtriſq; falſis.

¶ Ingt, qḋ in ſyllis particularibus cōtingit maiore exiſtē te tota falſa, ꝛ minore vera, vel etiaz falſa ſm quid exñte maiore, ſimil'r exiſtēte minore, vel rurſus maiore vera, ꝛ minore falſa ſm quid, vel maiore falſa, ꝛ miore falſa ſm quid verā concludi concluſionem.

¶ Nihil enim ꝓhibet a/nulli qdez b/ineſſe, c/ vo alicui, ꝛ b/alicui c, veluti aial nulli niui, albo autē alicui ineſt, ꝛ nix albo alicui. Si igiť medium poſitū fuerit nix, primum aūt aial/ ꝛ acceptū fuerit a/toti b/inceē, b/ vo alicui c, a/b/qdē tota falſa, b/c/aūt vera ꝛ ꝯcluſio vera.

¶ Dicit primū de particulari affirmatiua facta ex maiore tota falſa, ꝛ minore vera, qḋ nil ꝓhibet verę, a/nulli b/ ineſſe ꝛ alicui c, ſimil'r ꝛ b/alicui c/ineſſe mutata maiore in totā falſam vera erit concluſio, ceu aial nulli niui, ſm veritatez, ꝛ ſumatur vt tota falſa, ꝛ fit qḋ aial omni niui ꝛ nix alicui albo, ꝛ tñ aial alicui albo ineſt. Nam ſciendus eſt, qḋ minor qñ accipiť ſm qd ob ꝓdicationem accipiť, ꝛ ſępe nō ꝓpter inexiſtētiā. Nā diximus qḋ dicit illaz falſam ſm qd que hꝫ oppōnem verā ꝯdictorię, ceu aliquis hō volatilis ſm qd falſa, qa oppoſitū ꝯdictorię eſt verū. Scdm qd dicemus falſum, non qa in aliqbus verificeť, ꝛ in aliqbus falſificeť. Neq; enim prorſus ſiqa volatilis, ſed ſm quid falſuz diciť, quia cōtradictio verificatur, quare nunc accipit minorem propoſitionem falſam ſm qd propter pręꝺicamentum non ob inexiſtentiam.

¶ Cōſilr autē ꝛ priuatiua exñte a/b/ ꝓpōne, accidit enim a/toti b/ineſſe, c/ vo alicui non ineē, b tñ alicui c/ineſſe, vt aial hoī qdē oī ineſt, ex albo aūt aliquo nō ſequitur, hō aūt alicui albo ineſt, qre ſi medio poſito hoie accipiať a/nulli b/ineſſe, b/autē alicui c/ineſſe, vera erit ꝯcluſio, falſa exiſtente a/b/propoſitione tota.

¶ Cum dixerit de affirmatiua, nūc dicit de negatiua qḋ cōtingit verē a/omni b/ ꝛ b/alicui c, ſꝫ poſtq̄ aſſumptū fuerit a/b/in totā falſaz, vt ſi a/nulli b, ceu aial nulli hoī, ecce tota falſa, homo alicui albo, ꝛ tamen aial alicui albo, ſic etiam particulare negatiuum verum concluditur ex maiore tota falſa ꝛ minore vera.

¶ Et ſi ad aliqd falſa a/b/propoſitio, erit concluſio vera, nihil enim prohibet a/ ꝛ b/ ꝛ c/alicui ineſſe, ꝛ b/alicui c/ineſſe, quemadmodum animal alicui honeſto ꝛ alicui magno, ꝛ honeſtuz alicui magno ineſſe. Si igiť acceptuz fuerit a/omni b, ꝛ b/alicui c, a/b/quidem propoſitio ad aliquid falſa erit, b/c/autem vera ꝛ concluſio vera.

¶ Expleuit ſermonē de hītibus ꝯiugationibus maiorē totā falſaz, ꝛ minorē verā, nunc dicit de hītibus maiorē falſaz ad aliqd. ſ. ſm aliqd ꝛ minorē veraz. Et pmo affirmatiuā ſic cōcludit, vt aial omni pulchro, vide falſuz ad aliqd, qa alicui pulchro ineſt, ſed nūc omni accepimꝰ pulchrum alicui magno, ꝛ tamē aial alicui magno ſic affir-

matiuū ꝯcludiť ex maiore falſa ſm aliqd ⁊ minore vera.

¶ Conſimilr autem ⁊ priuatiua exiſtente a/b/ propoſitione, iidem enim termini erunt, ⁊ ſimiliter poſiti ad demonſtrationem.

¶ Per quę ſit affirmatiua ↄ̄cludebať, ꝑ eoſdē etiā terminos oſtēditur ⁊ negatiua, animal nulli pulchro falſa ſm qd, pulchruꝫ alicui magno, ⁊ animal nō omni magno.

¶ Rurſus ſi a/b/ qdeꝫ vera, b/c/ aūt falſa, vera erit ↄ̄cluſio, nihil eniꝫ prohibet, a/b/ quidem toti ineſſe c/ auteꝫ alicui, ⁊ b/c/ nulli ineē, quēadmodū aial cigno quidē omni, nigro auteꝫ alicui, cignus ꝟo nulli nigro, quare ſi acceptū fuerit a/ omni b, ⁊ b/ alicui c, vera erit concluſio/ falſo exiſtente b/c.

¶ Cum dixerit de ↄiugationibus būtibus maiorem ſiue totā falſam, vel ſm aliqd nūc dicit de būtibus maioreꝫ verā ⁊ minorē falſaꝫ ſm qd. Vt eniꝫ diximus totā falſaꝫ minorē accipere nō ↄ̄tingit in ↄiugationibus ↄcludētibus particularē, qa ſit minor vlis, ſiue affirmatiua, vel negatiua, ⁊ nō facit ſyllm particularē, q̄re minorē ꝓpoſitionē ſm qd falſaꝫ accipit ſm ꝑdicamētū non ſm exiſtētiaꝫ. Naꝫ qa illaꝫ diximus ſm qd falſaꝫ būteꝫ oppoſituꝫ verū ↄ̄dictoriē, ſi forte fortuna igiť ⁊ in aliqbus totā falſam accipit, ⁊ ſilr non ineſt, ſed tn̄ qa oppoſitū ↄ̄dictoriē verificatur ſm ꝑdicamētum audi ⁊ intellige de falſa ſm qd. Et ꝑmo ↄ̄cludit affirmatiuam ſic aial omni cigno, cignus alicui nigro quę eſt falſa ſm aliqd, nō exiſtentiam, ſed ob ꝑdicationem, qa oppoſitū ↄ̄dictoriē eſt verum, ⁊ tamē aial alicui nigro ſic affirmatiuum ↄ̄cluditur.

¶ Cōſilr autē ⁊ priuatiua accepta a/b/ ꝓpoſitione, accidit eniꝫ a, b/ quidē nulli. c/ ꝟo alicui nō ineſſe, b/ tamē nulli c, quēadmoduꝫ genus ſpēi ex alio gn̄e ⁊ accn̄ti ſpēbꝰ ipſiꝰ, aial eniꝫ numero qdem nulli ineſt, albo aūt alicui.

¶ Cōcluditur autē negatiuū maiore exiſtente vera, ⁊ minore ſm qd falſa ſic, aial nulli numero. ⁊ nūerus alicui albo, quę eſt falſa ſm quid ob ꝑdicationē, qa contradictoriē oppoſitū verū dicēs numerus nulli albo, ſi g̊ aial nulli nūero ⁊ nūerus alicui albo, ⁊ tn̄ aial nō omni albo.

¶ Numerus aūt nulli albo. Si igiť medium poſitum fuerit numerus, ⁊ acceptuꝫ fuerit, a/ quidem nulli b, b/ ꝟo alicui c, a/ alicui c/ nō inerit, quod erat verum.

¶ Numerus nulli albo ſm veritatem, deinde accipitur ꝙ alicui, ⁊ ſit falſa ſm quid.

¶ Et a/b/ quidem propoſitio vera, b/c/ autem falſa. Et ſi ad aliquid falſa a/b, falſa ꝟo b/c/ erit concluſio vera.

¶ Cum dixerit de ↄiugationibꝰ ex vna falſa, ⁊ altera vera, nūc dicit de ambabꝰ falſis. Et ꝑmo de ambabus concludentibus ſm quid particulare affirmatiuum.

¶ Nihil eniꝫ prohibet a/b/ alicui, ⁊ c/ alicui ineſſe vtriqꝫ, b/ autē nulli c, veluti ſi b/ contrariū ipſi c, ambo ꝟo cōtingentia eideꝫ generi.

¶ Dicit ꝑmo de ambabus ſm qd falſis cōcludētibꝰ particulare affirmatiuuꝫ, ſed maior falſa ſm quid ſm exiſtētiam, ⁊ minor falſa ſm qd ſm ꝑdicamentuꝫ ſic aial oi albo, falſa ſm quid ſm exiſtētiā, albuꝫ alicui nigro ſm qd falſa ſm ꝑdicationē, ⁊ tamē animal alicui nigro.

¶ Aial eniꝫ alicui albo ⁊ alicui nigro ineſt, album autē nulli nigro. Si igiť acceptuꝫ fuerit a/ oi b, ⁊ b/ alicui c, vera erit concluſio, ⁊ ſi priuatiua accipiať a/b/ ſimilr, iidem eniꝫ termini ⁊ ſimilr poneť ad demonſtrationem.

¶ Animal alicui albo ⁊ alicui nigro, ⁊ album nulli nigro ſm veritateꝫ, ſi ergo faciemus ambas ꝓpōnes falſas ſm aliqd erit ↄcluſio vera, vt oi albo pro alicui, albuꝫ alicui nigro pro nulli, ſic erit ↄcluſio, ſic etiā in negatiua accipimus concluſionem, animal nulli albo, album alicui nigro, ⁊ animal non omni nigro.

¶ Et vtriſqꝫ aūt falſis exn̄tibus erit ↄcl̄io vera, accidit eniꝫ a/b/ qdeꝫ nulli, c/ ꝟo alicui ineē, b/ aūt nulli c, quēadmodum genus ſpeciei ex alio genere, ⁊ ↄtingenti ſpēbus ipſius.

¶ Cum dixerit de ambabus ↄiugationibus ex falſis ſm qd. Nunc dicit de illa ex maiore tota falſa, ⁊ minore ſm quid falſa concludētibus ꝑmo affirmatiuū ſic aial oi numero, ⁊ numerus alicui albo, ⁊ animal alicui albo.

¶ Animal eniꝫ numero qdē nulli, albo autem alicui ineſt, ⁊ numerus nulli albo. Si igiť acceptum fuerit a/ oi b, ⁊ b/ alicui c, cōcluſio quidem vera, ꝓpōnes auteꝫ ambę falſę.

¶ Aial nulli numero vere, ⁊ tota falſa ſit mutata ꝙ omni numero aial, ⁊ numerus nulli albo vere, ſit ſm quid falſa ſi acciperetur ꝙ numerus alicui albo.

¶ Silr ⁊ priuatiua exn̄te a/b, nihil enim ꝓhibet a, b/ qdē toti ineē, c/ ꝟo alicui nō ineē, ⁊ b/ nulli c, veluti aial cigno qdē oi, nigro aūt alicui nō ineſt, cignus ꝟo nulli nigro, q̄re ſi acceptū fuerit a/ nulli b, b/ ꝟo alicui c, a/ alicui c/ nō inerit. Cōcl̄io igiť vera, ꝓpōnes autē falſę.

¶ Cum dixerit affirmatiuā quō cōcludit, dicit nūc negatiuaꝫ, cōcluditur aūt ſic aial nulli cigno, tota falſa, cignus alicui nigro ſm qd falſa ⁊ aial non omni nigro.

¶ FIGVRA SECVNDA.

In media autē figura oīno accidit ꝑ falſa verum ratiocinari, ⁊ cū vtręqꝫ ꝓpoſitiones totę falſę accipiunť, ⁊ quū vtraqꝫ ad aliquid, ⁊ hac qdem vera, illa autē falſa exiſtente tota, vtralibet poſita falſa, ⁊ ſi vtręqꝫ ad aliquid falſę, ⁊ ſi hęc ſimplr vera, illa aūt ſimplr falſa, ⁊ ſi hęc tota falſa, illa autem ad aliquid vera, ⁊ in vlibꝰ ſyllogiſmis, ⁊ in iis qui ſunt in parte.

¶ Cuꝫ expleuiſſet pmaꝫ figurā, nūc ad ſcdaꝫ ꝓcedit oſtēdens ꝙ etiā in ſcda figura cōtingit ex falſis veꝝ cōcludere. Accipit aūt ex diuiſione ſic illarū ex falſis aliquas veras ⁊ vlēs cōcludētibus ↄcluſiones in 2ª figª vel ex ambabꝰ falſis ſunt, vel ex alia falſa, ⁊ alia vera. Et ſi ex ambabus falſis, vel ambabus totis falſis, ⁊ vel altera maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua, vel maiore affirmatiua, ⁊ minore negatiua, vel ambabꝰ ſm aliqd falſis, ⁊ vel maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua, vel maiore affirmatiua ⁊ minore negatiua, vel tota, vel ſm qd, ⁊ hoc dupliciter, vel maior tota, ⁊ minor ſm aliqd, vel econtra, ⁊

ſm ambas tales,ſiue maior affirmatiua,ꝛ minor negatiua,vel maior negatiua,ꝛ minor affirmatiua.Et ſi ex falſis vna,ꝛ alia vera,vel falſa ſm qd,vel tota falſa,ꝛ ſi falſa ſm qd,vel maior ſm qd,ꝛ minor vera,vel maior vera,ꝛ minor falſa ſm quid.Et ſi tota falſa,vel maior tota falſa,ꝛ minor vera,ſiue maior negatiua,ꝛ mior affirmatiua,vel maior affirmatiua,ꝛ minor negatiua.Si aūt fuerit maior falſa ſm qd,ꝛ minor vera,vel maior negatiua,ꝛ minor affirmatiua,vel maior affirmatiua,ꝛ minor negatiua,vel maior negatiua,ꝛ minor affirmatiua.Si autē fuerit maior vera,ꝛ mior falſa ſm qd,vel maior affirmatiua ē,ꝛ mior negatiua,ſiue maior negatiua,ꝛ minor affirmatiua.Has duodecim ꝯiugationes diſcurrit,ꝛ aliquas non,vt in verbis plane oſtendemus.

¶ Si enim a,b/quidē nulli ineſt,c/ſcđo omni,vt aīal lapidi quidem nulli,equo autē omni,ſi econtrario poſite fuerint ꝓpoſitiones ꝛ acceptū fuerit a,b/qdē omni,c/ſcđo nulli/ex falſis totis ꝓpōnibus,vera erit concluſio.

¶ Primū oſtēdit ꝯiugationē cōcludentē ex ambabus ꝓpōnibus totis falſis verū cū a/nulli b/ꝛ c/omni vere,deinde eꝯtrio accipiēs efficies verā ꝯnē ex totis falſis,alia maiore affirmatiua,ꝛ alia minore negatiua,vt aīal omni lapidi,ecce falſum,animal nulli homini,ecce tota falſa,ꝛ concluſio vera ꝙ lapis nulli homini.

¶ Conſimilr ꝛ ſi b/quidem omni,c/autē nulli ineſt a,idem enim erit ſyllogiſmus.

¶ Demōſtrauit prius maiore exiſtēte tota falſa,affirmatiua,ꝛ minore negatiua tota falſa,quomō ꝯcludit̄ vera ꝯcluſio,nūc autē oſtēdit maiore exñte negatiua tota falſa ꝛ minore affirmatiua tota falſa quomō ꝯcludit̄ ſic verū,ſi vere a/omni b,ꝛ c/nulli ſi cōuerterētur ꝛ fierēt falſe,vera fit concluſio,cū animal nulli homini tota falſa,animal omni lapidi tota falſa,ꝛ tamen homo nulli lapidi,ecce concluſionem veram.

¶ Rurſus ſi altera qdem tota falſa,altera aūt tota vera,nil enim prohibet a/ineſſe ꝛ b/ꝛ c/omni,b/tamē nulli c,vt genus nō ſubalternis ſpēbus,animal eni ꝛ equo omni ꝛ homini,ꝛ nullus homo equus,ſi igit̄ acceptum fuerit,huic quidem omni,illi ſcđo nulli ineſſe,hęc quidem tota falſa erit,illa autem tota vera ꝛ concluſio vera ad vtrūlibet poſito priuatiuo.

¶ Cum dixerit de ambabus falſis,nūc dicit de hñtibus aliā verā,ꝛ aliā falſā,ꝛ accipit maiorē falſam,ꝛ veram minorē,ꝛ pmo accipit maiorē falſā ꝛ negatiuā,ꝛ minorem verā,ꝛ affirmatiuā ſic,aīal ſm veritatē hoi ꝛ equo ineſt omni,ſi ergo acciperet̄ maior falſa,ꝛ fieret nulli fit vera cōcluſio,vt aīal nulli hoi,animal omni equo,ꝛ homo nulli equo.Silr autē ꝛ minore tota falſa exñte idem cōgruent.Sciendū aūt ꝙ tacuit cōiugationem ex maiore falſa affirmatiua,ꝛ minore vera negatiua,ꝛ illā ex maiore vera affirmatiua,ꝛ minore falſa negatiua.

¶ Et ſi altera ad aliquid falſa,altera autē tota vera,accidit enim a,b/quidem alicui ineſſe,c/ſcđo oi,b/tñ nulli c/vt aīal albo alicui.Coruo aūt oi,ꝛ albū nulli coruo,ſi igit̄ acceptū fuerit,b/qdē nulli,c/ſcđo toti ineē a/b/ꝓpō ad aliqd falſa,a/c/ſcđo tota vera,ꝛ ꝯclō vera,ꝛ ſi trāſponat̄ priuatiuū ꝯſilr,ꝑ eoſdē nāqꝫ terminos demonſtratio,ꝛ ſi affirmatiua ꝓpoſitio ad aliqd falſa,priuatiua aūt tota vera.

¶ Expleuit ſermonē ꝙ tota ſit falſa ꝓpō ꝛ tota vera,nūc accipit totā verā,ꝛ falſam ſm qd,ꝛ pmo qdem maiorem falſam ſm qd,ꝛ negatiuā,ꝛ minorē verā ꝛ affirmatiuam ſic aīal nulli albo falſa ſm quid,aīal omni coruo tota vera,ꝛ tamē albū nulli coruo,ꝛ trāſmutatis ꝓpōnibus ꝛ factis,alia maiore falſa ſm aliqd affirmatiua,ꝛ minore tota vera negatiua vera fit cōcluſio,cū aīal omni albo,ꝛ animal nulli ſciētię,ꝛ albū nulli ſcientię,vel ſic mutata priuatiua,vt fiat maior affirmatiua vera,ꝛ minor falſa ſm aliquid negatiua,ꝛ concluditur ꝙ aīal omni coruo,ꝛ nulli albo,ꝛ coruus nulli albo.

¶ Nihil enī ꝓhibet a,b/qdē alicui ineē,c/ſcđo toti nō ineē,ꝛ b/nulli c/vt aīal,albo qdem alicui,pici aūt nulli,ꝛ albū nulli pici,q̄re ſi acceptū fuerit a/toti b/ineſſe,c/ſcđo nulli,a/b/qdē ad aliquid falſa,a/c/autem tota vera.

¶ Accepit primū negatiuā totā verā,ꝛ affirmatiuā falſam ſm aliqd ꝛ maiorē affirmatiuā,ꝛ minorē negatiuā ſic aīal omni albo falſa ſm aliqd aīal nulli pici tota vera,ꝛ albū nulli pici ſic erit tota vera vna ꝛ altera falſa ſm aliqd.Rurſus tacuit ꝯiugationē ex maiore vera negatiua ꝛ minore affirmatiua falſa ſm aliquid.

¶ Et ſi ambę ꝓpōnes ad aliqd falſę,erit ꝯclō vera,accidit enī a/ꝛ b/ꝛ c/alicui ineſſe,b/ſcđo nulli c/vt aīal ꝛ albo alicui ꝛ nigro alicui/albū aūt nulli nigro,ſi igit̄ acceptū fuerit,a/b/qdē oi,c/ſcđo nulli,ambę ꝓpōnes ad aliqd falſę,concluſio autem vera,conſilr ꝛ trāſpoſita priuatiua per eoſdem terminos.

¶ Cū expleuerit ſermonē de ꝯiugationibus ex vera vna ꝛ altera falſa,ꝛ hac vel tota falſa vel ſm aliqd.Nūc dicit de ambabus falſis ſm aliqd,ꝛ pmo maiorem affirmatiuā,ꝛ minorē negatiuā ſic,aīal omni albo animal nulli nigro,ꝛ nl albū nulli nigro,ꝛ maiore negatiua,ꝛ mīore affirmatiua exñte,idem quoqꝫ termini adaptari poſſunt,aīal nulli albo,aīal nō oi nigro,ꝛ albū nulli nigro.Sic de ambabus falſis ſm aliqd ꝛ cōcludētibus verum.

¶ Manifeſtum ſcđo ꝛ in ſyllīs in parte,nihil enī ꝓhibet a,b/qdem omni,c/aūt alicui ineē,ꝛ b/alicui c/non ineſſe,vt aīal oī hoi,albo ſcđo alicui,homo autē alicui albo non inerit.Si igitur poſitum fuerit a,b/quidē nulli ineſſe c/ſcđo alicui ineē,vlis propoſitio tota falſa,quę autem in parte vera,ꝛ concluſio vere.

¶ Cū expleuiſſet ſermonē de ꝯcludētibus vl'e in 2ª figura,nūc dicit etiā de ꝯcludētibus particulares,qđ concludūt particulares ꝯcluſiones in 2ª figura,vel ambę falſę,vel vna falſa,ꝛ alia vera,ꝛ ſi ambę falſę,vel maior tota falſa,ꝛ minor ſm aliqd,vel etiā maior ꝛ minor falſę ad aliqd.Nam ſi tota falſa fuerit minor nō poſſumus ꝯcludere per particulare.Et ſi ambę falſę ſm aliqd,vel maior affirmatiua ꝛ minor negatiua,vel maior negatiua,ꝛ minor affirmatiua.Si aūt maior fuerit tota falſa,ꝛ minor ſm aliquid,vel maior affirmatiua,ꝛ minor negatiua vel maior negatiua ꝛ minor affirmatiua.Si ſcđo alia vera ꝛ alia falſa,vel maior vera ꝛ minor falſa,ꝛ ex neceſſitate

ſm aliqd, ⁊ huius, vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Si autẽ erit maior falſa, ⁊ mior vera, vel falſa eſt tota maior, vel ſm aliquid. Et ſi maior tota falſa, ⁊ minor vera, vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ mior affirmatiua, ſi autẽ maior falſa ſm aliquid, vel maior negatiua ⁊ minor affirmatiua, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua. Et p̄mo dicit de tota maiore falſa negatiua ⁊ miore vera, ⁊ affirmatiua ſic aial nulli homini, aial alicui albo, ⁊ tñ homo nulli albo, ſic ex maiore exñte negatiua tota falſa ⁊ minore affirmatiua vera fit vera ɔcluſio. Nihil eñi ꝓhibet a, q̄dem omni b. Primũ dicit ſm veritatem que inſunt, deinde aſſumit vnã falſaʒ maiorẽ.

℄ Conſilr̃ ſ̄o ⁊ quñ affirmatiua accipitur a/b, accidit eniʒ a, b/q̄dem nulli, c/aũt alicui non ineſſe, ⁊ b/c/alicui nõ ineſſe, vt aial nulli inanimato, albo ſ̄o alicui, ⁊ inanimatum nõ inerit alicui albo. Si itaq; poſitũ fuerit a, b/quideʒ omni, c/ſ̄o alicui nõ ineſſe, a/b/quideʒ ꝓpoſitio vlis, tota falſa, a/c/aũt vera, ⁊ ɔcl̃o vera.

℄ Accepit maiorẽ negatiuã totã falſam, ⁊ minorẽ verã, nũc accipit maiorẽ affirmatiuã totã falſaʒ. Naʒ accidit a/nulli b/vere, ſi aũt accipiat̃ omni iueniẽ tota falſa ſic, animal omni inanimato, ecce tota falſa, ⁊ aial non omni albo, ⁊ tamen inanimatum non omni albo.

℄ Et ſi vlis vera q̄deʒ poſita fuerit, que ſ̄o in parte falſa, nihil eniʒ ꝓhibet a/ ⁊ b/ ⁊ c, nullum ſequi, b/tamẽ alicui c/nõ ineſſe, vt aial nullum numerũ ⁊ inaiatum, ⁊ numerus aliq̄d inanimatuʒ nõ ſeqtur. Si igit̃ poſitũ fuerit a, b/q̄dem nulli, c/ſ̄o alicui, cõcluſio quidẽ erit vera ⁊ vlis ꝓpoſitio, que aũt in p̃te falſa, ⁊ quñ affirmatiua ponit̃ vlis ɔſimilr̃, accidit eniʒ a/ ⁊ b/ ⁊ c/toti ineſſe, b/tñ nõ ſequi aliq̄d c/vt genus ſpeciem ⁊ differẽtiã, aial eñi oẽm hoiem ⁊ totuʒ pedeſtre ſequit̃, homo autẽ nõ oẽ pedeſtre, q̄re ſi acceptũ fuerit a, b/q̄dem toti ineſſe, vlis quidem ꝓpoſitio vera, que autem in parte falſa, concluſio autem vera.

℄ Accepit p̄mo maiorẽ falſaʒ totã, nũc accipit maiorem verã ⁊ minorẽ falſaʒ ſm aliqd. Nã particularis eſt, ⁊ primo accipit maiorẽ negatiuã verã, ⁊ minorẽ affirmatiuaʒ falſam ſm aliqd ſic, aial nulli numero aial alicui inaiato, falſa ſm aliqd ſm p̄dicationẽ non ſm exñtiaʒ, q̄a cõtradictio eſt vera, ⁊ tñ numerus nõ oi inanimato. Et ſi vlis vera q̄dẽ poſita fuerit ſilr̃. Oſtẽdit ex maiore negatiua ⁊ minore affirmatiua exñte ɔnem verã eſſe deducã, nunc oſtẽdit ex maiore affirmatiua vera, ⁊ miore negatiua falſa ſm aliqd. i. particulari negatiua, q̄ verum ɔcludit̃, ceu aial omni hoi, aial nõ oi pedeſtri, falſaʒ ad aliqd ſm p̄dicationem nõ ſm exñtiaʒ, q̄a oppoſitũ ɔdictoriẽ illud oi. Naʒ animal oi pedeſtri, q̄re nõ oi ad aliqd falſum ꝑ p̄dicationeʒ, ⁊ tamẽ hõ non omni pedeſtri.

℄ Planũ ſ̄o ⁊ q̄ ex ambabus falſis erit concluſio vera, ſiquideʒ ɔtingit a/ ⁊ b/ ⁊ c/toti ineſſe, b/tñ aliq̄d c/nõ ſeq, ſi eniʒ acceptum fuerit a, b/quidẽ nulli, c/ſ̄o alicui ineſſe, ꝓpõnes quidem ambe falſe, concluſio autẽ vera.

℄ Cum dixerit de ɔiugationibus, ex alia falſa, ⁊ alia vera, nũc dicit de falſis ex ambabus, ⁊ p̄mo maiore tota falſa, ⁊ minore ſm q̄d, ⁊ hac maiore negatiua, ſic a/vere oi b/ ⁊ c, ſed ſumat̃ b/nulli vt fiat tota falſa, ⁊ c/nõ omni, vt accipiat̃ falſa ſm aliqd, ⁊ cõcluderet veram ɔneʒ, vt aial nulli hoi, aial alicui inanimato falſa ſm a..d per p̄dicationeʒ nõ per exiſtẽtiã, ⁊ tñ hõ non omni inanimato. Nã per hãc nullos verificatur hec non omnis.

℄ Conſilr̃ ſ̄o ⁊ quñ vlis ꝓpõ eſt p̄dicatiua, que aũt in parte priuatiua, accidit nãq; a, nullum q̄dẽ b, c/ſ̄o omne ſeq, ⁊ b/alicui c/nõ ineſſe, vt aial ſciaʒ quidẽ nullã, hoieʒ ſ̄o oẽʒ ſequitur, ſcia aũt nõ oẽm hoiem, ſi igit̃ acceptũ ſit a, b/quidẽ toti ineſſe, c/aũt aliq̄d non ſeq, ꝓpoſitiones quidem falſe, ſed cõcluſio vera.

℄ Vt accepit maiorẽ negatiuã totã falſam, nũc accipit ipſaʒ totã affirmatiuã falſaʒ. Nã ɔtingit vere a/nulli b/ ⁊ oi c, que trãſmutate in falſas verã efficiũt ɔneʒ, ceu aial omni ſciẽtie, aial non oi hoi. Rurſus ad aliqd falſa ꝑ p̄dicationẽ, q̄a verificatur oppoſitũ ɔdictoriẽ. Nam aial homini oi, igit̃ ſi nõ omni falſa ſm aliqd ſm p̄dicationẽ, ⁊ tñ ſciẽtia nõ omni hoi. Faciũt autẽ hic cõiugationes ex ambabus falſis ſm aliqd ɔcludẽtibus verã ɔneʒ tãq; nobis potentibus in ſeipſis, ⁊ de ipſis ratiocinari.

℄ FIGVRA TERTIA.

Erit autẽ ⁊ in vltima figura per falſas totas, ⁊ ad aliqd vtraq;, ⁊ altera quidẽ vera tota, altera ſ̄o falſa, ⁊ hac ad aliquid falſa, illa autẽ tota vera, ⁊ econuerſo, ⁊ quotcũq; modis aliter contingit tranſumere propoſitiones.

℄ Cuʒ dixerit quomõ in 2ª figura poſſibile eſt ex falſis verũ ſyllm cõplicare, nũc dicit quomõ ⁊ in tertia põt cõcludi ex falſis verũ ſic cõcludẽtibus in 3ª figura verum ex falſis, vel ambe vles ꝓpõnes, vel alia vlis, ⁊ alia particularis. Et ſi ambe vles, vel ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ſi autẽ vlis vna, ⁊ alia particularis, vel maior vlis, ⁊ minor p̃ticularis, vel maior particularis, ⁊ minor vlis, ⁊ ſi fuerint ambe ꝓpõnes vles, vel ambe falſe, vel alia vera, ⁊ alia falſa. Et ſi ambe falſe, vel ambe tote falſe, ⁊ he vel vles ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, vel alia tota ⁊ alia falſa ſm aliquid. Et hoc duplr̃, vel maior tota, ⁊ minor ſm aliqd, vel econtra, ⁊ ſm ambas has, vel ambe affirmatiue, vel alia maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, vel ambe ⁊ ipſe falſe ſm aliqd, vel ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ⁊ rurſus maior vera affirmatiua, ⁊ mior falſa affirmatiua, vel maior falſa affirmatiua, ⁊ minor vera affirmatiua. Et rurſus maior vera negatiua, ⁊ mior falſa affirmatiua, vel maior falſa negatiua, ⁊ minor vera affirmatiua. Sic igit̃ ſi fuerint ꝓpõnes ambe vles. Si autẽ alia fuerit vlis, ⁊ alia particularis, vel ambe falſe, vel alia vera, ⁊ alia falſa, vel ambe falſe ſm aliqd, ⁊ ſi ambe falſe, vel maior particularis negatiua, ⁊ minor vlis affirmatiua, vel maior vlis negatiua, ⁊ minor particularis affirmatiua. Si autẽ alia falſa, ⁊ alia vera, vel maior falſa, ⁊ p̃ticularis affirmatiua, ⁊ minor vera, ⁊ vlis affirmatiua, vel maior falſa, ⁊ vlis affirmatiua, ⁊ minor vera particularis affirmatiua, vel maior vera ⁊ particularis affirmatiua, ⁊ minor falſa, ⁊ vlis affirmatiua, vel maior vera ⁊ vlis affirmatiua, ⁊ mior falſa, ⁊

ſit, ⁊ particularis affirmatiua. Si vero ambę falſę ſm quid, vel maior vlis ⁊ minor particularis, vel maior particularis ⁊ minor vniuerſalis, ⁊ ſi ambę affirmatiuę, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua.

¶ Nihil eni pͥhibet ⁊ a/⁊ b/nulli c/ineē/veluti ⁊ hō ⁊ pedeſtre nulli inaīato ʒ ſequitur.

¶ Non ineſſe ſm veritatem falſas fieri ſi accipiat ineē.

¶ Homo tn̄ alicui pedeſtri ineſt. ſi igitur acceptuʒ fuerit a/⁊ b/omni c/ineſſe, propoſitiões quidem totę falſę, cōcluſio autem vera.

¶ Primū dicit de propoſitionibus totis falſis ⁊ vniuerſalibus affirmatiuis, vt homo ⁊ pedeſtre omni inanimato ecce totę falſę, ⁊ tamen vera concluſio concluditur q̇ homo alicui pedeſtri.

¶ Conſilr ꝟo ⁊ hac qdē priuatiua, illa autem affirmatiua exiſtēte, accidit eniʒ b/quidē nulli c/ineſſe, ipſum ꝟo a/omni, ⁊ a/alicui b/non ineſſe, vt nigrum nulli cigno, aīal autē omni, ⁊ aīal nō omni nigro, q̄re ſi acceptū fuerit b/omni c, ipſum ꝟo a/nulli, a/alicui b/nō ineſſe; ⁊ concluſio quidem vera, propoſitiones autem falſę.

¶ Accipit totas falſas ⁊ vles affirmatiuas, nunc accipit rurſus ambas falſas ⁊ vles, ſed maiorem negatiuā ⁊ minorem affirmatiuā, vt nigruʒ nulli cigno, ⁊ animal oī cigno, ⁊ tamen nigrum non omni animali, q̇ eſt veruʒ ſic ambabus falſis exiſtentibus propoſitionibus ⁊ vlibus, ſiue ambabus affirmatiuis, vel maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua.

¶ Et ſi ad aliquid vtraq; falſa, erit ꝯcluſio vera, nihil enim prohibet, ⁊ a/⁊ b/alicui c/ineē, ⁊ a/alicui b, vt album ⁊ honeſtum alicui animali ineſt, ⁊ album alicui honeſto. Si igitur poſitum fuerit a/⁊ b/omni c/ineſſe, ꝑpōnes q̇dem ad aliq̄d falſę, cōcluſio autem vera.

¶ Cum expleuerit ambas falſas ⁊ vles, facit aūt ꝑpoſitiones hās vnā falſaʒ, ⁊ alterā verā, ⁊ nūc dicit ambas falſas ſm aliqd, ⁊ ambas vles affirmatiuas, ⁊ cōcludentes veram ꝯcluſionem, ceu album vere alicui animali ineſt, ſʒ vt faciamus eaſdē falſas ſm aliquid, accipimus ipſas omni album omni animali, bonum omni animali, ⁊ tamen album alicui bono q̇ eſt verum.

¶ Sed ⁊ quum a/c/ priuatiua ponitur conſimiliter.

¶ Dixit falſas ſm aliqd ⁊ vles affirmatiuas habentes ꝑpoſitiones, nunc dicit habentes maiorem negatiuam et minorem affirmatiuaʒ, ⁊ facientes veram ꝯcluſioneʒ, vt album nulli animali ſm aliquid falſa, bonum omni animali ſm aliquid falſa, ⁊ tamen album non omni bono ecce concluſionem verum.

¶ Nihil enim prohibet, a quidem alicui c/nō ineſſe, ipſum ꝟo b/alicui ineſſe, ⁊ a/b/nō omni ineſſe, vt honeſtum alicui animali non ineſt, album ꝟo alicui ineſt ⁊ album non omni honeſto, quare ſi acceptum fuerit, a/quidē nulli c, ipſum ꝟo b/omni ambę propoſitiões ad aliquid falſę, concluſio autem vera.

¶ Vere tamē has inquit exiſtes, vt autē ſiant falſā ſm aliquid trāſmutantur in has nullus ⁊ non omnis.

¶ Conſimilr ꝟo ⁊ quū hęc qdē tota falſa, illa autem tota vera accipitur, accidit enim ⁊ a/⁊ b/ſequi omne c/a, tamen alicui b/non ineē, vt animal ⁊ album omneʒ cignuʒ ſequit, animal tamē nō omni ineſt albo, his igitur poſitis terminis, ſi acceptuʒ fuerit, b/quidē toti c/ineſſe, a/ꝟo toti nō ineſſe, b/c/qdē tota erit vera, a/c/auteʒ tota falſa, ⁊ concluſio vera.

¶ Cum p̄mo acceperit ambas ꝑpōnes falſas ſm quid, nūc accipit aliā veraʒ, ⁊ aliā falſaʒ, ⁊ p̄mo maiorē totam falſaʒ accipit, ⁊ minorē verā, vt aīal nulli cigno, album omni cigno, ⁊ tamen animal non omni albo. Sic ex maiore falſa negatiua, ⁊ minore vera affirmatiua, vera concluſio fit. Nam contingit a/⁊ b/omne c/ſequi vere, fit aūt maior tota falſa ſi tranſmutetur in hanc nulli.

¶ Conſimiliter ꝟo ⁊ ſi b/c/quidem falſum, a/c/autem veruʒ, iidem eniʒ termini ad demōſtrationem/nigrum/cignus, inanimatum.

¶ Accepit p̄mo maiorē ꝑpōnē totam falſam negatiuā, nūc accipit minorē falſam ⁊ maiorem veram, ceu nigrū nulli cigno inanimatum omni cigno, ecce tota falſa, ⁊ tamen nulli inanimato.

¶ Sed ⁊ ſi ambę accipiantur affirmatiuę, nihil eni pͥhibet, b/qdeʒ ſequi oē c, ipſm ꝟo a/toti nō ineſſe, ⁊ a/alicui b/ineſſe, vt aīal omni cigno, nigrum autem nulli cigno, ⁊ nigrū ineſt alicui animali, quare ſi acceptuʒ fuerit a/⁊ b/omni c/ineſſe, b/c/quidem tota vera, a/c/auteʒ tota falſa, ⁊ concluſio vera.

¶ Cum dixerit coniugationes ex maiore negatiua ⁊ minore affirmatiua, nunc accipit ambas affirmatiuas vniuerſales, ⁊ primo maiorem falſam, ⁊ minorem veram; vt animal omni cigno minor, nigruʒ omni cigno maior, ecce tota falſa, ⁊ tamen alicui aiali nigrum ineſt.

¶ Sʒ ꝯſilr ⁊ quum a/c/accepta fuerit vera, ꝑ eoſdem nāq; terminos demonſtratio.

¶ Accepit primo maiorem totam falſam, ⁊ minoreʒ veram, ⁊ vniuerſales affirmatiuas nunc accipit maiorē veram ⁊ minorem falſam, ⁊ oſtendit per terminos pręditos viciſſim ordinē mutantibus nobis ſic, aīal omni cigno, ecce totam veram ⁊ maiorem, nigrum omni cigno, ecce totam falſam ⁊ minorem, ⁊ tamen animal alicui nigro q̇ eſt verum.

¶ Rurſus ⁊ quū hęc qdeʒ tota vera extiterit, illa aūt ad aliquid falſa accidit eniʒ b/quideʒ omni c/ineſſe, a/ꝟo alicui, ⁊ a/alicui b, vt bipes quidē omni hoī, honeſtū aūt nō omni, ⁊ honeſtū alicui bipedi ineſt. Si igit acceptuʒ fuerit, ⁊ a/⁊ b/toti c/ineſſe, b/c/quidē tota vera, a/c/aūt ad aliqd falſa, ſed ꝯcluſio vera.

¶ Accepit totam falſam ⁊ totam verā, nunc accipit, aliā totam veram, ⁊ aliam ſm quid falſam. Et rurſus q̇s cōpleuit eas ex ambabus vlibus, nūc dicit eas ex alia vniuerſali, ⁊ alia particulari ſic dicimus, bonum homini omni, ecce ſm quid falſaʒ, bipes oī hoī, tota vera, ⁊ tamē bonū alicui bipedi q̇ eſt verum.

¶ Conſimiliter autẽ ⁊ ſi a/c/vera, b/c/vo falſa accipiatur, ijſdẽ nãq; terminis tranſpoſitis, erit demonſtratio. Et ſi hęc priuatiua, illa autem affirmatiua ſit.

¶ Primũ accepimus ↄiugationẽ ex maiore falſa ſm aliquid ⁊ minore vera. Nũc accipit aliam ex maiore vera ⁊ minore falſa ſm qd, ⁊ ijdẽ termini trãſpoſiti accepti ſunt ad demonſtrationẽ, bipes oi boi tota vera, bonũ oi boi falſa ſm quid, ⁊ bipes alicui bono.

¶ Quoniã eni accidit b/quidẽ toti c/ineſſe, a/ vo alicui, ⁊ q̃n ſic ſe habeant a/nõ omni b/ ſi acceptũ fuerit b/quidẽ toti c/ineſſe, a/ vo nulli, priuatiua quidẽ ad aliquid falſa, altera autẽ tota vera ⁊ cõcluſio. Rurſus quoniam monſtratum eſt, q̃m quũ a/nulli ineſt c, ipſum vo b/alicui, accidit a/alicui b/non ineſſe.

¶ Accepit ambas affirmatiuas, nunc accipit aliã negatiuã falſaʒ ſm aliqd, ⁊ aliã affirmatiuã verã, ceu a/nulli c/ falſa ſm qd, ⁊ b/omni c/tota vera, ⁊ tamen a/nõ omni b, ceu album nulli homini, ⁊ animal oi homini, ⁊ tamẽ album non omni animali.

¶ Planũ ꝙ ⁊ quũ a/c, tota vera ſit, b/c/aũt ad aliqd falſa, accidit ↄcluſionẽ verã eſſe, ſi eni acceptũ fuerit a/nulli c, ipſm vo b/omni, a/c/ quidem tota vera, b/c/autem ad aliqd falſa.

¶ Accepit primã maiorẽ falſaʒ ad aliqd ⁊ minorẽ verã, nunc accipit maioreʒ veram ⁊ minorem falſam ad aliquid, ceu nigruʒ nulli albo, ⁊ animal omni albo, ⁊ nigrũ non omni animali ꝙ eſt verum.

¶ Ceterum ⁊ in ſyllis in parte manifeſtuʒ, ꝙ oino erit verũ per falſa, ijdeʒ eniʒ termini accipiendi, ⁊ q̃n vles ſint ꝓpõnes, qui quidem in affirmatiuis affirmatiui, qui vo in priuatiuis priuatiui, nihil eniʒ differt quũ nulli iſit omni accipere ineſſe, ⁊ ſi alicui inerat vniuerſaliter capere ad terminorum expoſitionem, itidem ⁊ in priuatiuis.

¶ Cum expleuerit ſermonẽ de ambab⁹ ꝓpõnib⁹ vlibus, nũc dicit de ambab⁹, quoꝝ alia vlis ⁊ alia in pte. Et hoc dupliẽ vel maior vlis, ⁊ minor pticularis, vel maior particularis, ⁊ minor vniuerſalis, ⁊ vel ambę affirmatiuę, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ⁊ vel ambę falſę, vel vniuerſalis tota falſa, ⁊ particularis ſm aliquid falſa, vel econtra, ⁊ vel alia falſa, ⁊ alia vera. Et harum vel maior vera, ⁊ minor falſa, vel maior falſa ⁊ minor vera, vel ambę falſę ſm aliquid. His ita ſe habẽtibus vera erit concluſio. Inqt igitur ꝙ vt in vniuerſalibus propoſitionibus demonſtrauimus ex falſis verum, ſic etiam in propoſitionibus habentibus vnaʒ vlem, ⁊ aliam particularem per eoſdem terminos demonſtrabimus per quos, ⁊ vniuerſales propoſitiones, ⁊ ſi affirmatiuę ambę affirmatiuę accipiemus, ⁊ ſi negatiuę, ẽt negatiuę.

¶ Planum igiẽ ꝙ ſi quidẽ ſit concluſio falſa, neceſſe eſt falſa eſſe, ex quibus eſt rõ, aut omnia, aut q̃dam, quãdo autẽ vera/nõ neceſſe eſt veruʒ eſſe, neq; aliquid, neq; oia, ſed eſt/quũ nullum eoꝝ quę in ſyllo veruʒ ſit, ↄcluſionẽ ſimiliter verã eſſe nõ ex neceſſitate tamen.

¶ Concluſionem vt inducit Ariſtoteles planũ eſt ex oib⁹ oſtenſis, ꝙ ſi fuerit ↄcluſio vera, premiſſe vel vtrę falſę ꝓpoſitiones fuerunt, vel alia falſa, ⁊ alia vera, ſi autẽ fuerit cõcluſio vera, non neceſſe eſt propoſitiões veras eſſe. Nã contingit ipſas ⁊ ambas falſas eſſe, ⁊ alteram falſam exiſtente, ⁊ alia vera ex ambabus falſis ſm quid vera concluderetur concluſio.

¶ Cauſa aũt quoniã quando duo ſic ſeinuicẽ habeant, vt quuʒ ex neceſſitate alterum ſit/ex neceſſitate alterum exiſtat/quuʒ hoc quidem non ſit, neq; alteruʒ erit, quuʒ aũt ſit/nõ neceſſe alterum eſſe, ſed quuʒ idem ſit ⁊ non ſit.

¶ Cauſa inqt, ꝙ cõcluſio ſit vera ꝓpõnibus exiſtentib⁹ falſis, hęc eſt, qa ſi duę q̃dam ↄca habuerint talem naturam inter ſe, vt alia exiſte neceſſe eſt etiã alterã eẽ, ⁊ hac non exiſte neceſſe etiam eſt alterã non eſſe, hęc eſt cauſa cur ſit cõcluſio vera ex falſis, ceu ſicut veris exiſtentib⁹ propoſitionibus neceſſe eſt verum eẽ concluſionẽ, ⁊ vera exiſtente cõcluſiõe, nõ neceſſe eſt veras eſſe propoſitiones. Non enim conuertitur, ſed contingit ⁊ falſas eſſe propoſitiones, concluſione non exiſtẽte vera, neceſſe eſt etiam propoſitiones non eſſe veras, quare cauſa quę nõ conuertantur eſt vt cõcluſio ſit vera non ſolum ex veris ꝓpõnibus, ſed etiã ex falſis. Et cũ idẽ ſit ⁊ nõ ſit impoſſibile eſt ex neceſſitate cõtinue ſunt hęc dicta his quę dicta fuerũt. Nam in his vult oſtẽdere ꝙ vera cõcluſio nõ ex neceſſitate ſeqtur vtraſq; ſcilꝫ ex veris ꝓpõnibus, ⁊ eas ex falſis, nõ dico vnãquãq; ſingulam, ſed ambas. Probat autem hoc p ſylliʒ hypotheticũ. Illud igitur quum idem ſit ⁊ non ſit, inquit pro eadeʒ ſpecie propoſitionis, illud eſt cum ſit pro vera exiſtẽte, ⁊ illud non ſit pro falſo exiſtente. Nam, eadem ſpecie ꝓpoſitionis vel vera vel falſa exiſtente non ſequitur ex neceſſitate idem eſſe ꝑ hoc eẽ verum ⁊ nõ. Et h oſtẽdit, qa nõ ex neceſſitate eſt vera ↄcluſio, ꝓbo ꝑ hũc ſylliʒ per tria ſi a/albo exiſte, neceſſe eſt b/magnum eẽ, ⁊ b/magno exiſte neceſſe eſt c/albo eſſe albũ, quare a/exiſtẽte albo, c/non eſt albũ, hic autẽ ſylls eſt ꝑ tria, ⁊ ſic hypotheticus, qa quãdo eſt a, neceſſe eſt b/eẽ, ⁊ b/nõ exiſte, neceſſe eſt a/nõ eẽ, igiẽ b/nõ exiſtẽte magno a/albũ nõ erit. Si aũt aliqs dicat, ꝙ a/nõ exiſte albo, eſt b/magnũ ex neceſſitate, accidit b/magnũ eẽ ex neceſſitate. Nã ex neceſſitate ambo ſeqtur, ſi eni a/nõ exiſte b/magnũ nõ eſt. Si aũt dicis ⁊ ſi a/nõ eſt, rurſus b/eſt ex neceſſitate idẽ magnũ ⁊ nõ magnũ erit ꝙ eſt abſurdũ, q̃re abſurdũ ſequitur eſt, qa dicebet ꝙ b/ex neceſſitate ſeqtur ambo, ⁊ hoc a/eẽ album ⁊ hoc nõ eſſe, qđ oſtẽſum eſt ꝑ ſylliʒ ꝑ tres. Vocatus eſt aũt ſylls ꝑ tres, qa accipit tres terminos minorẽ, extremitatem ſuppoſitã, ⁊ maiorẽ, neq; igiẽ ſylls hypotheticus, qa hꝫ tres terminos, neq; prędicatiuus ꝙ hypotheticę ſunt ꝓpoſitiones ob id per tres vel tria appellatus eſt.

¶ Impoſſibile ex neceſſitate eſſe idem.

¶ Impoſſibile inquit eẽ eandeʒ ↄcluſionẽ ex neceſſitate ſi eadem fuerit ſpẽs ꝓpoſitionis, ⁊ fuerit ⁊ nõ fuerit.

¶ Dico autem vt quum ſit a/albũ hoc ẽ ex neceſſitate.

¶ Vt in exẽplo h dicit, ꝙ ſi hoc fateẽ aliqs ꝙ ſolũ a/ſit album, ⁊ b/magnum eſſe ex neceſſitate ⁊ albo non exiſtente ipſum b/non eſſe.

¶ Et quũ non ſit album a/b/eſſe ex neceſſitate, quãdo eni quũ hoc ſit albuʒ a/neceſſe eſt hoc magnum eſſe b/quũ vo magnũ b/ſit c/non album

bũ, neceſſe eſt ſi a/albũ e/non eẽ album. Et qñ duobus exiſtẽtibus altero exiſtẽte, neceſſe eſt alterũ eẽ, hoc nõ exiſtente, neceſſe eſt a/nõ eẽ, b/ſ҃o non exiſtente magno, non põt a/album eẽ, a/ſ҃o non exiſtente albo ſi neceſſe eſt b/magnũ eſſe, accidit ex neceſſitate b/magno non exiſtente ipſum b/magnũ eſſe, hoc autẽ impoſſibile, ſi enĩ b/non eſt magnũ a/non erit album ex neceſſitate, ſi igitur non exiſtẽte hoc albo b/erit magnum, accidit ſi b/non eſt magnum, eſſe magnum tãq̃ per tria.

¶ Ex neceſſitate bene diximus etiam in propoſitionibꝰ ꝙ propoſitionibus exiſtẽtibus veris, neceſſe eſt ꝯnẽ eẽ veraꝫ, ſed minime exiſtẽtibus ꝓpoſitionibus non veris cõcluſio nõ eſt vera. Nam cõtingit vt ꝯcluſio ſit vera.

¶ DE CIRCVLARI MONSTRATIONE.

Circulo aũt ⁊ ex ſeinuicẽ monſtrare eſt per cõcluſionẽ ⁊ eo qḋ prędicatione retrouerſum ſe hꝫ, alteram accipientẽ ꝓpoſitionẽ ꝯcludere reliquam, quam accipiebat in altero ſyllõ.

¶ Cũ dixerit quõ ex falſis vnũ verũ ſit ſyllõ ꝯcludendũ, nunc dicit de ſyllis circulo oſtẽdẽtibus, ⁊ his ꝙ inuicem Scire aũt opꝫ ꝙ ipſa circularis ⁊ ſeinuicẽ demr̃atio nõ eſt vtilis methodo demr̃andi, ꝗa idẽ eſt cã ⁊ effectus, vt oſtẽdemꝰ. Vt aũt fiat demr̃atio ex his q̃ ſunt inuiceꝫ, protſus opꝫ reuerſionẽ facere vniꝰ ꝓpõnis, ⁊ ꝯclõnẽ accipere velut ꝓpõneꝫ. Verũ differt reuerſio a ꝯuerſione, quia conuerſio exigit veritatem vtriuſq; propoſitionis, ſed reuerſio non omnino.

¶ Quẽadmodũ ſi oportebat monſtrare, ꝙ a/omni c/ineſt, mõſtrauit autẽ per b. Rurſus ſi oſtenderet ꝙ a/ineſt ipſi b/accipiens a/ipſi c/ineſſe, c/ſ҃o ipſi b/ ⁊ a/ipſi b. Prius aũt econuerſo accipiebat b/ineſſe ipſi c, aut ſi oportet monſtrare ꝙ b/ineſt ipſi c/ſi accipiat a/de c/q̃ erat concluſio, b/ſ҃o de a/ineſſe, ſed prius acceptum fuerat econuerſo a/de b.

¶ Quod debeamꝰ accipe vnã ꝓpõnẽ, ⁊ recõuertere, ⁊ ſic facere demr̃onẽ ex ſeĩuicẽ dictũ ẽ, ceu ſi oſtẽſum fuerit, ꝙ a/c/ineſt ꝑ b, deĩde ſi volueris oſtẽdere, ꝙ ſi a/oĩ b/ineſt ſic efficies a/oĩ c, ⁊ ipꝫ c/oĩ b, vt ꝯuertas, igiṫ ⁊ a/oĩ b. Et diligẽter debemus ꝯſiderare ꝙ in oñſiõe ꝑ ea q̃ inuicem vna ꝓpõ accipiṫ ſana ex nec̃itate, ⁊ vna cõuertiṫ. Nam ſi ambas ꝯuerterimꝰ ⁊ nõ vnã accepimus ſanã nõ efficiemus ſyllꝫ. Rurſus ſi accipiaṫ ꝓmum, ꝙ a/ipſi c/ineſt per cãm b, ⁊ effectũ ſit a/c. Nunc aũt acceptũ eſt a/c/vt cã, ⁊ a/b/vt effectũ ꝙ eſt abſurdũ, ꝗa idẽ cã ⁊ effectum erit.

¶ Aliter aũt nõ eſt ex ſeinuicem oſtẽdere, ſiue enĩ aliud medium accipiet/nõ circulo, nihil enim accipiṫ ex iĵs/quę eadẽ ſunt, ſiue hoꝝ aliquid, neceſſe alterum ſolum, ſi nãq; ambo, eadem erit concluſio, oportet autẽ alterum.

¶ Vult oſtẽdere ꝙ aliṫ nõ ꝯtigit ꝯcludi demr̃ones ex ſeinuicẽ. Neq; enĩ ſi aliũ terminũ interceris ꝑ b/faciàs oſtẽſionẽ ex his q̃ inuicẽ ſunt. Nã alias ꝓpões efficies ⁊ aliã ꝯcluſionẽ. Et rurſus eaſdẽ ꝓpões accipe nõ eſt poſſe, ꝗa eadẽ erit ꝯclõ, igiṫ nec̃e eſt vnã ꝓpõnẽ accipe cũ cõuerſiõe. Iã aũt demõſtrauimus quo pacto inter ſe differũt.

¶ In iĵs igitur quę nõ cõuertunṫ/ex indemonſtrabili altera ꝓpõne ſit ſyllogiſmus, nõ eniꝫ eſt demõſtrare per hos terminos, ꝙ medio tertium ineſt, aut primo medium.

¶ Quia ꝯuerſio vel vera vel falſa, vera qḋẽ in terminis adequãtis, falſa aũt in his ꝙ nõ inuicẽ adequanṫ ⁊ ꝯuertunṫ, ceu in ꝓ̃oe, oĩs hõ riſibilis, ⁊ oẽ riſibile hõ, ſꝫ in 2ª falſa, vt oĩs hõ aĩal, ⁊ oẽ aĩal hõ. Hãc ergo 2ᵃᵐ conuerſionem vocat indemõſtrabilem ꝑ falſa, ⁊ nõ potentẽ oſtendi. Naꝫ quis põt oſtendere ꝙ oẽ aĩal homo eſt, igiṫ vna inueniṫ ꝓpõ idemr̃abilis, ⁊ alia ſana, ⁊ oñdiṫ deductũ.

¶ In iĵs ſ҃o quę cõuertuntur, eſt oĩa mõſtrare per ſeinuicem veluti ſi a/ ⁊ b/ ⁊ c/conuertuntur inter ſe.

¶ Inqt idẽ ꝙ nõ põt oſtẽdi ꝯuerſam ꝓpõnẽ ꝑ ſyllꝫ. Niſi ꝗs igiṫ accipet ꝯuerſionẽ terminoꝝ adequantiũ inter ſe. Nam eandẽ cõtingit oſtẽdere per ea q̃ ex inuicem.

¶ Sit enim oſtẽſum a/c/per mediũ b/ ⁊ rurſus a/b, ⁊ ꝑ cõcluſionẽ, ⁊ per b/c/ ꝓpoſitionẽ conuerſam. Conſimiliṫ autẽ ⁊ b/c/per cõcluſionem, ⁊ a/b/ꝓpoſitionem cõuerſaꝫ, opꝫ ſ҃o ⁊ c/b, ⁊ b/a/ꝓpoſitionem demonſtrare.

¶ Oſtẽſaꝫ eſt a/oĩ c/per b, ſic a/omni b, ⁊ b/omni c, igiṫ a/omni c, ⁊ c/oĩ b, igiṫ a/oĩ b. Si aũt decẽs eſt oſtẽdere a/b/ demõſtramꝰ ꝑ c/ſic a/omni c, ⁊ c/oĩ b, igiṫ a/oĩ b. Si auteꝫ decẽs oñdere b/c/ſic b/oĩ a, ⁊ a/oĩ c/⁊ b/omni c.

¶ His eniꝫ indemõſtrabilibus vſi ſuimus ſolis. Si itaq; b/omni c/ineẽ, ⁊ c/oĩ a/ſylls erit ipſius b/ad a. Rurſus ſi acceptũ fuerit ipꝫ quidem c/omni a, a/ſ҃o ipſi b/neceſſe eſt c/ineſſe oĩ b, in vtriſq; igiṫ his ſyllis, c/a/ꝓpoſitio accepta eſt indemonſtrabilis, alię enim mõſtratę erant, quare ſi hãc demõſtrauerimus oẽs monſtratę erunt per ſeinuicem.

¶ In demõſtrabilibꝰ ꝑ falſis ⁊ nõ demr̃atis a/c/ꝓpõ ſumpta indemõſtrabilis q̃ erat ꝯclõ. Nũc ꝓpõnem accepit. Naꝫ alię fuerunt propoſitiones oſtenſę, ſi autem a/c/demonſtrauerimus protſus demõſtrantes ſumus.

¶ Si igitur acceptum fuerit c/omni b, ⁊ b/oĩ a/ineſſe, vtręq; ꝓpoſitiones demõſtratę accipiuntur, ⁊ c/ipſi a/neceſſe eſt ineſſe.

¶ Dicit quõ oſtẽdiṫ a/c. Naꝫ vt oñdimus quõ a/b/ineſt, ⁊ hęc b/a, ⁊ quõ b/c, ⁊ hęc c/b. Siṁr ⁊ ipſius a/c, vult oſtendere ſic, a/omni b, ⁊ b/oĩ c, ſi aũt c/ipſi a, ſic c/omni b, ⁊ b/omni a/c, omni a.

¶ Manifeſtũ igiṫ ꝙ in ſolis ꝯuertẽtibꝰ circulo, ⁊ ꝑ ſeinuicẽ ꝯtingit fieri demr̃ationes.

¶ Manifeſtũ, inqt ex dictis ꝙ ꝯuerſiõe facta ſit dmr̃o ex his q̃ inuiceꝫ, ſiue cõuerſiões vere, ſiue falſe ſint.

¶ In aliĵs ſ҃o vt prius diximus. Accidit aũt ⁊ in his eo ipſo qḋ monſtraṫ, vti ad demr̃ones, nam c/de b, ⁊ b/de a/monſtratur, ſi acceptum ſit c/de a/dici, c/ſ҃o de a/per has monſtratur propoſitiones, quare cõcluſione vtimur ad demonſtrationem.

¶ In aliis dicit facientibus cõuerſiões falſas, ⁊ in his q̃ fa-ciũt veras conuerſiones ſimilr̃ oſtendemus hoc huic in-eſſe vel non ineſſe.

¶ In priuatiuis aũt ſyllis ita mõſtraṫ ex ſcin uicẽ gdẽ ſit b/omni c/ineſſe, a/ ṽo nulli eoꝝ q̃ b/ concluſio ꝙ a/nulli eorum/quę c. Si igitur rurſus opꝫ ꝯcludere ꝙ a/nulli eorum/quę b/ qđ dudum accepit/ſit a/nulli eorum quę c, c/ ṽo omni b, ſic enim propoſitio econuerſo.

¶ Cũ dixerit qũo in pͣ figͣ affirmatiue oñdebanṫ, nunc de priuatiuis dicit ꝙ oñdiṫ maior ꝓpõ ⁊ minor nõ oñdiṫ, niſi ꝑ aſſumptiõeꝫ ſylli. Nã oñdebaṫ ꝙ a/ꝑ mediũ b/nul li ineſt c. Vñ pꝫ ꝙ a/nulli b, ſic rurſus a/nulli c, ⁊ ipꝫ c/ol b/ ⁊ ſuppoſitũ fuit b/oi c, igiṫ ⁊ a/nulli b, nõ amplius po-teris oſtẽdere minorẽ ꝓpõnẽ niſi ꝑ aſſumptionẽ, q̃a per prędicationẽ nõ põt. Nam maior negatiua ⁊ ꝯclõ nega-tiua, ſꝫ ex duabꝰ negatiuis nihil cõcludiṫ, ſꝫ ꝑ aſſumptio-nẽ oñdiṫ mior ꝓpõ ſic, vt dicamꝰ cui a/neq̧ vl̃is ieſt huic b/ol ineſt b/ ⁊ c/a/neq̧ vl̃r ineſt, igiṫ huic b/oi. Et ſcire opꝫ ꝙ in ſyllis ſm̃ aſſumptionẽ vnꝰ terminꝰ idefinitꝰ exiſtẽs poſteriꝰ definitꝰ ſit, vt diximꝰ cui a/nulli eideꝫ ol b. Vide indefinitũ vltimũ terminũ accepimꝰ, ſꝫ poſtea determi-naṫ, qñ dicimꝰ nulli a/eidẽ igiṫ b/oi. Cõueniũt autẽ ſylli ſm̃ aſſumptionẽ cũ cathegoricis ⁊ hypotheticis ſyllis, ſi miſſe quoq̧ differũt, cũ cathegoricis gdem ꝯueniũt ꝙ in tres figuras ſylli ſm̃ aſſumptiões hꝫ tres termios, differt aũt ꝙ vnꝰ terminꝰ prius ꝑ idefinitꝰ eſt, ⁊ ꝓpões debẽt ac-cipi ex ꝯceſſiõe, Cõueniũt quoq̧ cũ hypotheticis q̃tenꝰ ꝓneꝫ nõ ꝯcludũt, ſꝫ ꝓpõnẽ dicẽtes huic ol b/ vt ſit ol c/ b/, vt ẽt hypoͨͥ, differũt aũt q̃tenꝰ ꝯueniũt cũ cathegoricis.

¶ Si ṽo ꝙ b/ipſi c/ opꝫ cõcludere, nõ ampliꝰ ſilr̃ cõuertendũ eſt a/b/ nãq̧ eadeꝫ ꝓpõ b/nul li a, ⁊ a/nulli b/ineſſe, ſed accipiendum cui a/ nulli ineſt b/omni ineſſe, ſit a/nulli eoꝝ quę c/ ineẽ, qđ erat ꝯcluſio, cui aũt a/nulli acceptus ſit b/omni ineẽ, neceſſe igiṫ b/oi c/ineẽ, quare quũ tria ſint, vnũqđq̧ ꝯcluſio facta eſt, ⁊ cir-culo demõſtrare, hoc eſt ꝯclõnẽ accipienteꝫ ⁊ ecõuerſo alterã ꝓpõneꝫ/reliquã rõcinari.

¶ Si opus eſt, ingt, oſtẽdere minorẽ ꝓpõnẽ nõ põt ꝑ cõ-uerſionẽ maioris, q̃ſiqdeꝫ et ꝯclõ ſit negatiua ⁊ maior. Egdẽ ex duabꝰ negatiuis nõ ſit ſyllo, ſiue nõ ꝯcludiṫ con cluſio ſyllogiſtica, ſꝫ qũo ꝑ aſſumptionẽ ſic, qđ cui a/nul li ineſt huic ẽt ol b, ⁊ c/ipꝫ a, igiṫ ineſt, igiṫ huic oi ipſm̃ b, ecce vt oñdaṫ mior ꝓpõ p̃mę figurę ꝑ aſſumptioneꝫ de-mõſtrauit, ⁊ aſſumptio oſtẽdit miorẽ ꝓpõnẽ ꝑ 3am figam.

¶ In ſyllis ṽo qui in parte/vl̃em qdẽ ꝓpõnẽ non eſt demonſtrare per altera, eam ṽo quę ſm̃ parteꝫ erit, ꝙ igitur non eſt demonſtrare vl̃em/manifeſtũ. Uniuerſale nãq̧ monſtra tur per vl̃ia. Cõcluſio aũt nõ eſt vniuerſalis, oportet autem ex concluſione monſtrare ⁊ altera propoſitione.

¶ Expleuit ſermonẽ de ambabꝰ vl̃ibꝰ i pͣ figͣ, venit nũc ad particulares ꝓnes, ⁊ p̃mo de affirmatiua ingt, ꝙ mio-re ꝓpõne ꝯtingit circularẽ oſtẽſionẽ fieri, ſed maiore mi nime, niſi igiṫ rurſus ꝑ aſſumptionẽ. Nam maior vl̃is af firmatiua cõcludiṫ vl̃e affirmatiuaꝫ ex vl̃ibus. Et hic ſi, ve minor particularis ⁊ cõcluſio particularis, ſed ex dua bus particularibus nihil concluditur.

¶ Amplius oino neq̧ ſit ſylls ꝯuerſa ꝓpoſi-tione, in parte enim ambę ſiunt ꝓpões, eam ṽo quę eſt in parte eſt, ſit enim monſtratum a/de aliquo c/per b. Si igitur acceptum fue-rit b/omni a/ ⁊ concluſio maneat b/alicui c/in-erit, ſit enim prima figura ⁊ a medium.

¶ Quia tertius modus p̃mę figurę eſt ex maiore vl̃i af-firmatiua ⁊ miore p̃ticulari affirmatiua p̃ticularẽ ꝯneꝫ ꝯcludẽs ingt, ꝙ circulo oſtẽdere miorẽ ꝙ b/alicui c/põt ſic b/oi a. Naꝫ erat a/oi b, igiṫ b/oi a, ⁊ a/alicui c, igitur ⁊ b/alicui c, maiorẽ aũt circularẽ nõ poſſumus oſtẽdere ꝑ vl̃em, ⁊ vl̃e oſtẽdebaṫ ex duabꝰ vl̃ibꝰ. Sed qũo põt ꝑ aſ-ſumptionẽ ſic quod alicui c/ineſt velut in ꝓpõne diximꝰ ⁊ per ꝯcluſionẽ. Etenĩ hoc alicui cõcludiṫ, huic ineſt a/b/ omni vl̃iter, ⁊ b/ineſt c/alicui, igiṫ b/omni ipſuꝫ a, ⁊ oſtẽ ſa eſt aſſumptio per tertiam figuram.

¶ Si ṽo priuatiuus ſylls, vl̃em quidẽ ꝓpoſi tionem non eſt monſtrare ob id qđ ⁊ prius dictum eſt, eam ṽo quę eſt in parte eſt, ſi iti-dem conuerſa fuerit a/b/quemadmodũ ⁊ in vniuerſalibus, vt cui a/alicui non ineſt, b/ali-cui ineſſe, aliter eniꝫ non ſit ſyllogiſmus eo ꝙ propoſitio quę in parte eſt negatiua.

¶ Quartus modus p̃mę figurę eſt ex maiore vl̃i negati-ua, ⁊ minore p̃ticulari affirmatiua p̃ticularem ꝯnẽ cõclu dẽs, ⁊ ingt, ꝙ neq̧ maiorẽ neq̧ minorẽ põt oſtendere ꝑ circularẽ oſtẽſionẽ, ſed ꝑ aſſumptionẽ ſola mior oſtẽdi-tur, ⁊ maior nõ põt, q̃a vl̃is, ⁊ minor ꝑ aſſumptionem, q̃a etiã maior ⁊ ꝯcluſio negatiua. Sed ex negatiuis neq̧ con-cludebatur, ſed quomõ minor oſtendiṫ ſic cui alicui a/ non inerit huic alicui b/non ineſt, ⁊ alicui c/a/non ineſt, igitur c/alicui b/ineſt, ⁊ aliter non.

¶ FIGVRA SECVNDA.

In ſecũda aũt figura, affirmatiuaꝫ q̃dem non eſt monſtrare ꝑ hũc mo-duꝫ, priuatiuã ṽo eſt, p̃dicatiuum igitur non monſtraṫ eo ꝙ ambę ꝓ poſitiones non ſunt affirmatiue, cõcluſio aũt eſt priuatiua, ſed prędicatiuum ex ambabus monſtrabatur affirmatiuis.

¶ Expleuit ſermoneꝫ de p̃ma figura, nunc venit ad 2am. Et hic poſſunt oſtẽdi circulariter/vel ſm̃ aſſumptioneꝫ propoſitiones. Et quã accepit primam coniugationẽ ſu-pra nunc ſcdam, quam autem ſecũdam, nunc p̃mã ⁊ quã accipit tertiã, nũc quartã ⁊ quã quartã nũc tertiam.

¶ Priuatiuaꝫ ṽo ſic monſtraṫ, iſit a/omni b, nulli aũt c/ꝯcluſio b/nulli c. Si igiṫ acceptuꝫ fuerit b/omni a/ineſſe/neceſſe eſt a/nulli c/in-eſſe, ſit enim ſecũda figura, medium b.

¶ Accipit p̃mã ex maiore vl̃i affirmatiua ⁊ miore vl̃i ne gatiua, ⁊ ingt, ꝙ maiorẽ non põt oñdere circulo Nã vl̃e affirmatiuaꝫ ex duabꝰ vl̃ibꝰ affirmatiuis erat. Hic aũt ⁊ ꝯclõ, ⁊ ꝓpõ minor negatiua, ⁊ minorẽ vl̃eꝫ ſic c/nulli a. Nã erat a/nulli c, igiṫ b/nulli c, ⁊ b/oi a, q̃re b/nulli a, ⁊ a/ nulli b, põt aũt ⁊ maior oſtẽdi, ⁊ ſi nõ circulo, tñ ſm̃ aſſũ ptionem ſic quod cui c/nulli concluſioni, huic omni, ip-ſum a/ ⁊ ipſum b/nulli c, igitur a/omni b.

¶ Similiṫ

Siñautẽ a/b/priuatiuũ acceptũ fuit, alterũ
ꝟo ꝑdicatiuũ/prima erit figura, c/gdẽ oi a, b/
autẽ nulli c, quare b/nulli a, neq; igiꝭ b/ipſi a.
Per concluſionẽ igitur ꝛ vnam ꝑpoſitio-
nem nõ fit ſyll's, accepta autem altera erit.

Nunc accipit maiorẽ priuatiuã ꝛ minorẽ affirmatiuã. Hanc igiꝭ maiorẽ poſſibile eſt oſtẽdere nõ tamẽ miorẽ ſic, vt b/nulli c/ꝛ ipm c/omni a, igiꝭ b/nulli a, ꝛ a/nulli b, per hęc is ſcd's modus acceptus eſt, ga duas ꝯuerſiões hꝫ vnã hꝫ dicẽtẽ c/oi a Nã erat a/oi c. et alterã ꝯnis, ꝛ minorem ꝑpoſitionẽ poſſibile eſt oſtẽdere ꝑ aſſumptionem ſic cui b/nulli huic oi a/ꝛ b/nulli, c/igitur a/omni c.

Si ꝟo non vl's ſyll's fit, in toto quidem ꝑ-
poſitio non demonſtratur ob eãdem cauſã,
quã diximus ꝛ prius, quę autem eſt in parte
monſtratur quãdo fit vniuerſale ꝑdicatiuũ,
inſit enim a omni b, c/ꝟo non omni/cõcluſio,
b/c/ſi itaq; acceptum fuerit b/omni a, c/autẽ
nõ omni a/alicui c/non ineſt, medium b.

Cũ expleuerit ſermonẽ de vl'ibus in 2ª figª, nũc dicit de particularibus, ꝛ ꝑmo de hñtib' maiorẽ vlẽ affirmatiuã, ꝛ minorẽ ꝑticularẽ negatiuã, ꝛ ingt. ꝙ nõ eſt poſſe maiorẽ circulo oſtẽdi, ga vl'is eſt, ſꝫ mior põt oñdi ſic b/omni a, ꝛ b/nõ omni c, ꝛ a/nõ omni c, quę erat minor ꝑpoſitio, ꝛ maior põt oſtẽdi per aſſumptionẽ ſic cui b/ineſt non omni huic omni a/ꝛ b/inerat non omni c, igitur a/ineſt omni b.

Et ſi eſt vl's priuatiua non demõſtrabiꝭ a/c/propoſitio ꝯuerſo a/b, accidit eni aut vtraſq; aut alteram propoſitionem fieri negatiuã, quare nõ erit ſyll's, ſed ꝯſilr mõſtrabiꝭ/quẽadmodum ꝛ in vl'ibus, ſi acceptũ fuerit cui b/alicui non ineſt, a/alicui ineſſe.

Si autem (inquit) maior fuerit negatiua, rurſus maior non oſtendetur, ꝛ minor ſm aſſumptionem ſic cui b/nõ omni ineſt, huic alicui a/ꝛ b/non omni c/ineſt, igitur ipſi c/alicui a/ineſt.

FIGVRA TERTIA.

In tertia autẽ figura/quãdo ambę quidẽ ꝑpoſitiones vl'r accepte fuerint/non contingit mõſtrare ꝑ ſeinuicem, vl'e nãq; monſtratur per vl'ia. Concluſio autẽ quę in hac ſemꝑ eſt ſm ptẽ, quare manifeſtum ꝙ oino non cõtingit monſtrare per hanc figuram vlẽm ꝑpoſitionẽ.

Cũ dixerit, quę ꝑpões oñdũꝭ in 2ª figª circulariter, ꝛ quę nõ oſtẽdunꝭ circulo, ſꝫ ꝑ aſſumptionẽ, nũc dicit de his q̃ ſunt in 3ª figª, ꝛ ꝑmũ de illa ex ambab' vl'ib', ꝛ ingt ꝙ nõ põt in 3ª figª ꝑpões ex ambab' vl'ib' circulo oſtẽdi. Cur: ga vl'es ꝛ ꝑ vl'es oſtẽdimus, ſꝫ in 3ª figª ꝯnes ꝑticulares, q̃re nõ oñdũꝭ in 3ª figª ex ãbab' vl'ib' ꝑpõib'.

Et ſi hęc vniuerſalr ſit, illa ꝟo in parte, aliquando quidẽ erit, quãdoq; aũt nõ erit, quũ igitur vtręq; ꝑdicatiue accepte fuerint, ꝛ vl'e fiat ad minus extremum/erit.

Cũ dixerit ꝙ vl'is ꝑpõ nõ põt oſtẽdi in 3ª figª nũc dicit de hñtib' vl'es ꝛ aliã ꝑticularẽ, ꝛ ingt, ꝙ ſi ambę accepte fuerint cathegoricę, ꝛ maior ꝑticularis ꝛ minor vl'is erit. Si aũt ecõuerſo, nõ erit circularis oñſio, ceu a/oi b, ꝛ b/oi a, igiꝭ a/alicui b. Nã hoc oſtẽſuꝫ eſt, q̃re ꝛ c/alicui b, nõ tñ ꝛ b/alicui a. Sic particularis ꝑpõ oñdiꝭ, ꝛ vl'is nõ oſtẽdiꝭ, ga vl'is eſt. Niſi ergo ſm aſſumptionem.

Quũ ꝟo ad alterũ non erit, inſit enim a/oi c, ipſum autem b/alicui, concluſio a/b. Si acceptũ fuerit c/omni a/ineſſe, a/autẽ alicui b, c/quidem oſtẽſum eſt alicui b/ineſſe, b/ꝟo alicui c/nõ eſt monſtratũ, atqui neceſſe eſt.

Nõ erit ꝑpoſitũ, ga cõcludit c/alicui b/ſed poſteri' cõuertitur, ꝙ ꝛ b/alicui c, ꝛ ſic erit.

Si c/alicui b/ꝛ b/alicui c/ineẽ, ſed nõ eſt idẽ hoc huic, ꝛ hoc huic ineſſe, ſed aſſumendũ ſi hoc alicui huic, ꝛ alterum alicui huic, hoc autem accepto non amplius fit ex concluſione ꝛ altera propoſitione ſyllogiſmus.

Nõ eni idẽ eſt dictu ſi b/alicui c, ꝛ c/alicui b. Nã qñ dico b/alicui c/ineſt ſubiectũ eſt c/ꝛ prędicatũ b. Sed quãdo dico, ꝙ c/alicui b/ipſum b/accipit ſubiectũ ꝛ c/prędicatum. At ſubijci ꝛ prędicari ſunt diuerſa.

Si ꝟo b/omni c, a/autẽ alicui c/erit demonſtrare, a/c/quãdo acceptũ fuerit, c/gdem omni b/ineſſe, a/autẽ alicui, ſi enim c/oi b, a/autẽ alicui b/neceſſe eſt a/alicui c/ineſſe mediũ b.

Si ingt, maior ꝑticularis, ꝛ minor vl'is põt oñdi maior ꝑpõ hęc antecedenter ſic ipm a/alicui c, ꝛ ipm b/oi c, ꝛ c/oi b, ꝛ b/alicui a, igitur a/alicui c.

Et qñ ſit hęc quidẽ ꝑdicatiua, illa ꝟo priuatiua, quę autẽ ꝑdicatiua vl'is, mõſtrabiꝭ altera, inſit enim b/oi c, ipm ꝟo a/alicui non inſit, ꝯclo ꝙ a/alicui b/nõ ineſt. Si igiꝭ aſſumptũ fuerit c/oi b/ineſſe, erat autẽ ꝛ a/non oi b, neceſſe eſt a/alicui c/non ineſſe, medium b.

Si aũt fuerit maior ꝑticularis ꝑuatiua, ꝛ mior vl'is affirmatiua, oſtẽdeꝭ maior circulariter ſic a/nõ oi b/ꝛ b/oi c, ꝛ a/nõ oi c. Et miorẽ ꝑdicatiuã ꝑ aſſũptiõeꝫ õnſtauim'.

Qñ aũt priuatiua fiat vl'is, nõ mõſtraꝭ altera, niſi quẽadmodũ in priorib'/ſi acceptũ fuerit, cui b alicui nõ ineſt, alterũ alicui ineẽ, vt ſi a/quidẽ nulli c, ipm ꝟo b/alicui ꝯclo ꝙ a/alicui b/nõ ieſt, ſi igiꝭ acceptũ fuerit, cui a/alicui nõ ineſt c/alicui ineſſe, neceſſe ẽ c/alicui coꝝ, q̃ b/ineẽ, aliter aũt nõ eſt ꝯuertẽtẽ vl'em ꝑpõnẽ monſtrare alterã, nullo eni mõ erit ſyll's.

Si aũt fuerit maior ꝑuatiua vl'is, ꝛ mior ꝑticularis affirmatiua nõ oſtẽdiꝭ ꝑticularis affirmatiua niſi ꝑ aſſumptionẽ. Nã circularis nõ põt. Nã ſi maior negatiua ꝛ cõcluſio negatiua, ſed ex duab' negatiuis nihil ꝯcludi põt, ſed per aſſumptionẽ oſtẽdiꝭ ſic cui a/nõ oi ineſt, huic alicui c/ineſt, ſꝫ a/2º ineſt oi, igiꝭ ipſi b/alicui ineſt c.

Planũ itaq; ꝙ in prima gdeꝫ figura monſtratio per ſeinuicẽ, ꝛ per tertiã, ꝛ per primã efficiꭍ figurã, quũ eni ꝑdicatiua eſt ꝯclo per primã, quum autẽ priuatiua per vltimã, accipiꝭ eni cui hoc nulli, alterã omni ineſſe.

¶ Repetitionem breuē facit dictorū ꝙ in prima figu, re quotcūq; oſtendunt ꝓpōnes circulo, aliq; illico in pri, ma, aliq; in 3ª, ꝛ dicit aliquādo ꝑ primā, aliqñ per 3ᵃᵐ.

¶ In media aūt quāꝫ ſyllo gdem vlis fit ꝛ ꝑ ipſam ꝛ ꝑ primaꝫ figurā, quāꝫ vō in parte ꝛ per ipſaꝫ ꝛ per vltimā. In tertia aūt ꝑ ipſam oēs. Manifeſtū autē ꝛ ꝙ in tertia ꝛ media, q non per ipſas fiūt ſylli, aut nō ſunt ſm circularem monſtrationem, aut imperfecti.

¶ Sed in ſcda figura oſtēſe circulo ſi vles ſtatim ꝑ ſcdaꝫ ꝛ ipſaꝫ primā. Si autē particularis ꝑ eādē 2ᵃᵐ ꝛ 3ᵃᵐ oſtenditur. Et q̄cunq; in 3ª figª oſtēdebātur circulo, oēs ꝑ eandem 3ᵃᵐ ſtatim oſtēdebātur. Sꝫ planūꝫ ꝙ in tertia ꝛ media figura queq; non per ſeipſa oſtendunt, vel nō ſm circulum ſunt imperfecti.

¶ DE CONVERSIONE QVAE IN SYLLOGISMIS.

Conuertere autem eſt traſponētem concluſionē facere ſyllm, ꝙ aut ſūmū medio nō inerit, aut hoc vltimo.

¶ Diximus iaꝫ hoc multoties, qd̄ tres ſunt cōuerſiones, vna quidem in terminis, alia ꝛ 2ª in ꝓpoſitionibus, tertia vō in ſyllo. Sed de cōuerſione in terminis dixit in pdicamentis, quādo dixit, eq̄le equali equale. Et de cōuerſione in ꝓpōnibus dixit in pmo libro prioꝝ reſolutioꝝ, nunc autē vult dicere de cōuerſione in ſyllo. Fit autē hec hoc mō. Accipimus ꝯcluſionē factaꝫ ꝛ hāc trāſponimꝰ, vel in ꝯriaꝫ, vel in oppoſitū ꝯdictorię, ꝛ aliā ꝓpōnem ſanaꝫ ſeruamus, ꝛ reliquę ꝓpōnis ꝯrium ꝯcludi oſtēdimus, vel ꝯdictorię oppoſitaꝫ, ceu ſi cōcluderet cōcluſio vlis affirmatiua trāſponimus hanc in ꝯriū vniuerſalē negatiuā, vel in oppoſitū ꝯdictorię ipſi ꝙ eſt particulare negatiuaꝫ, ꝛ ſic oſtēdimus cōcluſa alterius ꝓpoſitionis, vel ꝯria, vel cōtradictorię oppoſita. facit aūt hāc in ſyllo cōuerſionē, ꝛ in vnoquoq; mō ſyllogiſtico, ꝛ in vnaquaq; figura. Sed qdā putarūt cōuerſionē in ſyllo, ꝛ deductionē ad impoſſe idē eſſe. Ariſto. autē poſt hanc contēplationē exponit de deductione ad ipoſſe, ꝛ oſtēdit nō eſſe idē ꝯuerſionē in ſyllo ꝛ deductionē ad impoſſe.

¶ Neceſſe enim concluſione conuerſa ꝛ altera propoſitione manente, interimi reliquam, ſi enim erit, ꝛ concluſio erit.

¶ Cōcluſione ꝯuerſa ꝛ vna ꝓpoſitiōe manēte neceſſe eſt tolli aliaꝫ ꝓpōnem, ꝛ oſtēdi ipſaꝫ vel cōtrarium concludentem, vel cōtradictorię oppoſitum. Naꝫ ſi maneret eadem ipſa ꝑfecto ꝛ cōcluſio eadem manebit.

¶ Differt autē oppoſite, aut cōtrarię cōuertere ꝯcluſionē, nō eniꝫ idem efficiet ſyllo, quum vtroq; mō cōuertit, ſed hoc per ſequētia manifeſtū erit. Dico aūt opponi oī non omni, ꝛ alicui nulli, contrarię vō omni nulli, ꝛ alicui non alicui ineſſe.

¶ Si ꝯcluſio in cōtrarium cōuerterimus diuerſos faciemꝰ ſyllos. Si autē in cōtradictorio oppoſitum diuerſos vt plane oſtendemus. E cōtrario autem ineſt omni ꝛ nulli, ꝛ illud alicui ꝛ non alicui.

¶ Sit nāq; monſtratum a, de omni c, per medium b. ſi itaq; a, acceptum fuerit nulli c, ineſſe, ipſi vō b, omni, nulli c, inerit b.

¶ Primo facit cōuerſionē vt in pmo mō pmę figurę cōcludēte vlem cōcluſionē affirmatiuā, qa ex duabꝰ vlibꝰ affirmatiuis cōponitur. Accipiamus igit ꝯrium ꝯnſq; a nō omni c, ineſt, ſed ꝙ nulli, ꝛ decens eſt oſtendere minorē ꝓpōnem. Oſtēditur autē minor ꝑ ſcdam figuram, ꝛ maior ꝑ tertiā, igit a, nulli c, ꝛ a, omni b, ꝯcluſio minoris ꝓpōnis ꝙ ipm b, nulli c, ꝙ erat ꝯriuꝫ omni. Si aūt voluimus maiorē ꝓpōnē oſtēdere, demōſtrabimus ꝑ tertiaꝫ figurā, ꝛ cōcludemus nō cōtrariū maiori ꝓpōni, ſed contradictorię oppoſitū. Nam in 3ª figª vlis ꝯclo non concludebat, vt a, nulli c, ꝛ ipm b, omni c, ꝯcluſio eſt, ꝙ a, nō omni b, ſꝫ hoc ꝯdictorię opponit ꝓpōni, quare ex his dictis obſeruare debemus, ꝙ ꝓpō maior per 3ᵃᵐ figuram oſtēditur, ꝛ minor ꝑ ſcdaꝫ, ꝛ hoc rurſus ſeruare debemꝰ in pma figura, ꝙ ſi ꝯcluſio cōuerteret in ꝯrium. Si maiorem ꝓpōnē oſtēdens acceperit ꝯdictorię oppoſitum. Si autē minorē ꝯriuꝫ cōcluſuꝫ oſtēdes in qd̄ etiaꝫ ꝯnes conuerteris. Si autē cōuerſio cōuertet in illud nō omni, dico. ſ. cōtradictorię oppoſitū. Et maior ꝓpō ꝛ minor ſiliꝫ ꝯcluſiones ꝯcludere vt plane oſtēdemus. Si aūt a, nulli c, acciperet, pmo oſtdit minorē ꝓpōnē ꝯcludētē ſibi ꝯri.

¶ Et ſi a, quidem nulli c, b, autē omni c, a, non omni b, ꝛ non oīno nulli, nō eniꝫ mōſtrabat vlē ꝑ vltimā figuraꝫ, oīno vō non eſt vliter deſtruere per cōuerſionem ꝓpōnem, quę eſt ad maius extremū, ſemper enim tollit ꝑ tertiam figuram, neceſſe nāq; ad vltimuꝫ extremum ambas accipere propoſitiones.

¶ Nunc oſtēdit maiorē ꝓpōnē ꝯcludētē oppoſitū contradictorię ꝓpōni. Erat aūt pma illud a, nō oī b, nūc igit illud non omni concludit, id eſt a, non omni b.

¶ Et ſi priuatiuus ſyllo ſit conſilr, ſit enī oſtēſum a, nulli eorūq; c, ineriſtens per b.

¶ Cuꝫ oſtēderit de vli affirmatiuo, nūc vult de vli negatiuo. Nam ſi fuerit a, nulli c, per mediū b, vt accipiat omni decēs oſtēdere minorē ꝓpōnem ſic concludemus rurſus in 2ª figura. Nam minor in 2ª ꝯcludebat, a, omni c, ꝛ a, nulli b, ꝯcluſio ꝙ b, nulli c. Si autē maiorē decet oſtēdere, oſtēdemus per 3ᵃᵐ figurā a, omni c, ꝛ b, omni c, igit a, alicui b. Et in 2ª igit mō pmę figurę oſtēſuꝫ eſt, minor per 2ᵃᵐ, ꝛ maior per 3ᵃᵐ. Oſtēſuꝫ eſt hoc rurſus vt diximus, ꝙ maior cōcluderet oppoſitū cōtradictorię. Nā pro nulli illud alicui concluſit, ꝛ minor contrarium vt oppoſitum. Naꝫ pro omni ipſum nulli concluſit.

¶ Igit ſi acceptū fuerit a, ineē omni c, ipſi vō b, nulli b, inerit nulli eorūꝫ, quę c, ꝛ ſi a, ꝛ b, oī c, a, alicui b, ſed nulli inerat.

¶ Primo oſtēdit minorē ꝓpōnē ꝯcludētē ꝯriū pͤ ꝓpōni. Deinde 2ª oſtēdit maiorem concludētem oppoſitum cōtradictorię primę propoſitioni.

¶ Et ſi oppoſite conuerſa fuerit concluſio ꝛ ſyllogiſmi oppoſiti ꝛ nō vniuerſales erunt, nāq; fit altera propoſitio in parte, quare ꝛ cōcluſio erit ſm partem. ſit enim predicatiuus ſyllo, ꝛ conuertatur ſic, igitur ſi a, nō omni c, omni autem b, ipſum b, non omni c, ꝛ ſi a, quidem non omni c, ipſum vō b, omni, a, nō omni b. Conſimilr autem ꝛ ſi priuatiuus ſyllo, ſi enim a, alicui c, ineſt, ipſi vō b, nulli, b, alicui

c, non

c/non ineſſet, non ſimpliciter nulli, ⁊ ſi a/alicui c, b/ſecūdo omni, quemadmoduꝫ in principio ac ceptum eſt a, alicui b/ineſſet.

℄ Accepit primo concluſionē in duobus modis ⁊ cōuer tit in ꝯtriuꝫ ⁊ oſtēdit cōcluſa, non cōuertit in oppoſita cō tradictoriȩ, igitᷣ ⁊ in maiori propōne, ⁊ in minori ꝯdictoriȩ oppoſitū cōcludetᷣ in primo modo, vt a/non omni c/ ⁊ a/omni b/cōcluſio ꝙ b/non oī c. Erat aūt primo omni. Et in maiore rurſus ſiꝉr a/non omni c/⁊ b/omni c. Concluſio ꝙ a/non omni b/quare ſi cōuerteretᷣ in oppoſituꝫ cōtradictoriȩ cōcluſio cōcludetᷣ per oppoſita cōtradictoriȩ. Sed in ſecūdo modo ſit a/nulli b, ⁊ a/alicui c, cōcluſio eſt ꝙ b/non omni c/qꝛ ꝯtradictoriȩ opponitᷣ primȩ propoſitioni. Si autē maior oſtēdenda eſt ſic a/alicui c/⁊ b/ſi... c/cōcluſio ꝙ a/alicui b/qꝺ etiā contradictoriȩ opponitur primȩ propoſitioni,

℄ Ceteruꝫ in ſylliſ, qui in parte quādo oppoſitȩ quidem conuertatur concluſio tolluntur ambȩ ꝓpoſitiones, quādo autēꝫ cōtrariȩ neutra, non enim amplius accidit tollere, quēadmodū in vlibus, deficiēte cōcluſione ſm conuerſionem, ſed neqꝫ omnino tollere.

℄ Cum expleuiſſet ſermonē de vlibus ſylliſ concludentibus vle, nunc dicit de particularibus ꝯcludētibus, ⁊ inquit, qꝺ ſi cōcluſio cōuerteretᷣ in oppoſituꝫ ꝯdictoriȩ, tolluntur ꝓpōnes a principio, ⁊ ſerunt ꝯtria vel oppoſita contradictoriȩ. Si aūt in ꝯtrium cōuerteretᷣ cōcluſio non amplius tollunᷣ ꝓpōnes, ſed manent ipſe vt oſtendimus, ⁊ cur hoc ſit, inquit. Naꝫ non amplius ſit, vt in vlibus accepta ꝯcluſione in cōtrariū, oſtendebatur auferre propoſitionem primā ſic etiam hic. Nam hic prorſus tollit vniuerſale, quia concluſio particularis.

℄ Sit enim oſtēſum a/de aliquo c, igitur ſi acceptū fuerit a/nulli c/ineſſe, ipſum ſecūdo b/alicui, a/alicui b/non ineſſet, ⁊ ſi a/nulli c/omni autem b/ipſum b/nulli c/quare tollūtur vtrȩqꝫ. At ſi contrariȩ cōuertātur/neutra, ſi eniꝫ a/alicui c/ non ineſt, ipſi ſecūdo b/omni: b/alicui c/nō ineſſet, ſed nondum tollitur qꝺ a principio, contingit nāqꝫ alicui ineſſe ⁊ alicui nō ineſſe, ſed ipſius a/b/ vniuerſalis nihil omnino ſit ſylliſ, ſi enim a/non ineſt alicui coꝝ quȩ c, b/ſecūdo alicui ineſt, neutra propoſitionum vniuerſalis.

℄ Primo oſtēdit tertiū modū primȩ figurȩ cōcludentem hoc alicui, ſi aūt cōuerteretᷣ in oppoſitū cōtradictoriȩ illud nulli ſic cōcludet a/nulli c/ipſuꝫ b/alicui c, concluſio ꝙ a/nō omni b. Si aūt minorē ſic, a/nulli c, a/omni b, concluſio ꝙ b/nulli c/quare maior ⁊ minor in oppoſituꝫ ꝯdictoriȩ cōuertunᷣ cōuerſa ſic cōcluſione. Si aūt in ꝯtrium cōuerteretᷣ cōcluſio vt pro hoc alicui non omni accipiamus neqꝫ maiorē poſſumus oſtēdere, qꝛ minor ⁊ concluſio ſunt particulares. Item minorē nō poſſumus oſtēdere, cur: Nā ſi oſtēdemus primo quidē qꝛ maior ſit particularis in ſcd̄a figura, ⁊ qꝛ cōcludimus nō oī, hoc aūt nō omni non opponitur ꝯtradictoriȩ primȩ ꝓpōni huic alicui. Nam aliquando ſimul verificantur hȩ ꝓpōnes.

℄ Cōſiꝉr aūt ⁊ ſi priuatiuus ſylliſ, ſi enim accipietur a/omni c/ineſſe, tollentur vtrȩqꝫ, ſi ſecūdo alicui/neutra, demonſtratio autem eadem.

℄ Vt in tertio modo, ſic ⁊ in quarto negatiuo faciundū. Nā ſi ꝯdictoriȩ oppoſitū acciperetᷣ tollunᷣ ambȩ. Si aūt ꝯtrium non tollūtur, ſed demonſtratio eadeꝫ. Et in quarto modo quȩ etiam in tertio modo fiebat.

℄ FIGVRA SECVNDA.

SEd in ſecūda figura/ꝓpoſitionē quidem, quȩ ad maius extremū non eſt interimere cōtrariȩ/facta cōuerſione vtrolibet modo nam ſemper erit cōcluſio in tertia figura, vlis aūt non erat in hac ſyllogiſmus, alteram ſecūdo ſiꝉr tollemus cōuerſioni. Dico aūt ſiꝉr, ſi cōtrariȩ quidē conuerti tur/contrariȩ, ſi ſecūdo oppoſitȩ, oppoſitȩ.

℄ Abſoluit primā figurā, nunc venit ad ſecūdā, ⁊ inquit ꝙ maior propoſitio non tollitᷣ qū accipitᷣ ꝯtriū ꝯcluſionis, ſed minor tollitur, dico .ſ. maiorē ꝓpoſitioneꝫ non tolli, nō qꝛ tollitᷣ, ſed qꝛ in ꝯtrium non tollitᷣ, ſed in oppoſituꝫ ꝯdictoriȩ tollitᷣ. Sed cur: ipſe dicit ꝙ in tertia figura oſtēditur maior ꝓpoſitio, ⁊ nullum vle in tertia oſtenditur. Et maior in ſcd̄a figura vniuerſalis eſt, quare oppoſituꝫ contradictoriȩ oſtenditur, ⁊ minor ꝓpoſitio oſtēditᷣ per primam figuram vt oſtendemus.

℄ Inſit eniꝫ a/oi b/ipſi aūt c/nulli, cōcluſio b/c, nulli. Si itaqꝫ acceptuꝫ fuerit b/omni c/ineſſe, ⁊ a/b/maneat a/omni c/ineſſet, nā ſit prima figura: ꝙ ſi b/omni c, a/ſecūdo nulli c, a/non omni b/ figure vltima. Si autē oppoſitȩ cōuerſum fuerit b/c, a/b/quidē itidē mōſtrabitur, a/c/ſecūdo oppoſitȩ, ſi enim b/alicui c, a/autēꝫ nulli c, a/alicui b/ non ineſſet. Rurſus ſi b/alicui c, a/ſecūdo omni b/ a/alicui c, quare oppoſitus ſit ſyllogiſmus.

℄ Primo oſtēdit primū modū ſcd̄ȩ figurȩ ſic illum .ſ. qui cōſtat maiore affirmatiua ⁊ minore negatiua cōcluditur cōcluſio negatiua, ipſuꝫ b/nulli c/ſi aūt accipiatur b/oi c/ ineſſe, ⁊ oſtēdere volumus minorē ꝓpōneꝫ dicentem a/ nulli c/ oſtēdemus minorē per primā figurā ſic, a/oi b/⁊ b/omni c/igitᷣ a/omni c. Tollitur aūt maior propoſitio non ꝯtrio ſed ꝯdictoriȩ, vt pulchre diximus, maioreꝫ nō tolli ꝯtriȩ, ſed ſi oppoſitū ꝯdictoriȩ cōcluſionis acceptuꝫ fuerit, vt b/alicui c/maior ꝓpoſitio ſiꝉr tollitur, ⁊ demōſtrabitᷣ ſic, ⁊ minor cōtradictoriȩ. nā ſi b/alicui c/⁊ a/nulli c, ꝯcluſio eſt ꝙ a/non omni b. Et in minore ſic a/oi b/ ⁊ b/alicui c, ⁊ igitur a/alicui c/ ꝙ eſt contradictoriȩ oppoſitum primȩ propoſitioni.

℄ Conſimiliter monſtrabitur ⁊ ſi econuerſo ſe habeant propoſitiones.

℄ Similiter autē demonſtrabitur ⁊ ſecūdus modus ſecūdȩ figurȩ, nam econuerſo ſe habēt propoſitiones.

℄ At ſi ſylliſ eſt in parte, ſi cōtrariȩ cōuertatur cōcluſio, neutra ꝓpōnum tollitᷣ, quēadmodū neqꝫ in prima figura, ſi ſecūdo oppoſitȩ/vtrȩqꝫ.

℄ Cum abſoluerit ſermonē de vlibus cōcludentibus in ſcd̄a figura nunc dicit de particularibus ⁊ inquit, ꝙ ſi in particularibus cōcludētibus cōcluſionē particulareꝫ in contrariū cōuerteretᷣ, nulla ꝓpoſitio tollitᷣ, neqꝫ maior, neqꝫ minor, ſi aūt cōcluſio cōuerteretᷣ in oppoſitū ꝯtradictoriȩ ipſi tunc ambȩ tollentur, vt oſtendemus.

℄ Ponatur eniꝫ a/b/quidē nulli ineſſe, ipſi autēꝫ c/alicui, concluſio b/c. Si itaqꝫ poſitū fue

rit b/alicui c/ineſſe, ꝛ a/b/maneat/ꝯcluſio erit, ꝙ a/alicui c/non ineſt, ſed non eſt ſublatuz, qđ a principio. Cõtingit enim alicui ineſſe ꝛ non ineſſe. Rurſus ſi b/alicui c, ꝛ a/alicui c/non eſt ſyllogiſmus, neutrum enim acceptorum vľe, quare non tollitur a/b/ꝙ ſi oppoſitę conuertatur, tollunť ambę, ſi enim b/omni c, a/ſ'o nulli b. nulli c/ipſum a, ſed erat alicui. Rurſus ſi b/omni c, a/autem alicui c, a/alicui b.

¶ De tertio modo nũc dicit ſcđę figurę qui eſt ex maiore vľi negatiua, ꝛ minore particulari affirmatiua ꝯcludẽte cõcluſionẽ particularẽ negatiuã. Si ğ cõcluſio tranſponereť in ꝯriũ ꝙ b/alicui c/ineſt, ꝛ decet oſtẽdere minorẽ ꝓpõnẽ demõſtramus ſic, a/non oi c/ſed nõ tolleretur prius diceres ꝙ a/alicui c, naz cõtingit vt ambę ſimul verificentur, ſi aũt volumus maiorẽ cõfutare, cõfutabimus per tertiã figurã ſed non cõfutabitur. Etenim ꝛ cõcluſio particularis affirmatiua ꝛ minor ꝓpoſitio particularis, ꝛ ex duabus particularibus nõ fit ſylľs, quare pulchre diximus ꝙ ſi in particularibus cõuertereť in cõtrariũ concluſio, tollẽtur propõnes ambę, vt ſi b/aſſumptuz fuerit pro hoc non oi c/ꝙ oi ineſt, ꝛ ſi decẽs oſtẽdere minorem ꝓpõnẽ ſic oſtẽdimus a/nulli b/ꝛ b/oi c, igiť a/nulli c/ecce nunc ſublata eſt minor cõtradictio. Erat enim alicui c/ipſum a. Sed ſi decet maiorez tolli ſic tollemus b/omni c/ꝛ a/alicui c/igitur a/alicui b/quare ꝛ nũc maior cõtradictorię ſublata eſt, nam erat a/nulli b.

¶ Eadem ſ'o demonſtratio ꝛ ſi vniuerſale prędicatiuum.

¶ Vt in tertio modo oſtẽdimus, ſic ꝛ in quarto mõ oſtẽdemus habente maiorem vniuerſalem affirmatiuam.

¶ FIGVRA TERTIA.

SEd in tertia figura, quã ꝯrię quidez cõuertať ꝯcluſio neutra tolliť ꝓpoſitionũ ſm nullũ ſyllogiſmoꝝ, quã ſ'o oppoſitę ambę ꝛ in omnibus.

¶ Cum dixerit de ſcđa figura, nunc dicit de tertia ꝛ inqt, qꝛ cõcluſio particularis eſt ſi ꝯrium cõcluſionis ſumeretur nõ cõuertitur neqꝫ aliqua ꝓpoſitio tolliť, ſi aũt in oppoſitũ ꝯdictorię conuertereť, ambę ꝓpõnes tollẽtur, vt oſtẽdemus, oſtẽditur autez maior ꝓpoſitio per primam figuram, ꝛ minor per ſecundam.

¶ Sit oſtenſum a/alicui b/inexiſtens, mediuz autem ſit acceptuz c, ſint aũt ꝓpoſitiones vniuerſales, igiť ſi acceptum fuerit a/alicui b/nõ ineſſe, b/ſ'o omni c/non ſit ſylľs a/ꝛ c, neqꝫ ſi a/eoꝝ quidẽ quę b/alicui non inſit, c/autẽ omni, nõ erit b/ꝛ c/ſylľs. Conſilr autẽ monſtrabitur ꝛ ſi non vľes ꝓpões, aut eniz ambas neceſſe eſt ſm partẽ eſſe per cõuerſionẽ, aut vľe ad minus extremum fieri, verum ſic non erat ſylľs neqꝫ in prima figura neqꝫ in media.

¶ Oſtẽdit primo in primo modo tertię figurę cõuerſionẽ ꝙ cõcludunt ex duabus vľibus affirmatiuis ꝯcluſionẽ particularẽ affirmatiuã, ceu a/alicui b/ineſt, ſi ergo accipiať a/nõ oi b/ineſſe, ꝛ ipſum b/oi c/non põt fieri ſylľs in prima figura per primã, ſed minor per ſecũdã ſic a/nõ oi b/ꝛ a/omni c/qꝛ maior particularis in ſcđa figura a/b/ aſſyllogiſtica eſt coniugatio. Rurſus ſi fuerit vľis ꝓpoſitio vna, ꝛ alia in parte nõ fit ſylľs. cur? qꝛ ſi voluerimus maiorẽ ꝓpoſitionem oſtendere fit maior particularis, ꝛ ſunt ambę particulares ꝛ aſſyllogiſtica fit ꝯiugatio. Silr autem ꝛ ſi minorẽ voluerimus oſtendere, quare pulchre dixit. Si in ꝯriũ cõuertereť nulla ꝓpõ tolliť in 3ª figura.

¶ Qꝛ ſi oppoſitę conuertãtur ꝓpoſitiones/tolluntur ambę, ſi enim a/nulli b, b/ſ'o omni c, a/nulli c. Rurſus ſi a/nulli quidẽ b/ipſi ſ'o c/oi b/nulli c/ꝛ ſi altera non vľis conſilr: ſi enim a/nulli b, b/ſ'o alicui c, a/alicui c/non inerit, ꝙ ſi a/b/quidẽ nulli, c/aũt omni, nulli c/ipſum b.

¶ Cum dixerit ꝙ ſi in ꝯriũ conuertereť ſylľs non fit deſtructio ꝓpõnũ, nunc dicit ꝙ ſi oppoſito modo cõuertereť fit, vt pro hoc a/alicui b/vt accipiamus ꝙ nulli ꝛ faciemus ſic, a/nulli b/ꝛ ipſum b/omni c/igiť a/nulli c. Si autẽ minorẽ voluerimus reprobare, ſic a/nulli b/ꝛ a/omni c, igiť b/nulli c/quare ambę ꝓpões in ꝯriũ ſublatę ſunt in tertia figura ꝯcluſioni cõuerſa in oppoſitũ ꝯdictorię. Silr autẽ oſtendemus ꝛ ſi maior negatiua ꝛ minor affirmatiua ſit, concluſio fit ꝙ a/non oi b. Si ergo accipiatur oi ſi maiorẽ ꝓpoſitionez decet oſtẽdere ſic oſtẽdimus a/oi b/ꝛ ipſum b/omni c, ꝛ a/omni c. Si autem minorez ſic, a/omni b/ꝛ a/nulli c/cõcluſio ꝙ b/nulli c/ſic in ambabus vniuerſalibus ꝓpoſitionibus in tertia figura.

¶ Silr ſ'o ꝛ ſi priuatiuus ſylľs, ſit enim oſtẽſum a/alicui b/nõ inexiſtẽs, ſit aũt prędicatiuũ quidẽ b/c, negatiuũ aũt a/c, ſic enim efficiebatur ſylľs, qñ igitur cõtrariũ acceptũ fuerit cõcluſioni/non erit ſylľs, ſi enim a/alicui b, b/ſ'o omni c/non erat ſylľs ipſius a/ꝛ ipſius c, neqꝫ ſi a/alicui b, c/ſ'o nulli, non erat ipſius b/ꝛ ipſius c/ſylľs, quare non tollũtur ꝓpoſitiones; quando autẽ oppoſitum tolluntur, ſi enim a/omni b, ꝛ b/ipſi c, a/omni c, ſed nulli inerat.

¶ Dicit nunc de tertio modo ꝓmę figurę ex maiore vľi affirmatiua ꝛ minore particulari negatiua cõcludẽte particularẽ cõcluſionẽ ſi in oppoſitũ accipiatur cõcluſio in ipſum nulli ꝛ decet maiorẽ ꝓpõnẽ cõfutare, ꝛ ſic cõfutatur a/nulli b/ꝛ b/alicui c, igitur a/nõ omni c/ quare in oppoſitũ cõtradictorię nunc maior cõfutata eſt cõuerſa cõcluſione in cõtradictoriũ. Si autez minorẽ cõfutabimus ſic a/nulli b/a/omni c/igitur b/nulli c, quare ꝛ minor confutata eſt in ꝯdictoriũ. Et hoc ſeruanduz eſt ſi alia maior fuerit negatiua ꝛ minor affirmatiua, vbi concludit cõcluſionẽ particularẽ negatiuã, a/non oi b, ſi ergo tranſmutaretur in ꝯriuz, hoc alicui/neqꝫ maior/neqꝫ minor propoſitio cõfutabitur. Si aũt in oppoſitũ cõtradictorię ambę cõfutabuntur, nã ſit a/omni b/ꝛ b/alicui c, igitur a/alicui c, ſi autẽ minorem ſic, a/omni b/ꝛ a/nulli c, igitur nulli c/ quare obſeruandum eſt ꝙ minor ꝛ maior in ꝯdictorias cõuertunť, quando fuerit alia vľis ꝛ alia in parte.

¶ Rurſus ſi a/omni b/ipſi autẽ c/nulli, b/nulli c, ſed omni inerat. Conſilr autez monſtrať ꝛ ſi nõ vľes ſunt ꝓpoſitiones, ſit enim a/c/ꝛ vľe ꝛ priuatiuũ. Alterum aũt prędicatiuũ in parte: ſi igiť a/omni b. b/autẽ alicui c, a/alicui c/cõtingit: ſꝫ nulli inerat. Rurſus, ſi a/omni b, ipſi aũt c/nulli, b/nulli c, ſi autez a/alicui b, ꝛ b/ali-

cui c/non ſit ſyllˢ, neqꝫ ſi a/alicui b, ipſi autē c/nulli: neqꝫ ſic, quare illo quidem modo tolluntur, ſic aūt non tolluntur propoſitiones.

℄ Si aūt fuerit maioꝛ particularis negatiua, ꝛ minoꝛ vlis affirmatiua, ſic oſtendimus a/omni b/ ꝛ ipſum b/omni c, igiẗ a/omni c. Si aūt minoꝛē ſic, a/omni b, a/non omni c, igitur b/non omni c.

℄ Planum igitur per dicta, qūo cōuerſa concluſione in vnaqueqꝫ figura ſit ſyllˢ: ꝛ qñ contrarius ꝑpoſitioni ꝛ quando oppoſitus.

℄ Breuē repetitionē facit dictoꝝ per tres figuras. Et ingꝫ ꝙ planum eſt aliqñ reprobari ꝑpōnes ſiue in oppoſitū ꝫdictoꝛiē mutatur cōcluſio, ſiue in ꝫriū, ꝛ qñ nō ꝫfutanẗ.

℄ Et ꝙ in prima quidē figura, per mediā ꝛ vltimam fiunt ſylli, ꝛ quę ad minus extremum ſemper per mediā tollitur, quę ꝟo ad maius per vltimam. In ſcda autē per primā ꝛ vltimaꝫ, quę quidē ad minus extremū, ſemꝑ per primā figurā, quę autē ad maius per vltimā. Sed in tertia per primaꝫ ꝛ per mediā, ꝛ quę quidem ad maius ſemper per primā, quę autem ad minus per mediā. Quid igitur eſt cōuertere ꝛ quomodo in vnaquaqꝫ figura, ꝛ quis ſit ſyllogiſmus, manifeſtum.

℄ Cōiter planū eſt ꝙ ꝑpōnes in ꝑma figura, maioꝛ oſtēditur per vltimam, ꝛ minoꝛ per ſecundā, ꝛ in ſcda figura maioꝛ ꝑpoſitio per tertiā, ꝛ minoꝛ per primaꝫ, ꝛ in tertia figura maioꝛ per primā, ꝛ minoꝛ ꝑ ſcdaꝫ figurā ꝫfutanẗ.

DE DEDVCTIONE AD IMPOSSIBILE.

SYllogiſmus ꝟo qui per impoſſibile, monſtraẗ quidē quādo contradictio concluſionis poſita fuerit, ꝛ aſſumpta ſit alia propoſitio, ſit autem in omnibus figuris.

℄ Abſoluit ſermonē de ꝫuerſione ſylloꝝ, nunc de deductione ad impoſle dicit, ꝛ qūo differt deductio ad impoſſibile, ab ipſa cōuerſione in ſyllˢ. Sic igiẗ differt ꝙ in conuerſione opꝫ primo facere ſyllm, deinde ſic cōuerſioneꝫ, ꝛ in deductione ad impoſle ꝛ ſi hoc ꝙ fiat ſyllˢ pōt oſtendi abſurdum ſequi. Itē differt ꝙ in cōuerſione pōt cōuerti in ꝫriū ꝛ cōtradictoꝛiū cōuerti, ſed in deductione ad impoſle minime, vbi ſolū in oppoſitū ꝫdictoꝛiū ſit, alioquin ſi in ꝫriū aſſumereẗ vel non oſtēdit ſyllogiſticā cōiugationē, vel ſi ſit ſyllogiſtica, nullū abſurdum ſequitur. Item differt qꝛ in cōuerſione in ſyllˢ oſtēdiẗ vna ꝑpoſitione oppoſitum vel ꝫdictoꝛię, vel cōtrarię. Sed in deductione ad impoſle in oppoſitum ꝫdictoꝛiū vnius ꝑpōnis ſolū ꝑcedētis abſurdū ſequi oſtēditur. Per hęc igiẗ differt cōuerſio a deductione ad impoſle. Sed vt cōuerſio in tribus figuris oſtēdebatur ꝙ poteſt fieri, ſic ēt deductio ad impoſſibile in tribus figuris erit. Et hoc oſtēdet ꝙ ꝑ deductionē ad impoſſibile vlē affirmatiuū in prima figura oſtēdi non pōt, ſed in ſecūda ꝛ tertia. Et in prima figura oſtēdit alias tres ſyllogiſticas cōiugationes. Dicit autēꝫ primo qūo ſit deductio ad impoſſibile, qꝛ accipimus ex ꝑncipio cōcluſionē, ꝛ huic oppoſitū cōtradictoꝛię, ꝛ vna ꝑpoſitio vera ꝛ oſtēdimus ſequi ex alia ꝑpoſitione aliquod abſurdum ꝛ impoſſibile.

℄ Siſe nāqꝫ eſt cōuerſioni, pręterqꝫ ꝙ differt tm̄, quoniaꝫ cōuertitur quidem facto ſyllˢ, ꝛ impoſitis ambabus ꝑpōnibus, deduciẗ ꝟo ad impoſſibile non preconfeſſo prius oppoſito, ſed manifeſto exiſtente, quoniaꝫ verum. Termini aūt ſimiliter ſe habebunt in ambobus, ꝛ eadem amboꝛum acceptio.

℄ Similē conuerſioni dicit, qꝛ vt cōuerſio in tribus ſit figuris, ſic etiā deductio ad impoſſibile fiet, Equidem hac ratione cōicant, ꝛ differt his quibus ꝑdiximus deductio ad impoſſibile a conuerſione.

℄ Ut ſi a/ineſt omni b, mediū aūt c. Si fuerit ſuppoſitū aut nō oī, aut nulli b/ineſſe, c/ꝟo oī, qꝺ erat verū, neceſſe eſt c/aut nulli aut non oī b/ineſſe, hoc aūt impoſſibile, quare falſuꝫ, qꝺ ſuppoſitum eſt, verum igitur oppoſitum.

℄ Vult dictū per exēpla oſtēdere ꝙ a/omni c/ ꝛ ipſum c/ omni b cōcluſio a omni b/ ſi aūt aliquis hoc diceret eē falſum, ex neceſſitate cōcederet, vel ꝫriuꝫ eſſe verū, vel cōtradictoꝛiū, igiẗ ſi non ꝫcedet ipſi b/a/ineſſe, vel igitur nihil ineſt vel nō omni, igiẗ in ſcda figura oſtēditur abſurduꝫ ſic, a/ipſi b/vel nulli vel nō omni, ꝛ a/omni c, cōcluſio ꝙ c/nulli b/vel non omni, ſi aūt hoc abſurdū concludit ꝙ ipſi b/vel nulli, vel non omni, ꝛ falſum, igitur omni ꝙ prius ſic diximus in ſcda figura, qꝛ ſequitur aliqꝺ impoſſibile oſtenſum eſt vlē affirmatiuum, ſic igitur non ſoluꝫ in prima figura fieri poteſt, ſed etiam in alijs.

℄ Conſimiliter ꝟo ꝛ in alijs figuris, quęcūqꝫ eniꝫ cōuerſionē ſuſcipiūt, ꝛ ſyllm ꝑ impoſle.

℄ Econtrario debuit dicere ꝙ quęcunqꝫ oſtenduntẗ ꝑ impoſſibile ꝛ cōuerſione oſtēduntur ꝛ quęcūqꝫ per conuerſioneꝫ, minime per impoſſibile, nam in plus cōuerſio qꝫ ipſum per impoſſibile:

℄ Alia itaqꝫ problemata oīa per impoſle monſtranẗ in oībus figuris. Uſe aūt prędicatiuū in media quidē ꝛ tertia monſtratur, in prima ꝟo non monſtratur, ſupponatur nāqꝫ a/non omni b/aut nulli ineſſe, ꝛ accipiatur alia propoſitio vtrinlibet, ſiue c/ineſſe omni a/ſiue b/ oī d, ſic enim eſſe poſſet prima figura, ſi igitur ſuppoſitū eſt a/ineſſe nō omni b/nō ſit ſyllˢ.

℄ Cūcta alia problemata ꝛ cōcluſiones oſtēdunẗ per primam figuraꝫ cuꝫ vlē negatiuū particulare, ꝛ particulare affirmatiuū, ꝛ vlē affirmatiuū oſtendiẗ in ſcda ꝛ tertia figura non tm̄ in prima. Et in exēplis facit rōnē. Supponatur ſic, a/nulli b/vel nō oī, deinde aſſumptū ſit alia maioꝛ ꝑpoſitio, ꝛ alia minoꝛ. Siqdē aſſumpta eſt qualitercunqꝫ maioꝛ aſyllogiſtica ſit cōiugatio, qꝛ minoꝛ eſt vlis negatiua, vel particularis negatiua. Si aūt minoꝛ aſſumpta ſit ꝑpoſitio, vt b/oī d/ſiquideꝫ ꝛ maioꝛ vlis negatiua fuerit cōcludiẗ ſyllˢ negatiuus. Si autē particularis fuerit negatiua nō cōcludiẗ, qꝛ maioꝛ ſit particularis, ſi ergo aſſumatur b/omni d/a/exiſtēte nulli b/falſa erit cōcluſio negatiua, tm̄ cōcludit oppoſitū verū ꝙ erit, nam ſuppoſitū oī.

℄ Utrinlibet accepta ꝑpōne, ſi aūt nulli qñ b/d/aſſumpta fuerit, ſyllˢ quidē erit falſi, ſed ꝑpoſituꝫ non monſtraẗ, ſi enim a/nulli b, b/ꝟo omni d/a/nulli d, hōc ꝟo impoſſibile, falſum itaqꝫ a/ineſſe nulli b. Sed non, ſi nulli falſuꝫ,

ipſa eſt, vera erit nulli, vt ſi a/nulli b, ſic ⁊ vlē negatiuū.

¶ Si vero ſuppoſitum fuerit a/ inexiſtens omni b/non monſtratur propoſitū, ſed ad nō omni ineſſe, hęc accipienda eſt ſuppoſitio.

¶ Si ſuppoſitū fuerit ꝯ͂rium non oſtēditur ꝓpoſitum, neq; ſi ſuppoſitū fuerit a/omni b, ⁊ oſtēſū hoc falſum, nil magis illud nulli verificaturq; hoc oı̄. Sed magis illud non oı̄ verificatur. Non enim cōſideramus oſtēdere ꝙ a/nulli b, aliqñ igitur oſtēdere poſſumus qñ accipimus ꝙ a/alicui b, nam hoc ſuppoſito abſurdum ſequitur.

¶ Si enim a/omni b/ ⁊ c/alicui b, a/ineſt alicui c, ſed hoc non erat, quare falſum omni ineſſe, ſi autem ita verum non omni.

¶ Si ergo volumus particulare negatiuū oſtēdere, tūc ſit mediū eſt ꝙ a/oı̄ b, ⁊ c/oı̄ b, cōcluſio ꝙ a/alicui c/ineſt. Sit aūt ⁊ hoc manifeſte falſum, ⁊ falſum ob id ſequitū, q2 falſa ꝓpoſitio dicēs a/oı̄ b/eſt. Si aūt hoc falſum, igiẗ verum non omni, ſic etiam particulare negatiuum.

¶ Qꝫ ſi fuerit ſuppoſitū alicui ineē, eadē erūt, quę ⁊ in pręcictis. Manifeſtū igiẗ ꝙ in omnibus ſyllis per impoſſe oppoſitum ſupponēdum, planū ⁊ ꝙ in media figura monſtratur quodāmodo affirmatiuū, ⁊ in vltima vlē.

¶ Pulchre dixit ꝙ in ſcđa figura oſtēditur aliquo mō affirmatiuū, nam (aliquo modo) adiecit, q2 non proxime cōcluditur, ſed ſublatis alijs concluditur.

DIFFERENTIA INTER OSTENSIVAM MONSTRATIONEM ET DEDVCENTEM AD IMPOSSIBILE.

Differt aūt demōſtratio ad impoſſibile ab oſtēſiua eo ꝙ ponit, qđ vult tollere deducēs ad cōfeſſū falſum, oſtēſiua vero incipit ex confeſſis poſitionibus. Accipiunt itaq; ambę duas ꝓpoſitiones confeſſas, ſed illa quidē ex quibus eſt ſyllogiſmus, hęc vero vnam quidem harum.

¶ Ariſtoteles vult per hęc afferre dr̄ias inter demonſtrationē ad impoſſe ⁊ oſtēſiuā. Et inqt ꝙ differt ſꝫ ꝓpōnes; q2 impoſſis deductio ponit oppoſitū ꝯ͂dictorię, ⁊ hoc oſtēdit falſum, deinde ex hoc ſublato ſequitur, ⁊ introduciẗ ꝙ vult oſtēdere. Sed in oſtēſiua principaliẗ oſtendit ſyllm. Rurſus ꝓpōnūt in deductione ad ipoſſe vna vera ⁊ vna prorſus falſa. Sed in oſtenſiua ambę verę. Deinde dicit ꝙ ꝓblema oſtēſum in rectū ⁊ per impoſſe, ⁊ illud ꝑ ipoſſe ⁊ in rectū oſtēdiẗ. Et qđ quęcūq; per primā figuram ꝑ impoſſibile cōcludimus, demōſtrabiẗ oſtenſione directa, ⁊ negatiua in ſcđa ⁊ affirmatiua in tertia, ⁊ ꝙ quęcūq; in ſecūda per impoſſe, poſſūt etiā recta oſtēſione oſtēdi, aliqñ ꝑ primam, aliqñ vero ꝑ tertiā, ⁊ quęcūq; in tertia negatiua in ſcđa ⁊ affirmatiua in prima, ⁊ ipſe ſic oēs coniugationes percurrere hꝫ plane (Sed illa quidē ex quibus eſt ſyllo, hęc vero vnam quidē harū,) quia oſtenſiua accipit ꝓpoſitiones ex quibus ſyllo, ⁊ illa per impoſſibile vnam harū accipit ex quibus ſyllogiſmus idest vnam veram ⁊ vnā accipit contradictionem veri ⁊ oſtēdit falſum ſequens.

¶ Vnā aūt ꝯ͂dictionē cōcluſionis ⁊ illic quidem nō neceſſe ꝯcluſionē notā eſſe, neq; pręaccipere, ꝙ eſt aut nō, hic vero neceſſe ꝙ eſt, differt aūt nihil dictionē aut negationē eſſe concluſionē, ſed ſimiliter ſe habet de vtroq;.

¶ A cōcluſione vero ſumit differentiā, qđ in oſtēſiua nō neceſſe eſt ſcire cōcluſionē, ſed in illis oſtenſionibus per impoſſibile hoc ſcire neceſſe eſt, nil intereſt ſiue ſit negatiuum vel affirmatiuum oſtēſum directe ⁊ per deductionē ad impoſſibile.

¶ QVOD OMNE PER IMPOSSIBILE MONSTRATVM ET OSTENSIVE MONSTRARI POTEST ET ECONVERSO.

Mne vero quod oſtenſiue cōcludiẗ ⁊ per impoſſe monſtrabitur, ⁊ qđ ꝑ impoſſe, oſtenſiue/per eoſdē terminos, quando igiẗ ſyllo in prima efficiaẗ figura, verū erit in media aut vltima, priuatiuū qdē in media, pręd icatiuū aūt in vltima. Quum vero in media ſyllo, qđ verū in prima ⁊ in oibus ꝓblematibus, qñ aūt in vltima ſyllo, qđ verū in prima ⁊ media, affirmatiuū quidē in prima, priuatiua vero in media.

¶ Hic quęrit Alexāder quō pōt oſtendendū per impoſſibile ⁊ directa oſtēſione oſtēdi, qñ quidē ſextus modus tertię figurę ⁊ quartus ſcđę per impoſſibile oſtēdātur, nō tñ oſtenſiue. Deinde perſoluit ipſe dicendo, qđ illud oē, non dicit omnem modum, ſed omne problema oſtēdum per impoſſibile ⁊ recta eſt per impoſſibile, ſiue affirmatiuum, ſiue negatiuū, ⁊ hęc ſiue vniuerſalia, ſiue particularia. Reliquū dicit ꝙ quęcūq; in prima figura oſtēdūtur per impoſſibile, oſtēditur etiā oſtēſiue in ſecūda ⁊ tertia. Equidē negatiua in ſcđa ⁊ affirmatiua in tertia. Quęcūq; autē in media oſtendebatur per impoſſibile etiā oſtenſiue oſtendentur, affirmatiua in pria, ⁊ negatiua in ſcđa.

¶ FIGVRA PRIMA.

Sit enim oſtenſum a/nulli aut nō omni b/per primam figuram, igitur ſuppoſitio quidem erat a/ineſſe alicui b, c/vero accipiebatur, a/quidem omni ineſſe, b/autem nulli, nā ſic efficiebatur ſyllogiſmus ⁊ impoſſibile, hęc autē media figura, ſi c/a/quidem omni, b/vero nulli ineſt.

¶ Diximus ꝙ per impoſſe vlē affirmatiuū in prima figura nō cōcludiẗ, ſed vlē negatiuū, oſtendebaẗ aūt ſic, q2 a/nulli b. Si enim hoc falſum, verum illud alicui, igiẗ c/oı̄ a/ ⁊ a/alicui b, igiẗ c/alicui b, ⁊ hoc manifeſte falſum, igiẗ verum illud nulli. Hoc igiẗ oſtēdeẗ per ſecūdam figurā oſtēſiue ſic, c/nulli b/ ⁊ c/oı̄ a, ꝯcluſio ꝙ a/nulli b. Hec igiẗ ſuppoſitio dicens a/alicui b/falſa eſt, igiẗ verū erat hęc nulli, c/ aūt accipit nunc ipſe pro medio termino, ⁊ dicit ꝙ c/accipiebaẗ oı̄ a/ ⁊ ipſi b/nulli. Accipiebaẗ aūt nunc ſm veritatē, ⁊ in ſecūda figura oſtendebatur quęſitum ſic vlē negatiuum, qđ antea per impoſſibile oſtēdebatur in prima figura, idem oſtenſiue in ſecunda oſtenditur.

¶ Et manifeſtū ex his ꝙ nulli b/ineſt a. Cōſiliter aūt ⁊ ſi nō oı̄ monſtratū eſt inexiſtēs, ſuppoſitio nāq; eſt oı̄ ineſſe, c/vero accipiebaẗ, a/quidē oı̄, b/vero non oı̄, ⁊ ſi priuatiuū acciperet c/a/ conſimiliẗ, ſic enim efficitur media figura.

¶ Similiter ⁊ particulare negatiuū oſtēditur oſtenſiue in ſcđa figura ſic c/oı̄ a/ ⁊ non oı̄ b, cōcluſio ꝙ a/non omni

b, ⁊ oſtēdebatur hoc per impoſſibile in prima figura ſic, c/omni a, a/omni b, igitur c/omni b, ſi autem hoc falſum, verum erit non omni, Nam omni manifeſte abſurdum, igitur non omni verum.

¶ Rurſus monſtratū ſit a/inexiſtens alicui b, ſuppoſitio igitur nulli ineſſe, b/ſ̄o accipiebat̄ omni c/ineſſe, ⁊ a/aut oī aut alicui c/ ſic enim erit impoſ̄e, hec autem vltima figura, ſi a/⁊ b/ omni c, ⁊ manifeſtū ex his ꝙ neceſſe eſt a/alicui b/ineſſe. Conſimiliter autem ⁊ ſi b/aut a/ acceptum fuerit inexiſtens alicui c.

¶ Nunc vult oſtēdere particulare affirmatiuū ꝙ concluſū eſt in prima figura per impoſ̄e, nunc ↄcludit̄ in tertia oſtēſiue. Sed ſciēdū eſt ꝙ ſi in ſcḋa oſtēdit, aſſumit maiorē ꝓpoſitionē, ſi aūt in 3ª aſſumit minorē. Sed oſtēdebatur per impoſ̄e in prima figura, ꝙ a/alicui b/ineſt ſic, naȝ ſi hoc falſum, verū erit illud nulli b/a, ⁊ b/omni c, concluſio ꝙ a/nulli c. Si autem hoc falſum, verū erit illud alicui. Oſtenditur aūt in tertia oſtenſiue ſic, a/omni vel alicui c, ⁊ b/omni c, concluſio ꝙ a/alicui b.

¶ FIGVRA SECVNDA.

Rurſus in media figura ſit oſtenſum a/omni b/inexiſtēs, igitur ſuppoſitio erat a/ineſſe non omni b, eſt aūt acceptum a/omni c, ⁊ c/omni b, ſic enim erit impoſſibile, hec ſ̄o prima figura, ſi a/omni c/ ⁊ c/omni b.

¶ Demōſtrauit q̄uo oſtēſa prime figure per impoſ̄e oſtēduntur oſtēſiue in ſcḋa ⁊ tertia figura nunc vult oſtēdere q̄uo ea ſcḋe oſtēdunt̄ in prima oſtēſiue. Concludebatur aūt vl̄e affirmatiuū ꝑ impoſ̄e ſic in ſcḋa, qḋ a/omni b. Nā ſi hoc falſum, verū illud non omni, ſed a/oī c/illud a/non oī b, cōcluſio ꝙ c/non oī b/ſed erit hoc falſum, igitur verum illud omni, a/itaq̄ omni c, ⁊ c/omni b, igitur a/omni b/⁊ ſic erit prima figura.

¶ Conſimiliter autem ⁊ ſi alicui oſtenſum eſt inexiſtēs, ſuppoſitio nāq̄ erat a/ineſſe nulli b, ſed acceptū fuit a/omni c, ⁊ c/alicui b.

¶ Rurſus ſi oſtēſum eſt per impoſ̄e in ſcḋa figura ꝙ a/alicui b, patet ꝙ bis falſam hanc nulli ſic, a/omni c/⁊ a/nulli b, cōcluſio ꝙ c/nulli b. Hoc aūt plane falſum, igit̄ verū illud alicui. Igit̄ facimus ſic, a/omni c/⁊ c/alicui b, igit̄ a/alicui b/⁊ rurſus erit prima figura.

¶ Et ſi priuatiuus ſit ſyllogiſmus, ſuppoſitio quidē a/alicui b, acceptum ſ̄o eſt a/nulli eorū que c, ⁊ c/omni b, quare ſit prima figura.

¶ Rurſus oſtenditur priuatiuus ſic in ſcḋa dico ꝙ a/nulli b. Si enim hoc falſuȝ, illud verū alicui, ⁊ illud a/nulli c, cōcluſio ꝙ c/non oī b. Si aūt hoc falſum, nam erat oī veruȝ, ⁊ a/nulli c/⁊ ipſum c/omni b, a/igitur nulli b.

¶ Et ſi non vl̄is ſyllogiſmꝰ, ſed a/alicui b, monſtratum eſt non ineſſe cōſimiliter, nam ſuppoſitio a/ineſſe omni b, acceptum ſ̄o eſt a/nulli c, ⁊ c/alicui b, ſic enim prima figura.

¶ Oſtenſum eſt particulare per impoſ̄e in ſcḋa figura ſic, dico ꝙ a/nō oī b. Si enim hoc falſuȝ verū oī. deinde accipiatur ꝙ a/nulli c/⁊ a/omni b, ↄcluſio ꝙ c/nulli b. Erat enī alicui, ſed hoc ſit manifeſte falſum, igit̄ verum illud alicui, deinde in prima figura oſtēdit̄ ſic ꝙ a/nulli c, ⁊ ipſ̄ c/alicui b, ↄcluſio ꝙ a/nō oī b. Sic oſtēdit̄ in p̄mo ſcḋe figure, poſſunt ēt particularia negatiua concludi in tertia.

¶ FIGVRA TERTIA.

Rurſus in tertia figura oſtēſum ſit a/omni b/ineſſe, igitur ſuppoſitio erat a/ineſſe non omni b, acceptum autē eſt c/omni b, ⁊ a/omni c, ſic eniȝ erit impoſſibile, hec ſ̄o prima figura. Conſimiliter autem ⁊ ſi in aliquo demonſtratio, ſuppoſitio nāq̄ a/ineſſe nulli b, acceptum autem eſt c/alicui b/⁊ a/omni c.

¶ Cum expleuerit ſermoneȝ de ſcḋa figura, nunc dicit de tertia, ⁊ inq̄t qḋ affirmatiua tertię in p̄ma figura oſtenſiue oſtēdunt̄, ⁊ negatiua in ſcḋa ſit, oſtēſum eſt in tertia ꝑ impoſ̄e vl̄e affirmatiuū ſic. Supponat̄ ꝙ a/oī b/vere, ſi autē hoc falſum, verū nō oī, deinde c/nō oī b, cōcluſio ꝙ a/nō oī c, ſed ſit hoc falſuȝ. Nā erat oī igit̄ vere oī, igitur in prima figura oſtēdit̄ ſic a/oī c/⁊ c/oī b, cōcluſio ꝙ a/omni b. Sic vl̄e affirmatiuū, ⁊ particulare affirmatiuū oſtēdebat̄ in tertia figura per impoſ̄e, ſic a/dico alicui b. Naȝ ſi h̄ falſum, verum illud nulli, igitur a/nulli b, ⁊ c/alicui b, cōcluſio ꝙ a/non omni c, ſed ſit hoc plane falſum, nam erat oī, quare veruȝ illud alicui, igitur ſit in prima figura ſic, a/oī c, ⁊ c/alicui b, igitur a/alicui b, ſic affirmatiua per impoſſibile in tertia oſtenſa, oſtenſiue in prima oſtenſa ſunt.

¶ Si ſ̄o priuatiuus ſyllogiſmus/ſuppoſitio quidem a/alicui b/ineſſe.

¶ Cum dixerit quomodo affirmatiua in prima oſtenſa ſunt ⁊ que in tertia nūc dicit quomodo negatiua in tertia figura oſtēſiue oſtenduntur in ſecūda, poſſunt autem ⁊ in prima oſtendi, ſed quia proprium hoc ſecūde figure, per hoc reducitur negatiuuȝ tertię figurę per impoſſibile ſic, ꝙ a/nulli b. Si enim hoc falſum, igitur veruȝ alicui, igitur a/alicui b, ⁊ c/omni b, concluſio ꝙ a/alicui c, ſed hoc plane falſum. Nam erat alicui, igitur verum nulli, ⁊ facimus reliquum in ſecūda figura, ſic c/nulli a/⁊ c/omni b, concluſio ꝙ a/nulli b. Sic vniuerſale negatiuum oſtenditur oſtēſiue in ſecunda figura.

¶ Acceptum eſt autē c, a/quidem nulli, b/ſ̄o omni, hec autem media figura. Conſimiliter aūt ⁊ ſi non vl̄is demōſtratio, ſuppoſitio eniȝ erit a/ineſſe omni b, acceptum ſ̄o fuit c, a/quidem nulli, b/autem alicui, hec ſ̄o media figura. Planum igitur ꝙ per eoſdeȝ terminos ⁊ oſtenſiue eſt monſtrare vnūquodq̄ ꝓblema tū/⁊ per impoſſibile. Cōſil̄r aūt erit ⁊ oſtēſiuis exiſtentibus ſyll̄is ad impoſ̄e deducere in terminis acceptis, q̄n propoſitio oppoſita cōcluſioni accepta fuerit, fiunt enim ijdem ſyll̄i ijs qui per cōuerſionē, quare ſtatim habemus ⁊ figuras, per quas vnūquodq̄ erit.

¶ Vt vniuerſale negatiuū in ſecunda figura oſtendebat̄, ſic ⁊ particulare, naȝ oſtēdebatur particulare in tertia ſic, ꝙ a/non omni b. Nam ſi hoc falſum, verum omni, ſed c/alicui b, igitur a/alicui c. Erat autē nulli, ⁊ hoc falſum, igitur verum non omni, deinde in ſecunda figura ꝙ c/nulli a, ⁊ c/alicui b, cōcluſio ꝙ a/non omni b. Sic etiam negatiua tertię figurę in ſecunda oſtenſiue.

matiuū ↄcludit ex maiore falſa ſm aliqd ⁊ minore vera.

¶ Conſimilr autem ⁊ priuatiua exiſtente a/b/ propoſitione, iidem enim termini erunt, ⁊ ſimiliter poſiti ad demonſtrationem.

¶ Per quę ſit affirmatiua cōcludebat, ꝑ eoſdē etiā terminos oſtēditur ⁊ negatiua, animal nulli pulchro falſa ſm qd, pulchrū alicui magno, ⁊ animal nō omni magno.

¶ Rurſus ſi a/b/ qdē vera, b/c/ aūt falſa, vera erit cōcluſio, nihil eniꝫ prohibet, a/b/ quidem toti ineſſe c/ autē alicui, ⁊ b/c/ nulli ineē, quēadmodū aīal cigno quidē omni, nigro autē alicui, cignus vō nulli nigro, quare ſi acceptū fuerit a/ omni b, ⁊ b/ alicui c, vera erit concluſio/ falſo exiſtente b/c.

¶ Cum dixerit de ↄiugationibus vlibus maiorem ſiue totā falſam, vel ſm aliqd nūc dicit de vlibus maiorē verā ⁊ minorē falſā ſm qd. Vt eniꝫ diximus totā falſā minorē accipere nō cōtingit in ↄiugationibus ↄcludētibus particularē, qa fit minor vlis, ſiue affirmatiua, vel negatiua, ⁊ nō facit ſyllm particularē, q̄re minorē ꝑpoſitionē ſm qd falſā accipit ſm p̄dicamētū non ſm exiſtētiā. Nā qa illā diximus ſm qd falſā vlē oppoſitū verū ↄdictorię, ſi forte fortune igit ⁊ in aliqbus totā falſam accipit, ⁊ ſilr non ineſt, ſed tn̄ qa oppoſitū ↄdictorię verificatur ſm p̄dicamētum audi ⁊ intellige de falſa ſm qd. Et p̄mo cōcludit affirmatiuam ſic aīal omni cigno, cignus alicui nigro quę eſt falſa ſm aliqd, nō exiſtentiam, ſed ob p̄dicationem, qa oppoſitū ↄdictorię eſt verum, ⁊ tamē aīal alicui nigro ſic affirmatiuum cōcluditur.

¶ Cōſilr autē ⁊ priuatiua accepta a/b/ ꝑpoſitione, accidit eniꝫ a, b/ quidē nulli. c/ vō alicui nō ineſſe, b/ tamē nulli c, quēadmoduꝫ genus ſpēi ex alio gn̄e ⁊ accn̄ti ſpēb⁹ ipſi⁹, aīal eniꝫ numero qdem nulli ineſt, albo aūt alicui.

¶ Cōcluditur autē negatiuū maiore exiſtente vera, ⁊ minore ſm qd falſa ſic, aīal nulli numero. ⁊ nūerus alicui albo, quę eſt falſa ſm quid ob p̄dicationē, qa contradictorię oppoſitū verū dicēs numerus nulli albo, ſi ḡ aīal nulli nūero ⁊ nūerus alicui albo, ⁊ tn̄ aīal nō omni albo.

¶ Numerus aūt nulli albo. Si igit medium poſitum fuerit numerus, ⁊ acceptuꝫ fuerit, a/ quidem nulli b, b/ vō alicui c, a/ alicui c/ nō inerit, quod erat verum.

¶ Numerus nulli albo ſm veritatem, deinde accipitur ꝙ alicui, ⁊ fit falſa ſm quid.

¶ Et a/b/ quidem propoſitio vera, b/c/ autem falſa. Et ſi ad aliquid falſa a/b, falſa vō b/c/ erit concluſio vera.

¶ Cum dixerit de ↄiugationib⁹ ex vna falſa, ⁊ altera vera, nūc dicit de ambab⁹ falſis. Et p̄mo de ambabus concludentibus ſm quid particulare affirmatiuum.

¶ Nihil eniꝫ prohibet a/b/ alicui, ⁊ c/ alicui ineſſe vtriq;, b/ autē nulli c, veluti ſi b/ contrariū ipſi c, ambo vō cōtingentia eidē generi.

¶ Dicit p̄mo de ambabus ſm qd falſis cōcludētib⁹ particulare affirmatiuū, ſed maior falſa ſm quid ſm exiſtētiam, ⁊ minor falſa ſm qd ſm p̄dicamentū ſic aīal oī albo, falſa ſm quid ſm exiſtētiā, albū alicui nigro ſm qd falſa ſm p̄dicationē, ⁊ tamē animal alicui nigro.

¶ Aīal eniꝫ alicui albo ⁊ alicui nigro ineſt, album autē nulli nigro. Si igit acceptuꝫ fuerit a/ oi b, ⁊ b/ alicui c, vera erit concluſio, ⁊ ſi priuatiua accipiat a/b/ ſimilr, iidem eniꝫ termini ⁊ ſimilr ponent ad demonſtrationem.

¶ Animal alicui albo ⁊ alicui nigro, ⁊ album nulli nigro ſm veritatē, ſi ergo faciemus ambas ꝑpōnes falſas ſm aliqd erit ↄcluſio vera, vt oi albo pro alicui, albū alicui nigro pro nulli, ſic erit ↄcluſio, ſic etiā in negatiua accipimus concluſionem, animal nulli albo, album alicui nigro, ⁊ animal non omni nigro.

¶ Et vtriſq; aūt falſis exn̄tibus erit ↄcluſio vera, accidit eniꝫ a/b/ qdē nulli, c/ vō alicui ineē, b/ aūt nulli c, quēadmodum genus ſpeciei ex alio genere, ⁊ ↄtingenti ſpēbus ipſius.

¶ Cum dixerit de ambabus ↄiugationibus ex falſis ſm qd. Nunc dicit de illa ex maiore tota falſa, ⁊ minore ſm quid falſa concludētibus p̄mo affirmatiuū ſic aīal oi numero, ⁊ numerus alicui albo, ⁊ animal alicui albo.

¶ Animal eniꝫ numero qdē nulli, albo autem alicui ineſt, ⁊ numerus nulli albo. Si igit acceptum fuerit a/ oi b, ⁊ b/ alicui c, cōcluſio quidem vera, ꝑpōnes autē ambę falſę.

¶ Aīal nulli numero vere, ⁊ tota falſa fit mutata ꝙ omni numero aīal, ⁊ numerus nulli albo vere, fit ſm quid falſa ſi acciperetur ꝙ numerus alicui albo.

¶ Silr ⁊ priuatiua exn̄te a/b, nihil enim ꝓhibet a, b/ qdē toti ineē, c/ vō alicui nō ineē, ⁊ b/ nulli c, veluti aīal cigno qdē oi, nigro aūt alicui nō ineſt, cignus vō nulli nigro, q̄re ſi acceptū fuerit a/ nulli b, b/ vō alicui c, a/ alicui c/ nō inerit. Cōcluſio igit vera, ꝑpōnes autē falſę.

¶ Cum dixerit affirmatiuā quō cōcludit, dicit nūc negatiuā, cōcluditur aūt ſic aīal nulli cigno, tota falſa, cignus alicui nigro ſm qd falſa ⁊ aīal non omni nigro.

¶ FIGVRA SECVNDA.

In media autē figura oīno accidit ꝑ falſa verum ratiocinari, ⁊ cū vtręq; ꝑpoſitiones totę falſę accipiunt, ⁊ quū vtraq; ad aliquid, ⁊ hęc qdem vera, illa autē falſa exiſtente tota, vtralibet poſita falſa, ⁊ ſi vtręq; ad aliquid falſę, ⁊ ſi hęc ſimplr vera, illa aūt ſimplr falſa, ⁊ ſi hęc tota falſa, illa autem ad aliquid vera, ⁊ in vlib⁹ ſyllogiſmis, ⁊ in iis qui ſunt in parte.

¶ Cū expleuiſſet p̄mā figurā, nūc ad ſcdā ꝓcedit oſtēdens ꝙ etiā in ſcda figura cōtingit ex falſis verū cōcludere. Accipit aūt ex diuiſione ſic illarū ex falſis aliquas veras ⁊ vlēs cōcludētibus ↄcluſiones in 2ª figª vel ex ambab⁹ falſis ſunt, vel ex alia falſa, ⁊ alia vera. Et ſi ex ambabus falſis, vel ambabus totis falſis, ⁊ vel altera maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua, vel maiore affirmatiua, ⁊ minore negatiua, vel ambab⁹ ſm aliqd falſis, ⁊ vel maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua, vel maiore affirmatiua ⁊ minore negatiua, vel tota, vel ſm qd, ⁊ hoc dupliciter, vel maior tota, ⁊ minor ſm aliqd, vel econtra, ⁊

ſm ambas tales, ſiue maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Et ſi ex falſa vna, ⁊ alia vera, vel falſa ſm qd, vel tota falſa, ⁊ ſi falſa ſm qd, vel maior ſm qd, ⁊ minor vera, vel maior vera, ⁊ minor falſa ſm quid. Et ſi tota falſa, vel maior tota falſa, ⁊ minor vera, ſiue maior negatiua, ⁊ mior affirmatiua, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua. Si aũt fuerit maior falſa ſm qd, ⁊ minor vera, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Si autẽ fuerit maior vera, ⁊ mior falſa ſm qd, vel maior affirmatiua ẽ, ⁊ mior negatiua, ſiue maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Has duodecim ↄiugationes diſcurrit, ⁊ aliquas non, vt in verbis plane oſtendemus.

¶ Si enim a, b/ quidẽ nulli ineſt, c/ ſʒo omni, vt aial lapidi quidem nulli, equo autẽ omni, ſi econtrario poſite fuerint ꝓpoſitiones ⁊ acceptũ fuerit a, b/ qdẽ omni, c/ ſʒo nulli/ ex falſis totis ꝓpõnibus, vera erit concluſio.

¶ Primũ oſtẽdit ↄiugationẽ cõcludentẽ ex ambabus ꝓpõnibus totis falſis verũ ceu a/ nulli b/ ⁊ c/ omni vere, deinde e³trio accipies efficies verã ↄnẽ ex totis falſis, alia maiore affirmatiua, ⁊ alia minore negatiua, vt aial omni lapidi, ecce falſum, animal nulli homini, ecce tota falſa, ⁊ concluſio vera ꝙ lapis nulli homini.

¶ Conſimilr ⁊ ſi b/ quidem omni, c/ autẽ nulli ineſt a, idem enim erit ſyllogiſmus.

¶ Demõſtrauit prius maiore exiſtẽte tota falſa, affirmatiua, ⁊ minore negatiua tota falſa, quomõ cõcludit vera ↄcluſio, nũc autẽ oſtẽdit maiore exiñe negatiua tota falſa ⁊ minore affirmatiua tota falſa quomõ ↄcludit ſic verũ, ſi vere a/ omni b, ⁊ c/ nulli ſi cõuerterẽtur ⁊ fierẽt falſe, vera ſit concluſio, ceu animal nulli homini tota falſa, animal omni lapidi tota falſa, ⁊ tamen homo nulli lapidi, ecce concluſionem verum.

¶ Rurſus ſi altera qdem tota falſa, altera aũt tota vera, nil enim prohibet a/ ineſſe ⁊ b/ ⁊ c/ omni, b/ tamẽ nulli c, vt genus nõ ſubalternis ſpẽbus, animal eni ⁊ equo omni ⁊ homini, ⁊ nullus homo equus, ſi igit̃ acceptum fuerit, huic quidem omni, illi ſʒo nulli ineſſe, hec qdem tota falſa erit, illa autem tota vera ⁊ concluſio vera ad vtrũlibet poſito priuatiuo.

¶ Cum dixerit de ambabus falſis, nũc dicit de hñtibus aliã veraʒ, ⁊ aliã falſaʒ, ⁊ accipit maiorẽ falſam, ⁊ veram minorẽ, ⁊ pmo accipit maiorẽ falſaʒ ⁊ negatiuã, ⁊ minorem verã, ⁊ affirmatiuã ſic, aial ſm veritatẽ hoi ⁊ equo ineſt omni, ſi ergo acciperet̃ maior falſa, ⁊ fieret nulli ſit vera cõcluſio, vt aial nulli hoi, animal omni equo, ⁊ homo nulli equo. Silr autẽ ⁊ minore tota falſa exñte idem cõgruent. Sciendũ aũt ꝙ tacuit cõiugationem ex maiore falſa affirmatiua, ⁊ minore vera negatiua, ⁊ illã ex maiore vera affirmatiua, ⁊ minore falſa negatiua.

¶ Et ſi altera ad aliquid falſa, altera autẽ tota vera, accidit enim a, b/ quidem alicui ineſſe, c/ ſʒo oi, b/ tñ nulli c/ vt aial albo alicui. Coruo aũt oi, ⁊ albũ nulli coruo, ſi igit̃ acceptũ fuerit, b/ qdẽ nulli, c/ ſʒo toti ineẽ a/ b/ ꝓpõ ad aliqd falſa, a/ c/ ſʒo tota vera, ⁊ ↄclio vera, ⁊ ſi tráſponat̃ priuatiuũ ↄſilr, ꝑ coſdẽ nãqʒ terminos demonſtratio, ⁊ ſi affirmatiua ꝓpoſitio ad aliqd falſa, priuatiua aũt tota vera.

¶ Expleuit ſermonẽ ꝙ tota ſit falſa ꝓpõ ⁊ tota vera, nũc accipit totã verã, ⁊ falſam ſm qd, ⁊ pmo qdem maiorem falſam ſm qd, ⁊ negatiuã, ⁊ minorẽ verã ⁊ affirmatiuam ſic aial nulli albo falſa ſm quid, aial omni coruo tota vera, ⁊ tamẽ albũ nulli coruo, ⁊ trãſmutatis ꝓpõnibus ⁊ facts, alia maiore falſa ſm aliqd affirmatiua, ⁊ minore tota vera negatiua vera ſit cõcluſio, ceu aial omni albo, ⁊ animal nulli ſciẽtię, ⁊ albuʒ nulli ſcientię, vel ſic mutata priuatiua, vt ſiat maior affirmatiua vera, ⁊ minor falſa ſm aliquid negatiua, ⁊ concluditur ꝙ aial omni coruo, ⁊ nulli albo, ⁊ coruus nulli albo.

¶ Nihil eniʒ ꝓhibet a, b/ qdeʒ alicui ineẽ, c/ ſʒo toti nõ ineẽ, ⁊ b/ nulli c/ vt aial, albo qdem alicui, pici aũt nulli, ⁊ albũ nulli pici, q̃re ſi acceptuʒ fuerit a/ toti b/ ineſſe, c/ ſʒo nulli, a/ b/ qdeʒ ad aliquid falſa, a/ c/ autem tota vera.

¶ Accepit primuʒ negatiuã totã verã, ⁊ affirmatiuã falſam ſm aliqd ⁊ maiorẽ affirmatiuaʒ, ⁊ minorẽ negatiuã ſic aial omni albo falſa ſm aliqd aial nulli pici tota vera, ⁊ albũ nulli pici ſic erit tota vera vna ⁊ altera falſa ſʒ aliqd. Rurſus tacuit ↄiugationẽ ex maiore vera negatiua ⁊ minore affirmatiua falſa ſm aliquid.

¶ Et ſi ambę ꝓpõnes ad aliqd falſę, erit ↄclio vera, accidit eniʒ a/ ⁊ b/ ⁊ c/ alicui ineſſe, b/ ſʒo nulli c/ vt aial ⁊ albo alicui ⁊ nigro alicui/ albũ aũt nulli nigro, ſi igit̃ acceptũ fuerit, a/ b/ qdeʒ oi, c/ ſʒo nulli, ambę ꝓpõnes ad aliqd falſę, concluſio autem vera, conſilr ⁊ tráſpoſita priuatiua per coſdem terminos.

¶ Cũ expleuerit ſermonẽ de ↄiugationibus ex vera vna ⁊ altera falſa, ⁊ hac vel tota falſa vel ſm aliqd. Nũc dicit de ambabus falſis ſm aliqd, ⁊ pmo maiorem affirmatiuã, ⁊ minorẽ negatiuã ſic, aial omni albo animal nulli nigro, ⁊ tñ albuʒ nulli nigro, ⁊ maiore negatiua, ⁊ miore affirmatiua exñte, ijdem quoqʒ termini adaptari poſſunt, aial nulli albo, aial nõ oi nigro, ⁊ albũ nulli nigro. Sic de ambabus falſis ſm aliqd ⁊ cõcludẽtibus verum.

¶ Manifeſtum ſʒo ⁊ in ſyllis in parte, nihil eniʒ ꝓhibet a, b/ qdem omni, c/ aũt alicui ineẽ, ⁊ b/ alicui c/ non ineſſe, vt aial oi hoi, albo ſʒo alicui, homo autẽ alicui albo non inerit. Si igitur poſitum fuerit a, b/ quidẽ nulli ineſſe c/ ſʒo alicui ineẽ, vlis propoſitio tota falſa, quę autem in parte vera, ⁊ concluſio vera.

¶ Cũ expleuiſſet ſermonẽ de ↄcludẽtibus vlẽ in 2ª figura, nũc dicit etiã de ↄcludẽtibus particulares, qõ concludũt particulares ↄcluſiones in 2ª figura, vel ambę falſę, vel vna falſa, ⁊ alia vera, ⁊ ſi ambę falſę, vel maior tota falſa, ⁊ minor ſm aliqd, vel etiaʒ maior ⁊ minor falſę ad aliqd. Nam ſi tota falſa fuerit minor nõ poſſumus ↄcludere per particulare. Et ſi ambę falſę ſm aliqd, vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Si aũt maior fuerit tota falſa, ⁊ minor ſm aliquid, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua vel maior negatiua ⁊ minor affirmatiua. Si ſʒo alia vera ⁊ alia falſa, vel maior vera ⁊ minor falſa, ⁊ ex neceſſitate

ſm aliqd, ⁊ huius, vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua. Si autez erit maior falſa, ⁊ minor vera, vel falſa eſt tota maior, vel ſm aliquid. Et ſi maior tota falſa, ⁊ minor vera, vel maior affirmatiua ⁊ minor negatiua, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ſi autē maior falſa ſm aliquid, vel maior negatiua ⁊ minor affirmatiua, vel maior affirmatiua, ⁊ minor negatiua. Et p̄mo dicit de tota maiore falſa negatiua ⁊ minore vera, ⁊ affirmatiua ſic aial nulli homini, aial alicui albo, ⁊ tū homo nulli albo, ſic ex maiore exīte negatiua tota falſa ⁊ minore affirmatiua vera fit vera cōcluſio. Nihil eni ꝓhibet a/ qdem omni b. Primū dicit ſm veritatem que inſunt, deinde aſſumit vnā falſaz maiorē.

℄ Conſilr ſ̄o ⁊ quū affirmatiua accipitur a/ b, accidit eniz a, b/ qdem nulli, c/ aūt alicui non ineſſe, ⁊ b/ c/ alicui nō ineſſe, vt aial nulli inanimato, albo ſ̄o alicui, ⁊ inanimatum nō inerit alicui albo. Si itaq̄ poſitū fuerit a, b/ quidez omni, c/ ſ̄o alicui nō ineſſe, a/ b/ quidez ꝓpoſitio vlis, tota falſa, a/ c/ aūt vera, ⁊ ɔclo vera.

℄ Accepit maiorē negatiuā totā falſam, ⁊ minorē verā, nūc accipit maiorē affirmatiuā totā falſaz. Naz accidit a/ nulli b/ vere, ſi aūt accipiat̄ omni inueniē tota falſa ſic, animal omni inanimato, ecce tota falſa, ⁊ aial non omni albo, ⁊ tamen inanimatum non omni albo.

℄ Et ſi vlis vera qdez poſita fuerit, que ſ̄o in parte falſa, nihil eniz ꝓhibet a/ ⁊ b/ ⁊ c, nullum ſequi, b/ tamē alicui c/ nō ineſſe, vt aial nullum numerū ⁊ inaiatum, ⁊ numerus aliqđ inanimatuz nō ſeqtur. Si igit̄ poſitū fuerit a, b/ qdem nulli, c/ ſ̄o alicui, cōcluſio quidē erit vera ⁊ vlis ꝓpoſitio, que aūt in pte falſa, ⁊ quā affirmatiua ponit̄ vlis ɔſimilr, accidit eniz a/ ⁊ b/ ⁊ c/ toti ineſſe, b/ tū nō ſequi aliqđ c/ vt genus ſpeciem ⁊ differētiā, aial eni oēm hoiem ⁊ totuz pedeſtre ſequit̄, homo autē nō oē pedeſtre, q̄re ſi acceptū fuerit a, b/ qdem toti ineſſe, vlis quidem ꝓpoſitio vera, que autez in parte falſa, concluſio autem vera.

℄ Accepit p̄mo maiorē falſaz totā, nūc accipit maiorem verā ⁊ minorē falſaz ſm aliqd. Nā particularis eſt, ⁊ primo accipit maiorē negatiuā verā, ⁊ minorē affirmatiuaz falſam ſm aliqđ ſic, aial nulli numero aial alicui inaiato, falſa ſm aliqđ ſm p̄dicationē non ſm exñtiaz, qa cōtradictio eſt vera, ⁊ tū numerus nō oi inanimato. Et ſi vlis vera qdē poſita fuerit ſilr. Oſtēdit ex maiore negatiua ⁊ minore affirmatiua exñte ɔ̄nem verā eſſe deductā, nunc oſtēdit ex maiore affirmatiua vera, ⁊ minore negatiua falſa ſm aliqđ. i. particulari negatiua, ꝙ verum ɔcludit̄, ceu aial omni hoi, aial nō oi pedeſtri, falſaz ad aliqđ ſm p̄dicationem nō ſm exñtiaz, qa oppoſitū ɔ̄dictorie illud oi. Naz animal oi pedeſtri, q̄re nō oi ad aliqđ falſum ꝑꝑ p̄dicationez, ⁊ tamē hō non omni pedeſtri.

℄ Planū ſ̄o ⁊ ꝙ ex ambabus falſis erit concluſio vera, ſiquidez ɔtingit a/ ⁊ b/ ⁊ c/ toti ineſſe, b/ tū aliqđ c/ nō ſeq, ſi eniz acceptum fuerit a, b/ quidē nulli, c/ ſ̄o alicui ineſſe, ꝓpōnes quidem ambe falſe, concluſio autē vera.

℄ Cum dixerit de ɔiugationibus, ex alia falſa, ⁊ alia vera, nūc dicit de falſis ex ambabus, ⁊ p̄mo maiore tota falſa, ⁊ minore ſm qđ, ⁊ hac maiore negatiua, ſic a/ vere oi b/ ⁊ c, ſed ſumat̄ b/ nulli vt ſiat tota falſa, ⁊ c/ nō omni, vt accipiat̄ falſa ſm aliqđ, ⁊ cōcluderet veram ɔ̄nez, vt aial nulli hoi, aial alicui inanimato falſa ſm a[illegible] qđ per p̄dicationez nō per exiſtētiā, ⁊ tū hō non omni inanimato. Nā per hāc nullus verificatur hec non omnis.

℄ Conſilr ſ̄o ⁊ quū vlis ꝓpō eſt p̄dicatiua, que aūt in parte priuatiua, accidit nāq̄ a, nullum qdē b, c/ ſ̄o omne ſeq, ⁊ b/ alicui c/ nō ineſſe, vt aial ſciaz quidē nullā, hoiez ſ̄o oēz ſequitur, ſcia aūt nō oēm hoiem, ſi igit̄ acceptū ſit a, b/ quidē toti ineſſe, c/ aūt aliqđ non ſeq, ꝓpoſitiones quidem falſe, ſed cōcluſio vera.

℄ Vt accepit maiorē negatiuā totā falſam, nūc accipit ipſaz totā affirmatiuā falſaz. Nā ɔtingit vere a/ nulli b/ ⁊ di e, que trāſmutate in falſas verā efficiūt ɔ̄nez, ceu aial omni ſciētie, aial non oi hoi. Rurſus ad aliqđ falſa ꝑ p̄dicationē, qa verificatur oppoſitū ɔ̄dictorie. Nam aial homini oi, igit̄ ſi nō omni falſa ſm aliqđ ſm p̄dicationē, ⁊ tū ſciētia nō omni hoi. Faciūt autē hic cōiugationes ex ambabus falſis ſm aliqđ ɔcludētibus verā ɔ̄nez tāq̄ nobis potentibus in ſeipſis, ⁊ de ipſis ratiocinari.

℄ FIGVRA TERTIA.

Erit autē ⁊ in vltima figura per falſas totas, ⁊ ad aliqđ vtraq̄, ⁊ altera quidē vera tota, altera ſ̄o falſa, ⁊ hec ad aliquid falſa, illa autē tota vera, ⁊ econuerſo, ⁊ quotcūq̄ modis aliter contingit tranſumere propoſitiones.

℄ Cuz dixerit quomō in 2ª figura poſſibile eſt ex falſis verū ſyllm cōplicare, nūc dicit quomō ⁊ in tertia poteſt cōcludi ex falſis verū ſic cōcludētibus in 3ª figura verum ex falſis, vel ambe vles ꝓpōnes, vel alia vlis, ⁊ alia particularis. Et ſi ambe vles, vel ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ſi autez vlis vna, ⁊ alia particularis, vel maior vlis, ⁊ minor ꝑticularis, vel maior particularis, ⁊ minor vlis, ⁊ ſi fuerint ambe ꝓpōnes vles, vel ambe falſe, vel alia vera, ⁊ alia falſa. Et ſi ambe falſe, vel ambe tote falſe, ⁊ he vel vles ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, vel alia tota ⁊ alia falſa ſm aliquid. Et hoc dupliciter, vel maior tota, ⁊ minor ſm aliqđ, vel econtra, ⁊ ſm ambas has, vel ambe affirmatiue, vel alia maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, vel ambe ⁊ ipſe falſe ſm aliqđ, vel ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, ⁊ rurſus maior vera affirmatiua, ⁊ minor falſa affirmatiua, vel maior falſa affirmatiua, ⁊ minor vera affirmatiua. Et rurſus maior vera negatiua, ⁊ minor falſa affirmatiua, vel maior falſa negatiua, ⁊ minor vera affirmatiua. Sic igit̄ ſi fuerint ꝓpōnes ambe vles. Si autē alia fuerit vlis, ⁊ alia particularis, vel ambe falſe, vel alia vera, ⁊ alia falſa, vel ambe falſe ſm aliqđ, ⁊ ſi ambe falſe, vel maior particularis negatiua, ⁊ minor vlis affirmatiua, vel maior vlis negatiua, ⁊ minor particularis affirmatiua. Si autē alia falſa, ⁊ alia vera, vel maior falſa, ⁊ ꝑticularis affirmatiua, ⁊ minor vera, ⁊ vlis affirmatiua, vel maior falſa, ⁊ vlis affirmatiua, ⁊ minor vera particularis affirmatiua, vel maior vera ⁊ particularis affirmatiua, ⁊ minor falſa, ⁊ vlis affirmatiua, vel maior vera ⁊ vlis affirmatiua, ⁊ minor falſa, ⁊

ſe, ⁊ particularis affirmatiua. Si vero ambe falſe ſm qd, vel maior vlis ⁊ minor particularis, vel maior particularis ⁊ minor vniuerſalis, ⁊ ſi ambe affirmatiue, vel maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua.

¶ Nihil eni pͦhibet ⁊ a/ ⁊ b/ nulli c/ ineē/ velud ⁊ hō ⁊ pedeſtre nullū inaiatuʒ ſequitur.

¶ Non ineſſe ſm veritatem falſaʒ fieri ſi accipiaꝛ ineē.

¶ Homo tn̄ alicui pedeſtri ineſt. ſi igitur acceptuʒ fuerit a/ ⁊ b/ omni c/ ineſſe, propoſitiōes quidem tote falſe, cōcluſio autem vera.

¶ Primū dicit de propoſitionibus totis falſis ⁊ vniuerſalibus affirmatiuis, vt homo ⁊ pedeſtre omni inanimato ecce tote falſe, ⁊ tamen vera concluſio concluditur ꝙ homo alicui pedeſtri.

¶ Conſilr ſꝫo ⁊ hec qdē priuatiua, illa autem affirmatiua exiſtēte, accidit eniʒ b/ quidē nulli c/ ineſſe, ipſum ſꝫo a/ omni, ⁊ a/ alicui b/ non ineſſe, vt nigrum nulli cigno, aial autē omni, ⁊ aial nō omni nigro, q̄re ſi acceptū fuerit b/ omni c, ipſum ſꝫo a/ nulli, a/ alicui b/ nō ineriꝫ; ⁊ concluſio quidem vera, propoſitiones autem falſe.

¶ Accipit totas falſas ⁊ vles affirmatiuas, nunc accipit rurſus ambas falſas ⁊ vles, ſed maiorem negatiuā ⁊ minorem affirmatiuā, vt nigruʒ nulli cigno, ⁊ animal oi cigno, ⁊ tamen nigrum non omni animali, ꝙ eſt veruʒ ſic ambabus falſis exiſtentibus propoſitionibus ⁊ vlibus, ſiue ambabus affirmatiuis, vel maiore negatiua, ⁊ minore affirmatiua.

¶ Et ſi ad aliquid vtraqꝫ falſa, erit ꝯcluſio vera, nihil enim prohibet, ⁊ a/ ⁊ b/ alicui c/ ineē, ⁊ a/ alicui b, vt album ⁊ honeſtum alicui animali ineſt, ⁊ album alicui honeſto. Si igitur poſitum fuerit a/ ⁊ b/ omni c/ ineſſe, ꝑpōnes quidem ad aliqd falſe, cōcluſio autem vera.

¶ Cum expleuerit ambas falſas ⁊ vles, docuit aūt ꝑpoſitiones hn̄tes vnā falſaʒ, ⁊ alterā verā, ⁊ nūc dicit ambas falſas ſm aliqd, ⁊ ambas vles affirmatiuas, ⁊ cōcludentes veram ꝯcluſionem, ceu album vere alicui animali ineſt, ſꝫ vt faciamus eaſdē falſas ſm aliquid, accipimus ipſas omni album omni animali, bonum omni animali, ⁊ tamen album alicui bono ꝙ eſt verum.

¶ Sed ⁊ quum a/c/ priuatiua ponitur conſimiliter.

¶ Dixit falſas ſm aliqd ⁊ vles affirmatiuas habentes ꝑpoſitiones, nunc dicit habentes maiorem negatiuam et minorem affirmatiuaʒ, ⁊ facientes verum ꝯcluſioneʒ, vt album nulli animali ſm aliquid falſa, bonum omni animali ſm aliquid falſa, ⁊ tamen album non omni bono ecce concluſionem veram.

¶ Nihil enim prohibet, a/ quidem alicui c/ nō ineſſe, ipſum ſꝫo b/ alicui ineſſe, ⁊ a/ b/ nō omni ineſſe, vt honeſtum alicui animali non ineſt, album ſꝫo alicui ineſt ⁊ album non omni honeſto, quare ſi acceptum fuerit, a/ quidē nulli c, ipſum ſꝫo b/ omni ambe propoſitiōes ad aliquid falſe, concluſio autem vera.

¶ Vere tamē hoc inquit exiſtes, vt autē fiant falſi ſm aliquid trāſmutantur in hoc nullus ⁊ non omnis.

¶ Conſimilr ſꝫo ⁊ quū hec qdē tota falſa, illa autem tota vera accipitur, accidit eniꝫ ⁊ a/ ⁊ b/ ſequi omne c/ a, tamen alicui b/ non ineē, vt animal ⁊ album omneꝫ cignuʒ ſequiꝛ, animal tamē nō omni ineſt albo, his igitur poſitis terminis ſi acceptuʒ fuerit, b/ quidē toti c/ ineſſe, a/ ſꝫo toti nō ineſſe, b/c/ qdē tota erit vera, a/c/ auteʒ tota falſa, ⁊ concluſio vera.

¶ Cum pͥmo acceperit ambas ꝑpōnes falſas ſm quid, nūc accipit aliā veraʒ, ⁊ aliā falſaʒ, ⁊ pͥmo maiorē totam falſaʒ accipit, ⁊ minorē verā, vt aial nulli cigno, album omni cigno, ⁊ tamen animal non omni albo. Sic ex maiore falſa negatiua, ⁊ minore vera affirmatiua, vera concluſio fit. Nam contingit a/ ⁊ b/ omne c/ ſequi vere, ſit aūt maior tota falſa ſi tranſmutetur in hanc nulli.

¶ Conſimiliter ſꝫo ⁊ ſi b/c/ quidem falſum, a/c/ autem veruʒ, iidem eniꝫ termini ad demōſtrationem/ nigrum/ cignus, inanimatum.

¶ Accepit pͥmo maiorē ꝑpōnē totam falſam negatiuā, nūc accipit minorē falſam ⁊ maiorem veram, ceu nigrū nulli cigno inanimatum omni cigno, ecce tota falſa, ⁊ tamen nulli inanimato.

¶ Sed ⁊ ſi ambe accipiantur affirmatiue, nihil eni pͦhibet, b/ qdeꝫ ſequi oē c, ipſm ſꝫo a/ toti nō ineſſe, ⁊ a/ alicui b/ ineſſe, vt aial omni cigno, nigrum autem nulli cigno, ⁊ nigrū ineſt alicui animali, quare ſi acceptuʒ fuerit a/ ⁊ b/ omni c/ ineſſe, b/c/ quidem tota vera, a/c/ auteʒ tota falſa, ⁊ concluſio vera.

¶ Cum dixerit coniugationes ex maiore negatiua ⁊ minore affirmatiua, nunc accipit ambas affirmatiuas vniuerſales, ⁊ primo maiorem falſam, ⁊ minorem veram; vt animal omni cigno minor, nigruʒ omni cigno maior, ecce tota falſa, ⁊ tamen alicui aiali nigrum ineſt.

¶ Sꝫ ꝯſilr ⁊ quum a/c/ accepta fuerit vera, ꝑ eoſdem namqꝫ terminos demonſtratio.

¶ Accepit primo maiorem totam falſam, ⁊ minoreꝫ veram, ⁊ vniuerſales affirmatiuas nunc accipit maiorē veram ⁊ minorem falſam, ⁊ oſtendit per terminos pręd ictos viciſſim ordinē mutantibus nobis ſic, aial omni cigno, ecce totam veram ⁊ maiorem, nigrum omni cigno, ecce totam falſam ⁊ minorem, ⁊ tamen animal alicui nigro ꝙ eſt verum.

¶ Rurſus ⁊ quū hec qdeꝫ tota vera extiterit, illa aūt ad aliquid falſa accidit eniꝫ b/ quideꝫ omni c/ ineſſe, a/ ſꝫo alicui, ⁊ a/ alicui b, vt bipes quidē omni hoi, honeſtū aūt nō omni, ⁊ honeſtū alicui bipedi ineſt. Si igiꝛ acceptuʒ fuerit, ⁊ a/ ⁊ b/ toti c/ ineſſe, b/c/ quidē tota vera, a/c/ aūt ad aliqd falſa, ſed ꝯcluſio vera.

¶ Accepit totam falſam ⁊ totam verā, nunc accipit, aliā totam veram, ⁊ aliam ſm quid falſam. Et rurſus qs cōpleuit eas ex ambabus vlibus, nūc dicit eas ex alia vniuerſali, ⁊ alia particulari ſic dicimus, bonum homini omni, ecce ſm quid falſaʒ, bipes oi hoi, tota vera, ⁊ tamē bonū alicui bipedi ꝙ eſt verum.

¶ Conſimiliter autem et ſi a/c/vera, b/c/vero falſa accipiatur, iiſdem namque terminis tranſpoſitis, erit demonſtratio. Et ſi hec priuatiua, illa autem affirmatiua ſit.

¶ Primo accepimus coniugationem ex maiore falſa ſecundum aliquid et minore vera. Nunc accipit aliam ex maiore vera et minore falſa ſecundum quid, et iidem termini tranſpoſiti accepti ſunt ad demonſtrationem, bipes omni homini tota vera, bonum omni homini falſa ſecundum quid, et bipes alicui bono.

¶ Quoniam enim accidit b/quidem toti c/ineſſe, a/vero alicui, et quando ſic ſe habeant a/non omni b/ſi acceptum fuerit b/quidem toti c/ineſſe, a/vero nulli, priuatiua quidem ad aliquid falſa, altera autem tota vera et concluſio. Rurſus quoniam monſtratum eſt, quoniam quando a/nulli ineſt c, ipſum vero b/alicui, accidit a/alicui b/non ineſſe.

¶ Accepit ambas affirmatiuas, nunc accipit aliam negatiuam falſam ſecundum aliquid, et aliam affirmatiuam veram, ceu a/nulli c/ falſa ſecundum quid, et b/omni c/tota vera, et tamen a/non omni b, ceu album nulli homini, et animal omni homini, et tamen album non omni animali.

¶ Planum quod et quando a/c, tota vera ſit, b/c/autem ad aliquid falſa, accidit concluſionem veram eſſe, ſi enim acceptum fuerit a/nulli c, ipſum vero b/omni, a/c/quidem tota vera, b/c/autem ad aliquid falſa.

¶ Accepit primam maiorem falſam ad aliquid et minorem veram, nunc accipit maiorem veram et minorem falſam ad aliquid, ceu nigrum nulli albo, et animal omni albo, et nigrum non omni animali quod eſt verum.

¶ Ceterum et in ſyllogiſmis in parte manifeſtum, quod omnino erit verum per falſa, iidem enim termini accipiendi, et quando vniuerſales ſint propoſitiones, qui quidem in affirmatiuis affirmatiui, qui vero in priuatiuis priuatiui, nihil enim differt quando nulli iſtis omni accipere ineſſe, et ſi alicui ineſſet vniuerſaliter capere ad terminorum expoſitionem, itidem et in priuatiuis.

¶ Cum expleuerit ſermonem de ambabus propoſitionibus vniuerſalibus, nunc dicit de ambabus, quorum alia vniuerſalis et alia in parte. Et hoc dupliciter vel maior vniuerſalis, et minor particularis, vel maior particularis, et minor vniuerſalis, et vel ambe affirmatiue, vel maior negatiua, et minor affirmatiua, et vel ambe falſe, vel vniuerſalis tota falſa, et particularis ſecundum aliquid falſa, vel econtra, et vel alia falſa, et alia vera. Et harum vel maior vera, et minor falſa, vel maior falſa et minor vera, vel ambe falſe ſecundum aliquid. His ita ſe habentibus vera erit concluſio. Inquit igitur quod vt in vniuerſalibus propoſitionibus demonſtrauimus ex falſis verum, ſic etiam in propoſitionibus habentibus vnam vniuerſalem, et aliam particularem per eoſdem terminos demonſtrabimus per quos, et vniuerſales propoſitiones, et ſi affirmatiue ambe affirmatiue accipiemus, et ſi negatiue, et negatiue.

¶ Planum igitur quod ſi quidem ſit concluſio falſa, neceſſe eſt falſa eſſe, ex quibus eſt ratio, aut omnia, aut quedam, quando autem vera/non neceſſe eſt verum eſſe, neque aliquid, neque omnia, ſed eſt/quando nullum eorum que in ſyllogiſmo verum ſit, concluſionem ſimiliter veram eſſe, non ex neceſſitate tamen.

¶ Concluſiones vt inducit Ariſtoteles planum eſt ex omnibus oſtenſis, quod ſi fuerit concluſio vera, propoſitiones vel totę falſę propoſitiones fuerunt, vel alia falſa, et alia vera, ſi autem fuerit concluſio vera, non neceſſe eſt propoſitiones veras eſſe. Non contingit ipſas et ambas falſas eſſe, et altera falſa exiſtente, et alia vera ex ambabus falſis ſecundum quid vera concluderetur concluſio.

¶ Cauſa autem quoniam quando duo ſic ſe inuicem habeant, vt quando ex neceſſitate alterum ſit/ex neceſſitate alterum exiſtat/quando hoc quidem non ſit, neque alterum erit, quando autem ſit/non neceſſe alterum eſſe, ſed quando idem ſit et non ſit.

¶ Cauſa inquit, quod concluſio ſit vera propoſitionibus exiſtentibus falſis, hec eſt, quia ſi duę quędam res habuerint talem naturam inter ſe, vt alia exiſtente neceſſe eſt etiam alteram eſſe, et hac non exiſtente neceſſe etiam eſt alteram non eſſe, hec eſt cauſa cur ſit concluſio vera ex falſis, ceu ſicut veris exiſtentibus propoſitionibus neceſſe eſt veram eſſe concluſionem, et vera exiſtente concluſione, non neceſſe eſt veras eſſe propoſitiones. Non enim conuertitur, ſed contingit et falſas eſſe propoſitiones, concluſione non exiſtente vera, neceſſe eſt etiam propoſitiones non eſſe veras, quare cauſa que non conuertantur eſt vt concluſio ſit vera non ſolum ex veris propoſitionibus, ſed etiam ex falſis. Et cum idem ſit et non ſit impoſſibile eſt ex neceſſitate concluſum ſunt hec dicta his que dicta fuerunt. Nam in his vult oſtendere quod vera concluſio non ex neceſſitate ſequitur veraſque. Sequitur ex veris propoſitionibus, et eas ex falſis, non dico vnamquamque diuiſim, ſed ambas. Probat autem hoc per ſyllogiſmum hypotheticum. Illud igitur quando idem ſit et non ſit, inquit pro eadem ſpecie propoſitionis, illud autem ſit pro vera exiſtente, et illud non ſit pro falſo exiſtente. Nam eadem ſpecie propoſitionis vel vera vel falſa exiſtente non ſequitur ex neceſſitate idem eſſe per hoc eſſe veritatem ſimiliter. Et hoc oſtendit, quia non ex neceſſitate eſt vera concluſio, propter hunc ſyllogiſmum per tria ſi a/albo exiſtente, neceſſe eſt b/magnum eſſe, et b/magno neceſſe eſt c/non eſſe album, quare neceſſe exiſtente albo, c/non eſt album, hic autem ſyllogiſmus eſt per tria, et ſic hypotheticus, quia quando eſt a, neceſſe eſt b/eſſe, et b/non exiſtente, neceſſe eſt a/non eſſe, igitur b/non exiſtente magno a/album non erit. Si autem aliquis dicet, quod a/non ente albo, eſt b/magnum ex neceſſitate, accidit b/magnum eſſe ex neceſſitate. Non ex neceſſitate amborum ſequitur, ſi enim a/non exiſtente b/magnum non eſt. Si autem dicis et ſi a/non eſt, rurſus b/eſt ex neceſſitate idem magnum et non magnum erit quod eſt abſurdum, quare abſurdum ſequuntur eſt, quia dicebat quod b/ex neceſſitate ſequitur ambo, et hoc a/eſſe album et hoc non eſſe, quod oſtenſum eſt per ſyllogiſmum per tres. Vocatus eſt autem ſyllogiſmus per tres, quia accipit tres terminos minorem, extremitatem longe poſitam, et maiorem, neque igitur ſyllogiſmus hypotheticus, quia hic tres terminos, neque predicatiuus quod hypothetice ſunt propoſitiones ob id per tres vel tria appellatus eſt.

¶ Impoſſibile ex neceſſitate eſſe idem.

¶ Impoſſibile inquit eſſe eandem concluſionem ex neceſſitate ſi eadem fuerit ſpecies propoſitionis, et fuerit et non fuerit.

¶ Dico autem vt quando ſit a/album b/eſſe ex neceſſitate.

¶ Vt in exemplo hoc dicit, quod ſi hoc foret aliquis quod ſoret a/ſit album, et b/magnum eſſe ex neceſſitate et albo non exiſtente ipſum b/non eſſe.

¶ Et quando non ſit album a/b/eſſe ex neceſſitate, quando enim quando hoc ſit album a/neceſſe eſt hoc magnum eſſe b/quando vero magnum b/ſit c/non album

bū, neceſſe eſt ſi a/albū e/non eē album. Et qm̄ duobus exiſtētibus altero exiſtēte, neceſſe eſt alterū eē, hoc nō exiſtente, neceſſe eſt a/nō eē, b/ſ͛o non exiſtente magno, non pōt a/album eē, a/ſ͛o non exiſtente albo ſi neceſſe eſt b/magnuȝ eſſe, accidit ex neceſſitate b/magno non exiſtente ipſum b/magnuȝ eſſe, hoc autē impoſſibile, ſi eniȝ b/non eſt magnū a/non erit album ex neceſſitate, ſi igitur non exiſtēte hoc albo b/erit magnum, accidit ſi b/non eſt magnum, eſſe magnum tāꝙ per tria.

℃ Ex neceſſitate bene diximus etiam in propoſitionibꝰ ꝙ propoſitionibus exiſtētibus veris, neceſſe eſt ꝯnē eē veraȝ, ſed minime exiſtētibus ꝑpoſitionibus non veris cōcluſio nō eſt vera. Nam cōtingit vt ꝯcluſio ſit vera.

℃ DE CIRCVLARI MONSTRATIONE.

Irculo aūt ⁊ ex ſeinuicē monſtrare eſt per cōcluſionē ⁊ eo qꝺ pꝛedicatione retrouerſum ſe hȝ, alteram accipientē ꝑpoſitionē ꝯcludere reliquam, quam accipiebat in altero ſyllō.

℃ Cuȝ dixerit quō ex falſis vnuȝ verū ſit ſyllō ꝯcludendū, nunc dicit de ſyllīs circulo oſtēdētibus, ⁊ his ꝗ inuicem Scire aūt opȝ ꝙ ipſa circularis ⁊ ſeinuicē demrātio nō eſt vtilis methodo demrandi, qꝛ idē eſt cā ⁊ effectuȝ, vt oſtēdemꝰ. Vt aūt fiat demratio ex his q̄ ſunt inuiceȝ, proꝛſus opȝ reuerſionē facere vniꝰ ꝑpōnis, ⁊ ꝯcluſionē accipere velut ꝑpōneȝ. Verū differt reuerſio a ꝯuerſione, quia conuerſio exigit veritatem vtriuſꝙ propoſitionis, ſed reuerſio non omnino.

℃ Queadmodū ſi opoꝛtebat monſtrare, ꝙ a/omni c/ineſt, mōſtrauit autē per b. Ruſus ſi oſtenderet ꝙ a/ineſt ipſi b/accipiens a/ipſi c/ineſſe, c/ſ͛o ipſi b/ ⁊ a/ipſi b. Prius aūt econuerſo accipiebat b/ineſſe ipſi c, aut ſi opoꝛtet monſtrare ꝙ b/ineſt ipſi c/ſi accipiat a/de c/q̄ erat concluſio, b/ſ͛o de a/ineſſe, ſed prius acceptum fuerat econuerſo a/de b.

℃ Quod debeamꝰ accipe vnā ꝑpōnē, ⁊ recōuertere, ⁊ ſic facere demrōnē ex ſeinuicē dictū ē, ceu ſi oſtſum fuerit, ꝙ a/c/ineſt ꝑ b, deīde ſi volueris oſtēdere, ꝙ ſi a/oi b/ineſt ſic efficies a/oi c, ⁊ ipȝ c/oi b, vt cōuertas, igiꝶ ⁊ a/oi b. Et diligēter debemus ꝯſiderare ꝙ in oſtſiōe ꝑ ea q̄ inuicem vna ꝑpō accipiꝶ ſana ex neceſſitate, ⁊ vna cōuertiꝶ. Nam ſi ambas ꝯuerterimꝰ ⁊ nō vnā accepimus ſanā nō efficiemus ſyllīȝ. Rurſus ſi accipiaꝶ ꝑmum, ꝙ a/ipſi c/ineſt per cām b, ⁊ effectū ſit a/c. Nunc aūt acceptū eſt a/c/vt cā, ⁊ a/b/vt effectū ꝙ eſt abſurdū, qꝛ idē cā ⁊ effectum erit.

℃ Aliter aūt nō eſt ex ſeinuicem oſtēdere, ſiue eniȝ aliud medium accipiet/nō circulo, nihil enim accipiꝶ ex iis/que eadē ſunt, ſiue hoꝝ aliquid, neceſſe alterum ſolum, ſi naꝙ ambo, eadem erit concluſio, opoꝛtet autē alterum.

℃ Vult oſtēdere ꝙ alr nō ꝯtigit ꝯcludi demrōnes ex ſeinuicē. Neꝙ eni ſi aliū terminū inieceris ꝑ b/facias oſtēſionē ex his q̄ inuicē ſunt. Nā alias ꝑpōnes efficies ⁊ aliā ꝯcluſionē. Et rurſus eaſdē ꝑpōnes accipe nō eſt poſſe, qꝛ eadē erit ꝯclīo, igiꝶ neceē eſt vnā ꝑpōnē accipe cū cōuerſiōe. Iā aūt demōſtrauimus quo pacto iter ſe differūt.

℃ In iis igitur que nō cōuertunꝶ/ex indemonſtrabili altera ꝑpōne fit ſyllogiſmus, nō eniȝ eſt demōſtrare per hos terminos, ꝙ medio tertium ineſt, aut primo medium.

℃ Quia ꝯuerſio vel vera vel falſa, vera qdē in terminis adequātis, falſa aūt in his ꝗ nō inuicē adequanꝶ ⁊ ꝯuertunꝶ, ceu in pōre, ois hō riſibilis, ⁊ oē riſibile hō, ſȝ in 2ª falſa, vt ois hō aial, ⁊ oē aial hō. Hāc ergo 2ᵃᵐ conuerſionem vocat indemōſtrabilem ꝑ falſa, ⁊ nō potentē oſtendi. Naȝ quis pōt oſtendere ꝙ oē aial homo eſt, igiꝶ vna inueniꝶ ꝑpō idemrābilis, ⁊ alia ſana. ⁊ oſdiꝶ deductū.

℃ In iis ſ͛o que cōuertuntur, eſt oia mōſtrare per ſeinuicem veluti ſi a/ ⁊ b/ ⁊ c/conuertuntur inter ſe.

℃ Inqt idē ꝙ nō pōt oſtēdi ꝯuerſam ꝑpōnē ꝑ ſyllīȝ. Niſi qo igiꝶ accipiet ꝯuerſionē terminoꝝ adequantiū inter ſe. Nam eandē cōtingit oſtēdere per ea q̄ ex inuicem.

℃ Sit enim oſtēſum a/c/per mediuȝ b/ ⁊ rurſus a/b, ⁊ ꝑ cōcluſionē, ⁊ per b/c/ ꝑpoſitionē conuerſam. Conſimilr autē ⁊ b/c/per cōcluſionem, ⁊ a/b/ ꝑpoſitionem cōuerſaȝ, opȝ ſ͛o ⁊ c/b, ⁊ b/a/ ꝑpoſitionem demonſtrare.

℃ Oſtēſaȝ eſt a/oi c/per b, ſic a/omni b, ⁊ b/omni c, igiꝶ a/omni c, ⁊ c/oi b, igiꝶ a/oi b. Si aūt decēs eſt oſtēdere a/b/ demōſtramꝰ ꝑ c/ſic a/omni c, ⁊ c/oi b, igiꝶ a/oi b. Si autē decēs oſtēdere b/c/ſic b/oi a, ⁊ a/oi c/⁊ b/omni c.

℃ His eniȝ indemōſtrabilibus vſi fuimus ſolis. Si itaꝙ b/omni c/ineē, ⁊ c/oi a/ſylls erit ipſius b/ad a. Rurſus ſi acceptū fuerit ipȝ quidem c/omni a, a/ſ͛o ipſi b/neceſſe eſt c/ineſſe oi b, in vtriſꝙ igiꝶ his ſyllīs, c/a/ ꝑpoſitio accepta eſt indemonſtrabilis, alie enim mōſtrate erant, quare ſi hāc demōſtrauerimus oēs monſtrate erunt per ſeinuicem.

℃ In demōſtrabilibꝰ ꝑ falſis ⁊ nō demrātis a/c/ ꝑpō ſumpta indemōſtrabilis q̄ erat ꝯclīo. Nūc ꝑpōnem accepit. Naȝ alie fuerunt propoſitiones oſtenſe, ſi autem a/c/demonſtrauerimus proꝛſus demōſtrantes ſumus.

℃ Si igitur acceptum fuerit c/omni b, ⁊ b/oi a/ineſſe, vtreꝙ ꝑpoſitiones demōſtrate accipiuntur, ⁊ c/ipſi a/neceſſe eſt ineſſe.

℃ Dicit quō oſtēdiꝶ a/c. Naȝ vt oſdimus quō a/b/ineſt, ⁊ hec b/a, ⁊ quō b/c, ⁊ hec c/b. Silr ⁊ ipſius a/c, vult oſtendere ſic, a/omni b, ⁊ b/oi c, ſi aūt c/ipſi a, ſic c/omni b, ⁊ b/omni a/c, omni a.

℃ Manifeſtū igiꝶ ꝙ in ſolis ꝯuertētibꝰ circulo, ⁊ ꝑ ſeinuicē ꝯtingit fieri demrationes.

℃ Manifeſtū, inqt ex dictis ꝙ ꝯuerſiōe facta fit dmrō ex his q̄ iuiceȝ, ſiue cōuerſiōes vere, ſiue falſe ſint.

℃ In aliis ſ͛o vt prius diximus. Accidit aūt ⁊ in his eo ipſo qꝺ monſtraꝶ, vti ad demrōneȝ, nam c/de b, ⁊ b/de a/monſtratur, ſi acceptum ſit c/de a/dici, c/ſ͛o de a/per has monſtratur propoſitiones, quare cōcluſione vtimur ad demonſtrationem.

¶ In alijs dicit facientibus ↄuerſiões falſas, ⁊ in his q̃ faciũt veras conuerſiones ſimilr̃ oſtendemus hoc huic ineſſe vel non ineſſe.

¶ In priuatiuis aũt ſyllis ita mõſtrat̃ ex ſeiunicẽ qdẽ ſit b/omni c/ineſſe, a/ ſo nulli eoꝝ q̃ b/concluſio ꝙ a/nulli eorum/que c. Si igitur rurſus opꝫ ↄcludere ꝙ a/nulli eorum/que b/ qḋ dudum accepit/ſit a/nulli eorum que c, c/ ſo omni b, ſic enim propoſitio econuerſo.

¶ Cũ dixerit quõ in p̊ᵃ figᵃ affirmatiue oſtdebant̃, nunc de p̃uatiuis dicit ꝙ oſdit̃ maior ꝓpõ ⁊ minor nõ oſdit̃, niſi ꝑ aſſumptiõeꝫ ſylli. Nã oſdebat̃ ꝙ a ꝑ mediũ b/nulli ineſt c. Vñ pꝫ ꝙ a/nulli b, ſic rurſus a/nulli c, ⁊ ipꝫ c/oi b/ꝛ ſuppoſitũ fuit b/oi c, igit̃ ⁊ a/nulli b, nõ amplius poteris oſtẽdere minorẽ ꝓpõnẽ niſi ꝑ aſſumptionẽ, qꝛ per pꝛ̨dicationẽ nõ põt. Nam maior negatiua ⁊ ↄclõ negatiua, ſꝫ ex duabꝰ negatiuis nihil cõcludit̃, ſꝫ ꝑ aſſumptionẽ oſdit̃ mioꝛ ꝓpõ ſic, vt dicamꝰ cui a/nec vlis ieſt huic hoi ineſt b/ꝛ c/a/nec vlr̃ ineſt, igit̃ huic b/oi. Et ſcire opꝫ ꝙ in ſyllis ſm aſſumptionẽ vnꝰ terminꝰ idefinitꝰ exiſtẽs poſteriꝰ defınitꝰ ſit, vt diximꝰ cui a/nulli eidẽ oi b. Vide indefinitũ vltimũ terminũ accepimꝰ, ſꝫ poſtea determinat̃, qñ dicimꝰ nulli a/eidẽ igit̃ b/oi. Cõueniũt autẽ ſylli ſm aſſumptionẽ cũ cathegoricis ⁊ hypotheticis ſyllis, ſimilr̃ quoqꝫ differũt, cũ cathegoricis qdem ↄueniũt ꝙ in tres figuras ſylli ſm aſſumptiões hꝫ tres terminos, differt aũt ꝙ vnꝰ terminꝰ p̊ſtius p̊ idefinitꝰ eſt, ⁊ ꝓpões debẽt accipi ex ↄceſſiõe, Cõueniũt quoqꝫ cuꝫ hypotheticis q̃tenꝰ ↄ̊neꝫ nõ ↄcludũt, ſꝫ ꝓpõnẽ dicẽtes huic oi b/vt ſit oi c/ꝛ, vt ẽt hypoᶜⁱ, differũt aũt q̃tenꝰ ↄueniũt cũ cathegoricis.

¶ Si ſo ꝙ b/ipſi c/opꝫ cõcludere, nõ ampliꝰ ſilr̃ cõuertendũ eſt a/b/ nãqꝫ eadeꝫ ꝓpõ b/nulli a, ⁊ a/nulli b/ineſſe, ſed accipiendum cui a/ nulli ineſt b/omni ineſſe, ſit a/nulli eoꝝ que c/ ineẽ, qḋ erat ↄcluſio, cui aũt a/nulli acceptuꝫ ſit b/omni ineẽ, neceſſe igit̃ b/oi c/ineẽ, quare quũ tria ſint, vnũqḋqꝫ ↄcluſio factũ eſt, ⁊ circulo demõſtrare, hoc eſt ↄclionẽ accipienteꝫ ⁊ ecõuerſo alterã ꝓpõneꝫ/reliquã rõcinari.

¶ Si opus eſt, inqt, oſtẽdere minorẽ ꝓpõnẽ nõ põt ꝑ cõuerſionẽ maioris, q̃ñqdeꝫ et ↄclio ſit negatiua ⁊ maior. Eqdẽ ex duabꝰ negatiois nõ ſit ſylls, ſiue nõ ↄcludit̃ concluſio ſyllogiſtice, ſꝫ quõ ꝑ aſſumptionẽ ſic, qḋ cui a/nulli ineſt huic ẽt oi b, ⁊ c/ipꝫ a, igit̃ ineſt, igit̃ huic oi ipm b, ecce vt oſdat̃ mioꝛ ꝓpõ p̊me figure ꝑ aſſumptioneꝫ demõſtrauit, ⁊ aſſumptio oſtẽdit miorẽ ꝓpõnẽ ꝑ 3ᵃᵐ figᵃᵐ.

¶ In ſyllis ſo qui in parte/vlẽm qdẽ ꝓpõnẽ non eſt demonſtrare per altera, eam ſo que ſm parteꝫ erit, ꝙ igitur non eſt demonſtrare vlẽm/manifeſtũ. Uniuerſale nãqꝫ monſtratur per vlia. Cõcluſio aũt nõ eſt vniuerſalis, opoꝛtet autem ex concluſione monſtrare ⁊ altera propoſitione.

¶ Expleuit ſermonẽ de ambabꝰ vlibꝰ i p̊ᵃ figᵃ, venit nũc ad particulares ↄ̊nes, ⁊ p̊mo de affirmatiue inqt, ꝙ minore ꝓpõne ↄtingit circularẽ oſtẽſionẽ fieri, ſed maiore minime, niſi igit̃ rurſus ꝑ aſſumptionẽ. Nam maior vlis affirmatiua cõcludit̃ vlr̃ affirmatiuuꝫ ex vlibus. Et hic ſi, ve minor particularis ⁊ cõcluſio particularis, ſed ex duabus particularibus nihil concluditur.

¶ Amplius oino neqꝫ ſit ſylls ↄuerſa ꝓpoſitione, in parte enim ambe ſiunt ꝓpões, eam ſo que eſt in parte eſt, ſit enim monſtratum a/de aliquo c/per b. Si igitur acceptum fuerit b/omni a/ ⁊ concluſio maneat b/alicui c/inerit, ſit enim prima figura ⁊ a medium.

¶ Quia tertius modus p̊me figure eſt ex maiore vli affirmatiua ⁊ miore pticulari affirmatiua pticularẽ ↄ̊nem ↄcludẽs inqt, ꝙ circulo oſtẽdere miorẽ ꝙ b/alicui c/põt ſic b/oi a. Nã erat a/oi b, igit̃ b/oi a, ⁊ a/alicui c, igitur ⁊ b/alicui c, maiorẽ aũt circularẽ nõ poſſumus oſtẽdere ꝑ vlẽm, ⁊ vlẽ oſtẽdebat̃ ex duabꝰ vlibꝰ. Sed quõ põt ꝑ aſſumptionẽ ſic quod alicui c/ineſt veiat in ꝓpõne diximꝰ ⁊ per ↄcluſionẽ. Etenĩ hoc alicui cõcludit̃, huic ineſt a/b/ omni vlr̃, ⁊ b/ineſt c/alicui, igit̃ b/omni ipſuꝫ a, ⁊ oſtẽſa eſt aſſumptio per tertiam figuram.

¶ Si ſo priuatiuus ſylls, vlẽm quidẽ ꝓpoſitionem non eſt monſtrare ob id qḋ ⁊ prius dictum eſt, eam ſo que eſt in parte eſt, ſi itidem conuerſa fuerit a/b/quemadmodũ ⁊ in vniuerſalibus, vt cui a/alicui non ineſt, b/alicui ineſſe, aliter eniꝫ non ſit ſyllogiſmus eo ꝙ propoſitio que in parte eſt negatiua.

¶ Quartus modus p̊me figure eſt ex maiore vli negatiua, ⁊ minore pticulari affirmatiua pticularem ↄ̊nẽ cõcludẽs, ⁊ inqt, ꝙ neqꝫ maiorẽ neqꝫ minorẽ põt oſtendere ꝑ circularẽ oſtẽſionẽ, ſed ꝑ aſſumptionẽ ſola mioꝛ oſtẽditur, ⁊ maior nõ põt, qꝛ vlis, ⁊ minor ꝑ aſſumptionem, qꝛ etiã maior ⁊ ↄcluſio negatiua. Sed ex negatiua neqꝫ concludebatur, ſed quomõ minor oſtendit̃ ſic cui alicui a/ non inerit huic alicui b/non ineſt, ⁊ alicui c/a/non ineſt, igitur c/alicui b/ineſt, ⁊ aliter non.

¶ FIGVRA SECVNDA.

IN ſcḋa aũt figura, affirmatiuuꝫ quidem non eſt monſtrare ꝑ hũc modus, priuatiuũ ſo eſt, p̃dicatiuum igitur non monſtrat̃ eo ꝙ ambe ꝓpoſitiones non ſunt affirmatiue, cõcluſio aũt eſt priuatiua, ſed pꝛ̨dicatiuum ex ambabus monſtrabatur affirmatiuis.

¶ Expleuit ſermoneꝫ de p̊ma figura, nunc venit ad 2ᵃᵐ. Et hic poſſunt oſtẽdi circulariter/vel ſm aſſumptiones propoſitiones. Et quã accepit primam coniugationẽ ſupra nunc ſcḋam, quam autem ſecũdam, nunc p̊mã ⁊ quã accipit tertiã, nũc quartã ⁊ quã quartã nũc tertiam.

¶ Priuatiuuꝫ ſo ſic monſtrat̃, iſit a/omni b, nulli aũt c/ↄcluſio b/nulli c. Si igit̃ acceptuꝫ fuerit b/omni a/ineſſe/neceſſe eſt a/nulli c/ineſſe, ſit enim ſecũda figura, medium b.

¶ Accipit p̊mã ex maiore vli affirmatiua ⁊ miore vli negatiua, ⁊ inqt, ꝙ maiorẽ non põt oſdere circulo Nã vlẽ affirmatiuuꝫ ex duabꝰ vlibꝰ affirmatiuis erat. Hic aũt ⁊ ↄclio, ⁊ ꝓpõ minor negatiua, ⁊ minorẽ vlẽꝫ ſic c/nulli a. Nã erat a/nulli c, igit̃ b/nulli c, ⁊ b/oi a, q̃re b/nulli a, ⁊ a/nulli b, põt aũt ⁊ maior oſtẽdi, ⁊ ſi nõ circulo, tñ ſm aſſũptionem ſic quod cui c/nulli concluſioni, huic omni, ipſum a/ꝛ ipſum b/nulli c, igitur a/omni b.

¶ Similiter

¶ Si autē a/b/priuatiuū acceptū fuit, alterū; vero pdicatiuū/prima erit figura, c/qdē oi a, b/ autē nulli c, quare b/nulli a, neq; igit̄ b/ipſi a. Per concluſionē igitur & vnam ꝓpoſitio-nem nō fit ſyllo, accepta autem altera erit.

¶ Nunc accipit maiorē priuatiuā & minorē affirmatiuā. Hanc igit̄ maiorē poſſibile eſt oſtēdere nō tamē minorē ſic, vt b/nulli c/& ipm c/omni a, igit̄ b/nulli a, & a/nulli b, per hęc in ſcd̃o modus acceptus eſt, qa duas ꝯuerſiões hʒ vnā hʒ dicētē c/oi a Nā erat a/oi c. et alterā ꝯuis, & mino-rem ꝓpoſitionē poſſibile eſt oſtēdere p aſſumptionem ſic cui b/nulli huic oi a/& b/nulli, c/igitur a/omni c.

¶ Si vero non vlis ſyllo fit, in toto quidem ꝓ-poſitio non demonſtratur ob eādem cauſā, quā diximus & prius, quę autem eſt in parte monſtratur quādo fit vniuerſale pdicatiuū, inſit enim a/omni b, c/vero non omni/cōcluſio, b/c/ſi itaq; acceptum fuerit b/omni a, c/autē nō omni a/alicui c/non ineſt, medium b.

¶ Cū expleuerit ſermonē de vlibus in 2ª figª, nūc dicit de particularibus, & pmo de hiiſ ab⁹ maiorē vlē affirma-tiuā, & minorē pticularē negatiuā, & ingt. ꝙ nō eſt poſſe maiorē circulo oſtēdi, qa vlis eſt, ſʒ mior pōt oñdi ſic b/ omni a, & b/nō omni c, & a/nō omni c, quę erat minor ꝓ-poſitio, & maior pōt oſtēdi per aſſumptionē ſic cui b/in-eſt non omni huic omni a/& b/inerat non omni c, igitur a/ineſt omni b.

¶ Et ſi eſt vlis priuatiua non demōſtrabit̄ a/ c/propoſitio ꝯuerſo a/b, accidit enī aut vtraſ-q;/aut alteram propoſitionem fieri negatiuā, quare nō erit ſyllo, ſed ſimilr̄ mōſtrabit̄/quē-admodum & in vlibus, ſi acceptū fuerit cui b/alicui non ineſt, a/alicui ineſſe.

¶ Si autem (inquit) maior fuerit negatiua, rurſus maior non oſtendetur, & minor ſm aſſumptionem ſic cui b/nō omni ineſt, huic alicui a/& b/non omni c/ineſt, igitur ipſi c/alicui a/ineſt.

¶ FIGVRA TERTIA.

In tertia autē figura/quādo ambę quidē ꝓpoſitiones vlr̄ accepte fue-rint/non contingit mōſtrare p ſeinui-cem, vlē nāq; monſtratur per vlia. Concluſio autē quę in hac ſemp eſt ſm ptē, quare manifeſtum ꝙ oīno non cōtingit mon-ſtrare per hanc figuram vlem ꝓpoſitionē.

¶ Cū dixerit, quę ꝓpōnes oñdūt̄ in 2ª figª circulariter, & quę nō oſtēdūt circulo, ſʒ p aſſumptionē, nūc dicit de his q̃ ſunt in 3ª figª, & pmū de illa ex ambab⁹ vlib⁹, & ingt ꝙ nō pōt in 3ª figª ꝓpōnes ex ambab⁹ vlib⁹ circulo oſtē-di. Cur: qa vlēs & p vlēs oſtēdimus, ſʒ in 3ª figª ꝯnes pti-culares, q̃re nō oñdūt̄ in 3ª figª ex ābab⁹ vlib⁹ ꝓpōnib⁹.

¶ Et ſi hęc vniuerſalr̄ ſit, illa vero in parte, ali-quando quidē erit, quādoq; aūt nō erit, quū igitur vtręq; pdicatiue accepte fuerint, & vlē fiat ad minus extremum/erit.

¶ Cū dixerit ꝙ vlis ꝓpō nō pōt oſtēdi in 3ª figª nūc di-cit de hiiſ ab⁹ vlēs & aliā pticularē, & ingt, ꝙ ſi ambę acce-pte fuerint cathegoricę, & maior pticularis & minor vlis erit. Si aūt ecōuerſo, nō erit circularis oñſio, ceu a/oi b, & b/oi a, igit̄ a/alicui b. Nā hoc oſtēſū eſt, q̃re & c/alicui b, nō mi & b/alicui a. Sic particularis ꝓpō oñdit̄, & vlis nō oſtēdit̄, qa vlis eſt. Niſi ergo ſm aſſumptionem.

¶ Quū vero ad alterū non erit, inſit enim a/oi c, ipſum autem b/alicui, concluſio a/b. Si ac-ceptū fuerit c/omni a/ineſſe, a/autē alicui b, c/ quidem oſtēſum eſt alicui b/ineſſe, b/vero ali-cui c/nō eſt monſtratū, atqui neceſſe eſt.

¶ Nō erit ꝓpoſitū, qa cōcludit c/alicui b/ſed poſteri⁹ cō-uertitur, ꝙ & b/alicui c, & ſic erit.

¶ Si c/alicui b/& b/alicui c/ineē, ſed nō eſt idē hoc huic, & hoc huic ineſſe, ſed aſſumendū ſi hoc alicui huic, & alterum alicui huic, hoc autem accepto non amplius fit ex concluſio-ne & altera propoſitione ſyllogiſmus.

¶ Nō eni idē eſt dictu ſi b/alicui c, & c/alicui b. Nā qū di-co b/alicui c/ineſt ſubiectū eſt c/& pdicatū b. Sed quā-do dico, ꝙ c/alicui b/ipſum b/accipit ſubiectū & c/pdi-catum. At ſubiici & pdicari ſunt diuerſa.

¶ Si vero b/omni c, a/autē alicui c/erit demon-ſtrare, a/c/quādo acceptū fuerit, c/qdem om-ni b/ineſſe, a/autē alicui, ſi enim c/oi b, a/autē alicui b/neceſſe eſt a/alicui c/ineſſe mediū b.

¶ Si ingt, maior pticularis, & minor vlis pōt oñdi maior ꝓpō hęc antecedenter ſic ipm a/alicui c, & ipm b/oi c, & c/oi b, & b/alicui a, igitur a/alicui c.

¶ Et qū ſit hęc quidē pdicatiua, illa vero priua-tiua, quę autē pdicatiua vlis, mōſtrabit̄ alte-ra, inſit enim b/oi c, ipm vero a/alicui non inſit, ꝯcluſio ꝙ a/alicui b/nō ineſt. Si igit̄ aſſumptū fuerit c/oi b/ineſſe, erat autē & a/non oi b, ne-ceſſe eſt a/alicui c/non ineſſe, medium b.

¶ Si aūt fuerit maior pticularis priuatiua, & mior vlis af-firmatiua, oſtēdet̄ maior circulariter ſic a/nō oi b/& b/oi c, & a/nō oi c. Et miorē pdicatiuā p aſſūptiōes ōndit̄ꝯnim⁹.

¶ Quū aūt priuatiua fiat vlis, nō mōſtrat̄ alte-ra, niſi quēadmodū in priorib⁹/ſi acceptū fue-rit, cui h alicui nō ineſt, alterū alicui ineē, vt ſi a/quidē nulli c, ipm vero b/alicui, ꝯcluſio ꝙ a/ali-cui b/nō ieſt, ſi igit̄ acceptū fuerit, cui a/alicui nō ineſt c/alicui ineſſe, neceſſe ē c/alicui eoꝝ, q̃ b/ineē, aliter aūt nō eſt ꝯuertētē vlem ꝓpōnē monſtrare alterā, nullo eni mō erit ſyllo.

¶ Si aūt fuerit maior priuatiua vlis, & mior pticularis af-firmatiua nō oſtēdit̄ pticularis affirmatiua niſi p aſſum-ptionē. Nā circularis nō pōt. Nā ſi maior negatiua & cō-cluſio negatiua, ſed ex duab⁹ negatiuis nihil ꝯcludi pōt, ſed per aſſumptionē oſtēdit̄ ſic cui a/nō oi ineſt, huic ali-cui c/ineſt, ſʒ a/2ª ineſt oi, igit̄ ipſi b/alicui ineſt c.

¶ Planū itaq; ꝙ in prima qdē figura mon-ſtratio per ſeinuicē, & per tertiā, & per primā efficit̄ figurā, quū eni pdicatiua eſt ꝯcluſio per primā, quum autē priuatiua per vltimā, ac-cipit̄ eni cui hoc nulli, alterū omni ineſſe.

¶ Repetitionem breuē facit dictorū q̄ in prima figu/ re quotcūq̄ oſtenduntur ꝓpōnes circulo, aliq̄ illico in pri/ ma, aliq̄ in 3ª, & dicit aliquādo ꝑ primā, aliq̄ñ per 3ᵃᵐ.

¶ In media aūt quū ſyll's qdem vlis ſit & ꝑ ipſam & ꝑ primā figurā, quū ꝟo in parte & per ipſā & per vltimā. In tertia aūt ꝑ ipſam oēs. Manifeſtū autē & q̄ in tertia & media, q̄ non per ipſas ſiūt ſylli, aut nō ſunt ſm circu/ larem monſtrationem, aut imperfecti.

¶ Sed in ſc'da figura oſtēſe circulo ſi vl'es ſtatim ꝑ ſc'dā & ipſā primā. Si autē particulares ꝑ eādē 2ᵃᵐ & 3ᵃᵐ oſten/ dunt. Et q̄cunq̄ in 3ª figª oſtēdebatur circulo, oēs ꝑ ean/ dem 3ᵃᵐ ſtatim oſtēdebātur. Sꝫ planū q̄ in tertia & me/ dia figura q̄cūq̄ non per ſeipſa oſtendunt, vel nō ſm circulum ſunt imperfecti.

¶ DE CONVERSIONE QVAE IN SYLLOGISMIS.

Conuertere autem eſt trāſponētem concluſionē facere ſyll'm, q̄ aut ſū/ mū medio nō inerit, aut hoc vltimo.

¶ Diximus iā hoc multoties, q̄ tres ſunt cōuerſiones, vna qdem in terminis, alia & 2ª in ꝓpoſitio nibus, tertia ꝟo in ſyll'o. Sed de cōuerſione in terminis dixit in p̄dicamentis, quādo dixit, ęq̄le ęquali ęquale. Et de cōuerſione in ꝓpōnibus dixit in p̄mo libro prioꝝ re/ ſolutiuoꝝ, nunc autē vult dicere de cōuerſione in ſyll'o. Fit autē hęc hoc mō. Accipimus ↄcluſionē factā & hāc trāſponim⁹ vel in ↄ̄riā, vel in oppoſitū ↄ̄dictoriȩ, & aliā ꝓpōnem ſanā ſeruamus, & reliquȩ ꝓpōnis ↄ̄riam ↄclu/ di oſtēdimus, vel ↄ̄dictoriȩ oppoſitū, ceu ſi cōcluderet cōcluſio vl'is affirmatiua trāſponimus hanc in ↄ̄riū vni/ uerſalē negatiuā, vel in oppoſitū ↄ̄dictoriȩ ipſi q̄ eſt p̄ti/ culare negatiuū, & ſic oſtēdimus cōcluſa alterius ꝓpoſi/ tionis, vel ↄ̄ria, vel cōtradictoriȩ oppoſita. facit aūt hāc in ſyll'o cōuerſionē, & in vnoquoq̄ mō ſyllogiſtico, & in vnaquaq̄ figura. Sed qdā putarūt cōuerſionē in ſyl'o, & deductionē ad impoſ'e idē eſſe. Ariſto. autē poſt hanc contēplationē exponit de deductione ad īpoſ'e, & oſtēdit nō eſſe idē ↄuerſionē in ſyll'o & deductionē ad impoſ'e.

¶ Neceſſe enim concluſione conuerſa & alte/ ra propoſitione manente, interimi reliquam, ſi enim erit, & concluſio erit.

¶ Cōcluſione ↄuerſa & vna ꝓpoſitiōe manēte neceſſe eſt tolli aliā ꝓpōnem, & oſtēdi ipſā vel cōtrarium conclu/ dentem, vel cōtradictoriȩ oppoſitum. Nā ſi maneret ea/ dem ipſi ꝑfecto & cōcluſio eadem manebit.

¶ Differt autē oppoſite, aut cōtrariȩ cōuerte/ re ↄcluſionē, nō enī idem efficiẽt ſyll's, quum vtroq̄ mō cōuertiẽt, ſed hoc per ſequētia ma/ nifeſtū erit. Dico aūt opponi oī non omni, & alicui nulli, contrariȩ ꝟo omni nulli, & alicui non alicui ineſſe.

¶ Si ↄcluſio in cōtrariū cōuerterimus diuerſos facim⁹ ſyll'os. Si autē in cōtradictorio oppoſitum diuerſos vt plane oſtendemus. E cōtrario autem ineſt omni & nulli, & illud alicui & non alicui.

¶ Sit nāq̄ monſtratum a de omni c per me/ dium b. ſi itaq̄ a acceptum fuerit nulli c in/ eſſe, ipſi ꝟo b omni, nulli c inerit b.

¶ Primo facit cōuerſionē vt in p̄mo mō p̄mȩ figurȩ cō/ cludēte vl'em cōcluſionē affirmatiuā, q̄ ex duab⁹ vl'ib⁹ affirmatiuis cōponitur. Accipiamus igiẽ ↄ̄rium ↄ̄cluſionis q̄ a nō omni c ineſt, ſed q̄ nulli, & decens eſt oſtendere mi/ norē ꝓpōnem. Oſtēditur autē minor ꝑ ſc'dam figuram, & maior ꝑ tertiā, igiẽ a nulli c, & a omni b, ↄcluſio minoris ꝓpōnis q̄ ipſum b nulli c, q̄ erat ↄ̄riū omni. Si aūt volu/ mus maiorē ꝓpōnē oſtēdere, demōſtrabimus ꝑ tertiā figurā, & cōcludemus nō cōtrariū maiori ꝓpōni, ſed con/ tradictoriȩ oppoſitū. Nam in 3ª figª vl'is ↄcl'io non con cludebaẽ, vt a nulli c, & ipſum b omni c, ↄcluſio eſt, q̄ a nō omni b, ſꝫ hoc ↄ̄dictoriȩ opponiẽ ꝓpōni, quare ex his di/ ctis obſeruare debemus, q̄ ꝓpō maior per 3ᵃᵐ figuram oſtēditur, & minor ꝑ ſc'dā, & hoc rurſus ſeruare debem⁹ in p̄ma figura, q̄ ſi ↄcluſio cōuerteretur in ↄ̄rium. Si maio/ rem ꝓpōnē oſtēdens acceperit ↄ̄dictoriȩ oppoſitum. Si autē minorē ↄ̄riū cōcluſū oſtēdes in qō etiā ↄ̄nes con/ uerteris. Si autē cōuerſio cōuerteẽ in illud nō omni, di/ co. ſ. cōtradictoriȩ oppoſitū. Et maior ꝓpō & minor ſiſtē ↄcluſiones cōcludere vt plane oſtēdemus. Si aūt a nulli c acciperet, p̄mo oſtēdit minorē ꝓpōnē ↄcludētē ſile ↄ̄ni.

¶ Et ſi a quidem nulli c, b autē omni c, a non omni b, & non oīno nulli, nō enī mōſtrabaẽ vl'e ꝑ vltimā figurā, oīno ꝟo non eſt vl'iter deſtruere per cōuerſionem ꝓpōnem, quȩ eſt ad maius extremū, ſemper enim tolliẽ ꝑ ter/ tiam figuram, neceſſe nāq̄ ad vltimū extre/ mum ambas accipere propoſitiones.

¶ Nunc oſtēdit maiorē ꝓpōnē ↄcludētē oppoſitū con/ tradictoriȩ ꝓpōni. Erat aūt p̄ma illud a nō oī b, nūc igiẽ illud non omni concludiẽ, id eſt a non omni b.

¶ Et ſi priuatiuus ſyll's ſit conſiſ'r, ſit enī oſtē ſum a nulli corūq̄ c inexiſtens per b.

¶ Cū oſtēderit de vl'i affirmatiuo, nūc vult de vl'i negª tiuo. Nam ſi fuerit a nulli c per mediū b, vt accipiaẽ om ni decēs oſtēdere minorē ꝓpōnem ſic concludemus rur/ ſus in 2ª figura. Nam minor in 2ª ↄcludebaẽ, a omni c, & a nulli b, ↄcluſio q̄ b nulli c. Si autē maiorē decet oſtē dere, oſtēdemus per 3ᵃᵐ figurā a omni c, & b omni c, igiẽ a alicui b. Et in 2° igiẽ mō p̄mȩ figurȩ oſtēſū eſt, minor per 2ᵃᵐ, & maior per 3ᵃᵐ. Oſtēſū eſt hoc rurſus vt dixi mus, maior cōcluderet oppoſitū cōtradictoriȩ. Nā pro nulli illud alicui concluſit, & minor contrarium vt oppo/ ſitum. Nā pro omni ipſum nulli concluſit.

¶ Igiẽ ſi acceptū fuerit a ineē omni c, ipſi ꝟo b nulli b inerit nulli corū, quȩ c, & ſi a & b oī c a alicui b, ſed nulli inerat.

¶ Primo oſtēdit minorē ꝓpōnē ↄcludētē ↄ̄riū p̄ᶜ ꝓpōni. Deinde 2° oſtēdit maiorem concludētem oppoſitū cō/ tradictoriȩ primȩ propoſitioni.

¶ Et ſi oppoſite conuerſa fuerit concluſio & ſyllogiſmi oppoſiti & nō vniuerſales erunt, nāq̄ fit altera propoſitio in parte, quare & cō/ cluſio erit ſm partem. ſit enim prȩdicatiuus ſyll's, & conuertatur ſic, igitur ſi a nō omni c, omni autem b, ipſum b non omni c, & ſi a quī dem non omni c ipſum ꝟo b omni, a nō om/ ni b. Conſimiliter autem & ſi priuatiuus ſyll's, ſi enim a alicui c ineſt, ipſi ꝟo b, nulli, b alicui

c non

c/non ineriſ,non ſimpliciter nulli,⁊ ſi a/alicui c,b/ſ̃o omni,quemadmodũ in principio ac ceptum eſt a,alicui b/inerit.

¶ Accepit primo concluſionẽ in duobus modis ⁊ cõuer tit in ɔ̃triũ ⁊ oſtẽdit cõcluſa,non cõuertit in oppoſita cõ tradictoriẽ, igiẽ ⁊ in maiori propõne,⁊ in minori ɔ̃dicto riẽ oppoſitũ cõcludeẽ in primo modo, vt a/non omni c/ ⁊ a/omni b/cõcluſio ꝙ b/non oĩ c.Erat aũt primo omni. Et in maiore rurſus ſit a/non omni c/⁊ b/omni c. Con cluſio ꝙ a/non omni b/quare ſi cõuerteref in oppoſitũ cõtradictoriẽ cõcluſio cõcludiẽ per oppoſita cõtradicto riẽ.Sed in ſecũdo modo ſit a/nulli b,⁊ a/alicui c,cõcluſio eſt ꝙ b/non omni c/qꝛ ɔ̃tradictoriẽ opponiẽ primẽ pro poſitioni. Si autẽ maior oſtẽdenda eſt ſic a/alicui c/⁊ b/ſ̃ c/cõcluſio ꝙ a/alicui b/qꝺ etiã contradictoriẽ opponitur primẽ propoſitioni.

¶ Ceterũ in ſyllis,qui in parte quãdo oppo ſitẽ quidem conuertatur concluſio tolluntur ambẽ ꝓpoſitiones,quãdo autẽ cõtrariẽ neu tra,non enim amplius accidit tollere, quẽad modũ in vlibus, deficiẽte cõcluſione ſm con uerſionem,ſed neqꝫ omnino tollere.

¶ Cum expleuiſſet ſermonẽ de vlibus ſyllis concluden tibus vlẽ,nunc dicit de particularibus ɔ̃cludẽtibus,⁊ in quit,qꝺ ſi cõcluſio cõuerteref in oppoſitũ ɔ̃dictoriẽ,tol luntur ꝓpõnes a principio,⁊ fierent ɔ̃ria vel oppoſita con tradictoriẽ. Si aũt in ɔ̃trium cõuerteref cõcluſio non am plius tolluntur ꝓpões, ſed manent ipſe vt oſtendemus,⁊ cur hoc ſit,inquit. Nã non amplius ſit, vt in vlibus ac cepta ɔ̃cluſione in cõtrariũ,oſtendebatur auferre propo ſitionem primã ſic etiam hic.Nam hic proſſus tollit vni uerſale,quia concluſio particularis.

¶ Sit enim oſtẽſum a/de aliquo c,igitur ſi ac ceptũ fuerit a/nulli c/ineſſe,ipſum ſ̃o b/alicui, a/alicui b/non inerit, ⁊ ſi a/nulli c/omni autem b/ipſum b/nulli c/quare tollũtur vtreqꝫ. Quod ſi contrariẽ cõuertãtur/neutra , ſi enĩ a/alicui c/ non ineſt , ipſi ſ̃o b/omni b/alicui c/nõ inerit, ſed nondum tollitur qꝺ a principio,contingit nãqꝫ alicui ineſſe ⁊ alicui nõ ineſſe, ſed ipſius a/b/vniuerſalis nihil omnino ſit ſylls, ſi enim a/non ineſt alicui coꝝ quẽ c,b/ſ̃o alicui ineſt, neutra propoſitionum vniuerſalis.

¶ Primo oſtẽdit tertiũ modũ primẽ figurẽ cõcludentem hoc alicui, ſi aũt cõuerteref in oppoſitũ cõtradictoriẽ il lud nulli ſic cõcludet a/nulli c/ipſũ b/alicui c,concluſio ꝙ a/nõ omni b. Si aũt minorẽ ſic,a/nulli c,a/omni b,con cluſio ꝙ b/nulli c/quare maior ⁊ minor in oppoſitũ ɔ̃di ctoriẽ cõuertunẽ cõuerſa ſic cõcluſione. Si aũt in ɔ̃trium cõuerteref cõcluſio vt pro hoc alicui non omni acciperi mus neqꝫ maiorẽ poſſimus oſtẽdere,qꝛ minor ⁊ conclu ſio ſunt particulares. Item minorẽ nõ poſſumus oſtẽde re,cur? Nã ſi oſtẽdemus primo quidẽ qꝛ maior ſit parti cularis in ſcđa figura,⁊ qꝛ cõcludimus nõ oĩ, hoc aũt nõ omni non opponitur ɔ̃tradictoriẽ primẽ ꝓpõni huic ali cui.Nam aliquando ſimul verificantur hẽ ꝓpões.

¶ Cõſilr aũt ⁊ ſi priuatiuus ſylls,ſi enim acci pietur a/omni c/ineſſe,tollentur vtreqꝫ , ſi ſ̃o alicui/neutra,demonſtratio autem eadem.

¶ Vt in tertio modo,ſic ⁊ in quarto negatiuo faciendũ. Nã ſi ɔ̃dictoriẽ oppoſitũ acciperef tollunẽ ambẽ.Si aũt ɔ̃trium non tollũtur,ſed demonſtratio eadẽ.Et in quar to modo quẽ etiam in tertio modo fiebat.

¶ FIGVRA SECVNDA.

Sed in ſecũda figura/ꝓpoſitionẽ qui dem, quẽ ad maius extremũ non eſt interimere cõtrariẽ/facta cõuerſione vtrolibet modo nam ſemper erit cõ cluſio in tertia figura, vlis aũt non erat in hac ſyllogiſmus, alteram ſ̃o ſilr tollemus cõuer ſioni. Dico aũt ſilr, ſi cõtrariẽ quidẽ conuerti tur/contrariẽ, ſi ſ̃o oppoſitẽ,oppoſitẽ.

¶ Abſoluit primã figurã,nunc venit ad ſecũdã, ⁊ inquit ꝙ maior propoſitio non tolliẽ qñ accipiẽ ɔ̃triũ ɔ̃cluſionis, ſed minor tollitur,dico.ſ. maiorẽ ꝓpoſitionẽ non tolli, nõ qꝛ tolliẽ,ſed qꝛ in ɔ̃trium non tolliẽ , ſed in oppoſitũ ɔ̃dictoria tolliẽ.Sed cur? ipſe dicit ꝙ in tertia figura oſtẽ ditur maior ꝓpoſitio, ⁊ nullum vlẽ in tertia oſtenditur. Et maior in ſcđa figura vniuerſalis eſt, quare oppoſitũ contradictoriẽ oſtenditur, ⁊ minor ꝓpoſitio oſtẽdiẽ per primam figuram vt oſtendemus.

¶ Inſit enĩ a/oĩ b/ipſi aũt c/nulli,cõcluſio b/c/nulli. Si itaqꝫ acceptũ fuerit b/omni c/ineſſe, ⁊ a/ b/maneat a/omni c/inerit,nã ſit prima figura: ꝙ ſi b/omni c,a/ſ̃o nulli c,a/non omni b/ figu ra vltima. Sin aũt oppoſitẽ cõuerſum fuerit b/c,a/b/quidẽ itidẽ mõſtrabitur,a/c/ſ̃o oppo ſitẽ,ſi enim b/alicui c,a/autẽ nulli c,a/alicui b/ non inerit. Rurſus ſi b/alicui c,a/ſ̃o omni b/ a/alicui c,quare oppoſitus ſit ſyllogiſmus.

¶ Primo oſtẽdit primũ modũ ſcđẽ figurẽ ſic illum.ſ. qui cõſtat maiore affirmatiua ⁊ minore negatiua cõcluditur cõcluſio negatiua, ipſũ b/nulli c/ſi aũt accipiatur b/oĩ c/ ineſſe, ⁊ oſtẽdere volumus minorẽ ꝓpõnẽ dicentem a/ nulli c/ oſtẽdemus minorẽ per primã figurã ſic, a/oĩ b/⁊ b/omni c/igiẽ a/omni c. Tollitur aũt maior propoſitio non ɔ̃rio ſed ɔ̃dictoriẽ, vt pulchre diximus,maiorẽ nõ tolli ɔ̃riẽ, ſed ſi oppoſitũ ɔ̃dictoriẽ cõcluſionis acceptũ fuerit,vt b/alicui c/maior ꝓpoſitio ſilr tolletur, ⁊ demõ ſtrabiẽ ſic, ⁊ minor cõtradictoriẽ.nã ſi b/alicui c/⁊ a/nul li c,ɔ̃cluſio eſt ꝙ a/non omni b. Et in minore ſic a/oĩ b/ ⁊ b/alicui c,⁊ igitur a/alicui c/ ꝙ eſt contradictoriẽ oppo ſitum primẽ propoſitioni.

¶ Conſimiliter monſtrabitur ⁊ ſi econuerſo ſe habeant propoſitiones.

¶ Similiter autẽ demonſtrabitur ⁊ ſecũdus modus ſecũ dẽ figurẽ,nam econuerſo ſe habẽt propoſitiones.

¶ Quod ſi ſylls eſt in parte,ſi cõtrariẽ cõuertatur cõcluſio,neutra ꝓpõnum tolliẽ, quẽadmodũ neqꝫ in prima figura,ſi ſ̃o oppoſitẽ/vtreqꝫ.

¶ Cum abſoluerit ſermonẽ de vlibus cõcludentibus in ſcđa figura nunc dicit de particularibus ⁊ inquit, ꝙ ſi in particularibus cõcludẽtibus cõcluſionẽ particularẽ in contrariũ cõuerteref,nulla ꝓpoſitio tolliẽ, neqꝫ maior, neqꝫ minor , ſi aũt cõcluſio cõuerteref in oppoſitũ ɔ̃tra dictoriẽ ipſi tunc ambẽ tollentur, vt oſtendemus.

¶ Ponatur enĩ a/b/quidẽ nulli ineſſe,ipſi au tẽ c/alicui,concluſio b/c. Si itaqꝫ poſitũ fue

rit b/alicui c/ineſſe, ⁊ a/b/maneat/ɔcluſio erit, ꝙ a/alicui c/non ineſt, ſed non eſt ſublatus, qđ a principio. Cötingit enim alicui ineſſe ⁊ non ineſſe. Rurſus ſi b/alicui c, ⁊ a/alicui c/non eſt ſyllogiſmus, neutrum enim acceptorum vl'e, quare non tollitur a/b/ꝙ ſi oppoſitę conuertatur, tollunt ambę, ſi enim b/omni c, a/ṽo nulli b. nulli c/ipſum a, ſed erat alicui. Rurſus ſi b/omni c, a/autem alicui c, a/alicui b.

¶ De tertio modo nüc dicit ſcđę figurę qui eſt ex maiore vl'i negatiua, ⁊ minore particulari affirmatiua ɔcludēte cõcluſionē particularē negatiuā. Si ḡ cõcluſio tranſponeret in ɔ̃riũ ꝙ b/alicui c/ineſt, ⁊ decet oſtēdere minorē ꝓpōnē demõſtramus ſic, a/non oi c/ſed nõ tolleretur prius diceres ꝙ a/alicui c, naʒ cõtingit vt ambę ſimul verificētur, ſi aũt volumus maiorē cõfutare, cõfutabimus per tertiā figurā ſed non cõfutabitur. Etenim ⁊ cõcluſio particularis affirmatiua ⁊ minor ꝓpoſitio particularis, ⁊ ex duabus particularibus nõ fit ſyll'ſ, quare pulchre diximus ꝙ ſi in particularibus cõuerteret in cõtrariũ concluſio, tollētur ꝓpōnes ambę, vt ſi b/aſſumptus fuerit pro hoc non oi c/ꝙ oi ineſt, ⁊ ſi decēs oſtēdere minorem ꝓpōnē ſic oſtēdimus a/nulli b/⁊ b/oi c, igiť a/nulli c/ecce nunc ſublata eſt minor cõtradictio. Erat enim alicui c/ipſum a. Sed ſi decet maioreʒ tolli ſic tollemus b/omni c/⁊ a/alicui c/igitur a/alicui b/quare ⁊ nüc maior cõtradictorię ſublata eſt, nam erat a/nulli b.

¶ Eadem ṽo demonſtratio ⁊ ſi vniuerſale prędicatiuum.

¶ Vt in tertio modo oſtēdimus, ſic ⁊ in quarto mõ oſtēdemus habente maiorem vniuerſalem affirmatiuam.

¶ FIGVRA TERTIA.

Sed in tertia figura, quā ɔ̃rię quideʒ cõuertať ɔcluſio neutra tolliť ꝓpoſitionū ſm nullā ſyllogiſmoꝝ, quā ṽo oppoſitę ambę ⁊ in omnibus.

¶ Cum dixerit de ſcđa figura, nunc dicit de tertia ⁊ ingt, qꝛ cõcluſio particularis eſt ſi ɔ̃rium cõcluſionis ſumeretur nõ cõuertitur neq; aliqua ꝓpoſitio tolliť, ſi aũt in oppoſitũ ɔ̃dictorię conuerteret, ambę ꝓpōnes tolluntur, vt oſtēdemus, oſtēditur auteʒ maior ꝓpoſitio per primam figuram, ⁊ minor per ſecundam.

¶ Sit oſtenſum a/alicui b/inexiſtens, mediuʒ autem ſit acceptuʒ c, ſint aũt ꝓpoſitiones vniuerſales, igiť ſi acceptum fuerit a/alicui b/nõ ineſſe, b/ṽo omni c/non fit ſyll'ſ a/⁊ c, neq; ſi a/coꝝ quidē quę b/alicui non inſit, c/autē omni, nõ erit b/⁊ c/ſyll'ſ. Conſil'r autē monſtrabitur ⁊ ſi non vl'es ꝓpōnes, aut eniʒ ambas neceſſe eſt ſm partē eſſe per cõuerſionē, aut vl'e ad minus extremum fieri, verum ſic non erat ſyll'ſ neq; in prima figura neq; in media.

¶ Oſtēdit primo in primo modo tertię figurę cõuerſionē ꝙ cõcludunt ex duabus vl'ibus affirmatiuis ɔcluſionē particularē affirmatiuā, ceu a/alicui b/ineſt, ſi ergo accipiať a/nõ oi b/ineſſe, ⁊ ipſum b/oi c/non põt fieri ſyll'ſ in prima figura per primā, ſed minor per ſecūdā ſic a/nõ oi b/⁊ a/omni c/qꝛ maior particularis in ſcđa figura a/b/aſſyllogiſtica eſt coniugatio. Rurſus ſi fuerit vl'is ꝓpoſitio vna, ⁊ alia in parte nõ fit ſyll'ſ. cur? qꝛ ſi voluerimus maiorē ꝓpoſitionem oſtendere fit maior particularis, ⁊ ſunt ambę particulares ⁊ aſſyllogiſtica fit ɔiugatio. Sil'r autem ⁊ ſi minorē voluerimus oſtendere, quare pulchre dixit. Si in ɔ̃riũ cõuerteret nulla ꝓpõ tolliť in 3ª figura.

¶ Qꝛ ſi oppoſitę conuertātur ꝓpoſitiones/tolluntur ambę, ſi enim a/nulli b, b/ṽo omni c, a/nulli c. Rurſus ſi a/nulli quidē b/ipſi ṽo c/oi b/nulli c/⁊ ſi altera non vl'is conſil'r: ſi enim a/nulli b, b/ṽo alicui c, a/alicui c/non inerit, ꝙ ſi a/b/quidē nulli, c/aũt omni, nulli c/ipſum b.

¶ Cum dixerit ꝙ ſi in ɔ̃riũ conuerteret ſyll'ſ non fit deſtructio ꝓpōnũ, nunc dicit ꝙ ſi oppoſito modo cõuerteret fit, vt pro hoc a/alicui b/vt accipiamus ꝙ nulli ⁊ faciamus ſic, a/nulli b/⁊ ipſum b/omni c/igiť a/nulli c. Si autē minorē voluerimus reprobare, ſic a/nulli b/⁊ a/omni c, igiť b/nulli c/quare ambę ꝓpōnes in ɔ̃riũ ſublatę ſunt in tertia figura ɔcluſioni cõuerſa in oppoſitũ ɔ̃dictorię. Sil'r autē oſtendemus ⁊ ſi maior negatiua ⁊ minor affirmatiua fit, concluſio fit ꝙ a/non oi b. Si ergo accipiatur oi ſi maiorē ꝓpoſitioneʒ decet oſtēdere ſic oſtēdimus a/oi b/⁊ ipſum b/omni c, ⁊ a/omni c. Si autem minoreʒ ſic, a/omni b/⁊ a/nulli c/cõcluſio ꝙ b/nulli c/ſic in ambabus vniuerſalibus ꝓpoſitionibus in tertia figura.

¶ Sil'r ṽo ⁊ ſi priuatiuus ſyll'ſ, ſit enim oſtēſum a/alicui b/nõ inexiſtēs, ſit aũt prędicatiuũ quidē b/c, negatiuũ aũt a/c, ſic enim efficiebatur ſyll'ſ, qñ igitur cõtrariũ acceptũ fuerit cõcluſioni/non erit ſyll'ſ, ſi enim a/alicui b, b/ṽo omni c/non erat ſyll'ſ ipſius a/⁊ ipſius c, neq; ſi a/alicui b, c/ṽo nulli, non erat ipſius b/⁊ ipſius c/ſyll'ſ, quare non tollūtur ꝓpoſitiones; quando autē oppoſitum tollantur, ſi enim a/omni b, ⁊ b/ipſi c, a/omni c, ſed nulli inerat.

¶ Dicit nunc de tertio modo ɔ̃ię figurę ex maiore vl'i affirmatiua ⁊ minore particulari negatiua cõcludēte particularē cõcluſionē ſi in oppoſitũ accipiatur cõcluſio in ipſum nulli ⁊ decet maiorē ꝓpōnē cõfutare, ⁊ ſic cõfutatur a/nulli b/⁊ b/alicui c, igitur a/nõ omni c/quare in oppoſitũ cõtradictorię nunc maior cõfutata eſt cõuerſa cõcluſione in cõtradictoriũ. Si auteʒ minorē cõfutabimus ſic a/nulli b/a/omni c/igitur b/nulli c, quare ⁊ minor confutata eſt in ɔ̃dictoriũ. Et hoc ſeruanduʒ eſt ſi alia maior fuerit negatiua ⁊ minor affirmatiua, vbi concludit cõcluſionē particularē negatiuā, a/non oi b, ſi ergo tranſmutetur in ɔ̃riuʒ, hoc alicui/neq; maior/neq; minor propoſitio cõfutabitur. Si aũt in oppoſitũ cõtradictorię ambę cõfutabuntur, nā ſic a/omni b/⁊ b/alicui c, igitur a/alicui c, ſi autē minorem ſic, a/omni b/⁊ a/nulli c, igitur nulli c/quare obſeruandum eſt ꝙ minor ⁊ maior in ɔ̃dictorius cõuertunť, quando fuerit alia vl'is ⁊ alia in parte.

¶ Rurſus ſi a/omni b/ipſi autē c/nulli, b/nulli c, ſed omni inerat. Conſil'r auteʒ monſtrať ⁊ ſi nõ vl'es ſunt ꝓpoſitiones, ſit enim a/c/⁊ vl'e ⁊ priuatiuũ. Alterum aũt prędicatiuũ in parte: ſi igiť a/omni b. b/autē alicui c, a/alicui c/cõtingit: ſʒ nulli inerat. Rurſus, ſi a/omni b, ipſi aũt c/nulli, b/nulli c, ſi auteʒ a/alicui b, ⁊ b/ali-

cui c/non ſit ſylls, neqȝ ſi a/alicui b, ipſi autē c/nulli: neqȝ ſic, quare illo quidem modo tolluntur, ſic aūt non tolluntur propoſitiones.

¶ Si aūt fuerit maior particularis negatiua, ⁊ minor vlis affirmatiua, ſic oſtendimus a/omni b/⁊ ipſum b/omni c, igiẗ a/omni c. Si aūt minorē ſic, a/omni b, a/non omni c, igitur b/non omni c.

¶ Planum igitur per dicta, q̄ō cōuerſa concluſione in vnaqueqȝ figura ſit ſylls: ⁊ q̄n cōtrarius ꝓpoſitioni ⁊ quando oppoſitus.

¶ Breuē repetitionē facit dictoꝝ per tres figuras. Et inqt ꝙ planum eſt aliq̄n reprobari ꝓpōnes ſiue in oppoſitū ꝯdictorię maneat cōcluſio, ſiue in ꝯriā, ⁊ q̄n nō ꝯfutanẗ.

¶ Et ꝙ in prima quidē figura, per mediā ⁊ vltimam fiunt ſylli, ⁊ quę ad minus extremum ſemper per mediā tollitur, quę ꝟo ad maius per vltimam. In ſcđa autē per primā ⁊ vltimaȝ, quę quidē ad minus extremū, ſemꝑ per primā figurā, quę autē ad maius per vltimā. Sed in tertia per primaȝ ⁊ per mediā, ⁊ quę quidem ad maius ſemper per primā, quę autem ad minus per mediā. Quid igitur eſt cōuertere ⁊ quomodo in vnaquaqȝ figura, ⁊ quis ſit ſyllogiſmus, manifeſtum.

¶ Cōiter planū eſt ꝙ ꝓpōnes in p̄ma figura, maior oſtēditur per vltimam, ⁊ minor per ſecundā, ⁊ in ſcđa figura maior ꝓpoſitio per tertiā, ⁊ minor per primaȝ, ⁊ in tertia figura maior per primā, ⁊ minor ꝑ ſcđaȝ figurā ꝯfutanẗ.

DE DEDVCTIONE AD IMPOSSIBILE.

Syllogiſmus ꝟo/qui per impoſſibile, monſtraẗ quidē quādo contradictio concluſionis poſita fuerit, ⁊ aſſumpta ſit alia propoſitio, ſit autem in omnibus figuris.

¶ Abſoluit ſermonē de ꝯuerſione ſylloꝝ, nunc de deductione ad impoſſe dicit, ⁊ q̄ō differt deductio ad impoſſibile, ab ipſa cōuerſione in ſyllo. Sic igiẗ differt ꝙ in conuerſione opȝ primo facere ſyllm, deinde ſic cōuerſioneȝ, ⁊ in deductione ad impoſſe ⁊ ſi hoc ꝙ fiat ſylls pōt oſtendi abſurdum ſequi. Itē differt ꝙ in cōuerſione pōt cōuerti in ꝯriom ⁊ cōtradictoriō cōuerti, ſed in deductione ad impoſſe minime, vbi ſolū in oppoſitō ꝯdictoriō ſit, alioquin ſi in ꝯriū aſſumereẗ vel non oſtēdit ſyllogiſticā cōiugationē, vel ſi ſit ſyllogiſtica, nullū abſurdum ſequitur. Item differt qꝛ in cōuerſione in ſyllo oſtēdiẗ vna ꝓpoſitione oppoſitum vel ꝯdictorię, vel cōtrarię. Sed in deductione ad impoſſe in oppoſitȝ ꝯdictoriū vnius ꝓpōnis ſolū p̄cedētis abſurdū ſequi oſtēditur. Per hęc igiẗ differt cōuerſio a deductione ad impoſſe. Sed vt cōuerſio in tribus figuris oſtēdebatur ꝙ poteſt fieri, ſic ēt deductio ad impoſſibile in tribus figuris erit. Et hoc oſtēdet ꝙ ꝑ deductionē ad impoſſibile vlr affirmatiuū in prima figura oſtēdi non pōt, ſed in ſecūda ⁊ tertia. Et in prima figura oſtēdit alias tres ſyllogiſticas cōiugationes. Dicit autē primo q̄ō ſit deductio ad impoſſibile, qꝛ accipimus ex p̄ncipio cōcluſionē, ⁊ huic oppoſitū cōtradictorię, ⁊ vna ꝓpoſitio vera ⁊ oſtēdimus ſequi ex alia ꝓpoſitione aliquod abſurdum ⁊ impoſſibile.

¶ Siſe nāqȝ eſt cōuerſioni, p̄terq̄ȝ ꝙ differt tm̄, quoniaȝ cōuertitur quidem facto ſyllo, ⁊ impoſitis ambabus ꝓpōnibus, deduciẗ ꝟo ad impoſſibile non p̄confeſſo prius oppoſito, ſed manifeſto exiſtente, quoniaȝ verum. Termini aūt ſimiliter ſe habebunt in ambobus, ⁊ eadem amborum acceptio.

¶ Similē conuerſioni dicit, qꝛ vt cōuerſio in tribus ſit figuris, ſic etiā deductio ad impoſſibile fiet. Equidem hac ratione cōicant, ⁊ differt his quibus p̄diximus deductio ad impoſſibile a conuerſione.

¶ Ut ſi a/ineſt omni b, mediū aūt c. Si fuerit ſuppoſitū aut nō oī, aut nulli b/ineſſe, c/ꝟo oī, qđ erat verū, neceſſe eſt c/aut nulli aut non oī b/ineſſe, hoc aūt impoſſibile, quare falſuȝ, qđ ſuppoſitum eſt, verum igitur oppoſitum.

¶ Vult dictū per exēpla oſtēdere ꝙ a/omni c/⁊ ipſum c/omni b cōcluſio a/omni b/ſi aūt aliquis hoc diceret ēē falſum, ex neceſſitate cōcedet, vel ꝯriuȝ eſſe verū, vel cōtradictoriū, igiẗ ſi non ꝯcedet ipſi b/a/ineſſe, vel igitur nihil ineſt vel nō omni, igiẗ in ſcđa figura oſtēditur abſurduȝ ſic, a/ipſi b/vel nulli vel nō omni, ⁊ a/omni c, cōcluſio ꝙ ineſt c/nulli b/vel non omni, ſi aūt hoc abſurdū, concludit ipſi b/vel nulli, vel non omni, ⁊ falſum, igitur omni ꝙ prius ſic diximus in ſcđa figura, qꝛ ſequitur aliqđ impoſſibile oſtenſum eſt vlr affirmatiuum, ſic igitur non ſoluȝ in prima figura fieri poteſt, ſed etiam in alijs.

¶ Conſimiliter ꝟo ⁊ in alijs figuris, quęcūqȝ enīȝ cōuerſionē ſuſcipiūt, ⁊ ſyllm ꝑ impoſſe.

¶ Econtrario debuit dicere ꝙ quęcunqȝ oſtenduntur ꝑ impoſſibile ⁊ cōuerſione oſtēduntur ⁊ quęcūqȝ per conuerſioneȝ, minime per impoſſibile, nam in plus cōuerſio q̄ȝ ipſum per impoſſibile.

¶ Alia itaqȝ problemata oīa per impoſſe monſtranẗ in oībus figuris. Uſe aūt p̄dicatiuū in media quidē ⁊ tertia monſtratur, in prima ꝟo non monſtratur, ſupponatur nāqȝ a/non omni b/aut nulli ineſſe, ⁊ accipiatur alia propoſitio vtrinlibet, ſiue c/ineſſe omni a/ſiue b/oī d, ſic enim eſſe poſſet prima figura, ſi igitur ſuppoſitū eſt a/ineſſe nō omni b/nō ſit ſylls.

¶ Cūcta alia problemata ⁊ cōcluſiones oſtēduntur per primam figuraȝ caȝ vſe negatiuū particulare, ⁊ particulare affirmatiuū, ⁊ vlr affirmatiuū oſtendiẗ in ſcđa ⁊ tertia figura non tn̄ in prima. Et in exēplis facit rōnē. Supponatur ſic, a/nulli b/vel nō oī, deinde aſſumptū ſit alia maior ꝓpoſitio, ⁊ alia minor. Siqđē aſſumpta eſt qualitercunqȝ maior aſyllogiſtica ſit cōiugatio, qꝛ minor eſt vlis negatiua, vel particularis negatiua. Si aūt minor aſſumpta ſit ꝓpoſitio, vt b/oī d/ſiquideȝ ⁊ maior vlis negatiua fuerit cōcludiẗ ſylls negatiuus. Si autē particularis fuerit negatiua nō cōcludiẗ, qꝛ maior ſit particularis, ſi ergo aſſumatur b/omni d/a/exiſtēte nulli b/falſa erit cōcluſio negatiua, tn̄ cōcludit oppoſitū verū ꝙ erit, nam ſuppoſitū oī.

¶ Utrinlibet accepta ꝓpōne, ſi aūt nulli q̄n b/d/aſſumpta fuerit, ſylls quidē erit falſi, ſed ꝓpoſituȝ non monſtraẗ, ſi enim a/nulli b, b/ꝟo omni d/a/nulli d, hoc ꝟo impoſſibile, falſum itaqȝ a/ineſſe nulli b. Sed non, ſi nulli falſuȝ,

omni verum. Q: ſi c/a/ accepta fuerit non fit ſyllogiſmus, neq3 quando ſuppoſitum ſit a/ ineſſe non omni b/ quare manifeſtu3 ꝙ omni ineſſe non mōſtrat̃ in prima figura ꝑ impoſſe, alicui ſō ꝛ nulli ꝛ non omni monſtratur.

¶ Vt igit̃ diximus ſi aſſumptū fuerit a/nulli b/ꝛ ipſum b/ omni d, cōcluſio ꝙ a/nulli d. Et ſupponat̃ hoc falſum, ꝛ falſu3 cur ſecutū eſt, q2 nos accepimus maiorē negatiuā, ſed nō oino, ſi a/nulli b/ineſt, nō verū oi ſed magis verū oppoſitū 3dictoriū, ſi quidē eſt oino 3riu3 dicere, quare abſurdo ſequēte primā ꝛ maiorē ꝑpoſitione3, ꝛ falſa exiſtente per deductionē ad impoſſe oſtēditur in prima figura minime vlē affirmatiuā, ſed vlē negatiuā ꝛ particulare, affirmatiuā ꝛ negatiuā oſtēditur in prima figura.

¶ Supponat̃ eni3 a/nulli b/ineſſe, b/autē acceptū ſit oi/aut alicui c. Igitur neceſſe eſt a/nulli aut nō oi c/ineſſe, ſed hoc impoſſe, ſit eni3 verū ꝛ manifeſtū, ꝙ a/ineſt oi c, quare ſi hoc falſu3, neceſſe eſt a/alicui b/ineſſe. Q: ſi ad a/ſumpta fuerit altera ꝑpoſitio non erit ſylls.

¶ Per hanc ſuppoſitionē vult oſtēdere particularē cōcluſionē affirmatiuā, q2 abſurdū ſequit̃ ex aſſumptione alterius ꝑpoſitionis, nam ſupponat̃ prima hęc aſſumptio a/nulli b, ꝛ b/oi c, igitur a/nulli c/cōcluſio. Siquidē b/oi c/ꝛ a/nulli c, ſi aūt alicui c/ipſum b, cōcluſio eſt ꝙ a/non omni c. Sed hoc ſit impoſſibile, igitur impoſſe ſecutum eſt, q2 a/non ineſt omni b/ſed nulli, neceſſe alicui, igit̃ ineſſe.

¶ Neq3 quādo contrariū concluſioni ſuppoſitum fuerit/vt alicui non ineſſe.

¶ Si igit̃ (inqt) accipiam⁹ alia3 ꝑpoſitionē oppoſitā a/b/ ceu c/alicui a, ꝛ a/oi b/nō fit ſylls, q2 maior ꝑticularis ſit.

¶ Planum igit̃ ꝙ oppoſitum ſupponendū.

¶ Si eni3 cōcluſio concluderet̃ nulli vel non oi, q2 ſupponit̃ a/nulli b, falſa aūt eſt cōcluſio, cur: q2 maior eſt falſa, igitur neceſſe eſt oppoſitū eē verū illud alicui, q2 a/alicui c, ſed ſi hoc verū neceſſe eſt maiorē propoſitione3 a/b/oi ineſſe, ꝛ illā b/c/alicui ineſſe. Sic per hoc abſurdū oſtēſu3 eſt in prima figura particulare affirmatiuum.

¶ Rurſus ſupponat̃ a/alicui b/ineſſe: acceptū aūt ſit c/oi a, neceſſe itaq3 c/alicui b/ineſſe: hoc aūt ſit impoſſe, quare falſu3 qđ ſuppoſitū eſt, ſi ſō ſic/verū nulli ineſſe. Conſilr aūt ꝛ ſi priuatiuū ſumptu3 fuerit c/a. Sed ſi ꝑpoſitio/q̄ eſt ad b/accepta fuit non erit ſylls, ſi naūt 3riū ſuppoſitum fuerit, ſylls quidē erit ꝛ impoſſibile, ſed non monſtratur ſuppoſitum.

¶ Nunc per hanc ſuppoſitionē vult oſtēdere abſurdum ſequi, deinde ꝑ abſurdū illud oſtendit ipſum nulli cōcluſum ſic c/omni a/ipſu3 a/alicui b, igit̃ c/alicui b. Et impoſſibile ꝛ falſum cur cōcluſum eſt: q2 maior in oi aſſumpta eſt, ſi hoc igit̃ falſu3, igit̃ verū nulli. Similiter et ſi a/c/aſſumat̃ ꝙ nulli ineſt, oſtēdet̃ abſurdū, ꝛ cōcludet̃ vt oſtēdemus primū ꝙ alicui ineſt. Si aūt acceperis altā ꝑpoſitionē nō ad a/ſ3 ad b/nō ſit ſylls, q2 ſit maior ꝑticularis.

¶ Supponatur eni3 a/oi b/ꝛ c/accipiat̃ omni a, igit̃ neceſſe eſt c/oi b/ineſſe: hoc aūt impoſſibile, quare falſu3 a/ineſſe omni b. Verū non/du3 vtiq3 neceſſariū/ſi non omni nulli ineſſe.

¶ Per hęc vult oſtēdere ꝙ oppoſitū 3dictorię ſi ſumptū fuerit, abſurdū oſtēditur, ſi aūt 3riu3 non oſtendit̃ aliqđ abſurdū ineſſe, vt ſi a/oi b/ꝛ ipſum c/oi a, cōcluſio ꝙ c/oi b/ineſt, ſi aūt hoc ſupponat̃ falſum, non oino verū oppoſitū huic in impoſſibile deducētes dicemus. Planū igitur ꝙ deducētibus ad impoſſibile cōtradictoriu3 ſumendū eſt, ꝛ non contrarium.

¶ Conſimiliter aūt ꝛ ſi ad b/accepta fuerit altera ꝑpoſitio, ſylls quidē erit ꝛ impoſſe, ſ3 nō tollit̃ ſuppoſitio, quare oppoſitu3 ſupponendum. Vt autē monſtremus a/ineſſe nō omni b/ſupponēdū omni ineſſe: ſi eni3 a/omni b/ꝛ c/omni a/c/omni b, quare ſi hoc ipoſſe/falſum/ qđ ſuppoſitum eſt. Cōſimilr autem ꝛ ſi ad b/ accepta fuit altera propoſitio: ꝛ ſi priuatiuu3 erat c/a. conſimiliter, ſic etenim ſit ſylls.

¶ Si deinceps voluerimus oſtēdere particulare negatiuū per impoſſe debemus ſupponere oppoſitū cōtradictorię illud oi, ꝛ ſi ſeqtur abſurdū, ꝛ introducit̃ nō oi, ceu c/oi a/ ꝛ a/omni b/cōcluſio ꝙ c/omni b, ſi aūt hoc falſum, verū erit igitur non omni, ſimiliter ꝛ ſi a/c/ fuerit priuatiuum. Etenim ſic ſit ſyllogiſmus huius alicui non ſane ineſſe.

¶ Si ſō ad b/ſit priuatiuū nihil monſtratur. Q: ſi non oi, ſed alicui ineſſe ſuppoſitū fuerit, nō mōſtratur qm̄ non omni, ſed qm̄ nulli.

¶ Si inquit ad maiorē extremitatē fuerit priuatiuu3 facit ſylls particulare negatiuū, ſi autē ad minorē non facit, q2 negatiua eſt minor propoſitio in prima figura.

¶ Si enim a/alicui b, c/ſō omni a/c/alicui b/ fuerit, ſi igit̃ hoc impoſſe falſum eſt a/alicui b/ ineſſe, quare veru3 nulli: hoc autem monſtrato/tollitur ipſum verū, a/enim alicui quidem b/inerat: alicui autem non inerat.

¶ Vt ſuppoſitū eſt ꝙ c/alicui b/ineſt, ꝙ ſi hoc falſu3 ſeqt̃ illud nulli, ſic ēt illud ſuppoſitū falſu3 ſeqt̃ illud alicui.

¶ Amplius non accidit impoſſibile iuxta hypothesin, eſſet enim vtiq3 falſa, ſi quidem ex veris non eſt falſum ratiocinari, nunc autem eſt vera, ineſt nāq3 a/ alicui b, quare nō ſupponendum alicui ineſſe/ſed omni. Conſimiliter ſō ꝛ ſi monſtraremus a/alicui b/non ineſſe exiſtens: ſi enim ide3 alicui non ineſſe ꝛ non omni ineſſe, eadem vtrorūq3 demonſtratio.

¶ Vult per h̄ oſtēdere ꝙ in quarto mō ꝑmę figurę ſi ſuppoſitū fuerit per impoſſe3 deductionē ad 3riū nullu3 abſurdū ſequit̃, vt c/nō oi b. Na3 ſi nō cōtingit illud alicui, ꝛ illud alicui cu3 eo non oi non pugnat, quare debemus oppoſitū cōtradictorię accipere, illud omni, vt hoc oſtēdamus abſurdum ꝛ non alicui ineſſe.

¶ Planu3 itaq3 ꝙ non cōtrariū, ſed oppoſitū ſupponendū, nāq3 ſic neceſſariū erit ꝛ dignitas probabilis, ſi enim de omni dictio aut negatio, quum monſtratum fuerit ꝙ non negatio, neceſſe eſt affirmatione3 verificari. Rurſus ſi nō ponit affirmationē verificari, probabile eſt exiſtimare negationē. Contrariū autē neutro modo conuenit exiſtimare, neq3 enim

neceſſariū ſi nulli falſū/omni verū eſſe,neq3 probabile,vt ſi alterū falſum,ꝙ alterū verū3.

¶ Planū igitur ꝙ in prima figura alia quidem ꝓblemata oīa monſtrantur per impoſſibile, vl̃e autem affirmatiuum non monſtratur.

¶ Planum igitur inquit ex dictis ꝙ oſtēdentes cōcluſionē per deductionē ad impoſſibile,ſumendū eſt contradictoriū ⁊ non ꝯriū,⁊ ſic erit illud opinabile axioma dicēs vel negationē vel affirmationē diuidentē eſſe verum vel falſum.Eſt aūt cōtradictio diuidens ſemꝑ ⁊ non oppoſitio contraria. Na3 contrarium non cenſetur ſemper diuidere verum ⁊ falſum,neq3 aliquod abſurdū ſepe concludere,ob id dixit neutro modo.

¶ FIGVRA SECVNDA.

In media ꝟo atq3 vltima, ⁊ h̄ monſtratur,ponatur eni3 a/non omni b/ ineſſe,acceptum autem ſit a/omni c/ ineſſe,igitur ſi nō omni b,c/ꝟo oī c, non omni b,ſed hoc impoſſibile,ſit enim manifeſtum ꝙ c/ineſt omni b,quare falſu3,quod ſupponitur,verum itaq3 omni ineſſe.

¶ Cu3 expleuerit oſtēſionē per impōle in prima figura, nūc venit ad oſtendēdū in ſcđa ⁊ tertia,⁊ inqt ꝙ oēs concluſiones cōcludunt̄ per hanc oſtēſionē ad abſurdu3 in ſcđa ⁊ tertia figura. Sed ſcire op3 ꝙ nō proxime neq3 primo concluduntur vel vl̃is affirmatiua in ſcđa figura,vel vl̃is in tertia figura,ſed cōcludunt̄ ſuppoſita deſtructione alia3. Supponat̄ igit̄ in ſcđa figura ꝙ oſtēdat̄ vl̃r affirmatiuu3,ceu a/omni b/ineſt. Si enim hoc falſum illud verū non oī. Et aſſumpta ſit alia ꝓpoſitio vera dicens,a/ omni c/cōcluſio ꝙ c/nō omni b,⁊ hoc falſum aliquid ſit, igit̄ verū illud oī. Sed falſum cur ſequutū eſt non ꝑ veram ꝓpoſitionē,ſed ob falſam dicente3 a/non omni b,⁊ hoc falſum,igitur verū non oī. Sic vl̃e affirmatiuū. Inqt aūt q2 ſi accipiamus rurſus oſtenſionē per impōle tanq̄ in ꝯrio non oſtēdit̄ contrariū. Na3 ſi accipiamus a/b/oī, ſi aūt non ſupponat̄ nulli,deinde ſi hoc oſtēderetur abſurdū. Et abſurdo exñte nil magis oī q̄ alicui accipiens, ſed magis illud alicui,quare contrariū ſumendu3,ſed oppoſitum contradictorię.

¶ Si inelit ꝯriū ſuppoſitū fuerit,ſyll̃s quidem erit ⁊ impoſſibile,non tñ monſtrat̄ ꝓpoſitu3, ſi enim a/nulli b, ipſi ꝟo c/omni c/nulli b,ſed hoc impoſſibile,quare falſum nulli ineſſe,ceterum non ſi hoc falſum/omni verum.

¶ Quia inquit ſi cōtrariū ſumeretur oſtēſionis ꝑ impoſſibile,⁊ non cōtradictorię oppoſitū fit ſyll̃s,ſed aliquod ꝓpoſitu3 verum non amplius cōcludit̄,id eſt non omni, Nam ſi accipiamus,illud nulli vt falſum,nō amplius falſo exiſtente nulli,verum erit omni,ſed illud alicui.

¶ Quādo autez a/ineſt alicui b/ſupponatur a/ nulli b/ineſſe,c/autez omni inſit,neceſſe igitur c/nulli b,quare ſi hoc impoſſibile,neceſſe eſt a/alicui b/ineſſe,ꝙ ſi fuerit ſuppoſitum alicui nō ineſſe eadē erunt/quę ⁊ in prima figura.

¶ Demōſtrauit quō ꝯcluditur in ſcđa figura vl̃r affirmatiuū,nunc vult oſtēdere quō ꝯcludit̄ particulare affirmatiuū,ſupponat̄ igit̄ ꝙ a/alicui b/ineſt. Si aūt hoc falſum eſt,erit verū illud nulli,⁊ aſſumptū erat alia aliter dicens illud a/omni c,ꝯcluſio ꝙ c/nulli b. Sit aūt hoc manifeſte falſum. Et falſu3 ſequutū eſt non ꝑ verā ꝓpoſitionē,ſed per falſam dicentē a/nulli b,ſi aūt hoc falſum,igitur verū ꝙ a/alicui b. Si autē ſuppoſitum fuerit illud omni,neq3 ſi contrarium ſumatur non oſtenditur quęſitum.

¶ Rurſus ſubijciat̄ a/alicui b/ineſſe,ipſi ꝟo c/ nulli inſit,neceſſe itaq3 c/alicui b/ nō ineſſe/ſed omni inerat,quare falſum qđ eſt ſuppoſitu3, a/igitur nulli b/inerit. Quonia3 autē a/non oī b/ſupponatur omni ineſſe,ipſi ꝟo c/nulli,neceſſe igitur c/nulli b/ineſſe,hoc autem impoſſibile,quare verum non omni ineſſe.

¶ Si volumus oſtendere ꝙ a/nulli b/ ſumptū ſit ꝙ alicui quę vera ꝓpoſitio dicēs a/nulli c,ꝯcluſio ꝙ c/non omni b/qđ ſi eſt hoc plane falſum ſequutū eſt,q2 nos accepim⁹ falſa3 dicentē a/alicui b,igitur verū ꝙ a/nulli b. Quod ꝟo nō oī b/a/de particulari nunc dicit negatiua quō ꝯcludit̄.

¶ Planum igitur ꝙ omnes ſyllogiſmi fiunt per mediam figuram.

¶ Si volumus oſtēdere ꝙ particulare negatiuū ꝙ a/non oī b/ſumptū ſit ꝙ oī,deinde ⁊ maior ꝓpoſitio vt vera,ꝙ a/nulli c/cōcluſio ꝙ c/nulli b/qđ eſt plane falſum, ſed cur falſum ſequutū eſt: patet ꝙ non ob verā propoſitionem ſed falſam dicentē a/omni b,ſi autē hoc falſum, igitur verum non omni,quare planū eſt ꝙ in ſecunda figura omnes concluſiones concluduntur.

¶ FIGVRA TERTIA.

Conſimiliter aūt ⁊ per vltimā, ponat̄ enim a/alicui b/nō ineſſe, ipm̄ ꝟo c/ oī,igitur alicui c/nō ineſt, ſi igitur hoc impōle/falſum alicui nō ineſſe, quare verum omni. Si ꝟo ſuppoſitu3 fuerit nulli ineſſe,ſyll̃s quidē erit ⁊ impōle,nō autē monſtratur ꝓpoſitū, nam ſi cōtrariū ſuppoſitum fuerit,eadē erunt quę ⁊ in prioribus.

¶ Cum expleuerit ſermonē de ſcđa figura, nunc dicit de tertia ⁊ inquit ꝙ in hac tota cōcludūtur cōcluſiones,q̄re ⁊ vl̃e affirmatiuū,na3 ſupponat̄ ꝙ a/oī b/ſm̄ veritatem. Si aūt hoc falſum,illud verū non omni. Deinde ⁊ aliam aſſumat̄ ꝓpoſitio dicens ipſum c/omni b, cōcluſio ꝙ a/ non omni c. Sed hoc falſum,⁊ falſum cur ſequutū eſt: q2 dicebatur a/non omni b,ſi autē hoc falſum,verum erit illud omni,ſic vniuerſale affirmatiuum.

¶ Sed ad alicui ineſſe, accipienda eſt hęc ſuppoſitio,ſi eni a/nulli b, c/ꝟo alicui b/a/nō oī c, ſi igit̄ hoc falſum,verum a/alicui b/ineſſe.

¶ Inquit ſi volumus particulare affirmatiuū oſtēdere ſumendū eſt ꝙ a/nulli b/⁊ ipſu3 c/alicui b,cōcluſio ꝙ a/nō omni c,qđ ſit manifeſte falſum,⁊ falſum cur ſequutū eſt: per falſam propoſitionē dicentē a/nulli b. Si aūt hęc falſa,igitur vera hęc alicui,ſic particularis affirmatiua.

¶ Qñ autez a/ineſt nulli b/ſupponatur alicui ineſſe,accipiatur aūt ⁊ c/omni b/inexiſtēs, igitur neceſſe eſt ipſum a/ineſſe alicui c,ſed nulli inerat,quare falſum a/ineſſe alicui b.

¶ Q̄ ſi volumus oſtēdere vl̃e negatiuū ſm̄ falſum particulare affirmatiuū,ſic a/alicui b/⁊ ipſu3 c/omni b,concluſio ꝙ a/alicui c,qđ ſit manifeſte falſu3,igit̄ falſum cur ſequutū eſt,ob falſam ꝓpōnē dicētē a/alicui b,ſi autē falſa

ipſa eſt, vera erit nulli, vt ſi a/nulli b, ſic ⁊ vle negatiuū.

¶ Si vero ſuppoſitū fuerit a/ inexiſtens omni b/non monſtratur propoſitū, ſed ad nō omni ineſſe, hec accipienda eſt ſuppoſitio.

¶ Si ſuppoſitū fuerit ↄ͂triū non oſtēditur ꝓpoſitū, neq; ſi ſuppoſitū fuerit a/omni b, ⁊ oſtēſū hoc falſum, nil magis illud nulli verificaturq; hoc oī. Sed magis illud non oī verificatur. Nos autē cōſideramus oſtēdere ꝙ a/nulli b, aliqñ igitur oſtēdere poſſumus qñ accipimus ꝙ a/alicui b, nam hoc ſuppoſito abſurdum ſequitur.

¶ Si enim a/omni b/ ⁊ c/alicui b, a/ineſt alicui c, ſed hoc non erat, quare falſum omni ineſſe, ſi autem ita verum non omni.

¶ Si ergo volumus particulare negatiuū oſtēdere, ↄ͂ſtituendū eſt ꝙ a/oī b, ⁊ c/oī b, cōcluſio ꝙ a/alicui c/ineſt. Sit aūt ⁊ hoc manifeſte falſū, ⁊ falſum ob id ſequitur, q꞉ falſa ꝓpoſitio dicēs a/oī b/eſt. Si aūt hoc falſum, igit̄ verū non omni, ſic etiam particulare negatiuum.

¶ Qꝫ ſi fuerit ſuppoſitū alicui ineē, eadē erūt, que ⁊ in predictis. Manifeſtū igit̄ ꝙ in omnibus ſyllis per impoſſe oppoſitum ſupponendum, planū ⁊ ꝙ in media figura monſtratur quodāmodo affirmatiuū, ⁊ in vltima vle.

¶ Pulchre dixit ꝙ in ſcda figura oſtēditur aliquo mō affirmatiuū, nam (aliquo modo) adiecit, q꞉ non proxime cōcluditur, ſed ſublatio alīus concluditur.

DIFFERENTIA INTER OSTENSIVAM MONSTRATIONEM ET DEDVCENTEM AD IMPOSSIBILE.

Differt aūt demōſtratio ad impoſſibile ab oſtēſiua eo ꝙ ponit, qđ vult tollere deducēs ad cōfeſſū falſum, oſtēſiua vero incipit ex confeſſis poſitionibus. Accipiunt itaq; ambe duas ꝓpoſitiones confeſſas, ſed illa quidē ex quibus eſt ſyllogiſmus, hec vero vnam quidem harum.

¶ Ariſtoteles vult per hec afferre drīaʒ inter demonſtrationē ad impoſſe ⁊ oſtēſiuā. Et inqt ꝙ differt ſʒ ꝓpōnes, q꞉ impoſſis deductio ponit oppoſitū ↄ͂dictorię, ⁊ hꝫ oſtēdit falſum, deinde ex hoc ſublato ſequitur, ⁊ introducit̄ ꝙ vult oſtēdere. Sed in oſtēſiua principalr̄ oſtendit ſyllm. Rurſus ꝓpōnaʒ in deductione ad ipoſſe vna vera ⁊ vna prorſus falſa. Sed in oſtenſiua ambe verę. Deinde dicet ꝙ ꝓblema oſtēſum in rectū ⁊ per impoſſe, ⁊ illud ꝑ ipoſſe ⁊ in rectū oſtēdit̄. Et qđ quęcūq; per primā figuraʒ ꝑ impoſſibile cōcludimus, demōſtrabit̄ oſtenſione directa, ⁊ negatiua in ſcda ⁊ affirmatiua in tertia, ⁊ ꝙ quęcūq; in ſecūda per impoſſe, ꝓit etiaʒ recta oſtēſione oſtēdi, aliqñ ꝑ primaʒ, aliqñ vero ꝑ tertiā, ⁊ quęcūq; in tertia negatiua in ſcda ⁊ affirmatiua in prima, ⁊ ipſe ſic oēs coniugationes percurrere hꝫ plane (Sed illa quidēʒ ex quibus eſt ſyllo, hec vero vnam quidē harū,) quia oſtenſiua accipit ꝓpoſitiones ex quibus ſyllo, ⁊ illa per impoſſibile vnam harū accipit ex quibus ſyllogiſmus ideſt vnam veram ⁊ vnaʒ accipit contradictionem veri ⁊ oſtēdit falſuʒ ſequens.

¶ Vnaʒ aūt ↄ͂dictionē cōcluſionis ⁊ illic quidem nō neceſſe ↄ͂cluſionē notā eſſe, neq; precipere, ꝙ eſt aut nō, hic vero neceſſe ꝙ eſt, differt aūt nihil dictionē aut negationē eſſe concluſionē, ſed ſimiliter ſe habet de vtriſq;.

¶ A ↄ͂cluſione vona facit differentiā, qđ in oſtēſiuis nō neceſſe eſt ſcire cōcluſionē, ſed in illis oſtenſionibus per impoſſibile hoc ſcire neceſſe eſt, nil intereſt ſiue ſit negatiuum vel affirmatiuum oſtēſum directe ⁊ per deductionem ad impoſſibile.

¶ QVOD OMNE PER IMPOSSIBILE MONSTRATVM ET OSTENSIVE MONSTRARI POTEST ET ECONVERSO.

Omne vero quod oſtenſiue cōcludit̄ ⁊ per impoſſe monſtrabitur, ⁊ qđ ꝑ impoſſe, oſtenſiue per eoſdēʒ terminos, quando igit̄ ſylls in prima efficiat̄ figura, verū erit in media aut vltima, priuatiuū qdē in media, predicatiuū aūt in vltima. Quum vero in media ſylls, qđ verū in prima ⁊ in oibus ꝓblematibus, qñ aūt in vltima ſylls, qđ verū in prima ⁊ media, affirmatiua quidē in prima, priuatiua vero in media.

¶ Hic quęrit Alexāder quō pōt oſtendendū per impoſſibile ⁊ directa oſtēſione oſtēdi, qñquidēʒ ſextus modus tertię figurę ⁊ quartus ſcdę per impoſſibile oſtēdant̄, nō tñ oſtenſiue. Deinde perſoluit ipſe dicendo, qđ illud nō non dicit omnē modum, ſed omne problema oſtēdit̄ per impoſſibile ⁊ recta eſt per impoſſibile/ſiue affirmatiuum/ſiue negatiuū, ⁊ hec ſiue vniuerſalia/ſiue particularia. Reliquū dicit ꝙ quęcūq; in prima figura oſtēdunt̄ per impoſſibile, oſtēdit̄ etiā oſtēſiue in ſecūda ⁊ tertia. Equidē negatiua in ſcda ⁊ affirmatiua i tertia. Quęcūq; autē in media oſtendebatur per impoſſibile etiā oſtēſiue oſtendentur, affirmatiua in prima, ⁊ negatiua in ſcda.

¶ FIGVRA PRIMA.

Sit enim oſtenſuʒ a/nulli aut nō omni b/per primam figuram, igitur ſuppoſitio quidēʒ erat a/ineſſe alicui b/ c/vero accipiebatur, a/ quidem omni ineſſe, b/autem nulli naʒ ſic efficiebatur ſyllogiſmus ⁊ impoſſibile, hec autē media figura, ſi c/a/quidem omni, b/vero nulli ineſt.

¶ Diximus ꝙ per impoſſe vle affirmatiuū in prima figura nō cōcludit̄, ſed vle negatiuū, oſtendebat̄ aūt ſic, q꞉ a/nulli b. Si enīʒ hꝫ falſum, veruʒ illud alicui, igit̄ c/oī a/⁊ a/alicui b, igit̄ c/alicui b, ⁊ hoc manifeſte falſum, igit̄ veruʒ illud nulli. Hoc igit̄ oſtēdet̄ per ſecūdaʒ figurā oſtēſiue ſic, c/nulli b/⁊ c/oī a, ↄ͂cluſio ꝙ a/nulli b. Hec igit̄ ſuppoſitio dicens a/alicui b/falſa eſt, igit̄ verū erat hec nulli, cuius aūt accipit nunc ipſe pro medio termino, ⁊ dicit ꝙ c/accipiebat̄ oī a/⁊ ipſi b/nulli. Accipiebat̄ aūt nunc ſm veritatē, ⁊ in ſecūda figura oſtendebatur quęſitum ſic vle negatiuum, qđ autēʒ per impoſſibile oſtēdebatur in prima figura, idem oſtenſiue in ſecunda oſtenditur.

¶ Et manifeſtū ex his ꝙ nulli b/ineſt a. Cōſimiliter aūt ⁊ ſi nō oī monſtratū eſt inexiſtēs, ſuppoſitio nāq; eſt oī ineſſe, c/vero accipiebat̄, a/quidē oī, b/vero non oī, ⁊ ſi priuatiuuʒ acciperet c/a/ conſimilr̄, ſic enim efficitur media figura.

¶ Similiter ⁊ particulare negatiuū oſtēditur oſtenſiue in ſcda figura ſic c/oī a/c/non oī b, cōcluſio ꝙ a/non omni

b/ꝛ

b/ ⁊ oſtẽdebatur hoc per impoſſibile in prima figura ſic, c/omni a, a/omni b, igitur c/omni b, ſi autem hoc falſum, verum erit non omni. Nam omni manifeſte abſurdum, igitur non omni verum.

¶ Rurſus monſtratũ ſit a/inexiſtens alicui b, ſuppoſitio igitur nulli ineſſe, b/ꝟo accipiebatᷓ omni c/ineſſe, ⁊ a/aut oĩ aut alicui c/ ſic enim erit impoſſẽ, hec autem vltima figura, ſi a/ ⁊ b/ omni c, ⁊ manifeſtũ ex his ꝙ neceſſe eſt a/alicui b/ ineſſe. Conſimiliter autem ⁊ ſi b/aut a/ acceptum fuerit inexiſtens alicui c.

¶ Nunc vult oſtẽdere particulare affirmatiuũ ꝙ concluſũ eſt in prima figura per impoſſẽ, nunc ɔcludiᷓ in tertia oſtẽſiue. Sed ſciẽdũ eſt ꝙ ſi in ſcḋa oſtẽdit, aſſumit maiorẽ ꝓpoſitionẽ, ſi aũt in 3ᵃ aſſumit minorẽ. Sed oſtẽdebatur per impoſſẽ in prima figura, ꝙ a/alicui b/ineſt ſic, naꝫ ſi hoc falſum, verũ erit illud nulli b/a, ⁊ b/omni c, concluſio ꝙ a/nulli c. Si autem hoc falſum, verũ erit illud alicui. Oſtenditur aũt in tertia oſtenſiue ſic, a/omni vel alicui c, ⁊ b/omni c, concluſio ꝙ a/alicui b.

¶ FIGVRA SECVNDA.

Rurſus in media figura ſit oſtenſum a/omni b/inexiſtẽs, igitur ſuppoſitio erat a/ineſſe non omni b, eſt aũt acceptum a/omni c, ⁊ c/omni b, ſic enim erit impoſſibile, hec ꝟo prima figura, ſi a/omni c/ ⁊ c/omni b.

¶ Demõſtrauit qũo oſtẽſa primę figurę per impoſſẽ oſtẽduntur oſtẽſiue in ſcḋa ⁊ tertia figura nunc vult oſtẽdere qũo ea ſcḋę oſtẽdunᷓ in prima oſtẽſiue. Concludebatur aũt vl̃e affirmatiuũ ꝑ impoſſẽ ſic in ſcḋa, qḋ a/omni b. Nã ſi hoc falſum, verũ illud non omni, ſed a/oĩ c/illud a/non oĩ b, cõcluſio ꝙ c/non oĩ b/ſed erit hoc falſum, igitur verum illud omni, a/itaq; omni c, ⁊ c/omni b, igitur a/omni b/ ⁊ ſic erit prima figura.

¶ Conſimiliter autem ⁊ ſi alicui oſtenſum eſt inexiſtẽs, ſuppoſitio nãq; erat a/ineſſe nulli b, ſed acceptũ fuit a/omni c, ⁊ c/alicui b.

¶ Rurſus ſi oſtẽſum eſt per impoſſẽ in ſcḋa figura ꝙ a/alicui b, patet ꝙ hũs falſum hanc nulli ſic, a/omni c/ ⁊ a/nulli b, cõcluſio ꝙ c/nulli b. Hoc aũt plane falſum, igiᷓ verũ illud alicui. Igiᷓ facimus ſic, a/omni c/ ⁊ c/alicui b, igiᷓ a/alicui b/ ⁊ rurſus erit prima figura.

¶ Et ſi priuatiuus ſit ſyllogiſmus, ſuppoſitio quidẽ a/alicui b, acceptum ꝟo eſt a/nulli corũ que c, ⁊ c/omni b, quare ſit prima figura.

¶ Rurſus oſtenditur priuatiuus ſic in ſcḋa dico ꝙ a/nulli b. Si enim hoc falſũ, illud verũ alicui, ⁊ illud a/nulli c, cõcluſio ꝙ c/non oĩ b. Si aũt hoc falſum, nam erat oĩ verũ, ⁊ a/nulli c/ ⁊ ipſum c/omni b, a/igitur nulli b.

¶ Et ſi non vlĩs ſyllogiſmꝰ, ſed a/alicui b, monſtratum eſt non ineſſe cõſimiliter, nam ſuppoſitio a/ineſſe omni b, acceptum ꝟo eſt a/nulli c, ⁊ c/alicui b, ſic enim prima figura.

¶ Oſtenſum eſt particulare per impoſſẽ in ſcḋa figura ſic, dico ꝙ a/nõ oĩ b. Si enim hoc falſũ verũ oĩ, deinde accipiatur ꝙ a/nulli c/ ⁊ a/omni b, ɔcluſio ꝙ c/nulli b. Erat autẽ alicui, ſed hoc ſit manifeſte falſum, igiᷓ verum illud alicui, deinde in prima figura oſtẽdiᷓ ſic ꝙ a/nulli c, ⁊ ipſũ c/alicui b, ɔcluſio ꝙ a/nõ oĩ b. Sic oſtẽdiᷓ in p̃mo ſcḋę figurę, poſſunt ẽt particularia negatiua concludi in tertia.

¶ FIGVRA TERTIA.

Rurſus in tertia figura oſtẽſum ſit a/omni b/ineſſe, igitur ſuppoſitio erat a/ineſſe non omni b, acceptum autẽ eſt c/omni b, ⁊ a/omni c, ſic eniꝫ erit impoſſibile, hec ꝟo prima figura. Conſimiliter autem ⁊ ſi in aliquo demonſtratio, ſuppoſitio nãq; a/ineſſe nulli b, acceptum autem eſt c/alicui b/ ⁊ a/omni c.

¶ Cum expleuerit ſermonẽ de ſcḋa figura, nunc dicit de tertia, ⁊ inq̄t qḋ affirmatiua tertię in p̃ma figura oſtenſiue oſtẽdunᷓ, ⁊ negatiua in ſcḋa ſic, oſtẽſum eſt in tertia ꝑ impoſſẽ vl̃e affirmatiuũ ſic. Supponaᷓ ꝙ a/oĩ b/vere, ſi autẽ hoc falſum, verũ nõ oĩ, deinde c/nõ oĩ b, cõcluſio ꝙ a/nõ oĩ c, ſed ſit hoc falſũ. Nã erat oĩ igiᷓ vere oĩ, igitur in prima figura oſtẽdiᷓ ſic a/oĩ c/ ⁊ c/oĩ b, cõcluſio ꝙ a/omni b. Sic vl̃e affirmatiuũ, ⁊ particulare affirmatiuũ oſtẽdebatᷓ in tertia figura per impoſſẽ, ſic a/dico alicui b. Naꝫ ſi h̄ falſum, verum illud nulli, igitur a/nulli b, ⁊ c/alicui b, cõcluſio ꝙ a/non omni c, ſed ſit hoc plane falſum, nam erat oĩ, quare veruꝫ illud alicui, igitur ſit in prima figura ſic, a/oĩ c, ⁊ c/alicui b, igitur a/alicui b, ſic affirmatiua per impoſſibile in tertia oſtenſa, oſtenſiue in prima oſtenſa ſunt.

¶ Si ꝟo priuatiuus ſyllogiſmus/ſuppoſitio quidem a/alicui b/ineſſe.

¶ Cum dixerit quomodo affirmatiua in prima oſtenſa ſunt e quę in tertia nũc dicit quomodo negatiua in tertia figura oſtẽſiue oſtenduntur in ſecũda, poſſunt autem ⁊ in prima oſtendi, ſed quia proprium hoc ſecũdę figurę, per hoc reducitur negatiuũ tertię figurę per impoſſibile ſic, ꝙ a/nulli b. Si enim hoc falſum, igitur veruꝫ alicui, igitur a/alicui b, ⁊ c/omni b, concluſio ꝙ a/alicui c, ſed hoc plane falſum. Nam erat alicui, igitur verum nulli, ⁊ facimus reliquum in ſecũda figura, ſic c/nulli a/ ⁊ c/omni b, concluſio ꝙ a/nulli b. Sic vniuerſale negatiuum oſtenditur oſtẽſiue in ſecunda figura.

¶ Acceptum eſt auteꝫ c, a/quidem nulli, b/ꝟo omni, hec autem media figura. Conſimiliter aũt ⁊ ſi non vlis demõſtratio, ſuppoſitio eniꝫ erit a/ineſſe omni b, acceptum ꝟo fuit c, a/quidem nulli, b/autem alicui, hec ꝟo media figura. Planum igitur ꝙ per eoſdeꝫ terminos ⁊ oſtenſiue eſt monſtrare vnũquodq; ꝓblema tũ/ ⁊ per impoſſibile. Cõſilr aũt erit ⁊ oſtẽſiuis exiſtentibus ſyllis ad impoſſẽ deducere in terminis acceptis, qñ propoſitio oppoſita cõcluſioni accepta fuerit, fiunt enim ĩdem ſylli ĩs qui per cõuerſionẽ, quare ſtatim habemus ⁊ figuras, per quas vnũquodq; erit.

¶ Vt vniuerſale negatiuũ in ſecunda figura oſtendebatᷓ, ſic ⁊ particulare, naꝫ oſtẽdebatur particulare in tertia ſic, ꝙ a/non omni b. Nam ſi hoc falſum, verum omni, ſed c/alicui b, igitur a/alicui c. Erat autẽ nulli, ⁊ hoc falſum, igitur verum non omni, deinde in ſecunda figura ꝙ c/nulli a, ⁊ c/alicui b, cõcluſio ꝙ a/non omni b. Sic etiam negatiua tertię figurę in ſecunda oſtenſiue.

¶ Manifeſtum igitur ꝙ vnumquodqꝫ problema mōſtrat̄ ambobus modis ⁊ ꝑ impoſ͛e ⁊ oſtenſiue, ⁊ non contingit alteꝝ ſeparari.

¶ Non dixit oēm modū ſed omne problema vel affirmatiuum vel negatiuū, ꝙ oſtēditur per impoſ͛e, ⁊ directe.

¶ DE EO QVOD EST EX OPPOSITIS RATIOCINARI.

In quali aūt figura eſt ex oppoſitis ꝓpōnibus rōcinari, ⁊ in quali nō eſt, ſic erit manifeſtū. Dico aūt oppoſitas eſſe ꝓpōnes ſ͛m dictiones quidē quatuor, vt omni ei qđ eſt nulli, ⁊ omni ei, qđ eſt non omni, ⁊ alicui ei qđ eſt nulli, ⁊ alicui ei qđ eſt non alicui, ſ͛m autē veritatē tres, alicui enim ei qđ eſt non alicui ſ͛m dictionem ſoluꝫ opponitur. Harum ṽo cōtrarias quidem, quę vlr omni ei, qđ eſt nulli ineſſe, vt oēm ſciētiaꝫ eſſe ſtudioſam ei, qđ eſt nullaꝫ eſſe ſtudioſaꝫ, alias autēꝫ oppoſitas. In prima igitur figura nō eſt ex oppoſitis ꝓpoſitionibus ſyll͛s, neqꝫ affirmatiuus neqꝫ negatiuus.

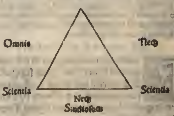
¶ Vult per hęc Ariſto. nobis ex oppoſitis ꝓpoſitionib⁹ tradere ſyll͛m. Oppoſitione dicuntur ꝓpōnes, hęc oīs, ⁊ hęc non omnis, aliq̄s, ⁊ nullus, oīs ⁊ nullus, aliquis ⁊ non oīs. Quatuor ſunt oppoſitiones ſ͛m dictioneꝫ, nam in rebus ipſis non opponuntur, hęc aliquis ⁊ hęc non omnis, q̄ quideꝫ ſimul verificent̄, quare ſunt tres oppōnes. Sed ſciendū eſt ꝙ ſyll͛s qui eſt ex oppoſitis ꝓpōnibus concluſus ideꝫ oſtēdunt ⁊ eſſe ⁊ non eſſe. Et in prima figura oſtēdi hoc non poteſt, ſed in ſcđa ⁊ tertia, ⁊ in prima affirmatiuū, non oſtēdit cōcluſionē, q᷑ ex oppoſitis fit, ſed oppoſita ſunt affirmatiua ipſis negatiuis. Si aūt eſt alia affirmatiua ⁊ alia negatiua concluſio. Hanc igitur cauſam affirmatiua cōcludi non poſſunt in prima figura, ⁊ in tertia ſimiliter. Voluit enim affirmatiuaꝫ ex ambabus affirmatiuis eſſe, nunc inquit cōtradictorię ſunt ꝓpōnes, alia affirmatiua ⁊ alia negatiua, neqꝫ negatiuū poteſt cōcludi in prima figura neqꝫ affirmatiuū, q᷑ ab eodem de quo pdicātur oppoſite ꝓpoſitiōes aliquid negant, ſed in prima figura de eodē termini minime pdicātur ⁊ negantur, ſed medius terminus vni ſubijcitur, ⁊ de altero pdicat̄. Sꝫ ſciendum eſt ꝙ hęc ad oſtēdendi facultatē nil conferunt. Nam prorſus vna ꝓpoſitio falſa eſt ſi oppoſitas eiuſdeꝫ ꝓpōnes acceperis ⁊ oppoſite ꝓpōnes alia vera eſt, ⁊ alia falſa, quare in his ex oppoſitis vnaꝫ oīno eſſe verā opꝫ ⁊ vnam falſam, ſed hęc nobis cōferunt ad ſophiſticas perturbationes, ne paralogiſmos cōmittamus ꝙ idē poſſit eſſe ⁊ non eſſe, ſꝫ exactius in topicis huius methoduꝫ oſtēdet.

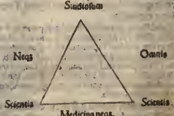
¶ Affirmatiuus quidem, qm̄ ambas opꝫ affirmatiuas eſſe propōnes, oppoſite ṽo dictio ⁊ negatio. Priuatiuus aūt, qm̄ oppoſite quidē idem de eodē pdicant ⁊ negant, mediū ṽo qđ in prima non dicitur de ambobus, ſed ab illo aliud quidem negat̄, ipſum autem de alio pdicatur, verum hę non opponuntur.

¶ Ipſe dicit cauſam per quam in prima figura non poteſt oſtendi neqꝫ affirmatiua cōcluſio, neqꝫ negatiua, affirmatiua quideꝫ non pōt, q᷑ ex duabus fit affirmatiuis. Sed in ſyll͛is ex oppoſitis, alia erat affirmatio, ⁊ alia negatio ꝓpoſitionū, negatiua aūt cōcluſio in prima figura nō cōcludit̄, cur q᷑ in ſyll͛is ex oppoſitis ad mediū terminū fiebat oppōnes ⁊ ꝓpōnes, vt fiat de eiſdē terminis affirmatiua ⁊ negatiua ꝓpoſitio. Sed in prima figura medius termin⁹ in vna ꝓpōne ſubijcit̄, ⁊ in vna pdicat̄, quare nō pñt oppoſite ꝓpoſitiones de eodē accipi. Si ergo nō in p͛ neceſſario in ſcđa ⁊ tertia oſtēdi ſyll͛os ex oppoſitis ꝓpōnib⁹.

¶ Sed in media figura ⁊ ex oppoſitis ⁊ ex cōtrarijs cōtingit fieri ſyll͛m. Sit eniꝫ bonū quidem in quo a, ſcientia ṽo in quo b/ ⁊ c, ſi itaqꝫ ſcientiam omnem ſtudioſam accepit ⁊ nullā, a/b/omni ineſt, ⁊ c/nulli, quare b/nulli c, nulla igitur ſcientia/ſcientia eſt.

¶ Cū oſtenderit ꝙ in p͛ma figura non pñt effici ſyll͛m ex oppoſitis ꝓpōnibus, nunc vult oſtēdere ꝙ in ſcđa cōcludit̄.

dit̄. Concludit̄ aūt ꝙ ideꝫ eſt ens ⁊ non ens ſic vt mediū ſit ſtudioſum. Scia aūt, ⁊ ſcia vt medicina extrema. Et ſic dicimus in ſcđa figura ſic ꝙ oīs ſcia ſtudioſa ē nulla ſcia, velut medicina ſtudioſa eſt, quare cōcludit̄ ꝙ medicina ſciētia eſt, ⁊ non eſt ſciētia, nam ſi omnis ſciētia ſtudioſa, ⁊ nulla medicina eſt ſtudioſa, neqꝫ medicina eſt ſcientia, ⁊ eſt ſcientia. Accepit auteꝫ mediū terminū rurſus ad medicinam, ⁊ maiorē ſic nullum ſtudioſum medicina eſt ſciētia, omne ſtudioſum ſciētia eſt, quare medicina ſcientia ⁊ nō ſcientia eſt pulchre, igitur diximus in ſyllogiſmis ex oppoſitis ꝓpōnibus ꝙ idē eſſe ⁊ nō eſſe cōcludit̄. Patet aūt ꝙ etiā concluderet̄ q᷑ maior eſt falſa, dicēs nullū ſtudioſuꝫ medicinę eſt ſcientia, ſed ēt ꝑ minorē dicentē oē ſtudioſuꝫ ſcia eſt, pōt aūt per hos modos ⁊ diuina oſtēdere nō diuina eſſe, ⁊ voluptatē non eſſe voluptatē, ⁊ cętera id genus. Sed ſciendū eſt ꝙ occultatio nō fit hic in terminis, ſed ſtatim diſputās intelligit, ⁊ non dat hoc ꝙ oē ſtudioſum eſt ſcia, ⁊ nihil ſtudioſum eſt medicina ſcia. Et in topicis tradit methodos occultationū per quas hoc dabitur, locos vocauit autem ipſos methodos.

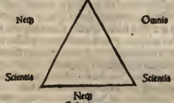
¶ Conſimiliter autem ⁊ ſi omnem accipiens medicinaꝫ non ſtudioſam accepit, nāqꝫ ipſuꝫ a/omni b, ipſi ṽo c/nulli.

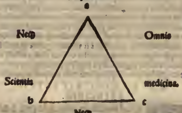
¶ Similiter

¶ Similiter inqt ſi maior propoſitio non negatiua, ſed affirmatiua fuerit ⁊ minor negatiua, vt ſolū mutemus propoſitiones rurſus idem oſtendimus.

¶ Quare quedā ſcia nō erit ſcia, ⁊ ſi ipſum a/ c/ quidē oi, b/ aūt nulli, eſt ꝯo b/ quidē ſcientia, c/ aūt medicina, ſed a/ ſuſpitio, quū enim acceperit nullam ſcientiā ſuſpitionem, accepit aliquam ſcientiam eſſe ſuſpitionem.

¶ Vt medicina, nam quedā ſcia eſt, ⁊ ſi c/ omni a/ ſi maior negatiua, ⁊ minor affirmatiua, idem eſſe ⁊ non eſſe oſtendet, vt ſuſpitio, nulli ſciētia, ſuſpitio omni medicinę ſciētia, cōcluſio ꝙ nulli medicinę ſcientia ineſt ſcientia.

¶ Differt autem ab eo qui pridem/ eo ꝙ terminis conuertitur, prius enim ad b, nunc autē ad c/ affirmatiuum.

¶ Inquit differt ſcd's modus a primo ex oppoſitis ꝓpoſitionibus, qꝛ primus hꝫ minorem negatiuā, ⁊ maiorē affirmatiuam, ſed ſecundus econuerſo.

¶ Et ſi altera ꝓpoſitio non ſit vl'r/ cōſimiliter, ſemper enim medium eſt, qḋ ab altero quidē negatiuę dicitur, de altero autem affirmatiuę, quare contingit oppoſita concludi.

¶ Dixit de ambabus vl'ibus ⁊ oppoſitis ꝯrijs ꝓpōnib⁹, nūc dicit de his oppoſitis ꝯdictorię ex altera particulari, nā ex neceſſitate oppoſite ꝓpōnes, vel ꝯrię ſunt, vel ꝯdictorię, nam ſic fit ex oppoſitis ſylla. Si autē ꝓpoſitiones nō fuerint oppoſite non fit, quare ſi fuerint ꝓpoſitiones particulares ⁊ vniuerſales eędem oſtenſiones erunt.

¶ Preterq̄ ꝙ nō ſemper neq3 omnino, ſed ſi ita ſe habeant/ quę ſub medio, vt aut eadē ſint, aut totum ad partem, aliter autem impoſſibile, neq3 enim erunt vllo modo propoſitiones aut contrarię aut oppoſitę.

¶ Cōcludit ex oppoſitis tunc, qñ medius terminus de altero ꝑdicat, ⁊ de altero negat oppoſitę, ⁊ aliter non fit.

¶ Sed in tertia figura affirmatiuus quidē ſyllogiſmus nunq̄ erit ex oppoſitis ꝓpōnib⁹ ob dictā cāꝫ ⁊ in prima figura, negatiuus ꝯo erit ⁊ vl'r ⁊ nō vl'r terminis exiſtētibus. Sit enim ſcia in quo b/ ⁊ c, medicina autem in quo a.

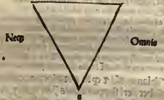
¶ Cum abſoluerit ſermonē de ſcd'a figura, nunc dicit etiā de tertia ꝙ ēt in tertio oſtēdit ex oppoſitis ꝓpōnibus ſyllogiſmus, ſiue vl'ib⁹ exiſtibus terminis, vel non, ſed in tertia affirmatiuę nō oſtēditur, ſed negatiuę per cām dictā.

¶ Si itaq3 acceperit omnem medicinam ſciētiam, ⁊ nullam medicinam ſcientiam, ipſuꝫ c/ accepit omni a/ ⁊ ipſum b/ nulli, quare erit aliqua ſcientia non ſcientia.

¶ In tertia figura oſtēdit qñō ideꝫ eſſe ⁊ non eſſe oſtēdit ex oppoſitis ꝓpōnibus, ⁊ ambabus vl'ibus exiſtentibus. Scia nulli medicinę, ſcientia omni medicinę, concluſio ꝙ non ois ſcientia eſt. Sed hic rurſus ꝓpoſitiones patēt. Et methodi traduntur in topicis qñō debem⁹ occultare ꝓpoſitiones. Occultamus aūt ꝓpōnes, qñ per multa alia ideꝫ cōcludit, vel per alia noīa ſic, ois voluptas malū eſt, gaudiū maluꝫ nō eſt, cōcluſio igit aliqua voluptas/ voluptas nō eſt, quare gaudiū ſiq̄dē voluptas eſt malū non eſt, naꝫ hic qꝛ alia noīa ſunt, occultat vnā oppoſitaꝝ ꝓpōnum.

¶ Conſimiliter autē ⁊ ſi non vniuerſaliter accepta fuerit a/ b/ ꝓpoſitio, ſi eniꝫ eſt aliqua medicina ſciētia, ⁊ rurſus nulla medicina ſciētia, accidit ſcientiam aliquā non eſſe ſcientiam.

¶ Et ſi maior non vl'is, ⁊ minor vniuerſalis idē concluditur, ceu medicinę alicui ſciētia, medicina nulli ſcientię, cōcluſio ꝙ non omnis ſcientia eſt ſcientia.

¶ Sunt autem quū termini vniuerſaliter accipiuntur propoſitiones contrarię, quum ꝯo alter in parte/ oppoſitę.

¶ Sunt aūt vl'es ꝓpōnes qñ cōtrarię accipiūtur, ſic autem vna particularis qñ ꝯdictoriam ſumptum fuerit.

¶ Oportet autem exiſtimare ꝙ contingit quidem ſic oppoſita accipere, quēadmodum diximus, omnem ſcientiā ſtudioſam eſſe, ⁊ rurſus nullam aut aliquaꝫ non ſtudioſam, qḋ nō conſueuit latere. Eſt autem per alias interrogationes ratiocinari alterum, aut quemadmodum in topicis dictum eſt accipere.

¶ Inquit oportet adhibere menteꝫ ꝙ accidit accipere oppoſita ſine occultatione, vt non lateat diſputātem. Sed contingit hęc oppoſita per alia ex interrogationibus accipere ſecū diſputantem, vt diximus in topicis.

¶Quoniam ſo affirmationũ oppoſitiones tres, ſex modis cõtingit oppoſita accipere, aut omni ⁊ nulli, aut omni ⁊ non omni, aut alicui ⁊ nulli, ⁊ hoc cõuertere in terminis, vt a/oi b, ipſi ſo c/nulli, aut c/omni, b/ aūt nulli, aut huic quidem omni, illi ſo non omni, ⁊ rurſus hoc conuertere ſm terminos. Conſimiliter aūt ⁊ in tertia figura, quare manifeſtum/ ⁊ quot modis ⁊ in qualibus figuris contingit per oppoſitas propoſitiones fieri ſyllogiſmum.

¶Cum Ariſto. dixerit de ſylłis oppoſitis qūo fiunt, nūc dicit quot modi cõiugationũ fiūt ex oppoſitis, ⁊ q̃ coniugatione maxime accipiũtur, ⁊ ſi accipiant̃ velut in ſcđa figura, vbi vl̃e neceſſe eſt eſſe ad maiorē. Si ergo maior ē vl̃is ⁊ affirmatiua ex neceſſitate minor trifariā variatur, ⁊ fiūt ꝑfecto tres modi. Vel .n. vl̃is negatiua eſt, vel particularis negatiua, vel particularis affirmatiua. Si autē maior fuerit vl̃is negatiua rurſus minor variat̃ trifariā. Vel enim vl̃is affirmatiua eſt, vel particularis affirmatiua, vł particularis negatiua, vt ſint ſex cõiugationes, ſed nõ oēs conferunt ad ſylłm de oppoſitis, ſed ſolum quatuor, naꝫ neq; ex duabus affirmatiuis, vel ex duabus negatiuis ſyllogiſmū faciūt. Eodē modo ēt in tertia figura fiunt ſemꝑ ſyłłi, qñ minor affirmatiua fuerit, ſi autē negatiua nõ fit.

¶Sed ⁊ manifeſtum ꝙ ex falſis quidē eſt verum ratiocinari, quemadmodum dictum eſt prius, ex oppoſitis autē non eſt, ſemper enim ſylłs fit contrarius rei, vt ſi eſt bonum nõ eſſe bonum, aut ſi animal non animal, eo ꝙ ex contradictione eſt ſyllogiſmus/ ⁊ termini ſubiecti aut ijdem ſunt, aut hic totum/ ille pars.

¶Exiſtēte manifeſto ꝙ ex falſis contingit verū rõcinari, ne exiſtimes ꝙ ex oppoſitis verū cõtingit rõcinari. Nam qūo poſſibile eſt vt accipientes totā contradictionē verā concludant. Nam ſit ꝯrioꝝ oppoſitoꝝ ſylłs, ceu bonum voluptas eſt voluptas, bonū non eſt voluptas, igit̃ voluptas non eſt voluptas, q2 igitur ſyłłi ex oppoſitis ens velut non ens rõcinant̃ huius gñis verū ſylłm nõ efficiunt.

¶Planuꝫ aūt ⁊ ꝙ in obratiocinationibus nil ꝓhibet fieri ſuppoſitionis ꝯdictioneꝫ, vt ſi eſt impar nõ eſſe impar, ex oppoſitis nāq; ꝓponibus/ ꝯrius erat ſylłs. Si itaq; tales acceperit erit ſuppoſitionis contradictio.

¶In paralogiſmis ex cõtradictionibus, nam hi ſunt paralogiſmi cum cõcludit̃ ꝯriuꝫ ſuppoſitioni, ceu ſi impar eſt non eſt impar, ſi ens ꝙ non eſt ens, oportet intelligere ꝙ non eſt ex ꝯrijs oppoſitā concluſionē cõcludere, q2 contraria non eidē inſunt, ſed qūo concluditur, q2 ſumpta eſt talis minor ⁊ totuꝫ contrariū appareat, vt animal ⁊ albū et nigrum, ⁊ concludet in prima figura tale.

¶Oportet autem exiſtimare, ꝙ ita quidem nõ erit contraria concludere ex vno ſyllogiſmo, vt ſit concluſio/ non exiſtens bonum bonum/ aut aliud quid tale, niſi ſtatim propoſitio talis accepta fuerit, vt animal album eſſe ⁊ non album, hominem ſo animal.

¶Ariſtoteles per hęc quęrit ſi poſſibile eſt in oppoſitis ſyllogiſmis cõtraria facta ratiocinari ceu ſubiecta maiori termino. Si ergo poteſt cõſtitui ſylłs, ⁊ ante dixit ꝙ non poteſt ex oppoſitis hoc ratiocinari, naꝫ ſyłłi qui ex oppoſitis ſunt ens ſolum faciunt tanq̃ non ens, nunc autē vult oſtēdere ꝙ cõtraria ſyllogiſmo cõcludi poſſunt cuꝫ eidē ineſſe poſſi. Sed ſi poſſunt, qūo oſtenſum eſt ꝙ in prima figura non cõcludūtur ex oppoſitis ſyllogiſmi ⁊ ſi ſic rurſus, qūo (inquit) poſſunt concludi in prima figura, ꝙ contraria eidē inſunt. Qūo igitur concludit̃ ꝙ minor propoſitio eſt quę totum ꝯriuꝫ enunciat, ceu homo eſt animal, ⁊ animal albū ⁊ nigrum, ecce cõtraria affirmauit, ⁊ concluſio ꝙ hõ eſt niger ⁊ albus. Sed ſcire oportet ꝙ minorem ꝓpoſitionē vt cõtraria ambo affirmantem vel ſm ambo oſtendimus, vel conceſſaꝫ accipimus, ⁊ aliaꝫ oſtēdimus, ceu ꝙ aīal ⁊ albū ⁊ nigruꝫ eſt. Nam hoꝝ vtrūq; vel alteꝝ ſolum oſtendimus, vel neutrū, ſed vt ꝯceſſum accipit̃.

¶Sed aut contradictioneꝫ oportet aſſumere, vt ꝙ omnis ſciētia ſuſpitio ⁊ non ſuſpitio, poſtea accipere ꝙ medicina ſcientia quideꝫ eſt, nulla autem ſuſpitio, quemadmoduꝫ elenchi fiunt, aut ex duobus ſyllogiſmis, vt auteꝫ quę accepta ſunt ꝯria ſint ſm veritatē, non eſt alio modo/ q̃ hoc, veluti prius dictum fuit.

¶Inquit minorē totū ꝯrium introducentē ceu ꝙ ſcientia ⁊ ſuſpitio eſt ⁊ nõ ſuſpitio, vel totā vel diuiſim ꝓbamus, vel totius alteraꝫ partē, vel totius neutram partē, ſed partes veluti cõceſſas accipiemus, ſed ſi probandū totuꝫ eſt, ex duobus ſyllogiſmis probatur ⁊ vnūquodq; ſeorſum, ceu ꝙ animal album eſt, ⁊ rurſus aliam partem ſeorſum, aīal nigrū eſt, ꝙ quideꝫ igit̃ ſi volueris ꝓbare ꝙ ita ſe hꝫ duplr̃ argues, vno modo velut de aīali albū, ⁊ ſcđo ſylło tanq̃ de aīali nigrum. Sic ⁊ duplr̃ ſylło concludes minorem ꝓpōnē per proſyllogiſmū ⁊ tūc accipiet̃ vt ꝓpoſitio.

¶DE EO QVOD EST PETI IN PRINCIPIO.

Quod autem in principio peti ⁊ accipere, eſt quidē vt in genere accipiam in eo qđ eſt, non demonſtrare ꝓpoſituꝫ, hoc autē accidit multifariā, nāq; ⁊ ſi non rõcinat̃, ⁊ ſi ꝑ ignotiora aut ſimiliter ignota, ⁊ ſi ꝑ poſteriora prius, demonſtratio nāq; ⁊ ex credibilioribus ⁊ prioribus eſt, horū aūt nihil eſt peti/ qđ in principio, ſꝫ qm̃ nõ/ nulla quideꝫ ꝑ ſeipſa apta nata ſunt cognoſci, quędā ſo ꝑ alia, principia eniꝫ per ſeipſa, quę aūt ſub principijs per alia, quādo non per ſeipſum cognoſcibile conetur aliquis per ſeipſuꝫ monſtrare, tunc petit qđ ex principio. Hoc autem eſt quidem ſic facere, vt ſtatim cenſeat qđ propoſitum eſt, contingit ſo ⁊ in alia tranſeūtes apta nata ꝑ illud mõſtrari, ꝑ hęc demõſtrare qđ ex principio/ veluti ſi a/ mõſtraret̃ ꝑ b, b/ aūt ꝑ c, c/ autem natū eſſet monſtrari per a.

¶Nunc vult dicere de petitione ex principio, ſed petere ex principio eſt quęſitū, vt conceſſum accipere, fit autem hoc ſi accipiant̃ duo termini ꝯuertētes, vt homo ⁊ riſibile, vel quoꝝ vnū ineſt alteri, ceu voluptas ⁊ gaudium, fit auteꝫ ex principio petitio ſm tres figuras. Et ꝯ occultationem

tionem verboꝝ in apertiuʒ cõuertemus debemus cõſiderare q̃do ſit ſm tres figuras illud ex principio quęſitũ. Et primo de prima figura decens eſt dicere. Sic oſtẽdendũʒ ꝙ a/omni c/ineſt per b/ ſi accepero a/omni b/⁊ b/oĩ c/mõdũʒ patet ſi ex principio accepi. Si aũt accipio a/idem eſſe cum ipſo b, tunc ex principio petitio ſit ad minorẽ propoſitionẽ, nam ſi a/omni b/q2 idẽ eſt, ⁊ b/omni c/illud quęſitũ a principio accepi, naʒ non cõcedens ꝙ a/omni c/neqʒ b/omni c/cõcedet, nam idẽ eſt a/⁊ b/nunc igitur accepi eadẽ de eodẽ, ſed tam aſſumptũ ſit idem de eiſdeʒ vt ſit b/c/ ideʒ. Si igitur dixero a/omni b/⁊ b/omni c, ergo a/oĩ c/circa maiorem ſit petitio ex principio, nam qui non cõcedit ꝙ a/omni c/neqʒ cõcedet ꝙ a/omni b. Sic vlẽ affirmatiuũ petitur. Sed decẽs eſt oſtẽdere vlẽ negatiuũ, accipiamus igitur vel idem ab eiſdẽ, vel eadẽ ab eodem, ⁊ tandeʒ accipimus idem ab eiſdem, vt ſit a/ſeparatũ, ⁊ b/c/ideʒ. Sit igitur b/omni c/qui ergo non concedit ꝙ a/nulli c, neqʒ hoc concedit ꝙ a/nulli b, nam b/⁊ c/idem eſt, quare ex principio petitio circa maiorẽ nunc ſit, ſed ſit eadẽ de eodeʒ, vt ſit a/omni b, ⁊ ipſuʒ b/nulli c, ſed aſſyllogiſtica cõiugatio. Si aũt cõuerterimus ſit ſyllogiſtica, ⁊ apparet in ꝑncipio petitio ſic, ſi b/nulli c/⁊ c/nulli b, ⁊ b/omni a. nam ideʒ eſt a/⁊ b/⁊ c/nulli a, quare ⁊ a/nulli c, igitur petitio ex principio circa b/c/ſit, nam qui nõ concedit a/nulli c/neqʒ hoc concedet ꝙ c/nulli b/ quare ſi non opʒ ꝙ conuerſione oſtenſum ſit, nunc ex principio petitio. Rurſus ſit oſtendendũ particulare affirmatiuũ. Accipimus igitur idem de eiſdẽ, vel eadẽ de eodẽ. Si ergo accipimus eadẽ de eodeʒ, vt idẽ ſit a/⁊ b, accipimus ſic a/omni b, ⁊ b/alicui c, a/alicui c, petitio in principio circa minorẽ ſit, naʒ q nõ concedit ꝙ a/alicui c/neqʒ ꝙ b/alicui c/concedet. Si aũt accipimus ideʒ de eiſdẽ accidit maiorẽ fieri particularẽ, ſi autem accipiamus eadẽ b/c, ſed ꝯuertentes ſic facimus c/omni b, ⁊ b/alicui a, ⁊ c/alicui a, quare ⁊ a/alicui c/petitio ex principio ſit circa b/a. Naʒ qui non concedit a/alicui c/neqʒ b/alicui a/ cõcedet, quare etiã nunc petitũ eſt in principio per cõuerſionẽ oſtẽditur. Sit oſtẽdendũ particulare negatiuuʒ, igitur vel idẽ ab eiſdẽ accipimus vt ſit a/non omni b, ⁊ b/omni c, vel eadẽ ab eodem, vt ſit a/omni b, ⁊ b/non omni c. Sed ſcire opʒ ꝙ non ſit particulare negatiuuʒ in prima figurá oſtẽdens id ꝙ petitur in principio, naʒ ſi accipiamus eadem ab eodẽ minor negatiua inuenitur, ⁊ in prima figura aſſyllogiſtica eſt cõiugatio. Si autẽ accepero ideʒ ab eiſdẽ ſit maior particularis ⁊ aſſyllogiſtica cõiugatio ſic in prima figura. Sumpta igitur ſit ſcḋa figura ⁊ ſit oſtendendũ vlẽ negatiuũ, igitur accipiamus eadẽ ab eodẽ, vel ideʒ ab eiſdeʒ. Et prius ſumpta ſint eadẽ ab eodẽ a/omni c/vt hec ſint eadem, ⁊ a/nulli b, ⁊ c/nulli b/petitio in principio circa a/b, ꝓponẽ, nam qui non concedit c/nulli b, neqʒ a/nulli b/concedet. nam a/c/idem nunc ſunt, ſi autẽ fuerit idem ab eiſdeʒ, vt a/nulli c, ⁊ a/omni b, cõcluſio ꝙ c/nulli b/ſed nondũʒ patuit in principio ꝙ petitur niſi fiat conuerſio. Si enim ipſum a/nulli c, ⁊ c/nulli a, quare qui non concedit c/nulli b, neqʒ concedet c/nulli a, concedet. Sed ſit oſtẽdendũ particulare negatiuum, ⁊ ſint a/c/eadem a/omni c/ a/non omni b, igitur b/non omni c, nam qui non cõcedit c/non omni b, neqʒ a/omni b/cõcedet, quare petitio in ꝑncipio circa minorẽ ſumpta eſt. Si autẽ accipiatur a/b/idẽ ſit maior particularis ⁊ non poteſt cõuerti, quãdoquideʒ particulare negatiuuʒ non cõuertatur. Sed tractetur nunc tertia figura ⁊ oſtẽdatur particulare affirmatiuũ, vt eadeʒ de eodẽ a/omni c, b/omni c, igitur a/alicui b/petitio in ꝑncipio circa minorẽ. Naʒ qui non concedit a/alicui b/neqʒ b/omni c/concedet, cõuerte vt ⁊ c/alicui b. Similiter ſi fuerit idem de eiſdem per cõuerſionẽ oſtenditur a/omni c, ⁊ b/omni c, igitur a/alicui b, quare ⁊ b/alicui a. Nunc enim ſumptum ſit idem b/c. Sed ſit oſtendendũ particulare negatiuum, ſi oſtenditur idem ab eiſdeʒ, vt ſit maior vniuerſalis negatiua ⁊ minor vniuerſalis affirmatiua oſtẽditur, ⁊ aliter non oſtenditur vniuerſaliter. Non eniʒ conuertitur particulare negatiuũ, ſic ſm tres figuras oſtenditur ꝙ petitur in principio.

¶ Accidit enim ita ratiocinãtes ipſuʒ a/per ipſum monſtrare, qḋ faciunt, qui coalternas putant ſcribere, latent enim ipſi ſeipſos talia accipientes, quę non eſt poſſibile monſtrare non exiſtẽtibus coalternis, quare accidit ita ratiocinantibus/ vnũquodqʒ eſſe dicere, ſi eſt vnũquodqʒ, ſed ita omne erit per ſeipſum cognoſcibile, quod impoſſibile.

¶ Quando per aliqḋ mediũ in ꝑncipio petitur accidit facere eandẽ oſtenſionẽ per tria, vt ſi a/oſtẽditur per b/⁊ b/ oſtenditur per c/erit quoqʒ c/demõſtrari per a/quare ideʒ de eodẽ oſtenſiuũ eſt, ſi b/ipſi a, ſi c/ipſi b, ſi a/ipſi c, quare ſi a/a. Idem quoqʒ faciunt qui petunt in principio parallelas ſcribẽtes. Naʒ volunt parallelas rectas poſſe deſcribi a meridiano circulo. Et accipiunt punctũ, verbi gratia incidens circa planuʒ illud ⁊ ſic faciunt rectas ⁊ ꝙ quęſitũ eſt petitur ⁊ aſſumptum eſt. nam qui non concedit fieri parallelũ, neqʒ illud punctũ concedet, quare accidit vt ipſe dicit enũciare vnumquodqʒ eſſe ꝙ eſt vnũquodqʒ. pro hoc cur a/eſt, q2 a/eſt, vt idem ſit, quia eſt idem.

¶ Si igitur obſcuro exiſtente ꝙ a/ineſt ipſi c, ſimiliter autem ⁊ ꝙ ipſi b/peteretur a/ineſſe ipſi b, nondum clarum/ ſi quod in principio petitur, ſed planum ꝙ non demonſtrat, non enim eſt principium demonſtrationis/ quod ſimiliter obſcurum.

¶ Siquis ſic immanifeſte acceperit ꝙ a/omni b, ⁊ b/omni c/nondũʒ patet in quali propoſitione ꝙ petitur in principio, ſi accepero ſic ꝙ b/⁊ c/idem ſunt, vt ſit idem de eiſdẽ, tunc apparet ꝙ apparet ꝙ circa maioreʒ ex principio ſit petitio. Nunc aũt exemplum facit tanq̃ de prima figurã, q2 neqʒ omnes percurret coniugationes.

¶ Si tamẽ b/ad c, ita ſe hʒ, vt idem ſint, aut. vʒ. conuertunẽ, aut ineſt alteruʒ alteri, petitur qḋ in principio, monſtrare enim poſſet per illa, ꝙ a/ineſt ipſi b/ſi conuertuntur.

¶ Expoſuit ipſe ꝙ idem eſt eſſe duos terminos vel cõuertere ad ſeipſos ceu de homine ⁊ riſibile, vel vt alterũ inſit alteri, vt voluptas ⁊ gaudiũ. Sed ſcire oportet ꝙ vniuerſale ſit ꝓpoſitio affirmatiua, ſiue alterum ineſt alteri, ſiue ſolum conuertitur.

¶ Nunc autẽ hoc prohibet, ſed non modus, ſi hoc faceret, quod dictum eſt, faceret vtiqʒ ⁊ conuerteret per tria.

¶ Cũ diximus nos ꝙ a/oĩ b/ſi qs diceret vnde patet ꝙ a/oĩ b, q2 accepit idẽ b/c/ingt, ſi ꝯuerteret oſtẽdet ꝙ ſi b/oĩ c, ⁊ c/oĩ b, oſtẽdet aũt accipientibus nobis ꝙ a/oĩ c, ⁊ c/omni b. Si aũt hoc prohibet. i. nõ cõuertere non modos ꝓbare nõ ꝯcto dicẽs a/oĩ c, aliqñ aũt nõ ꝯuertit, ceu ſi acceptus ꝙ gaudiũ voluptas, nõ oĩno aũt voluptas gaudiũ. Niſi aliqḋ determinem9 ꝙ voluptas ſit cognata ipſi gaudio, q̃re nũc hoc ꝓhibet nõ determinari. Si aũt determinauerim9 nihil

probibet, ſit autē per tria, vt ipſe dicit ſic oſtenſuʒ eſt a/c/ per b/a, ꝛ a/b/nunc per a/c, quare a/c/per ſeipſuʒ oſtendi, mus ſiue idē per ſeipſuʒ, nā ſi a/b/ꝛ a/c, ſi auteʒ a/c/ꝛ a/b/ vt dictu ſi, igitur a/b/eſt a/b.

¶ Cōſilr aūt ꝛ ſi acciperet b: ipſi c/ineſſe itidē obſcurum exiſtens, ꝛ ſi a/ipſi c/nondum qđ a principio, ſed non demonſtrat. Si vō idem ſint a/ꝛ b, aut eo ꝙ cōuertūtur, aut eo ꝙ ex b/ ſeqtur a/qđ a principio ob eādem cauſam, qđ enim poteſt qđ ex principio dictuʒ nobis eſt, ꝙ per ſeipſum monſtrare/qđ non per ſeipſuʒ manifeſtū, ſi igitur eſt in principio peti per ſeipſum monſtrare qđ non per ſeipſum manifeſtum, hoc autē eſt non monſtrare, qñ quuʒ ſimiliter obſcura ſint, id qđ monſtratur, ꝛ id per quod monſtrat, aut eo ꝙ eadem eidē, aut eo ꝙ idem eiſdem ineſt/accipiat.

¶ Accepit p̄mo ideʒ de eiſdē, nunc accipit eadē de eiſdē, ꝛ inquit ꝙ ſi accipiatˀ b/ad c/vt immanifeſtū, ꝛ ſi a/cōlter ipſi c/imanifeſtū eſt ſic manifeſtū illud ex principio petitur. Si aūt acciperet ſic, vt a/b/idē ſint, accidit petitionem ex principio fieri circa minorē ꝓpoſitionē. Equideʒ idē dicimus eſſe a/cum ipſo b/vel cum illo conuerti, vel alterum alteri ineſſe.

¶ In media quideʒ figura ꝛ tertia vtroqȝ mō contingere poſſet peti/qđ in principio, in prędicatiuo autem ſyllō ꝛ in tertia ꝛ prima.

¶ Cuʒ dixerit vt in exēplo in prima figura de vlibus affirmatiuis nunc non dicit oēs cōiugationes, ſed ſolū hoc dicit ꝙ in ſcđa ꝛ tertia figura ꝯtingit fieri petitio in principio. Deficit aūt (vt in prima) ꝛ de affirmatiuis ꝛ negatiuis, de affirmatiuis vt in p̄ma ꝛ tertia, nā in ſcđa affirmatiuū non cōcludiṫ. Vt aūt oſtendebaṫ affirmatiua aliqua accipientes vel idem de eiſdē, vel eadē de eodē, ſic etiam in tertia figura accipimus. Expoſuimus auteʒ quomodo in tertia figura hoc facimus.

¶ Quando aūt negatiuę quum eadē ab eodē ꝛ non ſimiliter ambę ꝓpoſitiones. Conſimiliter vō ꝛ in media, ꝓpterea ꝙ termini nō cōuertuntur ſm negatiuos ſyllogiſmos.

¶ Cum dixerit de affirmatiuis in quinta figura quō concludunṫ, qđ vt in prima, nūc dicit de negatiuis in tertia figura, ꝛ qñ ſit in tertia figura qñ eadē ab eodeʒ. Sumatur aūt idē ab eiſdē, non ſimilr aūt oſtendūtur ambę ꝓpoſitiones in prima ꝛ tertia. Cur non ſilr: qꝛ termini non cōuertūtur ſm negatiuos ſyllōs. Naʒ particulare negatiuū non cōuertitur in ſeipſo. Illud aūt in media iniectuʒ, vel ſimilr aūt ꝛ in media, cōtinuū eſt dicto, ꝙ ſicut in prima oſtēdunṫ negatiua, ſic etiā in media oſtēdunṫ, ꝛ aliter nō poſſunt verba cōſtrui, demōſtrauimus etiā nos diſcurrētes vniuerſas figuras, ꝙ in tertia ꝛ prima particulare negatiuū non cōcluditur niſi ſit aliquid in tertia figura vle negatiuuʒ ad maiorē, ꝛ vle affirmatiuū ad minorem, ſed nūc non per ſeipſum cōcluditur, ſed qñ vna particularis poterit fieri, ꝛ non ſilr, ꝛ coniunctio efficit occultationeʒ.

¶ Eſt aūt in demſtrationibus qdē ſm veritatē ſic ſe hñtia, in dialecticis vō ſm opinionem.

¶ Petere in principio ſm veritateʒ eſt qñ aliquis dixerit animus ſeipſo mobilis, vel ſm opinionem, vt qñ aliud p aliud oſtenderetur, vt etiam nunc fecit.

DE EO QVOD EST NON PENES HOC.

Non pęnes hoc autem accidere falſum, quod plerūqȝ in rationibus cōſueuimus dicere. Primuʒ quidem eſt in ſyllogiſmis ad impoſſibile, qñ ad contradictionem ſit huius, quod monſtrabatur ea/quę eſt ad impoſſibile.

¶ Philoſophus vult in his dicere de eo ꝙ non eſt pęnes hoc accidere vt quia illa propoſitio nō vniuerſaliter accipitur, vt ſi accepero colorē omni albo, ꝛ album omni volatili, ꝛ volatile omni coruo, quare ꝛ album omni coruo. Hoc impoſſibile accideret non qꝛ acceptum eſt ꝙ color omni albo, Nam ſiue accipiatur ſiue nō, nihilominus ſequebaṫ impoſſe. Nam ſi accipiebatur ꝙ albū oī volatili, ꝛ volatile oī coruo, ꝛ albū oī coruo, ſilr impoſſe ſequebatur, quare ex hoc patet ꝙ nō pęnes hoc accidit aliquo exiſtente impoſſe. Si aūt non pęnes hoc, pꝫ ꝙ ꝑꝑ aliā qualecūqȝ ꝓpōnē ſumptā vt etiā ꝑꝑ hoc, ꝛ album omni volatili ſumptū abſurdū ſequebatur, ſic nō ꝓpter hoc ſit, ſed illud non pęnes hoc ꝙ ſępe diſputatum dicimus.

¶ Neqȝ eniʒ qui non contradixit/dicet qđ eſt non pęnes hoc, ſed ꝙ falſum aliquid poſituʒ fuit eorum, quę prius, neqȝ in ea quę mōſtrat, non enim ponit/quod contradicit.

¶ Quod non ꝓpter hoc dicitur, qñ aliquis cōtradicit nobis dicendo. Si autē non dicitur dicere ꝙ falſum concluſum ſit, ꝛ non amplius dicit non propter hoc.

¶ Amplius autem quādo ſublatum fuerit aliquid oſtenſiue per a/b/c/non eſt dicere, qđ nō penes poſitum factus eſt ſyllogiſmus.

¶ Quando ſequeretur impoſſibile in oſtenſiuis demonſtratis, non poſſumus dicere ꝙ hoc non ſit concluſum ꝑꝑ ꝓpōnes, illud autē non pęnes hoc dices in propōne non aſſumpta impoſſibilis vt de colore ꝛ albo.

¶ Nāqȝ non pęnes hoc fieri, tunc dicimus, qñ ſublato hoc/nihil minus concludatur ſyllus, qđ non eſt in oſtenſiuis, ſublata eniʒ poſitione neqȝ ad hanc erit ſyllogiſmus.

¶ Illam dicimus ꝓpōnem non ꝑꝑ hoc non acceptam in ſyllō, non niſi per eandē minus accidere, vt ꝓpōnē ratiocinetur, ꝙ quidē accidit in oſtenſiuis. Nam in hiis non ſumptā fuerit ꝓpoſitio neqȝ ſylls ſit qui ad ꝓpōneʒ.

¶ Manifeſtum igitur ꝙ in hiis, quę ad impoſſibile dicitur non pęnes hoc, ꝛ quando ita ſe habeat ad impoſſibile, ſuppoſitio, quę a principio, vt ꝛ exiſtente ꝛ non exiſtente hac nihil minus accidat ad impoſſibile. Qui igitur manifeſtiſſimus eſt eius quod eſt non pęnes poſitionem eſſe falſum.

¶ Vt corollarium accepit dicens non pęnes hoc dicitur qñ aliqđ impoſſibile ſequitur, ꝛ rurſus tunc dicimus nō pęnes hoc qñ illa ꝓpoſitione ꝛ exiſtente ꝛ non exiſtente nihil minus abſurdum accidit.

¶ Qñ a ſuppoſitione inconſiſtens ſit a mediis ad impoſſibile ſyllogiſmus, quod dictum eſt ꝛ in topicis, non cauſam enim vt cauſam ponere/hoc eſt, vt ſi volens mōſtrare ꝙ diameter eſt

ter eſt incōmēſurabilis/argueret Zenonis ra‑tionem/ꝙ nō eſt moueri, ⁊ in hoc deduceret impoſſe, nullo nāq; modo nullibi continuuꝫ eſt falſum dictioni quę a principio.

℄ Duas cauſas fit non penes hoc, vna eſt, vel quādo medij termini non copulantur inter ſe, vt ſi q̄s voluerit Zenonis rōnem ꝙ non eſt motus, accipit ꝙ diameter eſt incōmenſurabilis. Dixit autē Zeno non eſſe motū eo ꝙ accipiebat nō fieri finem vię, neq; medio ſumpto, ⁊ rurſus illo non medio, ⁊ hoc in infinituꝫ, ſed infinituꝫ in tēpore finito fieri non poteſt, quare tolleretur motus. Sic eſt Zenonis ratio, per vnaꝫ igitur cauſam fit quādo nō copulantur medij termini inter ſe.

℄ Alius aūt modus ſi ꝯtinuū fit impoſſe ſuppoſitioni, non tamen propter illā accidat.

℄ Secūda cauſa cur nō fit illud nō penes hoc, quādo cōnectūtur medij termini, non tamē aliqđ abſurdū ſequit̄ ob ſuppōnē ex pn°, ceu de colore ⁊ albo volatili coruo.

℄ Hoc eniꝫ cōtingit fieri, ⁊ ſurſuꝫ ⁊ deorſum accipienti cōtinuuꝫ, vt ſi a/ponatur ipſi b/ineſſe. b/autē ipſi c, c/vo ipſi d, hoc autē fit falſuꝫ b/ineſſe ipſi d, nāq; ſi ablato a/nihil min⁹ ineſſet b/ipſi c, ⁊ c/ipſi d/non eſſet vtiq; falſuꝫ ꝓpter ſuppoſitioneꝫ, quę a principio, aut rurſus ſi q̄ſpiaꝫ ſurſuꝫ acciperet cōtinuuꝫ, vt ſi a/ipſi b e/vo ipſi a, ⁊ ꝫ/ipſi e/falſum eſſe poſſet ꝫ/ineſſe ipſi a, nāq; ⁊ ſic nihil minus eſſe poſſet ipoſſibile/ſublata ſuppoſitiōe, quę a principio. Sed opꝫ ad terminos/qui a principio coaptare ipoſſibile, ſic eniꝫ erit ꝓpter ſuppoſitioneꝫ, vt deorſuꝫ accipienti continuū ad p̄dicatuꝫ terminoꝝ, naꝫ ſi ipoſſibile a/ipſi d/ineē ablato a/non amplius erit falſuꝫ. Surſuꝫ ꝟo de quo p̄dicat̄, ſi eniꝫ nō accidit ꝫ/ineē ipſi b/ablato b/non amplius erit ipoſſibile. Cōſilr autē ⁊ priuatiuis exiſtētibus ſyllogiſmis.

℄ Vt in eo ſupra a/b, ⁊ in deorſum ipſo c/d, vel ſurſum a/ipſi b, ⁊ in deorſuꝫ b/ipſi c, ⁊ c/ipſi d, aut ſit b/ipſi d, ⁊ ſublato a, non amplius erit impoſſibile, niſi ſupra accipiatus ꝓpoſitiones illud non penes, hoc eſt de quo prędicatur a/b, vt ſit falſum per a/b/acceptum ⁊ ſublato falſo non amplius abſurdum accidit.

℄ Planuꝫ igit̄ ꝙ ipoſſibili non exiſtēti ad terminos, qui a principio, non accidit falſum penes poſitioneꝫ. Aut neq; ita ſemꝑ ꝓpter ſuppoſitionem erit falſum.

℄ Planū igit̄ ꝙ impoſſe accidit nō ꝑ ſuppōnē ex pn°, ſed ob falſas ꝓpōnes, vt diximus de colore ⁊ albo.

℄ Nāq; ⁊ ſi poſitum fuerit a/ineē non ipſi b, ſed ipſi ꝫ, ꝫ/vo ipſi c, ⁊ hoc ipſi d, ⁊ ſic manet impoſſibile. Cōſilr autē ⁊ ſurſuꝫ accipienti terminos. Quare quoniaꝫ ⁊ exiſtenti ⁊ nō exiſtenti, hoc accidit ipoſſibile/non eēt vtiq; penes poſitioneꝫ. Aut hoc/quod eſt/non exiſtenti hoc/nihil minus fieri falſuꝫ, non ita accipienduꝫ vt quaꝫ aliud ponitur, accidat falſuꝫ, ſed quando ablato hoc per reliquas propoſitiones ideꝫ concludatur ipōſſibile.

℄ Quia diximus de eo qđ nō ꝓpter hoc accidit abſurdū, ⁊ exiſtēte illo ⁊ nō exiſtēte p̄mo termino, ceu de colore ⁊ albo, nūc accipit ꝓpōnem tāq̄ exiſtētē ſolū, ⁊ tamē nō ꝑ ipſam ſeq̄tur abſurdū, vt enā ipſe dicit, a/omni k, ⁊ k/oi c, ⁊ c/omni d, vt a/ſit oi d, ſed hoc impoſſibile, ſed nō q̄a a/omni k/accidit impoſſibile, ſed ob aliam ꝓpōnem.

℄ Quoniaꝫ ideꝫ vtiq; falſuꝫ per plures ſuppoſitiones accidere, nihil fortaſſe inconueniens, veluti coalternas cōcidere, ⁊ ſi maior eſt extrinſecus intrinſeco, ⁊ ſi triangulus haberet plures rectos duobus.

℄ Ingi, nulluꝫ abſurdum ꝙ ⁊ exiſtente ⁊ nō exiſtēte p̄ma ſuppoſitione nullū impoſſe accidit. Nam hoc falſuꝫ ſępe accidit ob plures ſuppōnes falſas vt ipſe dicit.

℄ DE FALSA RATIONE.

Sed falſa rō efficitur penes primuꝫ falſuꝫ, aut eniꝫ ex duabus ꝓpoſitionibus, aut ex pluriḃ⁹ omnis eſt ſyllogiſmus. Si igit̄ ex duabus, harū alteram vel ⁊ ambas neceſſe eſt falſas eſſe, ex veris eniꝫ non erat falſus ſylls, ꝙ ſi ex pluribus, vt c/per a/b. Hęc per d/e/ꝫ/b/ex his aliqđ ſuperiorū falſuꝫ erit, ⁊ ratio penes hoc, nāq; a/⁊ b/per illa concluduntur, quare penes illoruꝫ aliquid accidit concluſio ⁊ falſum.

℄ Hoc vult dicere ꝙ falſa ꝯcluſio fit ex duabus ꝓpōnibus, aut ex pluribus, ſi ergo ex duobus vel altera/vel in duabus falſis. Si autē ex pluribus falſum erit ipſimis ꝓpoſitionibus, vt ſi oſtenditur a/b/per c/d, ⁊ c/d/per ꝫ/b, ⁊ erit falſuꝫ, a/b/falſę ſunt etiam ꝫ/b. Nam ex his concluditur, ⁊ c/d/quę c/d/concludunt a/b, q̄re circa primas ꝓpoſitiones inuenies falſum.

℄ DE EO QVOD EST NON RATIOCINARI.

Ab hoc autē ꝙ nō fiat rōcinitū/obſeruanduꝫ quando ſine cōcluſionibus rationeꝫ interrogat, ne his in ꝓpoſitionibus ideꝫ detur.

℄ Vult ꝑ hęc dicere ꝙ Ariſto. quādo non fit apud nos ſylls, ⁊ dicit, ꝙ hoc obſeruandū eſt ne eūdeꝫ terminū ſępe accipiat diſputator. Nā ſi ſępe acceperit, vel eūduꝫ facit alicui ſubiectuꝫ, vel de illo p̄dicatuꝫ, ⁊ facit primaꝫ figuram, vel accipit eūdem p̄dicatuꝫ de vtriſq;, ⁊ facit ſcđam figurā, vel ambobus ſubiectuꝫ, Et facit tertiā figuraꝫ. Si autē non acceperit his eūdeꝫ terminuꝫ nullo pacto pōt fieri ſylls. Vel rurſus ſi acceperit ambas particulares ꝓpōnes nullo pacto ſylls factus eſt. Si autē volēs oſtēdere vlē negatiuuꝫ acceperit vnaꝫ ꝓpōnem verā negatiuā nobis inſtātibus cōtra affirmatiuaꝫ ob id, q̄a ambę ſunt negatiuę, ſimilr nō fit ſylls. Dicit igit̄ p̄mo quomō debemus non euertere ſyllos, ⁊ poſtea dicit, q̄uo nos poterimus ſyllogiſmo decipere alios ⁊ pollicet̄ hoc ne nos decipiamur his quę faciendo euertimus ſyllogiſmuꝫ.

¶ Quoniã ſcimus ꝙ ſine medio non efficit̃ ſyll'ſ, medius ∂o eſt/qđ pluries dicitur, qualiter autē oportet ad vnamquãq; concluſiones medium obſeruare/manifeſtum ex eo/ꝙ ſcimus, quale in vnaquaq; figura monſtrat̃. Hoc autem nos nõ latebit eo/ꝙ ſcimus/quo modo pręſtamus rationem.

¶ Si medium terminũ non dabimus vt bis ſumatur, ſed ſemel, ⁊ alię ꝓpõni inſtemus ne bis ſumat̃ non fit ſyll'ſ. Nã ſi de medio termino cõcluſio fieri nõ poteſt. Sʒ quomõ debemus ſeruare mediũ terminũ, ⁊ non dare in vnaquaq; figura cõpertuʒ eſt. Naʒ ſi vult aliqđ in pma figura cõcludere, ſi acceperit mediuʒ terminum de eodẽ, vel ſubiectũ extremo, vel pdicatum pſtabimus. Si autẽ acceperit vt alteri ſubijciatur, medius terminus, ⁊ de altero pdicetur, tunc inſtare debemus, ⁊ nõ cõcedere vnam ꝓpoſitionem. Naʒ ſi non cõcedimus bis ipſam ſumi, neq; ſyll'ʒ faciet. Hoc autẽ non debet nos latere, quare in prima 2ª ⁊ 3ª vult ſyllm̃ fieri, q2 nos pſtamus rõnem, ⁊ qđ pręſtat rationem idem eſt ꝙ potentia concludit concluſionem. Nã ex illius potentię ſequitur concluſio.

¶ Oportet autē qđ a reſpondentibus cauẽdum enunciamus, ipſos arguentes conari latere. Hoc autē erit primuʒ quidē ſi concluſiones nõ preratiocinent̃, ſed acceptis neceſſarijs ſint obſcure. Amplius ∂o ſi ꝓpinqua nõ interrogat, ſed ꝙ̃ maxime imediata, vt ſit opus cõcludere a/de ʒ/media b/c/d/e/opʒ itaq; iterrogare ſi a/ipſi b, ⁊ rurſus non ſi b/ipſi c, ſʒ ſi d/ipſi e, ⁊ poſtea ſi b/ipſi c, ⁊ ſic reliqua, Ac ſi per vnuʒ mediũ fiat ſyllogiſmus.

¶ Cum dixerit ꝙ non debemus bis eũdem terminũ cõcedere ſyll'o decipientẽ, q2 non accipit ꝙ vult nunc dicit quomõ qui ſyll'o decipere volunt id poſſunt. Si occultationẽ ordinis terminoꝝ fecerint vt exiſtimet diſputator eſſe ſine errore ꝓpõnes ⁊ cõcederet ſi per plures ꝓpoſitiones idem põt oſtendi, vt ſi oſtẽditur ꝙ a/ipſi ʒ/ineſt ꝑ mediuʒ b/c/d/e. Si interrogãs non deinceps, ⁊ cõſequenter interrogarit quãdo diſputator ſentit cõcluſioneʒ nõ amplius cõcedit fieri cõcluſioneʒ, ſed ſic interrogãdum eſt, ſi a/ipſi b, ſi c/ipſi ʒ, rurſus ſi b/ipſi c, rurſus ſi d/ipſi e, ⁊ ſic poſtea ipſo concedente deinceps dices cõcluſionẽ, perinde ac per multas ꝓpoſitiones fieret ſyllogiſmus.

¶ A medio incipere, maxime enim ſic latere poſſet reſpondentem.

¶ Cum dixerit, quomõ occultationem debemus facere in q̃bus plures ꝓpõned, eo ꝙ nõ cõſequenter interrogatur, nunc dicit quomõ debemus occultationem facere, ſi fuerint ꝓpõnes nõ plures, ſed duę, ⁊ per ſyllogiſmos iudicetur concluſio fieri. Debemus primo minorem propoſitionem interrogare, ⁊ ſic maiorem.

¶ DE REDARGVTIONE.

Quoniam autē habemus quãdo ⁊ quo modo ſe habentibꝰ terminis fit ſyllogiſmus, manifeſtuʒ ⁊ quando erit ⁊ quando non erit redargutio, quum eniʒ omnes reſponſiones concedũtur aut viciſſim ponũtur, vt hęc qdē negatiua, illa ∂o affirmatiua/accidit fieri redargutionem, erat enim ſyll'ſ, ⁊ ita ⁊ illo modo ſe habentibus terminis quare ſi quod ponit̃ contrariũ ↄcluſioni/neceſſe fieri redargutionem. Redargutio nãq; cõtradictionis ſyll'ſ.

¶ Quia ſciuimus quando fit ⁊ quomõ ſyll'ſ, planum qñ fit redargutio, vel non fit. Nã ſi vna propoſitio negatiua, ⁊ reliqua affirmatiua redargutio fit ſyll'o, ſiue ambę affirmatiuę, ſiue in pma figura, vel 3ª figure, ⁊ ſic fit ſyllogiſmus. Sed q2 redarguere volẽs dictum a te oppoſituʒ cõtradictorię accipit tuę ſuppõni. Sed ex neceſſitate hoc ſcire debes, ⁊ illi ꝓpoſitioni inſtare tollẽu tuaʒ ſuppoſitionem. Nam ſi illi inſteteris, nõ poteſt fieri redargutio. Naʒ aliud non põt, eeu ſi copulaueris tu illud omni pręſus ipſe vel illud nulli vult oſtẽdere, vel illud nõ omni, igit̃ opponet̃ ꝓpõni tollenti tuã ſuppõnẽ negatiuę.

¶ Q: ſi nihil ↄcederet̃, impoſſibile fieri redargutionem, nõ eni erat ſyll'ſ oibꝰ terminis priuatiuis exiſtẽtibus, q̃re neq; redargutio.

¶ Si cõtradictorię oppoſituʒ nõ concederetur, nõ fit redargutio. Non eniʒ erat ſyll'ſ exiſtẽtibus oibus terminis priuatiuis, ſi nobis cõcludentibus affirmatiuũ, ipſe vult negatiuuʒ cõcludere, deinde nõ poterimus inſtare propoſitioni negatiuę. Naʒ ex neceſſitate vna ꝓpõ eſt negatiua, inſtemus affirmatiue ⁊ faciamus ipſaʒ negatiuaʒ, ⁊ accidit duas fieri negatiões, ⁊ ita aſyllogiſtica ↄiugatio.

¶ Si eniʒ redargutio neceſſe ſyllm̃ eẽ, ſyll'o autẽ exiſtente/nõ neceſſe redargutionem.

¶ Nam ſyllogiſmus in plus eſt ꝙ̃ redargutio.

¶ Conſimiliter ∂o ⁊ ſi nihil poneret̃ ſm reſponſionem in toto, eadem nãq; erit determinatio redargutionis ⁊ ſyllogiſmi.

¶ Vt ſi ambas faceret negatiuas nihil cõcludet ⁊ nõ põt redarguere, ita ſi nihil poſitũ fuerit in toto ꝓ hoc, ſi nullo ꝓpoſitio poſita fuerit vl'is, ſed ambę particulares non poſſunt redargutionem concludere. Nam ex ambabus particularibus redargutio non fit.

¶ DE DECEPTIONE QVAE SECVNDVM SVSPITIONEM.

Accidit autem aliquãdo, queadmodum in terminoꝝ poſitione decipimur, ⁊ ſm ſuſpitionem fieri deceptioneʒ, quemadmodũ ſi contingit idē pluribus primis ineſſe, ⁊ hoc quidē latere quẽpiam ⁊ exiſtimare nulli ineſſe, illud autem noſſe, ſit a/inexiſtens b/ ⁊ c/per ſeipſa, ⁊ hęc omni d/conſimiliter, ſi igitur exiſtimat a/omni quidē b/ineſſe, ⁊ hoc ipſi d, a ∂o nulli c, ⁊ hoc omni d. Eiuſdem ſm idem habebit ſcientiam ⁊ ignorantiam.

¶ Vult dicere de facta deceptione, ꝙ fit deceptio, q2 nõ ſcienter ſciũtur res. Deceptio autẽ fit ſic, quãdo idẽ pluribus ineſt, ⁊ huic videt̃ ꝑ ſe ineſſe, ⁊ q2 latet nulli ineſſe vt a/de omni b/⁊ nulli c. Hęc autẽ eadē ſint b/c/ipſi d/ omni, inuenietur a, ⁊ nulli ⁊ omni d, ⁊ accidit aliquã abſolui ſic per omni a/omni b, ⁊ b/omni d, ⁊ a/omni d, ⁊ ꝑ

ipſuȝ nulli a/nulli c,⁊ c/omni d.igiť a/nulli d,quare ideȝ eidē omni ⁊ nulli inerit.Hęc autē eſt deceptio, ſit auteȝ vt diximus quādo idē aliqbus alijs inerit,⁊ de hoc p̄dicatur,⁊ ab alio negať.Deide hęc duo ambo p̄dicātur de aliquo. Accidit autē non ſcientifice hoc ſcire.

¶ Rurſus,ſi quis deciperetur circa ea/quę ex eadeȝ coordinatione,vt a/ineſt ipſi b,hoc autem ipſi c,⁊ c/ipſi d,ſuſpicaretur ſc̄do a/omni b/ineſſe,⁊ rurſus nulli c,ſimul eniȝ ⁊ noſcet ⁊ non ſuſpicabitur ineſſe.

¶ Prima deceptio quomō eſt diximus. Hęc 2ª eſt,quādo ex eadeȝ cognatione ⁊ ordie fuerint ſic a/omni b,⁊ b/omni c,deinde ſubintelligit,⁊ q̄ nulli accidit,vt de eodē idem ſit ⁊ non ſit.

¶ Igitur nil aliud cenſebit ex his/q̄ȝ qd̄ ſcit,ſ non ſuſpicari,ſcit enim quodāmodo,q̄ a/ineſt ipſi c,veluti vniuerſali/quod ſm̄ partem, quare quod quodāmō ſcit,hoc penitus cenſet non ſuſpicari,quod impoſſibile.

¶ Alia deceptio fit quādo vniuerſale per particulare p̄ſuadeť,ceu vniuerſaľr ſcimus q̄ nulla mula parit,⁊ vniuerſale ſcimus q̄ oē pariens hȝ ventrem intumeſcētem mole,⁊ ſciuimus nulluȝ habere vētreȝ mole intumeſcētem per vniuerſale,q̄ mula nō parit,⁊ q̄a venter eius intumeſcit,ſuſpicatur parere,quare nō habētes ſciētiaȝ rei decipimus,q̄a omne pariens hȝ vētrē intumeſcēteȝ mole.Sed non oē q̄ habet vētrē intumeſcēteȝ mole parit.

¶ Sed in prius dicto/ſi nō medium ex eadeȝ coordinatione.

¶ Diximus quot ſunt deceptiones,nūc autē vult hoc dicere q̄ oino accidit vnaȝ p̄poſitionē ſcientificę p̄ ſe non ſcire. Naȝ p̄ma deceptio hęc vt a/inſit etiam b,⁊ ipſi c,⁊ hęc duo ipſi d,ſi ſuſpicatus fuerit q̄ a,⁊ omni ⁊ nulli c, qd̄ falſum eandē ſuſpitionē habere nō pōt ſciētificaȝ,ſi eni habet ipſaȝ ſciētificaȝ inueniet idem b/omni d,⁊ a/omni d. Similr aūt ⁊ hoc ſi ſciētifice ſciret a/nulli c,⁊ c/omni d. Nā hoc ſubijcitur,igiť ⁊ a/nulli d. Erat autē ⁊ omni qd̄ oſtēſum eſt per ſm̄ q̄ eſt abſurdū,quare neceſſe eſt,⁊ putetur ignorari vna p̄pō ſcientificę,⁊ qui ignorarit,ex quo neſciuit ſcientificę concludet ideȝ eidem ineē ⁊ non ineſſe nō ex eadē coordinatione ſi nō ex eadē coordinatione dicit pro hoc ne ſit ſm̄ dignitatem.

¶ Sc̄dm̄ vtrūq̄ȝ mediorūȝ ambas propoſitiones non accidit ſuſpicari,vt a/b/quidē omni,c/ſc̄do nulli,hęc auteȝ vtraq̄ȝ omni d. Accidit eni aut ſimpliciter aut ad aliquid contrariaȝ accipi p̄pōnem primaȝ,ſi eniȝ cui omni ineſt b/exiſtimat ipſuȝ a/ineē,b/ſc̄do ipſi d/nouit,⁊ q̄ ipſi d/a/nouit,quare ſi iterū cui c/nulli exiſtimat a/ineē. Cui b/alicui ineſt,huic nō exiſtimat a/ineſſe. Quod autē omni exiſtimatur cui b/rurſus alicui non exiſtimare cui b, aut ſimplr,aut ad aliquid,cōtrariuȝ eſt.

¶ Ambas,inquit propoſitiones,non concedit ſuſpicari veras eſſe,vt a/inſit b/⁊ c/nulli,vel ecōuerſo.Nā quomodo idem continget vbi duo ſunt,non omni ineſſe a/ſed omni ⁊ nulli.Nam ſi inquit,accipiamus ambas propoſitiones ſcientifice,accidit aliquod abſurdum.Vel eniȝ ſimpliciter contrarium concluditur. Si vniuerſale concluderetur,vel contrarium ad aliquid ſi particulare concluderetur,ceu p̄ hoc oīs illud nō omnis.Eadem autem ambo dicit h/c.

¶ Sic igitur non contingit ſuſpicari. Sc̄dm̄ vtrūq̄ȝ ſc̄do vnum,aut ſm̄ alterum ambas/nihil prohibet,vt a/omni b,⁊ b/ipſi d,⁊ rurſus a/nulli c. Similis eniȝ talis deceptio,⁊ quēadmodū decipimur circa eas/q̄ in parte.

¶ Omnes ſcientifice ſcire non contingit,ſed duę ſciuntur ſcientifice,vel tres nullum abſurdūȝ accidit,vt a/omni b/⁊ b/omni d,⁊ rurſus a/nulli c,non ſciret autem ſcientifice q̄ c/omni d/q̄ eſt particulare,vt ſciuit quidem ſcientifice,q̄ nulla mula parit,neſciuit autem hoc ſi intumeſcens ventris mole mula eſt,⁊ accidit vt is ſciat vniuerſale,ſed minime particulare.

¶ Veluti ſi a/ineſt oi b,b/ſc̄do omni c/a/oi c/inerit,ſi itaq̄ȝ quiſpiaȝ nouit/q̄ a/ineſt omni cui b/nouit,⁊ q̄ cui c,ſed nil prohibet ignorare c/q̄ eſt,vt ſi a/duo recti, in quo auteȝ b/triangulus,in quo ſc̄do c/ſenſibilis triangulus, ſuſpicari nāq̄ȝ poſſet aliquis non eſſe c/ſciēs q̄ omnis triangulus haberet duos rectos, quare ſimul noſſet ⁊ ignorabit idem.

¶ Vt in exemplo facit rationem taleȝ q̄ ſupponatur aliqua ſcire,ſcilicet duos rectos,⁊ vniuerſale q̄ omnis triangulus habet duos rectos ęquales,ſed ignorauit q̄ hoc triangulus ſit,vt illum qui occultus ſub ianua eſt,vel in ſinu,is vniuerſale ſciens inueniet,ſȝ minime p̄ticulare.

¶ Noſſe enim omneȝ triangulūȝ/q̄ duob' rectis/non ſimplex eſt,ſed hoc quidem vl'eȝ habere ſcientiaȝ,illud auteȝ ſingularem, ſic igiť vt vniuerſali nouit c/q̄ duo recti, vt aūt ſingulari non nouit, quare non habebit contrarias.

¶ Qui ſcit(inquit)q̄ omnis triangulus habet duos rectos non ſimpliciter ſciuit,ſed hoc vniuerſale,hoc auteȝ ex triangulis particularibus,vt vniuerſale ſciuit, quare non habebit contrarias,igitur qui nō aſpicit ad occultū triangulum vniuerſale ſciuit, ſed particulare ignorauit. Nam neq̄ȝ ipſum videt quare talis neq̄ȝ opinabitur cōtraria,quia non videt.

¶ Similiter ſc̄do ⁊ ratio / quę in Mēnone/q̄ diſciplina recordatio,nullibi nāq̄ȝ accidit p̄ſciri quod ſingulare eſt,ſed ſimul cum inductione accipere ſcientiaȝ/quę ſm̄ partem.

¶ Dicit Plato in Mēnone,q̄ diſcipline ſunt reminiſcētie. Et Ariſtoteles dicit/q̄ diſciplina non eſt reminiſcētia.Nam qui diſcit non p̄ſciens diſcit,ſed neſciēs. At qui reminiſcitur p̄ſciens reminiſcitur ſic, igitur ⁊ Mēnon ſciuit vniuerſalis,⁊ ſingularia didicit, ⁊ per inductionem particularium neſciuit. Nos autem dicimus, quod reminiſcentia eſt diſciplina, quia antequā anima corpori vinceretur omnia ſciuit,⁊ iuncta corpori diſcēdo reminiſcitur.

¶ Tāq̄ȝ recognoſcentes,quędam enim ſubito nouimus,quemadmodum q̄ duobus re-

etiā ſi noverimus ꝙ triangulus.

¶ Sciuimus ſi ſciuimus aliquem triangulum ꝙ etiā duos rectos habet.

¶ Conſimiliter autē ⁊ in alijs, vniuerſali igitur ſpeculamur, que in parte, propria ꝟo non nouimus, quare accidit ⁊ decipi circa ipſa, preterꝗ ꝙ non contrarie, ſed habere quidem vniuerſalem, decipi ꝟo ea, que ſm partem. Conſimiliter igitur ⁊ in predictis, neqꝫ enim contraria deceptio, que ſm medium ſcientie, que ſm ſyllogiſmum, neqꝫ que ſm vtrūqꝫ mediorum ſuſpitio.

¶ Quomodo igitur accidit fieri deceptionem quando ſcimus vniuerſale, ⁊ ignoramus particulare, ex quo etiā decipimur non in contrarium aliquod decipimur, cum ergo ſciuimus vniuerſale, ⁊ aliquo modo decipimur ignorantes particulare.

¶ Nihil autem prohibet ſcientem ⁊ ꝙ a, toti b ineſt, ⁊ rurſus hoc ipſi c, exiſtimare a non ineſſe c, vt ꝙ omnis mula ſterilis, ⁊ ipſa mula, exiſtimare pregnantem hanc eſſe.

¶ Cum dixerit quomodo fit deceptio, nunc vult dicere ꝙ ſiquis sciret particulare cum vniuerſale non decipitur, ſeu ſi quis ſcit ꝙ nulla mula parit, ⁊ ſciuerit etiam hoc ꝙ mula ventre intumeſcit, is ſciuit, igitur ⁊ ſi hoc ſciuit. Forſitan ille agere tunc ex vniuerſalis incipiens ſuſpitione, cum viderit mulam habentem ventrem intumeſcentem inde ſuſpicabitur ꝙ ipſa pariat non operando ex vniuerſali ꝙ nulla mula parit, ſic ignorās aliqꝫ vniuerſale ſm quod non operatus eſt, tunc decipitur. Rurſus autem quia ſciuit mula parit. Non enī contraria ea que eſt ſm medium, quia deceptio facta eſt quando nō concluditur contrarium.

¶ Non enim ſcit ꝙ a, ipſi c, non ſimul ſpeculans aſſumptum, quod ſm vtrūqꝫ.

¶ Niſi ſimul conſideret ꝙ ſub vniuerſali ſit particulare, ⁊ ſic putet mulam parere.

¶ Quare planum ꝙ ⁊ ſi hoc quidē nouit, illud ꝟo nō nouit, decipitur, quod habēt vniuerſales ad ſcientias, que ſm partem, nullum enim ſenſibilium extra ſenſum exiſtens nouimus, neqꝫ ſi ſentientes ſcimus, niſi vt vniuerſale ⁊ eo, quod eſt habere propriam ſcientiam, ſed non vt agere. Scire nāqꝫ trifariā dicitur, vel vt vniuerſali, vel vt propria, vel vt agere, quare ⁊ decipi tot modis.

¶ Similiter rurſus ꝙ etiam iam dictum eſt, vniuerſale ſciuit, ſi ſciuit aliquis ꝙ omnis triangulus habet duos rectos, hoc autem neſciuit tāquā occultum ꝙ eſt triangulus. Nam nihil factum extra noſtrum ſenſum. Scimus aliquid ex neceſſitate de ipſo. Sed diligenter ſciuimus, tunc quando cum ipſo vniuerſali ſcientia eſt, ⁊ particularem ſciuimus, ſed non vt operemur ad ſuperiora dictū eſt, quia ſuſpicans ꝙ ſciuit mulam parere, non ad agendum ex vniuerſali rationē ſciuit, quia qua agit ſcit ꝙ non parit operando ex vniuerſali. Nam ſcire tripliciter dicitur, vel vt vniuerſale, vel vt propria, vel vt agat. Hic diuiſionem ſcientie ⁊ deceptionis tradit, quia ſcire vel circa vniuerſale vel circa particulare, vel circa vtrūqꝫ .i. circa agere. Nā operamur ab vniuerſalibus ad ſingularia procedendo, ſimiliter igitur decipimur, vel quia neſcimus vniuerſale, vel particulare, vel neutrum, ideſt nō operari ab vniuerſali ad particulare procedendo. Nam ⁊ ob id ille potauit ꝙ mula parit, quia non egit ex ipſo naturali ꝙ nulla mula parit.

¶ Nihil igitur prohibet ⁊ noſſe ⁊ deceptum eſſe circa idem, preterꝗ ꝙ non contrarie, qđ accidit, ⁊ ſm vtrāqꝫ cognoſcenti propoſitionem, ⁊ non conſideranti prius.

¶ Nihil prohibet vt per exempla oſtendimus ſcire ⁊ decipi, ſcire quidem vniuerſale, ⁊ decipi circa particulare, vel econtra ſi non operetur ex ipſis naturalibus, ⁊ quia nullum contrarium concludit, quia neſcit.

¶ Suſpicans enim mulam pregnantē eſſe, non habet ſcientiā ſm agere, neqꝫ iterū ob ſuſpitionē contrariā deceptionē ſciētie, ſyllogiſmus enī cōtraria deceptio vniuerſali.

¶ Deceptio inquit fit, quia ſciuit ille ꝙ mula parit, quia non potuit operari ab vniuerſali dicente, ꝙ nulla mula parit, quia igitur ſuſpicatus eſt mulam parere iā contrariam habet deceptionem. Nam contraria deceptio ꝑ ſyllogiſmum fit. At ille non fecit ſyllogiſmum.

¶ Qui ꝟo ſuſpicatur bono eſſe malo eē, idē ſuſpicabitur bono eſſe ⁊ malo, ſit nāqꝫ bono eſſe, in quo a, malo autem eſſe, in quo b. Rurſus ꝟo, bono eſſe, in quo c. Quoniā igitur idē ſuſpicabitur b, ⁊ c, ⁊ eſſe c, b, ſuſpicabitur, ⁊ rurſus b, a, eſſe conſimiliter, quare ⁊ c, ⁊ a.

¶ Quoddam alterum theorema tale tradit Phs hic. Si quis inquit acciperet diffinitionem vniuerſalis, ⁊ putaret ipſam eſſe mali, ⁊ ſuſpicabitur ipſe idem eſſe bonum inuariabiliter cum malo ꝙ eſt verum. Sed Phs ſic prius accepit terminos, a bonum eſſe idem eſſe malo, dico, ſcilicet b, ⁊ eſſe mali idem cum eſſe boni, ⁊ nihil abſurdū ſequitur, ob id igitur paulopoſt dicet, ſed hec diligētius conſiderandum.

¶ Quemadmodū enim ſi erat verū, de quo c, b, ⁊ de quo b, a, ⁊ ſi de c, a, verum erat, ita ⁊ in ipſo ſuſpicari.

¶ Vt diximus in hac expoſitione theorematis, ſic etiā in ipſo opinari ⁊ ſuſpicare, ſi quis ſuſpicaretur quod c, ſub ipſo b, eſt ⁊ ipſum b, ſub a, ſuſpicaretur ꝙ ⁊ c, ſub a, eſt ex neceſſitate.

¶ Similiter autē ⁊ in ipſo eſſe, quā enī idē ſint c, ⁊ b, ⁊ rurſus b, ⁊ a, ⁊ c, ipſi a, idē erat.

¶ Si a, ipſi b, ineſt, ⁊ b, c, igitur ⁊ a, c, inerit ex neceſſitate.

¶ Quare ⁊ in ipſo opinari conſimiliter, ergo hoc quidē neceſſariū, ſi quis dabit primū, ſed fortaſſe illud falſum, ſuſpicari quēdā malo eſſe, bono eſſe, niſi ſm accidens.

¶ Nonne inquit, ſi quis dabit ꝙ boni eſſe eſt idem cum ipſo eſſe mali neceſſarium aliquid ⁊ verum concludi nō contingit: ſed falſum eſt ſuſpicari idem eſſe boni cum ipſo eſſe mali, niſi ſm accidens, ceu ꝙ iuſtus bonum eſt ⁊ malum ſm accidens quidem ſuſpicatur ꝙ ⁊ non quia

iniuria afficit cum non habeas plus.

❧ Conſiderandum vero hoc melius.

❧ Dixit, conſiderandum melius, vel quia dixit niſi ſm accidens aliquis putaret bonum eſſe malum ꝙ male poſuit terminos ipſius eſſe mali ſupra.

❧ DE CONVERSIONE.

Quando autem extreme conuertuntur, neceſſe eſt ⁊ medium conuerti ad vtraq;, ſi enim a/de c/per b/ineſt, ſi conuertitur ⁊ ipſum c/ineſt omni/ cui a/⁊ b/cũ a/conuertitur, ⁊ ineſt b/omni cui a/per medium c, ⁊ c/cum b/conuertitur per medium a.

❧ Hic Ph̃s vult dicere de conuerſionibus factis in prima figura, ⁊ affirmatiuis ⁊ negatiuis vniuerſalibus, ⁊ inquit, ꝙ ſi extremum cum extremo conuertitur, ⁊ ineſt a/omni c, ⁊ ipſum c/omni a/per b, neceſſe eſt etiam mediũ terminum conuerti ad extrema, ⁊ maior extremitas ſic conuertitur a/omni c, ⁊ c/omni a, ⁊ a/omni b, ſic maior terminus, ⁊ minor ſic c/omni a, ⁊ a/omni c, ⁊ b/omni c, ſic etiam minor, ſi ergo extremum cum extremo cõuertitur, ⁊ medium cum extremis conuertetur.

❧ Et in non ineſſe conſimiliter, veluti ſi b/ipſi c/ineſt, a/vero ipſi b/nõ ineſt neq; a/ipſi c/ierit.

❧ Similiter pro ſimili modo dixit de vniuerſali affirmatiuo, nunc dicit de negatiuo, ꝙ ſi eſt a/nulli b, ⁊ b/omni c, igitur a/nulli c. Sed quomodo conuertimus ſic, b/omni c/⁊ b/nulli a, igitur c/nulli a, ſic per ſecũdam figuram concluſionem conuertimus. Et maiorem ſic conuertimus, vt accipiamus ſm ſuppoſitionem minorem cõuertentem, ceu c/omni b, ⁊ c/nulli a. Nam hoc oſtenſum eſt, igitur b/nulli a, ſic etiam maiorem propoſitionem, ⁊ minorem oſtendere ꝙ conuertitur non poſſumus. Nã duę propoſitiones negatiue ſunt, ſcʒ concluſionis, ⁊ maioris propõnis, ⁊ ex duabus negatiuis nihil oſtẽdi poteſt.

❧ Si igitur a/conuertitur cum b, ⁊ c/conuertitur cum a.

❧ In vniuerſali negatiuo non amplius cõuertitur minor propoſitio, ſed hęc maior b/a, ſi ergo inquit, b/a/propoſitio, ideſt maior conuertitur, cõuertetur etiam c/a, ideſt concluſio. Tacuit autem a/c, quia non poteſt cõuerti affirmatiua, ideſt minor in ſecundo modo primę figurę ſi fuerint maior ⁊ concluſio negatiuę.

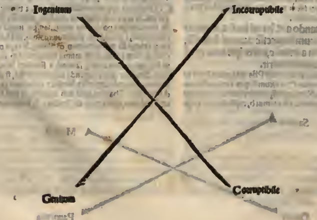
❧ Sit enim b/non inexiſtens ipſi a, neq; igitᵉ c, nam b/inerat omni c. Et ſi c/conuertitur cũ b, ⁊ b/conuertitur cum a, de quo eniʒ b/omni ⁊ c, ⁊ ſi c/ad a/conuertitur ⁊ b/conuertitᵉ: nam cui b/c. Cui vero a/c/non ineſt/ ⁊ ſolum hoc a concluſione incipit, alia autẽ nõ ſimiliter ⁊ ſm prędicatiuo ſyllogiſmo.

❧ Negatiuę propoſitiones eędẽ ſunt cum prędicatiuis, ceu ſit b/non ineſſe alicui a, ideſt b/nulli a. Si ergo b/nulli a/⁊ c/nulli a. Nam b/omni c, ⁊ ſi b/cum ipſo c/conuertitur etiam conuertetur a/b, ⁊ a/c. Nam b/omni c, ⁊ b/nulli a, igitur c/nulli a, ſic fit concluſio, ⁊ maior propoſitio ſic c/omni b, ⁊ c/nulli a, ⁊ b/nulli a, ⁊ a/nulli b, ſic etiam maior conuertitur, ſed minor non poteſt conuerti, vt etiam de cathegorica diximus.

❧ DE COMMVTATA CONVERSIONE.

Rurſus ſi a/⁊ b/conuertuntur/ ⁊ c/ ⁊ d/conſimiliter, neceſſe autem a/vel c/omni ineſſe, ⁊ b/⁊ d/ſic ſe habebit, vt omni alterum inſit, quoniam cui a/b, ⁊ cui c/d, omni autem a/vel c/⁊ non ſimul, planum ꝙ ⁊ b/vel d/omni ⁊ non ſimul, vt ſi ingenitum incorruptibile ⁊ incorruptibile ingenitum, neceſſe quod ſit corruptibile ⁊ corruptibile factũ eſſe, duo eniʒ ſyllogiſmi fiunt.

❧ Alterum theorema tradit Ph̃s tale conuenientiſſimũ. Si a/⁊ b/conuertuntur, ⁊ c/⁊ d/conuertuntur. Si ergo omni rei ſi a/⁊ b/ex neceſſitate etiam c/⁊ d, ⁊ debuit hoc exẽplum afferre idcirco afferrat de eo ꝙ demonſtrandũ eſt. Nam ſit a/ingenitum, ⁊ b/incorruptibile, hęc conuertuntur, ⁊ ſic c/genitum ⁊ d/corruptibile, ⁊ hęc conuertuntur. Nam duo ſyllogiſmi componuntur quales hi, ingenitũ incorruptibile eſt ⁊ incorruptibile ingenitum, ſimiliter ⁊ alij duo fiunt.

etiã ſi nouerimus/ꝙ triangulus.

¶ Sciuimus ſi ſciuimus aliquem triangulum ꝙ etiã duos rectos habet.

¶ Conſimiliter autẽ ⁊ in aliĩs, vniuerſali igitur ſpeculamur, quę in parte, propria vero non nouimus, quare accidit ⁊ decipi circa ipſa/ pręterquã ꝙ non contrarię, ſed habere quidem vniuerſalem, decipi vero ea/quę ſecundum partem. Conſimiliter igitur ⁊ in prędictis, neq; enim contraria deceptio/quę ſecundum medium ſcientię, quę ſecundum ſyllogiſmum, neq; quę ſecundum vtrũq; mediorum ſuſpitio.

¶ Quomodo igitur accidit fieri deceptionem quando ſcimus vniuerſale, ⁊ ignoramus particulare, ex quo etiã decipimur non in contrarium aliquod decipimur, cur: quia ſciuimus vniuerſale, ⁊ aliquo modo decipimur ignorantes particulare.

¶ Nihil autem prohibet ſcientem ⁊ ꝙ a/toti b/ineſt, ⁊ rurſus hoc ipſi c/exiſtimare a/non ineſſe c/vt ꝙ omnis mula ſterilis, ⁊ ipſa mula: exiſtimare pręgnantem hanc eſſe.

¶ Cum dixerit quomodo fit deceptio, nunc vult dicere ꝙ ſiquis ſciret particulare cum vniuerſale non decipit, ſeu ſi quis ſcit ꝙ nulla mula parit, ⁊ ſciuerit etiam hoc ꝙ mula ventre intumeſcit, is ſcivit, igitur ⁊ ſi hoc ſcivit. Forſitan ille agere tunc ex vniuerſalis incipiens ſuſpitione, cum viderit mulam habentem ventrem intumeſcentem inde ſuſpicabitur ꝙ ipſa pariat non operando ex vniuerſali ꝙ nulla mula parit, ſic ignorãs aliquã vniuerſale ſecundum quod non operatus eſt, tunc decipitur. Rurſus autem quia ſcivit mula parit. Non enĩ contraria eſt quę eſt ſecundum medium, quia deceptio facta eſt quando nõ concluditur contrarium.

¶ Non enim ſcit ꝙ a/ipſi c/non ſimul ſpeculans aſſumptum, quod ſecundum vtrũq;.

¶ Niſi ſimul conſideret ꝙ ſub vniuerſali ſit particulare, ⁊ ſic putet mulam parere.

¶ Quare planum ꝙ ⁊ ſi hoc quidẽ nouit, illud vero nõ nouit/decipietur, quod habẽt vniuerſales ad ſcientias/quę ſecundum partem, nullum enim ſenſibilium extra ſenſum exiſtens nouimus, neq; ſi ſentientes ſcimus/niſi vt vniuerſale ⁊ eo/quod eſt habere propriam ſcientiam, ſed non vt agere. Scire nãq; trifariã dicitur, vel vt vniuerſali, vel vt propria, vel vt agere, quare ⁊ decipi tot modis.

¶ Similiter rurſus ꝙ etiam iam dictum eſt, vniuerſale ſcivit, ſi ſcivit aliquis ꝙ omnis triangulus habet duos rectos, hoc autem neſcivit tãquã occultum ꝙ eſt triangulus. Nam nihil factum extra noſtrum ſenſum. Scimus aliquid ex neceſſitate de ipſo. Sed diligenter ſciuimus, tunc quando cum ipſo vniuerſali ſcientia eſt, ⁊ particularem ſciuimus, ſed non vt operemur ad ſuperiora dictũ eſt, quia ſuſpicans ꝙ ſcivit mulam parere, non ad agendum ex vniuerſali orationẽ ſcivit, quia qua agit ſcit ꝙ non parit operando ex vniuerſali. Nam ſcire tripliciter dicitur, vel vt vniuerſale, vel vt propria, vel vt agat. Hic diuiſionem ſcientię ⁊ deceptionis tradit, quia ſcire vel circa vniuerſale vel circa particulare, vel circa vtrũq; .i. circa agere. Nã operamur ab vniuerſalibus ad ſingularia procedendo, ſimiliter igitur decipimur, vel quia neſcimus vniuerſale, vel particulare, vel neutrum, id eſt nõ operari ab vniuerſali ad particulare procedendo. Nam ⁊ ob id ille putauit ꝙ mula parit, quia non egit ex ipſo naturali ꝙ nulla mula parit.

¶ Nihil igitur prohibet ⁊ noſſe ⁊ deceptum eſſe circa idem, pręterquã ꝙ non contrarię, quod accidit, ⁊ ſecundum vtrãq; cognoſcenti propoſitionem, ⁊ non conſideranti prius.

¶ Nihil prohibet vt per exempla oſtendimus ſcire ⁊ decipi, ſcire quidem vniuerſale, ⁊ decipi circa particulare, vel econtra ſi non operetur ex ipſis naturalibus, ⁊ quia nullum contrarium concludit, quia neſcit.

¶ Suſpicans enim mulam pręgnantẽ eſſe/ non habet ſcientiã ſecundum agere, neq; iterũ ob ſuſpitionẽ contrariã deceptionẽ ſciẽtię, ſyllogiſmus enĩ cõtraria deceptio vniuerſali.

¶ Deceptio inquit fit, quia ſcivit ille ꝙ mula parit, quia non potuit operari ab vniuerſali dicente, ꝙ nulla mula parit, quia igitur ſuſpicatus eſt mulam parere iã contrariam habet deceptionem. Nam contraria deceptio per ſyllogiſmum fit. At ille non fecit ſyllogiſmum.

¶ Qui vero ſuſpicatur bono eſſe malo eẽ, idẽ ſuſpicabitur bono eſſe ⁊ malo, ſit nãq; bono eſſe/in quo a, malo autem eſſe/in quo b. Rurſus vero/bono eſſe/in quo c. Quoniã igitur idẽ ſuſpicabitur b/⁊ c/⁊ eſſe c/b/ſuſpicabitur, ⁊ rurſus b/a/eſſe conſimiliter, quare ⁊ c/⁊ a.

¶ Quoddam alterum theorema tale tradit Philoſophus hic. Si quis inquit acciperet diffinitionem vniuerſalis, ⁊ putaret ipſam eſſe mali, ⁊ ſuſpicabitur ipſe idem eſſe bonum inuariabiliter cum malo ꝙ eſt verum. Sed Philoſophus ſic prauę accepit terminos, a bonum eſſe idem eſſe malo, dico, ſcilicet b, ⁊ eſſe mali idem cum eſſe boni, ⁊ nihil abſurdũ ſequitur, ob id igitur paulopoſt dicet, ſed hęc diligẽtius conſiderandum.

¶ Quemadmodũ enim ſi erat verũ/de quo c/b, ⁊ de quo b/a, ⁊ ſi de c/a, verum erat, ita ⁊ in ipſo ſuſpicari.

¶ Vt diximus in hac expoſitione theorematis, ſic etiã in ipſo opinari ⁊ ſuſpicare, ſi quis ſuſpicaretur quod c/ ſub ipſo b, eſt ⁊ ipſum b/ſub a/ſuſpicaretur ꝙ ⁊ c/ſub a/ eſt ex neceſſitate.

¶ Similiter autẽ ⁊ in ipſo eſſe, quãq; enĩ idẽ ſint c/⁊ b, ⁊ rurſus b/⁊ a/⁊ c/ipſi a/idẽ erat.

¶ Si a/ipſi b/ineſt, ⁊ b/c, igitur ⁊ a/c/inerit ex neceſſitate.

¶ Quare ⁊ in ipſo opinari conſimiliter, ergo hoc quidẽ neceſſariũ/ſi quis dabit primũ, ſed fortaſſe illud falſum/ſuſpicari quẽdã malo eſſe/bono eſſe/niſi ſecundum accidens.

¶ Nonne inquit, ſi quis dabit ꝙ boni eſſe eſt idem cum ipſo eſſe mali neceſſarium aliquid ⁊ verum concludi nõ contingit: ſed falſum eſt ſuſpicari idem eſſe boni cum ipſo eſſe mali, niſi ſecundum accidens, ceu ꝙ iuſtũ bonum eſt ⁊ malum ſecundum accidens quidem ſuſpicatur ꝙ ⁊ non quia

iniuſia afficit cum non habeat plus.

¶ Conſiderandum ſecundo hoc melius.

¶ Dixit, conſiderandum melius, vel quia dixit niſi ſm accidens aliquis putaret bonum eſſe malum ꝙ male poſuit terminos ipſius eſſe mali ſupra.

¶ DE CONVERSIONE.

Quando autem extrema conuertuntur, neceſſe eſt ⁊ medium conuerti ad vtraq; ſi eni; a/de c/per b/ineſt, ſi conuertitur ⁊ ipſum c/ineſt omni cui a/⁊ b/cū a/conuertitur, ⁊ ineſt b/omni cui a/per medium c, ⁊ c/cum b/conuertitur per medium a.

¶ Hic Phs vult dicere de conuerſionibus factis in prima figura, ⁊ affirmatiois ⁊ negatiois vniuerſalibus, ⁊ inquit, ꝙ ſi extremum cum extremo conuertitur, ⁊ ineſt a/omni c, ⁊ ipſum c/omni a/per b, neceſſe eſt etiam mediū terminum conuerti ad extrema, ⁊ maior extremitas ſic conuertetur a/omni c, ⁊ c/omni b, ⁊ a/omni b, ſic maior terminus, ⁊ minor ſic c/omni a, ⁊ a/omni c, ⁊ b/omni c, ſic etiam minor, ſi ergo extremum cum extremo cōuertitur, ⁊ medium cum extremis conuertetur.

¶ Et in non ineſſe conſimiliter, veluti ſi b/ipſi c/ineſt, a/ſecundo ipſi b/nō ineſt neq; a/ipſi c/erit.

¶ Similiter pro ſimili modo dixit de vniuerſali affirmatiuo, nunc dicit de negatiuo, ꝙ ſi eſt a/nulli b, ⁊ b/omni c, igitur a/nulli c. Sed quomodo conuertimus ſic, b/omni c/⁊ b/nulli a, igitur c/nulli a, ſic per ſecūdam figuram concluſionem conuertimus. Et maiorem ſic conuertimus, vt accipiamus ſm ſuppoſitionem minorem cōuertentem, ceu c/omni b, ⁊ c/nulli a. Nam hoc oſtenſu; eſt, igitur b/nulli a, ſic etiam maiorem propoſitionem, ⁊ minorem oſtendere ꝙ conuertitur non poſſumus. Nā duę propoſitiones negatiue ſunt, ſcilicet concluſionis, ⁊ maioris propōnis, ⁊ ex duabus negatiuis nihil oſtēdi poteſt.

¶ Si igitur a/conuertitur cum b, ⁊ c/conuertitur cum a.

¶ In vniuerſali negatiuo non amplius cōuertitur minor propoſitio, ſed hęc maior b/a, ſi ergo inquit, b/a/propoſitio, id eſt maior conuertitur, cōuertitur etiam c/a, id eſt concluſio. Tacuit autem a/c, quia non poteſt cōuerti affirmatiua, id eſt minor in ſecundo modo primę figurę ſi fuerint maior ⁊ concluſio negatiuę.

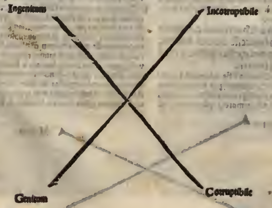
¶ Sit enim b/non inexiſtens ipſi a, neq; igitur c, nam b/inerat omni c. Et ſi c/conuertitur cū b, ⁊ b/conuertitur cum a, de quo eni; b/omni ⁊ c, ⁊ ſi c/ad a/conuertitur ⁊ b/conuertitur: nam cui b/c. Cui ſecundo a/c/non ineſt, ⁊ ſolum hoc a concluſione incipit, alia autem nō ſimiliter ⁊ ſm prędicatiuo ſyllogiſmo.

¶ Negatiuę propoſitiones eędem ſunt cum prędicatiuis, ceu ſit b/non ineſſe alicui a, id eſt b/nulli a. Si ergo b/nulli a/⁊ c/nulli a. Nam b/omni c, ⁊ ſi b/cum ipſo c/conuertitur etiam conuertetur a/b, ⁊ a/c. Nam b/omni c, ⁊ b/nulli a, igitur c/nulli a, ſic ſit concluſio, ⁊ maior propoſitio ſic c/omni b, ⁊ c/nulli a, ⁊ b/nulli a, ⁊ a/nulli b, ſic etiam maior conuertitur, ſed minor non poteſt conuerti, vt etiam de cathegorica diximus.

¶ DE COMMVTATA CONVERSIONE.

Rurſus ſi a/⁊ b/conuertuntur/⁊ c/⁊ d/conſimiliter, neceſſe autem a/vel c/omni ineſſe, ⁊ b/⁊ d/ſic ſe habebit, vt omni alterum inſit; quoniam cui a/b, ⁊ cui c/d, omni autem a/vel c/⁊ non ſimul, planum ꝙ ⁊ b/vel d/omni ⁊ non ſimul, vt ſi ingenitum incorruptibile ⁊ incorruptibile ingenitum, neceſſe quod ſit corruptibile ⁊ corruptibile factu; eſſe, duo eni; ſyllogiſmi ſiunt.

¶ Alterum theorema tradit Phs tale conuenientiſſimū. Si a/⁊ b/conuertuntur, ⁊ c/⁊ d/conuertuntur. Si ergo omni rei ſi a/⁊ b/ex neceſſitate etiam c/⁊ d, ⁊ debuit hoc exēplum afferre tāq; afferrat de eo ꝙ demonſtrandu; eſt. Nam ſit a/ingenitum, ⁊ b/incorruptibile, hęc conuertūtur, ⁊ ſic c/genitum ⁊ d/corruptibile, ⁊ hęc conuertuntur. Nam duo ſyllogiſmi componuntur quales hi, ingenitū incorruptibile eſt ⁊ incorruptibile ingenitum, ſimiliter ⁊ alij duo ſiunt.

¶ Rurſus ſi omni a/aut b/⁊ c/aut d,ſimul ſo non inſunt,ſi conuertuntur a/⁊ c,⁊ b/⁊ d/cõuertentur,ſi enim b/nõ ineſt,alicui cui d/planũ ꝙ a/ineſt,ſi ſo a/⁊ c. Conuertunt̃ enim, quare ſimul a/⁊ d,hoc autem impoſſibile.

¶ Alterum theorema dicit hic ꝙ ſi omni erat ingenitũ vel genitum,igitur ⁊ omni erat incorruptibile vel corruptibile,⁊ conuertitur incorruptibile cum ingenito,alioquin corruptibile ⁊ corruptibile ęquiualet genito ⁊ conuertitur cum eo,quare etiam ingenitum conuertetur cũ genito,ꝙ eſt abſurdum,ſic etiam de incorruptibili cum quo conuertitur ingenitum.Nam ſi non conuertit̃,genitum conuertetur,ſed corruptibile conuertitur cum genito, quare etiam cum incorruptibili conuertetur corruptibile,ꝙ eſt abſurdum,ſic fiunt duę coniugationes ſyllogiſmi ex prima conuerſione,ſcilicet ingeniti ⁊ incorruptibilis.Item fiunt alię duę ſimiliter ex conuerſione hac genitum ⁊ corruptibile,quare pulchre dixit ſuperius.Naȝ duo ſyllogiſmi fiunt ſm vnamquãq; harum conuerſionem.Sed ſciendum eſt ꝙ vnuſquiſq; ſyllogiſmus conuerſionis per impoſſibile oſtenditur.

¶ Quum ſo a/toti b/⁊ c/inſit ⁊ de nullo alio prędicetur,inſit autem ⁊ b/omni c/neceſſe eſt a/⁊ b/conuerti,quoniam enim a/de ſolis b/c/dicitur,prędicatur autem b/⁊ ipſum de ipſo ⁊ de c. Planum ꝙ de quibus a/⁊ b/dicetur omnibus pręterq̃ de ipſo a.

¶ Alterum theorema tradit valde admirandũ,⁊ eſt tale, ſi a/prędicaretur de b,⁊ c/etiaȝ b/de c/prędicaret̃.Sed ſcire oportet ꝙ etiam b/de a/prędicatur ⁊ conuertit̃ cuȝ eo.Naȝ quia a/prędicatur de b/⁊ c,⁊ ꝙ prędicatur de b, idem etiam de ſeipſo ⁊ c.Nam vnumquodq; ens idẽ de ſeipſo prędicatur.Nam homo eſt homo,⁊ equus equus eſt.Si ergo b/de ſeipſo,⁊ c/pdicatur,⁊ b/vt de ſeipſo eſt prędicatum omni c/inerit exiſtente a,vt ſit b/homo,⁊ c/animal,ſit homo eſt homo,⁊ homo animal eſt,igit̃ homo per hominem eſt animal,quare addito a/c/de his b/prędicatur,⁊ de addito rurſus c/a/prędicatur de b,quia ſic de ſeipſo prędicatur.Sit enim a/riſibile,⁊ b/homo,⁊ de ſeipſo ſic prędicatur homo eſt homo,⁊ homo cuȝ ſit riſibile eſt,igitur homo per hominem tãq̃ per medium riſibile eſt,ſic ⁊ per idem de ſeipſo prędicatur.Nã ſit cõuerſio ſine alio termino.

¶ Rurſus quando a/⁊ b/toti ineſt c. Conuertitur autem c/cum b/neceſſe a/omni b/ineſſe, quoniam enim a/omni c,c/ſo ipſi b/eo ꝙ cõuertitur,⁊ a/omni b/inerit.

¶ Aliud theorema tradit nobis Phs tale,quod ſi a/⁊ b/omni c/inſit,⁊ conuertitur c/cum b/per conuerſionem ſit prima figura.Nam priuſq̃ conuerteretur tertia figura eſt.Nam a/b/omni c,⁊ ſi c/omni b,⁊ ipſi c/omni a,igitur a/omni b/ex neceſſitate ex duabus vniuerſalibus affirmatiuis,quare ⁊ hoc ſcire debemus ſi fuerint accepti termini conuertibiles in tertia figura vniuerſale affirmatiuum concludent ⁊ vniuerſale negatiuum.

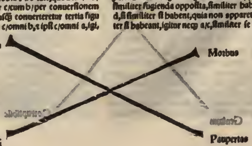
¶ DE MVTVA OPPOSITORVM CONVERSIONE.

Quando autem duobus exiſtentib⁹/ vt a/eligibilius ſit q̃ b,quuȝ ſint oppoſita,⁊ d/q̃ c. Conſimiliter,ſi eligibiliora,a/c/q̃ b/d/a/eligibilius q̃ d. Similiter enim ſequẽdũ a/⁊ fugiendũ b,oppoſita nãq; ⁊ c/ipſi d,nam ⁊ hęc opponuntur.

¶ In his Phs certa ⁊ diuina ponit.Eſt autem theorema tale,ſi a/⁊ b/eligenda ſunt,⁊ habent oppoſita,a/quidem habet oppoſitum b/⁊ c/d,⁊ hęc ſunt fugienda,ſi autẽ eligibilium vnum magis eligibile eſt,igitur ⁊ fugiendorũ vnum magis erit fugiendum,vt in exemplo. Sit ſanitas ⁊ diuitię eligibilia,morbus ⁊ paupertas fugienda. Si quis ſanitati tãq̃ magis eligibilem quęreret,patet ꝙ etiaȝ ꝙ diuitiis contrarium aliquod quęrit,vt minus fugiendum vt paupertatem.Nam ſanum eſſe ⁊ pauperem eſſe conferunt magis q̃ ditari ⁊ morbo languere,quare homines eligent maius bonum,⁊ minus malum,quandoq; quidem maius malum ſit minus bonum.Nam ſanitas maius bonum.Nam ditari eſt de extrinſecis,ſed ſanũ eſſe eſt in nobis,igitur ⁊ plus aliquis eligeret propriuȝ ⁊ maius bonum q̃ extrinſecus ⁊ minus bonuȝ. Sed vtrũ ꝙ ſanitas eſt maius bonũ,ipſe nunc plane docebit.

¶ Si igitur a/ipſi d/ſimiliter eligendum,⁊ b/ipſi c/fugiendum,vtrũq; enim vtriq; ſimiliter fugiendum ſequendo,quare ⁊ ambo a/c/ipſis b/d quoniam autẽ magis non poſſunt ſimiliter,nãq; b/d,ſimiliter erant,ſi ſo d/q̃ a/eligibilius,⁊ b/q̃ c/minus fugiendum,nam minus minori opponitur,eligibilius autem maius bonum ⁊ minus maluȝ q̃ minus bonum ⁊ maius malum.⁊ totum ergo b/d/eligibilius q̃ a/c,ſȝ nũc non eſt,a/igitur eligibilius q̃ d/⁊ c,itaq; q̃ b/minus fugiendum.

¶ Quia igitur opponitur ſanitas morbo,⁊ diuitię paupertati.Si ergo ſunt eligenda quędam oppoſita eligendę ſunt ſanitas ⁊ paupertas magis,ſanitas inquã vt maius bonum,⁊ paupertas vt minus malum, ſed nam patet ꝙ ſanitas ſit maius bonum q̃ diuitię.Si ergo oſtendero ꝙ neq; ęquale,neq; minus relinquitur ꝙ maius, vt ſi ęquales erant diuitię ſanitati,⁊ ſimiliter bona hic patet.Similiter igitur fugienda etiam oppoſita, ſi autem ſimiliter fugienda oppoſita,ſimiliter habebunt a/c,⁊ b/d,ſi ſimiliter ſi habent,quia non appareret,vt b/d,ſimiliter ſi habeant,igitur neq; a/c,ſimiliter ſe habebunt,ni-

bilis in us ſanitas eſt eligendum q̄ diuitię. Si enim minus igitur magis morbus expetendus. Sed nullus ſane mentis eligit magnum malum, ⁊ minus bonū, ſed magis magnum bonum ⁊ minus malum. Si ergo morbus minus malum, ⁊ diuitię magnum bonum, hoc deberent homines eligere, ſed hoc nolūt, quare neq; ſimiliter eligenda eſt ſanitas, neq; minus eligenda q̄ diuitię, igitur relinquitur ipſam eſſe plus eligendam.

¶ Si ergo eligeret omnis amans ſm amorē a/ſic ſe habere vt gratificetur/⁊ non gratificari in quo c, aut gratificari in quo d/⁊ non talem eſſe, vt gratificetur in quo b/planum ꝙ a/talē eſſe eligibilius eſt, q̄ gratificari. Amari igitur coitu eligibilius ſm amorem, amor igitur magis eſt amicitię q̄ ipſius coitus, ꝙ ſi magis huius ⁊ finis hoc, coire igit̄ aut nō eſt penitus, aut eius/qđ eſt amari gratia.

¶ Philoſophus rem maximam hic tradit ex dicto theoremate ꝙ aduerſetur nunc ſcientię hominum. Nam homines putant ꝙ amor fiat ꝑ mixtionem, ipſe autē oſtē. dit ꝙ per ꝑelectionem amicitię ⁊ ſignum pręelectionis eſt coniunctio, accipit igitur de amicitia duas contradictiones, vel ꝙ poteſt, vel non poteſt, vel vult, vel non vult, amans ergo eliget angulares quę magis tendūt ad proprium amorem ex neceſſitate, ⁊ non diceret amans ꝙ libenter habet amatam poſſe ⁊ nolentem, ſed diceret potius volentem ⁊ non potentem. Cum ergo hęc duo ſint eligenda, velle amatam ⁊ poſſe, velle eligibilius accepit. Nam velle ⁊ non velle ſm pręelectionem eſt, ⁊ poſſe ⁊ non poſſe ſm actionem, igitur vt ad amantem magnum malum eſt amatam nolle ⁊ minus malum non poſſe, igitur ⁊ oppoſita ſimiliter ſe habebunt, ⁊ magnū malum nolle, ſic magnum bonum velle, ⁊ vt minus malum non poſſe, ſic minus bonum non poſſe. Si quis igitur amanti tradat accipere de angularib⁹ poſſibilē quā vult patet ꝙ illam accipiet angularem, hanc magnum bonum ⁊ minus malum tradentem, hoc autem eſt velle quidem ⁊ non poſſe, ⁊ velle attinet ad ſententiam ⁊ pręelectionem, igitur amans ex pręelectione amat, ⁊ nō ex mixtione. Sed ipſa mixtio eſt ſignum ꝙ amans eſt aſſecutus finem, cui animum adiecit.

¶ Itaq; ⁊ alij affectus ⁊ artes ſic.

¶ Si ergo vt oſtenſum eſt (inquit) amans amicitię eſt, igitur amans hunc finem ponit ipſius gratificari ⁊ amari. Nam conuenire ⁊ coire/vel non eſt amantis, vel ſi eſt fit gratia amicitię, ſic etiam ⁊ alij affectus fiunt.

¶ Quomodo igitur ſe habent termini ſm cō uerſiones/⁊ eo ꝙ magis fugiendi vel eligibiliores, ſint/manifeſtum.

¶ Quę ſint eligenda, quia magis bona, ⁊ quę fugienda quia magis mala.

¶ Quoniam autem non ſolum dialectici ⁊ demonſtratiui ſyllogiſmi per prędictas efficiuntur figuras, ſed ⁊ rhetorici ⁊ ſimpliciter quęcunq; fides, ⁊ ſm quācunq; methodum nunc vtiq; dicendum eſſet.

¶ Vult per hęc oſtendere ꝙ ⁊ rhetorici ſyllogiſmi ꝑ tres figuras oſtenduntur. Sunt autem rhetorici inductiones ⁊ exempla, ⁊ quicūq; alij quos habet dicere.

¶ Omnia enim credimus aut per ſyllogiſmū, aut ex inductione. Inductio igitur eſt, ⁊ ex inductione ſyllogiſmus, alterum extremum medio ratiocinari per alterum, veluti ſi ipſorum a/c/medium ſit b/per c/monſtrare a/inexiſtens ipſi b, ſic enim facimus inductiones.

¶ Quia credimus vel per ſyllogiſmū/vel per inductiones, quęratur quo differt ſyllogiſmus ab inductione, quia ſyllogiſmus per medium terminum coniungit extremū extremo. Et inductio per minorem coniungit medium cum extremo vt eſt a/b/c, per c/oſtendimus ꝙ a/b/ineſt.

¶ Vt ſit a/longeuum, in quo autem b/bilem non habens, in quo vero c/ſingulare longeuū, ſicut homo ⁊ equus ⁊ mulus, a/igitur ineſt toti c, omne enim c/longeuū, ſed ⁊ b/bilem non habens/ineſt omni c. Si igitur conuertitur c/cum b/⁊ non excedit medium, neceſſe eſt a/ineſſe ipſi b.

¶ Vult per exemplum indicare modū inducendi. Hic autem eſt, ſit a/longeuum, ⁊ b/cholerā non habens, ⁊ c, vt coruus ⁊ id genus, dicit igitur ꝙ coruus ⁊ hircus ſine cholera cum ſint longeua ſunt, igitur ⁊ id quod nō habet choleram longeuum eſt, ſic per vltimum terminum, medium copulamus extremo. Nā ſic dico ſingula non habent choleram longeua ſunt, igitur non habentia choleram longeua ſunt.

¶ Monſtratum nāq; fuit prius, ſi duo quędam eidem inſint, ⁊ ad alterum ipſorū cōuertatur extremum/ꝙ conuertenti ⁊ alterū prędicatorum inerit.

¶ Quod prius diximus de corruptibili genito ingenito ⁊ incorruptibili nunc tāq; ad aliquid oſtendendum fuiſſe dictum, inquit oſtenſum eſt prius, ſi duo quę eidem inſunt, ⁊ alterum conuertitur cum altero ⁊ aliud ſimiliter, vt etiam nunc in inductione abſq; bili prędicatur de coruo ⁊ longeuum, igitur etiā longeuū eſt abſq; bili.

¶ Oportet autem intelligere c/ex omnibus ſingularibus compoſitum, inductio enim ꝑ omnia.

¶ Debemus autem c/per hoc omnia ſingula diſcurrere. Nam inductio per omnia particularia oſtenditur.

¶ Eſt autem talis ſyllogiſmus primę ⁊ immediatę propoſitionis, quorum nāq; eſt me

dium per medium ſyllogiſmus, quorum ſuo non eſt/per inductionem.

¶ Quia inquit ſyllogiſmus per inductionem maiorem propoſitionem ratiocinari. Nam prima ⁊ imediata maior eſt, vt igitur hanc credamus de hac fidem faciamus per inductionem oſtendimus.

¶ Et quodammodo opponitur inductio ſyllogiſmo, hic enim per medium extremū tertio monſtrat, illa autem per tertium extremum medio.

¶ Nam ſyllogiſmus per medium extremū extremo copulat, ſed inductio per extremum oſtendit medio extremum ineſſe.

¶ Natura igitur prior ⁊ notior per medium ſyllogiſmus, nobis vero notior qui per inductionem.

¶ Secūdum naturam ſyllogiſmus prior ⁊ inductio ſecūda, quoad nos inductio notior ꝗ̄ ſyllogiſmus.

¶ DE EXEMPLO.

Sed exemplū eſt quando extremū medio ineriſtens monſtratum fuerit per ſimile/tertio, oportet autem medium tertio ⁊ primum ſimili notius eſſe ineriſtens, vt ſit a/malū, b/cōtra cōfines bellum inferre, in quo c/ Athenienſes contra Thebanos.

¶ Expleuit ſermonē de inductione, nūc dicit de exēplo, quid ſit quādo medio extremū ineē oſtēdītur per ſīle q̄ ſimile. Opꝫ autē ſimile notū eſſe extremo termino ⁊ extremus notus medio. Eſt igitur pmus terminus, malum eſt, medius a ꝯfinib⁹ tolli bellū. Extremus Athenienſes ⁊ Thebani, Hoc notū medij termini ꝙ hi ꝯfines, ⁊ ſīle. Sint Thebani ⁊ forte Phocenſes, B notū pmo termino malū. Nam praue Phocēſes ⁊ Thebani viciſſim altercātes affecti ſunt. Si g̊ volumus oſtēdere ꝙ ꝫ Athenienſes bellū malū eſt p exēplū ſic oſtēdimus Thebani ⁊ Phocenſes cū eſſent ꝯfines, ⁊ bellū gererēt praue affecti ſūt, igitur Athenienſes ⁊ Thebani cū ſint ꝯfines malū eſt viciſſim bellū inferre. Sciēdū aūt eſt ꝙ ad exēplū ⁊ ꝯnes, ſi bonum exēplū, bona ⁊ cōcluſio, ſi autem malum exemplum, vt etiam nunc ſyllogiſmus ad exemplum.

¶ In quo autem d/Thebanos cōtra Phocenſes. Si itaqꝫ velimus monſtrare ꝙ bellum gerere cum Thebanis eſt malum, accipiendum ꝙ contra confines bellum gerere eſt malum, huius autem fides ex ſimilibus, vt quoniam Thebanis/quod contra Phocenſes. Quia igitur malum eſt/quod contra confines, quod ſuo contra Thebanos cōtra confines eſt, planū ꝙ contra Thebanos bellum gerere malum, manifeſtum.

¶ Quia igitur malum eſt confinibus, hoc etiam Thebanis ⁊ Phocenſibus malum erat.

¶ Itaqꝫ ꝙ b/ipſi c, ⁊ ipſi d/ineſt, ambo enim ſunt/contra confines bellum inferre, ⁊ ꝙ a/ipſi d. Thebanis enim non contulit bellum contra Phocenſes, ꝙ autē a/ipſi b/ineſt per d/monſtrabitur. Eodē autē mō ſi per plura ſimilia fides fiat medij ad extremum.

¶ Diximus ꝙ debet exemplū notū eē priori ⁊ 2° termino. Extremus autē notus medio, vt ēt nūc fecimus. Exēplū erat bellū Thebanoꝝ ꝫ Phocēſes, ⁊ notū pmo termino, ꝙ hoc bellū malū eſt, ſed etiā 2° termino notū. Nam confines fuerant Thebani ⁊ Phocenſes, ⁊ extremus notus 2°. Naꝫ Athenienſes ⁊ Thebani confines, Sic per exempla ratiocinamur.

¶ Planum igitur ꝙ exemplum eſt, neqꝫ vt pars ad totum, neqꝫ vt totum ad partem, ſed vt pars ad partem, quando ambo ſub eodēꝫ ſint, notum ſuo alterum. Et differt ab inductione/quoniam hęc ex omnibus indiuiduis/extremum monſtrabat ineſſe medio/⁊ ad extremum non coaptabat ſyllogiſmum.

¶ Planū igitur ꝙ exemplū oſtēſum neqꝫ vt pars ad totū. i. inductio, neqꝫ vt totū ad partē. i. ſyll'ſ, ſed eſt p ad partem, quādo ambo ſub eodem extremo ſunt, ⁊ medio notū eſt ſi eſt. Differt aūt ab inductione, quod inductio ex oīb⁹ eſt medio maius extremū oſtēdens ineē, nō tn̄ extremū extremo, ſed exēplū ex quodā particulari ⁊ nō amplius ex omnibus, ⁊ quia non ſolū mediū terminū extremo copulat, ſed etiam extremum extremo.

¶ Illud aūt ⁊ coaptat ⁊ non ex oīb⁹ mōſtrat.

¶ Illud autem pro hoc exemplum copulat ⁊ medium ⁊ extremum extremo.

¶ DE ABDVCTIONE.

Abductio ſuo eſt/quum primū medio ineriſtens manifeſtum ſit, vltimo autem mediū/obſcurū qdeꝫ.

¶ Dixit de exemplo nunc dicit de abductione, ꝙ abductio eſt quādo maior terminus liquido inſit, ⁊ minor terminus occultus, dicta eſt autem abductio, quia nos abducit a concluſione in demonſtrationem occultē ⁊ non ſignificatę propoſitionis.

¶ Sed ſimiliter credibile, aut magis ꝗ̄ concluſio. Amplius ſi pauca ſint media vltimi ⁊ medij.

¶ Debet inquit, extremus terminus. i. minor propoſitio ſimilis eſſe concluſioni ſm̄ occultationem, porro etiā minus debet eſſe occulta propoſitio. Verum ipſe pro occulto accepit credibile, quia minus ſit propoſitio occulta ſi per vnum medium appareret. Nam ſic accidit propoſitionem eſſe occultam fieri prope ſcientiam, ideſt ſit prope vt copuletur.

¶ Omnino enim propinquius ſcientię accidit eſſe, vt ſit a/docibile, in quo b/ſcientia c/iuſtitia, ꝙ igitur ſcientia docibilis/planū, ſi autem virtus ſcientia obſcurum, ſi igitur b/c, ſimiliter aut magis credibile ꝗ̄ a/c/ abductio eſt, eſt enīꝫ primius ipſi ſcire/eo ꝙ aſſumpſimus a/c/ſcientiā prius non habentes.

¶ Fit proxima ſcientię pro hoc ꝓpoſitio cognitioni plana euidenſqꝫ ſit. Deinde vt in exemplo accipit docibile, ſcientiam, virtutem, igitur plana eſt maior propoſitio, quia

quia ſcientia docibilis eſt, ⁊ occulta minoꝛ, ſi virtus ſciẽtia eſt, debet igitur his ſimiliter minoꝛ imanifeſta eẽ cõcluſionis. Nã ſimiliter imanifeſta eſt ſi virtus docibilis ſit. Nam ſic pꝛoxime ad cognitionem accedimus b/c, ⁊ a/c, ⁊ b/c/eſt minoꝛ pꝛopoſitio, ⁊ a/c/concluſio.

¶ Aut rurſus ſi pauca ſint media ipſoꝛum b/c, nãq; ⁊ ſic pꝛoximius ipſi cognoſcere/veluti ſi d/eſſet quadrari, in quo autem e/rectilineum, in quo ſ͛o z/circulus, ſi ipſius e/z/vnũ ſolum eſſe medium hoc/quod eſt cum lunulis ęqualem fieri circulũ rectilineo, eſſe poſſet pꝛope ipſuz cognoſcere.

¶ Non ſolum ſi ſimiľe ſi habet minoꝛ pꝛopoſitio cũ cõcluſione ſm occultũ abductio eſt, ſed ⁊ ſi minoꝛ pꝛopoſitio ⁊ occulta oſtenditur per vnuz mediũ, vel duo, ceu quęſiuerũt quidam ſi poſſumus circulum quadrare ⁊ nõ potuerunt. Accepimus autem ſic quadrare pꝛimum terminum, ⁊ rectilineum 2^m, ⁊ circuluz tertium, quod ſ͛o rectilineum quadretur patet, ſed occultuz eſt ſi circulus fieri rectilineus poſſit ꝙ eſt minoꝛ pꝛopoſitio, ⁊ hoc conati ſunt oſtendere per lunares figuras ⁊ lunulas, quia igiť per vnum nituntur oſtendere abductio eſt.

¶ Quum ſ͛o b/c, neq; credibilius ſit ꝙ̃ a/c, neq; pauca media, non dico abductionem, neq; quando b/c/ſit immediatum, tale enim ſcientia eſt.

¶ Si aũt minoꝛ pꝛopoſitio occulta fuerit, nec ſciant num ipſa ſit minus/vel ęqualr̃ occulta ꝙ̃ concluſio, ⁊ ſi non pauca media per quę oſtendunt minoꝛez pꝛopoſitionẽ, tale non dicimus abductionem, ſed dilationem tãꝙ̃ differentiã concluſionem oſtendimus pꝛopoſitionee, neq; quando imediatum b/c. Nam tale ſciẽtia eſt, inquit ꝙ ſi fuerit immediata vltima pꝛopoſitio ſcientia eſt tale ⁊ nõ amplius abductio eſt.

¶ DE INSTANTIA.

CEterum inſtantia eſt pꝛopoſitio ꝓpoſitioni contraria, differt autem a pꝛopoſitione quoniam inſtantiam contingit eſſe in parte pꝛopoſitionẽ ſ͛o/aut omnino non contingit/aut nõ in vniuerſalibus ſyllogiſmis.

¶ Cum expleuerit ſermonem de abductione/nunc dicit de inſtantia. Et inſtantia eſt pꝛopoſitio contraria ꝓpoſitioni pꝛopoſite, ſed differt a pꝛopoſitione, quia inſtãtia vel contrarium vniuerſale introducit/vel particulare, ſꝫ pꝛopoſitio cum ſit vľis non poteſt eſſe particularis, eſt autem particularis non quando vľem concludit, ſed qñ particularem. Ceterum inſtantia eſt pꝛopoſitio pꝛopoſitioni contraria. Differt autẽ inſtantia a cõfutatione, qꝛ inſtantia eſt ꝓpoſitionis, ſed cõfutatio ꝯcluſionis.

¶ Fertur autez inſtantia bifariaz ⁊ per duas figuras, bifariaz quidez quoniaz/aut vniuerſaliter/aut in parte omnis inſtantia ex duab⁹ ſ͛o figuris, quoniaz oppoſite feruntur ꝓpoſitioni, oppoſita autez in pꝛima ⁊ tertia figura concluduntur ſolis, quando enim cenſeat omni ineſſe inſtamus ꝙ nulli/aut ꝙ alicui nõ ineſt. Hoꝛuz autez nulli quidem ex pꝛima figura, alicui ſ͛o non ex vltima.

¶ Inſtantia duplex/vel vniuerſalis/vel particularis, oſtẽditur autem per duas figuras pꝛimaz ⁊ tertiam. Deinde inſtantia eſt oppoſitio ⁊ oppoſita oſtenduntur in pꝛima ⁊ tertia figura. Si ergo aliquis dicet ꝙ hoc omni huic, ſi ergo nulli volumus inſtare per pꝛimam figuraz. Si autẽ non omni per tertiam, ſi autem dicit non omni ⁊ inſtare volumus. Si quidem omni per pꝛimam figuram. Si aũt alicui per tertiam. Illud autem (alicui non) ex vltima figura, illud autem alicui non, ꝓ pꝛiculari negatiua dicit.

¶ Ut ſit a/vnaz eſſe ſcientiaz in quo b/contraria. Quuz igitur pꝛoponit vnaz eſſe contrarioꝛum ſcientiam/inſtat aut ꝙ omnino.

¶ Exempli gratia dicta tradit, ſit maioꝛ vnam eſſe ſcientiam, ⁊ mediuz oppoſita, ⁊ contraria vltimus terminus, ſi quis dicit contrarioꝛum vnam eſſe ſcientiaz, ⁊ aliquis inſtiterit dicendo ꝙ contrarioꝛum vna non eſt ſciẽtia, ⁊ hoc in pꝛima figura. Si autez particulare voluerit obijcere, accipiet particularia contraria, ſoꝛte cognoſcibile ⁊ ignotum ſic contraria ſunt notum ⁊ ignotum, ⁊ hoꝛum vna non eſt ſcientia, igitur non omnium contrarioꝛum vna eſt ſcientia ⁊ fit tertia figura.

¶ Non eadem oppoſitoꝛum.

¶ Pro non eadem eſt ſcientia oppoſitoꝛum, vel qꝛ vniuerſalr̃ eadem oppoſitoꝛum obijcitur.

¶ Contraria autem oppoſita quare ſit pꝛima figura, aut quoniam noti ⁊ ignoti/non vna, hęc ſ͛o tertia de c, nãq; noto ⁊ ignoto, cõtraria quidem eſſe/verum, vnam autem ipſoꝛuz ſcientiam eſſe, falſum.

¶ Accipit terminos hos tres vnam ſcientiam, maioꝛem terminum, oppoſita, medium terminum contraria minoꝛem terminum, ſi igitur ipſe dicit, ꝙ contrarioꝛũ vna eſt ſcientia, ⁊ volens inſtare ſic dices contraria oppoſita, ⁊ oppoſita non habent vnam ſcientiaz, igitur contrarioꝛum non eſt vna ſcientia, ⁊ fit pꝛima figura. Si autez volueris inſtare particulariter, accipies particularia cõtraria notum ⁊ ignotum, vt ꝙ hęc ſunt contraria ⁊ oppoſita, ⁊ noti ⁊ ignoti non eſt vna ſcientia, igitur non oĩum contrarioꝛum eſt vna ſcientia ⁊ fit tertia figura. Naz de noto ⁊ ignoto verum eſt ꝙ ſint contraria, ſed ipſoꝛũ eſſentiam ſcientiam falſum eſt, igitur verum eſt ipſoꝛum non eſſe vnam ſcientiam.

¶ Rurſus in pꝛiuatiua pꝛopoſitione conſimiliter, quuz enim cenſet non eſſe vnam contrarioꝛum, aut ꝙ omniũ oppoſitoꝛuz aut ꝙ aliquoꝛuz contrarioꝛuz eadez dicimus, vt ſanabilis ⁊ ęgrotabilis. omniuz igitur ex pꝛima, aliquoꝛuz ſ͛o ex tertia figura.

¶ Si autem ille dicit ꝙ non eſt eadem ſcientia contrarioꝛum inſtamus ſic contraria oppoſita ⁊ oppoſitoꝛuz vna eſt ſcientia, igitur contrarioꝛum vna eſt ſcientia. Si autẽ particulariter ſic moꝛbus ⁊ ſanitas contraria, ⁊ moꝛbi ⁊ ſanitatis vna eſt ſcientia, igitur contrarioꝛum vna eſt ſcientia, ſic eſt vniuerſale per pꝛimam, ⁊ particulare ꝑ tertiam. Naz ſimpliciter in omnibus vniuerſalibus vniuerſale enunciatum inſtans afferunt, ꝙ ſi vniuerſalr̃ volueris inſtare contrarium pꝛopoſitio. vt dicas, idem autẽ ꝙ

dicio, vt ſit vl'is extremo, ⁊ ſic ens medium factuʒ, fit prima figura, ſi autem particulare aliquod obÿcere volumus, inuentus ſit vltimus terminus, ⁊ ſic fit 3ª figura.

¶ Simpliciter eniʒ in omnibus, quuʒ vniuerſaliter quideʒ inſtant ad vniuerſale contradictioneʒ dicere coruʒ/que proponuntur, velutí ſi non exiſtimet eandeʒ contrariorum/omniuʒ dicentem oppoſitoruʒ vnaʒ, ſic autē neceſſe primaʒ eſſe figuraʒ, mediuʒ enim fit qḋ vniuerſale ad id/quod ex principio. In parte vo ad quod eſt vniuerſale/ de quo dicitur propoſitio.

¶ Si vniuerſale obÿcere nolumus vniuerſaliꝰ debet eē id qḋ obÿcitur a nobis, vt fiat prima figura. Si autē particulariter iſtamus debemus particulare dicere, vt fiat tertia figura, ceu ſi vniuerſale erat contrariorum accipiamus oppoſita quod nomen eſt vniuerſaliꝰ contrario, ⁊ fit medius terminus ipſa oppoſita, ſi autem particulariter accipiamus notū ⁊ ignotū, ⁊ fit tertia figura.

¶ Ut noti ⁊ ignoti non eandeʒ, contraria enī vniuerſaliter ad hec, ⁊ fit tertia figura, mediū eniʒ quod in parte accipitur.

¶ Nam id notum ⁊ ignotum inueniuntur contrairia vniuerſaliora, ⁊ ſic fit 3ª figura acceptis noto ⁊ ignoto.

¶ Ut notum ⁊ ignotuʒ, ex quibus eniʒ eſt ratiocinari contrariuʒ, ex his ⁊ inſtantias conamur dicere, quare ⁊ ex ſolis his figuris ferimus, In ſolis eniʒ oppoſiti ſyllogiſmi, ꝑ medias eniʒ non erat affirmatiue. Amplius ⁊ ſi pluris indigeat orationis que per mediaʒ figuraʒ, velutí ſi non det a/ineſſe b/eo ꝙ c/non ſequitur ipſuʒ. Hoc eniʒ per alias propoſitiones planuʒ. Non oportet auteʒ inſtantiaʒ ad alia euerti, ſed ſtatiʒ manifeſtam habere alteraʒ propoſitioneʒ, vnde ⁊ ſignuʒ ex ſola hac figura non eſt. Conſiderandus autem ⁊ de alÿs inſtantÿs, vt de hÿs/que ſunt ex cōtrario/ ⁊ ſimili ⁊ eo/quod ſm opinionem.

¶ Ex hoc merito inducit ꝙ merito in prima ⁊ tertia figura ſit, nam ſi inſtantia contrarium vult concludere, ⁊ contraria per has figuras oſtendūtur, igitur in his fiunt inſtātie, nam per mediū ſi dixerit ille negatiuam concluſionē, ⁊ volumus inſtare affirmatiuum non poſſumus cōcludere. Huius gratia non poſſumus inſtare in ſecūda figura, non ſolum aūt, ſed etiam pleriſꝙ alÿs orationibus opus eſt ſi per ſecundam figuram inſtabimus, nam opus eſt cōuerſione, vt oſtendatur queſitum. Hoc dixit plures indiget orationis, deinde ex conuerſione ſyllogiſmum facit, ⁊ tunc inſtatur ꝙ ob breuitatem facimus in prima ⁊ tertia vbi nobis non eſt opus vt permultā materiaʒ ſerpamus, ꝙ dixit ꝙ vl'is in prima ⁊ particularis in tertia concluditur, conſiderandus eſt (inquit) ſi poteſt etiam particulare in prima, nam vniuerſale in prima non poteſt.

¶ Et ſi eam que eſt in parte ex prima, aut priuatiuaʒ ex media poſſibile capere.

¶ Conſiderandum aūt eſt etiam de alÿs inſtantÿs. Equidem inſtantie vel ex contrario, vt ꝙ omne gaudium bonum, dico ꝙ eſt falſum, neꝙ omnis meſtitia eſt maluʒ, ſic ex contrario vel ex ſimili, vt in his que ſm proportionē, quia quam rationem habet punctum ad lineam, eandem rationem habet linea ad ſuperficiem. Ex hoc igitur ſimili ſic ꝙ linea eſt ſuperficiei pars, dico ꝙ falſum. Neꝙ eniʒ punctū linee pars. Vel ſm opinionē, vt ꝙ anima mortalis, dicimus ꝙ falſum, naʒ antiqui Phi opinati ſunt ipſaʒ eſſe immortalem.

¶ DE VERISIMILI.

Veriſimile vo ⁊ ſignum non eſt idē, ſed veriſimile quidem eſt propoſitio probabilis, quod eniʒ cognoſcūt vt in pluribus ita fieri aut non fieri/ eſſe aut nō eſſe, hoc eſt veriſimile, vt odire inuidētes, aut beneuolentia proſequi amatos.

¶ Quia rhetores ⁊ per enthymema oſtēdunt, ⁊ enthymema per veriſimile ⁊ ſignuʒ, huius gratia aſſumit diſſerere de veriſimili ⁊ ſigno. Et ſtatiʒ dicit differentiā, vt per differentiā vnūquodꝙ cognoſcamus, ꝙ veriſimile eſt ꝓpoſitio opinabilis, quare vnam ꝓpoſitionē accipiunt qui ex veriſimile oſtēdūt. Illud aūt veriſimile vocant, ꝙ vt plerūꝙ vel eſt vel non eſt, vt plerūꝙ inuiſi inuidentes odio habent, vel plerūꝙ amant amantes amatos. Fertur autē quedam hiſtoria talis ꝙ aliquis amans amatam interfecit. Item ſignū diuidit in cōiecturam ⁊ equiuocum ſignū, Sed equiuocū ſignuʒ idem eſt cum veriſimile, ⁊ coniectura tota fit in prima figura, ⁊ ſi verum eſt inſolubile fit, vt odio habere inuidente, vel amare amatos.

¶ Signum aūt vult eſſe ꝓpoſitio demonſtratiua aut neceſſaria/aut probabilis, quo eniʒ exiſtēte eſt, aut quo facto prius aut poſterius facta eſt res/ſignum eſt, ꝙ factum fuerit aut ſit.

¶ Et qui oſtendunt ex ſigno per vnam propoſitionē oſtēdunt, nam ꝓpoſitio demōſtratiua eſt ſignum vel neceſſaria per coniecturā vel opinabilis per veriſimile, nā ſignū indito diuiſum eſt in veriſimile ⁊ coniecturam, ⁊ ſignum trifariam intelligimus, nam eſt rei exiſtentis vt ſimul res ⁊ ſignum, vt fumus ſi eſt, ignis eſt, vel cum re ſignum, vt cinis ſignificat ꝙ ꝑus extiterit ignis, vel poſterius fit res. Sed primum ſignuʒ, ceu illam habere lac poſt duos dies ſi paritura ſit, vel opinabilis, nam quo exiſtente vel non facto prius eſt, vel poſterius res ſit, ſed locuʒ hiperbaton intelligimus, vel quo facto prius, patet ꝙ rei eſt ſignum ꝙ fuerit.

¶ DE ENTHYMEMATE.

Enthymema igitur eſt ſyllogiſmus imperfectus ex veriſimilibus aut ſignis. Accipit autem ſignū trifariaʒ quot modis ⁊ mediū in figuris, aut enim vt in prima, aut vt in media, aut vt in tertia, velutí monſtrare pregnantem eo ꝙ lac habet, mediū enim lac habere, in quo a/pregnantem eſſe b/lac habere, mulier in quo c. Or autē ſapientes ſtudioſi/ Pittacus enim ſtudioſus/ per vltimam.

¶ Enthymema etiam per primam figuram, vt ſciuit ꝙ lac habet, ⁊ quecūꝙ habet lac parit, ſciuit igitur ꝙ parit, hec fit prima figura accipientes medium ꝙ lac hʒ. Sed in tertia figura oſtenditur ꝑ ſignuʒ ſic, Pittacus ſtudioſus, Pittacus

tacus ſapiens, igitur ſapientes ſtudioſi, ⁊ patet, exēpli gratia id qđ dictum eſt. Item ſm veritatez in prima figura ex duabus affirmatiuis vl'e concludimus non tñ in tertia.

¶ In quo a/ſtudioſum in quo b. Sapientes; in quo c/Pittacus. Verum igitur ⁊ a/⁊ b/de c/prędicare.

¶ Vt Philoſophi oſtendunt per ſyllogiſmum vel per inductionem, ſic etiam rethores per ſignum, vel exemplū, vel per enthymema, ⁊ eandē habet proportionem enthymema ad ſyllogiſmum, quā hʒ exemplū ad inductionē.

¶ Pręterq̄ ꝙ hoc quidem non dicunt ꝓpter cognoſcere, illud autem accipiunt.

¶ Non dicunt conceſſum Pittacus ſapiens.

¶ Pręgnantem vo eſſe, quoniam pallida/per mediam figuram vult eſſe, quoniam enim ſequitur pallidum pręgnantes, ſequitur autem ⁊ hanc/monſtratum fuiſſe putant/ꝙ eſt pręgnans. Pallidum in quo a/pręgnantem eſſe, in quo b/mulier in quo c.

¶ Per ſecūdam figurā illud per ſignum oſtenditur, ſic mulier pręgnans eſt pallida, ⁊ pallida ſcitur eſſe, ergo p̄gnās. Et dicitur gratia exempli, qꝛ ſm veritatem in ſecūda figura aſſyllogiſtica fit coniugatio ex duabus affirmatiuis, ⁊ ob id dixit, ⁊ hanc extremam figuram.

¶ Si igitur vna dicta fuerit propoſitio/ſignuʒ fit ſolū, ſi autē ⁊ altera aſſumpta fuerit/ſyll'ſ, vt quoniaʒ Pittacus liberalis, nam honoris cupidi liberales. Pittacus vo honoris cupidus. Aut rurſus ꝙ ſapientes boni. Pittacus enim bonus, ſed ⁊ ſapiens.

¶ Si vnam acceperint ꝓpoſitionem ſignum fit, ſi autem ⁊ aliam ſyllogiſmus. Exemplum autē huius adducit ꝙ ſyllogiſmus eſt, ſi etiam aliam acceperis propoſitionem.

¶ Sic igitur fiunt ſyllogiſmi, pręterq̄ ꝙ qui per primam figuram inſolubilis/ſi verus ſit, vl'is enim eſt, qui vo per vltimā/ſolubilis/⁊ ſi vera ſit cōcluſio/eo ꝙ non eſt vl'is, neq3 ad reʒ ſyllogiſmus, non eniʒ ſi Pittacus ſtudioſus, ꝓpter hoc ⁊ alios neceſſe ſapientes. Qui vo p mediā figurā, ſemper ⁊ omnino ſolubilis.

¶ Non reprobatur oſtendens per primam figuram, ſed inſolubilis manet, nam coniectura fit ſignum ſi fuerit verum, ſed per vltimam reprobatur, ſed cur? qꝛ ipſa non ratiocinat vniuerſale. Sed ſolubilis eſt ſi particulare ratiocinatur, ſed per aliquid mediū reprobatur, naʒ ex duabus affirmatiuis nunq̄ in ſecunda perſpiceretur ſyllogiſmus coniugationis ſyllogiſticę.

¶ Nunq̄ eniʒ fit ſyll'ſ ita ſe habentibus terminis, non enim ſi pręgnans pallida, pallida autē ⁊ hęc/neceſſe pręgnantem eſſe hanc.

¶ Nunq̄ fit ſyllogiſmus propoſitionibus exiſtētibus affirmatiuis in ſcđa figura. Neq3 enim ſi pariens pręgnās ſue eſt pallida, iam ⁊ ipſa parit ex neceſſitate.

¶ Verum igitur in omnibus erit ſignis, differentias autem habent quę dictę ſunt. Aut igitur ſic diuidendum ſignum.

¶ Vt diximus in omnibus figuris oſtēditur per ſignum oſtenſio. Habēt autē vt dictum eſt ꝙ in prima vera oſtēſio inſolubilis ſyllogiſmus eſt, ⁊ in ſecūda ſemper aſſyllogiſtica, in tertia aliquando qñ fuerint particularis.

¶ Horum vo medium veſtigium ſumenduʒ. Veſtigium nāq3 qđ ſcire facit aiunt eſſe.

¶ Diuiſionem ſigni facit ꝙ ſignum diuiditur in veſtigiū coniecturāue, ⁊ ęquiuocum ſignuʒ. Aiunt autem illā eſſe coniecturam ꝙ ſignificat illud ꝙ ſcire facit.

¶ Tale autē maxime qđ mediuʒ. Aut q̄ ex extremis ſignū dicendū, quę vo ex medio veſtigium. Probabiliſſimum nāq3 ⁊ maxime verum/quod per primam figuram.

¶ Medium nunc dicit primam figuram, quia medius terminus hic directe ponitur, qđ vni ſubijcit̄ ⁊ de altero pręcicatur. Illud vo ex extremis. Extrema dicit ſecūdā ⁊ tertiam figuram, qꝛ habēt medium terminū, vel vbiq3 prędicatum, vel vbiq3 ſubiectū ꝙ debemus dicere ſignum. Illa autem ex medio proprium dixit figura coniecturam.

¶ DE COGNOSCENDA NATVRA.

Naturā vo cognoſcere poſſibile eſt, ſi qs det ſimul mutari corpus ⁊ animam, quęcūq3 naturales paſſiones ſunt, qui enim fortaſſe muſicam didicit, mutauit animam in aliquo, verum paſſio hęc non eſt ex ijs, quę natura nobis inſunt, ſed quēadmodū irę ⁊ deſideria ex naturalibꝰ motibus. Si igitur ⁊ hoc datum fuerit ⁊ vnum vnius ſignū eſſe, ⁊ poſſimus accipere ꝓpriaʒ vniuſcuiuſq3 generis paſſionem ⁊ ſignuʒ, poterimus naturā cognoſcere. Si enim ſeorſuʒ eſt alicui generi indiuiduo inexiſtens paſſio, vt leonibus fortitudo/neceſſe ⁊ ſignuʒ eſſe aliquod. Simul nāq3 inuicē pati ſuppoſitū eſt, ⁊ ſit hoc/magnas extremitates habere, qđ ⁊ alijs ineſſe generibus non totis contingit.

¶ Quia dixit hoc ꝙ omnis demonſtrans per vnam triuʒ figurarū oſtendit, hoc vult oſtēdere ꝙ etiaʒ ſtudioſi naturę per vnam trium figurarū oſtendant, ſimul etiam mutari volunt corpora ⁊ animā ⁊ quęcunq3 ſunt eoꝝ affectiones, ſi quid daret nobis ꝙ ſimul anima a corpore mutatur in affectionibus naturalibus, cū aliquis diſcēdo muſicam ſuimet animam mutat, ſed muſica non eſt affectio naturalis, ſed vt irę ⁊ appetitus. Si ergo aliquis daret nobis quod vna tranſmutatur anima cum corpore, ⁊ poterimus accipere propriam vniuſcuiuſq3 formam poſſumus naturam cognoſcere, vt in leonibus ineſt fortitudo. Habet igitur ſignum, ſed quale hoc, ſit magnas habere extremitates. Si ergo videmus ꝙ aliquis hʒ magnas extremitates, eſt fortis igitur, quia etiam leo habens magnas extremitates eſt fortis. Illud naturaʒ cognoſcimus vniuſcuiuſq3 generis. Genus nunc vocauit abuſiue ſpeciem.

¶ Signum enim ita proprium eſt, quoniaʒ totius generis ꝓpria eſt paſſio, ⁊ non ſolū propria, quēadmoduʒ cōſueuimus dicere. Inerit igitur ⁊ in alio genere hoc, ⁊ homo erit for-

tis, ⁊ aliud aliqđ animal, habebit igitur ſignū. Unum enim vnius erat, ſi igitur hęc ſunt, ⁊ poterimus talia ſigna colligere in his animalibus, quę ſolum vnam aliquam paſſionem habent propriam, vnaqueq; autem habet ſignum, quoniam neceſſe vnum habere. Poterimus naturam cognoſcere.

¶ Nam peculiare ſignum ꝙ leonibus ineſt, ſit tale, quatenus proprium dicimus omni ſpeciei ineſt, non ſoli autē.

¶ Q: ſi duo habet propria totum genus, vt leo forte ⁊ cōmunicatiuum, quomodo cognoſcemus vtrum vtrius ſignū, ſeorſum conſequentium ſignorum.

¶ Si autem idē habet duo ſigna, ⁊ non ſciuimus quale ſignum, qualis eſt paſſio conſiderabimus eadē ſigna ⁊ in alia ſpecie, vt ſit vnūquodq; ſignum in alio ⁊ alio genere inuenimus ꝙ hoc ſignū huius paſſionis eſt, vt in leone. Si ineſt forte ⁊ cōmunicatiuum, quomodo cognoſcemus quid horum ſignum erat, nullo pacto habemus cognoſcere, vel hic ſolum alicui aliq. Si autē aliq vtraq; non inſunt ſigna, ſed vnum ſolum, ⁊ ſi vnum eidem ineſt ſolum cognitum ſignum (leo fortis.) Ex natura hʒ leo cōicatiuū ⁊ liberale, ⁊ non parat vt theſaurum ſibi nutrimenta.

¶ An ſi alicui non toti ambo: ⁊ in quibus non totis vtrūq;, quando hoc quidē habeat, illud vero non. Si enim fortis quidem, liberalis vero non, habet autem ex duobus hoc, planū q̄ ⁊ in leone hoc ſignum fortitudinis.

¶ Nullo pacto habemus oſtendere vel ſic ſi aliq alicui nō omni ſpeciei inſit, ⁊ non ambo, vt in leone.

¶ Eſt itaq; naturam cognoſcere in prima figura medium conuerti cum primo extremo, ſupergredi vero tertium ⁊ non conuerti, vt fortitudo a, extremitates magne in quo b, c autem leo, cui igitur c, b, omni, ſed ⁊ alijs, cui vero b, ⁊ a, omni ⁊ non pluribus, ſed conuertitur. Q: ſi non, non erit vnum vnius ſignum.

¶ Omnes naturę ſtudioſi oſtendentes per primam figuram oſtendūt. Sit igitur medius terminus in oſtendēdis ſic, ęqualiter maiori extremo, maior rurſus medius minori vt non cōuertatur, vt fortitudo maior terminus, extremitates magne medius, ⁊ ęqualiter maiori vltimus terminus leo ⁊ particularior medio termino cui b, omni ipſiuſ c, ideſt b, omni c, ſed etiā alijs ipſum b, ſcilicet habere magnas extremitates, cui autē ſm primum omni, ideſt a, omni b, ⁊ non amplius a, de ſecundo vt ſecundum, de tertio ſed ęqualia ⁊ conuertuntur.

¶ Explicit cōmentariuʒ Ioānis Grāmatici cognomento Philoponi in Priora Ariſtotelis reſolutoria, conuerſa e greco nuper in Latinuʒ a Guilelmo Dorotheo Veneto.

Series Chartarum.

✠ A B C D E F G H I K L M N O P.

✠ Vnica
P Duplex
Cetere vero Terne.

136 | 11

IN TENEBRIS FVLG